2. D. 25.

ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΑΠΑΝΤΑ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κατὰ Ματθαῖον.
Κατὰ Μάρκον.
Κατὰ Λουκᾶν.
Κατὰ Ἰωάννην.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Nouum IESV Christi D.N. Testamentum.

EX BIBLIOTHECA REGIA.

K.K. HOFBIBLIOTHEK

Ex Libris Sebastiani Tengnagelij I.V.D. Cæs. Mat. Bibliothec. Præf. ac Consiliar.

Βασιλεῦ τ' ἀγαθῷ κραταιρῷ τ' αἰχμητῇ.

LVTETIAE,

Ex officina Roberti Stephani typographi Regii, Regiis typis.

M. D. L.

ΡΩΒΕΡΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ο ΤΟΥ ΒΑΣΙ-
λέως τυπογράφος, τοῖς φιλογράμμασι σπουδάζουσι, χαίρειν.

Τὴν νέαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διαθήκην, ἣν ἐκ τῶν πνευματοφόρων ἀνδρῶν Γλώτταις γεγραπται, παλαιοπάτοις ἐκκαίδεκα διαγράφοις ὡς οἷόν τε ἐπιμελέστατα διατυπωθεῖσαν, καὶ ἐν μικρῷ χήματι, ὥσπερ τι ἐγχειρίδιον, τοῖς τοῦ βασιλέως λεπτοῖς χαρακτῆρσι τυπώσαντες, προφέρομεν ὑμῖν, ὦ φιλόθεοι, ἐξεδώκαμεν· νῦν δὲ, δευτέραν καὶ πέμπτην ἀνάκολιν τῶν αὐτῶν ποιησάμενοι, ἔτι δὲ καὶ ὅσα ἐν τοῖς τελευταίοις ἢ γεγραμμένοις βύβλοις βιβλίοις, ἃ δὴ πρότερον χῆμα βραχὺ ὂν προσλαβόν οὐκ ἠδυνήθη, ταῦτα ἐμπροσθέντες καὶ ὄπισθεν τοῦ βιβλίου προσθέντες, ἢ δι' μέσου παρεμβαλόντες, καὶ τοῖς τοῦ βασιλέως μεγάλοις γράμμασι τυπώσαντες, πάλιν ὑμῖν προσφέρομεν. ἔχετε δὲ ὅπῃ τούτοις, πρῶτον μὲν τὰς διαφόρους γραφάς, ὧν ὁ ἑκάστη ὑπιθεῖσα ἀριθμὸς τῶν βιβλίων ὀνόματα σημαίνει ἐν οἷς γέγραπται. οὕτω γὰρ ἔδοξεν ἡμῖν ἐκεῖνα προσαναγράψαι, ἵνα ἡ τὸ μὲν, πρῶτον, τὸ δὲ, δεύτερον, καὶ ἑξῆς μέχρι καὶ τοῦ ἑκκαιδεκάτου. τὸ δὲ α' βιβλίον ἐστὶ τὸ ἐν Σπανίᾳ ποτὲ τυπωθὲν κατὰ ἴνα ἀντίγραφα τῶν ἀρχαιοπάτων καὶ ἀκριβεστάτων, ὅσα τοῖς ἡμετέροις κατ' πολλὰ συμφωνοῦσι βύβλοις. Τὸ δὲ β' ἐστὶ τὸ ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἀντιβληθὲν φίλων. Τὰ δὲ γ', δ', ε', ς', ζ', η', ι', ιε', τὰ ἐκ τῆς τοῦ κρατίστου ἡμῶν βασιλέως Ἑρρίκου μεγαλοπρεπεστάτης βιβλιοθήκης ληφθέντα ἀντίγραφά ἐστι. Τὰ δὲ λοιπὰ, ἐκεῖνα ἐστὶν ἃ αὐτοὶ πρώτα χόθεν σὺνηθροίσαμεν. Τὰς δὲ τούτων διαφόρους ἐσημειωσάμεθα γραφὰς, τοῖς Ἑβραίων μιμησάμενοι σοφωτάτους, οἳ ταυτὸ ἐν τῇ παλαιᾷ διαθήκῃ φανερόν εἰσι ποιήσαντες. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ μὴ δι' ἣν κατῆλθαν ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας δι' λαὸν τοῦ Θεοῦ, τὰ ἱερὰ τῆς παλαιᾶς διαθήκης συγγράμματα ἀντίπαρα θεωρήσαντες, καὶ ἐν ἐκείνοις διαφορὰν πρὸς ἴνα τῶν ῥημάτων ἢ χαράξας τινὰς βύβλους, ταύτῃ ὑπομνήσεως ἐσημειώσαντο, ὡς ἔτι καὶ νῦν τὰ ἐκ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων τυπωθέντα βιβλία μάρτυρες. Οὐ μὴν οὐδὲ τῶν ἐν τοῖς παλαιοῖς βύβλοις εὑρεθεῖσιν προσηλθομεν κεφαλαίων διαίρεσιν, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἔσωθεν Ἑλληνικοῖς ἀριθμοῖς ἐσημειωσάμεθα· ἔτι δὲ καὶ τὰ αὐτὰ πρὸς ἐν τῷ περιθωρίῳ μέρος ἐν ἑκάστῃ σελίδι δύο ἢ κάτω· ἐν ᾧ τὰ ὑπισολαῖς, ἐμπροσθεν ἑκάστης αὐτῶν προσεθήκαμεν. ἔξωθεν δὲ αὐτὰ τὰ κεφάλαια, ὡσπερ ἀπὸ τῶν Λατίνων διήρθρωται, Ἑλληνικοῖς ὁμοίως ἀριθμοῖς ἐσημάναμεν. Ἵνα δὲ μήτις τόπον ἴνα ζητῶν, συμπεράνοιτο δι' ὅλης τὰ κεφάλαια, αὐτὰ μὲν βραχύτερα εἰς τέτταρα μέρη, τὰ δὲ μακρότερα εἰς ἑπτὰ διείλομεν. Πρὸς δὲ τούτοις ἅπασι, καὶ ὅσους βύβλους καθ' ὅλων τὴν καινὴν διαθήκην ἢ ἀνηλώσαμεν σωμάδοντας καὶ συμφωνοῦντας, ἢ ἵνα πρὸς ἐξήγησιν ἀλλήλων πρέποντας ὠφέλειαν τόπους, σχεδὸν ἴνα πανταχοῦ προσεγράψαμεν. Τὰς δὲ ἐκ τῆς παλαιᾶς ληφθείσας διαθήκης μαρτυρίας καὶ αὐτὰς προσεθήκαμεν. Οὐδέτε τοῦ Εὐσεβίου τοῦ Καισαρέως πρέπειν ἐκρίναμεν χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ τούτους, τοῖς Ἕλλησιν ἐν τούτῳ μάλιστα χαριζόμενοι, ἐτυπώσαμεν. Ἄξιον δὲ παραστῆσαι καὶ τῶν στίχων τὸν ἀριθμὸν ἠγησάμεθα, ὃν ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς ἀντιγράφοις εὑρόμεν, ἑκάστου τῶν εὐαγγελίων τῷ τέλει, ὁμοίως δὲ καὶ ἑκάστης ὑπισολῆς προσγεγραμμένον. ὃ καὶ πᾶσι τοῖς ἔξωθεν ἰδεῖν ἐστι συγγραφέων. Ταῦτα μὲν οὖν ἐστιν, ἅπερ ὑμῖν ὦ φιλόθεοι, ἐν ταύτῃ τῇ ἐκδόσει προσφέρομεν, σχεδὸν τοῦτο μόνον σπουδάσαντες, καὶ τούτου σχολάσαντες μόνου, τὸ μείζονα ὑμῖν ταύτης τῆς βίβλου ἐμποιῆσαι ἔρωτα, ἵνα ἡ γεγραμμένη καινὴ τῶν θεοπνεύστων ἀνδρῶν διαλέκτῳ, ἡδέως ἅμα καὶ ὠφελίμως ἀναγινώσκειν δυνηθῆτε. Ἀπολαύετε οὖν τῶν ἐκ τῆς ἡμετέρας φιλοπονίας ἀγαθῶν. Ἡμεῖς δὲ πρὸς τὰ πρεπόντα Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος ὃ ἀπὸ τούτου πρεφόμεθα συγγράμματα. Ἐρρῶσθε.

ROBERTVS STEPHANVS TYPOGRAPHVS Regius, Sacrarum literarum ſtudioſis S.

Superioribus diebus, Chriſtiane lector, Nouum Domini noſtri IESV CHRISTI Teſtamentum, qua, dictante Spiritu ſancto, ſcriptũ fuit lingua, cum vetuſtiſſimis ſedecim ſcriptis exemplaribus quanta maxima potuimus cura & diligẽtia collatum, minore forma, minutioribúſque Regiis characteribus tibi excudimus. Idem nunc, iterũ & tertiò cum iiſdem collatũ, maioribus verò etiam Regiis typis excuſum tibi offerimus: iis præfixis, (nequid deſyderes) inſertíſve, aut in calce poſitis, quæ vſquã in ſcriptis aut excuſis legũtur codicibus: quæ omnia, anguſta alterius forma capere non potuerat. Ad hæc, in margine interiori varias codicũ lectiones addidimus: quarũ vnicuique, numeri Græci nota ſubiũcta eſt, quæ nomen exemplaris, vnde ſumpta eſt, indicet: aut exemplariũ nomina, quæ plures ſunt numeri. Iis nanque placuit, primo, ſecundo, ad ſextũdecimum vſq; nomina imponere: vt primo, Complutenſem editionẽ intelligas, quæ olim ad antiquiſſima exẽplaria fuit excuſa: cui certè cum noſtris mirus erat in plurimis conſenſus. Secundo, exemplar vetuſtiſſimum, in Italia ab amicis collatũ. Tertio, quarto, quinto, ſexto, ſeptimo, octauo, decimo & quintodecimo, ea quæ ex bibliotheca Regis habuimus. Cætera ſunt ea quæ vndiq; corrogare licuit. Cuius quidem vetuſtiorũ codicum collationis, doctiſſimos Hebræorum authores habemus: quos poſt reductũ è Babylonia populum Dei, quũ ſacros Veteris teſtamenti libros diſcrepare verbis aliquando, aut apicibus etiam comperiſſent, diuerſam in margine lectionem adnotaſſe teſtãtur hodie libri ad exemplaria ſcripta excuſi. Capitum præterea iuxta Græcos diuiſionem, in interiori margine numeris Græcis notauimus, quibus reſpondent in Euangeliis κεφάλαια in ſuperiore & inferiore paginarũ parte: in Epiſtolis verò, ipſa κεφάλαια ſingulis Epiſtolis præfixa. Latinorũ autem capita numeris & ipſa Græcis in margine exteriori ſignificauimus: ipſóſque Latinos ſequuti, breuiora capita in quatuor, lõgiora in ſeptem partes diſtribuimus: literis alphabeticis maiuſculis partes illas in eodẽ margine ſignantes. vbi etiã & Latinorũ more notauimus locũ vel ex Euãgeliſta aliquo, vel ex Apoſtolicis ſcriptis, qui cũ præſenti loco aut idem ſit prorſus, aut non parũ abſimilis: aut qui certè cum ipſo collatus, lucem aliquã afferre poſſe videatur: adiecta litera maiuſcula quæ capitis eam partẽ indicet in qua quæri locus ille debeat. Locos ex Veteri teſtamẽto aut ad verbũ, aut eodem ſenſu citatos, magna cura ſignauimus. Nec tamẽ omiſimus Euſebii Cæſarienſis canones, ſed iis quoq; in interiori margine locũ dedimus, vt Græcis etiam ſatisfieret. Sed ne numerũ quidem στίχων, præſertim quũ is in noſtris propè omnibus codicibus inueniretur, in calce cuiuſque Euangelii & Epiſtolæ. quam rationẽ recenſendi στίχους, & apud nonnullos prophanos ſcriptores videre eſt. Hæc verò omnia, vt te alacriorẽ ad ſacroſancti Noui teſtamenti Seruatoris noſtri Dei lectionẽ redderemus, nobis eſſe ſuſcepta exiſtimato. Noſtris igitur vtere & fruere laboribus, dum ad tandiu deſyderata Iuſtini

Vale.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

Δι μὴ ἡμᾶς μηδὲ δεῖται τὰ ἀπὸ τῶν γραμμάτων βοηθείας, ἀλλ' οὕτω βίον πεπρᾶχθαι καθαρὸν, ὡς τὸ πνεύματος τιμὴν χάριν μὴ βιβλίων γνώσθαι ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς· καὶ καθάπερ τοῦτο διὰ μέγαιος, οὕτω τὰς καρδίας τὰς ἡμετέρας διὰ πνεύματος ἐγγεγράφθαι· ὅπερ δὲ τοῦτον διεκρουσάμεθα τὴν χάριν, φέρε κἂν ὃν δεύτερον ἀπασώμεθα πλοῦτον. ἐπεὶ ὅτι τὸ πρότερον ἄμεινον, καὶ δι' ὧν εἶπε καὶ δι' ὧν ἐποίησεν, ἐδήλωσεν ὁ Θεός. καὶ γὰρ τὰς Νῶε, ἃς φησι Ἀβραὰμ καὶ τοῖς ἐγγόνοις τοῖς ἐκείνου, καὶ τὰς Ἰωὴβ ἃς φησι Μωϋσεῖ οὐ διὰ γραμμάτων διελέγετο, ἀλλ' αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ, καθαρὰν διείσικων αὐτῶν τὴν διάνοιαν. ὅπερ ἦ εἰς αὐθις τῆς κακίας συνέπεσε τὸν πυθμένα ἅπας τῶν Ἑβραίων ὁ δῆμος, ἀναγκαίως λοιπὸν γράμματα καὶ πλάκες, ἃ ἡ διὰ τούτων ὑποθήκη. καὶ τοῦτο οὐκ ὅτι τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ ἀγαθὸν μόνον, ἀλλ' ἀεὶ καὶ ὅτι τὸ ἐν τῇ καινῇ συμβαῖνον ἴδοι τις ἄν. οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀποστόλοις ἔδωκέ τι γραπτὸν ὁ Θεὸς, ἀλλ' ἀντὶ γραμμάτων, τὴν τοῦ πνεύματος ἐπηγγείλατο δώσειν χάριν. ἐκεῖνος γὰρ ὑμᾶς ἀναμνήσει, φησὶ, πάντα καὶ ἵνα μάθῃς ὅτι τοῦτο πολὺ ἄμεινον ἦν, ἄκουσον ἀφ' οὗ προφήτου τὴ φησι· διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην καινὴν, δοὺς νόμους μου εἰς διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ὅτι καρδίας γράψω αὐτοῖς, καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ Θεοῦ. καὶ ὁ Παῦλος δὲ τοῦτον ἐνδείκνυται τὸν ἀναγκαῖον, ἔλεγεν εἰληφέναι νόμον οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίναις. ὅπερ δὲ τοῦ χρόνου προϊόντος ἐξώκειλαν, οἱ μὲν δογμάτων ἔνεκεν, οἱ δὲ βίου καὶ ἔθνων, ἐδέησε πάλιν τῆς ἀπὸ τῶν γραμμάτων ὑποθήκης. συνόησον οὖν ἡλίκον ὅτι κακὸν, τοῖς ὅπως ὀφείλουσι ζῆν καθαρῶς ὡς μηδὲ δεῖται γραμμάτων, ἀλλ' ἀντὶ βιβλίων παρέχειν τὰς καρδίας τῷ πνεύματι, ὅπερ τοῦ τιμίου ἀπωλέσαμεν ἐκείνου, καὶ κατέσημεν εἰς τὴν τούτων χρείαν, μηδὲ τῷ δευτέρῳ πάλιν κεχρῆσθαι φαρμάκῳ εἰς δέον. εἰ γὰρ ἔγκλημα τὸ γραμμάτων δεηθῆναι, καὶ μὴ τοῦ τοῦ πνεύματος ὅπως ἀπάσασθαι χάριν, σκέψασθαι ἡλίκη κατηγορία, τὸ μηδὲ μετὰ τοῦ βοήθειαν τούτου ἐθέλειν κερδαίνειν, ἀλλ' ὡς εἰκῇ καὶ μάτην κεῖσθαι τὰ γράμματα τοσαῦτα, καὶ μείζονα ὑπερβάσασθαι τοῦ κόλασιν. ὅθεν ἵνα μὴ γένηται, τοσαύτην μετὰ ἀκριβείας τοῖς γεγραμμένοις, καὶ μάθωμεν πῶς ὁ παλαιὸς ἐδόθη νόμος, πῶς δὲ ἡ καινὴ διαθήκη. πῶς οὖν ὁ νόμος ἐκεῖνος ἐδόθη τότε, καὶ πότε καὶ ποῦ; μετὰ τὴν Αἰγυπτίων ὄλεθρον ὅτι τὴν ἐρήμου, ἐν ᾧ ὄρει Σινᾶ, καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ πυρὸς ἀνιόντος ἀπὸ τοῦ ὄρους, σάλπιγγος, ἠχῆς, βροντῶν καὶ ἀστραπῶν γινομένων, τῆς Μωϋσέως εἰς αὐτὸν εἰσιόντος τὸν γνόφον. Ἐν τῇ καινῇ δὲ οὐχ οὕτως· οὔτε ἐν ἐρήμῳ, οὔτε ἐν ὄρει, οὔτε μετὰ καπνοῦ καὶ σκότους καὶ γνόφου καὶ θυέλλης, ἀλλ' ἐν ἀρχούσης ἡμέρας, ἐν οἰκίᾳ πόλεως συνεληλυθόσιν, μετὰ πολλῆς τῆς ἡμερότητος πάντα ἐγίνετο. τοῖς μὲν γὰρ ἀλογωτέροις καὶ δυσπείθοις σωματικῆς ἔδει φαντασίας, οἷς ἐρημίας, ὄρους, καπνοῦ, σάλπιγγος, ἠχῆς, καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων· τοῖς δὲ ὑψηλοτέροις καὶ καταπεπιθόσι καὶ τὰ σωμάτων ἔννοιαν ἀναβεβηκόσιν, οὐδενὸς ἐστὶ τούτων χρεία. εἰ δέ τις ἐπ' αὐτῶν ἦχος ἐγίνετο, οὐ διὰ τοὺς ἀποστόλους, ἀλλὰ διὰ τοὺς πρόσθεν Ἰουδαίους, δι' οὓς καὶ αὐτὸ πυρὸς ὤφθησαν γλῶσσαι. εἰ γὰρ καὶ μὴ τοῦτο ἔλεγον, ὅτι γλῶτται μεμεστωμένοι εἰσὶ, πολλῷ μᾶλλον, εἰ μηδὲν τούτων εἶδον, ταῦτα ἂν εἶπον. καὶ ὅτι μὲν τὰ παλαιᾶς Μωϋσέως

δύαβαίτος, οὕτως ὁ Θεὸς κατέβη· ἀναῶδα ἢ τῆς φύσεως τ ἡμετέρας εἰς ὃν οὐρανόν, μᾶλλον δὲ εἰς ὃν θρόνον ὃν βασιλικὴν ὑπερεξῄσης, οὕτω ὃ πνεῦμα κάτεισιν. εἰ δὲ ὃ πνεῦμα ἔλαττον, οὐκ ἂν μείζονα ἰῶ τὰ γλυόμενα καὶ θαυμαστότερα. καὶ γὰ αἱ πλάκες αὗται πολλῷ βελτίους, καὶ τὰ κατορθώματα λαμπρότερα. οὐ γὰ ἐξ ὄρους κατῄεσαν τήλας φέροντες λιθίνας ὑπὸ τῶν χειρῶν οἱ ἀπόστολοι, καθάπερ Μωϋσῆς, ἀλλ' ὃ πνεῦμα ἐν τῇ διανοίᾳ τὰς φέροντες, καὶ θησαυρόν τινα ἢ πηλοῦ καὶ δογμάτων ἢ χρισμάτων καὶ πόρων τῶν ἀγαθῶν ἀναβλύζοντες, οὕτω πόντα χοῦ τὰς ἤπεσαν, βιβλία ἢ νόμοι ἀγὼ τῆς χάριτος ἔμψυχοι· οὕτω ταῖς τετραχιλίοις, οὕτω ταῖς πεντακισχιλίοις, οὕτω ταῖς τῆς οἰκουμένης ἐπεκράσαμεν δήμοις, τῷ Θεοῦ δι' αὐτῆς ἐκείνων γλώττης ταῖς τὰς θρησκεύουσιν ἅπασι διαλεγομένου. ἀφ' οὗ ἢ ὁ Ματθαῖος τῷ πνεύματος ἐμπλησθείς, ἔγραψεν ἅπερ ἔγραψε, Ματθαῖος ὁ τελώνης. οὐ γὰ αἰσχύνομαι καλῶν αὐτὴν ἀπὸ τῆς τέχνης, οὔτε τοῦτον, οὔτε ταῖς δήμους. τοῦτο γὰ μάλιστα δείκνυσι καὶ τὴν τοῦ πνεύματος χάριν, ἢ τὴν ἐκείνων ἀρετήν. διαπέλιον δὲ αὖ τὴν τὰ γραμματείαν εἰκότως ἐκάλεσε· καὶ γὰ κολάσεως ἀναίρεσιν, καὶ ἁμαρτημάτων λύσιν, καὶ δικαιοσύνην, ἢ ἁγιασμόν, καὶ ἀπολύτρωσιν, ἢ υἱοθεσίαν, καὶ κληρονομίαν τῶν οὐρανῶν, καὶ συνέδρια τὰ ἐν τοῦ Θεοῦ πᾶσιν ἦλθεν ἀπαγγέλλων, ταῖς ἐχθροῖς, ταῖς ἀγνώμοσι, τοῖς ἐν σκότῳ καθημένοις. τί ποτ' οὖν ἴσον ἡγοῦ δύ; Θεὸς ὑπὲ γῆς, ἄνθρωπος ἐν οὐρανῷ, ἢ πόντα ἀναμίξ, ἀγγέλοις συνεχόρευον ἀνθρώποις, ἀνθρωποι ταῖς ἀγγέλοις ἐκοινώνουν, καὶ ταῖς δήμαις ταῖς ἄνω δυνάμεσι· καὶ ἰῶ ἰδεῖν ὃν χρόνον λυθέντα πόλεμον, καὶ καταλλαγὰς Θεοῦ τὰς τὴν ἡμετέραν γενομένας φύσιν· ἀφάβολον ἀσκυλόμενον, δαίμονας δραπετεύοντας, θάνατον δεδεμένον, τὰ δόγματα ἀνοιγόμενον, καταράν ἠφανισμένην, ἁμαρτίαν ἐκποδὼν γεγενημένην, πλάνην ἀπεληλαμένην, δικαίαν ἐπανελθοῦσαν, τῆς εὐσεβείας ὃν λόγον πόντα χοῦ καταστρόμενον ἢ χαμᾶντα, τὴν τὰ ἄνω πολιτείαν ὑπὲ τῆς γῆς πεφυτευμένην, μᾶ ἀδείας ταῖς δυνάμεις ἐκείνας ἐμπολούσας ἡμῖν, καὶ τῇ γῇ συνεχῶς ἀγγέλους ὑπαχωρείζοντας, ἢ πολλῷ ὑπὲρ τὰ μηόντων τὴν ἐλπίδα οὖσαν. ἀγὰ τοῦτο διαγγέλιον τὴν ἰσοτείαν ἐκάλεσεν, ὡς ταῦγε δήλα πόντα, ῥήματα μόνον ὄντι τὰ γραμμάτων ἔρημα, οἷς χρημάτων τὰ ἰσία, δυνατείας μέγεθος, ἢ ἀρχαὶ ἢ δόξαι ἢ τιμαί, ἢ ταῦ δήλα ὅσα τὰ ἀνθρώποις ἀγαθὰ εἶ νομίζοι). ταῦ δὲ τὰ ἁλιέων ἐπαγγελθέντα, γνησίως τε ἢ κωλως διαγγέλια αὐ καλοῖντο· οὐκ ὀπὸ βέβαια ἢ ἀκίνητα μόνον ὄντι ἀγαθά, καὶ ὑπὲρ τ ἀξίαν τὴν ἡμετέραν, ἀλλ' ὅλα καὶ μετ' ὀκλίας ἁπάσης ἡμῖν ἐδόθη. οὐδὲ γὰ πονήσαντες ἢ ἱδρώσαντες, οὐ καμόντες ἢ ἁλαπωρηθέντες, ἀλλ' ἀγαπηθέντες τὰ τοῦ Θεοῦ μόνον, ἀγάβολμα ἅπερ ἐλάβομεν. ἢ τί δήποτε, τοσούτων ὄντων τ μαθητῶν, δύο γράφουσιν οὐ τ ἀποστόλων μόνοι, ἢ δύο οὐ τῶν τούτοις ἀκολούθων; ὁ μὲν γὰ Παύλου, ὁ δὲ Πέτρου μαθητὴς ὤν, μᾶ Ἰωάννου καὶ Ματθαίᾳ τὰ διαγγέλια ἔγραψαν. ὅπι οὐδὲν τὰς φιλοτιμίας ἐποίουν, ἀλλὰ πόντα τὰς χρείας. τί οὖν; οὐκ ἦρκει εἰς διαγέλιστὴν πόντα εἰπεῖν; ἦρκει μὲν· ἀλλὰ καὶν τέσσαρες οἱ γράφοντες ὥσι μήτε χᾶ ταῖς αὐταῖς χώραις, μήτε ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις, μήτε συνελθόντες ἢ διαλεχθέντες ἀλλήλοις, εἶτα ὡσπὰ ἀφ' ἑνὸς σώματος πόντα φθέγγονται, μείζιστ τ ἀληθείας ἀπόδειξις τοῦτο γοῦ. καὶ μᾶλλον ἐνάντιον συνέβη, φησί. πολλαχοῦ γὰ διαφωνοῦντες ἐλέγχονται. αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτο, μέγιστον δεῖγμα τ ἀληθείας ὄστιν. εἰ γὰ πόντα συνεφώνησε μᾶ ἀκριβείας, ἢ μέχρι χρόνου, ἢ μέχρι τόπου, ἢ μέχρι ῥημᾶ αὐτῶν, οὐδεὶς ἂν ὑπίστευσε τ ἐμφρόνων, ὅτι μὴ συνελθόντες ἀπὸ ζιωθήκης ἑνὸς ἀνθρωπίνης ἔγραψαν ἅπερ ἔγραψαν· ὃ γὰ εἶ τ ἁπλότητος τ τοσαύτην συμφωνίαν. νυνὶ δὲ ἢ ἢ δοκοῦσα ἐν μικροῖς εἶ διαφωνία, πάσης ἀπαλλάττει αὐτοὺς ὑποψίας, καὶ λαμπροὺς ὑπὲρ τὸν ἥλιον τῶν γραφόντων ἀπολογεῖται. εἰ δέ τι περὶ χρόνων ἢ τόπων διαφόρως ἀπήγειλαν, τοῦτο οὐδὲν βλάπτει τ εἰρημένων τ ἀληθείαν. ἢ ταῦτα δὲ ὡς δῦ ὁ Θεὸς πᾶσιν, πειρασόμεθα περαίνοντες ἀποδεῖξαι ἐκεῖνο μᾶ

τῶν εἰρηνικῶν ἀξιοκῶντες ὑμᾶς ὠνόμασεν; ὅτι ἐν τοῖς κεφαλαίοις καὶ συνέχουσιν ἡμῶν τὴν
ζωὴν καὶ τὸ κήρυγμα συγχροτοῦσιν, οὐδαμοῦ τις αὐτῶν οὐδὲ μικρὸν διαφωνήσας εὑρίσκε-
ται. Ἵνα γὰρ τοῦτο ᾖ; οἷς ὅτι ὁ Θεὸς μὲν ἕνα ἔκτισε, ὅτι ἁμαρτάνειν ἐποίησεν, ὅτι ἐσαρ-
κώθη, ὅτι ἐπάθη, ὅτι ἀνέστη, ὅτι ἀνῆλθεν, ὅτι μέλλει κρίνειν, ὅτι ἔδωκε φρονιμώτερος ὀντολαῖς, ὅτι οὐκ
ἐναντίον τῇ παλαιᾷ νόμου εἰσήνεγκεν, ὅτι ἁγὸς, ὅτι μονογενὴς, ὅτι γνήσιος, ὅτι τῆς αὐτῆς οὐσίας τῷ
πατρὶ, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ταῦτα γὰρ τοῦτα πολλαχοῦ εὑρήσομεν οὖσαν αὐτοῖς συμφωνίαν. εἰ δὲ ἐν
τοῖς δόγμασι μὴ πάντες πάντα εἶπον, ἀλλ' ὁ μὲν ταῦτα, ὁ δὲ ἐκεῖνα, τοῦτό σε μὴ θορυβείτω·
εἴτε γὰρ εἷς πάντα εἶπε, τέλειος ὢν ὁ τῶν λοιπῶν ἀρκοῦμος· εἴτε πάντα ἐξηλλαγμένα καὶ
καινὰ τοῖς ἀλλήλοις ἔγραψαν, ὅσα μὲν ἐφαίνη τῆς συμφωνίας ἡ ἀπόδειξις. Διὰ τοῦτο καὶ
καινῇ πάντα διηλέχθησαν, καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἰδιόν τι λαβὼν εἶπεν, ἵνα μή τι τέλειος εἶῃ δό-
ξῃ, καὶ τετυρῶσθαι ἁπλῶς, ἢ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων ἀκριβῆ τὴν διάγνωσιν τοῖς βά-
θεσιν ἡμῖν. ὁ μὲν οὖν Λουκᾶς καὶ τοῖς αἰτίαν φησὶ, δι' ἣν ὅτι ὁ γράφων ἔρχεται. ἵνα ἔχῃς
γὰρ φησι, τέλει' ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. τουτέστι, συνεχῶς ἐνομμυησκόμενος,
τὴν ἀσφάλειαν ἔχῃς, καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ μένῃς. ὁ δὲ Ἰωάννης, αὐτὸς μὲν ἐσίγησε τὴν αἰτίαν· ὡς
δὲ λόγος ἔχει ἀνέθεν ἐκ πατέρων εἰς ἡμᾶς καταβαίνειν, οὐδὲ αὐτὸς ἁπλῶς ὅτι ὁ γράφων
ἦλθεν, ἀλλ' ὅτι ταῖς τελείαις ἡ σοφὴ μέγιστος τῶν τῆς οἰκονομίας ἐνδιατείνας λόγων, καὶ τὰ
τῆς θεότητος ἐκινδύνευεν ἀποσιωπᾶσθαι δόγματα, τοῦ Χριστοῦ κινήσαντος αὐτὸν λοιπὸν,
οὕτως ἦλθεν ὅτι τὴν θαυμασιωτέραν συνέγραψεν. καὶ τοῦτο δῆλον καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἱστορίας, ἣ τὸ
τοῦ θαυμασίου τέλειον ἐποιήσατο. οὐδὲ γὰρ ὁμοίως ταῖς λοιποῖς κάτωθεν ἔρχεται, ἀλλ' ἄνωθεν τοῦ
ὕδατος ἠπείγετο, καὶ διὰ τοῦτο τὸ πρῶτον βιβλίον συνέθηκεν. οὐκ ἐν τοῖς τέλειοις ἦν μόνον, ἀγ-
γελικὸς καὶ διὰ πάντος τοῦ θαυμασίου, τῶν ἄλλων ὄντων ὑψηλότερος. λέγεται γὰρ καὶ Ματθαῖος, τῶν
ἐξ Ἰουδαίων πιστευσάντων τοῦτον καὶ προσκαλεσαμένων, ἅτε εἰπὲ διὰ ῥημάτων, ταῦτα ἀφῆναι διὰ γραμμάτων αὐτοῖς, καὶ τῇ ὧν Ἑβραίων φωνῇ συνθεῖναι τὸ θαυμάσιον· καὶ Μάρκος δὲ ἐν Αἰγύπτῳ, τῶν μαθητῶν προσκαλεσαμένων αὐτὸν, αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
Διὰ δὴ τοῦτο ὁ μὲν Ματθαῖος, ἅτε Ἑβραίοις γράφων, ὡσεὶ πλέον ἐζήτησε δεῖξαι, ἢ ὅτι ἀπὸ Α-
βραὰμ καὶ Δαβὶδ ἦν· ὁ δὲ Λουκᾶς, ἅτε καὶ πᾶσι διαλεγόμενος, ἀνώτερον τὸν λόγον ἀνάγει, μέχρι τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ. ὁ μὲν ἀπὸ τῆς γενέσεως ἀρχῆς· οὐδὲν γὰρ οὕτως ἀνέπαυε
τὸν Ἰουδαῖον, ὡς τὸ μαθεῖν αὐτὸν, ὅτι ἐκ Ἀβραὰμ καὶ Δαβὶδ ἔκλογος ἦν ὁ Χριστός· ὁ δὲ οὐχ
οὕτως, ἀλλ' ἑτέρων πλέονων μέμνηται τοῦ γραμμάτων, καὶ τότε ὅτι τὴν γενεαλογίαν τοῦ σω-
τῆρος. τὴν δὲ συμφωνίαν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῆς οἰκουμένης τοῦ δικαιωθῆναι τὰ εἰρημέ-
να, καὶ ἀπ' αὐτῶν τὸν τῆς ἀληθείας ἐλέγχου· καὶ γὰρ πολλοὶ μετ' ἐκείνους αἱρέσεις ἐτέθησαν, συναν-
τία δοξάζουσαι τοῖς εἰρηνικοῖς. καὶ αἱ μὲν πάντα καταδέξασθαι τὰ λεγόμενα, αἱ δὲ μέχρι τῶν
εἰρηνικῶν ἀποκόψασαι τὸν λοιπὸν, οὔτε πρὸς ἑαυτοὺς ἔχουσιν. εἰ δὲ μάχη τις ἦν τοῖς εἰρη-
νικοῖς, οὔτ' ἂν αἱ τοιαῦτα λέγουσαι πάντα ἂν ἐδέξαντο, ἀλλὰ μέρος ὃ δοκοῦν αὐτοῖς
συνῳδὸν· οὔτ' ἂν αἱ μέρος ἀποβαλοῦσαι διηλέχθησαν ἀπὸ τοῦ μέρους, ὡς μὴ δὲ τὰ κέρματα
αὐτὰ λαμβάνειν, ἀλλὰ βοᾶν τὸν τοῦ ὅλου σῶμα συγχύσαι. καθαρὸν ἂν ἀπὸ πλευ-
ρᾶς λάβης τὸ μέρος, καὶ ἐν τῷ μέρει τὰ πάντα διῄσεις ἀφ' ὧν ὁ ὅλον ζῶον συνέστηκε, καὶ νεῦ-
ρα, καὶ φλέβας, καὶ ὀστᾶ, καὶ ἁρμονίας, καὶ αἷμα, καὶ ὁλοκλήρου, ὡς ἂν εἴποι τις, τοῦ φυσήμα-
τος δεῖγμα· οὕτω καὶ ὅτι τῆς γραφῆς ἐστιν ἰδεῖν, ἑκάστῳ ὧν εἰρηνικῶν μέρει τὴν τοῦ πάντος
συγχύσαι διαφαινομένην. εἰ δὲ διεφώνουν, οὔτ' ἂν τοῦτο ἐδέχθη, καὶ αὖθ' πάλαι ἂν διελύθη
τὸ δόγμα· πᾶσα γὰρ βασιλεία, φησὶν, ἐφ' ἑαυτῆς μερισθεῖσα, οὐ σταθήσεται. νῦν δὲ καὶ τού-
τῳ τῷ πνεύματος ἡ ἰσχὺς κάμπτει, πείθουσα τοὺς ἀνθρώπους τοῖς διαλογισμοῖς καὶ κατε-
πείγοντα γνωρίμους, μηδὲν ἀπὸ τῶν μικρῶν τούτων βλάπτεσθαι. ἔστι μὲν οὖν ἕκαστος διά-

πάσης τ' τοσαγματείας πειρασόμθα ἀποδεῖξαι. σὺ δὲ ταυτὶ ποιῆς, ἀμφφωνίαν αἰτιώμενος, ὥσπερ δὴ εἰ & ῥήματα τὰ αὐτὰ ἐκέλθυες εἰπεῖν, ἢ ἕτερους λέξεων. καὶ οὕπω λέγω ὅτι ἢ οἱ μέγα ὀπὶ ῥητορικὴ ἢ φιλοσοφία κομπάζοντες, πολλοὶ πολλὰ βιβλία γράψαντες περὶ τῶν αὐτῶν τοσαγμάτων, οὐ μόνον ἁπλῶς διεφώνησαν, ἀλλὰ ἢ ἐναντίως ἀγνῶσι εἶπον· καὶ γὰρ ἕτερόν ὅστι ἀμφόρως εἰπεῖν, ἢ μαχομένους εἰπεῖν· ἀλλὰ ταύτων λέγω· μή μοι γένοιτο ἐκ τῆς ἐκείνων παρανοίας σωθῆναι τὴν ἀπολογίαν· οὐδὲ γὰρ ἀπὸ τῆ ψεύδους τὴν ἀγῶνα συσκήσασθαι βούλομαι. ἀλλ' ἐκεῖνο ἡδέως ἂν ἐροίμην, πῶς ὀπιστεύθη τὰ ἀμφφωνούντα, πῶς ἐκράτησε; πῶς ἐναντία λέγοντες ἔθαν μάζονται; ἀνεκηρύττοντο πάντα χοῦ τῆς οἰκουμένης, καίτοι πολλοὶ οἱ μάρτυρες τῶν λεγομένων ἦσαν, πολλοὶ δὲ καὶ οἱ ἐχθροὶ ἢ πολέμιοι. οὐ γὰρ ἐν γωνίᾳ μιᾷ γράψαντες αὐτὰ κατώρυξαν, ἀλλὰ πολλαχοῦ τ' γῆς καὶ θαλάττης ἅπλωσαν ἐπὶ τῶν πάντων ἀκοῶν, καὶ ἐχθρῶν πρὸς ἑνῶν τοῦτα διεγινώσκετο, καθάπερ ἢ νῦν· καὶ οὐδένα τῶν εἰρημένων ἐσκανδάλισε· καὶ μάλα εἰκότως· θεία γὰρ δύναμις ἐν τῷ πάντα ὀπτοῦσα ἢ κατορθοῦσα πρὸς πᾶσιν. ἐπεὶ εἰ μὴ τοῦτο ἦν, πῶς ὁ τελώνης καὶ ἁλιεὺς ἢ ἀγράμματος ἐδίωσαν ἐφιλοσόφει; ἃ γὰρ οὐδὲ ὅναρ οἱ ἔξωθεν φαντασθῶσιν ἡδυνήθησάν ποτε, ταῦτα οὗτοι μετὰ πολλῆς τ' πληροφορίας καὶ ἀπαγγέλλοντες ἢ πείθοντες· & οὐχὶ ζῶντες μόνον, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντες· οὐδὲ δύο ἢ εἴκοσιν ἀνθρώπους, οὐδὲ ἑκατὸν καὶ χιλίους ἢ μυρίους, ἀλλὰ πόλεις ἢ ἔθνη καὶ δήμους, & γῆν ἢ θάλασσαν ἢ Ἑλλάδα & τὴν οἰκουμένην ἢ ἀοίκητον, ἢ περὶ τοσαγμάτων σφόδρα τὴν ἡμετέραν ὑπερβαινόντων φύσιν· τὴν γὰρ γῆν ἀφέντες, πάντα περὶ τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀμφιλέγονται, ἑτέραν ἡμῖν ζωὴν εἰσάγοντες, καὶ βίον ἄλλον, ἢ πλοῦτον καὶ πενίαν, ἢ ἡδονὴν καὶ ἀδυλείαν, & ζωὴν καὶ θάνατον, ἢ κόσμον & πολιτείαν. οὐ καθάπερ Πλάτων ὁ τὴν καλλίστην ἐκείνην πολιτείαν ζωγραφῆς, ἢ Ζήνων, ἢ εἴτις ἕτερος πολιτείαν ἔγραψεν, ἢ νόμους συνέθηκε· καὶ γὰρ αὐτόθεν ἅπαντες ἐδείκνυντο ἄνθρωποι ὅτι πάνυ μὲν πονηρὰν, ἢ δαίμονα ἔχει ἄγριον πολεμοῦντα ἡμῖν τῇ φύσει, καὶ θρασυτάτην ἐχθρὸν, ἢ δυσταξίας πολέμιον, πάντα δίκην ἢ κάτω ποιοῦντα, συνήχησεν αὐλῶν τῇ ψυχῇ· ὅταν γὰρ κοινὰς πᾶσι τὰς γυναῖκας ποιῶσι, καὶ πρὸ θύρας γυμνώσαντες ὅτι τῆς παλαίστρας ἄγωσιν ὅτι θέαν ἀνθρώπων, ἢ λαθραίους καταστυάζωσι γάμους, πάντα ὁμοῦ χρήματα μιγνύντες ἢ συναπάπτοντες, καὶ τοὺς ὅρους τῆς φύσεως διαπερῶντες, τί ἕτερόν ὅστιν εἰπεῖν; ὅτι γὰρ δαιμόνων ἐκεῖνα ἅπαντα εὑρήματα ἢ τοῦτα φύσιν τὰ λεγόμενα, & αὐτὴ μαρτυρήσει μὲν ἡμῖν ἡ φύσις, οὐκ ἀναχωροῦσα τῶν εἰρημένων. & ταῦτα οὐ μετ' ἀνομίας, ἀ μετ' ἀνδρίας, οὐ μετὰ πολέμου, ἀλλὰ μετ' ἀδείας ἢ ἐλευθερίας ἁπάσης χαριζόντων, ἢ πολλοῖς πολλαχόθεν καλλωπιζόντων. τὰ δὲ τῶν ἁλιέων θαυμαζομένων, μαστιζομένων, κινδυνευόντων, ἢ ἰδιῶται ἢ θρόνοι, & δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, ἢ βασιλῆς ἢ στρατιῶται, & βάρβαροι ἢ Ἕλληνες μετὰ πάσης ἐδέξαντο τῆς εὐνοίας. ἢ οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν ὅτι ἆρα ὃ μικρὰ ἐστὶ ταῦτα ἢ χαμαίζηλα, ἐπαρέδεκτα γέγονεν ἅπασι· καὶ γὰρ πολλῷ ταῦτα ἐκείνων ὑψηλότερα. πρὸ θείας μὲν γὰρ ἐκεῖνοι ἐδὲ ὄναρ ὄνομα ἐφαντάσθησαν, οὐδὲ ἀκτημοσύνης, οὐδὲ ταπεινῆς, οὐδὲ τινος ἄλλου τῶν ὑψηλῶν· οἱ δὲ πρὸ ἐμῶν οὐκ ὀπτυμίαν ἀξιοπίστοις μόνον, οὐδὲ τοσαξιν κελεύουσι, ἀλλὰ ἢ ὄψιν ἀκόλαστον, καὶ ῥήματα ὑβριστικὰ, ἢ γέλωτα ἄτακτον, ἢ σχῆμα, & βάδισμα, ἢ χραυσμὸν, & μέχρι τῶν μικροτάτων τοσάγεσι τὴν ἀκριβείαν, ἢ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν τῆς πρὸ θείας ἐνέπλησαν φυτοῦ. καὶ περὶ Θεοῦ ταῦτα φιλοσοφεῖν πείθουσι, & τῶν ἐν οὐρανοῖς τοσαγμάτων, ἃ μηδεὶς μηδέποτε ἐκείνων μηδὲ εἰς νοῦν λαβεῖν ἴσχυσε. πῶς γὰρ, οἱ χαμαὶ πάλαι ἢ θείαν χαμαὶ ἑρπόντων καὶ ἑτέρων ἀμυστέρων εἰκόνας θεοποιήσαντες; ἀλλ' ὅμως ἢ ἐδέχθη & ὀπιστεύθη τὰ ὑψηλὰ ταῦτα δόγματα, ἢ καθ' ἑκάστην ἀνθρώπων τὴν ἡμέραν, & ὀπιδίδωσι· τὰ δὲ ἐκείνων οἴχεται ἢ ἀπόλωλεν, ἀρχαίων βυκελώτερον ἀφανισθέντα. καὶ

φον, ϛ πλέον τὸ ἄτοπον· εἰ γὰρ ἀν ἠμύοιτο καθ' ἡμᾶς τὸ τῆς πολιτείας ἐκείνης, ἐν ᾗ μὴ πᾶν εἰρημένων μυρίους ἀναλώσας στίχους ὁ φιλόσοφος, ὥστε δυνηθῆναι δεῖξαι εἰ ποτέ ἐστι δίκαιον, μὴ τ' μαχρηγορίας, καὶ ἀσαφείας πολλῆς τὰ εἰρημένα ἀνέπλησεν· ὅπερ εἴ καί τι συμφέρον εἶχεν, σφόδρα ἀχρηστον ἔμελλεν εἶναι τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ. εἰ γὰρ ὁ γεωργὸς, ϛ ὁ χαλκοτύπος, καὶ ὁ οἰκοδόμος, καὶ ὁ κυβερνήτης, ϛ ἕκαστος ἀπὸ τῆς ἰδίας χρῆν τρεφόμενος ἐργασίας, μηδὲ τ' τέχνης μὲ ἀφίσασθαι καὶ τ' δικαίων πόνων, ἀναλίσκειν ἔτη τόσα καὶ τόσα ὥστε μαθεῖν εἰ πολε ἐστὶ δίκαιον, καὶ ποῖον ἢ μαθεῖν, πολλάκις φθάσῃ λιμῷ διαφθαρείς, καὶ ἀπολύσεται διὰ δίκαιον εἶναι, μήτε τ' ἀναγκαίων ὧν χρησίμων μηδὲν μαθών, ϛ βιαίῳ θανάτῳ καταλύσας τὸν βίον. ἀλλ' οὐ τὰ ἡμέτερα τοιαῦτα, ἀλλὰ τὸ δίκαιον καὶ τὸ πρέπον ϛ τὸ συμφέρον ϛ πᾶσιν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις ἐπιτηδείως ἐν βεβαίοις καὶ σαφέσι συλλαβαῖς ῥήμασιν ἐδίδαξεν ἡμᾶς ὁ Χριστός· τοῦτ' μὲν λέγων ὅτι ἐν δυσὶν ἐντολαῖς ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται, τουτέστι, τῇ τοῦ Θεοῦ ἀγάπῃ καὶ τῇ τοῦ πλησίον· τοῦτ' δὲ λέγων, ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. ὅπερ καὶ γυμνότερον ϛ οἰκειότερον ϛ γυναικὶ χήρᾳ καὶ παιδὶ αὐτῇ καὶ τῇ σφόδρα ἀνοήτῳ δοκεῖν τινὶ εἶναι, πάντα εὐσύνοπτα καὶ ῥᾴδια καταμαθεῖν. τοιαῦτα γὰρ τὰ τῆς ἀληθείας· καὶ μάρτυρες τῶν πραγμάτων τὸ τέλος· πάντες γὰρ ἔμαθον τὰ πρακτέα, καὶ οὐκ ἔμαθον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐζήλωσαν, ϛ οὐκ ἐν ταῖς πόλεσι μόνον, οὐδὲ ἐν μέσαις ταῖς ἀγοραῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τ' κορυφαῖς τ' ὀρῶν· καὶ γὰρ ἐκεῖ πολλὴ ὅλη τῆς φιλοσοφίας οὔσης, καὶ χορεῖς ἀγγέλων ἐν ἀνθρώπῳ σώματι λάμποντας, καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν πολιτείας ἐνταῦθα φαινομένης. ϛ πολιτείαν ἔγραψεν ἡμῖν οἱ ἁλιεῖς, οὐκ ἀπὸ παίδων κεκλυσμένοις λαμβάνεσθαι, καθάπερ ἐκεῖνοι, οὐδὲ τόσων ϛ τόσων ἐτῶν νομοθετοῦντες εἶναι τὸ σπάνιον, ἀλλ' ἁπλῶς πᾶσι παραλειπόμενοι ἡλικίας. ἐκεῖνα μὲν γὰρ, παίδων παίγνια· ταῦτα δὲ, πραγμάτων ἀληθῆ. καὶ τόπον ἣν ἀπέδωκαν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ, ὃν οὐρανὸν, καὶ τῇ τέχνῃ αὐτῆς τ' Θεὸν εἰσηγητὴν, ϛ νομοθέτην τῶν ἐκεῖ νόμων, ὡσπερ οὖν καὶ ἐγένετο. τὰ δὲ ἔπαθλα τ' πολιτείας, οὐ φύλλα δάφνης, οὐδὲ κότινος, οὐδὲ ἡ ἐν πρυτανείῳ σίτησις, οὐδὲ εἰκόνες χαλκαῖ, τὰ ψυχρὰ ταῦτα καὶ βύτελη· ἀλλὰ ζωὴ τέλος οὐκ ἔχουσα, καὶ ὁ Θεοῦ γενέσθαι παῖδας, καὶ τὸ μετ' ἀγγέλων χορεύειν, καὶ τῷ δεσπότῃ πρεσεῦσαι τῷ βασιλικῷ, καὶ διωκεῖν μὴ τὸν Χριστόν. δημαγωγοὶ ἢ τῆς πολιτείας εἰσὶ ταύτης, τελῶναι, ἁμαρτωλοὶ, καὶ σκληροτράχηλοι, οὐκ ἐν χρόνῳ ζήσαντες ὀλίγῳ, ἀλλὰ διαπαντὸς ζῶντες, διὰ τοῦτο ϛ μὴ τελευτῶντες, τοῖς πολλοστοῖς τὰ μέγιστα ὀνήσαντες διωκόντων αὐτῶν. ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ πόλεμος οὐ πρὸς ἀνθρώπους, ἀλλὰ πρὸς δαίμονας ϛ τὰς ἀσωμάτους δυνάμεις ἐκείνας ὄντας· διὸ καὶ γρατηγὸς αὐτοῖς οὐκ ἀνθρώπων οὐδὲ ἀγγέλων οὐδεὶς, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεός. καὶ τὰ ὅπλα δὲ τούτων, μιμεῖται τὸν πολέμου τὸν φύσιν· οὐδὲ γὰρ ἀπὸ δέρματος καὶ σιδήρου κατεσκευασμένα εἰσὶν, ἀλλ' ὅπλα ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης ϛ πίστεως καὶ φιλοσοφίας ἀπάσης. ἐπεὶ οὖν περὶ τ' πολιτείας ταύτης ϛ τὸ βιβλίον ἔστω γέγραπται, καὶ ἡμῖν πρόκειται νῦν εἰπεῖν, περισχώμεν ἀκριβῶς τῷ Ματθαίῳ περὶ ταύτης πρώτως διαλεγομένῳ· οὐ γὰρ αὐτὸν, ἀλλὰ τ' πολιτείαν νομοθετήσαντος Χριστοῦ πάντα ὅσα τὰ λεγόμενα. περισχώμεν δὲ, ἵνα καὶ ἐγγραφῶμεν δυνηθῶμεν εἰς αὐτὸν, καὶ λάμψαι μὴ τῶν ἤδη πολιτευσαμένων, καὶ τοὺς ἁμαρτοὺς ἐκείνους οὐκ δεχομένων φαύλους. καίτοιγε πολλοῖς δύσκολος ὁ λόγος ἔστ' ἐν δοκεῖ, καὶ ἡ τῶν προφητῶν δυσκολία ἔχειν. διὰ καὶ τοῦτο ἀγνοούντων ὅτι ὁ βάθος ἰδὼν ἀναπεπταμένων αὐτοῖς νοημάτων. διὸ παρακαλῶ μὴ πολλῆς λιμὴν ἐπισχεθῆναι τῆς ταπεινότητος, ὥστε εἰς αὐτὸν τὸ πέλαγος τῶν γεγραμμένων εἰσελθεῖν, τοῦ Χριστοῦ προηγουμένου ταύτης λιμένα τ' εἰσόδου. ὥστε δὲ μὴ μαθέσθαι τὸν λόγον, δεόμεθα ϛ παρακαλοῦμεν, ὅπερ καὶ ὅτι τῶν ἀνθρώπων γραφὴν πεποιήκαμεν, προσλαμβάνειν τὴν προσοχὴν τῆς γραφῆς ἐν ᾗ μεμνήμεθα ἐξη-

λιὼ ϖδάχοι τ̃ θύκολίαν ἡμῖν· κ̀ γὰρ τὰ ζητούμενα, πολλὰ ἐ ἐπάλληλα. ὅθεν μοι δοκῶ θύθέως ἂν ϖροιμίοις ϖ̃ διαπελίσι αὐτ̀, ϖόσα αἱ ἱς ἐπαπορήσε. ϖρῶτον μὲν, ἵνος ἕνεκεν ὁ Ιωσὴφ γλωσσολογεῖται, ὢν τ̃ Χριστοῦ πατήρ. δεύτερον δὲ, πόθεν ἔσαν δῆλος ἡμῖν ἀπὸ τ̃ Δαβὶδ καταγων ὁ γλῶς; τῆς Μαρίας ἀφ' ἧς ἐτέχθη τ̃ ϖρογόνων ἀγνοουμένων· οὐδὲ γὰρ ἐγλωσσολογήθη ἡ ϖρόθνος. τρίτον, ἵνος ἕνεκεν ὁ μὲν Ιωσὴφ, ὁ μηδὲν σωτελῶν ϖρὸς τὸν γλῶσσαν, γλωσσολογεῖται· ἡ δὲ ϖρόθνος, ἡ ἐ μήτηρ γλωσσῶν; οὐ δείκνυ ἵνων πατέρων ἐ ϖάππων κ̀ ὀπιϖάππων ὄντ. μ̃ τοῦτο ἄξιον κἀκεῖνο ζητῆσαι, τί δήϖοτε ἀφ' τ̃ ἀνδρῶν ϖρῶτον τ̃ γλωσσολογίαν, ἐμνήσθη ἐ γυναικῶν· κ̀ ὅπ̃ τοῦτο αὐτ̀ ἔδοξεν, οὐ ϖάσας τέθεικε ταύς γυναῖκας, ἀλλὰ ταὺς θυδοκίμους ϖδαφαμῶν, οἵ τὸν Σάῤῥαν, τ̃ Ρεβέκκαν, κ̀ ὅσαι ὁμοιαῦται, ταὺς ὀπτὶ κακίας βεβοσμυίας, ταύτας εἰς μέσον ἤγαγε μόνον, οἷ εἴ τις πόρνη κ̀ μοιχαλὶς, εἴ τις ἐκ ϖδανόμων γάμων, εἴ τις ἀμόφυλος κ̀ βάρβαρος ἴσ̀. κ̀ τ̃ γ̃ Οὐρίου ἦ κ̀ τῆς Θάμὰρ κ̀ τῆς Ρουθ ἐμνημόνθυσεν, ὧν ἡ μὲν ἀμοιχλὴς ἦν, ἡ δ' ἦ πόρνη, ἡ δὲ τῷ κηδεστῇ ϖροσεφθάρη, κ̀ οὐδὲ τοῦτο νόμῳ γάμου, ἀλλὰ κλέψασα τὸν μίξιν, κ̀ πόρνης ϖροσωμοίωσε ϖρόσωπεῖον ἑαυτῇ. κ̀ τὸν Οὐρίου δὲ οὐδεὶς ἀγνοῶ ϖρὸς τ̃ ϖροφάσεως γ̃ πολυμήκους. ἀλλ' ὅμως ϖάσας ταὺς ἀγλαὰς ἀφεὶς ὁ διαπελισὴς, ταύτας ἐνέβηκε τῇ γλωσσολογίᾳ μόνας. κἂν τοι εἰ μυριάδων γυναικῶν ἔδῃ, ϖασῶν ἐχρῆν· εἰ δὲ μὴ ϖασῶν, ἀλλ' ὁσίων τ̃ ἐν ἀρετῇ, οὐ τ̃ ἐν ἀμῤῥτήμασι βεβοσμένων. εἴδετε ϖόσης ἡμῖν δεῖ ϖροσοχῆς ἐν τοῖς ϖροιμίοις διθέως, κἂν τοι δοκεῖ ϖροφέτερον εἶ τ̃ ἀγῶνα τ̀ ϖροίμιον· τάχα δὲ ϖολλοῖς ἐ ϖρόσοπον, ἀφ' τ̀ ὀνομ̃ ἀριθμὸν εἶ μόνον. μ̃ τοῦτο ἄξιον κἀκεῖνο ζητῆσαι, ἵνος ἕνεκεν ἡμᾶς ϖρὸ ἑβδόμε βασιλῆς. εἰ γὰρ ὡς σφόδρα ἀσεβῶν ἀπεσιώπησε τὸν ϖροσηγορίαν, οὐδὲ τ̃ ἀγῶνων τ̃ τοιούτων μυημονθύειν ἔδῃ. κ̀ γὰρ ἐ τοῦτο ἕτερόν ὅστ ζήτημα. δεκατέσσαρας γὰρ εἰπὼν γλωσσὰς, ἐν τῇ τρίτῃ μερίδι τ̀ ἀριθμὸν οὐ διέσωσε. ἐ ἵνος ἕνεκεν ὁ μὲν Λουκᾶς ἑτέρων ἐμνημόνθυσεν ὀνομ̃, ἐ οὐ μόνον οὐ τ̃ αὐλῶν ἀπόντων, ἀλλὰ κ̀ ϖολλῶν ϖλεόνων. ὁ δ' Ματθαῖος κ̀ βλαττόνων, ἐ ἑτέρων, κἂν τοι γε εἰς τ̀ Ιωσὴφ κ̀ αὐτὸς τελευτήσας, εἰς ὃν κ̀ ὁ Λουκᾶς κατέληξεν. ὁρᾶτε ὅσης ἀγρυπνίας ἡμῖν χρεία, ὄχ εἰς τ̀ λῦσαι μόνον, ἀλλὰ κ̀ εἰς τ̀ μαθεῖν τίνα χρὴ λῦσαι. οὐδὲ γὰρ τοῦτο μικρὸν, τὸ τὰ ἀμφιβολούμενα διωνθεῦσαι δίκην. κ̀ γὰρ κ̀ ἐκεῖνο ἄϖορον, ϖῶς ἡ Ελισάβετ ἀπὸ τ̃ Λευϊτικῆς φυλῆς οὖσα, συγγενὴς ἦν τ̃ Μαρίας. ἀλλ' ἵνα μὴ καταχώρωμεν ὑμῶν τὸν μνήμην ϖολλὰ ζωειέρητες, ἐπὶ τοῦτο τέως ὃν λόγον ϖήσωμεν. ἀρκεῖ γὰρ ἡμῖν φ̃ τὸ διεγρθῆναι, κ̀ τὰ ζητούμενα ἐπὶ τοῦθα μαθεῖν. εἰ δ' ἐ τῆς λύσεως ἐρᾶτε, κ̀ τούτου ϖερὶ τ̃ λόγων τ̃ ἡμετέρων ὑμεῖς κύριοι. ἀν μὲν γὰρ ἴδω διεγρθήντας κ̀ ὀπτθυμοῦντας μαθεῖν, ϖειρήσομαι ἐ τὸν λύσιν ἐπαγαγεῖν· ἂν δ' χασμωμένους, κ̀ μὴ ϖροσέχοντας, ἀποκρύψομαι ἐ τὰ ζητήματα κ̀ τ̃ λύσιν, δείσ νόμῳ ϖειθόμενος· μὴ ὅτε γὰρ φησι, τὰ ἅγια τοῖς κυσὶ, μηδὲ ῥίψητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμϖροσθεν τ̃ χοίρων, ἵνα μὴ καταϖατήσωσι τοῖς ϖοσὶν αὐτῶν. ὡς δέ ὅστν ὁ κατϖαλῶν; ὁ μὴ ἅμια ταῦτα ἡγούμενος ἐ σεμνά. κ̀ ὡς οὗτος ἄθλιος, φησὶν, ὡς μὴ σεμνὰ ταῦτα κ̀ ϖρότερον ἡγεῖσθαι ὑμῶν ἔτερα; ὁ μηδὲ τοσαύτην ϖρόσχων αὐτοῖς χολὴν, ὅσην ταῖς ϖόρναις γυναιξὶν ἐν τοῖς καταμυκτοῖς θεάτροις. ἐκεῖ μὲν γὰρ κ̀ διημερεύουσιν οἱ ϖολλοὶ, κ̀ ϖολλὰ τ̃ ὀπὶ τ̃ οἰκίας ϖροδιδόασι, διὰ τὸν ἀκριβῆ ἀχολίαν ἑαυτῶν, κ̀ μ̃ ἀκριβείας ὅτου δὴ ἀκούσωσι, κατέχουσι, κ̀ ταῦτα ὀπὶ λύμη τ̃ ἑαυτῶν ψυχῆς φυλάττοντες· ἐνταῦθα δὲ μικρὸν ϖροέχοντας ϖᾶσαν μείναι χρόνον. διὰ τοῦτο οὐδὲν κενὸν ἔχομεν ϖρὸς τὸν οὐρανὸν, ἀλλὰ μέχρι ῥημάτων λίμνη ἡ ϖολιτεία· κἂν τοι γε ἐ γέεννα διὰ τοῦτο ὑπείληφεν ὁ Θεὸς, ἵνα ἐμβάλῃ, ἀλλ' ἵνα ϖείσῃ φυγεῖν τὸν χαλεϖὸν σεισμὸν ταύτην, δι' ὧν ἀκούομεν, κ̀ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ϖρὸς τὰ ἐκεῖ φέρουσαν ὁδὸν ϖρέχομεν· κ̀ τ̃ Θεοῦ κελεύοντος μὴ μόνον ἀκούειν, ἀλλὰ κ̀ ϖοιεῖν τὰ λεγόμενα, οὐδὲ ἀκούσας ἀνέχομαι. ϖότε οὖν ϖροέξομεν, εἰϖὲ μὴ τὰ κελευόμενα κ̀ τ̃ ἄλλων ἀλόμενοι. ὅτε μὲν δὲ τοῦ ϖλείστου ἀκούειν

ἀνεχώμεθα, ἀλλὰ ἀφαλλώμεθα καὶ ἀνύωμεν πρὸς τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς πατέρα, καὶ τοι βραχίονα ἔχοντα ἰσχυρὸν καὶ στόμα σοφόν; εἶτα ἡμεῖς μὲν τοῖς ψυχροῖς διαλεγόμενοι πράγμασιν, αὐτοὺς συνκαθημένους μὴ προσέχοντας ἰδωμεν, ὕβρεως ὁ πρᾶγμα φανεῖται τοῦ Θεοῦ; οὐχ ἡγούμεθα προξενῆσαι, ὅταν αὐτὸς τοιούτων διαλεγομένου, καταφρονήσωμεν τοῦ λεγομένου, ἑτέρωσε βλέπωμεν; ἀλλ' ὁ μὲν γεγεφυρωκὼς καὶ πολλὰ ἐπελθὼν χῶν, καὶ σταδίων ἀριθμὸν, καὶ πόλεων θέσεις, καὶ χήματα καὶ λιμένας καὶ ἀγοράς μὴ ἀκριβείας ἡμῖν ἀπαγγέλλῃ πάσης· αὐτοὶ δὲ, οὐδὲ ὅσον ἀπέχομεν τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς πόλεως ἴσμεν. ἢ γὰρ αὖ καὶ ἐσπουδάσαμεν ὅπως τεμεῖν τὸ μῆκος, εἰ δὲ διάστημα ἐγνώμεν. οὐ γὰρ τοσοῦτον λιμὴν ἀφέστηκεν ἡ πόλις ἐκείνη, ὅσον οὐρανὸς πρὸς τὸν χῶν τὸ μέσον, ἀλλὰ καὶ πολλῷ πλέον, ἐὰν ἀμῴωμεν· ὥστε οὖν ἐὰν σπουδάζωμεν, καὶ ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ ὅπου τὰς πύλας αὐτῆς ἥξομεν. οὐ γὰρ μήκει τόπων, ἀγνωμοσύνῃ δὲ πολλὰ τὰ διαστήματα ταῦτα ὤεισται. σὺ δὲ τὰ μὲν τοῦ βίου πράγματα μὴ ἀκριβείας οἶδας καὶ τὰ νέα καὶ τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ παλαιὰ, καὶ ἄρχοντας ἀριθμεῖν δυνάσαι οἷς ἐγκαλοῦσι τὰ ἔμπροσθεν χρόνοι, καὶ ἀγωνοθέτας, καὶ ἀθλοφόρους, καὶ στρατηγοὺς, τὰ μηδέν σοι διαφέροντα· τίς δὲ ἄρχων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ γέγονεν ἢ πρῶτος ἢ δεύτερος ἢ τρίτος, ἢ πόσον ἕκαστος χρόνον, ἢ τί κατορθώσας καὶ ἐργασάμενος, οὐδὲ ὄναρ ἐφαντάσθης ποτέ. νόμων γὰρ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ κειμένων, οὐδὲ ἑτέρων λεγόντων ἀκούσας καὶ προσέχων ὑπομένεις. πῶς οὖν, εἰπέ μοι, προσδοκᾷς ἀξιωθήσεσθαι τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν, μὴ δὲ τοῖς λεγομένοις προσέχων; ἀλλ' εἰ καὶ μὴ προτέρου, νῦν γοῦν τοῦτο ποιῶμεν. καὶ γὰρ εἰς πόλιν μεγάλην εἰσιέναι, ἐὰν ὁ Θεὸς ἐπιτρέπῃ, χρυσῆν, καὶ χρυσοῦ πολὺ τιμιωτέρων. καταμάθωμεν οὖν αὐτῆς τὰ θεμέλια, τὰς πύλας τὰς ἀπὸ σαπφείρου καὶ μαργαριτῶν συνκειμένας. καὶ γὰρ ἔχομεν ἄνεισιν χρήσιμον τοῦ Ματθαίου. ἀφ' ὧν γὰρ τοῦ αὐτοῦ πύλης εἰσιμεν νεῶ. καὶ δεῖ πολλῆς ἡμῖν τῆς σπουδῆς. ἀν γὰρ ἴδῃ τινὰ μὴ προσέχοντα, ἐκβάλλει τῆς πόλεως. καὶ γάρ ἐστι βασιλικωτάτη ἡ πόλις καὶ περιφανὴς, οὐχ ὡσπερ αἱ πρὸς ἡμῖν, εἰς ἀγοραὶ καὶ βασίλεια διῃρημένη, ἀλλὰ πάντα βασίλεια καὶ ἐκεῖ. ἀνατετάσθωμεν τοίνυν τὰς πύλας τῆς διανοίας, ἀνατετάσωμεν τινὶ ἀκοῇ, καὶ μὴ φείσης πολλῆς μηδόντες ὑπεδαίνειν τῶν προθύρων, προσκυνήσωμεν ὃν ἐν αὐτῇ βασιλέα. καὶ γὰρ εὐθέως ἡ προτέρα προσβολὴ καταπλῆξαι δύναται τὸ θεατήν. κεκλεισμέναι νῦν εἰσὶν ἡμῖν αἱ πύλαι· ὅταν δ' ἴδωμεν αὐτὰς ἀνατεταθείσας (τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ τῆς ζητήσεως λύσις) τότε ὀψόμεθα πολλὴν ἔσοδον τινὰ ἀγαπᾶν. ἐν γὰρ τοῖς τοῦ πνεύματος ὁδηγεύμενος ὀφθαλμοῖς πάντα σοι ἐπαγγέλλεται διηκριβωμένα ὁ τελώνης οὗτος, πού μὲν ὁ βασιλεὺς κάθηται, καὶ ἵνα αὐτῷ τῶν στρατευμάτων παρεστήκασι, καὶ πού μὲν ἀγγέλοι, πού δὲ ἀρχάγγελοι, καὶ τίς τοῖς νέοις πολίταις ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τόπος ἀφώρισται, καὶ ποία ἡ ἐκεῖ φέρουσα ὁδός, καὶ ἵνα ἕλαιον λῆξιν οἱ πρῶτον πολιτευόμενοι ἐκεῖ, καὶ οἱ μετ' ἐκείνους, καὶ οἱ μετὰ τούτους, καὶ ὅσα τῶν δήμων ἐκείνων τάγματα, καὶ ὅσα τὰ σκῆνη, καὶ πόσαι ἀξιωμάτων διαφοραί. μὴ τοίνυν μετὰ θορύβου καὶ ταραχῆς εἰσίωμεν, ἀλλὰ μετὰ σιγῆς μυστικῆς. εἰ γὰρ ὅπου θεάτρου πολλῆς σιγῆς γινομένης, τότε τοῦ βασιλέως ἀναγινώσκει γράμματα, πολλῷ μᾶλλον ὅπου τῆς πόλεως ταύτης ἅπαντας δεῖ κατεσταλθαι, καὶ ὀρθαῖς ταῖς ψυχαῖς καὶ ταῖς ἀκοαῖς ἑστάναι. οὐ γὰρ ὑπηκόου χινός, ἀλλὰ τοῦ ἀγγέλων δεσπότου τὰ γράμματα ἀναγινώσκεσθαι μέλλει. ἀν οὕτως ἑαυτοὺς ῥυθμίσωμεν, καὶ αὐτὴ τοῦ πνεύματος ἡ χάρις ὁδηγήσει μὴ πολλῆς ἀκριβείας ἡμᾶς, καὶ πρὸς αὐτὴν ἥξομεν τὸ θεῖον τοῦ βασιλικοῦ, καὶ πάντων ὑπερτυχόμεθα τῶν ἀγαθῶν, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΗΣ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ.

Εὐσέβιος Καρπιανῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ μὲν ὁ Ἀλεξανδρεὺς, πολλῷ ὡς εἰκὸς φιλοπονίας καὶ σπουδῆς εἰσαγωγὰς, τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ παρασκευασάμενος εὐαγγέλιον, τῷ κατὰ Ματθαῖον τὰς ὁμοφώνους τῶν λοιπῶν εὐαγγελιστῶν ἀπεικονίσας ἀγωγὰς, ὡς ἐξ ἀνάγκης συμβαίνειν ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ εἱρμὸν τῶν τόπων διαφυλάττειν, ὅσον ἐπὶ τῷ ὕφει τῆς ἀναγνώσεως. ἵνα δὲ σωζομένου καὶ τοῦ τῶν λοιπῶν δι' ὅλου σώματός τε καὶ εἱρμοῦ, εἰδέναι ἔχοις τοὺς οἰκείους ἑκάστου εὐαγγελιστοῦ τόπους, ἐν οἷς κατ' αὐτῶν ἠνεξήσομεν φιλαλήθως εἰπεῖν, ἐκ τοῦ ποικίλματος ὑφάσματος εἰλικρινοῦς ἀνδρὸς εἰλικρινῶς ἀφορμαῖς, καὶ ἑτέραν μέθοδον κανόνας δέκα ἐν ἀριθμῷ διεξαγαγόντα σοι τοὺς ἐκτεταγμένους· ὧν ὁ μὲν πρῶτος περιέχει ἀριθμοὺς ἐν οἷς τὰ πανταχοῦ πλησίον εἰρήκασιν οἱ τέσσαρες, Ματθαῖος, Μᾶρκος, Λουκᾶς, Ἰωάννης.

ὁ δεύτερος, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς, Ματθαῖος, Μᾶρκος, Λουκᾶς.

ὁ τρίτος, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς, Ματθαῖος, Λουκᾶς, Ἰωάννης.

ὁ τέταρτος, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς, Ματθαῖος, Μᾶρκος, Ἰωάννης.

ὁ πέμπτος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Ματθαῖος, Λουκᾶς.

ὁ ἕκτος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Ματθαῖος, Μᾶρκος.

ὁ ἕβδομος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Ματθαῖος, Ἰωάννης.

ὁ ὄγδοος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Λουκᾶς, Μᾶρκος.

ὁ ἔνατος, ἐν ᾧ οἱ δύο, Λουκᾶς, Ἰωάννης.

ὁ δέκατος, ἐν ᾧ περὶ ἑνὸς ἕκαστος αὐτῶν ἰδίως ἀνέγραψεν.

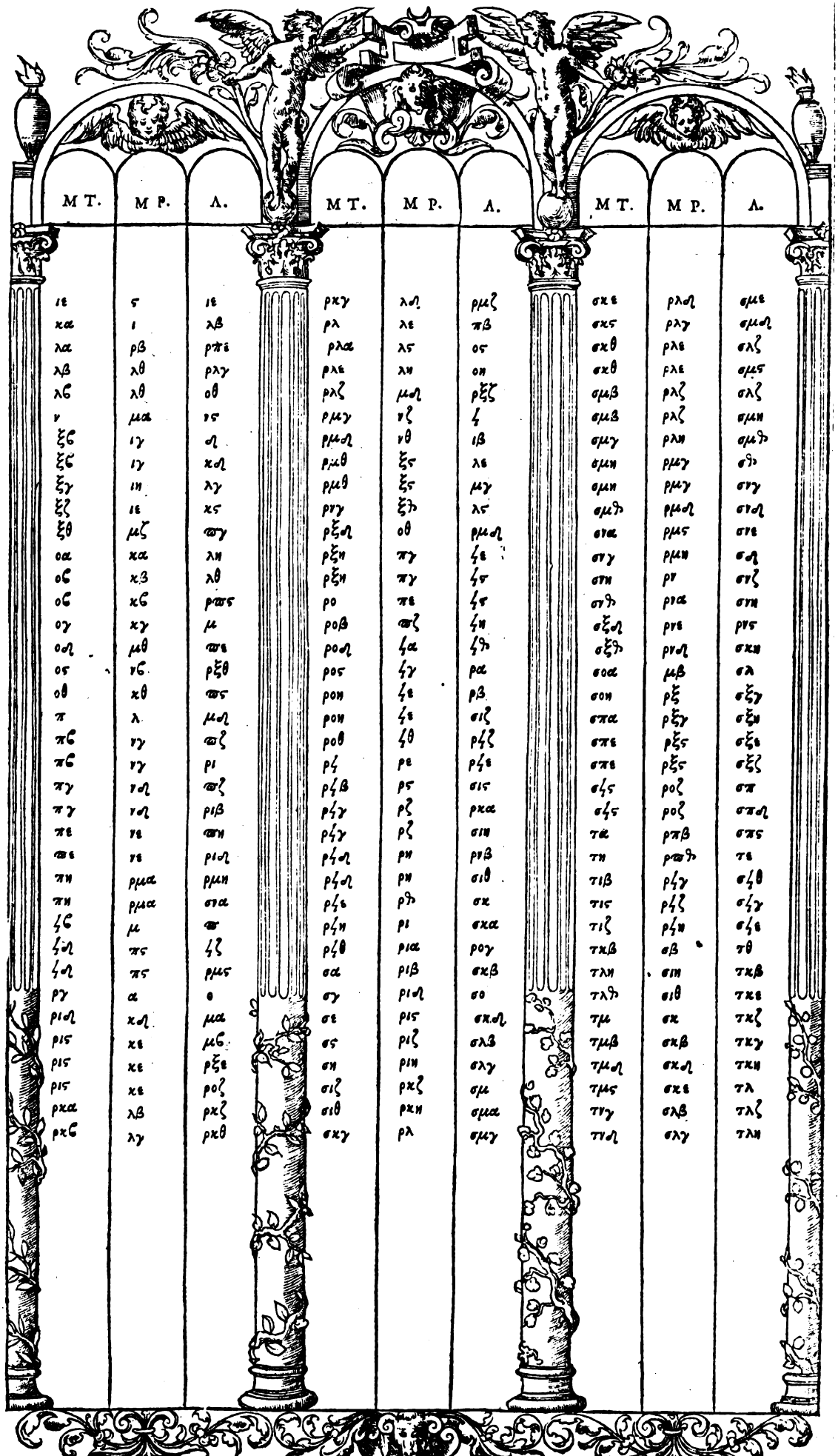
Αὕτη μὲν οὖν ἡ τῶν ἐκτεταγμένων κανόνων ἔκθεσις. ἡ δὲ σαφὴς αὐτῶν διήγησις, ἔστιν ἥδε. ἐφ' ἑκάστῳ τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων ἀριθμός τις περίκειται κατὰ μέρος, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου, εἶτα δευτέρου, καὶ τρίτου, καὶ καθεξῆς περαιοῦ δι' ὅλου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ βιβλίου. καθ' ἕκαστον δὲ ἀριθμὸν ἔκθεσις μείωσις ἀρχὴ κινναβάρεως περίκειται, δηλοῦσα ἐν ποίῳ τῶν δέκα κανόνων κείμενος ὁ ἀριθμὸς τυγχάνῃ· οἷς εἰ μὲν ἁ, δῆλον ὡς ἐν τῷ πρώτῳ· εἰ δὲ β, ἐν τῷ δευτέρῳ· καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῶν δέκα. εἰ οὖν ἀναπτύξας ἔν τι τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων ὁποιονδήποτε, βουληθείης ὅπερ ἂν εἶναί τινι ᾧ βούλει κεφαλαίῳ, καὶ γνῶναι τίνες τὰ παραπλήσια εἰρήκασι, καὶ τοὺς οἰκείους ἐν ἑκάστῳ τόπους οὗπερ ἐν οἷς κατ' αὐτῶν ἠνεξήσομεν, ἧς ἐπέχεις περικοπῆς ἀνάλαβε τὸν περικείμενον ἀριθμὸν, ὅπερ ζητήσας τε αὐτὸν ἔνδον ἐν τῷ κανόνι οὗ ἡ ἀρχὴ τοῦ κινναβάρεως ἔκθεσις ἐπισκέπτει, εἶτα μετὰ ταῦτα τοὺς ἐν τῷ μετὰ τοῦτον κανόνος περιγραφῇ, ὁπόσοι καὶ τίνες τὰ παραπλήσια εἰρήκασιν· ὅπερ ποιήσας ἐπὶ τοῖς τῶν λοιπῶν εὐαγγελίων ἀριθμοῖς τοῖς ἐν τῷ κανόνι ᾧ ἐπέχεις ἀριθμῷ παραπεμένοις, ζητήσας τε αὐτοὺς ἔνδον ἐν τοῖς οἰκείοις ἑκάστου εὐαγγελίου τόποις, τὰ παραπλήσια λέγοντας εὑρήσεις. Ἔρρωσο ἐν Κυρίῳ.

Ἰστέον ὅτι ἡμεῖς μόνον ἐχρησάμεθα χάρτῃ.

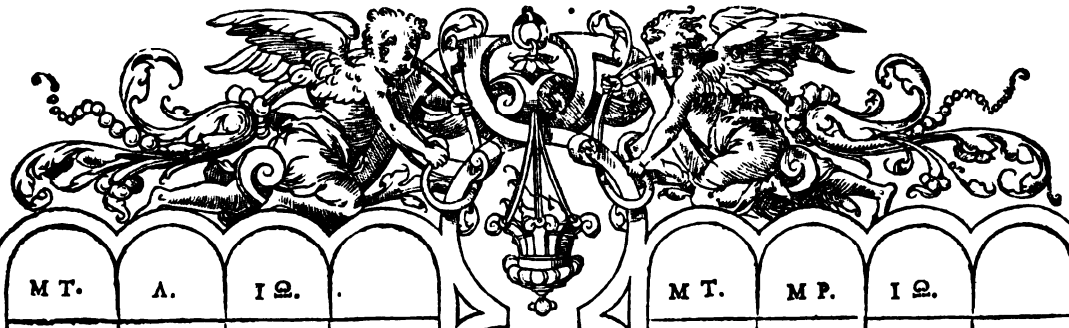
Γ	ΜΡ.	Λ.	ΓΟ
η	β	ζ	ι
ια	ϙ	ι	ς
ιε	ϙ	ι	ιβ
ιϛ	ϙ	ι	ιϙ
ιϛ	ϙ	ι	κη
ιϛ	ε	ιγ	ιε
κγ	κζ	ιζ	μς
κγ	κζ	λϙ	μς
κγ	κζ	με	μς
ο	κ	λζ	λη
ϖζ	ρλθ	σι	ρμα
ζη	ζς	ρις	ρκ
ζη	ζς	ρις	ρια
ζη	ζς	ρις	μ
ζη	ζς	ρις	ρκθ
ζη	ζς	ρις	ρλα
ρλγ	λζ	οζ	ρθ
ρμα	ϛ	ιθ	νθ
ρμβ	νά	κα	λε
ρμζ	ξϙ	ζγ	μθ
ρξς	πβ	ζϙ	ιζ
ρξς	πβ	ζϙ	οϙ
σθ	ριθ	σλϙ	ρ
σια	ρκα	σλη	κα
σκ	ρκβ	σλθ	οζ
σκ	ρ θ	σμβ	ϖε
σκ	ρκβ	σξα	ϖη
σμϙ	ρλθ	σι	ρμα
σμϙ	ρλθ	σι	ρμς
σοϙ	ρις	ο ξ	κ
σθϙ	ρις	σ ξ	μη
σοϙ	ρζς	σ ξ	ζς
σος	ρπ	οϙ	ζη
σϖ	ρξβ	σξθ	ρκβ
σϖϙ	ρξε	σξς	νε
σπϙ	ρξε	σξς	ξγ

ΜΤ.	ΜΡ.	Λ.	ΙΣ.
σπϙ	ρξε	σξς	ξε
σ ϙ	ρξε	σξς	ξζ
σ τθ	ρο	σοε	ρκ
σ α	ροβ	σοθ	ρις
σ ϙ	ροε	σπα	ρξα
σ ε	ροϛ	σπ3	μβ
σ ε	ροϛ	σπβ	νζ
τ	ρπα	σϖε	οθ
τ	ρϖα	σπε	ρνη
τβ	ρϖγ	σπζ	ρξ
τϙ	ρπϙ	σπθ	ρο
τς	ρϖζ	σζ	ρξ3
τς	ρϖζ	σζ	ρcϙ
τι	ρζα	σζζ	ξθ
τιγ	ρζϙ	σζϙ	ροβ
τιϙ	ρζε	σζα	ρξς
τιϙ	ρζε	σζα	ρξη
τιϛ	ρζς	σζβ	ροε
τιη	ρζθ	τ	ροϛ
τι	σ	τβ	ρον
τ ε	σϙ	τι	ρπϙ
τ ις	σε	τια	ρϖη
τ ις	σε	τιγ	ρζϙ
τχη	σς	τιϙ	ρζς
τ α	σθ	τιϛ	ρζζ
τλβ	σι	τιη	ρζξ
τλϙ	σιϛ	τκα	σα
τλε	σιϙ	τκϙ	ρζθ
τλς	σιϛ	τιζ	ρζη
τλς	σιϛ	τιϑ	ρζη
τμγ	σχγ	τκθ	σϙ
τμη	σχζ	τλ3	σς
τμθ	σχη	τλγ	ση
τνβ	σλα	τλς	σθ
τνβ	σλα	τλς	σθ

ΜΤ.	ΜΡ.	Λ.	ΜΤ.	ΜΡ.	Λ.	ΜΤ.	ΜΡ.	Λ.
ιε	ς	ιε	ρκγ	λσ	ρμζ	σκε	ρλσ	σμε
κα	ι	λβ	ρλ	λε	πβ	σκς	ρλγ	σμσ
λα	ρβ	ρπε	ρλα	λς	ος	σκθ	ρλε	σλζ
λβ	λθ	ρλγ	ρλε	λη	ον	σκθ	ρλε	σμς
λϛ	λθ	οθ	ρλζ	μσ	ρξζ	σμβ	ρλζ	σλζ
ν	μα	νς	ρμγ	να	ζ	σμβ	ρλζ	σμη
ξϛ	ιγ	σ	ρμσ	νθ	ιβ	σμγ	ρλη	σμϑ
ξϛ	ιγ	κσ	ρμθ	ξς	λε	σμη	ρμγ	σϑ
ξγ	ιη	λγ	ρμθ	ξς	μγ	σμη	ρμγ	στγ
ξζ	ιε	κς	ργγ	ξϑ	λς	σμϑ	ρμσ	στσ
ξθ	μζ	ϖγ	ρξσ	οθ	ρμσ	στα	ρμς	στε
οα	κα	λη	ρξη	πγ	ζε	στγ	ρμη	σσ
οϛ	κβ	λθ	ρξη	πγ	ζς	στη	ρ	στζ
οϛ	κϛ	ρϖς	ρο	πε	ζς	στϑ	ρια	στη
ογ	κγ	μ	ροβ	ϖζ	ζη	σξσ	ριε	ρνε
οσ	μθ	ϖε	ροσ	ζα	ζϑ	σξϑ	ρνσ	σκη
οθ	νϛ	ρξθ	ρος	ζγ	ρα	σοα	μβ	σλ
π	κθ	ϖς	ροη	ζε	ρβ	σοη	ρξ	σξγ
πϛ	λ	μσ	ροη	ζε	σιζ	σπα	ρξγ	σξη
πϛ	νγ	ϖζ	ροθ	ζθ	ρζζ	σπε	ρξς	σξε
πγ	νγ	ρι	ρζ	ρε	ρζε	σπε	ρξς	σξζ
π γ	νσ	ϖζ	ρζβ	ρς	σις	σζς	ροζ	σπ
πε	νσ	ριβ	ρζγ	ρζ	ρκα	σζς	ροζ	σπσ
ϖε	νε	ϖη	ρζγ	ρζ	σιη	τε	ρπβ	σπς
πη	νε	ριση	ρζσ	ρη	ριβ	τη	ρϖϑ	τε
πη	ρμα	ρμη	ρζσ	ρη	σιθ	τιβ	ρζγ	σζθ
ζϛ	ρμα	στα	ρζε	ρϑ	σκ	τις	ρζζ	σζγ
ζσ	μ	ϖ	ρζη	ρι	σκα	τιζ	ρζη	σζε
ζσ	πς	ζζ	ρζθ	ρια	ρογ	τκβ	σβ	τθ
ζσ	πς	ρμς	σα	ριβ	σκβ	τλη	σιη	τκβ
ργ	α	ο	σγ	ρισ	σο	τλϑ	σιθ	τκε
ρισ	κσ	μα	σε	ριζ	σκσ	τμ	σκ	τκζ
ρις	κε	μϛ	σς	ριη	σλβ	τμβ	σκβ	τκγ
ρις	κε	ρξε	ση	ρκζ	σλγ	τμσ	σκσ	τκη
ρις	κε	ροζ	σιζ	ρκη	σμ	τμς	σκε	τλ
ρκα	λβ	ρκζ	σιθ	ρκη	σμα	τνγ	σλβ	τλζ
ρκϛ	λγ	ρκθ	σκγ	ρλ	σμγ	τνσ	σλγ	τλη

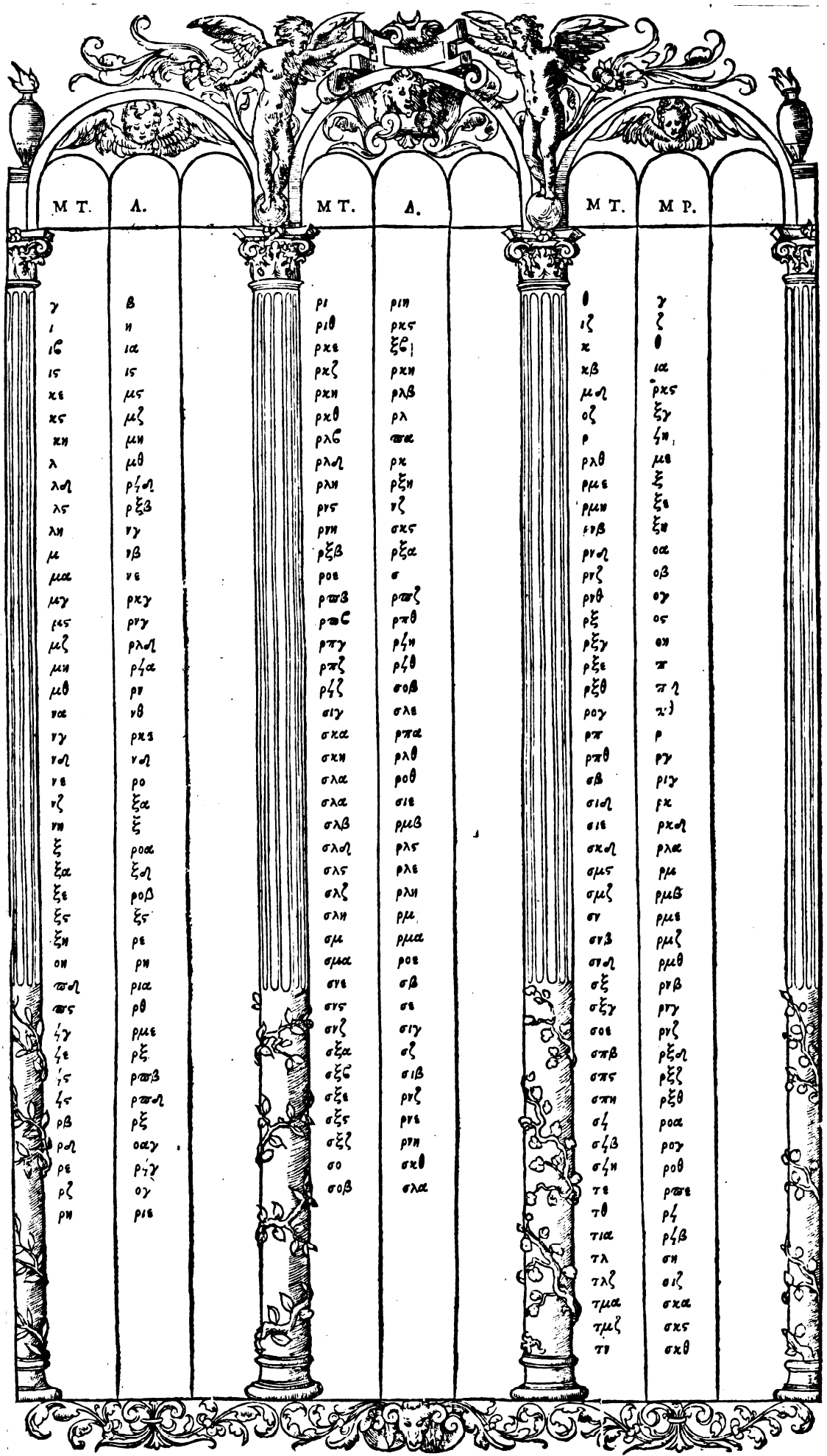
Γ Καινὼν τείτης ὲν ᾧ οἱ τρξς.

Μ Τ.	Λ.	Ι Ω.	
α	ιη	α	
α	ιη	γ	
α	ιη	ε	
ζ	ς	β	
ζ	ς	χε	
νθ	ξγ	ριϛ	
ξη	ξε	λζ	
ϟ	νη	ριη	
ϟ	νη	ρλθ	
ϟζ	σιϛ	ρε	
ρια	ριθ	λ	
ρια	ριθ	ριη	
ρια	ριθ	ρμη	
ριϛ	ριθ	η	
ριϛ	ριθ	μη	
ριϛ	ριθ	ξα	
ριϛ	ριθ	ος	
ριϛ	ριθ	πζ	
ριϛ	ριθ	ϟ	
ριϛ	ριθ	ρμβ	
ριϛ	ριθ	ργη	
ρμς	ϟβ	μζ	

Δ Καινὼν τέταρτος ὲν ᾧ οἱ τρξς.

Μ Τ.	Μ Ρ.	Ι Ω.	
ιη	η	χς	
ριζ	χς	ϟγ	
ριζ	χς	ϟε	
ρη	ξζ	να	
ρξα	οζ	χγ	
ρξα	οζ	νγ	
ση	ριε	ϟα	
ση	ριε	ρλε	
σις	ρκε	ρκη	
σις	ρκε	ρλγ	
σις	ρκε	ρλζ	
σις	ρκε	ρη	
σοζ	ριθ	ϟη	
σοθ	ρξα	οϚ	
σοθ	ρξα	ρκα	
σπζ	ρξη	ρνϚ	
σϟγ	ροη	ρζ	
σϟζ	ροη	ο	
σϟθ	ρπ	ργ	
τζ	ρπη	ρξη	
τκα	σα	ρπ	
τκα	σα	ρϟβ	
τκγ	σγ	ρπγ	
τκβ	σζ	ρπε	
τκθ	σζ	ρπζ	
τλγ	σια	σγ	

Μ Τ.	Α.	Μ Τ.	Α.	Μ Τ.	Μ Ρ.
γ	β	ρι	ριη	θ	γ
ι	η	ριθ	ρκς	ιζ	ζ
ιϛ	ια	ρκε	ξϛ	κ	θ
ις	ις	ρκζ	ρκη	κβ	ια
κε	μς	ρκη	ρλβ	μλ	ρκς
κς	μζ	ρκθ	ρλ	ο	ξγ
κη	μη	ρλϛ	ϖα	ρ	ζη
λ	μθ	ρλλ	ρκ	ρλθ	με
λλ	ρζλ	ρλη	ρξη	ρμε	ξ
λς	ρξβ	ρνς	νζ	ρμη	ξε
λη	νγ	ρνη	σκς	ρνβ	ξη
μ	νβ	ρξβ	ρξα	ρνλ	οα
μα	νε	ροε	σ	ρνζ	οβ
μγ	ρκγ	ρϖβ	ρϖζ	ρνθ	ογ
μς	ρνγ	ρϖϛ	ρπθ	ρξ	ος
μζ	ρλλ	ρπγ	ρζη	ρξγ	οη
μη	ρζα	ρπζ	ρζθ	ρξε	π
μθ	ρν	ρζζ	σοβ	ρξθ	πη
να	νθ	σιγ	σλε	ρογ	ρ
νγ	ρκε	σκα	ρπα	ρπ	ρ
νλ	νλ	σκη	ρλθ	ρπθ	ργ
νε	ρο	σλα	ροθ	σβ	ριγ
νζ	ξα	σλα	σιε	σιλ	ρχ
νη	ξ	σλβ	ρμβ	σιε	ρκλ
ξ	ροα	σλλ	ρλς	σκλ	ρλα
ξα	ξλ	σλς	ρλε	σμς	ρμ
ξε	ροβ	σλζ	ρλη	σμζ	ρμβ
ξς	ξς	σλη	ρμ	σν	ρμε
ξη	ρε	σμ	ρμα	σνβ	ρμζ
οη	ρη	σμα	ροε	σνλ	ρμθ
ϖλ	ρια	σνε	σβ	σξ	ρνβ
ϖς	ρθ	σνς	σε	σξγ	ρνγ
ζγ	ρμε	σνζ	σιγ	σοε	ρνζ
ζε	ρξ	σξα	σζ	σπβ	ρξλ
ζι	ρϖβ	σξϛ	σιβ	σπς	ρξζ
ζς	ρϖλ	σξε	ρνζ	σπη	ρξθ
ρβ	ρξ	σξς	ρνε	σζ	ροα
ρλ	οαγ	σξζ	ρνη	σζβ	ρογ
ρε	ρζγ	σο	σκθ	σζη	ροθ
ρζ	ογ	σοβ	σλα	τε	ρϖε
ρη	ρις			τθ	ρζ
				τια	ρζβ
				τλ	ση
				τλζ	σιζ
				τμα	σκα
				τμζ	σκς
				τι	σκθ

Ζ Καιρὸν ἑβδομος ἐν ᾧ οἱ δύο.

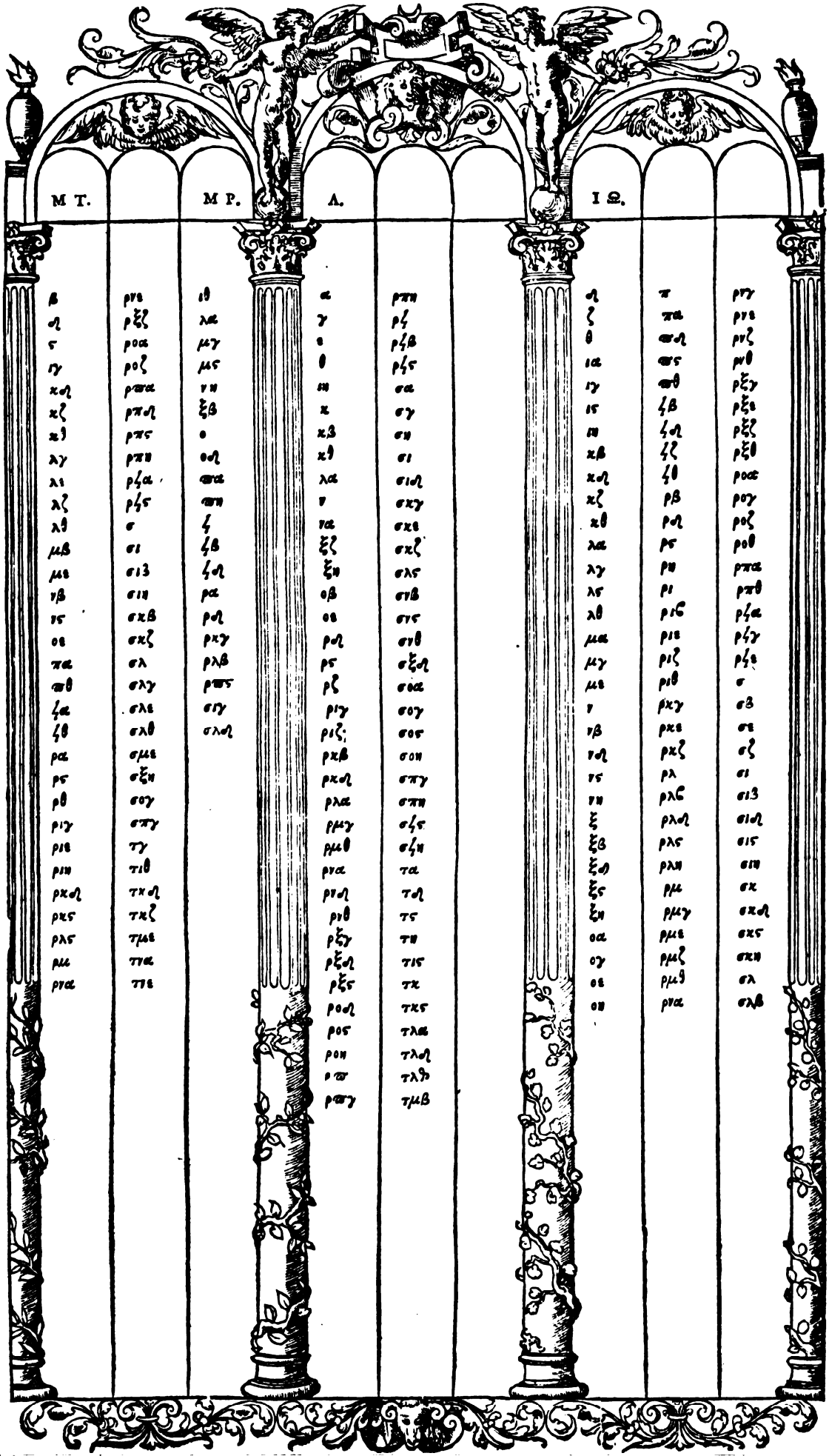
Μ Τ	Ι Ω.		
ε	ϖγ		
ιθ	ιθ		
ιθ	λβ		
ιθ	λϖ		
ρκ	βπ		
ρϖε	σιε		
σζ	ρα		

Η Καιρὸν ὄγδοος ἐν ᾧ οἱ δύο.

Λ.	Μ Ρ.		
κγ	ιβ		
κε	ιϖ		
κζ	ις		
κζ	κη		
κη	ιζ		
πϖ	μη		
ϖθ	ης		
ϛα	ξα		
ρ	οε		
ργ	ϛζ		
σμζ	ρλς		
σοζ	σις		
τλε	σλ		
τλθ	σλε		

Θ Καιρὸν ἔνατος ἐν ᾧ οἱ δύο.

Λ.	Ι Ω.		
λ	σιθ		
λ	σκβ		
σξβ	ριγ		
σξβ	ρκϖ		
σοϖ	σκζ		
σοϖ	σκθ		
σοϖ	σλα		
τγ	ρϖβ		
τγ	ρπς		
τγ	ρϛ		
τζ	ρπβ		
τζ	ρϖς		
τζ	ρϛ		
τιϛ	ρπβ		
τιβ	ρπς		
τιβ	ρϛ		
τμ	σιγ		
τμ	σιζ		
τμα	σκα		
τμα	σκγ		
τμα	σκε		

M T.
M P.
Λ.
I Ω.

ΓΙΝΑΞ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΕΤΕΝΕΧΘΕΙΣΩΝ.

ΓΕΝΕΣ.

α Δ Αρσεν & θηλυ ἐποίησ. Ματθ.ιθ Α. μᾶρ.ι Α

β Α Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. Εβρ.δ Β

β Β Ἐγίνετο ὁ ἄνθρωπος ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν Αδάμ. α.Κορ.ιε Ζ

β Δ Καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα & τ μητέρα. Ματθ.ιθ Α. μᾶρ.ι Α. ἐφεσ.ε Η. α. κορ.ς Δ

β Δ Ἐσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ματ. ιθ Α. μᾶρ.ι Α. α.κορ.ς Δ. ἐφε. ε Η

ιϐ Α Ἐξελθε ἐκ τ γῆς σου. Πραξ.ζ Α

ιϐ Α Καὶ τῷ σπέρματί σου ἐυλογηθήσονται αἱ πατριαὶ τ γῆς. Πραξ.γ Δ. γαλατ.γ Β

ιε Β Οὕτως ἔσται ὁ σπέρμα σου. Ρωμ. δ Γ

ιε Β Ἐπίστευσε Ἀβραάμ. Ρωμ.δ Α. ἰακ.ϐ Δ. γαλ.γ Α

ιε Γ Ἐσται ὁ σπέρμα αὐτ πάροικον. Πραξ.ζ Α

ιζ Α Ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθηκά σε. Ρωμ.δ Γ

ιη Β Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι. Ρωμ.θ Β

κα Β Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην. Γαλ.δ Δ

κα Β Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα. Ρωμ.θ Β

κϐ Γ Εἰ μὴ ἐυλογῶν ἐυλογήσω σε. Εβρ. ς Γ

κϐ Δ Ὅτι ἐυλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. Γαλ.γ Β. πραξ. γ Δ

κε Γ Ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει ἐλάσσονι. Ρωμ.θ Γ

ΕΞΟΔ.

γ Β Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ. Ματ. κϐ Γ. μᾶρ.ιϐ Γ. λουκ.κ Ζ

θ Δ Εἰς αὐτὸ ἔτος ἐξήγαγέ σε. Ρω.θ Δ

ιϐ Η Ὃς οὐ σὺν πεισθήσεται αὐτ. Ιω.ιθ Ζ

ιγ Γ Ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν. Λουκ.ϐ Δ

ις Δ Ὁ τὸ πολύ, οὐκ ἐπλεόνασε. β. Κορ.η Γ

κ Γ Οὐ μοιχεύσεις. Ματθ.ε Δ

κ Γ Οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις. Ρωμ.ιγ Γ

κ Γ Οὐκ ἐπιθυμήσεις. Ρωμ.ζ Β

κ Γ Οὐ φονεύσεις. Ματ.ε Γ. λυκ.ιη Δ

κ Γ Τίμα τ πατέρα σου. Ματθ.ιε Α. μᾶρ.ζ Β. ἐφεσ.ς Α

κα Γ Ὁ κακολογῶν πατέρα. Ματθ.ιε Α. μᾶρ.ζ Β

κα Γ Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ. Ματθ ε Ζ

κϐ Δ Ἄρχοντα τ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. Πραξ.κγ Α

κδ Γ Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης. Εβρ. θ Ε

κε Η Ὅρα, ποιήσεις πάντα κατ τὸν τύπον τ δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. Εβρ.η Β. πραξ.ζ Ζ

λϐ Α Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ πορεύσονται ἡμπρ. Πραξ.ζ Ε

λγ Δ Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ. Ρωμ.θ Γ

λδ Δ Οὐ καθάπερ Μωσῆς ἐπίθηκε κάλυμμα. ϐ.Κορ.γ Γ

ΛΕΥΙΤΙΚΟΥ.

ια Η Ἅγιοι γένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. α.Πέτ.α Γ

ιη Α Ὁ ποιήσας αὐτὸν ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Ρωμ.ι Α. γαλ.γ Β

ιθ Γ Οὐκ ἐπιορκήσεις. Ματθ.ε Ε

ιθ Δ Ἀγαπήσεις τ πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ματ.κϐ Δ. μᾶρ.ιϐ Γ. ῥω. ιγ Γ. γαλ.ε Γ. ἰακω.ϐ Β

ιθ Δ Ἀγαπήσεις τ πλησίον σου. Ματθ. ε Η

κ Β Ο κακολογῶν πατέρα. Ματ. ιε Α
κδ Δ Οφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ. Ματ. ε Ζ
κς Β Οὐ συνοικήσω ἐν αὐλαῖς. β. Κορ. ς Δ

ΑΡΙΘΜΩΝ.

θ Β Οσοῖ οὐ σωτευθήσεται αὐτός. Ιω. ιθ Ζ

ΔΕΥΤΕΡ.

δ Δ Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ κατανάλισκον. Εβρ. ιβ Η
ε Β Οὐκ ἐπιθυμήσεις. Ρωμ. ζ Γ. ιγ Γ
ε Β Οὐ φονεύσεις. Ματθ. ε Γ. λουκ. ιη Δ
ε Β Οὐ μοιχεύσεις. Μαλ. ε Δ. λουκ. ιη Δ
ε Β Οὐ κλέψεις. Λουκ. ιη Δ. ρω. ιγ Γ
ε Β Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς. Λουκ. ιη Δ Ρωμ. ιγ Γ
ε Β Τίμα τὸν πατέρα. Ματθ. ιε Α. μάρ. ζ Β. ἐφεσ. ς Α
ς Α Ακουε Ισραὴλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Μαρ. ιβ Γ
ς Α Αγαπήσεις Κύριον. Ματθ. κβ Γ. λουκ. ι Ε
ς Γ Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις. Ματθ. δ Β. λουκ. δ Β
ς Γ Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. Ματθ. δ Β. λουκ. δ Β
η Α Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος. Ματθ. δ Α. λουκ. δ Α
ι Δ Πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει. Γαλ. β Β
ιη Γ Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει. Πραξ. γ Δ. ζ Ε
ιθ Δ Επὶ στόματος δύο μαρτύρων. β. Κορ. ιγ Α. ματθ. ιη Β. ἰω. η Γ
ιθ Δ Οφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ. Ματ. ε Ζ
κα Δ Επικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος. Γαλ. γ Β
κε Β Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. α. Κορ. θ Β. α. Τιμοθ. ε Γ
κε Β Εαν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ. Μαλ. κβ Γ. μάρ. ιβ Β. λουκ. κ Ε
κζ Δ Επικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις. Γαλ. γ Β
λ Γ Τίς ἀναβήσεται εἰς οὐρανόν; Ρω. ι Β
λ Γ Ενές σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου. Ρωμ. ι Β
λβ Γ Εγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει. Ρωμ. ι Δ
λβ Ε Εμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω. Ρωμ. ιβ Δ

ΙΗΣΟΥ Ε'.

α Α Οὐ μή σε ἀνῶ. Εβρ. ιγ Α

ΒΑΣΙΛ. Β'.

ζ Γ Εγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα. Εβρ. α Β

ΒΑΣΙΛ. Γ'.

ιθ Β Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν. Ρωμ. ια Α
ιθ Β Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους. Ρωμ. ια Α

ΙΩΒ.

ε Γ Ο δρακοντόμαχος τοῖς σοφοῖς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. α. Κορ. γ Δ

ΨΑΛ.

β Α Ινατί ἐφρύαξαν ἔθνη. Πραξ. δ Ε
β Β Υἱός μου εἶ σύ. Πραξ. ιγ Ε. ἑβρ. α Β. ε Β
β Γ Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ. Αποκ. β Η. ιθ Γ.
δ Β Οργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε. Εφεσ. δ Ζ
ε Γ Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν. Ρωμ. γ Β
ς Γ Αποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ. Ματ. ζ Δ. κε Δ. λουκ. ιγ Ζ
η Β Εκ στόματος νηπίων. Ματθ. κα Β
η Γ Τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ. Εβρ. β Β
η Γ Πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. α. Κορ. ιε Δ
θ Ε Ων τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει. Ρωμ. γ Γ
ιγ Α Οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς, οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν. Ρωμ. γ Γ

ιε Γ Προσωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντός. Ψαλ.ϛ Δ

ιε Δ Οὐδὲ δώσῃς τὸν ὅσιόν σου. Ψαλ. ϛ Ε. ιγ Ε

ιζ Α Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Εβρ.ϛ Γ

ιζ Η Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι. Ρωμ.ιε Β

ιη Α Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν. Ρωμ.ι Δ

κα Α Ηλὶ Ηλὶ λαμμὰ σαβαχθανί. Ματθ.κζ Ε. μᾶρ.ιε Γ

κα Γ Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου. Ματθ.κζ Δ. ἰωαν.ιθ Ε

κα Γ Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου. Εβρ.ϛ Γ

κγ Α Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ. α.Κορ.ι Ζ

κδ Γ Ἐμίσησάν με δωρεάν. Ἰω.ιε Δ

λ Α Εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Λουκ.κγ Ζ

λα Α Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι. Ρωμ.δ Α

λγ Γ Ὁ θέλων ζωὴν ἀγαπᾷ. α. Πέτ. γ Β

λθ Β Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας. Εβρ.ι Β

μ Γ Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον. Ἰωαν.ιγ Β

μγ Δ Ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν. Ρωμ.η Η

μδ Β Ὁ θρόνος σου ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. Εβρ.α Γ

ν Α Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου. Ρωμ.γ Α

νδ Δ Τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρίψαντες ἐπ' αὐτόν. α.Πετρ.ε Β

ξα Δ Ἕκαστος τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται. α.Κορ.γ β

ξζ Δ Ἀναβὰς εἰς ὕψος ἠχμαλώτευσεν. Ἐφεσ.δ Β

ξη Β Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με. Ἰωαν.ϛ Δ

ξη Β Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε, ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Ρωμ.ιε Α

ξη Γ Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα. Ρωμ.ια Β

ξη Γ Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἔρημος. Ψαλ.α Δ

ος Α Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου. Ματθ.ιγ Ε

ος Γ Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Ἰωαν.ϛ Δ

πα Β Ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε. Ἰωαν.ι Ζ

πη Δ Εὗρον Δαβὶδ ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου. Ψαλ.ιγ Δ

ϛ Γ Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ. Ματθ. δ Α. λουκ. δ Β

ϛγ Β Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν. α.Κορ.γ Δ

ϛδ Δ Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου. Εβρ. δ Α

ϛδ Γ Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. Εβρ.γ Β

ϛϛ Β Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. Εβρ.α Γ

ρα Δ Σὺ κατ' ἀρχὰς Κύριε τὴν γῆν ἐθεμελίωσας. Εβρ.α Γ

ρι Α Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα. Εβρ.α Γ

ρη Β Καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Πραξ.α Δ

ρθ Α Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου. Ματθ.κϛ Δ. λουκ.κ Η. Πρα. β Ζ

ρϡ Α Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Εβρ.α Δ. α.κορ.ιε Δ

ρθ Β Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ Εβρ.ε Β. ζ Γ

ρϡ Β Ὤμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται. Εβρ.ζ Γ

ρια Β Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησι. β. κορ.θ Γ

ριε Α Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα. β.Κορ. δ Γ

ριε Α Πᾶς ἀδελφὸς φύσης. Ρωμ. γ Α
ρις Α Αἴνεσατε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη. Ρωμ. ιε Γ
ριζ Α Κύριος ἐμοὶ βοηθός. Εβρ. ιγ Α
ριζ Δ Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν. Ματ. κα Δ. μᾶρκ. ιβ Α. πραξ. δ Β. α. Πετρ. β Β
ριζ Α Ωσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ. Ματθ. κα Β
ρλα Γ Ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ. Πραξ. β Ε
ρλη Α Ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν. Ρωμ. γ Β

ΓΑΡΟΙΜ.

γ Α Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. Ρωμ. ιβ Δ
γ Β Υἱέ μου μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου. Εβρ. ιβ Β
γ Β Ὃν ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει. Εβρ. β Β. Ἀποκ. γ Δ
ι Β Ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν. α. Πετρ. δ Β
ιζ Γ Ὁρᾶτε μήτις κακόν. α. Θεσσαλ. ε Δ. α. πετρ. γ Β
κ Γ Ὁ κακολογῶν πατέρα. Ματθ. ιε Α. μᾶρ. ζ Β
κε Γ Ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν. Ρωμ. ιβ Δ
κς Β Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα. β. Γεν. β Δ

ΗΣΑΙΟΥ.

α Γ Εἰ μὴ Κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα. Ρωμ. θ Ζ
ε Δ Ἀμπελὼνα ἐφύτευσεν ἀδελφός. Ματθ. κα Β. μᾶρκ. ιβ Α. λουκ. κ Β
ς Α Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος. Ἀποκ. δ Γ
ς Γ Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε. Ματ. ιγ Β. μᾶρ. δ Β. λουκ. η Β. Πρα. κη Ζ. Ιω. ιβ Ζ. Ρωμ. ια Β
ζ Γ Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει. Ματθ. α Δ
η Δ Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία. Εβρ. β Δ
θ Α Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ. Ματ. δ Γ
ι Ε Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῆς γῆς Ισραήλ. Ρωμ. θ Ζ
ια Α Ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος. β. Θεσ. β Β
ια Γ Ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς Ιεσσαί. Ρωμ. ιε Γ. Πραξ. ιγ Δ
κα Γ Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλών. Ἀποκαλ. ιδ Β
κβ Δ Φάγωμεν καὶ πίωμεν. α. Κορ. ιε Ε
κβ Ζ Τάδε λέγει ὁ ἅγιος ὁ ἀληθινός. Ἀποκ. γ Β
κε Γ Ὅτι σὺ ἐτεκνίωσας. α. Κορ. ιδ Δ
κη Γ Ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Ἀποκαλ. ζ Δ
κη Δ Ἰδοὺ ἄπειμι εἰς Σιών. Ρωμ. θ Η. α. Πετρ. β Β. Πραξ. δ Β
κθ Δ Ἐγλίζει μοι ὁ λαὸς τοῖς τοῦ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χείλεσί με τιμᾷ. Ματθ. ιε Α. μᾶρ. ζ Β
κθ Ε Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν. α. Κορ. α Γ
λγ Γ Ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; α. Κορ. α Γ
μ Α Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ματθ. γ Α. μᾶρ. α Λ. λουκ. γ Α. Ιωαν. α Γ
μ Β Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος. α. Πετρ. α Δ Ιακ. α Δ
μ Δ Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; α. Κορ. β Δ
μ Δ Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; Ρωμ. ια Δ
μα Β. μθ Α Ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος. Ἀποκ. α Δ. κβ Γ
μβ Α Ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ᾑρετισάμην. Ματ. ιβ Β
μγ Δ Ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. Ἀποκ. κα Β. β. κερ. ε Δ.
με Β Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι. Ρωμ. θ Δ

με Δ Ζω ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ. Ρωμ. ιδ Β

μθ Β Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν. Πραξ. ιγ Η

μθ Γ Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου. Β. Κορ. ς Α

μθ Ε Οὐ πειράσουσιν ἔτι, οὐδὲ δι-ψήσουσιν. Αποκ. ζ Δ

ν Β Τότε συνέταξαν εἰς ὃ πρόσωπον αὐτοῦ. Ματθ. κς Η

νβ Β Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων. Ρωμ. ι Γ

νβ Δ Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν. β. Κορ. ς Δ

νβ Β Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι. Ρωμ. β Δ

νβ Δ Οἷς οὐκ ἀνηγέλη περὶ αὐτοῦ. Ρωμ. ιε Ε

νγ Α Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; Ρωμ. ι Γ. ἰω. ιβ Ζ

νγ Β Αὐτὸς γὰρ ἀληθείας λίμνην ἔλαβε. Ματθ. η Γ

νγ Γ Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη. Πράξ. η Ζ

νγ Δ Καὶ μὴ ἀνόμων ἐλογίσθη. Μαρ. ιε Γ. λουκ. κβ Δ

νγ Ε Ος ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν. α. Πετ. β Δ. ἰω. γ Α.

νγ Ε Ος γὰρ ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν. α. Πετ. β Δ

νδ Α Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα. Γαλ. δ Δ

νδ Γ Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ. Ἰω. ς Ε

νε Α Καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω. Αποκ. κβ Δ

νε Β Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαβίδ. Πραξ. ιγ Ε

νς Γ Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται. Ματθ. κα Β. μᾶρ. ια Γ. λουκ. ιθ Η

νθ Β Σιώτεμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Ρωμ. γ Γ

νθ Γ Περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου. Εφεσ. ς Γ. α. Θεσ. ε Β

νθ Δ Ηξει ὁκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος. Ρωμ. ια Δ

ξ Δ Καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου. Αποκ. κα Η

ξ Δ Νὺξ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. Αποκ. κβ Α

ξ Γ Καὶ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν. Αποκ. κα Η

ξα Α Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ. Λουκ. δ Γ

ξβ Δ Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών. Ματθ. κα Α

ξδ Β Ἀ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε. α. Κορ. β Β

ξε Α Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν. Ρωμ. ι Δ

ξε Α Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου. Ρωμ. ι Δ

ξε Γ Καινοὺς δὲ οὐρανούς. β. Πετ. γ Γ. Ἀποκ. κα Α

ξς Α Ὁ οὐρανός μοι θρόνος. Πραξ. ζ Ζ

ξς Η Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ. Μαρ. θ Η

ΙΕΡΕΜ.

ζ Β Ὑμεῖς δὲ αὐτὴν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. Ματθ. κα Β. μᾶρ. ια Γ. λουκ. ιθ Η

θ Η Ὁ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. α. Κορ. α Δ. β. κορ. ι Δ

ι Α Τίς οὐ μὴ φοβηθῇ σε. Αποκ. ιε Β

ιζ Δ Ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφρούς. Αποκ. β Ε

λα Γ Φωνὴ ἐν Ραμᾶ ἠκούσθη. Ματθ. β Δ

λα Α Ἐσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα. β. Κορ. ς Δ

λα Ε Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος. Εβρ. η Γ

λα Ζ Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι. Εβρ. ι Γ

να Α Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλών. Αποκ. ιη Α

ΕΖΕΚ.

γ Α Λάβε τὸ βιβλαρίδιον τοῦτο καὶ φάγε αὐτό. Αποκ. ι Δ

κ Β Ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτοῖς.. Ρωμ. ι Α

λϛ Β Ο ἥλιος σκοτισθήσε). Ματθ. κθ Γ
λς Ε Τὸ ὄνομα τ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται. Ρωμ. β Δ

Δ Α Ν Ι Η Λ.

θ Η Οτὰν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου. Ματθ. κθ Β. μᾶρ. ιγ Β. λουκ. κα Δ

Ω Σ Η Ε.

α Δ Καὶ ἔσαι ἐν ᾧ τόπῳ οὐ ἐρρέθη αὐτοῖς. Ρωμ. θ Ε
β Δ Καλέσω τὸν λαόν μου, λαόν μου. Ρωμ. θ Ε. α. πετ. β Β
ς Γ Ελεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν. Ματθ. θ. Β. καὶ ιβ Α
ι Β Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, πέσατε ἐφ' ἡμᾶς. Λουκ. κγ Δ
ια Α Εξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Ματθ. β Γ
ις Δ Κατεπόθη ὁ θάνατος. α. Κορ. ιε Η

Ι Ω Η Λ.

β Η Καὶ ἔσαι ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις. Πραξ. β Γ
β Η Πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσε). Ρωμ. ι Γ

Α Μ Ω Σ.

ε Η Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσενέγκατέ μοι ἔτη τεσσεράκοντα. Πραξ. ζ Ε
ς Α Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις. Λουκ. ς Δ
θ Γ Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω. Πραξ. ιε Γ

Ι Ω Ν Α.

β Α Ὡς ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας. Ματθ. ιϚ Δ
γ Β Μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ. Ματθ. ιβ Δ. λουκ. ια Ε

Μ Ι Χ Α Ι Ο Υ.

ε Α Καὶ σὺ Βηθλεὲμ τῆς Ἰούδα. Ματθ. β Α
ζ Β ἦλθον διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ματθ. ιΔ. λουκ. ιβ Η

Α Γ Γ Α Ι Ο Υ.

β Β Ετι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν. Εβρ. ιβ Η

Α Μ Β Α Κ.

α Β Ιδετε οἱ καταφρονηταί. Πραξ. ιγ Ζ
β Α Ο δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. Ρωμ. α Γ

Ν Α Ο Υ Μ.

α Δ Ως ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην. Ρωμ. ι Γ

Ζ Α Χ Α Ρ.

η Γ Λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος. Εφεσ. δ Ζ
θ Β Ιδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχε). Ματθ. κα Δ. ἰω. ιβ Β
ια Γ Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια. Ματθ. κζ Α
ιβ Γ Οὗ) εἰς ὃν ἐξεκέντησε. Ιω. ιθ Η
ιε Γ Παπάξω τὸν ποιμένα. Ματθ. κς Γ. μᾶρ. ιδ Β

Μ Α Λ Α Χ.

α Α Τὸν Ιακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ησαῦ ἐμίσησα. Ρωμ. θ Γ
γ Α Ιδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου. Ματθ. ια Β. μᾶρ. α Α. λουκ. ζ Δ. ἰω. α Γ
δ Β Αὐτός ἐστιν Ηλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. Ματθ. ια Β
δ Β Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ηλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ματθ. ιζ Β. μᾶρ. θ Β
δ Β Επιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα. Λουκ. α Β

ΠΙΝΑΞ ΓΕΡΙΕΧΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΤΑΣ

ἐκ τ παλαιᾶς Δ.θήκης ὡδαληθείσας εἰς τὴν καινὴν μ̄ρτυρίας, ἀλλ' ἢ ταὐτὰς λέξ.ς, μόνον δὲ τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἐχούσας.

ΓΕΝΕΣ.

α Α Πίστ. νοΰν.θμ καταρτίζ. τοὺς αἰῶνας. Εβρ.ια Α

α Α Οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι. β.Πετρ. γ Β

α Δ Ἀδὰμ ὡσ̄τος ἐπλάσθη. α. Τιμ. β Δ

β Δ Οὐ γὰρ ἔστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός. α. Κορ.ια Β

γ Α Ο ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ. β. Κορ.ια Α

γ Β Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη. α. Τιμ.ϛ Δ

δ Α Πίστ. πλείονα θυσίαν Ἄβελ ὡδὲ Καΐν ὡσενέγκε τῷ Θεῷ. Εβρ.ιϛ Α

δ Β Ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τ δικαίου. Ματθ.κγ Δ

δ Β Οὐ καθὼς Καΐν ἐκ τ πονηροῦ ἦν. α.Ιω.γ Β

δ Β Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καΐν ἐπορεύθησαν. Ιουδ.Β

ε Γ Πίστ. Ἐνὼχ μετετέθη. Εβρ.ια Α

ϛ Γ Ὅτι ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία. α. Πέτρ.γ Δ

ϛ Γ Πίστ. χρηματισθεὶς Νῶε. Εβ.ια Β

ζ Α Ὀγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα. β. Πετρ.Β

ζ Β Ὡς δὲ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς τοῦ κατακλυσμοῦ. Ματθ. κδ Δ

θ Α Γαίτες οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. Ματθ. κϛ Ε. Ἀποκ.ιϛ Ε

ιβ Α Πίστ. καλοῦμενος Ἀβρααμ. Εβρ. ια Β

ιδ Δ Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδὲκ. Εβρ.ζ Α

κ Δ Ἀβρααμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τ παιδίσκης. Γαλ.δ Γ

ιζ Β Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Δ.θήκην περιτομῆς. Πραξ.ζ Α. Ῥωμ.δ Β

ιη Α Πίστ. τὴν αὐτὴ Σάρρα. Εβρ.ια Γ

ιη Β Ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβρααμ. α. Πετρ. γ Α

ιθ Β Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας περιφρώσας. β. Πετ. β Β

ιθ Ε Ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα. Ιουδ. Β

ιθ Ε Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. Λουκ.ιζ Η

ιθ Γ Ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον. ἧ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λώτ. Λουκ.ιζ Ζ

κα Α Ἀβραὰμ υἱὸν ἔσχεν ἐκ τ ἐλευθέρας. Γαλ.δ Γ

κβ Α Πίστ. περισσεύοχεν Ἀβραὰμ. Εβ. ια Δ

κβ Β Ἀβραὰμ ἀνενέγκας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ θυσιαστηρίου. Ιακ. β Δ

κβ Γ Καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν. Λουκ.α Ε

κε Γ Ῥαὰβ ἐξ ἐνὸς κίτλου ἔχουσα Ισαὰκ. Ρωμ.δ Β

κε Δ Μήτις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ησαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια. Εβρ.ιϛ Δ

κζ Δ Πίστ. πρὸ μνημάτων εὐλόγησεν. Εβρ.ια Δ

μη Γ Πίστ. Ιακὼβ ἀποθνήσκων. Εβρ. ια Δ

μθ Β Ον ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ. Ιω.α Η

ν Δ Πίστ. Ἰωσὴφ τελευτῶν. Εβρ.ια Δ

ΕΞΟΔ.

β Α Πίστ. Μωσῆς γεννηθεὶς. Εβρ.ια Δ

β Β Πίστ. Μωσῆς μέγας γενόμενος. Εβρ.ια Ε

β Β Μωσῆς ἰδών τινα ἀδικούμενον. Πραξ.ζ Γ

β Β Πίστ. πεποίηκε τὸ πάσχα. Εβρ. ια Δ

γ Α Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσεράκοντα. Πραξ.ζ Δ

ιϛ Δ Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα. Εβρ.ια Ε

ιζ Ε Εἰς τὴν Μωσῆν ἐβαπτίσαντο. α.Κο ι.Α

ισ Ε Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Εβρ.ια Ε

ις Γ Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα. Ιω.ϛ Ε

ις Δ Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Ιω.ϛ Δ

ις Δ Γαίτες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν. α.Κορ.ι Α

ιζ Β Ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. α.Κορ.ι Α

ιθ Β Καὶ θηρίων δίκη τῶν ὀρυσσ.Εβρ.ιϛ Ε

ιθ Γ Ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν. α.Πετρ.ϛ Β

κ Γ Οὐ γὰρ προσελήλυθατε.Εβρ.ιϛ Ε

κδ Γ Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς. Εβρ.θ Ε

κϛ Α.λϛ Α Σκηνὴ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη. Εβρ.θ Α

λϛ Β Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε. α.Κορ. ι Β

ΛΕΥΙΤ.

ιβ Α Εἰ Γαβαὼθ προσετέμεσθε ἀνθρώπου. Ιω.ζ Γ

ιϛ Α Ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτώ. Λουκ.ϛ Γ

ιβ Α Ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ. Λουκ.ϛ Γ

ιϛ Γ Καὶ τῶν δοιῶν θυσίαν, ἢ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ. Λουκ.ϛ Δ

ισ Α Γρσύστεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς. Ματθ.η Α. μᾶρ.α Δ

ις Δ Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἰδὼν προσευχόμενον ἔξω. Λουκ.α Α

ις Ε Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων. Εβρ.θ Δ

ιθ Γ Μὴ ἐν προσωπολημψίαις. Ια.βΑ

ιθ Δ Ἐὰν ἁμάρτηση εἰς σε ὁ ἀδελφός σου. Ματθ.ιθ Β. λουκ.ιζ Α

κ Α Ἐν ᾧ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς ἰαιάτους λιθοκολλήτους. Ιω.η Α

ΑΡΙΘΜΩΝ.

η Γ Παῖ ἄρσεν διανοῖγον μήτραν. Λουκ. β Δ

θ Δ Πατέρες ἡμῶν πρώτης ἐπὶ τῷ τελωνεφέλιω. α.Κορ.ι Α

ια Β Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Ιω.ϛ Δ

ιβ Β Ὡς δὲ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Εβρ.γ Α

ισ Ζ Ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Εβρ.γ Δ

ισ Ζ Μηδὲ γογγύζετε, καθώς καί τινες αὐτῶν. α.Κορ.ι Γ

ις Α Τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. Ιούδα Β

ιθ Α Ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα. Εβρ.ιγ Β

κ Β Ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. α.Κορ.ι Α

κα Β Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν. α.Κορ.ι Β

κα Ε Καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ιω.γ Β

κϛ Δ Γογγυστὴν ἀφωνον ὄνου φωνὴ φθεγξαμένου. β.Πετ. β Γ

κβ Δ Τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθη. β.Γετ. β Γ. ἰούδ.Β

κθ Γ Διδαχῇ Βαλαὰμ, ὃς ἐδίδασκεν τῷ Βαλὰκ. Αποκ. β Δ

κε Β Μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν. α.Κορ.ι Β

κϛ Η Κατεστρώθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. α. Κορ.ι Β

κη Α Σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν. Ματ.ιϛ Α

ΔΕΥΤΕΡ.

α Γ.ις Δ Μὴ ἐν προσωπολημψίαις ἔχετε. Ιακ. β. Α. Β

ε Β Οὐκ ἀποστρακήσῃς. Ματθ.ε Ε

ι Δ Οὐ γὰρ ἔστι προσωπολημψία παρὰ τῷ Θεῷ. Ρω. β Β. πραξ.ι Ε. κολ. γ Δ. ἐφεσ.ϛ Β. α. πετ. α Γ

ιζ Β Ἀθετήσας τις νόμον. Εβρ.ι Ε

ιη Α Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; α. Κορ. θ. Β

κδ Α Ος ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα. Ματθ. ε Ε. ιθ Β. μᾶρ. ι Β

ΙΗΣΟΥΕ.

β Α Ομοίως ἦ καὶ Ραὰβ ἡ πόρνη. Ια. ϛ Δ

ϛ Γ Πίστει αἱ τείχη Ιεριχὼ ἔπεσε. Εβρ. ια Γ

ϛ Δ Πίστει Ραὰβ ἡ πόρνη. Εβρ. ια Ζ

ΒΑΣΙΛ. Α.

κα Β Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν. Ματθ. ιϛ Α. μᾶρ. ϛ Δ. λᾶκ. ϛ Α

ΒΑΣΙΛ. Γ.

ϛ Β Εξὸν εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβίδ. Πραξ. β Ε. καὶ ιϛ. Ε

ι Α Βασίλισσα νότου. Ματθ. ιϛ Δ. λᾶκ. ια Δ

ιζ Α Εκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία. Λᾶκ. δ. Δ

ιζ Α Ηλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν. Ιακ. ϛ Δ

ΒΑΣΙΛ. Δ.

δ Ε Μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. Λᾶκ. ι Α

ε Δ Πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν. Λᾶκ. δ Ε

ΠΑΡΑΛ. Α.

κγ Β Καὶ οὐχ ἑαυτῷ ἵνα λαμβάνῃ τὴν τιμὴν, ἀλλ' ὁ καλέσας. Εβρ. ε Β

ΙΩΒ.

α Δ Οὐδὲν εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον. α. Τιμ. ϛ Β

ε Γ Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν. Ιακ. α Β

λδ Β Οὐκ ἔστι πρόσωπολήπτης ὁ Θεός. Πραξ. ι Ε

ΨΑΛΜΩΝ.

μ Γ Ο μὴ ὑὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγῃ. Ματ. κϛ Β. μᾶρ. ιδ. Β λᾶκ. κϛ Β

ρλα Α Δαβὶδ ᾐτήσατο δύρξν σκήνωμα τῷ Θεῷ Ιακώβ. Γραπ. ζ Ζ

ΓΡΑΟΙΜ.

ια Δ Εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται. α. Πετρ. ιζ Δ Εγω πᾶς ἀνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι. Ιακ. α Γ

κ Β Εαὶ εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν. α. Ιω. α Δ

κδ Γ Μὴ ὁ πρόσωπολήμπτης. Ια. ϛ Α

κε Α Μὴ καταχλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν. Λᾶκ. ιδ. Γ

ΗΣΑΙΟΥ.

η Γ Ιδοὺ ἔθηκε κεῖται εἰς σωτῆρα καὶ ἀνάστασιν. Λᾶκ. ϛ Ε

ιγ Β Εὐθέως μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται. Ματ. κδ Γ. μᾶρ. ιγ Γ. λᾶ. κα Ε

μα Β Αντελάβετο Ισραὴλ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. Λᾶκ. α Ε

νδ Α Μακάρια αἱ στεῖραι. Λᾶκ. κγ Δ

π Β Επείνασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Ματθ. κε Γ

ξϛ Α Γεγραμμένον ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι. Αποκ. ιθ Γ

ΙΕΡΕΜ.

ϛ Δ Ανθρώπος ἦς ἐγὼ οἰκοδεσπότης. Ματθ. κα Δ. μᾶρ. ιϛ Α. λᾶκ. κ Β

ιη Α Μὴ ἐρᾷ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι. Ρωμ. θ Δ

ΕΖΕΚ.

γ Ε Καὶ ὅτε ἐτελέσθησαν τὰ χίλια ἔτη. Αποκ. κ Γ

ιϛ Ζ Γοῦ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς προσοίας αὐτοῦ. β. Πετρ. γ. Β

ιη Β Επείνασα, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Ματθ. κε Γ

ΔΑΝΙΗΛ.

ζ Γ Καὶ χιλιάδες χιλιάδων. Αποκ. ε Δ

ιϛ Γ Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Αποκ. ι Β

ΙΩΗΛ.

ϛ Γ Ο ἥλιος σκοτισθήσεται. Ματθ. κδ. Γ. μᾶρ. ιγ Γ. λᾶκ. κα Ε

ΜΙΧΑΙΟΥ.

β Γ Οὐκ ἔρχομαι ὧδε μέλλουσαν πόλιν. Εβρ. ιγ. Γ

δ Γ Βασιλεύσει ἐπὶ ὄρη οἴκου Ιακώβ.

ΕΡΡΙΚΟΣ Ο ΡΩΒΕΡΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ, ΦΙ-

ΛΟΘΕΩ ΠΑΝΤΙ.

Τίω τειπόθην ὁρᾶς καὶ τὸ πολύθυκτον ἐκείνω,
Κείνω τίω γλυκερίω ϑ τίω πολυτερπέα δέλτον,
Ἔνθεος ἰῶ ἐλάλαξε ϑεοπνεύστων χορὸς ἀνδρῶν.
Ἡ μεγάλοιο Θεοῦ ϐυλὰς ϑεσμούς τε διδάσκῃ
Παύϛας ἐφημερίους, κοινὴ δέ τε πᾶσιν ἀνώγϑη
Ὅσσους ἠελίοιο ἐπαυγάζοισιν ὀπωπαί·
Ἡ τε μόνη πᾶσιν νημερτέα μῦϑον ἀείδῃ,
Μοιρίδι σὺν κραδίαις ἀγαθὸν ϑέλγηϕιν ἁλλῃ·
Καὶ τίω ὕλυμπόνδε ϑ εἰς ἄϊδαο φέρουσαν
Δείκησιν, ὅϕρα ϑεοῦ κατεναντίον ἄμμε καθίζῃ.
Τίς ποτε Μαιονίδης ϖοῖσῃ ἄξιος ἰϑφαρίζῃ;
Οὔατα ὃς τέρπει, πολυδαίδαλα ψεύδεα ϐάζων·
Ἀλλὰ μίνυϑα μύϑϖ πρέσϕαμεν αὐτίκα τέρψις.
Ἡμαῖς δ' ἐξαπάλᾳ, λαλέων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
Ἀλλ' κερδοσύνας τε καὶ ϕραδέας τε ϖοδπάσας,
Γαστρίοις τε δόλοις καὶ ὀπίκλοπον ἦϑος ἀείδων·
Ἄλλου ϑελμῆέν τε μύϑος καὶ ἀγλωόϕα ϑυμὸν,
Ὃς πολέεσι ϐροτοῖς πολυκηδέα ϑῆκεν ὄλεθρον.
Οὐκ ἄρα τοῖα πέλῃ ϑεολήπτων χεάμματα ϕωτῶν·
Οὐκ ἀπὸ τῶν ἑδάνης ϐυλίω δολόεσσαν ὑϕαίνῃ,
Οὐδέ μὴν ὅῃ ὅπασως μεϑόπων πινάκ' ἐξαπάφοιο.
Ἀλλὰ τάϐῃ ἐκπύξας, ϕωνὶω μεγάλοιο ἄνακτος
Τίω ὀλίοῖσι ϐροτοῖσι πρήγορεν οὖσαν ἀκουσας,
Ἐλπίδας ἣ ζωοῖσιν ὁμῶς πρέχῃ τε ϑανοῦσι.
Φάρμακον ἥ τε διδοῖ ἀχέων ὀπίλησον ἀπηνῶν·
Εἴτις τοῦτ' ϕρεσὶν χαίρων ἐνικάτθετο ἦσιν,
Οὔποτ' ἀν' ὄϕρα πέλοιτο μετ' ἀνδράσι σῖτον ἔδοισιν,
Ὡρίω ὀλιγήνῃ τοι πλεγέος ϑανάτοιο,
Ἀλλ' αὐτὸν ϑυμῶ ποθέοι πλέον ἠὲ ϕοβοῖτο,
Οὐδ' εἰ ὀκτιϑόνιοι κείνῳ χρυερῇσιν ἐνιπαῖς
Γαίητες ὁμοῦ ῥίγιστον ἀπειλήσαιεν ὄλεθρον.
Ἀλλ' οὐ τοῦδε ποτοῖο μόνον τόδε ἔστιν ὄνῃαρ·
Μυεία ἔστι καὶ ἀλλα· τίς ἀν τ' ποθ' τα λέγοιτο;
Ὃ ϖρὶν ἀγροίκως ἐὼν κεχρημένῳ ἐπιάων,
Ὁππότ' ἐκπίῃ τόδε ϕάρμακον ἠὲ ϑυμῶ,
Ἀγχόθι τε μάλιστα καὶ ἀρτιεπὴς πέλεν ἀνήρ·
Θάρσος τ' ἀμφιχυθὲν ϖᾶσιν ϕίλτασιν ἐγείρῃ,
Ὥστέ νιν οὐ ϑεμένῃ ϕοίνιου βασιλῆος ἀπειλῶ,
Οὐδέ γε χωομένου ϛαϑμοῦ χρυόεσσαν ἀκωκήν.
Ἦ ϑα γὰρ ὅστις ἔχων κενεόϕρονα ϑυμὸν ἐκεῖνος,
Ὅστε βίῃ πειρῶτο ϑεήλατον οἶστρον ἐρύκειν.

Γόνδε κεν ἀνθρώπῳ κείνῳ χεῖ μοῖραν εἴσχοις,
Ος σβέσαι αἰθομένοιο πυρὸς φλόγα βάλετ' ἐλαίῳ,
Νήπιος, οὐδὲ πυρὸς κρατεροῦ μένος οἶδεν ἀέξων.
Ἀλλό τί μεῖζον ἐρῶ, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Εἷπις πανσοφίῃ θεοδαὴς ὄφρα γένηται,
Εἷπις τῶν χεῖ γλῶ τε καὶ οὐρανὸν ὄφρα σάφ' εἰδῶς,
Ἀλλά γε τῆσδε βίβλου ἀδαὴς καὶ ἀμήχανός ἐστιν,
Οὔτος πανσελήνων σκοτίῃ περὶ αἰὲν ἀγᾶται.
Καὶ γὰρ ὑπηνέμοισι φόως μένη ἥδε δίδωσιν,
Οφρά ποτ' οὐρανόθεν ἀγλαΐς μερόπεσσι φανήῃ,
Ὡς δ' ἕνα ὑψιμέδοντα θεὸν γλυκερὴν σέβεσθαι,
Ος πάλαι ἐξετέλεσεν ἐπόψεσιν ἰῶν ἐπέεσσιν,
Δαίμονος ἐκ δεσμῶν ὀλεσιμβρότου ἄμμε σαώσας,
Οὗ ἀφὶ τηλυγέτου μέθεν υἱέος, ὅν ῥα ἔπεμψεν
Ἱλασμὸν βροτέῃσιν ἀπαλαλίῃσι φέροντα.
Πνεύματος ἁγίου δῶρον πιστεῦσιν ἔδωκεν,
Ὥστε νέον πιστῶς βίοτον μετέπειτα βιῶναι,
Ἠδὲ βίου μετὰ τέρμα δόμον οὐρανὸν εἰσαφικέσθαι.
Ταῦτα θεοῦ κήρυκες ὑπὲρ χθόνα πᾶσαν ἐρώτρουν.
Ἀνθρωποι μάταιοι θεῖον χόλον οὐκ ἀλέγοντες,
Τίπτε δὴ ἕκαστος ἐνὶ φρεσὶ ταῦτα νοῆτε;
Τίς φρένας ὑμετέρας δαίμων ἔχει ἠφορπάσας;
Ἀνθρωποι μῦθοις καὶ ψεύδεα ἀμφαγαπῶντες,
Πῶς δὴ ἀληθείης ψευδὸς πέλεν ἥδιον ὑμῖν;
Ἀ δηλοὶ ὅσσοι σοφίῃ ἐπιγαυρεόωντες,
Ἀβρὰ ποὺ ἀγνοιῆτε ποτ' οὐρανὸν ὐψοῦ ἀγοῦσαν.
Νεῶ ἤδη παύσασθ' ἀνεμώλια βουλεύοντες,
Νεῶ ἀρξάσθε θεοῦ μαθέειν νημερτέα μῦθον,
Ὄφρ' ἀπὸ πᾶν σκεδάσῃ βλεφάρων σκότος, ἠδὲ ἑκάστῳ
Ὑμέας, ὡς λύχνος λάμπων ἀφὶ νύκτα μέλαιναν,
Καὶ τέλος ἰσοθέοις θείῃ ναετῆρας ὀλύμπου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΧΤΥ ΣΩΦΕΥΙΟΥ.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ὁ καὶ Λεβὶς, ἀπόστολος ἀπὸ τελωνῶν, ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ πρῶτος ἀφ' ὧν οἶς ἐκ περιτομῆς πιστεύσαντας εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ γράμμασι, καὶ ῥήμασιν Ἑβραϊκοῖς συνέταξεν, ἀγνοουμένου τοῦ μὴ τοῦτο εἰς Ἑλληνικὸν τοῦτο μεταφράσαντος. τὸ δὲ Ἑβραϊκὸν ἄχρι τῆς μεσοῦ ὅτι ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Καισαρείας τῇ παρὰ Παμφίλου μάρτυρος περιεσπουδάστως κατασκευασθείσῃ. ἐμοὶ δὲ πρὸς τῶν Ναζωραίων τὸν ἐν Βεροίᾳ τῆς Συρίας τούτῳ χρησαμένων, ἄδεια παρέχεται τούτου μεταγράφῃς· δι' οὗ ὅτι ἀκριβῶς πεπιστεῦσθαι, ὡς ἔνθα καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς εἴτε ἐκ προσώπου οἰκείου, εἴτε ἐκ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ σωτῆρος τοῖς μαρτυρίαις κατακέχρηται τῶν παλαιῶν γραφῶν, μὴ ἀκολουθεῖν τῇ αὐθεντίᾳ τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν, ἀλλὰ τῇ Ἑβραϊκῇ· ἀφ' ὧν τὰ δύο ὄντα ἐκεῖνα, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. καὶ, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ Βουλγαρίας κυρίου Θεοφυλάκτου προοίμιον εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον.

ΟΙΜΕΝ οὖν πρὸ τοῦ νόμου ἐκεῖνοι θεῖοι ἄνδρες οὐ μόνον γραμμάτων καὶ βιβλίων ἐδιδάσκοντο, ἀλλὰ καθαρὰν ἔχοντες τὴν διάνοιαν, τῇ τοῦ πνεύματος ἐλλάμψει ἐφωτίζοντο. καὶ οὕτω τὰ τοῦ Θεοῦ ἐγίνωσκον θελήματα, αὐτοῦ ἐκείνου ὁμιλοῦντος αὐτοῖς σὺν καὶ σάρκα. οἷοι οὖν ὁ Νῶε, ὁ Ἀβραάμ, ὁ Ἰώβ, ὁ Μωσῆς. ἐπεὶ δὲ ἠσθένησε οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἀνάξιοι ἦσαν φωτίζεσθαι καὶ διδάσκεσθαι παρὰ τοῦ πνεύματος, δέδωκεν ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς τὰς γραφὰς, ἵνα κἂν διὰ τούτων παρομοιώσεως τοῦ Θεοῦ θελημάτων. οὕτω καὶ Χριστὸς τοῖς μὲν ἀποστόλοις αὐτοπροσώπως ὡμίλησε, καὶ τοῦ πνεύματος χάριν διδάσκαλοι αὐτοῖς ἔπεμψεν. ἐπεὶ δὲ μετὰ ταῦτα αἱρέσεις ἀνέβλαστησαν, καὶ τὰ τῆς ἡμῶν διαφθαρῆναι, ἀνέδοκησε γραφῶσαι τὰ εὐαγγέλια, ἵνα μὴ πρόσωπον διδασκόμενοι τὴν ἀλήθειαν, μὴ παρασυρώμεθα παρὰ τὰς ψευδοδόξους τῶν αἱρέσεων, μηδὲ πανωλεθρίᾳ διαφθαρῶσι τὰ τῆς ἡμῶν. τέσσαρα δὲ δέδωκεν ἡμῖν εὐαγγέλια, τυχὸν διότι τὰς καθολικὰς τέσσαρας ἀρετὰς ἐκ τούτων μανθάνομεν, τὴν ἀνδρείαν, τὴν φρόνησιν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν σωφροσύνην. τὴν μὲν ἀνδρείαν, ὅταν λέγῃ ὁ Κύριος, Μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι. τὴν δὲ φρόνησιν, ὅταν παραινῇ, Γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις. τὴν δὲ δικαιοσύνην, ὅταν διδάσκῃ, Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. τὴν δὲ σωφροσύνην, ὅταν ἀποφαίνῃ, Πᾶς ὁ ἐμβλέπων γυναικὶ πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. καὶ διὰ τοῦτο δὲ τέσσαρά εἰσι τὰ εὐαγγέλια. Εὐαγγέλιον λέγεται, διότι ἀγγέλλει ἡμῖν πράγματα οὐ μὴ καλῶς ἔχοντα, τουτέστιν ἀγαθὰ, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, δικαίωσιν, ἄνοδον εἰς οὐρανοὺς, καὶ υἱοθεσίαν Θεοῦ. ἀγγέλλει ὅτι εὐκόλως ταῦτα ἐλαβόμεν. μὴ γὰρ ἐκοπιάσαμεν ἡμεῖς ὅτι τὴν κτῆσιν τούτων τῶν ἀγαθῶν, ἢ ἐξ ἰδίων κατορθωμάτων ταῦτα ἐλάβομεν, ἀλλὰ χάριτι καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ Θεοῦ τηλικούτων ἀγαθῶν ἠξιώθημεν.

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ. Τέσσαρές εἰσιν οἱ εὐαγγελισταί. τούτων δὲ οἱ μὲν δύο Ματθαῖος καὶ Ἰωάννης ἦσαν ἐκ τοῦ χοροῦ τῶν δώδεκα, οἱ δὲ δύο Μάρκος καὶ Λουκᾶς, ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα. ὧν ὁ μὲν Μάρκος, ἀκόλουθος καὶ μαθητὴς Πέτρου, ὁ δὲ Λουκᾶς, Παύλου. ὁ τοίνυν Ματθαῖος πρῶτον ἔγραψε τὸ εὐαγγέλιον Ἑβραΐδι φωνῇ πρὸς

τοὺς ἐξ Ἑβραίων πιστεύσαντας, μετὰ ἐκτὼ ἔτη τ̃ Χριστοῦ ἀναλήψεως· μετέφρασε δὲ τοῦτο Ἰωάννης ἀπὸ τ̃ς Ἑβραΐδος γλώττης εἰς τὴν Ἑλληνίδα, ὡς λέγουσι. Μάρκος ὁ μ̃τ δέκα ἔτη τ̃ς ἀναλήψεως ἔγραψεν, ὑπὸ τ̃ Πέτρου διδαχθείς. Λουκᾶς ὁ μ̃τ πεντεκαίδεκα. Ἰωάννης ὁ θεολογικώτατος, μ̃τ τελείκοντα δύο ἔτη. λέγουσι γὰρ, ὅτι μ̃τ τὸν θάνατον ἐκείνων ὀπτζήσαντι αὐτῷ τοσαῦτα τὰ τέλια εὐαγγέλια, ἵνα ἴδῃ αὐτὰ καὶ κρίνῃ, εἰ ἀληθ̃ς συνεγράφησαν. ὁ δὲ ἰδὼν ταῦτα, καὶ τ̃ς ἀληθείας χάριν ὑπεδεξάμενος, ὅσα ἐκεῖνοι προέλιπον, αὐτὸς ἀνεπλήρωσεν· ὅσα συντόμως εἶπον, αὐτὸς ἐπλατύνεν ἐν ᾧ οἰκείῳ εὐαγγελίῳ, ἀφ' καὶ ἀπὸ θεολογίας ἤρξατο. ἐπεὶ γὰρ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐμνήσθησαν τ̃ς τοῦ αἰῶνος ὑπ' ἀρχ̃ς τ̃ Θεοῦ λόγου, αὐτὸς ἐθεολόγησε περὶ ταύτης, ἵνα μὴ νομίσειέν ὁ τ̃ Θεοῦ λόγος ψιλὸς ἄνθρωπος εἶ̃ναι· τουτέστι δίχα θεότητος. Ματθαῖος γὰρ περὶ τ̃ς κ̃τ σαρκικ̃ς μόνης ὑπ' ἀρχ̃ς τ̃ Χριστοῦ ἀφηγεῖται. πρὸς γὰρ τοὺς Ἑβραίους ἔγραφεν, οἷς ἀρκετὸν ἦν τὸ μαθεῖν, ὅτι ἀπὸ Ἀβραὰμ καὶ Δαβὶδ ἐλήλυθε ὁ Χριστός. διαπαύεται γὰρ ὁ ἐξ Ἑβραίων πιστεύσας, ὅταν πληροφορηθ̃, ὅτι ἀπὸ Δαβὶδ ὄντι ὁ Χριστός. ἀλλά λέγῃς μοι, ὅτι οὐκ ἦρκει εἰς εὐαγγελισμός; ἄκουε τοίνυν ὅτι ἦρκει μὲν, ἀλλ' ἵνα δηλ̃ μᾶλλον ἡ ἀλήθεια, διὰ τοῦτο τέσσαρες συνεχωρήθησαν γράφαι. ὅταν γὰρ ἴδ̃ς τοὺς τέσσαρας μὴ συνελθόντας, μηδὲ συνκαθίσαντας ἀμήλους, ἀλλὰ διῃρημένους ἀλλαχοῦ ὄντας, εἶτα γράφοντας περὶ τ̃ς αὐτῶν, ὡσπερ ἀφ' ἑνὸς στόματος, οὐκ ἂν θαυμάσαις τ̃ τ̃ εὐαγγελίου ἀληθ̃ς, καὶ εἴποις ὡς οὐκ ἀνθρώπινος ἀλλὰ ἐλάληθ̃; καὶ μή μοι λέγε, ὅτι οὐχ ὁμοφωνοῦσιν· ἴδε γὰρ ἐν ἅπασιν οὐχ ὁμοφωνοῦσιν. ἆρα ὁ μὲν εἶπεν, ὅτι ἐλήλυθε Χριστὸς, ὁ δὲ, οὔ; ἢ ὁ μὲν, ὅτι ἀνέστη, ὁ δὲ, ὅτι οὔ; μὴ γένοιτο. ἐν γὰρ τοῖς ἀναγκαιοτέροις καὶ κυριωτέροις ὁμοφωνοῦσιν. εἰ τοίνυν ἐν τοῖς κυριωτέροις οὐ διεμέθησαν, ἵνα μάθ̃ς ἐκ τ̃ς ἐλαχίστοις δοκοῦσι διαλλάττειν· διὰ αὐτὸ γὰρ τοῦτο μᾶλλον ἀληθεύουσιν, ὅτι μὴ κ̃τ πρώτα ὡμοφώνησαν. ἐνομίσθησαν γὰρ ἄν, ὅτι συνκαθίσαντες ἀμήλους καὶ συμβουλευσάμενοι, ἔγραψαν. νῦν ὁ μὲν ἕτερος, ἔγραψεν ἐκεῖνος· καὶ διὰ τοῦτο δοκοῦσιν ἐν τοῖς διαλλάττειν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α' Περὶ τ̃ς μάγων.
β' Περὶ τ̃ ἀναιρεθέντων παιδίων.
γ' Περὶ τ̃ς Ἰωάννης κηρύξει βασιλείαν οὐρανῶν.
δ' Περὶ τ̃ς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ.
ε' Περὶ τ̃ς μακαρισμῶν.
ς' Περὶ τ̃ λεπροῦ.
ζ' Περὶ τ̃ ἑκατοντάρχου.
η' Περὶ τ̃ πενθερᾶς Πέτρου.
θ' Περὶ τ̃ ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων.
ι' Περὶ τ̃ μὴ ὀπτηρεπομένου ἀκολουθ̃ν.
ια' Περὶ τ̃ ὀπτημάσεως τ̃ ὑδάτων.
ιβ' Περὶ τ̃ δύο δαιμονιζομένων.
ιγ' Περὶ τ̃ παραλυτικοῦ.
ιδ' Περὶ τοῦ Ματθαίου.
ιε' Περὶ τ̃ συγκρίσεως τ̃ ἀρχισυναγώγου.
ις' Περὶ τ̃ αἱμορροούσης.
ιζ' Περὶ τ̃ δύο τυφλῶν.
ιη' Περὶ τ̃ δαιμονιζομένου κωφοῦ.
ιθ' Περὶ τ̃ς τ̃ ἀποστόλων διαταγ̃ς.
κ' Περὶ τ̃ ἀποσταλέντων παρὰ Ἰωάννου.
κα' Περὶ τ̃ ξηρὰν ἔχοντος τὴν χεῖρα.
κβ' Περὶ τ̃ δαιμονιζομένου τυφλοῦ καὶ κωφοῦ.
κγ' Περὶ τ̃ αἰτούντων σημεῖον.
κδ' Περὶ τ̃ παραβολῶν.
κε' Περὶ Ἰωάννου καὶ Ἡρώδου.
κς' Περὶ τ̃ πέντε ἄρτων καὶ τ̃ δύο ἰχθύων.
κζ' Περὶ τ̃ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου.
κη' Περὶ τ̃ παραβάσεως τ̃ ἐντολ̃ς τ̃ Θεοῦ.
κθ' Περὶ τ̃ Χαναναίας.
λ' Περὶ τ̃ τεσσαρακοντάδος ὄχλων.
λα' Περὶ τ̃ πέντε ἄρτων.
λβ' Περὶ τ̃ ζύμης τ̃ φαρισαίων.
λγ' Περὶ τ̃ ἐν Καισαρείᾳ ἐπερωτήσεως.
λδ' Περὶ τ̃ μεταμορφώσεως τ̃ κ̃υ.
λε' Περὶ τ̃ σεληνιαζομένου.
λς' Περὶ τ̃ αἰτούντων τὰ δίδραχμα.
λζ' Περὶ τ̃ μειζόνων, τίς μείζων.
λη' Περὶ τ̃ ἑκατὸν προβάτων παραβολ̃.
λθ' Περὶ τ̃ ὀφείλοντος μύρια τάλαντα.
μ' Περὶ τ̃ ἐπερωτησάντων, εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα.
μα' Περὶ τ̃ ἐπερωτησάντος πλουσίου τὸν Ἰησοῦν.
μβ' Περὶ τ̃ μισθουμένων ἐργατῶν.
μγ' Περὶ τ̃ υἱῶν Ζεβεδαίου.
μδ' Περὶ τ̃ δύο τυφλῶν.
με' Περὶ τ̃ ὄνου καὶ τ̃ πώλου.
μς' Περὶ τ̃ συκ̃ς καὶ χολ̃ν.
μζ' Περὶ τ̃ ξηρανθείσης συκ̃ς.
μη' Περὶ τ̃ ἐπερωτησάντων τ̃ Κύριον ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων.
μθ' Περὶ τ̃ δύο υἱῶν παραβολ̃.
ν' Περὶ τ̃ ἀμπελῶνος.
να' Περὶ τ̃ κεκλημένων εἰς τ̃ γάμον.
νβ' Περὶ τ̃ ἐπερωτησάντων διὰ τ̃ κ̃ῆνσον.
νγ' Περὶ τ̃ Σαδδουκαίων.
νδ' Περὶ τ̃ ἐπερωτήσεως νομικοῦ.
νε' Περὶ τ̃ τοῦ Κυρίου ἐπερωτήσεως.
νς' Περὶ τ̃ ἐλαχίστου κεραμαίου καὶ φαρισαίων.
νζ' Περὶ τ̃ σωτηρίας.
νη' Περὶ τ̃ ἡμέρας καὶ ὥρας.
νθ' Περὶ τ̃ δέκα παρθένων.
ξ' Περὶ τ̃ τὰ τάλαντα λαβόντων.
ξα' Περὶ τ̃ ἐλεύσεως τ̃ Χριστοῦ.
ξβ' Περὶ τ̃ ἀγάπασις τ̃ Κυρίου μύρῳ.
ξγ' Περὶ τ̃ πάσχα.
ξδ' Περὶ τ̃ μυστικοῦ δείπνου.
ξε' Περὶ τ̃ προδόσεως τοῦ Ἰησοῦ.
ξς' Περὶ τ̃ ἀρνήσεως τοῦ Πέτρου.
ξζ' Περὶ τ̃ τοῦ Ἰούδα μεταμελείας.
ξη' Περὶ τ̃ αἰτήσεως τοῦ σώματος τ̃ Κυρίου.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

ἀ γ

ΒΙΒΛΟΣ γενέσεως ΙΗΣΟΥ χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ. Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θαμάρ. Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ. Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ. Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ. Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών. Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών. Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ. Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὼβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ. Ὼβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί. Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα. Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου. Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ. Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά. Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά. Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ. Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ. Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν. Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ. Ἰωὰθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ. Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ. Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών. Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν. Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ. Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ. Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ. Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ. Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ. Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ. Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ. Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ. Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐ-

A

B

Λευ. γ. Ε
Γεν. κβ. Δ. & κε. Δ
Γεν. κθ. Δ. & λη. Η
α. Παρ. β. Α & ρὺθ η. Δ
Ρουθ η. Δ
α. Βασ. ις. Α & ιζ. Β
β. Βασ. ιβ. Ζ
α. Παρ. γ. Β
ς. Παρ. λς. Α
δ. Βασ. κα. Δ
α. παρ. γ. Γ
δ. Βασ. κγ. Η & κη. Α
β. παρ. λς. Β
α. Παρ. γ. Γ

* τὸν Ἰακείμ. Ἰακεὶμ δὲ ἐγέννησε κτλ.

Γ λεάζαρ. Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τ̄ Ματθάν. Ματθὰν δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἀνδρα Μαρί-
ας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ΙΗΣΟΥΣ, ὁ λεγόμενος Χριστός. Πᾶ- β.
σαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαβὶδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τ̄ μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ
δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τ̄ μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τ̄ Χρι-
Ανπ.α.Γ. στοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις γ.
οὕτως ἦν. Μνηστευθείσης γὰρ τ̄ μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰω-
σὴφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύ-
ματος ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων δ.
Δειγ.κεφ. Α αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρᾳ ἀπολῦσαι αὐτήν.
Δ ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ
ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, Ἰωσὴφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τ̄ γυναῖκά σου. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν, ἐκ
Ανπ.α.Γ Πνεύματός ἐστιν ἁγίου. τέξεται δὲ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
Περίξ.κ.Β αὐτοῦ Ἰησοῦν. αὐτὸς γὰρ σώσει τ̄ λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τ̄ ἁμαρτιῶν αὐ-
τῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου,
Ησαΐ ζ.Γ „ διὰ τ̄ προφήτου λέγοντος, Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ * Ησαΐ. β
„ τέξεται υἱὸν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστι μεθερ- 1 καλέσεις
„ μηνευόμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ
τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ
παρέλαβε τ̄ γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν, ἕως 2 ἔγνω. β.
οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ΙΗΣΟΥΝ.

Ανπ. β.Α β Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τ̄ Ἰουδαίας, ἐν ἡμέ- ā
ραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπ' ἀνατολῶν παρε- ζ
γένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες, Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς 1 Ἱερουσαλ
τ̄ Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλ- γ.ε.π.ιβ.
θομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς ἐτα-
ράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ. καὶ συναγαγὼν
πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ'
αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ τ̄
Μιχ. ε.Α Ἰουδαίας. οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τ̄ προφήτου, Καὶ σὺ Βηθλε- 2 Βηθλεὲμ
ἰω.ζ.Ζ „ ἐμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα. ἐκ γὰρ ἰούδαίας, μι
„ λαχίστη. β.

γαρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν "
τ Ἰσραήλ. Τότε Ἡρῴδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβω- "
σε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τ̃ φαινομένου ἀστέρος. καὶ πέμψας Β
αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ, εἶπε, Πορευθέντες, ἀκριβῶς ἐξετάσατε
περὶ τ̃ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ
ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. ⸂οἱ⸃ δὲ ἀκούσαντες τ̃ βασιλέως, ἐπορεύ
θησαν. καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς,
ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω ⸂οὗ ἦν⸃ τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐ-
χάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα· καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν,
2 εἶδον. ὡς πᾶσι. ²εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τ̃ μητρὸς αὐτ̃, καὶ πεσόντες
προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτ̃, προσή
νεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν. καὶ
χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι'
ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. Ἀναχωρησάν-
των δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰω Γ
σὴφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
αὐτ̃, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί.
3 ἀπολέσαι. ς μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ³ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ
ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτ̃ νυκτὸς, καὶ
ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τ̃ τελευτ̃ Ἡρῴ-
δου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τ̃ Κυρίου διὰ τ̃ προφήτου λέ-
γοντος, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν " Ὡσηὲ ια. Α
Β ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τ̃ μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας
ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρί
4 κάτω. β. οις αὐτ̃, ἀπὸ διετοῦς, καὶ ⁴κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρί-
5 ὑπὸ Κυρίου, διὰ Ἱερεμίου λέγοντος. β. βωσε παρὰ τ̃ μάγων. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ⁵ὑπὸ Ἱερεμίου Δ
τ̃ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ ἐν ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρήνου καὶ " Ἱερεμ. λα. Γ
κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐ- "
6 ἰδίωσε. β. τ̃ς· καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί. Τελευτήσαντος δὲ "
τ̃ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ
ἐν Αἰγύπτῳ, λέγων, ¹⁰Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτ̃, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ. τεθνήκασι γὰρ οἱ ζη-
τοῦντες τὴν ψυχὴν τ̃ παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτ̃, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. ἀκού

σας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἀντὶ Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν. χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, Ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

Μαρ.α.Α λκ.γ.Α Γ Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, καὶ λέγων, Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες, καὶ μέλι ἄγριον. Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἰεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται. πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου ἐστὶν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

Μαρ.α.Β λκ.γ.Δ ἰω.α.Γ Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν, λέγων, Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιο-

ιϛ̄ α σεῦλω. Τότε ἀφίησιν αὐτόν· ὁ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον * ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα. Κεφ. ιζ. Α Ε.πάτρ.α Δ κολ.α. Β

ιε β ιϛ ϛ Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασε. καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, γέγραπται, Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ. καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω. γέγραπται γάρ, Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτῷ, Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε * σατανᾶ. γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος. καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον, καὶ διηκόνουν αὐτῷ. Δευτ.η.Α Δευτ.ϛ.Γ Β Δευτ.ϛ.Γ. Ε ι.Δ

* ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. β. * ὑπόσω μου. β.η.ϛ.ζ π.θ. ιβ.ιη.

ιη ζ Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὲτ, ἦλθεν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου Γ λέγοντος, Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν, καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι- Μαρ.α.Γ λυκ.η.Γ Ησαΐ θ.Α Μαρ.α.Β Μαρ.α.Β λυκ.ε.Α

ιη ζ ιθ η κ θ κα θ

I περιπατ. β.

λαίας, εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τ̃ λεγόμενον Πέτρον, καὶ
Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτ̃ , βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τ̃
θάλασσαν (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς) καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, κᾱ
καὶ ποιήσω ὑμᾶς* ἁλιεῖς ἀνθρώπων. ⓐ οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ β * γρ. ἐν τῷ β. λ. θ.
δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους κβ̄
δ δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τ̃ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τ̃ ἀδελ
φὸν αὐτ̃, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τ̃ πατρὸς αὐτῶν, κα-
ταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτ̃· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. ⓐ οἱ δὲ εὐθέως
ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ ⓦ πατέρα αὐτ̃, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς κγ̄
α
συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τ̃ βασιλείας,
καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτ̃ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ προσήνε-
γκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βα-
σάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζο-
μένους, καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. καὶ ἠκολού- Μαρ. γ. Α 2 καὶ πάντας ἐθεράπευσε.
θησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τ̃ Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως
καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας, καὶ πέραν τ̃ Ἰορδάνου. Ἰδὼν δὲ ε̄
τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος. καὶ καθίσαντος αὐτ̃, προσῆλ κδ̄
α
θον αὐτῷ ⓐ μαθηταὶ αὐτ̃, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτ̃, ἐδίδα- κε̄
σκεν αὐτοὺς, λέγων, Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐ- κ̄ς̄ Λουκ. ς. Γ
τῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μακάριοι ⓐ πενθοῦντες, Λουκ. ς. Γ ϛ 1 ἔσαι. β.
ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. Μακάριοι ⓐ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ Ἡσαΐου ξα. Α
κληρονομήσουσι τ̃ γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες Ψαλ. λζ. ζ
τ̃ δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. Μακάριοι ⓐ ἐλεήμο- Λουκ. ς. Γ κη̄
νες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, Ἡσαΐου ξε. Β ϛ
ὅτι αὐτοὶ τ̃ Θεὸν ὄψονται. Μακάριοι ⓐ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ κθ̄
υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. Μακάριοι ⓐ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δι- Ψαλ. ιθ. Η λ̄
καιοσύνης, ὅτι αὐτ̃ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μακάριοί α. Πετ. β. γ. Γ ϛ
ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι πᾶν πονη- Λουκ. ς. Γ
ρὸν ῥῆμα καθ̄ ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ· χαίρετε καὶ ἀ- α. Πετ. β. δ. Δ 2 ἕνεκα δικαιοσύνης. β.
γαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐ-
δίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας λᾱ
Μαρ. θ. Η β
τῆς γῆς. ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐ-
Λουκ. ιδ. Η

δὲν ἰχύϊ ἔπ εἰ μὴ ϐληθῶαι ἔξω, ϗ καταπαλεῖσθαι ὑπὸ τ̃ ἀν-
λϐ θρώπων. Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τ̃ κόσμου. ὐ δύναται πόλις κρυ
β ϐληναι ἐπάνω ὀρους κειμένη· ὐδὲ καίουσι λύχνον, ϗ τιθέασιν Μαρ.σ.Γ
αὐτὸν ὑπὸ τ̃ μόδιον, ἀλλ' ἔπὶ τὴν λυχνίαν, ϗ λάμπει πᾶσι λυκ.ι.Γ.ϗ
τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν ια.Δ
τ̃ ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, ϗ δοξάσωσι α.Πετ.β.Γ
λγ τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλ- Γ
ι θον καταλῦσαι τὸν νόμον, ἢ τοὺς προφήτας· ὐκ ἦλθον καταλῦ-
3 ἀμὴν ἀμὴν λεγω. ε. λδ σαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ Λυκ.ιϛ.Δ
ε ὁ ὐρανὸς ϗ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν, ἢ μία κεραία ὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τ̃
λε νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τ̃ ἐντο- Ἰακ.β.Β
ι λῶν τούτων τ̃ ἐλαχίστων, ϗ διδάξῃ ὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλά-
χιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τ̃ ὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιή-
σῃ ϗ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τ̃ οὐρα- Λυκ.ια.Ε
νῶν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν
πλεῖον τ̃ γραμματέων ϗ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς
τὴν βασιλείαν τ̃ ὐρανῶν. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Ἐξοδ.κ.Γ
» Οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. Ἐγὼ δὲ δευτ.ε.Β
λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ, ἔνο
χος ἔσται τῇ κρίσει. ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος Δ
ἔσται τῷ συνεδρίῳ. ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέ-
* ὦ ἀδελφὲ αὐτ̃. ν. ενναν τ̃ πυρός. Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσια-
στήριον, ϗ ἐκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄ-
φες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τ̃ θυσιαστηρίου, ϗ ὕπαγε,
4 καταλλάγηθι. β. πρῶτον 4διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, ϗ τότε ἐλθὼν πρόσ-
λϛ φερε τὸ δῶρόν σου. Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅ- Λυκ.ιϛ.Η
ϛ του εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ
κριτῇ, ϗ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, ϗ εἰς φυλακὴν
5 βληθῇς. β. βληθήσῃ. ἀμὴν λέγω σοι, ὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀπο-
λζ δῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρ-
ι γ.σ.ε.ζ.θ. ιαβ.ισ. χαίοις, Οὐ μοιχεύσεις. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων Ἐξοδ.κ.Γ
» γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν Ε
τῇ καρδίᾳ αὐτ̃. Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδα- Κεφ.ιη.Β
λίζῃ σε, ἔξελε αὐτὸν, ϗ βάλε ἀπὸ σοῦ. συμφέρῃ γάρ σοι ἵνα μαρ.θ.Η

τοὺς ὀξ Ἑβραίων πιστεύσαντας, μετὰ ἐκτὼ ἔτη τ̃ Χριστοῦ ἀναλήψεως· μετέφρασε δὲ τοῦτο Ἰωάννης ἀπὸ τῆς Ἑβραΐδος γλώττης εἰς τὴν Ἑλληνίδα, ὡς λέγουσι. Μάρκος ὁ μ̃ς δέκα ἔτη τῆς ἀναλήψεως ἔγραψεν, ὑπὸ τ̃ Πέτρου διδαχθείς. Λουκᾶς ὁ μ̃ς πεντεκαίδεκα. Ἰωάννης ὁ θεολογικώτατος, μ̃ς τελείαν δύο ἔτη. λέγουσι γάρ, ὅτι μ̃ς τὸν θάνατον ἐκείνων βαπτίσασθαι αὐτὸν προσηνέχθη τὰ τέλεια εὐαγγέλια, ἵνα ἴδῃ αὐτὰ καὶ κρίνῃ, εἰ ἀληθῶς συνεγράφησαν. ὁ δὲ ἰδὼν ταῦτα, καὶ τῆς ἀληθείας χάριν ἀποδεξάμενος, ὅσα ἐκεῖνοι παρέλιπον, αὐτὸς ἀνεπλήρωσεν· ὅσα συντόμως εἶπον, αὐτὸς ἐπλατύνεν ἐν ᾧ οἰκείῳ εὐαγγελίῳ, διὸ καὶ ἀπὸ θεολογίας ἤρξατο. ἐπεὶ γὰρ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς προ αἰώνων ὑπάρξεως τ̃ Θεοῦ λόγου, αὐτὸς ἐθεολόγησε πρὸ ταύτης, ἵνα μὴ νομίσθείη ὁ τ̃ Θεοῦ λόγος ψιλὸς ἄνθρωπος εἶναι· τουτέστι δίχα θεότητος. Ματθαῖος γὰρ περὶ τῆς κατ̃ σάρκα μόνης ὑπάρξεως τ̃ Χριστοῦ διαλέγεται. προὸς γὰρ τοὺς Ἑβραίους ἔγραφεν, οἷς ἔρχεσθαι ἐμοὶ τὸ μαθεῖν, ὅτι ἀπὸ Ἀβραὰμ καὶ Δαβὶδ ἐγεννήθη ὁ Χριστός. εὐαπαύεται γὰρ ὁ ὀξ Ἑβραίων πιστεύσας, ὅταν πληροφορηθῇ, ὅτι ἀπὸ Δαβὶδ ἐστὶν ὁ Χριστός. ἀλλὰ λέγεις μοι, ὅτι οὐκ ἤρκει εἰς εὐαγγελισμός; ἄκουε τοίνυν ὅτι ἤρκει μὲν, ἀλλ' ἵνα διὰ πλείονος μᾶλλον ἡ ἀλήθεια, διὰ τοῦτο τέσσαρες συνεχωρήθησαν γράφαι. ὅταν γὰρ ἴδῃς τούτους τοὺς τέσσαρας μὴ συνελθόντας, μηδὲ συγκαθίσαντας ἀγήλοις, ἀλλὰ ἄλλα χοὶ ὄντας, εἶτα γράφοντας περὶ τ̃ αὐτῶν, ὡσπερ ἀφ' ἑνὸς στόματος, οὐκ ἂν θαυμάσαις τ̃ τ̃ εὐαγγελίου ἀληθείαν, καὶ εἴποις ὡς οὐκ ἐνθυμάτως ἀλλὰ ἐλήλυθε; καὶ μή μοι λέγε, ὅτι οὐχ ὁμοφωνοῦσιν ἐν πᾶσιν. ἴδε γὰρ ἐν τισιν οὐχ ὁμοφωνοῦσιν. ἆρα ὁ μὲν εἶπεν, ὅτι ἐγεννήθη Χριστός, ὁ δὲ, οὔ; ἢ ὁ μὲν, ὅτι ἀνέστη, ὁ δὲ, ὅτι οὔ; μὴ γένοιτο. ἐν γὰρ τοῖς ἀναγκαιοτέροις καὶ κυριωτέροις ὁμοφωνοῦσιν. εἰ τοίνυν ἐν τοῖς κυριωτέροις οὐ διεφώνησαν, τί θαυμάζεις ἐὰν ἐν τοῖς ἐλαχίστοις δοκοῦσι διαλλάττειν. διὰ αὐτὸ γὰρ τοῦτο μᾶλλον ἀληθεύουσιν, ὅτι μὴ κ̃ πρὸ τοῦ ὡμοφώνησαν. ἐνομίσθησαν γὰρ ἂν, ὅτι συγκαθίσαντες ἀγήλοις καὶ συμβαλόμενοι, ἔγραψαν. νῦν ὁ μὲν ἔγραψεν ὅτος, ἔγραψε ἐκεῖνος. καὶ διὰ τοῦτο δοκοῦσιν ἐν τισι διαλλάττειν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α' Περὶ τ̃ μάγων.
β' Περὶ τ̃ ἀναιρεθέντων παιδίων.
γ' Περὶ τ̃ Ἰωάννης κήρυξε βασιλείαν οὐρανῶν.
δ' Περὶ τ̃ διδασκαλίας τ̃ Χριστοῦ.
ε' Περὶ τ̃ μακαρισμῶν.
ς' Περὶ τ̃ λεπρ̃.
ζ' Περὶ τ̃ ἑκατοντάρχου.
η' Περὶ τ̃ πενθερᾶς Πέτρου.
θ' Περὶ τ̃ ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων.
ι' Περὶ τ̃ μὴ ὀφείλειν ἐπιμόνου ἀκολουθεῖν.
ια' Περὶ τ̃ ὀπτασίας τ̃ ὑδάτων.
ιβ' Περὶ τ̃ δύο δαιμονιζομένων.
ιγ' Περὶ τ̃ παραλυτικοῦ.
ιδ' Περὶ τοῦ Ματθαίου.
ιε' Περὶ τ̃ συγκλείσης ἐρχισυναγώγου.
ις' Περὶ τ̃ αἱμορροούσης.
ιζ' Περὶ τῶν δύο τυφλῶν.
ιη' Περὶ δ δαιμονιζομένου κωφοῦ.
ιθ' Περὶ τῆς τ̃ ἀποστόλων διαταγῆς.
κ' Περὶ τ̃ ἀποσταλέντων παρὰ Ἰωάννου.
κα' Περὶ δ ξηρὰν ἔχοντος τὴν χεῖρα.
κβ' Περὶ τ̃ δαιμονιζομένου τυφλοῦ καὶ κωφοῦ.
κγ' Περὶ τῶν αἰτούντων σημεῖον.
κδ' Περὶ τῶν παραβολῶν.
κε' Περὶ Ἰωάννου καὶ Ἡρῴδου.
κς' Περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.
κζ' Περὶ δ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου.
κη' Περὶ τ̃ παραδόσεως τῆς ἐντολῆς τ̃ Θεοῦ.
κθ' Περὶ τ̃ Χαναναίας.
λ' Περὶ τ̃ θεραπευθέντων ὄχλων.
λα' Περὶ τῶν ἑπτὰ ἄρτων.
λβ' Περὶ τ̃ ζύμης τῶν φαρισαίων.
λγ' Περὶ τ̃ ἐν Καισαρείᾳ ἐπερωτήσεως.
λδ' Περὶ τ̃ μεταμορφώσεως δ χ̃υ.
λε' Περὶ τῆς σεληνιαζομένου.
λς' Περὶ τ̃ αἰτησάντων τὰ δίδραχμα.
λζ' Περὶ τῶν λεγόντων, τίς μείζων.
λη' Περὶ τ̃ ἑκατὸν προβάτων παραβολή.
λθ' Περὶ τ̃ ὀφείλοντος μύρια τάλαντα
μ' Περὶ τῶν ἐπερωτησάντων, εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα.
μα' Περὶ τ̃ ἐπερωτήσαντος πλουσίου τὸν Ἰησοῦν.
μβ' Περὶ τῶν μισθουμένων ἐργατῶν.
μγ' Περὶ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.
μδ' Περὶ τῶν δύο τυφλῶν.
με' Περὶ τ̃ ὄνου καὶ δ πώλου.
μς' Περὶ τῶν τυφλῶν καὶ χωλῶν.
μζ' Περὶ τ̃ ξηρανθείσης συκῆς.
μη' Περὶ τ̃ ἐπερωτησάντων τ̃ Κυρίου ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων.
μθ' Περὶ τῶν δύο υἱῶν παραβολή.
ν' Περὶ τ̃ ἀμπελῶνος.
να' Περὶ τῶν κεκλημένων εἰς τ̃ γάμον.
νβ' Περὶ τ̃ ἐπερωτησάντων διὰ τ̃ κῆνσον.
νγ' Περὶ τῶν Σαδδουκαίων.
νδ' Περὶ τ̃ ἐπερωτήσεως νομικοῦ.
νε' Περὶ τ̃ τοῦ Κυρίου ἐπερωτήσεως.
νς' Περὶ δ ζηλωτισμοῦ γραμματέων καὶ φαρισαίων.
νζ' Περὶ τ̃ σωτηρίας.
νη' Περὶ τ̃ ἡμέρας καὶ ὥρας.
νθ' Περὶ τῶν δέκα παρθένων.
ξ' Περὶ τ̃ τὰ τάλαντα λαβόντων.
ξα' Περὶ τ̃ ἐλεύσεως τ̃ Χριστοῦ.
ξβ' Περὶ τ̃ ὀψώνισης τ̃ Κυρίου μύρῳ
ξγ' Περὶ τ̃ πάσχα.
ξδ' Περὶ δ μυστικοῦ δείπνου.
ξε' Περὶ τ̃ παραδόσεως τ̃ Ἰησοῦ.
ξς' Περὶ τ̃ ἀρνήσεως τ̃ Πέτρου.
ξζ' Περὶ τ̃ τοῦ Ἰούδα μεταμελείας.
ξη' Περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ σώματος τ̃ Κυρίου.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

α΄ γ

ΒΙΒΛΟΣ γενέσεως ΙΗΣΟΥ χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ. Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε ἐκ τῆς Θαμὰρ τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρά. Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ. Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ. Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ. Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών. Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών. Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ. Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὼβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ. Ὼβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί. Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα. Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου. Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ. Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά. Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά. Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ. Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ. Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν. Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ. Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ. Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ. Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών. Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν. Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε* τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ. Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ. Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ. Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ. Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ. Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ. Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ. Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ. Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐ-

A Λικ. γ. Ε
Γεν. κβ. Δ. & κε. Δ
Γεν. κθ. Δ. & λη. Η
α. Παρ. β. Α & ρὰθ δ. Δ
Ρουθ δ. Δ
α. Βασ. ις. Α & ιζ. Β
β. Βασ. ιβ. Ζ
α. Παρ. γ. Β
B
ς. Παρ. λς. Α
δ. Βασ. κα. Δ
α. παρ. γ. Γ
δ. Βασ. κγ. Η & κδ. Α
β. παρ. λς. Β
α. Παρ. γ. Γ

* τὸν Ἰακείμ. Ἰακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν

Γ λεάζαρ. Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν. Ματθὰν δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρί-
ας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ΙΗΣΟΥΣ, ὁ λεγόμενος Χριστός. Πᾶ- β΄.
σαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαβὶδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χρι-
Λουκ. α. Γ. στοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις γ΄
οὕτως ἦν. Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰω-
σὴφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύ-
ματος ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων δ΄
Δευτ. κδ. Α αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρᾳ ἀπολῦσαι αὐτήν.
Δ ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ᾽ ὄναρ
ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, Ἰωσὴφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν, ἐκ
Λουκ. α. Γ Πνεύματός ἐστιν ἁγίου. τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
Ησαΐ. κ. Β αὐτοῦ Ἰησοῦν. αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐ-
τῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου,
Ησαΐ. ζ. Γ „ διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος, Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ * Ησαΐ. β.
„ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ, ὅ ἐστι μεθερ- 1 καλέσεις.
„ μηνευόμενον, μεθ᾽ ἡμῶν ὁ Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ
τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ
παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ οὐκ 2 ἐγίνωσκεν αὐτὴν, ἕως 2 ἔγνω. β.
οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ΙΗΣΟΥΝ.

Λουκ. β. Α β Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέ- ᾱ
ραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπ᾽ ἀνατολῶν παρε- ζ
γένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες, Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς 1 Ἱερουσαλὴμ γ. ε. π. ιβ.
τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλ-
θομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς ἐτα-
ράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ συναγαγὼν
πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ᾽
αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς
Μιχ. ε. Α „ Ἰουδαίας. οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου, Καὶ σὺ 2 Βηθλεὲμ 2 Βηθλεὲμ
ἰωη. ζ. Ζ „ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα. ἐκ γὰρ ἰούδαίας, μὴ
„ ἐμοῦ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὃς ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. ναχίστη. β.

γαρ ἐξελθόσεταν ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν «
ε Ἰσραήλ. Τότε Ἡρῴδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβω- «
σε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. καὶ πέμψας Β
αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ, εἶπε, Πορευθέντες, ἀκριβῶς ἐξετάσατε
περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ
ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. ⓓ οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, ἐπορεύ-
θησαν. καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς,
ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐ-
χάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα· καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν,
2 εἶδον. ἀπ πᾶσι. 2 εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες
προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσή-
νεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν. καὶ
χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι'
ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. Ἀναχωρησάν-
των δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰω Γ
σὴφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί.
3 ἀπολέσαι. ς μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ 3ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ
ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ
ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴ-
δου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέ-
β γοντος, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν « Ωσηε ια. Α
ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας
ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρί-
4 καὶω. β. οις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς, καὶ 4κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρί-
5 ὑπὸ Κυρίου, διὰ Ἱερεμίου λέγοντος. β. βωσε παρὰ τῶν μάγων. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν 5ὑπὸ Ἱερεμίου Δ
τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ ἐν ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρηνοῦς καὶ « Ιερεμ λα. Γ
κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐ- «
6 ἠθέλησε. β. τῆς. καὶ οὐκ 6ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί. Τελευτήσαντος δὲ «
τοῦ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ
ἐν Αἰγύπτῳ, λέγων, 10Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ. τεθνήκασι γὰρ οἱ ζη-
τοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. ἀκού

σας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἀντὶ Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν. χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, Ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

Μαρ.α.Α λκ.γ.Α Γ Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, καὶ λέγων, Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ. ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες, καὶ μέλι ἄγριον. Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται. πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου ἐστὶν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

Μαρ.α.Β λκ.γ.Δ ἰω.α.Γ Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν, λέγων, Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιο-

ιη α οὐώλω. Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ βαπτιστὴς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον * ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα. Κεφ. ιζ. Α
* ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. β. Ε. πέτρ. α Δ κολ. α. Β

ιε β ις ϛ Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασε. καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, γέγραπται, Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ. καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω. γέγραπται γάρ, Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτῷ, Ταῦτα πάντα σοὶ δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε * σατανᾶ. γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος. καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον, καὶ διηκόνουν αὐτῷ. Δευτ. ιη. Α Δευτ. η. Α Δευτ. η. Β Ψαλ. ϛ. Γ Δευτ. ϛ. Γ Δευτ. ϛ. Γ. Ε ι. Δ
* ὀπίσω μου. β. ϛ. ζ. η. θ. ιβ. ιϛ.

ιϛ ϛ Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὲτ, ἦλθε κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος, Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν, καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι- Μαρ. α. Γ λυκ. ιϛ. Γ Ησαΐ. θ. Α Μαρ. α. Β Μαρ. α. Β λυκ. ε. Α
ιζ ϛ ιη α ιθ ϛ κ ϛ
I παραλλ. β.

λαίας, εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τ̄ λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτ̄, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τ̄ θάλασσαν (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς) καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς* ἁλιεῖς ἀνθρώπων. ④ οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τ̄ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τ̄ ἀδελφὸν αὐτ̄, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τ̄ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτ̄· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. ④ οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τ̄ πατέρα αὐτ̄, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τ̄ βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτ̄ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σελληνιαζομένους, καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τ̄ Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας, καὶ πέραν τ̄ Ἰορδάνου. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος. καὶ καθίσαντος αὐτ̄, προσῆλθον αὐτῷ ④ μαθηταὶ αὐτ̄, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτ̄, ἐδίδασκεν αὐτοὺς, λέγων, Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̄ οὐρανῶν. Μακάριοι ④ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. Μακάριοι ④ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τ̄ γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τ̄ δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. Μακάριοι ④ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τ̄ Θεὸν ὄψονται. Μακάριοι ④ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. Μακάριοι ④ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτ̄ ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̄ οὐρανῶν. Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ· χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς. ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐ-

Δ

ε̄

* γινέσθε. β. ἡ. ε. θ.

2 καὶ πάντας θεράπευσεν.

1 ἔσται. β.

2 ἕνεκα δικαιοσύνης. β.

κᾱ β
κβ̄ ς
κγ̄ α
ε̄
κη̄ ι
κθ̄ ι
λ̄ ι
λᾱ β

Μαρ. γ. Α
Λουκ. ς. Γ
Ἡσαΐου ξα. Α
Ψαλμ. λζ.
Λουκ. ς. Γ
Ἡσαΐου ξε. Β
Ψαλμ. ιη.
α. Πέτρ. γ. Γ
Λουκ. ς. Γ
α. Γενέσ. η. Δ
Μαρ. θ. Η
Λουκ. ιη. Η

δὲν ἰχύϊ ἐπ εἰ μὴ ϐληθῶσι ἔξω, ϗ καϐαπαλεῖσθαι ὑπὸ τ̃ ἀν-
λϐ ϐ θρώπων. Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τ̃ κόσμου. ϩ δυνάμενη πόλις κρυ
ϐῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· οὐδὲ καίουσι λύχνον, ϗ τιθέασιν Μαρ.κ.Γ
αὐτὸν ὑπὸ τ̃ μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ϗ λάμπει πᾶσι λυκ.ι.Γ.ϗ
τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν ια.Δ
τ̃ ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, ϗ δοξάσωσι α.Πετ.β.Γ
λγ τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλ- Γ
ι θον καταλῦσαι τὸν νόμον, ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦ-
3 ἀμὴν ἀμὴν λεγω. ε. λζ σαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ Λυκ.ιϛ.Δ
ε ὁ οὐρανὸς ϗ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν, ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τ̃
λε νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τ̃ ἐντο- Ἰακ.β.Β
ι λῶν τούτων τ̃ ἐλαχίστων, ϗ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλά-
χιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τ̃ οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιή-
σῃ ϗ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τ̃ οὐρα-
νῶν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν Λυκ.ια.Ε
πλεῖον τ̃ γραμματέων ϗ φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς
τὴν βασιλείαν τ̃ οὐρανῶν. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις,
» Οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. Ἐγὼ δὲ Ἐξοδ.κ.Γ
λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ, ἔνο- δευτ.ε.Β
χος ἔσται τῇ κρίσει. ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος Δ
ἔσται τῷ συνεδρίῳ. ὃς δ' ἂν εἴπῃ *μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέ-
* ὦ ἀδελφὲ αὐτοῦ. ν. ενναν τ̃ πυρός. Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσια-
στήριον, ϗ ἐκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄ-
φες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τ̃ θυσιαστηρίου, ϗ ὕπαγε,
4 καταλλάγηθι. β. πρῶτον 4διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, ϗ τότε ἐλθὼν πρόσ-
λς φερε τὸ δῶρόν σου. Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅ- Λυκ.ιϛ.Η
η του εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ
κριτῇ, ϗ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, ϗ εἰς φυλακὴν
5 βληθήσῃ. β. 5βληθήσῃ. ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀπο-
λζ δῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρ-
7.η.ε.ζ.θ. ιϐ.ιη. ι χαίοις, Οὐ μοιχεύσεις. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων Ἐξοδ.κ.Γ
» γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν Ε
τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδα- Κεφ.ιη.Β
λίζῃ σε, ἔξελε αὐτὸν, ϗ βάλε ἀπὸ σοῦ. συμφέρει γάρ σοι ἵνα μαρ.θ.Η

ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. Ἐρρέθη δὲ ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως, μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ, ναί· οὒ, οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. Τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς· ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν; ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι. Προσέχετε τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς

Δευτ. κθ'. Α ματθ. ιθ. Β μθ'. ι. Β λευκ. ις. Δ α. κορ. ζ. Β

Λευϊτ. ιθ. Δ ἐξοδ. κ. Β δευτ. ε. Β

Ζ

Ἡσαΐ. ε. Γ

Ἐξοδ. κα. Δ δευτ. ιθ. Δ λευϊτ. κθ'. Δ

Λευϊτ. ιθ. Δ

Λευκ. ς. Δ

Η

α. Κορ. θ'. Γ

Λευκ. ς. Ε

Θ

6 εἰς γέενναν α πέλθῃ. β.

7 ὅτι πᾶς ὁ ἀ λύων. γ. θ'. ε ς. π.

8 μοιχευθῆναι. β.

9 πλὴν. ιβ.

10 λευκὴν ποι σαι μέλαιναν.

λη' ε

λθ' ι

* ἐπὶ μίᾳ. ς

μ' ε

11 τοῖς μισοῦ σιν. ὃν πᾶσι.

μα' ε

12 ἔξετε. β.

13 τοὺς φίλο ὃν πᾶσι.

14 καὶ οἱ ἐθ κοὶ τὸ αὐτὸ π οῦσιν; β. θ'.

15 ὁ οὐράνιο β. γ. ε. ζ.

μβ' ι

1 δικαιοσύνη β.

τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ
ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλ Ρωμ.ιβ.Β
πίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς
συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀν-
θρώπων. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σοῦ
δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ
δεξιά σου· ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ
σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, αὐτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανε- α.ε.π.
ρῷ. Καὶ ὅταν προσεύχῃ, οὐκ ἔσῃ ὡσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι
φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν
ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ ὅταν προσεύ-
χῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου,
προσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ
μγ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Προσευ
ε χόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε, ὡσπερ οἱ ἐθνικοί. δοκοῦσι γὰρ Β
ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. μὴ οὖν ὁμοιω-
θῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑ- 2 ὑμᾶς δηοῖ-
μᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ξαι τὸ σῶμα
ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. ἐλθέτω ἡ βασι- ὕπως. β.
λεία σου. γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. καὶ ἄφες ἡ-
μῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις
ἡμῶν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς
ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δό- Κεφ.ιγ.Ε
μη ξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις Ἐκκλησιαστ
ε τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐρά κοδ΄ κη. Α
νιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, Κεφ.ιη. Δ
με οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ
ι νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί. ἀφανίζουσι
γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύον-
τες. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νη-
στεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι,
ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου Γ

τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀπο-
δώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐ- μς
πὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διο- ἐν πᾶσι.
Λυκ.ιβ.Δ ρύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ,
ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσ-
σουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται
Λυκ.ια.Ε καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· μξ
ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν
ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκο-
τεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον;
Λυκ.ις.Γ Οὐδεὶς *δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, μν *οἰκέταις. α.
καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρο-
νήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾷ. διὰ τοῦτο λέγω μθ
ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίητε, μη-
Λυκ.ιβ.Γ δὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τρο-
α.πρ.ε.Β
ψαλ.νδ.Δ
φιλιπ.δ.Α
α.τιμοθ.ε.Β Δ φῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς
ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά. οὐχ ὑμεῖς
μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται
προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; καὶ περὶ ἐνδύ-
ματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐ-
ξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πά-
σῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ
ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ
Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;
Μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί
περιβαλώμεθα; πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ
ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. ζητεῖτε δὲ
πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ
ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν
αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέ-
Λυκ.ς.Ε
ῥωμ.β.Α ρᾳ ἡ κακία αὐτῆς. Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. *ἐν ᾧ γὰρ κρί- ν *μὴ κατα-
ζ β
α.κορ.δ.Α ματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθή- καίζετε, καὶ
Μαρ.δ.Δ μὴ κατα-
λυκ.ς.Ε σεται ὑμῖν. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελ νᾱ ὀθν. π.
Λυκ.ς.Ζ

φοδ σου, τὸν ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς
ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀ-
φθαλμοδ σου· καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; ὑποκριτὰ
ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοδ σου, καὶ τότε δια-
βλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοδ τοῦ ἀδελφοδ
1 Τὰ ἅγια. ιη. θ. σου. Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρί-
τας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων· μήποτε καταπατήσωσιν αὐ-
τοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. Αἰτεῖ- Κεφ. κα. Β
τε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσε- μδρ. ια. Γ
λυκ. ια. Β
ἰω. ιδ. Β
ται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ Β ἰακ. α. Α
τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. Ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν λυκ. ια. Β
αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; καὶ ἐὰν ἰχθὺν
αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴ-
δατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον
ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐ-
τόν; Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, λυκ. ς. Δ
οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προ. σ. Γ.
προφῆται. Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, λυκ. ιγ. Ε
καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί
2 Χάσμοι. σ. ε. ιβ. εἰσιν οἱ 2εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. 3Ὅτι στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ
3 Ἡ στενὴ. ὁ πᾶσι. ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐ-
τήν. Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται
πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρ- Γ
παγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. μήτι συλ- λυκ. ς. Ζ
λέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλήν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; οὕ-
τω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν
δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν
καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ *δένδρον σαπρὸν καρποὺς κα- *πάλιν. υ.
λοὺς ποιεῖν. πᾶν *δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται, *οὖν. τ. Κεφ. γ. Β
καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἄρα γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώ-
σεσθε αὐτούς. Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε Κύριε, εἰσελεύσε-
ται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ
πατρός μου τοδ ἐν οὐρανοῖς. πολλοί ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
ρᾳ, Κύριε Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ

σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις
Δκκ.ιγ.Ε πολλὰς ἐποιήσαμεν; Δ καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς, ὅτι οὐδέποτε
ἔγνων ὑμᾶς. Ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. * παῖδες. ε.
Λκ.ς.Ζ Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους, καὶ ποιεῖ αὐτούς, 4 ὁ- ξᾱ 4 ὁμοιωθή-
ῥωμ.β.Β μοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν ε σῃ.
ἰακ.α.Δ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ
ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε·
τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους
τούτους, καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις
ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ
ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ
ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη. Καὶ ἐγένετο ὅτε
Μαρ.α.Γ συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ξβ̄
λκ.δ.Ε ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, ξγ̄
η̄ καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. Καταβαίνοντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ς̄
Μᾶρ.α.Δ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύ-
λκ.ε.Γ νει αὐτῷ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.
καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θέλω, καθα-
ρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ
Λθνϊτ.ιδ.Α Ἰησοῦς, Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς· ἀλλ' ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ
προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
Λκ.ζ.Α Εἰσελθόντι δὲ τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναούμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑ- ξδ̄ γ 1 αὐτῷ. ἐν πᾶσι.
κατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων, Κύριε, ὁ παῖς μου ζ
βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς, δεινῶς βασανιζόμενος. Καὶ
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. Καὶ ἀποκρι-
θεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη, Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν
στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ 2 λόγον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς 2 λόγῳ. α.γ.
μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν ἔχων ὑπ' ἐμαυ- ς.ζ.η.θ.ιβ.
Β τὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ,
ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. Ἀ-
κούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν, Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. λέγω δὲ
Μαλαχ. ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ ἀνακλι- ξέ
α.Γ θήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶ

οὐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τ ὀδόντων. ξε ε Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῃ, Ὕπαγε, ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. *Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν, καὶ ἥψατο τ χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς, καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τ προφήτου, λέγοντος, Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. Καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν, καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς. Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτ. Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τ κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτ ἤγειραν αὐτὸν, λέγοντες, Κύριε σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ· καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες, Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ; Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τ Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τ ὁδοῦ ἐκείνης, καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ σοὶ, Ἰησοῦ υἱὲ τ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. οἱ δὲ δαι-

ξε ε ἑκατοντάρχη. ὁ πᾶσι.
η
ξζ β
θ
4 ἀκοὴ. α. γ. ε. ζ.
Μαρ. α. Γ. Λκ. θ. Ζ.
Μαρ. α. Δ Λκ. θ. Η
Γ Ησαΐ. νγ. Β
ι ξη ε
Λκ. θ. Η
ια ξθ β
Μαρ. θ. Δ Λκ. η. Γ
Δ
ιβ
Μαρ. ε. Α Λκ. η. Δ

μονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοὺ ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων α΄
θ΄ αὐτῶν. Καὶ ἐμβὰς* εἰς τὸ πλοῖον, διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν * ὁ Ἰησοῦς
Μαρ.β. Α πόλιν. Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βε ιγ΄
λουκ.ε.Δ βλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἰδού τινες τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, οὗτος βλασφημεῖ. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν, Ἱνατί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν, ἔγειραι καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας (τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ) Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὸν κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ παράγων ὁ ιδ΄ οα΄ β
Μαρ.β. Β Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Μαλ
λουκ.ε. Ζ θαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ
Β ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες, συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει* ὁ διδάσκα * ἐσθίει.
λος ὑμῶν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. πορευθέντες δὲ μάθετε τί
Κεφ.ιβ. Α ἐστιν, Ἔλεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους,
καὶ ωσηὲ ς. Γ »
α. Τιμοθ. Α ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μα β. ιβ.
Μαρ.β.Γ θηταὶ Ἰωάννου, λέγοντες, Διατὶ ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύο
λουκ.ε. Ζ μεν πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐ-

τῶν ὑῶν ὁ νυμφίος; ℌ δύσονται ὃ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. Οὐδεὶς ὃ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ. αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότερα συντηροῦνται. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ Γ Μαρ. ε.Γ λυκ.η.Ζ
ιε ἄρχων εἷς προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων, Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται. Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. (Καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, Ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτήν, εἶπε, Θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.) καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει αὐτοῖς, Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. Καὶ
ις παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοί, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ Δαβίδ. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δ
Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ, Ναὶ Κύριε. Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω.
ιη Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰη-

3 ἀφ. β.
4 ἀμφότεροι. ὡ. πᾶσι.
5 ἄρχων εἷς προσελθὼν ὤιν, προσεκύνει. ς. π. ισ. εἷς. α. γ. ε. ιβ.
6 ἠκολούθ. Η. ϛ.
7 αἱμορροοῦσα, δώδεκα ἔτη ἔχουσα ὑπὸ ἀσθενείαν, προσελθοῦσα. β.
8 αὐτ. β.
* κύριε. ισ.
προσηλθον. η.
ὡ πᾶσι.
Διτ. ια. Β
Κεφ. ιβ. Β
ℌ μαρ. γ. Γ
λυκ. ια. Β

σοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. *Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος, Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· Σίμων ὁ Καναναίτης, καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώτης, ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν. Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες, ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε. δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. Μὴ κτήσησθε χρυσὸν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδον· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν. Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν· καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. Καὶ ὃς ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ

Μαρ. ς. Ε
Λυκ. ι. Α
ἰω. ᾱ. Ε
Μαρ. γ. Β
καὶ ς. Β
λυκ. θ. Α
Μαρ. γ. Β.
λυκ. ς. Α
Μαρ. ς. Α
λυκ. θ. Α
Πραξ. ιγ. Η
Μαρ. ς. Β
λυκ. θ. Α
καὶ κβ. Δ
α. Τιμοθ. ς. Γ
Λυκ. ι. Α
Γραξ. ιγ. Η.
καὶ ιη. Β

ι
Β

ιθ
οζ
ς
οη
ε
ιθ
οθ
β
κ
β
κα
ι
κβ
ς
κγ
β
κε
ε
κς
β

* α. β.
* καὶ πολλοὶ ἀ
λύθησαν αὐτῷ
9 ἐσκυλμέ
α. β. γ. ᾱ.
* κγ. ᾱ. η.
* ἀπὸ τῶν λαῶ
1 Καναναῖ
β. η.
* α. β. ᾱ. ε
η. θ. ια.
2 ῥάβδους
ς. γ. ᾱ. ε. ζ
ια. ιβ
3 ἢ μισθοῦ
* λέγοντες
νη τῷ οἰκῳ
τῳ. α. β. γ.
4 εἰσελθὼν
5 καὶ ὅσοι
δέξωνται) ὑμ
μηδ' ἀκούσ
* ἐπ' αὐτῇ
* ἐκτιν. η. ιδ
6 γομόρρα
γ. ς. θ.

πς ε ἢ τῇ πόλῃ ἐκείνῃ. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα Λυκ.ι.Α
ἐν μέσῳ λύκων. γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι
ωζ α ὡς αἱ περιστεραί. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. παρα-
δώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐ-
τῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς. καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀ- Μαρ.ιγ.Β
χθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. Ὅταν Λυκ.ιβ.Β
πη β δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε. δο-
7 παραδώσου- θήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε. οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε
σιν. ιδ. οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑ-
μῖν. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ
τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν
αὐτούς. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ Γ
πθ α δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑ-
μᾶς 8 ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. *ἀμὴν γὰρ
λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως ἂν ἔλ
ζ γ θῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκα- Λυκ.ς.Ζ
*γδ. θ λον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα ἰω.ιγ.Β. καὶ
γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. ιε.Γ
ιᾱ Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην, 10 Βεελζεβοὺλ 11 ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον Κεφ.ιϚ.Γ.
ιβ α τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ; Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. οὐδὲν γάρ ἐ- Μαρ.δ.Γ.
β στι κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ λυκ.ιι.Γ.Ϛ
γνωσθήσεται. Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· ιβ.Α
ιγ ε καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. καὶ μὴ φο- Λυκ.ι. Α
ιδ Ἀποκτινόν- βηθῆτε ἀπὸ τῶν 12 ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυ
των. ἐν πᾶσι. ναμένων ἀποκτεῖναι. φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ
ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. Οὐχὶ δύο στρουθία
ἀσσαρίου πωλεῖται, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ
τοῦ πατρὸς ὑμῶν; * ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠ- *ε ἐν οὐρανοῖς. θ.
ριθμημέναι εἰσί. Μὴ οὖν φοβηθῆτε, πολλῶν στρουθίων δια-
ιε β φέρετε ὑμεῖς. Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν Δ Μαρ.ιι.Δ.
τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ, ἔμπροσθεν τοῦ πα- λυκ.θ.Γ.
τρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν Ϛ ιβ.Β.
ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός α. ζωοπ.
ιζ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην Β
ε Λυκ.ιβ.Ζ

Μιχ.ζ.Β ἐπὶ τ̃ γ̃ν. ἦκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. ἦλθον γὰρ
διχάσαι ἄνθρωπον κ̃τ̃ τ̃ πατ̃ρὸς αὐτ̃, καὶ θυγατέρα κ̃τ̃ τ̃ μη-
τρὸς αὐτ̃ς, καὶ νύμφην κ̃τ̃ τ̃ πενθερᾶς αὐτ̃ς. καὶ ἐχθροὶ τ̃ ἀν-
Λυκ. ιϑ.Ζ θρώπου, οἱ οἰκιακοὶ αὐτ̃. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ
Ματ. κ.Δ ἔστι μου ἄξιος. καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτ̃, καὶ ἀκο-
λουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Ὁ εὑρὼν τ̃ ψυχὴν αὐτ̃,
Κεφ. ιϛ.Δ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τ̃ ψυχὴν αὐτ̃ ἕνεκεν ἐμοῦ,
ἰω. ιϑ.Δ εὑρήσει αὐτήν. Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δε-
Λυκ. ι.Γ χόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου λήψεται· καὶ ὁ
δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου λήψε-
Μαρ. θ.Ζ ται. καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τ̃ μικρῶν τούτων ποτήριον ψυ-
χροῦ μόνον, εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀ-
ια πολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτ̃. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς
διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτ̃, μετέβη ἐκεῖθεν τ̃ διδά-
Λυκ.ζ.Γ σκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας
ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μα-
θητῶν αὐτ̃, εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδο-
κῶμεν; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀ-
παγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ ἀναβλέπου-
σι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ
ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. καὶ μα-
κάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. Τούτων δὲ πορευο-
μένων, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου, Τί
ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σα-
λευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱ-
Β ματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες, ἐν τοῖς
οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσίν. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. οὗτός γάρ
Μαλαχ.Γ.Α ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου
πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπρο-
σθέν σου. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναι-
κῶν, μείζων Ἰωάννου τ̃ Βαπτιστοῦ. ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τ̃ οὐρανῶν, μείζων αὐτ̃ ἐστιν. Ἀπὸ δὲ τ̃ ἡμερῶν Ἰωάννου τ̃

ξε
ξς
ξζ
ξη
ξθ
ο
οα
οβ
ογ
οδ
οε
οϛ
οζ
οη
οθ
πα
πβ
πγ
πδ
πε
πϛ
πζ
πη
πθ
ϱ
ϱα
ϱβ
ϱγ
ϱδ
ϱε
ϱϛ
ϱζ
ϱη
ϱθ
ϱ ιγ ξαχέως.
ϛ β.ε.

Βαπτισοδ ἕως ἄρτι, ἡ βασιλεία τ̃ οὐρανῶν βιάζετ, καὶ βιασταὶ ἁρ
ρϛ πάζουσιν αὐτήν. Πάντες γὰρ οἱ προφῆ͂ται ⁊ ὁ νόμος, ἕως Ἰωάννου
προεφήτευσαν· καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλλων Mdyaχ.δ.B
ρζ ἔρχεσθαι. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Τίνι δὲ ὁμοιώσω τ̃ γενε- Λσκ.ζ.E.
ὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶ παιδαρίοις ἐν ἀγοραῖς καθημένοις,
1 παιδίοις. ω παῦσι.
2 ἀγορᾶ. ε.ζ.θ.
καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐτ̃, καὶ λέγουσιν, Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, Γ
καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. Ἦλθε γὰρ
*πρὸς ὑμᾶς. ϛ. Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔ-
χει. Ἦλθεν ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν,
Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος ⁊ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος ⁊ ἁμαρ-
ρν τωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τ̃ τέκνων αὐτ̃ς. Τότε ἤρξα Λσκ.ι.B
* ὁ Ἰησοῦς. γ. το ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις
ρθ αὐτ̃, ὅτι οὐ μετενόησαν. Οὐαί σοι Χοραζίν, οὐαί σοι Βηθσαϊδάν,
3 Χοραζαὶμ. β.
4 Βηθσαϊδὰ. η.ϛ.ιβ.
ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν
* καθήμεναι. ϛ. ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. Πλὴν λέγω ὑ-
μῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν.
5 Καφαρναούμ. β.
6 μὴ ἕως τ̃ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως ᾅδου καταβήσῃ ὅτι εἰ. ϛ
Καὶ σὺ Καπερναούμ, ἡ ἕως τ̃ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅ-
δου καταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγένοντο αἱ δυνάμεις Δ
αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέχρι τ̃ σήμερον. Πλὴν λέ-
γω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ
7 σοί. ρια Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐξομολο- Λσκ.ι.Δ
γοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τ̃ οὐρανοῦ καὶ τ̃ γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας
ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νη-
πίοις. ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου.
ριᾱ γ πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τ̃ πατρός μου. καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώ- Ἰω.γ.Δ.
ριβ γ σκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει Ἰω.ϛ.E.
ριγ γ εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦ-
τε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ
ἀναπαύσω ὑμᾶς. ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθε-
τε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι, ⁊ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ. καὶ εὑρήσε- Ιερεμ.ϛ.Α
τε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς, ⁊ τὸ α.Ιω.ε.Α
ριδ β φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ιβ Μαρ.β.Δ
ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι διὰ τ̃ σπορίμων. οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτ̃ Λσκ.ϛ.Α
ἐπείνασαν, ⁊ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας, καὶ ἐσθίειν. Οἱ δὲ Φαρι- Δευτ.κγ.Δ

σαῖοι ἰδόντες *εἶπον αὐτῷ, Ἰδοὺ ⸀ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ * αὐτοὺς. β.
ἔξεστι ποιεῖν ἐν [1]σαββάτῳ. Ὁ ⸀ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε τί 1 τοῖς σάβ
α.Βασ.κα.Β ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν ⸂αὐτὸς κ̀⸃ ⸀ μετ' αὐτ̃· πῶς σπ. ℓ.
⸂γ.ℓ.θ.ιϛ.
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τ̃ Θεοῦ, ⸂ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔ-
φαγεν, οὓς οὐκ ἔξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτ̃, ⸃ εἰ
Λευ.κ.ℓ.Β μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάβ ριε
Ἀριθμ.κν.Β βασιν ⸀ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, κ̀ ἀναί 1
τιοί εἰσι; λέγω ⸀ ὑμῖν ὅτι τ̃ ἱεροῦ [2]μείζων ⸂ἐστὶν ὧδε. εἰ ⸀ ἐγνώ- 2 μεῖζον. ἐν π
Ὡσηὲ ϛ.Γ » κειτε τί ἐστιν, ⸃ Ἔλεον θέλω κ̀ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε
τοὺς ἀναιτίους. κύριος γάρ ἐστι κ̀ τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τ̃ ⸂ ἐν πᾶσι.
Μαρ.γ.Α ἀνθρώπου. ⸃ Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν κα
λυκ.ϛ.Α αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ ⸂ἄνθρωπος ἦν⸃ * τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν. καὶ ριϛ * ὁ κεῖ.β.ϛ.κ
β
ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Εἰ ⸀ ἔξεστι τοῖς σάββασι θεραπεύ-
ειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτ̃. Ὁ ⸀ εἶπεν αὐτοῖς, Τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν
⸂ἄνθρωπος ὃς ἕξει πρόβατον ἕν, κ̀ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάβ-
βασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ κ̀ ἐγερεῖ; πόσῳ οὖν διαφέρει ⸃
ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς σάββασι καλῶς
ποιεῖν. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, * Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ * ὦ ἔκτεινε
τὴν ἐχομέ
Β ἐξέτεινε· καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. Οἱ ⸀ δὲ φαρισαῖοι ριζ χέρα. α.ζ.
ℓ
συμβούλιον [3]ἔλαβον κατ' αὐτ̃ ⸂ἐξελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπο- 3 ἐποίησαν.
λέσωσιν. ὁ ⸀ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· κ̀ ἠκολούθησεν ριπ
αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, κ̀ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας, κ̀ ἐπετί- ℓ
μησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν. ὅπως πληρωθῇ
Ησαΐου μϛ.Α » τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τ̃ προφήτου, λέγοντος, Ἰδοὺ ὁ παῖς μου,
» ὃν ᾑρέτισα· ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου. θή-
» σω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτὸν, κ̀ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελῶ. οὐκ
» ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν
» φωνὴν αὐτ̃. κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει, κ̀
» λίνον τυφόμενον οὐσβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.
Κεφ.θ.Δ » [4]κ̀ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτ̃ ἔθνη ἐλπιοῦσι. Τότε προσηνέχθη αὐ- κβ 4 ἐν ᾧ. ἐν π
λυκ.ια.Β τῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς κ̀ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτ̃, ριθ
ε
ὥστε τὸν τυφλὸν ⸂ κωφὸν κ̀ λαλεῖν ⸃ βλέπειν. καὶ ἐξίσαν- ρκ
το πάντες ⸀ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον, Μήτι οὗτός ἐστιν * ὁ υἱὸς Δα- ζ * ὁ χ̃ς. α
βίδ; ⸀ ὁ δὲ φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ ρκα
β

δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τ̃ δαιμονίων. Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτ̃, εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, οὐ σταθήσεται. καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τ̃ σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτ̃; Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τ̃ Θεοῦ. Ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τ̃ ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐτ̃ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν, καὶ τότε τ̃ οἰκίαν αὐτ̃ διαρπάσει; Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τ̃ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τ̃ υἱοῦ τ̃ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τ̃ πνεύματος τ̃ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτ̃ καλόν· ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτ̃ σαπρόν· ἐκ γὰρ τ̃ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. Γεννήματα ἐχιδνῶν πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τ̃ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τ̃ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τ̃ καρδίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τ̃ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτ̃ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ἐκ γὰρ τ̃ λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τ̃ λόγων σου καταδικασθήσῃ. Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τ̃ γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τ̃ προφήτου. ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τ̃ κήτους ἡμέρας καὶ νύκτας τρεῖς, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς

ς ἰδὼν. β.
ρκβ̄ ς
σκανδαλοῦσι; ση. ιση.
ρκγ̄ β
Μαρ. γ. Δ
λικ. ιβ. Β
α. ἰω. ε. Δ
ζ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ. α. β. ε. ς. ζ. η. θ. ια. ιβ. ιση.
ρκδ̄ ι
Λικ. ς. Ζ
ρκε̄ ε
Λικ. ς. Η
ἐν πᾶσι, πλὴν ἐν τῷ η.
ρκς̄ ι
η πονηρὸν. ιση.
κγ̄
ρ ἢ σκ. β.
ιο καὶ ἀκριβῶσῃ. δ.
ρκζ̄ ς
Κεφ. ις. Α
ἐκ λικ. ια. Δ
α. κορ. α. Γ
ρκη̄ ε
Γωνᾶ β. Α

ζεῖς ἡμέρας κ̀ζεῖς νύκτας. °ἄνδρες Νινβῖται ἀναστήσονται ἐν
Γωνᾶ γ.Β τῇ κρίσῃ μ̄τ̄ τῆς γλυεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτλύ· ὅτι
μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· κ̀ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. °Ba-
γ.Βασ.ι.Α σίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσῃ μ̄τ̄ τ̄ γλυεᾶς ταύτης, & κα
β.παρ.ϑ.Α τακρινᾷ αὐτλύ· ὅτι ἦλθεν ἐκ τ̄ϖ̄ πράτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τλὺ
σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὧδε. °Ὅταν ρκϑ̄ ε
Λκ.ια.Γ δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τ̄ ἀνϑρώπου, διέρ-
χεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν· καὶ ὐχ εὑρίσκ. ι
Τότε λέγ, ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν
εὑρίσκ σχολάζοντα, σεσαρωμμένον, καὶ κεκοσμημμένον· τό-
τε πορεύεται, & παραλαμβάν μϑ' ἑαυτῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύμα-
β.Γάϑ.C.Δ τα πονηρότερα ἑαυτῦ, & εἰσελϑόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, ° καὶ γίνεται
ἐβρ.ς.Α τὰ ἔσχατα τ̄ ἀνϑρώπου ἐκ̀νου χείρονα τ̄ϖ̄ πρώτων· οὕτως ἔ-
Μαρ.γ.Δ σται & τῇ γλυεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ. °Ἔτι αὐτῦ λαλοῦντος τοῖς ρλ̄ β
Λκ.ιι.Γ ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ & ⓐ ἀδελφοὶ αὐτῦ εἱστήκεισαν ἔξω, ζη-
τοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. εἶπε δέ τις αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ
ⓐ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασι, ζητοῦντές ᴵᴵ σοι λαλῆσαι. Ὁ δὲ ἀ- ΙΙ σι ἰδοῦ.
ποκριθεὶς εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ, Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, κ̀ τίνες
εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ ἐκτείνας τλὺ χεῖρα αὐτῦ ἐπὶ τοὺς
μαθητὰς αὐτῦ, εἶπεν, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.
ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τ̄ πατρός μου τ̄ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός
Μαρ.ι.Α μου* ἀδελφός, & ἀδελφή, & μήτηρ ἐστίν. °Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί- ρλᾱ * καὶ.ς.ϑ.
Λκ.ιι.Α νη ἐξελϑὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τ̄ οἰκίας, ἐκάϑητο παρὰ τ̄ ϑάλασσαν· β
& συνήχϑησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον
ἐμβάντα καϑῆσθαι. κ̀ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τ̄ αἰγιαλὸν εἱστήκει· κ̀
ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ἰδοὺ ἐξῆλθεν κδ̄
ὁ σπείρων τ̄ σπείρ̄ν, κ̀ ἐν τῷ σπείρ̄ν αὐτὸν, ἃ μὲν ἔπεσε πα-
ρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ,* καὶ κατέφαγεν αὐτά. Ἄλ- * τ̄ οὐρανοῦ
λα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ
διὰτοῦτο ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατεί-
λαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη.
Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι,
καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν κα-
λήν, κ̀ ἐδίδου καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριά-

κονζα. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούϕν, ἀκουέτω. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθη-
ταὶ εἶπον αὐτῷ, Διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τ βα Β
1 ὃς ἂν ϖαραβο- ρλβ σιλείας τ οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσε- Κεφ.κε.Γ
λαῖς ς. ιβ. ε ται αὐτῷ, καὶ ϖερισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται
ρλγ̄ ἀπ' αὐτ. διὰ τοῦτο ἐν ϖαραβολαῖς 2 αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέ-
α πουτες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦ-
2 λαλῶ αὐτοῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ ἀ- γ. σι. καὶ ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῖς ἡ ϖροφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγου- ζ.ν. θ.ιβ. Ἡσαΐου ς. Γ
κούωσι, μηδὲ συνῶσι. καὶ τότε πληρωθήσεται σα, Ἀκοῇ 3 ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες 4 βλέψε- « μαρ. δ. Β
αὐτοῖς. ς. τε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τ λαοῦ τούτου, καὶ « λουκ. ιι. Β
3 ἀκούσητε. δ. θ. τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυ- « ἰω. ιϛ. Ζ
4 βλέψητε. δ. θ σαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ « ϖραξ. κη. Ζ
καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. Ὑμῶν δὲ « ῥωμ. ια. Β.
ρλδ̄ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκού-
ε ουσι. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ϖροφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμη- Λουκ. ι. Δ
σαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκου-
σαν. Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τ ϖαραβολὴν τοῦ σπείροντος. Παν- Γ Μαρ. δ. Β
ρλε̄ τὸς ἀκούοντος τ λόγον τ βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ λουκ. η. Β
β πονηρὸς, καὶ 5 ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτ. οὗτός
5 αἴρει. ς. ἐστιν ὁ ϖαρὰ τ ὁδὸν σπαρείς. Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗ-
τός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων
αὐτὸν, οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ ϖρόσκαιρός ἐστι· γενο-
6 καὶ διωγμὸς. ι. μένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλί-
ζεται. Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀ-
κούων· καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τ πλούτου
* τοῦ τον. σ. συμπνίγει τὸν λόγον, * καὶ ἄκαρπος γίνεται. Ὁ δὲ ἐπὶ τ γῆν τ
καλὴν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιών, ὃς
δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριά-
* ὁ ἔχων ὦτα ρλς̄ κοντα. * Ἄλλην ϖαραβολὴν ϖαρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὡμοιώ-
ἀκούϕν, ἀκουέ- α θη ἡ βασιλεία τ οὐρανῶν ἀνθρώπῳ 7 σπείροντι καλὸν σπέρμα
τω. ε. ς. ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν
7 σπείραντι. γ. αὐτῶ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλ-
θεν· ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ Δ
τὰ ζιζάνια. Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου, εἶπον

αὐτῷ, Κύριε οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια; Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ, Θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; Ὁ δὲ ἔφη, Οὔ· μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. ἄφετε σὺν αὐξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δεσμάς, πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ σῖτον συνάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου. Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ὃ μικρότερον μέν ἐστι πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστί, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος, Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς, καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα, ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· Ὁ δὲ ἀγρός, ἐστὶν ὁ κόσμος· Τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· Τὰ δὲ ζιζάνιά, εἰσὶν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· Ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά, ἐστὶν ὁ διάβολος· Ὁ δὲ θερισμός, συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν· Οἱ δὲ θερισταί, ἄγγελοί εἰσιν. Ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια, καὶ πυρὶ κατακαίεται· οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Τότε οἱ δίκαιοι

Μαρ. δ'. Δ
λκε. ιγ. Δ
ρλζ β
Λκε. ιγ. Δ
Μαρ. δ'. Δ
ρλη ε
ρλθ ς
Ψαλ. οζ. Δ
μ̄ ,
Ἀποκ. ιδ'. Γ
ἰωὴλ γ. Γ
Σοφ. γ. Β
δαν. ιβ Β

* παύτων. α
8 καὶ ελθεῖν
* λέγων. κ
9 ἔκρυψεν.
πᾶσι.
10 καὶ ἐπ
πᾶσι.
α. β. δ.

ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος, ἐν τῇ βασιλείᾳ [11]τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ιι τ̄ πραιτῶν. ιδ
Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄν-
θρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα ὅσα
ἔχει, πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ, ζητοῦντι καλοὺς
μαργαρίτας, [12]ὃς εὑρὼν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελ- 12 εὑρὼν ϛ̄. β. ιη.
θὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. Πάλιν
ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλ-
ασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· ἣν, ὅτε ἐπληρώθη,
ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες συνέλεξαν
τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. Οὕτως ἔσται ἐν
τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφορι-
οῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς
τὸν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
ὀδόντων. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγου-
σιν αὐτῷ, Ναὶ Κύριε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμ-
ματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ὁμοιός ἐστιν
ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ
καινὰ καὶ παλαιά. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πα- ρμᾱ α Μαρ.ϛ.Α λυκ.η.Δ
ραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα ἰω.η.Ζ.
αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκ-
πλήττεσθαι αὐτοὺς, καὶ λέγειν, Πόθεν τούτῳ *ἡ σοφία αὕτη, καὶ αἱ *πᾶσα. β.
δυνάμεις; οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ Ἰω.ϛ.Ε
αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰω-
σῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς
ἡμᾶς εἰσι; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο
ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ ρμβ̄ α
μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἐποίησεν
ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Ἐν ἐκείνῳ τῷ ιδ̄ Μαρ.ϛ.Β
καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, καὶ εἶπε τοῖς κεϛ̄ ρμγ̄ β λυκ.θ.Α
παισὶν αὐτοῦ, *Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· *αὐτὸς ἠγέρθη *μία. β. *ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα. ϛ.η.
ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ.
Ὁ γὰρ Ἡρῴδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην, ἔδησεν αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν ρμδ̄ β Μαρ.ϛ.Γ λυκ.γ.Δ

φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν. καὶ
θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. Γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρῴδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρῴδῃ. ὅθεν μετὰ ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. Ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Καὶ λυπηθεὶς ὁ βασιλεύς· διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους, ἐκέλευσε δοθῆναι. καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀῤῥώστους αὐτῶν. Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. Ὁ δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους· οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὀψίας δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. Καὶ

Β

Γ

ι ἐφοβεῖτο.

ρμε ς

β ἠρώτησε. γ ἀπῆλθε. δ. ιδ

2 πλῆθος. γ. * αὐτοῦ. δ. ιδ

Μαρ. ς. Δ. Ε λουκ. θ. Β ἰω. ς. Α

ρμε γ

κς ρμζ α

δ πᾶσι.

κζ ρμη ς

Μαρ. ς. Ζ ἰω. ς. Β

ρμθ β ρν α

πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης λῶ, βασανιζόμενον ὑϖὸ τ κυμάτων· λῶ γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε ϖρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ϖεριπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τ θάλασσαν ϖεριπατοῦντα, ἐταράχθησαν, λέγοντες, ὅτι φάντασμά ἐστι· καὶ ἀπὸ τ φόβου ἔκραξαν. Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με ϖρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τ πλοίου ὁ Πέτρος, ϖεριεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν ϖρὸς τ Ἰησοῦν. βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρόν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι, ἔκραξε, λέγων, Κύριε σῶσόν με. Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ, ἐλθόντες ϖροσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ. καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τ τόπου ἐκείνου, ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν ϖερίχωρον ἐκείνην· καὶ ϖροσήνεγκαν αὐτῷ ϖάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, καὶ ϖαρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τ κρασπέδου τ ἱματίου αὐτοῦ. καὶ ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν. Τότε ϖροσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες, Διατί οἱ μαθηταί σου ϖαραβαίνουσι τὴν ϖαράδοσιν τ ϖρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Διατὶ καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τ θεοῦ, διὰ τὴν ϖαράδοσιν ὑμῶν; ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο, λέγων, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω. Ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ, ἢ τῇ μητρὶ, Δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, καὶ οὐ μὴ τιμήσει τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τ θεοῦ διὰ τὴν ϖαράδοσιν ὑμῶν. ὑϖοκριταί, καλῶς ϖροεφήτευσε ϖερὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων, Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χείλεσί με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐτῶν ϖόρρω ἀπέχει ἀϖ ἐμοῦ. μάτην δὲ σέβονταί με, δι-

ρνά ι Δ
ρνβ ς
ρνγ β
3 ἠννησαρέτ. C. ἠννησαρὲθ. γ.
Μαρ.ς. Η
χη ρνη ς
ιε Μαρ.ζ. Α
Εξοδ. κ. Γ
Δευτ. ε. Β.
ἐφεσ. ς. Α
Εξοδ. κα. Γ
λευϊτ. κ. Β
παροιμ. κ. Γ
Ησαΐου κθ. Δ

Μαρ.ζ.Γ „ διδασκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. Καὶ προσ-
Β καλεσάμενος τ ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούετε & συνίετε. οὐ
τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπο-
ρευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Τότε ρνε
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτῷ εἶπον αὐτῷ, Οἶδας ὅτι οἱ Φαρι-
σαῖοι ἀκούσαντες τ λόγον, ἐσκανδαλίσθησαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
Ἰω.ιε.Α εἶπε, Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνι-
Λυκ.ς.Ζ ος, ἐκριζωθήσεται. ἄφετε αὐτούς· 1 ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυ- ρνς
φλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς 2 βόθυ- ς
Μαρ.ζ.Γ νον πεσοῦνται. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Φράσον ρνζ
ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀκμὴν & ς
ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὔπω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς
τὸ στόμα, εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; 1 τυφλοί εἰσι
ὁδηγοὶ τυφλα
Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος, ἐκ τ καρδίας ἐξέρχεται, C.κ.
καὶ ἐκεῖνα κοινοῖ τ ἄνθρωπον. ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται 2 βόθρον. C.
Γεν.ς.Α καὶ διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευ-
η.Δ δομαρτυρίαι, βλασφημίαι· ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τ ἄν-
Μαρ.ζ.Γ Γ θρωπον. τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν, οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρω-
πον. Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέ- κθ
ρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. & ἰδοὺ γυνὴ * χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων * ις. α.
ἐκείνων ἐξελθοῦσα, 3 ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα, Ἐλέησόν με 3 ἔκραξεν ὀπ
σω αὐτ. C.
Κύριε, υἱὲ Δαβίδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ
ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
ἠρώτων αὐτόν, λέγοντες, Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν
ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ ρπ
Κεφ.ι.Α * πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσε ς
κύνει αὐτῷ, λέγουσα, Κύριε βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ- ρπθ
πεν, 4 Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν ς
τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ εἶπε, Ναὶ κύριε. καὶ γὰρ * τὰ κυνάρια ἐ- 4 οὐκ ἔξεστι λ
ξῆν. C.
σθίει ἀπὸ τ ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τ κυρίων * καὶ. γ.
αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ὦ γύναι, μεγά-
λη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐ-
τῆς ἀπὸ τ ὥρας ἐκείνης. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἦλ- λ
Μαρ.ζ.Δ θε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄ-

ρος, ἐκάθητο ἐκεῖ. καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυφλούς, κωφούς, κυλλούς, καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ἔῤῥιψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς, ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι βλέποντας, κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραήλ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπε, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. Καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ. καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν. καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. (ἦσαν δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγδαλά. Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι, πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὀψίας γινομένης λέγετε, Εὐδία· πυῤῥάζει γὰρ ὁ οὐρανός. καὶ πρωΐ, Σήμερον χειμών· πυῤῥάζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. Ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἀπῆλθε. Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους

Δ Ησαΐου λε.Β

λα΄ ρξε΄ Μαρ.η.Α

ρξς΄ Κεφ.ιβ.Γ Μαρ.η.Β Λουκ.ιβ.Η

ρξζ΄ Κεφ.ιβ.Γ Ιωνᾶ β.Α

λβ Μαρ.η.Β

ρξη΄ ρξθ΄ ρο΄ Κεφ.ιη.Γ Ἐξοδ.ς.Β

* παύτας. β.
ς ἐδόξαζον. α. η.
* ὠῶ. β.
ὁ Μαγαδάν. β.
ι οὐ δοκιμάζετε; η. ὐ σωίετε; η. ε. ζ. θ.
ι ἔχετε; β.

Κεφ.ιϛ.Δ τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν, προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τ̄ Φιλίππου, ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; Οἱ δὲ εἶπον, Ὅ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι δέ, Ἠλίαν· ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. Λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Γ Πέτρος εἶπε, Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος εἶ Σίμων βαρ Ἰωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ, λέγων, Ἵλεώς σοι Κύριε, οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ, Ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ, σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἀν-

Γ ρξζ
ρξη
ρξθ
ρο
Κεφ.ιϛ.Δ μᾶρ.η.Δ λυκ.θ.Γ. ἰη.Ζ. ἰζ.Η
Κεφ.ι.Δ ἰω.ιβ.Δ
Ματ.κ.Δ λυκ.θ.Γ
λγ ρξ α
ρξ β
ρξ γ
ρξ δ
ρξ ε
ρξ ς
ρ ζ
ρ η
ρ θ
ρο α
ρο β
ρο γ
ρο δ
ρο ε
ρο ς
ρο ζ
ρο η
ρο θ
ρπ α
ρπ β
ρπ γ
ρπ δ
ρπ ε
ρπ ς
ρπ ζ
ρπ η
ρπ θ
ρρ α
ρρ β
ρρ γ
ρρ δ
ρρ ε
ρρ ς
ρρ ζ
ρρ η
ρρ θ
ρς α
ρς β
ρς γ
ρς δ
ρς ε
ρς ς
ρς ζ
ρς η
ρς θ
ρζ α
ρζ β
ρζ γ
ρζ δ
ρζ ε
ρζ ς
ρζ ζ
ρζ η
ρζ θ
ρη α
ρη β
ρη γ
ρη δ
ρη ε
ρη ς
ρη ζ
ρη η
ρη θ
ρθ α
ρθ β
ρθ γ
ρθ δ
ρθ ε
ρθ ς
ρθ ζ
ρθ η
ρθ θ
σ α
σ β
σ γ
σ δ
σ ε
σ ς
σ ζ
σ η
σ θ
σα α
σα β
σα γ
σα δ
σα ε
σα ς
σα ζ
σα η
σα θ
σβ α
σβ β
σβ γ
σβ δ
σβ ε
σβ ς
σβ ζ
σβ η
σβ θ
σγ α
σγ β
σγ γ
σγ δ
σγ ε
σγ ς
σγ ζ
σγ η
σγ θ
σδ α
σδ β
σδ γ
σδ δ
σδ ε
σδ ς
σδ ζ
σδ η
σδ θ
σε α
σε β
σε γ
σε δ
σε ε
σε ς
σε ζ
σε η
σε θ
σς α
σς β
σς γ
σς δ
σς ε
σς ς
σς ζ
σς η
σς θ
σζ α
σζ β
σζ γ
σζ δ
σζ ε
σζ ς
σζ ζ
σζ η
σζ θ
ση α
ση β
ση γ
ση δ
ση ε
ση ς
ση ζ
ση η
ση θ
σθ α
σθ β
σθ γ
σθ δ
σθ ε
σθ ς
σθ ζ
σθ η
σθ θ
τ α
τ β
τ γ
τ δ
τ ε
τ ς
τ ζ
τ η
τ θ
τα α
τα β
τα γ
τα δ
τα ε
τα ς
τα ζ
τα η
τα θ
τβ α
τβ β
τβ γ
τβ δ
τβ ε
τβ ς
τβ ζ
τβ η
τβ θ
τγ α
τγ β
τγ γ
τγ δ
τγ ε
τγ ς
τγ ζ
τγ η
τγ θ
τδ α
τδ β
τδ γ
τδ δ
τδ ε
τδ ς
τδ ζ
τδ η
τδ θ
τε α
τε β
τε γ
τε δ
τε ε
τε ς
τε ζ
τε η
τε θ
τς α
τς β
τς γ
τς δ
τς ε
τς ς
τς ζ
τς η
τς θ
τζ α
τζ β
τζ γ
τζ δ
τζ ε
τζ ς
τζ ζ
τζ η
τζ θ
τη α
τη β
τη γ
τη δ
τη ε
τη ς
τη ζ
τη η
τη θ
τθ α
τθ β
τθ γ
τθ δ
τθ ε
τθ ς
τθ ζ
τθ η
τθ θ
υ α
υ β
υ γ
υ δ
υ ε
υ ς
υ ζ
υ η
υ θ
υα α
υα β
υα γ
υα δ
υα ε
υα ς
υα ζ
υα η
υα θ
υβ α
υβ β
υβ γ
υβ δ
υβ ε
υβ ς
υβ ζ
υβ η
υβ θ
υγ α
υγ β
υγ γ
υγ δ
υγ ε
υγ ς
υγ ζ
υγ η
υγ θ
υδ α
υδ β
υδ γ
υδ δ
υδ ε
υδ ς
υδ ζ
υδ η
υδ θ
υε α
υε β
υε γ
υε δ
υε ε
υε ς
υε ζ
υε η
υε θ
υς α
υς β
υς γ
υς δ
υς ε
υς ς
υς ζ
υς η
υς θ
υζ α
υζ β
υζ γ
υζ δ
υζ ε
υζ ς
υζ ζ
υζ η
υζ θ
υη α
υη β
υη γ
υη δ
υη ε
υη ς
υη ζ
υη η
υη θ
υθ α
υθ β
υθ γ
υθ δ
υθ ε
υθ ς
υθ ζ
υθ η
υθ θ
φ α
φ β
φ γ
φ δ
φ ε
φ ς
φ ζ
φ η
φ θ
φα α
φα β
φα γ
φα δ
φα ε
φα ς
φα ζ
φα η
φα θ
φβ α
φβ β
φβ γ
φβ δ
φβ ε
φβ ς
φβ ζ
φβ η
φβ θ
φγ α
φγ β
φγ γ
φγ δ
φγ ε
φγ ς
φγ ζ
φγ η
φγ θ
φδ α
φδ β
φδ γ
φδ δ
φδ ε
φδ ς
φδ ζ
φδ η
φδ θ
φε α
φε β
φε γ
φε δ
φε ε
φε ς
φε ζ
φε η
φε θ
φς α
φς β
φς γ
φς δ
φς ε
φς ς
φς ζ
φς η
φς θ
φζ α
φζ β
φζ γ
φζ δ
φζ ε
φζ ς
φζ ζ
φζ η
φζ θ
φη α
φη β
φη γ
φη δ
φη ε
φη ς
φη ζ
φη η
φη θ
φθ α
φθ β
φθ γ
φθ δ
φθ ε
φθ ς
φθ ζ
φθ η
φθ θ
χ α
χ β
χ γ
χ δ
χ ε
χ ς
χ ζ
χ η
χ θ
χα α
χα β
χα γ
χα δ
χα ε
χα ς
χα ζ
χα η
χα θ
χβ α
χβ β
χβ γ
χβ δ
χβ ε
χβ ς
χβ ζ
χβ η
χβ θ
χγ α
χγ β
χγ γ
χγ δ
χγ ε
χγ ς
χγ ζ
χγ η
χγ θ
χδ α
χδ β
χδ γ
χδ δ
χδ ε
χδ ς
χδ ζ
χδ η
χδ θ
χε α
χε β
χε γ
χε δ
χε ε
χε ς
χε ζ
χε η
χε θ
χς α
χς β
χς γ
χς δ
χς ε
χς ς
χς ζ
χς η
χς θ
χζ α
χζ β
χζ γ
χζ δ
χζ ε
χζ ς
χζ ζ
χζ η
χζ θ
χη α
χη β
χη γ
χη δ
χη ε
χη ς
χη ζ
χη η
χη θ
χθ α
χθ β
χθ γ
χθ δ
χθ ε
χθ ς
χθ ζ
χθ η
χθ θ
ψ α
ψ β
ψ γ
ψ δ
ψ ε
ψ ς
ψ ζ
ψ η
ψ θ
ψα α
ψα β
ψα γ
ψα δ
ψα ε
ψα ς
ψα ζ
ψα η
ψα θ
ψβ α
ψβ β
ψβ γ
ψβ δ
ψβ ε
ψβ ς
ψβ ζ
ψβ η
ψβ θ
ψγ α
ψγ β
ψγ γ
ψγ δ
ψγ ε
ψγ ς
ψγ ζ
ψγ η
ψγ θ
ψδ α
ψδ β
ψδ γ
ψδ δ
ψδ ε
ψδ ς
ψδ ζ
ψδ η
ψδ θ
ψε α
ψε β
ψε γ
ψε δ
ψε ε
ψε ς
ψε ζ
ψε η
ψε θ
ψς α
ψς β
ψς γ
ψς δ
ψς ε
ψς ς
ψς ζ
ψς η
ψς θ
ψζ α
ψζ β
ψζ γ
ψζ δ
ψζ ε
ψζ ς
ψζ ζ
ψζ η
ψζ θ
ψη α
ψη β
ψη γ
ψη δ
ψη ε
ψη ς
ψη ζ
ψη η
ψη θ
ψθ α
ψθ β
ψθ γ
ψθ δ
ψθ ε
ψθ ς
ψθ ζ
ψθ η
ψθ θ
ω α
ω β
ω γ
ω δ
ω ε
ω ς
ω ζ
ω η
ω θ
ωα α
ωα β
ωα γ
ωα δ
ωα ε
ωα ς
ωα ζ
ωα η
ωα θ
ωβ α
ωβ β
ωβ γ
ωβ δ
ωβ ε
ωβ ς
ωβ ζ
ωβ η
ωβ θ
ωγ α
ωγ β
ωγ γ
ωγ δ
ωγ ε
ωγ ς
ωγ ζ
ωγ η
ωγ θ
ωδ α
ωδ β
ωδ γ
ωδ δ
ωδ ε
ωδ ς
ωδ ζ
ωδ η
ωδ θ
ωε α
ωε β
ωε γ
ωε δ
ωε ε
ωε ς
ωε ζ
ωε η
ωε θ
ως α
ως β
ως γ
ως δ
ως ε
ως ς
ως ζ
ως η
ως θ
ωζ α
ωζ β
ωζ γ
ωζ δ
ωζ ε
ωζ ς
ωζ ζ
ωζ η
ωζ θ
ωη α
ωη β
ωη γ
ωη δ
ωη ε
ωη ς
ωη ζ
ωη η
ωη θ
ωθ α
ωθ β
ωθ γ
ωθ δ
ωθ ε
ωθ ς
ωθ ζ
ωθ η
ωθ θ

ροᾱ α θεσπος ἀνθ᾽ ἁλλαγμα τ̄ ψυχῆς αὐτ̄; Μέλλ᾽ γὰρ ὁ υἱὸς τ̄ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τ̄ πατρὸς αὐτ̄ μετ̄ τ̄ * ἀγγέλων αὐτ̄· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατ̄ τὴν πρᾶξιν αὐτ̄. ἀμὴν * λέγω ὑμῖν, εἰσί τινες τ̄ ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτ̄, ἕως ἂν ἴδωσι τ̄ υἱὸν τ̄ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτ̄. λθ̄ ροβ β γ δόξη. θ

ιζ Μαρ. θ. Α λκ. θ. Δ Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τ̄ ἀδελφὸν αὐτ̄, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ᾽ ἰδίαν· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτ̄ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτ̄ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς· καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἠλίας, μετ᾽ αὐτ̄ συλλαλοῦντες. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ, Κύριε καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσω ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῆ μίαν, καὶ μίαν Ἠλίᾳ. Ἔτι αὐτ̄ λαλοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τ̄ νεφέλης λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα, αὐτ̄ ἀκούετε. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ, ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἥψατο αὐτ̄, καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε, καὶ μὴ φοβεῖσθε. Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ Ἰησοῦν μόνον. Καὶ καταβαινόντων αὐτ̄ ἀπὸ τ̄ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων, Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τ̄ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτ̄ λέγοντες, Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἠλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν, ἀλλὰ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τ̄ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ᾽ αὐτῶν. Τότε συῆκαν οἱ μαθηταὶ, ὅτι περὶ Ἰωάννου τ̄ Βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς. Καὶ ἐλθόντων αὐτ̄ πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτῷ καὶ λέγων, Κύριε ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν

Μαρ. θ. Β

Κεφ. ια. Β μαλαχ. δ. Β

Μαρ. θ. Γ λκ. θ. Ε

α ἁγίων. β.
β τὰ ἔργα. ιδ.
γ ἡρ. ιδ.
δ ὠς χιών. β.
ε φωτὸς. δ.
ζ θεσπίσασαν αὐτ̄. θ. β. θ.
η πς. ε. ς. ι αὐτὸν. ὃν πᾶσι
θ προσήνεγκαν. θ. ιδ.

Κεφ. γ. Δ
β. πρ. α. Δ

αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον, Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ. καὶ μεταβήσεται. καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καφαρναούμ, προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι δοκεῖ, Σίμων, οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη, ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄρα γε βασιλεῖς εἰσιν οἱ υἱοί. ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβαίνοντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε, καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ἐπὶ τὸν τρά-

Δ

Λυκ.ιζ.Β
Κεφ.κ.Γ
Μαρ.θ.Ε
λυκ.θ.Ε
κη.Α
ριζ β
ριη β
ρκ β
ρκα β
ρκβ β
ρκγ β
ρκδ β
ρκε β
ρκς β
ρκζ β
ρκη β
ρκθ β
ρλ β
ρλα β
ρλβ β
ρλγ β
ρλδ β
ρλε β
ρλς β
ρλζ β
ρλη β
ρλθ β
ρμ β
ρμα β
ρμβ β
ρμγ β
ρμδ β
ρμε β
ρμς β
ρμζ β
ρμη β
ρμθ β
ρν β
ρνα β
ρνβ β
ρνγ β
ρνδ β
ρνε β
ρνς β
ρνζ β
ρνη β
ρνθ β
ρξ β
ρξα β
ρξβ β
ρξγ β
ρξδ β
ρξε β
ρξς β
ρξζ β
ρξη β
ρξθ β
ρο β
ροα β
ροβ β
ρογ β
ροδ β
ροε β
ρος β
ροζ β
ροη β
ροθ β
Μαρ.θ.Γ
λυκ.θ.Ζ
ιθ
Κεφ.ιθ.Β
α.κορ.ιδ.Δ
Μαρ.θ.Β
λυκ.ιζ.Α
λς
λζ
λη
λθ
μ
μα
μβ
μγ
μδ
με
μς
μζ
μη
μθ
ν
να
νβ
νγ
νδ
νε
νς
νζ
νη
νθ
ξ
ξα
ξβ
ξγ
ξδ
ξε
ξς
ξζ
ξη
ξθ
ο
οα
οβ
ογ
οδ
οε
ος
οζ
οη
οθ

* ἀμὴν λέγω σοι
7 Καφαρναούμ. β.
1 εἰς τ. ὦ πῶ

χηλὸν

χηλον αὐτ̃, ἢ καταπονηθῇ ἐν τῷ πελάγ τ̃ θαλάσσης. Οὐαὶ
τῷ κόσμῳ ἀπὸ τ̃ σκανδάλων. ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάν-
δαλα. πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ σκάνδαλον ἔρχε-
ρπ ε ται. Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ ποὺς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐ- Κεφ.ε.Ε μλρ.θ.Ζ
τὰ, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ. καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χω-
λὸν ἢ κυλλὸν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς
τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε Β
αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ. καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τ̃
ρπα πυρός. Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τ̃ μικρῶν τούτων· λέγω
α γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι Ἐκκλησια-
τὸ πρόσωπον τ̃ πατρός μου τ̃ ἐν οὐρανοῖς. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς στοδ ε.Β
ψαλ.λγ.Α
λη̄ τ̃ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένη- Δευ.ιθ.Β
ρπϛ ται τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτ̃, Δευ.ιε.Α
ε οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενηκονταεννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ
πλανώμενον; ϛ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτὸ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅ-
τι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενηκονταεννέα τοῖς μὴ
πεπλανημένοις. οὕτως ἐστὶ θέλημα ἔμπροσθεν τ̃ πατρός ὑ- Δευτ.ιθ Δ
ρπζ μῶν τ̃ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων. Ἐὰν ἐκκλησια-
ζ δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν στικοδ ιθ.Β
ιακ.ε.Δ
μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτ̃ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελ-
ρπη φόν σου· ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, πρόσλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, Γ Δευτ.ιζ.Β.
ι ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. καὶ ιθ.Β.
β.κορ.ιγ.Α
ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τ̃ ἐκκλη- ἑβρ.ι.Ε.
ιω.α.Γ
ρπθ σίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. ἀμὴν Θεσ.γ.Δ
ζ λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τ̃ γ̃ς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ α.κορ.ε.Δ
Γω.κ.Ε
οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τ̃ γ̃ς, ἔσται λελυμένα ἐν
*ἀμὴν. π. ρϟ τῷ οὐρανῷ. πάλιν * λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνή-
α σωσιν ἐπὶ τ̃ γ̃ς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσων-
ται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τ̃ πατρός μου τ̃ ἐν οὐρανοῖς. οὗ
γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν
ρϟα μέσῳ αὐτῶν. Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, Δευ.ιζ.Α
α ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ;
ἕως ἑπτάκις; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ'

ἑως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία λθ
τ̃ ὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναραι λόγον μετ̃ ρπη
τ̃ δούλων αὐτοῦ. ἀρξαμένου δὲ αὐτ̃ συναίρειν, προσηνέχθη
αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. μὴ ἐχοντος δὲ αὐτ̃ ἀπο-
δοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτ̃ ὁ κύριος αὐτ̃ πραθῆναι καὶ τ̃ γυναῖ-
Δ κα αὐτ̃ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. Πεσὼν
οὖν ὁ δοῦλος* προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, Κύριε μακροθύμησον *ἐκεῖνος.β.
ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τ̃
δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.
Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τ̃ συνδούλων αὐτοῦ, ὃς
ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέ-
γων, Ἀπόδος μοι εἴ, τι ὀφείλεις. Πεσὼν οὖν ὁ σὺνδουλος αὐτοῦ εἰς ἔιξ. ⊕.
εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτ̃, λέγων, Μακροθύμησον ἐπ'
ἐμοὶ, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελ- α.η.ζ.θ.
θὼν ἔβαλεν αὐτ̃ εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. ιηι.
Ἰδόντες δὲ οἱ σὺνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφό- 3 ἠθέλησεν.
δρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τ̃ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενό- 4 γενόμενα.
μενα. Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει ς.π.θ
αὐτῷ, Δοῦλε πονηρὲ πᾶσαν τ̃ ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ
παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει* καὶ σε ἐλεῆσαι τ̃ σὺνδουλόν σου, ὡς *οὖν. β
κἀγώ σε ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐ-
τ̃ τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. οὕτω
καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκα- ς πατὴρ ὑμ
στος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τ̃ καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώμα- η
τα αὐτ̃. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους ρπθ
Μαρ.ι.Α ιθ τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τ̃ Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τ̃ Ἰου- ς
δαίας πέραν τ̃ Ἰορδάνου· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρι- μ̄
σαῖοι πειράζοντες αὐτὸν, καὶ λέγοντες αὐτῷ, εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ
ἀπολῦσαι τ̃ γυναῖκα αὐτοῦ κατ̃ πᾶσαν αἰτίαν; Ὁ δὲ ἀποκρι- ι ἁμαρτίαν
θεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς, ἄρ-
Γεν.α.Δ. σεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς; καὶ εἶπεν, Ἕνεκεν τούτου κατα-
Γεν.β.Δ " λείψει ἄνθρωπος τ̃ πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσε-
ἐφεσ.ε.Η
α.κορ.ς.Δ " ται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ὥς-
" "

τε ὀκ ἔτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄν-
θρωπος μὴ χωριζέτω. Λέγουσιν αὐτῷ, Τί οὖν Μωσῆς ἐνετεί- Δευτ. κδ. Α
λατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν; Λέγει
αὐτοῖς, Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἐπέτρε- Β
ψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν, ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέ-
γονεν οὕτω. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τ̄ γυναῖκα αὐ- ρξ̄ζ̄ Κεφ. ε. Β
τοῦ [z] εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπο- β μδρ. ι. Β
λελυμένην γαμήσας μοιχᾶται. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ ρξ̄ά λυκ. ις. Δ
αὐτοῦ, Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τ̄ γυναικός, οὐ α. Κορ. ζ. Β
συμφέρει γαμῆσαι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν
λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοι-
λίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνου-
χίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνού-
χισαν ἑαυτοὺς, διὰ τ̄ βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος
χωρεῖν, χωρείτω. Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς ρξ̄ς̄ Κεφ. ιη. Α
χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν μδρ. ι. Β
αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ λυκ. ιη. Γ
ἐλθεῖν πρός με· τ̄ γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̄ οὐρανῶν. Καὶ
ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. Καὶ ἰδοὺ εἷς μᾱ Μαρ. ι. Β
προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ρξ̄ζ̄ λυκ. ιη. Δ
ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐ- Γ
δεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τ̄ ζωὴν, z τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστιν ὁ ἀγα-
τήρησον τὰς ἐντολάς. Λέγει αὐτῷ, Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Τό, Οὐ Ἐξοδ. κ. Γ
φονεύσεις, Οὐ μοιχεύσεις, Οὐ κλέψεις, Οὐ ψευδομαρτυρήσεις, θοῦ. δ̄ L. Β. ιθ
Τίμα τ̄ πατέρα σου, καὶ τ̄ μητέρα. * Καὶ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον * σου. α
σου ὡς σεαυτόν. Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος, Πάντα ταῦτα ἐφυ-
λαξάμην ἐκ νεότητός μου, τί ἔτι ὑστερῶ; Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ρξ̄ο̄ζ̄
Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς
πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.
Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ρξ̄ε̄ζ̄
ἔχων κτήματα πολλά. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τ̄ ρξ̄ς̄
βασιλείαν τ̄ οὐρανῶν. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι
κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος [4] διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς 4 εἰσελθεῖν. ε. ζ. κ. ιβ. ιη

τὴν βασιλείαν τ̄ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτ̄, ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες, Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ τ̄ Θεῷ πάντα δυνατά ἐστι. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, *Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τ̄ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτ̄, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τ̄ Ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν τ̄ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ ἔσχατοι, πρῶτοι.

κ̄ Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τ̄ οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τ̄ ἀμπελῶνα αὐτ̄. συμφωνήσας δὲ μετ̄ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τ̄ ἀμπελῶνα αὐτοῦ. Καὶ ἐξελθὼν περὶ τ̄ τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς, καὶ ἐκείνοις εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τ̄ ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. Οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. περὶ δὲ τ̄ ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθών, εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; Λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τ̄ ἀμπελῶνα*, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε. Ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τ̄ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτ̄, Κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τ̄ μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τ̄ ἐσχάτων ἕως τ̄ πρώτων. Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τ̄ ἑνδεκάτην ὥραν, ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήψονται· καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατ̄ τ̄ οἰκοδεσπότου, λέγοντες, ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, καὶ τ̄ καύσωνα. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-

Β

Μαρ. ι. Δ
Λκ. ιη. Ε

Μαρ ι. Ε
Λκ. ιγ. Ζ

*Κύριε. ϛ

ϛ πρῶτ. δ', ἐν παλιγγενεσ. ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τ̄ ἀνθρ. ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτ̄ καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ θρόνους δώδεκα κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τ̄ Ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας β.

ρλϛ ϛ
ρλπ β
ρλξ ϛ
μβ σ ι

*μου. γ.

ι καύσωνα ιβ

2 συνεφώνησάς Gi.n

πεν ἐνὶ αὐτῶν, Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; ἆρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. ἢ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; εἰ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι, πρῶτοι· καὶ οἱ πρῶτοι, ἔσχατοι. πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. σᾱ c

Κεφ.ιθ.Δ
Μαρ.ι.Ε
Λυκ.ιγ.Ζ

3 ἰδίαν. καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν. n

Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι· καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

Μαρ.ι.Ε
Λυκ.ιη.Ζ
Γ Ἰω.ιη.Ζ

μγ σβ̄ c

Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου, μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Τί θέλεις; Λέγει αὐτῷ, Εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ 4 ἐγὼ μέλλω πίνειν· καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; Λέγουσιν αὐτῷ, Δυνάμεθα. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν * δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου.

Μαρ.ι.Ε

4 ἐγὼ πίνω ἢ τὸ βαπ. οἱ ε. ιδὶ β.π

β.π

*Τοῦπ.β.γ.ιδὶ

σγ̄ c

Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, εἶπεν, Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔστω ὑμῶν διάκονος· καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δοῦλος. ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

Μαρ.ι.Ζ
Δ Λυκ.κε.Γ

5 ἔσται. α.β.γ. ζ.ιβ.ιδὶ

σδ̄ d

μδ̄ σε̄ c

6 ἐκπορευομένου αὐτοῦ.ς

Μαρ.ι.Η
Λυκ.ιη.Ζ.Η

Καὶ 6 ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰερειχὼ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε υἱὸς Δαβίδ. Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν. οἱ δὲ μεῖζον

ἔκραζον, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε υἱὸς Δαβίδ. Καὶ σας
ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;
Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν ⸋ ὀφθαλμοί.
Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τ̃ ὀφθαλμῶν αὐτῶν· κ εὐ-
θέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, κ ἠκολούθησαν αὐτῷ. με̄ β.π

Μαρ.ια.Α λκ.ιθ.Ε κᾱ Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ σς̄ 1 Βηθφαγ
πρὸς τὸ ὄρος τ̃ ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς, λέ- ς
γων αὐτοῖς, Πορεύεσθε εἰς τ̃ κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, κ εὐ-
θέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην, κ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες
ἀγάγετέ μοι. καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν 2 Ἐάν τις ὑμῖν τι εἴπῃ,
χρείαν ἔχει. εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγο- σζ ρεῖτε. β
Ησαΐ. ξς.Δ ζαχρ.θ.Β ἰω.ιβ.Β νεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τ̃ προφήτου λέγοντος, Εἴ- ζ 3 ἀποστείλ.
πατε τῇ θυγατρὶ Σιὼν, ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πρᾳ-
ὺς, κ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον, κ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. ση
Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ, κ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐ- ς
τοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, κ ἐπέθηκαν ἐ-
πάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, κ 4 ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 4 ἐκάθισεν ιη
Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσε ἑαυτ̃ τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι
δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τ̃ δένδρων, κ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ.
Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες * καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέ- σθ * αὐτ. β
γοντες, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν α
ὀνόματι Κυρίου, Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσελθόντος σι
αὐτ̃ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς ἐστιν ι
οὗτος; Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ
Μαρ.ια.Β λκ.ιθ.Η Δαυ.ιη.Γ ἰω.β.Γ Ναζαρὲτ τ̃ Γαλιλαίας. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν σιᾱ α
τ̃ Θεοῦ, κ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας κ ἀγοράζον-
τας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τ̃ κολλυβιστῶν κατέστρεψε,
Β κ τὰς καθέδρας τ̃ πωλούντων τὰς περιστερὰς· κ λέγει αὐτοῖς,
Ησαΐ. νς.Γ Γερεμ.ζ.Β γέγραπται, Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσε- υ
ται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυ- μς
φλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. Ἰδόντες σις
δὲ ⸋ ἀρχιερεῖς κ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε, κ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, κ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ σιγ
Δαβὶδ, ἠγανάκτησαν, κ εἶπον αὐτῷ, * Ἀκούεις τί οὗτοι λέγου-

σιν; Ὁ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ναί. οὐδέποτε ἀνέγνωτε, ὅτι ἐκ στόματος νηπίων & θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἐξῆλθεν ἔξω τ πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. Πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε· καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον. καὶ λέγει αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τ αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τ συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ ἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τ θάλασσαν, γενήσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήψεσθε. Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τ λαοῦ, λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐρωτήσω Γ ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν, ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ ἡμῖν, διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων· φοβούμεθα τ ὄχλον. πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. & ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον, Οὐκ οἴδαμεν. Ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτὸς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἄνθρωπος * εἶχε τέκνα δύο· καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπε, Τέκνον ὕπαγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐ θέλω. ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθε. Καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ, εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἐγὼ κύριε. καὶ οὐκ ἀπῆλθε. Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τ πατρός; Λέγουσιν αὐτῷ, Ὁ πρῶτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τ Θεοῦ. ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι & αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰ-

Ψαλ. η. Β
Μαρ. ια. Β
Κεφ. ζ. Α
μῳρ. ια. Γ
ἰω. ιε. Α
Μαρ. ια. Δ
λικ. κ. Α
Κεφ. ιη. Α
μῳρ. ε. Β

δόντες δὲ μεταμεληθῆτε ὕστερον, τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ. Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. Ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος, δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν. Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; Λέγουσιν αὐτῷ, Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτοὺς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
„ Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν
„ οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. παρὰ
„ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ, καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων, Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις, Ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦ-

Μαρ. 13. Α λδ̄κ. κ. Β ἡσαΐ. ε. Α ἱερεμ. β. Δ
Κεφ. κς̄. Α. ϗ κζ. Α ἰω. ια. Ζ. Η
Ψαλ. ριζ. Δ παροιμ. ηλ. Β α. πέτρ. β. Α
σκ̄ α 6 γραμμάτ. η
νᾱ σκᾱ ε
Λουκ. ιη. Δ ἀποκ. ιθ. Β
1 Ἀποστολ.

τε εἰς τοὺς γάμους. Οἱ δ᾽, ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τ̃ ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ. οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτ̃ ὕβρισαν, & ἀπέκτειναν. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς *ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτ̃, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τ̃ πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε. Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τ̃ ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ [2]γάμος ἀνακειμένων. Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου· καὶ λέγει αὐτῳ, Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε, μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, Δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν & ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τ̃ ὀδόντων. °πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. °Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον, ὅπως αὐτ̃ παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῳ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετ᾽ τ̃ Ἡρῳδιανῶν, λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τ̃ ὁδὸν τ̃ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων· εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ, ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ; Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τ̃ πονηρίαν αὐτ̃, εἶπε, Τί με πειράζετε ὑποκριταί; Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τ̃ κήνσου. & οἱ προσήνεγκαν αὐτῳ δηνάριον. καὶ λέγει αὐτοῖς, *Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη, καὶ ἡ ἐπιγραφή; Λέγουσιν αὐτῳ, Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς, °Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τ̃ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. °Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῳ Σαδδουκαῖοι, °οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, & ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Διδάσκαλε, °Μωσῆς εἶπεν, Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἦσαν δὲ παρ᾽ ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· & ὁ πρῶτος,

* ἐκεῖνος. ϖ.

2 γαμῶν. ϖ

* ὁ Ἰησοῦς. ϖ

νβ σκγ β

νγ̃

Κεφ.ιι.Β.ϗ ιγ.Ζ.ϗ κε.Γ
Κεφ.κ.Β
Μαρ.ιβ.Β
λύκ.κ.Δ
Ρωμ.ιγ.Β
Μαρ.ιϛ.Β
λύκ.κ.Ε
Πραξ.κγ.Β
Δευτ.κε.Α

γαμήσας ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι. Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, λέγοντος, Ἐξοδ.γ.Β „ Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, „ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς, Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. Μαρ.ιβ.Γ λικ.ι.Ε Δ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς, πειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων, Διδάσκαλε, Δευ.ς.Α ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀγαπήσεις κύριον (ω) (ν) Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. αὕτη ἐστὶ πρώτη (c) μεγάλη ἐντολή. Λευϊτ.ιθ.Δ δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον (ω) σου ὡς σεαυτόν. ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται. Μαρ.ιβ.Δ λικ.κ.Η Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγων, Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστιν; Λέγουσιν αὐτῷ, τοῦ Δαβίδ. Λέγει αὐτοῖς, Πῶς οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων, Ψαλ. ρθ.Α „ Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως „ ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Εἰ οὖν Δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι. Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι. κς̄ Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, λέγων, β.Εσδρ.κ.Α Ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι· πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γάρ, καὶ οὐ ποιοῦσι. δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων· τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐ-

κς̄ Περὶ τοῦ ταλαιπωρισμοῦ γραμματέων καὶ Φαρισαίων.

σιθ̄ β τά. πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. πλατύνουσι δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν. φιλοῦσί τε πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββεῖ ῥαββεῖ. ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββεί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός. πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς. εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γάρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός. Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν, ἔσται ὑμῶν διάκονος. Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτόν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτόν, ὑψωθήσεται. Οὐαὶ δὲ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον· καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λέγοντες, Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. Μωροὶ καὶ τυφλοί, τίς γὰρ μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν; Καί, Ὃς ἐὰν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. μωροὶ καὶ τυφλοί, τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; Ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον, καὶ τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ κύμινον· καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν, καὶ τὸ ἔλεον, καὶ τὴν πίστιν. ταῦτα ἔδει

Λευιτ. κε. Δ

Μαρ. ιβ. Δ
Λουκ. ια. Ζ. καὶ κ. Η

Λουκ. ιη. Γ. καὶ ιδ. Γ

Μαρ. ιβ. Δ
Λουκ. κ. Η

Δευτ. ιδ. Η

Λ. Βασ. ιβ. Δ
Ε. παρὰ Δ. Γ

Λουκ. ια. Ζ

1 τὰς φρυ-λακτηρίας. κ

2 πρωτοκλισίαν. κ

3 ὁ διδάσκαλος. κ

4 ὁ οὐράνιος. κ

* πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. κ

5 τῆς βασιλ. κ. κ

6 ἵνα ποιήσητε. β

7 ὀμνύων. κ

8 κατοικήσαντι. α. β. ε. κ. θ. ιβ

ποιῆσαι, καὶ ἐκεῖνα μὴ ἀφιέναι. ὁδηγοὶ τυφλοί, ⓓ διυλίζοντες σλε΄
λυκ.ια.Ε τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. Οὐαὶ ὑμῖν γραμ- σλς΄
Κεφ.ιε.Α ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ
ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, *ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς
καὶ [10]ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς
τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς [11]αὐ-
λυκ.ια.Ζ τῶν καθαρόν. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑ- σλζ΄
ποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξω-
θεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν,
καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε
τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀ-
λυκ.ια.Ζ.Η νομίας. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, σλη΄
ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνη-
μεῖα τῶν δικαίων, καὶ λέγετε, εἰ ἤμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέ-
ρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προ-
Δ φητῶν. ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς
προφήτας. καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. σλθ΄
Κεφ.γ.Β ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γε- σμ΄
έννης; διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς, προφήτας,
καὶ σοφοὺς, καὶ γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώ-
σετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν, καὶ
διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷ-
Γεν. δ.Β μα δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ
έβρ.ια Α τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν
β.Παραλ. κδ.Ζ [12]ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ἀμὴν λέγω ὑ- 12 ἐφόνευσα
Λυκ.ιγ.Η μῖν, *ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. Ἰερουσαλήμ, σμα΄ * ὅπ. π.
Ἰερουσαλήμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα
τοὺς ἀπεσταλμένους [13]πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνα- 13 πρὸς σε.β
δ.Ἐσδ.α.Γ γαγεῖν τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυ
τῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ δ.ε.θ.ισ
οἶκος ὑμῶν ἔρημος. λέγω γὰρ ὑμῖν, Οὐ μήμε ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕως
Λυκ.κα.Ε ἂν εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. σμβ΄
Μαρ.ιγ.Α καὶ Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς [1]ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον οἱ 1 ἀπὸ τοῦ ἱερο
λυκ.κα.Β μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. [2]ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο. κ
2 ὁ δὲ ἀποκρ
θεὶς ἔπεσε β.κ

β.η.ε.ς.η εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ καταλυθήσεται. Λυκ.ιθ.Η

νζ σημ γ β Καθημένου δὲ αὐτ ἐπὶ τ ὄρους τ ἐλαιῶν, προσῆλθον
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ ἰδίαν, λέγοντες, εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα
ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τ σῆς παρουσίας, καὶ τῆς συντελείας τ αἰ-
ῶνος; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Βλέπετε μή τις ὑ- Ἐφεσ.ε.Β
μᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέ κολ.β.Δ
μέλλετε. β γοντες, Ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. μελλήσετε δὲ
ἀκούειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ
τῶν. θ πάντα γενέσθαι· ἀλλ οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος. ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐ-
πὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν. καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ,
σημ α καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. τότε παρα- Κεφ.ι.Β
ἰωα.ιε.Γ.
4 θλίψις. ιβ δώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε μι- Ἀγ.ιε.Α
σούμενοι ὑπὸ πάντων τ ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ τότε σκαν
σημ ι δαλισθήσονται πολλοὶ, καὶ ἀλλήλους παραδώσουσι, καὶ μισήσουσιν
ἀλλήλους, καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται, καὶ πλανή-
σουσι πολλούς. καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ
ἀγάπη τ πολλῶν· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Β
σημ ς Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ
οἰκουμένῃ, εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος.
σημ ζ ς Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Μαρ.ιγ.Β
λυκ.κα.Δ
Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἑστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ, (ὁ ἀναγινώσκων νο
σημ β εἰτω) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη· ὁ ἐπὶ τοῦ
5 ὄρους Ε. π. δώματος, μὴ καταβαινέτω ἁρπάσαι τὰ ἐκ τ οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ ἐν
6 τὰ ἱμάτια σημ β τῷ ἀγρῷ, μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Οὐ-
α.β.γ.π αὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις, καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις
σημ ς ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χει-
7 μῶνος, μηδὲ ἐν σαββάτῳ· ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη, οἵα Πραξ.α.Β
σημ ζ
ιε.γ.ς.ζ.θ.ιθ. σαββάτου.η. σημ ς οὐ γέγονεν ἀπ ἀρχῆς κόσμου, ἕως τοῦ νῦν, οὐδ οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ
ιε.π ισ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ·
σημ ς διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. Τότε Μαρ.ιγ.Γ
8 ἡ ἐκλ.β ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε· μὴ πιστεύσητε. ἐ-
σημ ς γερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι
9 πλανήσωσι β σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς

ἐκλεκτοὺς. ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν. Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, ἰδοὺ νθ̄ ε
ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅστι, μὴ ἐξέλθητε. ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαί- ξ ε
Γ νεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τ υἱοῦ τ ἀνθρώ-
Λυκ.ιζ.Η που. ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. ξ ε
Μᾶρ.ιγ.Γ
λυκ.κα.Ε
ἰζεκ λζ.Β Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτι- ξ β
ἡσαΐ.ιγ.Β σθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες
ἰωὴλ β.Η.Ϲ πεσοῦνται ἀπὸ τ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σα-
γ.Γ λευθήσονται. καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τ υἱοῦ τ ἀνθρώ- ξ ζ
που [10] ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τ γῆς, 10 τῷ ἐν οὐ
ρανοῖς.β
καὶ ὄψονται τ υἱὸν τ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τ
Απολ.α.Β οὐρανοῦ, μετὰ [11] δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς 11 δυνάμ
πολλῆς κα
α.κορ.ιε.Η ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγος * φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσι ξης.β
α.θεσ.δ.Δ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τ τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ ἄκρων οὐρανῶν * καὶ. α-β
ἕως ἄκρων αὐτ. Ἀπὸ δὲ τ συκῆς μάθετε τ παραβολήν· ὅταν
ἤδη ὁ κλάδος αὐτ γλυκὺς ἁπαλὸς, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώ-
σκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα,
γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀμὴν * λέγω ὑμῖν, ὅ μὴ πα- * δὲ. α-β
Μαρ ιγ..Δ ρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. Ὁ οὐρανὸς
καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.
Περὶ δὲ τ ἡμέρας ἐκείνης [12] καὶ τ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ νη̄ 12 ἢ ὥρας.
Λυκ.ιζ.Ζ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος. Ὥσπερ δὲ αἱ ἡ- ξ ς γ.α.ε.ιε.
μέραι τ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τ υἱοῦ τ ἀνθρώπου. ὡς- ξα ε
Γεν.ζ.Β. περ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τ κατακλυσμοῦ τρώγον-
τες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας
Δ εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυ-
σμὸς, καὶ ἦρεν ἅπαντας· οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τ υἱοῦ τ ἀνθρώ-
Λυκ.ιζ.Η που. Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ξξ ε
α.θεσ.δ.Δ ὁ εἷς ἀφίεται. δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ [13] μύλωνι· μία παραλαμ- 13 μύλων.γ
δ.ε
Κεφ.κε.Α βάνεται, καὶ μία ἀφίεται *. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ξξτ ς * δύο ὅτι κ
μᾶς· εἷς
μᾶρ.ιγ.Δ ὥρᾳ ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται. ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἤδει ὁ ξξη παραλαμβά
νεται, καὶ εἷς
α.θεσ.ε.Α οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, β φίεται.β
Λυκ.ιβ.Ε καὶ οὐκ ἂν εἴασε διορυχθῆναι [14] τὸν οἶκον αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ 14 τὸν οἶκον
ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τ ἀνθρώπου

ἔρχεται. Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν· καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους, ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθυόντων, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Τότε ὁμοιωθήσεται κε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. Πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ αἱ πέντε μωραί. αἵτινες μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν, οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν, μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι, καὶ ἐκάθευδον. μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν, Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον, Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν. πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγοράσατε ἑαυτοῖς. Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος, καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε κύριε ἄνοιξον ἡμῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε B τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβών,

σξι ε
ς οἰκετείας. η
σξ ε
σξζ ε
αὐξ. ς. π. θ. ιοῖ ὁ ἐσθίη δ καὶ πίνη. β. ς. π. ιοῖ
νθ
σξη ε
ξ
β. γ. π
σξθ c
σο ε

Λκ. ιβ. Ζ
Λκ. ιϛ. Γ
Κεφ. ιγ. Ζ. καὶ κε. Γ
Κεφ. κδ. Δ
μᾶρ. ιγ. Δ
Λκ. ιθ. Β

εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ [2]ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τ̃ κυρίου αὐτ̃. μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τ̃ δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτ̃, Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω. εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τ̃ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν, εἶπε, Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτ̃, Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω. εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τ̃ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς, εἶπε, Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων
Γ ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτ̃ εἶπεν αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ἤδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτ̃ τὸ τάλαντον, καὶ δότε

Κεφ. ιγ. Β σοᾱ μθ. α. Γ ι σοδ̄ λκ. κ. Γ. καὶ ιθ. Δ ι Κεφ. κϛ. Β

τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τ̃ μὴ ἔχοντος, καὶ [4]ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτ̃. καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τ̃ ὀδόντων. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτ̃, καὶ πάντες ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτ̃, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτ̃, καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτ̃ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὡσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τ̃ ἐρίφων· καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτ̃, τὰ δὲ ἔρίφια ἐξ εὐωνύμων. τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτ̃, Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τ̃ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ἐπείνασα

Γω. ι. Ε Ρωμ. ιϛ. Δ Ησαΐ. νη. Β ἐζεκ. ιη. Β

2 ἐκέρδησε

4 ὃ ἔχει ἀρθήσεται α. η. π. θ

πεινασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, καὶ περιεβάλετέ με· ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρός με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δέ σε εἴδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν, καὶ περιεβάλομεν; πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός σε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ ἀριστερῶν, Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. ἐπείνασα γὰρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ, λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνὸν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν κρατήσωσι δόλῳ, καὶ ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον δὲ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνακειμένου. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν, λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι πτωχοῖς. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί κόπους

Ἐκκλησιαστικοῦ ζ. Δ.

Κεφ. ζ. Δ
Λευ. ιγ. Ζ
Ψαλ. ος. Γ

Γεν. ι. Β

Μαρ. ιη. Α
Λευ. κβ. Α

Γεν. ια. Ζ

Μαρ. ιη. Α
Ἰωα. ιβ. Α

ὁ ἡτοιμασεν ὁ πατήρ μου ὧδε. β

σοῦ α

σοι ς

β. α

πολυτίμου. ς.
ος. β

ϖρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. παν-
τοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ παντοτε ἔχε-
τε. βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου,
ϖρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν σοζ̄
κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται
Μαρ.ιδ.Β καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς [2] μνημόσυνον αὐτῆς. Τότε πορευθεὶς 2 μηρτύρια
λκ.κϛ.Α εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, ϖρὸς τοὺς
ἀρχιερεῖς, εἶπε, Τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν ϖραδώσω
αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια· κ̓ ἀπὸ τότε ἐζήτει
Μαρ.ιδ.Β εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν ϖραδῷ. * Τῇ δὲ ϖρώτῃ τῶν ἀζύμων ξγ̄ * αὐτῆς.β
λκ.κϛ.Α ϖροσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες αὐτῷ, Ποῦ θέλεις
ἑτοιμάσω μοί σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν
πόλιν ϖρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ, Ὁ διδάσκαλος λέγει, ὁ
καιρός μου ἐγγύς ἐστιν, ϖρὸς σὲ ϖοιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν
μου. Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς [3] συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 3 ϖροσέπε-
Μαρ.ιδ.Β καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν σοθ̄ ς.θ
λκ.κϛ.Γ· δώδεκα· * καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, Ἀμὴν * λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς * μαθητῶν
ἰω.ιγ.Γ ἐξ ὑμῶν ϖαραδώσει με. Καὶ λυπούμενοι σφόδρα, ἤρξαντο λέ- * ἀμὴν. ς
γειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν, Μήτι ἐγώ εἰμι, Κύριε; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς σπ̄ α σπᾱ ς
εἶπεν, [4] Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός 4 ἐμβαπτό-
Ψδ.μ.Γ με ϖραδώσει. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγρα- σπβ̄ ς μενος πλὴν
ἰω.ιγ.Β πται ϖερὶ αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν- εσθιόντων
θρώπου ϖαραδίδοται. καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρω- εἷς τὸ τρυβλ
ϖος ἐκεῖνος. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ ϖαραδιδοὺς αὐτὸν, εἶπε, Μή- σπγ̄ ι
Γ τι ἐγώ εἰμι, ῥαββί; Λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶπας. Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, ξθ̄ ι
α.Κορ.ια.Ε λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ [5] εὐλογήσας, ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς σπθ̄ ι α σπέ ς 5 εὐχαριστή-
μαθηταῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ γ.ς.ζ.η.θ.
λαβὼν τὸ ϖοτήριον καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων,
Πίετε ἐξ αὐτοῦ ϖάντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς
διαθήκης, τὸ ϖερὶ ϖολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτι-
ῶν. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ϖίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήμα-
τος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ ϖίνω μθ'
ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ ϖατρός μου. Καὶ ὑμνήσαντες, ϖπ̄ ς
Μαρ.ιδ.Γ ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Γ ἀπ- σπξ̄ ι
ἰω.ις.π.καὶ
μ.Β

σπζ τες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. γέγρα
πται γάρ, Παταξω τ ποιμένα, κ διασκορπισθήσεται τὰ πρό- " Ζαχρ.ιγ.Γ
βατα τ ποίμνης. μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς " Μαρ.ιϛ.Β
σπθ τὴν Γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Εἰ καὶ πάν-
α τες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι.
σ ϛ Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ, πρὶν Μαρ.ιδ.Γ
λυκ.κβ.Δ
ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος; ἰω.ιγ.Δ
6 ἀπαρνήσομαι. α.ϛ.θ.ιϛ. ιδ Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. Ὁμοίως Δ
σ α *καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον. Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰη- Μαρ.ιδ.Δ
*δὲ.α.ε.ϛ.θ.ιδ σ β σοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς,
σ γ ϛ Καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ. Καὶ παρα-
σ δ λαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖ-
α σθαι καὶ ἀδημονεῖν. Τότε λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή
σ ε μου ἕως θανάτου. μείνατε ὧδε, καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. Καὶ
α προελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχό-
σ ϛ μενος, καὶ λέγων, Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ
ϛ τὸ ποτήριον τοῦτο. πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. Καὶ ἔρχε-
ται πρὸς τοὺς μαθητὰς, καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ
Πέτρῳ, 7Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; 7 οὕτως; ὐκ.γ.
ϛ.ζ.ιϛ.ιδ.Μάρ
γρηγορεῖτε, καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. κος χαίφι, Σί-
μωνα καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας, καὶ
σ ζ τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Πάλιν οὐκ δεύ- τὸ ἑξῆς.
σ η τερον ἀπελθὼν, προσηύξατο λέγων, Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται
ϛ τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω,
8 πὼν πάλιν, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. Καὶ 8ἐλθὼν εὗρεν αὐτοὺς πάλιν κα-
εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας. θεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. Καὶ ἀ-
ε.ιι φεὶς αὐτοὺς, ἀπελθὼν πάλιν, προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐ-
σ θ τὸν λόγον εἰπών. Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ
ϛ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἤγγικεν
ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας *ἁμαρ- Ε
*ἀνθρώπων.θ ξ ε τ ω λῶν. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με. Καὶ Μαρ.ιδ.Ε
λυκ.κβ.Ε
ἰω.ιη.Α
α ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ'
τα αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιε-
ς ρέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν, ἔδω-
κεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων, Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κράτη-

σεῖε αὐτόν. Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε, Χαῖρε ῥαββί. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφην αὐτῷ, Ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει; Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ· καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων; πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι; Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· Z καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον. Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως. καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσωσι, καὶ οὐχ εὗρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὗρον. ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον, οὗτος ἔφη, Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί σοῦ καταμαρτυροῦσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας. πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων, Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδετε νῦν ἠκούσατε

Γεν. θ. Α Ἀποκ. ιγ. Γ

Η' σαΐ. ιγ. Β

Θρηνων ιη. Δ Μαρ. ιδ'. Ζ λουκ. κβ. Ζ ἰω. ιη. Γ

Ἰω. ϛ. Δ

Κεφ. κε. Δ α. βασ. ιη. Δ ῥωμ. ιδ'. Β

τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ἔσται ὁ ἐκβαλὼν τὸν δαιμόνιον ἐκεῖνον ἐκβληθήσεται ἔξω, καὶ ἐξηράνθη ἡ συκῆ ἐκείνη. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἐκάθισε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ

τ βλασφημίαν αὐτ· τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ ὑπ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἔνο
τιγ ἔνοχος θανάτου ἐστί. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτ, κὴ ἐκολάφι
α σαν αὐτόν. οἱ δὲ ἐράπισαν, λέγοντες, Προφήτευσον ἡμῖν Χρι-
ξτ στέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε. Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκαθήτο ἐν τῇ αὐλῇ, Mαρ.ιδ.Η
τιδ καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ λκ.χϚ.Ζ
α Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν* πάντων, λέγων, ἰω.ιη.Γ
* αὐτῶν.ς.ζ.ιϚ
Οὐκ οἶδα τί λέγεις. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν
ν. τιε αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ, Καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Να-
α
15 λέγ. αὐτοῖς, ἐκεῖ κὴ. ς.ζ.θ ζωραίου. Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ ὅρκου, Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρω-
16 λέγων, οὐκ οἶδα. β πον. μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες, εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀλη
θῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. Τότε
17 καταθεμα- τίζειν. ϖ. ἤρξατο 17 καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρω-
τις πον. Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε· καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥή-
β ματος τ Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ, Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι,
τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.

1 ἐποίησαν.β τιζ Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον 1 ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχι- κζ
β ερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τ λαοῦ κατ τ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐ-
τιη τόν. Καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον, καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Μαρ.ιε.Α
α λκ.κγ.Α
2 προσηδοὺς.β ξζ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ 2 προδιδοὺς αὐτ, ὅτι ἰω.ιη.Ε
τιθ κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια
ι τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, λέγων, Ἥμαρτον παρα-
3 δίκαιον.ϖ δοὺς αἷμα 3 ἀθῷον. Οἱ δὲ εἶπον, Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψῃ. Καὶ ῥί-
ψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξα Πραξ.α.Γ
το. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον, Οὐκ ἔξεστι βα
λεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν· ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. Συμβούλι-
ον δὲ λαβόντες, ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως
εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος, ἀγρὸς αἵμα- Πραξ.α.Γ
τος, ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ
προφήτου, λέγοντος, Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν Ζαχ.ια.Γ
τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἔ- Β
δωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι
Κύριος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἐπηρώτη-
τκ σεν αὐτὸν ὁ ἡγεμών, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ Μαρ.ιε.Α
α λκ.κγ.Α
τκα δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ, Σὺ λέγεις. Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ἰω.ιη.Ζ

υπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα· ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον. εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν. συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ. πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον, Βαραββᾶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν αὐτῷ πάντες, Σταυρωθήτω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω. Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου. ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας, παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην· καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον[4] ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες, Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυ

κβ β
κγ α
κδ ι
κε α
Μαρ. ιε. Α λυκ. κγ. Γ ιω. ιη. Η. καὶ ιθ. Γ
Γ
κς α
κζ ι
κη α
κθ α
Μαρ. ιε. Β ιω. ιθ. Α
λ ς
λα α
Μαρ. ιε. Β λυκ. κγ. Δ
Δ
4 ἐπὶ τὴν δεξι

ρὸν αὐτ̃. Καὶ ἐλθόντες εἰς τ̃ον λεγόμνον Γολγοθᾶ, ὅς ὅστι λεγόμνος κρανίου τ̃ος, ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μ̃ετὰ χολῆς μεμιγμένον. καὶ γευσάμνος οὐκ ἤθελε πιεῖν. Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τ̃οῦ προφήτου, Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τ̃ὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Καὶ καθήμνοι ἐτήρουν αὐτ̃ὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τ̃ῆς κεφαλῆς αὐτ̃οῦ τὴν αἰτίαν αὐτ̃οῦ γεγραμμένην, ΟΥ̓ΤΌΣ ΈΣΤΙΝ ΙΗΣΟΥ̃Σ Ό ΒΑΣΙΛΕῪΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΊΩν. Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσαὶ, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ ἀριστερῶν. Οἱ δὲ παραπορευόμνοι ἐβλασφήμουν αὐτ̃όν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτ̃ῶν, καὶ λέγοντες, Ὁ καταλύων τ̃ὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτ̃όν. εἰ υἱὸς εἶ τ̃οῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τ̃οῦ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μ̃ετὰ τ̃ῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτ̃ὸν οὐ δύναται σῶσαι. εἰ βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τ̃οῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομν αὐτῷ. πέποιθεν ἐπὶ τ̃ὸν Θεὸν, ῥυσάσθω νῦν αὐτ̃ὸν, εἰ θέλει αὐτ̃όν. εἶπε γὰρ ὅτι, Θεοῦ εἰμι υἱός. τὸ δὲ αὐτ̃ὸ καὶ οἱ λῃσαὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτ̃ῷ. Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης. περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων, Ἠλὶ Ἠλὶ, λαμὰ σαβαχθανί; τοῦτ̃ ἔστι, Θεέ μου Θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες; Τινὲς δὲ τ̃ῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαντες, ἔλεγον ὅτι, Ἠλίαν φωνεῖ οὗτ̃ος. Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτ̃ῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους, καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτ̃όν. οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον, Ἄφες ἴδωμν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτ̃όν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τ̃οῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπ' ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν, καὶ πολλὰ σώματα τ̃ῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη. καὶ ἐξελθόντες ἐκ τ̃ῶν μνημείων μ̃ετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτ̃οῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐ-

Μαρ.ιε.Β λυκ.κγ.Ε ἰωα.ιθ.Γ Μαρ.ιε.Γ Ψαλμ.κα.Δ Ψαλμ.κα.Α Ζ Β.Γαρ.γ.Δ

5 ὁ ἑρμηνευόμενον. γ 6 αἴτιον. β 7 ἠθέλησεν. η ω. 8 σῶσαι· γ.η. ζ.θ.ιβ.ιη * ἐπ'. ω. 9 ηλμὰ. δ.ς.ιδ ηλμὰ. α.β.γ.ε. ζ.η.θ. λεμὰ. η * ἀλλος δὲ λαβὼν σπόγγον, ἔτυξεν ὄξους πλησθεὶς ὕσσωπον καὶ ἄῤῥαπον· καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα. ζ.η 10 ἐπιφανὴς. ς

τ̃ προωῶτες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σῆσμὸν κ̀ τὰ γλυόμμυα, ἐ-
φοβήθησ̃ σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτ̃. Ἦσ̃ τμζ̄
δὲ ἐκεῖ* γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠ- *ὐ. ς. ιβ
κολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τ̃ Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ·
ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, κ̀ Μαρία ἡ τ̃ Ἰακώβου
Μαρ.ιε.Δ καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, κ̀ ἡ μήτηρ τ̃ υἱῶν Ζεβεδαίου. Ὀψίας δὲ ξη̄
λυκ.κγ.Η γλυομμύης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοῦ- τμη̄
ἰω.ιθ.Η Η νομα Ἰωσὴφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ. οὗτ̃ προσελ
θὼν τῷ Πιλάτῳ, ἠτήσατο τὸ σῶμα τ̃ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐ-
κέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ τμθ̄
ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ
αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας
λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τ̃ μνημείου, ἀπῆλθεν. Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία τ
ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τ̃
τάφου. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν Παρασκευήν, συνή- πα
χθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον, λέ-
γοντες, Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν,
μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι· κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν
τάφον ἕως τ̃ τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐ-
τ̃ νυκτὸς, κλέψωσιν αὐτὸν, κ̀ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τ̃ *β.ιγ
νεκρῶν· κ̀ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τ̃ πρώτης. Ἔφη δὲ αὐ-
τοῖς ὁ Πιλάτος, Ἔχετε κουστωδίαν, ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς
οἴδατε. Οἱ δὲ, πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες
Μαρ.ιϛ.Β τὸν λίθον μετὰ τ̃ κουστωδίας. Ὀψὲ δὲ σαββάτων τῇ ἐπι- κη̄ τιβ̄
ιω.κ.Γ φωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, α
καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, θεωρῆσαι τὸν τάφον. κ̀ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένε-
το μέγας. ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελ-
θὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τ̃ θύρας*, κ̀ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτ̃. *τοῦ μνημεί
ου. ς. κ. θ
ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτ̃ ὡς ἀστραπὴ, κ̀ τὸ ἔνδυμα αὐτ̃ λευκὸν ὡσεὶ
χιών. ἀπὸ δὲ τ̃ φόβου αὐτ̃ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, κ̀ ἐγένοντο
ὡσεὶ νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξὶ, Μὴ φο- τιγ̄
Β βεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. οὐκ β
ἔστιν ὧδε. ἠγέρθη γὰρ, καθὼς εἶπε*. δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου *ὑμῖν. ιη
ἔκειτο ὁ Κύριος. καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς

αὐτ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τ νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τ
πη̄ β Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι
ταχὺ ἀπὸ τ μνημείου μ τ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδρα-
β πη̄ μον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτ. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖ
ι λαι τοῖς μαθηταῖς αὐτ, καὶ ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς, λέ-
γων, Χαίρετε. Αἱ δὲ, προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτ τοὺ πό-
δας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φο
βεῖσθε. ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς [11] ἀδελφοῖς μου, ἵνα ἀπέλ-
11 μαθηταῖς μου. α θωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται. Πορευομένων Γ
δὲ αὐτῶν, ἰδού τινες τ κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπή
γγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. καὶ συναχθέν-
12 ἀργύρια ἱκανὰ. C τες μετὰ τ πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, [12] ἀργύρια
ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, λέγοντες, εἴπατε ὅτι, οἱ μαθη-
ταὶ αὐτ νυκτὸς ἐλθόντες, ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. καὶ
ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν, καὶ
ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. Οἱ δὲ, λαβόντες τὰ ἀργύρια,
ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ
Ἰουδαίοις μέχρι τ σήμερον. Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθη- Δ
σαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.
καὶ ἰδόντες αὐτ, προσεκύνησαν αὐτῷ. οἱ δὲ ἐδίστασαν. καὶ προσ-
ελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων, Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξ-
ουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε Μαρ. 15. Δ
πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τ πατρὸς καὶ
τ υἱοῦ καὶ τ ἁγίου πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάν-
τα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας
τὰς ἡμέρας, ἕως τ συντελείας τ αἰῶνος. ἀμήν.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΚΑΤΑ ΣΩΦΡΟΝΙΟΝ

ΜΑΡΚΟΣ μαθητὴς καὶ ἑρμηνευτὴς Πέτρου, καθὼς τοῦ Πέτρου ἐξηγουμένου ἀκήκοε, ἐπιδημήσας τῇ Ρώμῃ πρὸς τῶν ἀδελφῶν, βραχὺ συνέταξεν εὐαγγέλιον. ὡσαύτως δὲ καὶ τυχὼν Πέτρος ἐδοκίμασε, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθησόμενον αὐθεντίσας ἐξέδωκε, καθάπερ ἔγραψατο Κλήμης ἐν ὀκτῳ τῶν ὑποτυπώσεων λόγῳ. καὶ Παπίας Ἱεραπολίτης ἐπίσκοπος μέμνηται τούτου τοῦ Μάρκου, καὶ Πέτρος ἐν τῇ προφητῇ ἐπιστολῇ, ἐν ὀνόματι Βαβυλῶνος, εἰκονικῶς Ρώμην σημαίνων. Ἀσπάζεται ὑμᾶς, φησὶν, ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ Μάρκος ὁ ἐμὸς υἱός. παραλαβὼν τοιγαροῦν τὸ εὐαγγέλιον οὗτος αὐτὸς συνέταξε, καὶ καλαμβαὴ τὴν Αἴγυπτον, καὶ προφθὰς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰησοῦν κηρύττων, κατεσήσατο ἐκκλησίαν. τοσαύτῃ παιδεύσει καὶ βίου καρτερίᾳ διέπρεψεν, ὥστε πρώτους τοὺς ἀκολουθοῦντας τῷ Χριστῷ, ἕπεσθαι τῇ τούτου διαγωγῇ. ὅθεν καὶ Φίλων ὁ τῶν Ἰουδαίων ἑλληνιστὴς, ὁρᾷν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρώτην ἐκκλησίαν ἐπὶ ἰουδαΐζουσαν, ὡσημεῖ εἰς ἔπαινον τοῦ οἰκείου ἔθνους, βίβλον περὶ τῆς τούτων διαγωγῆς συνεγράψατο· καὶ ὡσπερ Λουκᾶς διηγεῖται τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ πιστεύσαντας πρώτα ἐκκλησίαν χριστιανῶν, οὕτως κἀκεῖνος ὅπερ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ Μάρκου τοῦ διδασκάλου ἐώρα γινόμενον τῇ μνήμῃ παρέδωκε. τελευτήσας δὲ ὑπὸ ὀγδόῳ τοῦ Νέρωνος ἔτει, ἀπετέθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, διαδεξαμένου αὐτὸν Ἀνανίου.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥ ΔΩΡΟθέου μαρτυρος καὶ Τυρίων ἐπισκόπου συνόψεως.

ΜΑΡΚΟΣ ὁ εὐαγγελιστὴς, ὁ πρῶτος Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, Ἀλεξανδρεῦσι καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ αὐτῆς ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου, ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ μέχρι Πενταπόλεως· ἐπὶ τῆς βασιλείας Τραϊανοῦ, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καλῶν λαῶν ὑπὸ Βαχήλου, καὶ συρεὶς ἀπὸ τῶν καλουμένων βουκόλου τόπων ἕως τῶν καλουμένων ἀγγέλων, ἐκεῖ ἐκάη πυρὶ ὑπὸ τῶν εἰδωλομανῶν, μιλιῷ φαρμουθίλεως, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐν τοῖς βουκόλου.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ Βουλγαρείας ὑποθεσις εἰς τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον.

ΤΟ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον μετὰ δέκα ἔτη τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως συνεγράφη ἐν Ρώμῃ. ὧν μὲν γὰρ οὗτος ὁ Μάρκος Πέτρου μαθητής. α. Πετρ. ε
ὃν καὶ υἱὸν αὐτοῦ ὁ Πέτρος ὀνομάζει, πνευματικὴν πρὸς τοῦτο. ἐκαλεῖτο γὰρ καὶ Ἰωάννης. ἐπώνυμος δὲ Βαρνάβα. ἀλλὰ καὶ Παύλου συνέκδημος. τέως μὲν οὖν Πέτρῳ συνῆν τὰ πλεῖστα, καὶ ἐν Ρώμῃ συνῆν. ἡνίκα δὲ μόνον οὐκ ἤδη οἱ ἐν Ρώμῃ πιστοὶ, μὴ μόνον ἀγράφως κηρύττειν, ἀλλὰ καὶ ἐγγράφως αὐτοῖς ἐκθέσθαι τὸν τοῦ Χριστοῦ πολιτείαν. μόλις οὖν πεισθεὶς συνεγράψατο. ᾧ δὲ Πέτρῳ ἀπεκαλύφθη πρὸς Θεοῦ ὅτι Μάρκος συνέγραψεν εὐαγγέλιον. ἰδὼν οὖν, καὶ ὅτι βεβαιώσας ὡς δήθεν, εἶτα καὶ ἐπίσκοπον αὐτὸν ἐξαπέστειλεν εἰς Αἴγυπτον. ἔνθα δὴ καὶ κηρύξας, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τε ἐκκλησίαν συνεστήσατο, τοῖς πρώτοις ᾧ μεσημβρινῷ κλίματι πρώτως ἐφώτισεν. ἔστιν οὖν ὁ χαρακτὴρ τοῦ εὐαγγελίου σαφὴς, καὶ οὐδὲν ἔχων περιττὸν ἢ μυθῶδες. σχεδὸν δὲ καὶ τὰ πρῶτα ᾧ Ματθαίῳ συνῳδὰ ὁ πρῶτον εὐαγγελιστὴς, πλὴν ὅσον ὁ Ματθαῖος πλατύτερος· καὶ

ὅτι ὁ μὲν Ματθαῖος τῆς κτ' σάρκα γενήσεως τοῦ Κυρίου ἐν ἀρχῇ μεμονωμένῳ. οὗτος δὲ ἀπὸ τοῦ προφήτου ἤρξατο Ἰωάννου. ὅθεν τινὲς (εἰ καὶ προερμότερον δοκεῖ) τοιοῦτόν τι ὄνομα εἶπον ὅτι τῶν εὐαγγελιστῶν· ὁ ὅτι τῶν χερουβὶμ καὶ ἡμιμυθος Θεὸς, ἃ τέσσαρα πρόσωπα ἡ γραφὴ λέγει, προέδωκεν ἡμῖν τετράμορφον τὸ εὐαγγέλιον, ἑνὶ πνεύματι συνεχόμενον. Ἐξεκ. α. καὶ μα.
ὡς γὰρ οὖν τῶν χερουβὶμ ἕκαστον, ἓν μὲν πρόσωπον εἶχεν ὅμοιον λέοντι, ἕτερον δὲ ἀνθρώπῳ, καὶ ἕτερον ἀετῷ, καὶ ἕτερον μόσχῳ· οὕτω δὲ ἡ τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος τετραμερεία. Ὁ μὲν γὰρ τῷ Ἰωάννῃ εὐαγγέλιον, ἔχει λέοντος τρόπον· βασιλικὴν γὰρ ὁ λέων καὶ ἡγεμονικόν. ὁμοίως οὖν καὶ ὁ Ἰωάννης ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ καὶ δεσποτικοῦ ἀξιώματος τῆς θεότητος τοῦ λόγου ἤρξατο, εἰπών, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν. Ὁ δὲ τῷ Ματθαῖον, ἀνθρωπόμορφον. ἀπὸ γὰρ τῆς τῷ σάρκα γενήσεως καὶ ἀνθρωπήσεως τοῦ λόγου ἤρξατο. Ὁ δὲ τῷ Μάρκον, ἀετοῦ πτερυγίζοντι. ἀπὸ γὰρ τοῦ προφήτου ἤρξατο τοῦ Ἰωάννου. ἡ δὲ προφητικὴ χάρις προορατικὴ οὖσα, καὶ ὀξέως τὰ πόρρω βλέπουσα, ὡς ἀετός ἐστι. φασὶ γὰρ ὃν ἀετὸν ὀξυδερκέσατον εἶναι, ὥστε καὶ μόνον τῶν ἐν ζώων πρὸς τὸν ἥλιον δύνασθαι ἀτενίζειν μὴ καμμύοντα. μόσχῳ δὲ ὅμοιον ὁ τῷ Λουκᾷ, διότι ἀπὸ τῆς ἱερατείας τοῦ Ζαχαρίου ἤρξατο, ἐν ᾗ τῶν ἀμνῶν τοῦ λαοῦ θυμιῶντος. καὶ μόσχος δὲ ἦν ὁ θυόμενος τότε· ἄρχεται οὖν ὁ Μάρκος τοῦ εὐαγγελίου ἀπὸ τῆς τοῦ προδρόμου διαγωγῆς καὶ ἀποδείξεως. ἄκουε οὖν αὐτοῦ φησιν.

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

α' περὶ τοῦ δαιμονιζομένου.
β' περὶ τῆς πενθερᾶς τοῦ Πέτρου.
γ' περὶ τῶν ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων.
δ' περὶ τοῦ λεπροῦ.
ε' περὶ τοῦ παραλυτικοῦ.
ς' περὶ τοῦ Λευὶ τοῦ τελώνου.
ζ' περὶ τοῦ ξηρὰν ἔχοντος τὴν χεῖρα.
η' περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἐκλογῆς.
θ' περὶ τοῦ παρόντος παραβολῆς.
ι' περὶ τῆς ὀπτασίας τῶν ὑδάτων.
ια' περὶ τοῦ λεπροῦ.
ιβ' περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου.
ιγ' περὶ τῆς αἱμορροούσης.
ιδ' περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων διαβάσεως.
ιε' περὶ Ἰωάννου καὶ Ἡρῴδου.
ις' περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.
ιζ' περὶ τοῦ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου.
ιη' περὶ τῆς παραβάσεως τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ.
ιθ' περὶ τῆς Συροφοινίσσης.
κ' περὶ τοῦ μογιλάλου.
κα' περὶ τῶν ἑπτὰ ἄρτων.
κβ' περὶ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων.
κγ' περὶ τοῦ τυφλοῦ.
κδ' περὶ τῆς ἐν Καισαρείᾳ ἐπιφωτήσεως
κε' περὶ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Ἰησοῦ.
κς' περὶ τοῦ σεληνιαζομένου.
κζ' περὶ τῶν διαλογιζομένων τίς μείζων.
κη' περὶ τοῦ ἐπιφωνήσαντος τὸ Κύριον εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα.
κθ περὶ τοῦ ἐπιφωνήσαντος πλουσίου τὸν Ἰησοῦν.
λ' περὶ τῶν ἐργατῶν Ζεβεδαίου.
λα' περὶ τοῦ Βαρτιμαίου.
λβ' περὶ τοῦ πώλου.
λγ' περὶ τῆς ξηρανθείσης συκῆς.
λδ' περὶ ἀμπελουργίας.
λε' περὶ τῶν ἐπιτρεψάντων τὸν Κύριον ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων.
λς' περὶ τοῦ ἀμπελῶνος.
λζ' περὶ τῶν ἐπιτρεψάντων τὸ Κύριον διὰ τὸν κῆνσον.
λη' περὶ τῶν Σαδδουκαίων.
λθ' περὶ τοῦ γραμματέως.
μ' περὶ τῆς τοῦ Κυρίου ἐπιφωτήσεως.
μα' περὶ τοῦ δύο λεπτὰ βαλούσης.
μβ' περὶ συντελείας.
μγ' περὶ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας.
μδ' περὶ τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρῳ.
με' περὶ τοῦ πάσχα.
μς' περὶ τῆς παραδόσεως προφητεία.
μζ' περὶ ἀρνήσεως Πέτρου.
μη' περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ματθ.γ.Α
Μαλαχ.γ.Α
Ησαΐου μ.Α
ἰω.α.Γ
λουκ.γ.Α
Ματθ.γ.Α
Λδιϊτ.ια.Γ
Ματθ.γ.Γ
λουκ.γ.Γ
ἰω.α.Γ.Δ
Πραξ.α.Α
κγ.β.Α.κγ.ια.
Γ.καὶ ιθ.Α
Ματθ.γ.Δ
λουκ.γ.Δ
ἰω.α.Γ
Ματθ.δ.Α
λουκ.δ.Α
Ματθ.δ.Γ

ΑΡΧΗ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ· ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται, * καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον· Καὶ ἐκήρυσσε λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τὸ πνεῦμα ὡσεὶ περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν· καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα. Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα * αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα *, πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων· καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ. Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κη-

α 1 ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ.
β
γ
ε
ϛ
ζ
η
θ
ι
ια
ιβ
ιγ
ιδ
ιε
ιϛ
ιζ
ιη
ιθ
κ
κα
κβ
κγ
κδ
κε
κϛ
κζ
κη
κθ
λ
λα
λβ
λγ
λδ
λε
λϛ
λζ
λη
λθ
μ
μα
μβ
μγ
μδ
με
μϛ
μζ
μη
μθ
ν
να
νβ
νγ
νδ
νε
νϛ
νζ
νη
νθ
ξ
ξα
ξβ
ξγ
ξδ
ξε
ξϛ
ξζ
ξη
ξθ
ο
οα
οβ
ογ
οδ
οε
οϛ
οζ
οη
οθ
π
πα
πβ
πγ
πδ
πε
πϛ
πζ
πη
πθ
ρ
ρα
ρβ
ργ
ρδ
ρε
ρϛ
ρζ
ρη
ρθ
σ
σα
σβ
σγ
σδ
σε
σϛ
σζ
ση
σθ
τ
τα
τβ
τγ
τδ
τε
τϛ
τζ
τη
τθ
υ
υα
υβ
υγ
υδ
υε
υϛ
υζ
υη
υθ
φ
φα
φβ
φγ
φδ
φε
φϛ
φζ
φη
φθ
χ
χα
χβ
χγ
χδ
χε
χϛ
χζ
χη
χθ
ψ
ψα
ψβ
ψγ
ψδ
ψε
ψϛ
ψζ
ψη
ψθ
ω
ωα
ωβ
ωγ
ωδ
ωε
ωϛ
ωζ
ωη
ωθ

* πάντες. κ

2 ὧν ὑποδ
πος. κ. ε
ξ βαπτίζω.

4 λώσαι ἱμ
β

ς ὡσεί. γ.

* τὰ ἄγια. β
γ
* ἢ νύκτας
σαράκοντα

ρύσεων τὸ εὐαγγέλιον τ βασιλείας τῦ Θεοῦ, καὶ λέγων, Ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τ Θεοῦ· μετανοεῖτε, καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. θ ς Παράγων δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν Σίμωνος. ια ς [7] αὐτοῦ [8] βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσσῃ (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς·) καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων. ιβ ς Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. ιγ ς Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα· καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναούμ. καὶ εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐδίδασκε. Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς Γ
α ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. Καὶ ἦν ἐν τῇ ιη συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε, λέγων, Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοὶ Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; [12] οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τ Θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν [13] πρὸς αὐτοὺς, λέγοντας, Τί ἐστι τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην β τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας. Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συνα- ιε ς γωγῆς [14] ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα· καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν, κρατήσας τ χεῖρος αὐτῆς· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. Ὀψίας δὲ γενο- γ μένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, καὶ τοὺς δαιμονιζομένους· καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν. καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχον- ις

6 ὁ δὲ παράγων παρὰ. β. γ
7 αὐτοῦ τοῦ Σίμωνος. ϖ.
8 ἀμφιβάλλοντας. β. ℓ η
9 ἀμφίβληστρα. η
10 ἠκολούθησαν αὐτῷ. β.
11 εἰσπορεύονται. ε
* πάντες. ε
12 οἶδά μου. η
13 πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντας. ς
* αὐτοῦ. β.
14 ἐξελθόντων ἦλθον. β. ε

Ματθ. ℓ. Γ λκ. ε. Α
Ματθ. ℓ. Β λκ. ℓ. Ε
Μαθ. ζ. Δ λκ. ℓ. Ε
Λκ. ℓ. Ε
Μαθ. ς. Β λκ. ℓ. Ζ
Ματθ. η. Β λκ. ℓ. Η

Δικ.ᾱ.Η Δ τας ποικίλας νόσους· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤ-
φιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.* Καὶ πρωΐ[16] ἐννυ- ις *κεφ. ε.ς.ν
χθὲν λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθε, καὶ ἀπῆλθεν* εἰς ἔρημον τόπον, κἀ- ν 16 ἔπυχα. ς.
κεῖ προσηύχετο. καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' ιβ
αὐτοῦ· καὶ εὑρόντες αὐτὸν, λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι πάντες ζητοῦσί σε. *ὁ Ἰησ.ις.α.6
καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἄγωμεν εἰς[17] τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα
Δικ.ᾱ.Η κἀκεῖ κηρύξω. εἰς τοῦτο γὰρ[18] ἐξελήλυθα. Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν 17 τὰς ἐχομέ-
μας καὶ εἰς τ
πόλεις. β
τῆς συναγωγαῖς αὐτῶν, εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαι 18 ἐξήλυθα.
Ματθ.ι.Α μόνια ἐκβάλλων. Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς πα- κζ
Λκ.ε.Γ ρακαλῶν αὐτὸν, καὶ γονυπετῶν αὐτὸν, καὶ λέγων αὐτῷ,[19] Ὅτι ἐ- ιη
β 19 κύριε ἐὰ
ἂν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθείς,
ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Θέλω, καθα-
ρίσθητι. Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ, εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέ- β.ᾱ
πρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ, εὐθέως
ἐξέβαλεν αὐτόν· καὶ λέγει αὐτῷ, Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς, α.ᾱ
ἀλλ' ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ
Λευϊτ.ιδ.Α καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ, καὶ διαφημίζειν τὸν λό ιθ
γον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ι
ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανται-
Ματθ.θ.Α χόθεν. Καὶ πάλιν εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν, κ
λκ.ε.Δ β α
καὶ ἠκούσθη ὅτι[1] εἰς οἶκόν ἐστι, καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε 1 εἰς οἶκω ἐσ
μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς
τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν, παραλυτικὸν φέροντες ε
αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων· καὶ μὴ δυνάμενοι[2] προσεγγίσαι αὐ- 2 προσενέγ-
και. ν
τῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύ-
ξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ, Τέ-
κνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμ-
ματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν, Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι
Ἰώδ ιδ.Α ἡσαΐ μγ.Δ ψαλ.ν.Α ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ
πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως* διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν * αὐτοὶ. ς.
αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί ἐστιν

3 συν.γ.ϛ.ζ.η.θ

εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν, Ἔγειραι, καὶ ἆρόν σου τὸν κράβαττον, καὶ περιπάτει. Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας (λέγει τῷ παραλυτικῷ) σοὶ λέγω, ἔγειραι, καὶ ἆρον (Ν) κράβαττόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἆρας (Ν) κράβαττον, ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων. ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεόν, λέγοντας, ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν. Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ παράγων εἶδε Λευὶν τὸν τοῦ Ἁλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ λέγει αὐτῷ, ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ 4ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ (Φ) Φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; * Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν (Φ) ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. 6οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Καὶ ἦσαν (Φ) μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύοντες· καὶ ἔρχονται, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διατί (Φ) μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, νηστεύειν; ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν· ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Καὶ οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιῤῥάπτει ἐπὶ 7ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον. Καὶ 8ἐγένετο πάλιν παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ

Ματθ.θ.Α Λκ.ε.Ζ

Γ

Ματθ.θ.Β Λκ.ε.Ζ.Η

Δ

Ματθ.ιβ.Α Λκ.ϛ.Α

ϛ διαΐ.β
* ὁ διδάσκαλος ὑμῶν.η
6 οὐκ ἦλθον.η
β.η
η.ε.ϛ.η.θ
7 ἱμάτιον παλαιόν.β.η
8 ἐγένετο πάλιν αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διαπορεύεσθαι διὰ.β

ὁδὸν ποιεῖν λίλοντες τοὺς σάχυας. καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ἴδε τί ποιοῦσιν* ἐν τοῖς σάββασιν, ὃ οὐκ ἔξεστι; Καὶ αὐτὸς ἔφη αὐτοῖς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε χρείαν ἔσχε, καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγε, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσι; Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα, καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἔγειραι εἰς τὸ μέσον. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἔξεστι τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων. Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι, εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν. Καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας. Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, προσέπιπτεν αὐτῷ, καὶ ἔκραζε λέγοντα, Ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσι. Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός· καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα ὦσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν, καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν

κε Β γ. Μαθ. ιβ. Α λκ. ς. Α. α. Βασ. κα. Β. Λβίτ. κδ. Β. Ματθ. ιβ. Α λκ. ς. Α. Μαθ. ι. Δ. Μαθ. ι. Α λκ. ς. Β. Γ.

* οἱ μαθηταί σου. β
1 ξηραν. β.
2 ἢ ἔξεστι τοῖς σάββασιν; ε
3 πολὺς ὄχλος β
4 ἠκολούθησεν α. ι. η
ς ὄχλος. ι

λ c δαλλην τὰ δαιμόνια. Καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον· & Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, ὅ ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς· & Ἀνδρέαν, & Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ
5 Ματθαῖον. β Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμω-
7 Καναναῖον. β να τὸν [7] Καναναίτην, & Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν
λα αὐτόν. Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε
[8] μηδὲ δύασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ
μηδέπ. ς. παρ' αὐτοῦ, ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γάρ, Ὅτι ἐξέστη. καὶ
λβ c οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες, ἔλεγον, Ὅτι
Βεελζεβοὺλ ἔχει, & ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλ- Ματθ θ. Δ
λει τὰ δαιμόνια. Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐν παραβο- & ιβ. Β.
λαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλ- λύκ. ια. Β
λειν; καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται στα-
θῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη· καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ
δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη. & εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυ-
ν ἀλλ' οὐδεὶς τὸν καὶ μεμέρισται, οὐ δύναται στα θῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει. Οὐ Δ
δύναται οὐδεὶς τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ, διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ· & τότε τὴν
ο διαρπάσῃ οἰκίαν αὐτοῦ [10] διαρπάσει. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφε- Ματθ. ιβ. Γ
α. γ. ε. ζ. ιβ λη β θήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλασφη- λύκ. ιβ. Β
μίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν· ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ α. ἰω. ε. Δ
πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν
ι ἁμαρτίας. β λε β αἰωνίου [11] κρίσεως· ὅτι ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει. Ματθ. ιβ. Δ
λύκ. η. Γ
Ἔρχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἔξω ἑστῶτες, ἀπέ-
στειλαν πρὸς αὐτὸν φωνοῦντες αὐτόν· & ἐκάθητο ὄχλος περὶ
καὶ αἱ ἀδελφαί αὐτόν· εἶπον δὲ αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου & οἱ ἀδελφοί σου * ἔξω
ιθ. α. ε. ς. ζ. ιϛ ζητοῦσί σε. Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου,
ι καὶ οἱ ἀδελφοί μου; [12] ἢ οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐ-
τὸν καθημένους, λέγει, Ἴδε ἡ μήτηρ μου, & οἱ ἀδελφοί μου· ὃς γὰρ
ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ μου
λς c καὶ μήτηρ ἐστί. Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν Δ Ματθ. ιγ. Α
θάλασσαν, καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολύς, ὥστε αὐτὸν λύκ. η. Α
ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον, καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος

παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ὅλῃ. καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Ἀκούετε· Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτό. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλὴν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτὸ, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν [13] ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ ἓν ἑκατόν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Ὅτε δὲ ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμῖν δέδοται γνῶναι
B τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, ἵνα βλέποντες βλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσι· καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι, καὶ μὴ συνιῶσι· μήποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην; καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; Ὁ σπείρων, (Α) τὸν λόγον σπείρει· οὗτοι δέ εἰσιν (1) παρὰ τὴν ὁδὸν, [1] ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ σατανᾶς, καὶ αἴρει τὸν λόγον (Α) τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἱ ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἶτα γενομένης θλίψεως, ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλίζονται. καὶ [2] οὗτοί εἰσιν (2) εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι· οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. Καὶ οὗτοί εἰσιν (3) ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν, ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ ἓν ἑκατόν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Μήτι ὁ λύχνος [3] ἔρχεται, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ,

Ησαΐου ς. Γ
ματθ. κγ. Β
λκ. η. Β
ἰω. ιβ. Ζ
πραξ. κη. Ζ
ρωμ. ια. Β

α. Τιμοθ. ς. Γ. Δ

Μαθθ. ε. Β
λκ. η. Γ. ἓ
ια. Δ

γ. η. ς. ζ

ιγ χς παυ
ὧν σπείρε
καὶ ὧν τοῖς ἐ
ϖ.

λζ α

λη β

1 ὅπου σπεί

2 σπόροι ἐ
η. ε. ζ.

λθ β

3 ἀπέρχε

μ β ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; ° Οὐ γάρ Ματθ.ι.Γ
ἐστί τι κρυπτὸν, ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, λυκ.η.Γ.ͨ
ιβ.Α
μα β ἀλλ' ἵνα εἰς φανερὸν ἔλθῃ. Εἴτις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ
4 ἀφιμαρ- ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε. ° ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, 4 με- Ματθ.ζ.Α
τρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. ° Ὃς λυκ.ς.Ε
μβ β γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται Ματθ ιγ.Β
λυκ.η.Γ.ͨ
μγ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ιθ.Δ
ἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καθεύδῃ, καὶ
ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνηται
ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ πρῶτον
χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ· ὅταν δὲ πα-
ραδῷ ὁ καρπὸς, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν
μδ β ὁ θερισμός. Καὶ ἔλεγε, Τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ, ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν; ° ὡς Ματθ.ιγ.Β
κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερον Δ λυκ.ιγ.Δ
πάντων τῶν σπερμάτων ὄντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀ-
ναβαίνει, καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μείζων, καὶ ποιεῖ κλά-
δους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετει-
με ε νὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν. Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς
πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν· χω-
τὸν λόγον. ς μς ρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· * κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μα-
μζ θηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα. ° Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ- Ματθ.η.Γ
μέρᾳ, ὀψίας γενομένης, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. Καὶ ἀφέντες λυκ.η.Γ
μβ τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ. καὶ
ἄλλα δὲ 10 πλοιάρια ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ γίνεται λαίλαψ ἀνέμου
10 πλοῖα. ς.θ μεγάλη· τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤ-
δη 11 γεμίζεσθαι. καὶ ἦν αὐτὸς 12 ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσ-
1 βυθίζεσθαι. ς κεφάλαιον καθεύδων· καὶ διεγείρουσιν αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ,
2 ἐν τῇ π Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; Καὶ διεγερθεὶς ἐπετί-
μησε τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσσῃ, Σιώπα, πεφίμωσο. Καὶ
ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. καὶ ἔφη αὐτοῖς,
3 δειλοί ἐστε ὕπω ἔχετε. β.π Τί δειλοί ἐστε οὕτω; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον
μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνε-
θάλασσ. π.θ ιά μος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ; ° Καὶ 1 ἦλθον εἰς ε Ματθ.η.Δ
λυκ.η.Δ

τὸ πέραν τ θαλάσσης, εἰς τ χώραν τ Γαδαρηνῶν· καὶ ἐξελ-
θόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνη-
μείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, ὃς τὴν κατοίκησιν εἶ-
χεν ἐν τοῖς μνημείοις· καὶ οὔτε ἁλύσεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν
δῆσαι, διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι, καὶ
διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις, καὶ τὰς πέδας συντετρίφθαι,
καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε δαμάσαι· καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας
ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυ
τὸν λίθοις. ἰδὼν δὲ τ Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμε, καὶ προσε-
κύνησεν αὐτῷ, καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ, εἶπε, Τί ἐμοὶ καί σοι,
Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τ Θεὸν μή με βασανί-
σῃς· (ἔλεγε γὰρ αὐτῷ, Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τ ἀν-
θρώπου.) καὶ ἐπηρώτα αὐτ, Τί σοι ὄνομα; Καὶ ἀπεκρίθη λέ-
γων, Λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν. Καὶ παρεκάλει αὐ-
τὸν πολλά, ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. Ἦν δὲ ἐκεῖ
πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη· καὶ παρε-
κάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς
εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐ-
Β τοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρ-
τα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρη-
μνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ὄντες ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ
θαλάσσῃ. Οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν
εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τὸ ὅτι τὸ
γεγονός. καὶ ἔρχονται πρὸς Ⓦ Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι Ⓦ δαι-
μονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον, καὶ σωφρονοῦντα τ
ἐσχηκότα Ⓦ λεγεῶνα· καὶ ἐφοβήθησαν. καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ
ἰδόντες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων, καὶ
ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτ ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Καὶ
ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς
ἵνα ᾖ μετ' αὐτ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ,
Ὕπαγε εἰς Ⓦ οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅ-
σα σοι ὁ Κύριος ἐποίησε, καὶ ἠλέησέ σε. Καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἤρξατο
κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάν-
τες ἐθαύμαζον. Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ

Ματθ. θ. Γ
λκ. η. Ζ

2 Γεργεσηνῶν
Γερασηνῶν.
3 ἐξελθόντι
αὐτοῦ. 5. π. ὑ
θύλων αὐτ
4 μνήμασι
ὑπέρ. π
5 τῷ ὄρει. ᾱ
6 βοσκομέ
νων. π
7 παρεκά-
λουν. γ
γ. π. β
8 αὐτοῖς. π
β
μη
π
9 ἐμβαίνο
γ. ε. π
μβ
β

παλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτὸν, & ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδοὺ ἔρχεται εἷς τ̃ ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάειρος, & ἰδὼν αὐτὸν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτ̃, καὶ παρακαλῇ αὐτὸν πολλὰ, λέγων, Ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῇ & ζήσεται. Καὶ ἀπῆλθε μετ' αὐτ̃· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, & συνέθλιβον αὐτόν. (Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, & δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν, ἥψατο τ̃ ἱματίου αὐτ̃. ἔλεγε γάρ, Ὅτι κἂν τ̃ ἱματίων αὐτ̃ ἅψωμαι, σωθήσομαι. Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι, ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγε, Τίς μου ἥψατο τ̃ ἱματίων; Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτ̃, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, & λέγεις, Τίς μου ἥψατο; Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα & τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, & εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. Ἔτι αὐτ̃ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες, Ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε, τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον, λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ, Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε· & οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον, & Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τ̃ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας & ἀλαλάζοντας πολλά· καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτ̃· ὁ δὲ ἐκβαλὼν ἅπαντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου & τὴν μητέρα, καὶ τοὺς μετ' αὐτ̃, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ, Ταλιθὰ κοῦ-

Γ Δ

*γρ. β

ιο ζήσῃ. β

μι, ὁ ὄστι μθερμηνεύομενον, Τὸ κοράσιον (σοὶ λέγω) ἔγειραι. Καὶ
εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον, καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα.
καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλῃ. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα
Ματθ.ιγ.Η μηδεὶς γνῷ τοῦτο, καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν. ˚Καὶ ς΄
λκ.κ.Γ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ· καὶ ἀκολου- ϛ΄
ἰω.κ.Ζ θοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξα-
το ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν, καὶ πολλοὶ [1] ἀκούοντες ἐξεπλήσ- 1 ἀκούσαντ
σοντο, * λέγοντες, Πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα κ.κ.ε.π
αὐτῷ, [2] ὅτι καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ [3] γίνονται; οὐχ * ὅτι τῇ δ
οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ χῶ αὐτοῦ. β
Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ * ὧδε 2 ἵνα καὶ γ.
πρὸς ἡμᾶς; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ 3 γίνονται
Ἰησοῦς, Ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐ- * πᾶσαι. ϛ
τοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἠδυνάτο ἐ- νὰ
κεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπι- α
θεὶς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσε. καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐ-
Ματθ.θ.Δ τῶν. καὶ περιῆγε τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων. ˚Καὶ προσκα νβ
λκ.ιγ.Β λεῖται τοὺς δώδεκα *, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ β
Ματθ.ι.Α Β ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. Καὶ ιθ΄ * μαθητὰς
λκ.θ.Α παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ῥάβδον μό νγ
νον· μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, ἀλλὰ ὑποδε- β
δεμένους σανδάλια· καὶ μὴ [4] ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας. καὶ ἔλε-
Πραξ.ιβ.Β γεν αὐτοῖς, ˚Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν 4 ἐνδεδύσ
Λκ.θ.Α. ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκού- νη
χῆ ι.Α σωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν β
Πραξ.ιγ.Η. ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ˚ἀμὴν λέ νε
χῆ ιη.Β γω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ ς
κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ˚Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον ἵνα με- * β. π
Λκ.θ.Α τανοήσωσι· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, ˚καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ νς
Ἰακ.ε.Δ πολλοὺς ἀρρώστους, καὶ ἐθεράπευον. ˚Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ιε
Ματθ.ιοῆ.Α Ἡρῴδης *·(φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ·) καὶ ἔλεγεν, Ὅτι νζ * ἡ ἀκολὺ
λκ.θ.Α Ἰωάννης ὁ [5] βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦ ς
σιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. Ἄλλοι ἔλεγον, ὅτι Ἠλίας ἐστίν· ἄλλοι 5 βαπτιστὴς.
Ματθ.κα.Γ δὲ ἔλεγον, ὅτι ˚προφήτης ἐστὶν, ἢ ὡς εἷς τῶν προφητῶν. Ἀκού- νη
ι * α.γ.ῆ.ε.ζ

σας ὃ ὁ Ηερῴδης εἶπεν, Ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, Γ Λκ.γ.Δ
νθ οὗτός ἐστιν· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ νεκρῶν. αὐτὸς γὰρ ὁ Ηερῴδης, ἀπο-
β στείλας ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ
διὰ Ηερῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,
ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ηρῴδῃ, Ὅτι οὐκ Λθν.ιη.Γ
ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. Ἡ δὲ Ηερῳδιὰς
ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο. ὁ γὰρ
Ηρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον
καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ⁶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ⁷ ἐποίει, καὶ ἡ-
ξ δέως αὐτοῦ ἤκουε. Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ηρῴδης
τοῖς ⁸ γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς
χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἰσελθούσης τῆς
θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ηερῳδιάδος, καὶ ὀρχησαμένης, καὶ ἀρεσάσης
τῷ Ηρῴδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορα-
σίῳ, Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοί. καὶ ὤμοσεν αὐτῇ, Ὅτι
ὃ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω σοι, ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. Ἡ Δ
δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί αἰτήσωμαι; Ἡ δὲ εἶπε,
Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ ¹⁰ βαπτίσου. Καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέως
μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ᾐτήσατο λέγουσα, Θέλω ἵνα
μοι δῷς ἐξ αὐτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
βαπτίσου. Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεύς*, διὰ τοὺς ὅρ
κους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι. ¹¹ Καὶ
εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα, ἐπέταξεν ἐνε-
χθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐ-
τὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι,
καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν
τῇ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον, καὶ
ξα ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν τῷ μνημείῳ. Καὶ Ματθ.ιδ.Β
συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐ- λκ.θ.Β
τῷ πάντα καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
¹² Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε
ὀλίγον. Ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ
φαγεῖν ¹³ εὐκαίρουν. ¹⁴ καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ
κατ' ἰδίαν. καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ ὄχλοι, καὶ ἐπέγνωσαν

6 ἀκούων. ζ
7 ἠπόρει. ιι.
8 γενεθλίοις. β
9 αὐτοῦ. ιι
10 βαπτίζοντος. ιι
β. ιζ
* ὡς ἤκουσε. β
11 μὴ θελήσας. β
12 Δεῦτε ὑπάγωμεν εἰς. β.
ξβ
13 εὐκαίρως εἶχον. β
14 καὶ ἀναβαίνες εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθον κατ' ἰδίαν. καὶ. β
ιζ.

15 αὐτὸν πολλοὶ, & πεζῇ ἀπὸ πασῶν τ πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, & προῆλθον αὐτούς, καὶ συνῆλθον 16 πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγουσιν, Ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή, ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς 17 κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν 18 ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων δηναρίων ἄρτους, καὶ δώσωμεν αὐτοῖς 19 φαγεῖν; Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες, λέγουσι, Πέντε, & δύο ἰχθύας. Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ
Z τῷ χλωρῷ χόρτῳ. καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαὶ, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε, καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς· καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. & ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. Καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, & αὐτὸς μόνος ἐπὶ τ γῆς, καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν· (ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς.) καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τ νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς, περιπατῶν ἐπὶ τ θα
H λάσσης, καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐτούς. Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τ θαλάσσης, ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν· πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. & εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον· καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. & λίαν

15 αὐτοὺς · γ
π.θ.
16 αὐτοῦ. β
17 ἐγγὺς.
18 ἑαυτοῖς
φάγωσιν. ὁ
19 φαγεῖν. τ
τιμαλφοῦς
ζουσιν αἰαγα
σκεῖ), ἐν ζα
ἀποφασκο

Ματθ.θ.Δ
Ματθ.ιη.Β
λκ.θ.Β
ιω.ς.Α
Μαθ.ιη.Γ
ιω.ς.Β
Μαθ.ιη.Γ
ξε ς ω.
ξς ς
ιζ ξζ η
ξη ς

ἐκ φελασου ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσαντο, καὶ ἐθαύμαζον. ὁ γὰρ σὺν ἡ-
20 ἀπὸ ἰω̃ ἐ.β. ς.κ καν ἐπὶ τῖς ἄρτοις. 20 ἰω̃ γὰρ ἡ καρδία αὐτῶν πεπωρωμένη.
21 Γεννησαρέτ. α.γ ἡ.ε.θ ξη̄ ς Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν 21 Γεννησαρέτ, καὶ
προσωρμίσθησαν. Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως Μαθ.ιδ.Δ
* οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου. θ ἐπιγόντες αὐτὸν*, περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκεί-
νην, ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέ-
ρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστί. Καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας,
22 πλατείας. β ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς, ἐν ταῖς 22 ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ
παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται·
33 ἥψαντο. β.κ ιη̄ ο ι καὶ ὅσοι ἂν 23 ἥπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο. Καὶ συνάγονται πρὸς ζ Ματθ.ιε.Α
αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καί τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ
Ἱεροσολύμων· καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερ
σὶ, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίοντας ἄρτους, ἐμέμψαντο. οἱ γὰρ Φα-
ρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖ
ρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων·
* ὅταν ἀγορα-
σωσι. β καὶ ἀπ' ἀγορᾶς, * ἐὰν μὴ βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα
πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξε-
1 Καὶ ἐπερωτῶ σι. β.κ οα ς στῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν. 1 ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φα-
ρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Διατί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπα-
2 κατὰς. β τοῦσι κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ 2 ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθί
ουσι τὸν ἄρτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι καλῶς προε-
φήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται,
Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω « Ἡσαΐ κθ.Δ
ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. μάτην δέ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκα- «
λίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ «
Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς ξεστῶν B
καὶ ποτηρίων· καὶ ἄλλα παρόμοια τούτοις πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ
ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν πα-
ράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε. Μωσῆς γὰρ εἶπε, Τίμα τὸν πατέρα Ἐξοδ.κ.Γ
σου καὶ τὴν μητέρα σου· καὶ, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, δευτ.ε.Β
ἐφεσ.ς.Α
θανάτῳ τελευτάτω· ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πα- Ἐξοδ.κα.Γ
τρὶ ἢ τῇ μητρὶ, κορβᾶν (ὅ ἐστι, δῶρον) ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ, ὠφελη- λευιτ.κ.Β
θῇς· καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μη- παροιμ.κ.Γ
τρὶ αὐτοῦ, ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἣ

Ματθ.κε.Β παρεδώκατε. ⁽ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. ° Καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀκούετέ μου πάντες, καὶ συνίετε. οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτόν, ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν Γ τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι· ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα; Ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη. πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς, ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος· καὶ εἰσελθὼν εἰς τινὰ οἰκίαν, οὐδένα Ματθ.ιε.Γ ἤθελε γνῶναι· καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. ° Ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ (ἦν δὲ ἡ γυνὴ ἑλληνὶς, Συροφοίνισσα τῷ γένει) καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα. οὐ γὰρ καλόν ἐστι λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Δ Ἡ δὲ ἀπεκρίθη, καὶ λέγει αὐτῷ, Ναὶ κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε. ἐξελήλυθε τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός σου. Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὗρε τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός, καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης. Ματθ.ιε.Γ ° Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μο-

3 πάλιν. β. ε.ιθ

5 ἀκαθάρτ

6 ἀσέλγεια ἡ.θ

7 βλασφημία. ἡ

8 ὅρια. π

9 μὴ θέλων γνῶναι. κουσα. π

ιθ

ιε

10 Συροφοίνισσα. γ. π. Σ ρα φοίνισσα ἡ.ε.ς.ζ.θ.ι

ιγ ς

ιε

11 Τύρου, ἤλθ διὰ Σιδῶνος. β.π

καὶ.β

γλῶσσαν, καὶ προσκαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἅπτηται αὐτοῦ τὴν χεῖρα.
καὶ [12] ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας, ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐστέναξε, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφφαθὰ, ὅ ἐστι διανοίχθητι. Καὶ εὐθέως διηνοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν. ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον· καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις [1] παμπόλλου ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη [2] ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς [3] οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ. τινὲς γὰρ αὐτῶν μακρόθεν [4] ἥκασι. Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; Καὶ ἐπηρώτα αὐτούς, Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά. Καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσι. καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα, καὶ εὐλογήσας, εἶπε παραθεῖναι καὶ αὐτά. ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. (ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι·) καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ, λέγει, Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἐμβὰς πάλιν εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν. καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέγων, Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, καὶ τῆς ζύ-

12 ἀπολαβόμενος. α

μηδεν. β

1 πάλιν πολλοῦ. β.ν

2 ἡμέραι. πάντα πλὴν τῶ γ.

3 οἴκους. ε

4 ἥκουσι. γ.η. ι.ς.ζ.θ.ιβ

χ α ος ς

Ματθ.ιε.Δ

η

ξ. η

αὐτῷ. ε.ν.θ

5 ὅεια Μαδγαλά. β

οζ η

Ματθ.ιϛ.Α
λικ.ιβ.Η

ον θ

6 οὐ δοθήσ. η

Ματθ.ϛ.Α

7 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ε

χϛ οϛ β

μης Ἡρῴδου. Καὶ διελογίζοντο, πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, Ὅτι
ἄρτους οὐκ ἔχομεν. Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Τί διαλογίζε
σθε, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμέ-
νην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε,
Ἰω.ς.Β καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε, ὅτε τοὺς πέντε
ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους πλήρεις
κλασμάτων ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα. Ὅτε καὶ τοὺς ἑπτὰ
εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμά
Γ των ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς 7 οὐ συνίε-
τε; Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν, καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ κγ̄
παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. Καὶ ἐπιλαβόμενος α
τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης. καὶ πτύσας
εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν
εἴ τι βλέπει. Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι
ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. Εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖ- ς α.ι.ς
ρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι, ς α.ι.ς
8 καὶ ἤρξα
καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας. καὶ ἀπέ- ἀναβλέψαι,
ἀποκατεστά
στειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλ- ὥστε ἀναβλ
ψαι τηλαυγῶς
θῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Ματθ.ιϛ.Β κδ̄
λικ.θ.Γ πβ
μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ α
ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, Τίνα
με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, Ἰωάννην τὸν βα-
πτιστήν, καὶ ἄλλοι Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ἕνα τῶν προφητῶν. καὶ αὐτὸς 9 ἐπηρώτα
αὐτούς. ν
ἐπηρώτα αὐτούς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος * ὁμοίως δὲ Σ
κγ̄
λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστός*. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ β
Δ λέγωσι περὶ αὐτοῦ. καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυ- * ἀπὸ τοῦ
τῶν τοῦ ἀνθρώπου
τέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ πδ̄
τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσ- ς
λαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. Ὁ δὲ ἐπι-
στραφείς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε τῷ Πέτρῳ, λέ-
γων, Ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ
Ματθ.ι.Δ. τὰ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς πε
καὶ ις.Δ
λικ.θ.Γ. καὶ μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, 10 Ὅστις θέλει ὀπίσω μου 11 ἐλθεῖν, ι ὅστις. ν
ιδ.Ζ. καὶ ιζ.Η 11 ἀκολουθεῖν. π.θ
ἰω.ιβ.Δ

ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτ̃ου, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτ̃ου σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τ̃ὴν ψυχὴν αὐτ̃ου ἕνεκεν ἐμ̃ου καὶ τ̃ου εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτ̃ου; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τ̃ῆς ψυχ̃ῆς αὐτ̃ου. Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τ̃ῇ γενεᾷ ταύτ̃ῃ τ̃ῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τ̃ου ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τ̃ῇ δόξῃ τ̃ου πατρὸς αὐτ̃ου μετὰ τ̃ῶν ἀγγέλων τ̃ῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμ̃ῖν, ὅτι εἰσί τινες τ̃ῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τ̃ὴν βασιλείαν τ̃ου Θεου ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει. Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τ̃ὸν Ἰάκωβον καὶ τ̃ὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτ̃ων, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτ̃ου ἐγένετο στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὡς χιών, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τ̃ῆς γ̃ῆς οὐ δύναται λευκαν̃αι. Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλίας σὺν Μωσεῖ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τ̃ῷ Ἰησου. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τ̃ῷ Ἰησου, Ῥαββί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ Ἠλίᾳ μίαν. οὐ γὰρ ἤδει τί λαλήσῃ· ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τ̃ῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, αὐτ̃ου ἀκούετε. Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τ̃ὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτ̃ῶν. Καταβαινόντων δ' αὐτ̃ῶν ἀπὸ τ̃ου ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τ̃ου ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς, συζητοῦντες, τί ἐστι τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστ̃ῆναι. καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρ̃ῶτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἠλίας μὲν ἐλθὼν πρ̃ῶτον, ἀποκαθιστᾷ πάντα. καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τ̃ὸν υἱὸν τ̃ου ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ. ἀλλὰ λέγω ὑμ̃ῖν, ὅτι καὶ Ἠλίας ἐλήλυθε (καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησεν) καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μα-

πς Ματθ. ι. Δ
ε λκ. θ. Γ. καὶ ιβ. Β
πξ̃ς
κξ̃ς
θ Ματθ. κ. Β λκ. θ. Γ
κε̃ Ματθ. ιζ. Α λκ. θ. Δ
ι αἰαλ. β
Β
Ματθ. ιζ. Β
πη
ι
ωθ
ς Μαρκ. δ. Β
ς καθώς. ζ
Ησαΐου. Β
* ὁσ. ε ξ ἤθελον. η
Ματθ. ιζ. Γ λκ. θ. Ε
4 Μαρκ. δ. Β

Γ ηται, εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτούς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς· καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. καὶ ἐπηρώτησε τοὺς γραμματεῖς, Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; Καὶ ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε, Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον, καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς [14] αὐτῷ, λέγει, Ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα [15] ἐσπάραξεν αὐτόν. καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων. καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πόσος χρόνος ἐστὶν, [16] ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε, Παιδιόθεν. καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς Δ πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν. ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε, Πιστεύω Κύριε, βοήθησόν μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐτῷ, Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. Καὶ κράξαν, καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτῷ, ἐξῆλθε· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς [17] κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς, ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. Καὶ [18] εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν, [19] Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ. ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, * καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ ἀποκτανθεὶς, [20] τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Ὁ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναούμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος, ἐπηρώτα αὐτούς, Τί

Ματθ. ιζ. Δ
Μαρκ. θ. Γ

Ματθ. κ. Α
Λουκ. θ. Ζ

14 αὐτῷ.
15 εἰς ἐσπάραξεν
16 ἐκ τοῦ τοῦτο
17 κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ.
18 εἰσελθόντα αὐτοῦ. κ
19 ὅτι ὅτι; θ.
καὶ διὰ τί, ὡσ
* ἀνθρωποκτόνοις
20 μετὰ τρεῖς ἡμέρας. β. κ

ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε; οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλ-
λήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων. * καὶ καθίσας ἐ-
φώνησε τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἴτις θέλει πρῶτος εἶ-
ναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. Καὶ λαβὼν παι-
δίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ,
εἶπεν αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέ- Z
χεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Λυκ. θ. Ζ
λέγων, Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα * τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλον-
τα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν,
ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Μὴ κωλύετε αὐτόν. οὐ- α. Κορ. ιβ. Α
δεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυ-
νήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με. ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν, ὑ-
πὲρ ὑμῶν ἐστιν. Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν τῷ Ματθ. ι. Δ
ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ
τὸν μισθὸν αὐτοῦ. Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τῶν Ματθ. ιη. Α
πιστευόντων εἰς ἐμὲ, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον, εἰ περίκειται λί- λυκ. ιζ. Α
θος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θά-
λασσαν. Καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· Ματθ. ε. Ε
καλόν σοί ἐστι κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας & ιη. Β
ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ὅ- Η Ησαΐ. ξς. Η
που ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν
ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστί σοι
εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆ-
ναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν
οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου
σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον
εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν
οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσε- Εζρ. ιβ. Β. Γ
ται, καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσε- Λευϊτ. β. Δ
ται. Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας
ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας, Μαθ. ε. Β
καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις. Κἀκεῖθεν ἀναστὰς ἦρ- ι λυκ. ιη. Η
χεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας, διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ συμ- Ματθ. ιθ. Α

* γένηται αὐτῶν. β

21 ἔστω. η

* ἐν. η. κ

22 ἡμῶν, ὑμῶν. η. θ

23 βληθῆναι. Ε

24 δεῖ σε. γ. θ

πορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδί-
δασκεν αὐτούς. Καὶ προσελθόντες Φ Φαρισαῖοι ἐπηρώτων κη 1 ἐπηρώτων.α
πησαν αὐτὸν, εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζον-
τες αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο
Δευτ.κδ.1 Μωσῆς; Οἱ δὲ εἶπον, Μωσῆς ἐπέτρεψε βιβλίον ἀποστασίου
γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν
Γεν.α.Δ ταύτην. Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς
Γεν.β.Δ ὁ Θεός. * Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐ- * Ἐ εἶπεν.α
ἐφεσ.ε.Η τοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται 2 πρὸς τὴν γυναῖκα 2 τῇ γυναικὶ
α.Κορ.ε.Δ αὐτοῦ· καὶ ἔσονται Φ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο,
α.Κορ.ζ.Β ἀλλὰ μία σάρξ. ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χω-
Β ριζέτω. Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐ- ρλ
πηρώτησαν αὐτόν. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖ- ρα
κα αὐτοῦ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν· καὶ ἐὰν β
γυνὴ ἀπολύσῃ Ψ ἄνδρα αὐτῆς, καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ, μοιχᾶται.
Ματθ.ιθ.Β Καὶ προσέφερον Ψ αὐτῷ παιδία, ἵνα ἅψηται αὐτῶν· Φ δὲ ρξ
λουκ.ιη.Γ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἠγανά- ς
κτησε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ
μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία 3 τ̃ Θεοῦ. 3 τ̃ οὐρανῶν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τ̃ Θεοῦ ὡς
παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐ-
Ματθ.ιθ.Β τὰ, θεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ, εὐλόγει αὐτά. Καὶ ἐκπορευο- κθ
λουκ.ιη.Δ μένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν, 4 προσδραμὼν εἷς καὶ γονυπετήσας ρζ 4 ἰδού τις π
β σας προσδ
αὐτὸν, ἐπηρώτα αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσω ἵνα ζω- μων, ε. γ
Γ ὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις 5 ποιήσας, ζ
αἰώνιον. σ
ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. Τὰς ἐντολὰς οἶδας,
Ἐξοδ.κ.Γ Μὴ μοιχεύσῃς, Μὴ φονεύσῃς, Μὴ κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυ-
ρήσῃς, Μὴ ἀποστερήσῃς, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τ̃ μητέρα. Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην
ἐκ νεότητός μου. * Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπησεν ρη * ζ ἐπ ὑστερ
β αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἕν σοι ὑστερεῖ· * ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, * εἰ θέλεις τ
λους τ̃ῑ. γ.
καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀ-
κολούθει μοι, ἄρας Ψ σταυρόν. * Ὁ δὲ συγκάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ρθ β * σους
ἀπῆλθε

ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Καὶ περι-
βλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς δυσκό-
λως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ
εἰσελεύσονται. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις
αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς Δ
δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν, εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. εὐκοπώτερόν* ἐστι κάμηλον διὰ τῆς
τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέ-
γοντες πρὸς ἑαυτούς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας
δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ
παρὰ τῷ Θεῷ. πάντα γὰρ δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ. Ἤρ- Ματθ.ιθ.Δ
ρι ξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ λικ.ιη.Ε
β ἠκολουθήσαμέν σοι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφάς,
ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν ἐμοῦ
καὶ τοῦ εὐαγγελίου, ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ
καιρῷ τούτῳ, οἰκίας, καὶ ἀδελφοὺς, καὶ ἀδελφάς,[7] καὶ μητέρας,
καὶ τέκνα, καὶ ἀγροὺς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρ- Ε
ριᾱ χομένῳ ζωὴν αἰώνιον. πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ Ματθ.ιθ.Δ
β
ριγ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι. Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ματθ.κ.Β
β λκ.ιη.Ζ
Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦν-
το, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς
δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν,
Ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματεῦσι, καὶ
κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔ-
θνεσι, καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐμπτύ-
σουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ[8] τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα-
λ σήσεται. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ Ματθ.κ.Γ
ριζ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰ-
ς τήσωμαι ποιήσῃς ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετε ποιῆσαί με
ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς
ἐξ ἀριστερῶν σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν

* ἐστὶ. α

6 εἰσελθεῖν. γ.δ

7 καὶ πατέρας καὶ μητέρας. γ.ε.ς

8 καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας. β.η

Ζ αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου [10] καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.

Δευτ. κβ. Γ Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, λέγει αὐτοῖς, Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν [11] αὐτῶν· οὐχ οὕτω δέ ἐστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, [12] ἔστω ὑμῶν διάκονος· καὶ ὃς ἂν θέλῃ [13] ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔστω πάντων δοῦλος. καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, Γ ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰεριχώ· καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἰεριχὼ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν· καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ [14] Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν, Υἱὸς Δαβὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ. ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς [15] εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι. καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν, λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει, ἔγειραι· φωνεῖ σε. Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί θέλεις ποιήσω σοι; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, [16] Ῥαββονί, ἵνα ἀναβλέψω. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὕπαγε· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε· καὶ [17] ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

Ματθ. κα. Α ιᾱ Λουκ. ιθ. Ε Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰς [2] Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν. Καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν, εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν * οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε, Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει· καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστελεῖ ὧδε. Ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον πῶ-

λον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ. πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ στιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν. καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, B
Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα. Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπείνασε· καὶ ἰδὼν συκῆν μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα εὑρήσει τι ἐν αὐτῇ. καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτῇ, οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι.
Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς, κατέστρεψε· καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ. καὶ ἐδίδασκε, λέγων αὐτοῖς, Οὐ γέγραπται, Ὅτι ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; Ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσουσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως. Καὶ πρωὶ παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν· καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, ἴδε ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ἔχετε πίστιν Θεοῦ. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ,

αὐτοῖς. ε
Ἰω. ιβ. B
τοὺς χαμαιστρώσας. η
ριθ α
κθ. γ
Ματθ. κα. B
λτκ. ιθ. H
ρκ ς
λγ
Ματθ. κα. B
ρκα α
Ματθ. κα. B
λτκ. ιθ. H
* πάλιν. ϐ
Ησαΐ. νς. Γ
Γ "
Γερεμ. ζ. B
"
ρκβ α
Λτκ. ιθ. H
ρκγ ι
Ματθ. κα. Γ
ρκδ ς
6 Θεοῦ; ιβ

Ματθ.ζ.Α
Ϛ κα.Β
λκ.ια.Β
Ματθ.ϛ.Β
ἐκκλησιαστ. κη.Α

ἀλλὰ πίστευσον ὅτι ἀ λέγω γίνεται, ἔσαι αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι [7] λαμβάνετε, καὶ ἔσαι ὑμῖν. Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Καὶ [8] ἔρχονται πάλιν εἰς Ἰερουσαλήμ· Ϛ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι*, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, Ϛ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, κ̀ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. Καὶ [9] ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες, *ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἀλλ᾽ ἐὰν *εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων· ἐφοβοῦντο τὸν λαόν. ἅπαντες γὰρ [10] εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὅτι ὄντως προφήτης ἦν. κ̀ ἀποκριθέντες λέγουσι τῷ Ἰησοῦ, Οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

Ματθ.κα.Δ
λκ.κ.Β
ἡσαΐ. ε.Α
ἱερεμ.β.Δ

ιβ Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν, Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, κ̀ περιέθηκε φραγμόν, Ϛ ὤρυξεν ὑπολήνιον, κ̀ ᾠκοδόμησε πύργον, κ̀ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησε. καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τ̃ καρποῦ τ̃ ἀμπελῶνος· οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν. Ϛ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· [2] κἀκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, κ̀ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον. κ̀ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, Ϛ πολλοὺς ἄλλους, τοὺς μὲν δέροντες, τοὺς δὲ ἀποκτείνοντες. Ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε κ̀ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων, Ὅτι ἐντραπήσονται τ̃ υἱόν μου. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ *εἶπον πρὸς ἑαυτούς, Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος, δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, Ϛ ἡμῶν ἔσαι ἡ κληρονομία. Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τ̃ ἀμπελῶνος. Τί οὖν

7 εἰ λάβε[τε] ἐν τ̃ λήψ
8 ἔρχεται
* τ̃ λαοῦ
9 ἀπελογίζ[ο]
β.γ.π
* ἢ εἴπωμ
ϡ.
10 ἠδέχσα
ϛ.θ.
1 λαλεῖτ.
2 κἀκεῖνον φαλαίωσ πέμψαν.Ϛ
* ἐκασάμε αὐτ ἐρχόμ πρὸς αὐτ

ποιήσῃ ὁ κύριος τῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσῃ τοὺς γεωργούς, * & δώσῃ τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε; Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον. ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρῳδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ. οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις· * ἔξεστι κῆνσον Καίσαρι δοῦναι, ἢ οὔ; δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν; Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω. Οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Καίσαρος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε οὖν Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. λη Καὶ 4 ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ. Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ἦσαν * ἀδελφοὶ ἑπτά· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπέθανε, & οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως, & ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα· 5 ἐσχάτη πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ; ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως, ἐπὶ τοῦ βάτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, λέγων, Ἐγὼ ὁ Θεὸς Α-

* ζύπες. ς
ρκθ α
λζ ρλ β
παιδεύω- π. β
εἰπὲ οὖν. β. ς
ἐθαύμαζον. κ
λη
κῶν. β. κ
ἕξαπαν. γ. ε. κ
β. κ
πῶς. ς. κ

Ψαλ. ριζ. Δ
ἡσαΐ. κη. Δ
πραξ. ζ. Β
ῥωμ. θ. Η
α. πετ. β. Α
ματθ. κα. Δ
Ματθ. κβ. Β
λυκ. κ. Δ
Ρωμ. ιγ. Β
Ματθ. κβ. Γ
λυκ. κ. Δ
Δευτ. κε. Α
Ἐξοδ. γ. Β

θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς
Ματθ.κβ.Δ νεκρῶν, ἀλλὰ Θεὸς ζώντων. ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε. Καὶ λθ
Λουκ.ι.Ε προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, ρλᾱ
εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν, ποία ἐστὶ 7 ἰδὼν. ε.π
πρώτη πασῶν ἐντολή; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ, Ὅτι πρώ-
Δευτ.ς.Α τη πασῶν τῶν ἐντολῶν. Ἄκουε Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν,
Κύριος εἷς ἐστι. καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης
τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δια-
νοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. αὕτη πρώτη ἐντολή. καὶ
Λευίτ.ιθ.Δ δευτέρα ὁμοία, 8 αὕτη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 8 αὕτη. ε.ξ
μαλθ.κβ.Δ μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμμα- ρλβ
ρωμ.ιγ.Γ τεύς, Καλῶς διδάσκαλε ἐπ' ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς ἐστι Θεὸς, καὶ
γαλ.ε.Γ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς
ἰακ.β.Β καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ
ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, πλεῖόν 9 εἰσιν π
ρων. π
ἐστι πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ε.π
ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν εἶ
Δ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐ- ρλγ
β
περωτῆσαι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε, διδάσκων ἐν τῷ μ̄
Ματθ.κϛ.Β ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ὁ Χριστὸς, υἱός ἐστι ρλζ
Λουκ.κ.Η β
Δαβίδ; αὐτὸς γὰρ Δαβὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ,
Ψαλ.ρθ.Α Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν
θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Αὐτὸς οὖν Δα-
βὶδ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ ὁ πολὺς
Ματθ.κγ.Α ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ ρλε
Λουκ.κα.Ζ. αὐτοῦ, Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στολαῖς
ἐκ.Η περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκα-
θεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεί-
Ματθ.κγ.Β πνοις· οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ ρλς
Λουκ.κ.Η ϛ
Λουκ.κα.Α προσευχόμενοι. οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα. Καὶ κα- μα
θίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄ-
χλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. καὶ πολλοὶ πλού-
σιοι ἔβαλλον πολλά· καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ
δύο, ὅ ἐστι κοδράντης. Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς

μα Περὶ τῶν δύο λεπτῶν βαλούσης.

αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκε τῶν βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς. ρλζ β

Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει ιϛ αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε ἴδε ποταποὶ λίθοι, καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς, ἤρξατο λέγειν, Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ὅτι ἐγώ εἰμι· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι. ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν. καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί. ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα. Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς. παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. ὅταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἑστὸς ὅπου οὐ δεῖ, (ὁ ἀναγινώσκων νοείτω,) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ εἰσελθέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. καὶ ὁ εἰς

10 θλιψιμαπης αὐτῶν. ς
ρλζ β
Λικ.κα.Α.Β
ὠδε.ς.π
Λικ.ιθ.Ζ.Η
μβ ρλη c
ζῶντα. θ
Μαθ.κδ.Α
ἀρχὴ.β.ς.π
ρλθ α
B
ρμ ς
ρμα β
Μαθ.κδ.Β
2 θλιψιμαπ. θ
Ματθ.ι.Β
λικ.ιβ.Β
ρμβ ς
Μαθ.κδ.Β
λικ.κα.Δ
ς.π
Δανιὴλ θ.Η
ρμγ β

Φ ἀγὸν ὧν, μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. Γ Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος. ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις οἵα οὐ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ Κύριος ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας. Καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστὸς, ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ, μὴ πιστεύσητε. ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν πάντα. Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου γῆς Δ ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν αὐτῆς ἤδη ὁ κλάδος ἁπαλὸς γένηται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ταῦτα ἴδητε γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ πάντα ταῦτα γένηται. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱὸς, εἰ μὴ ὁ πατήρ. Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε. οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν. ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. γρηγορεῖτε οὖν· (οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψὲ, ἢ μεσονυκτίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ·) μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης, εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. ἃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω, γρηγορεῖτε.

Ματθ. κη. Γ
λουκ. κα. Ε
ἐζεκ. λϛ. Β
ἰσαΐ. ιγ. Β
ἰωὴλ γ. Γ
Ματθ. κη. Β
λουκ. κα. Β
Ματθ. κδ. Δ
καὶ κε. Α

ρμη̄ β
ρμθ̄ ϛ
ρν̄ ϛ
ρμ̄ζ ϛ
ρμ̄η β
ρν̄ β
ρνᾱ β
μγ̄ ρνβ̄ ϛ
ρνγ̄ ϛ
ρνη̄ β
ρπ̄ β

3 θλῖψιν οὐκ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἕως τοῦ νῦν. ε
4 οὐδὲ μὴ γένηται. β
5 ἔσονται οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες. γ.
6 δυνάμεως δόξης πολλῆς γ.ε.θ
7 ἐκφύῃ. α
8 ἢ τῆς. γ.ε π.θ.ιβ

ρνς ϛ Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· καὶ ἐζήτουν ιδ Ματθ.κς.Α
ϛ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες, ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον δέ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυ- λκ.κβ.Α
ρνζ ζ 1 Βασ. κ βος ἔσται τ̃ λαοῦ. Καὶ ὄντος αὐτ̃ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰ- Ματθ.κς.Α
μδ κίᾳ Σίμωνος τ̃ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτ̃, ἦλθε γυνὴ ἔ- ἰω.ιβ.Α
ρνη α χουσα ἀλάβαστρον μύρου, νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον, κατέχεεν αὐτ̃ κατὰ τῆς κεφαλῆς. ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς, καὶ λέγοντες, εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τ̃ μύρου γέγονεν; ἠδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτήν, τί αὐτῇ
2 ὠ ἐμοί. ϖ. ρνθ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον εἰργάσατο εἰς ἐμέ. πάντοτε γὰρ
ζ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοῖς
3 ἔσχεν. ϖ. εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ὃ εἶχεν αὕτη, ἐποίησε· προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τ̃ κόσμῳ, καὶ
ρξ β ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτ̃. Καὶ ὁ Ἰού- Β Ματθ.κς.Β
λκ.κϛ.Α δας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τ̃ δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. οἱ δέ, ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν
με παραδῷ. Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τ̃ ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα Ματθ.κς.Β
λκ.κβ.Α ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτ̃, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; Καὶ ἀποστέλλει δύο τ̃ μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ, καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ, ὅτι ὁ διδά-
* μαν. ϛ.ϖ σκαλος λέγει, Ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα * ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τ̃ μαθητῶν μου φάγω; Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα
ζ ἐστρωμένον, ἕτοιμον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. Καὶ ἐξῆλθον οἱ
ϛ ἐπίσαν. β μαθηταὶ αὐτ̃, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν· καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρ-
μς ρξα χεται μετὰ τ̃ δώδεκα. καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, Ματθ κς.Β
λκ.κβ.Β εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ἰω.ιγ.Γ
ρξβ α ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς

καὶ εἷς, μήτι ἐγώ; Καὶ ἄλλος, μήτι ἐγώ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Εἷς ἐστιν τῶν δώδεκα ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται. καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, εὐλογήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς. καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, ὅτι γέγραπται, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα. ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς ἀπαρνήσῃ με. Ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον, Ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον. Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ· καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. καὶ λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου. μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. Καὶ προελθὼν μικρόν, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, καὶ ἔλεγεν, Ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ. Καὶ ἔρχεται, καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Σίμων καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀ-

Ψαλμ. Γ — Γ
Προφ. α. Γ
Ἰωαν. ιγ. Β

Ματθ. κς. Β
Α. κορ. ια. Ε

Ματθ. κς. Γ
Ἰωαν. ις. Η
Ζαχαρ. ιγ. Γ
Κεφ. ις. Β

Λουκ. κβ. Δ
Ἰωαν. ιγ. Δ

Δ

Ματθ. κς. Δ
Λουκ. κβ. Δ

ρξγ β
ρξδ ς
ρξε α
ρξς β
ρξζ ς
ρξη α
ρξθ ς
ρο α
ροα ς
ροβ α
ρογ ς
ροδ α
ροε α
ρος α
ροζ β
ροη α

* οὖν. α
ὁ παραδιδ. β
β. α
* δι. γ. α. ε
* ὁ ποίμην
* ἐν Γαλ. α
7 προελθὼν
* μετ' ἐμοῦ
* ὅτι προσ
πευ. β. ς
8 ἰσχύσατε

ροδ ς αθενής. Καὶ πάλιν ἀπελθὼν ϖροσηύξατο, ⓦ τὸν αὐτὸν λόγον εἰ-
πών. καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας. (ἦσαν γὰρ
ⓓ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ᾽βεβαρημένοι) καὶ οὐκ ἤδεισαν τί ἀποκριθῶσι.
ρπ α Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, ⓒ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀπέχει. ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδο-
ται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. ἐγείρε-
ρπ ᾱ α σθε, ἄγωμεν. ἰδοὺ ὁ ϖαραδιδούς με ἤγγικε. Καὶ εὐθέως, ἔτι Ματθ.κς.Ε
λουκ.κϛ.Ε
ἀυτοῦ λαλοῦντος ϖαραγίνεται Ἰούδας * εἷς ὢν τῶν δώδεκα, καὶ ἰω.ιη.Α
* ὁ Ἰσκαριώτης. γ μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, * ϖαρὰ τῶν ἀρ-
* ἀπεσταλμένοι. ε χιερέων ⓒ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. δεδώκει δὲ ὁ
ρπ β β ϖαραδιδοὺς αὐτὸν, σύσσημον αὐτοῖς, λέγων, Ὃν ἂν φιλήσω, αὐ-
τός ἐστι· κρατήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς. Καὶ ἐλ-
θὼν, εὐθέως ϖροσελθὼν αὐτῷ λέγει, Ῥαββὶ ῥαββί· καὶ κα-
τεφίλησεν αὐτόν. οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν,
ρπ γ α καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος
τὴν μάχαιραν, ἔπαισε ⓦ δοῦλον τοῦ ἀρχιέρεως, καὶ ἀφεῖλεν
ρπ δ α αὐτοῦ τὸ ὠτίον. ⓒ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὡς ἐπὶ λη-
στὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν ⓒ ξύλων συλλαβεῖν με; καθ᾽ ἡ-
μέραν ἤμην ϖρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, ⓒ οὐκ ἐκρατή-
ρπ ε ς σατέ με. ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν Θρηνῶν δ.Δ
ιθ συμποσίῳ- ρπ ϛ πάντες ἔφυγον. Καὶ εἷς τις νεανίσκος [10] ἠκολούθει αὐτῷ, ϖερι-
Η. π β. π βεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεα-
νίσκοι· ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα, γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ᾽ αὐτῶν.
* Καϊάφας. γ ρπ ζ α Καὶ ἀπήγαγον ⓦ Ἰησοῦν ϖρὸς τὸν ἀρχιερέα· * καὶ συνέρχονται Ζ Μαῖθ.κϛ.Ζ
λουκ.κβ.Ζ.
ἀυτῷ πάντες ⓓ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ⓒ οἱ γραμματεῖς. ἰω.ιη.Ε
ρπ η α καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν
αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, ⓒ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν,
ρπ θ ς καὶ θερμαινόμενος ϖρὸς τὸ φῶς. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ Ματθ.κϛ.Ζ
συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι
ρ ζ ς αὐτόν· καὶ οὐχ εὕρισκον. πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽ αὐ-
τοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. καί τινες ἀναστάντες ἐψευ-
δομαρτύρουν κατ᾽ αὐτοῦ, λέγοντες, Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ
λέγοντος, Ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ ἰω.β.Δ
διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. Καὶ οὐδὲ

οὕτως ἴση ἰῶ ἡ μαρτυρία αὐτῶν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον, ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν, καὶ λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τ εὐλογητοῦ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγώ εἰμι· καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τ δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τ νεφελῶν τ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαῤῥήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ, λέγει, Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἠκούσατε τῆς βλασφημίας. τί ὑμῖν φαίνεται; Ὁ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου. Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτὸν, καὶ λέγειν αὐτῷ, προφήτευσον. καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον. Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τ ἀρχιερέως, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ, λέγει, Καὶ σὺ μετὰ τ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ ἦσθα. Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων, Οὐκ οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον· καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν, ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν, Ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνήτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. Ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. Καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησε. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τ ῥήματος οὗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς, ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε. Καὶ πρωΐας ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τ πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν, καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τ Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Σὺ λέγεις. Καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά. Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατηγοροῦσιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον. Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὃν

Ματθ.κζ.Η λκ.κγ.Α ιω.ιη.Ζ

Μαθ.κθ.Γ

Η

Ματθ.κς.Η λκ.κβ.Ζ ιω.ιη.Γ

Ματθ.κς.Η λκ.κβ.Ζ.Η ιω.ιη.Γ

Ματθ.κζ.Η ιω.ιγ.Δ

Ματθ.κζ.Α λκ.κβ.Η ιω.ιη.Ε

ιε

ρξα α

ρξβ ς

ρξγ β

ρξδ α

ρξε α

ρξς α

ρξζ β

ρξη ς

ρξθ α σ α σα σλ

σβ ς

II ὀλί. ς

* παύτως. ς

* ἡμῖν, τὰς ὄζ ὁ παίσας σε. ς

* αὐτὸς δὲ ὐδ ἀπεκρίατο. α

I κατηγορῦσιν. β.

ητοιῶντο. Ἰωὴ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδε-
μένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄ-
χλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι, καθὼς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀ-
πεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰου-
δαίων; ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρ-
χιερεῖς. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βα-
ραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀποκριθεὶς πάλιν ἔφη Ματθ.κζ.Γ
αὐτοῖς, Τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; λύκ.κγ.Β
ἰω.ιη.Η
Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἔλεγε αὐ- Β
τοῖς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν, Σταύρω-
σον αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλᾶτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆ-
σαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν. καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν φρα-
γελλώσας, ἵνα σταυρωθῇ. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω Ματθ.κζ.Γ
τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστι πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν, ἰω.ιθ.Α
καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαν-
τες ἀκάνθινον στέφανον, καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν, Χαῖρε
βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων. καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐ-
τῷ. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν,
καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια. καὶ ἐξάγουσιν αὐτόν, ἵνα
σταυρώσωσιν αὐτόν. Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμω- Ματθ.κζ.Δ
να Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου λύκ.κγ.Δ
καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐ- Ματθ.κζ.Δ
πὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, κρανίου τόπος. λύκ.κγ.Δ
Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· Ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε. ἰω.ιθ.Δ

Καὶ σταυρώσαντες αὐτόν, διεμερίζοντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, Ματθ.κζ.Δ
βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ, τίς τί ἄρῃ. Ἰωὴ ὥρα τρίτη, καὶ ἐ- λύκ.κγ. Ε
σταύρωσαν αὐτόν. καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπι- ἰω.ιθ.Δ
γεγραμμένη, Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥ- Γ
ΔΑΙΩΝ. καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξι-
ῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέ-
γουσα, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐ- " Ησαΐου γ.Δ
βλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγον-
τες, Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, Ἰω.β.Δ

ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς] μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. Marc. 15. 7.

ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι] Marc. 15. 8.

ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς] Marc. 15. 10.

ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς] Marc. 15. 11.

Τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;] Marc. 15. 12.

Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;] Marc. 15. 14.

περισσοτέρως ἔκραξαν] Marc. 15. 14.

τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι] Marc. 15. 15.

ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν] Marc. 15. 15.

παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας] Marc. 15. 15.

ἵνα σταυρωθῇ] Marc. 15. 15.

ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστι πραιτώριον] Marc. 15. 16.

καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν] Marc. 15. 16.

καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν] Marc. 15. 17.

καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον] Marc. 15. 17.

καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν, Χαῖρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων] Marc. 15. 18.

καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ] Marc. 15. 19.

καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ] Marc. 15. 19.

καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ] Marc. 15. 19.

καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν] Marc. 15. 20.

καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια] Marc. 15. 20.

καὶ ἐξάγουσιν αὐτόν, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν] Marc. 15. 20.

Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ] Marc. 15. 21.

καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, κρανίου τόπος] Marc. 15. 22.

Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· Ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε] Marc. 15. 23.

Καὶ σταυρώσαντες αὐτόν, διεμερίζοντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ, τίς τί ἄρῃ] Marc. 15. 24.

Ἰωὴ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν] Marc. 15. 25.

καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ] Marc. 15. 26.

καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ] Marc. 15. 27.

καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη] Marc. 15. 28.

Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, Marc. 15. 29.

σῶσον σεαυτὸν, [7] καὶ κατάβα ἀπὸ τ̃ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρ- σιη̄ 7 καταβας.
χιερεῖς ἐμπαίζοντες, πρὸς ἀλλήλους μετὰ τ̃ γραμματέων ἔ-
λεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται [8] σῶσαι. ὁ Χριστὸς ὁ 8 σῶσαι; σ
βασιλεὺς τ̃ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τ̃ σταυροῦ, ἵνα ἴδω-
μεν καὶ πιστεύσωμεν. * Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδι- σιθ̄ * αὐτῷ. ς
ζον αὐτόν. Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην σκ̄
τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης. καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰη- β σκᾱ
σοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Ἐλωΐ Ἐλωΐ, λαμμᾶ σαβαχθανί; ς
Ψαλ. κα. Α ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, Ὁ Θεός μου ὁ Θεός μου, εἰς τί με ἐγ-
κατέλιπες; Καί τινες τ̃ παρεστηκότων ἀκούσαντες, ἔλεγον, Ἰδοὺ
Ἠλίαν φωνεῖ. Δραμὼν δὲ εἷς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, περι- σκβ̄
θείς τε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτὸν, λέγων, Ἄφετε, ἴδωμεν εἰ β
ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνῇ με- 6 ἄφες. β.
γάλῃ, ἐξέπνευσε. Καὶ τὸ καταπέτασμα τ̃ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο σκγ̄
Δ ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ α
ἐναντίας αὐτοῦ, ὅτι οὕτω κράξας ἐξέπνευσεν, εἶπεν, Ἀληθῶς ὁ σκδ̄
ἄνθρωπος οὗτος, υἱὸς ἦν Θεοῦ. Ἦσαν δὲ γυναῖκες ἀπὸ μακρό- ς σκε̄
θεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μα-
ρία ἡ τ̃ Ἰακώβου τ̃ μικροῦ καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ Σαλώμη, αἳ καὶ
Λυκ. η. Α ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ,
Ματθ. κζ. Η καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα. μη̄
Λυκ. κγ. Η ἤδη ὀψίας γενομένης, (ἐπεὶ ἦν Παρασκευὴ, ὅ ἐστι προσάβ- σκζ̄
Ἰω. ιθ. Η βατον) ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτὴς, α
ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τ̃ Θεοῦ, τολ-
μήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τ̃ Ἰησοῦ. ὁ
δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος
Ⓝ κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε. καὶ γνοὺς
ἀπὸ τ̃ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. [10] καὶ ἀγο- σκη̄ 10 ὁ δὲ Ἰωσὴ
ράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτὸν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι, καὶ κατέθηκεν α ἀγοράσας.
αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσε-
κύλισε λίθον ἐπὶ τ̃ θύραν τ̃ μνημείου. ἦν δὲ Μαρία ἡ Μαγδαλη- σκθ̄
ς
Λυκ. κδ. Α νὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τέθειται. [15] Καὶ διαγενο- σλ̄
Ἰω. κ. Α μένου σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τ̃ Ἰακώ- η
βου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν

σλα α αὐτόν. Καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνη
μεῖον, * ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς
ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; (καὶ ἀνα-
βλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος.) ἦν γὰρ μέ-
γας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανί- Ματθ.κη.Α
σκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευ-
σλβ κὴν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν. ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Β
Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον; ἠγέρθη, οὐκ
ἔστιν ὧδε. ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν
σλγ Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελ- Κεφ.ιδ΄.Γ
β θοῦσαι ταχὺ ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου. εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ Ματθ.κς.Γ
ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ. Ἀναστὰς δὲ,
πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγ- Ἰωαν.κ.Δ
δαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. ἐκείνη πορευ- Γ Λουκ.η.Α
θεῖσα ἀπήγειλε τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι·
σλθ καὶ ἐκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστησαν. Μετὰ
σλι η ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορ- Λουκ.κδ.Β
φῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν. κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγειλαν
σλς η τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. ὕστερον, ἀνακειμένοις αὐ- Λουκ.κδ.Ζ
τοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκλη- Ἰωαν.κ.Ε
ροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευ-
σαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κη- Ματθ.κη.Δ
ρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς, Δ
σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας, κατακριθήσεται. Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύ- Ἰωαν.ιβ.Η
σασι, ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκ- Πραξ.ις.Δ
βαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς· ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θα- Γραξ.β.Α.
νάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει· ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας Ε ι.Η
ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἕξουσι. Ὁμὲν οὖν Κύριος, * μετὰ τὸ Πραξ.κη.
λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ Α.Β
δεξιῶν τοῦ Θεοῦ. ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Πραξ.ζ.Η
Κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπα- Λουκ.κδ.Η
κολουθούντων σημείων. ἀμήν.

Τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον ἐγράφη ἐν στίχοις αφζ, κεφαλαίοις σλς΄.

* ἴσ. 7

* Ἰησοῦς. 7

1 ἐσταυρωμένον; ς.ζ

2 ἐβδομάδων. γ.ε

3 ἀκούσαντες. ε

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΚΑΤΑ ΣΩΦΡΟΝΙΟΝ.

ΛΟΥΚΑΣ ἰατρὸς Ἀντιοχεὺς, καθὼς τὰ συγγράμματα αὐτοῦ δηλοῖ, τῆς ἑλληνικῆς οὐκ ἀπειρος, ἀποστολικῆς Παύλου ἀποστόλου, καὶ πάσης αὐτοῦ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀκολουθος, σπουδαίως ἔσχεν εὐαγγέλιον, ὃ καὶ οὗτος Παῦλος, Ἀπεστείλαμεν, φησὶ, μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τῆς πάσας τὰς ἐκκλησίας. καὶ πρὸς τοὺς Κολασσαεῖς, Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητός. καὶ πρὸς Τιμόθεον, Λουκᾶς ἐστι μετ' ἐμοῦ μόνος. Καὶ ἕτερον δὲ ἐξέδωκε τεῦχος ἐξαίρετον, ἐπιγραφὴν Πράξεις ἀποστόλων, οὗ ἡ ἱστορία ἕως διετίας διάγοντος ἐν τῇ Ρώμῃ Παύλου ἐκτείνεται, τουτέστιν ἕως τεσσάρτου Νέρωνος ἐνιαυτοῦ. ἀφ' ὧν πεπείσμεθα, ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τὸν βίβλον συντεθεῖχθαι. ἡ γὰρ περίοδος Παύλου καὶ Θέκλας, καὶ πᾶς ὁ μῦθος ὡσπερεὶ λέοντος βασιλιδέντος, εἰς τὰς ἀποκρύφους γραφὰς ψηφισθήσεται. οὐδὲ γὰρ εὐεχώρησεν ἂν ἀκώλυτον τοῦ ἀποστόλου, μεταξὺ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ πράξεων τοῦτο ἠγνοηκέναι. ἀλλὰ καὶ Τερτυλλιανὸς ἐκεῖνον τὸν χρόνον, διαφέρει πρεσβύτερόν τινα ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἀποσπασθῆναι Παύλου ἀποστόλου, ἐλεγχθέντα ὅτι Ἰωάννου, οἷα πρὸ αὐτοῦ συντεθείσης βίβλου, ὡμολογηκέναι φίλτρῳ κατεχόμενον Παύλου, τοῦτο πεποιηκέναι. δῆλον ἐκ τοῦ ἐκκεκλῆσθαι τοῦτον τινὲς ὑπολαμβάνουσιν. ὁσάκις γὰρ Παῦλος ἐν ταῖς οἰκείαις ἐπιστολαῖς λέγει, τὸ εὐαγγέλιόν μου, δῆλον ὡς περὶ τοῦ λόγους τοῦ κατὰ Λουκᾶν σημαίνει. καὶ Λουκᾶν οὐ μόνον τοῦτο τοῦ ἀποστόλου Παύλου μεμαθηκέναι τὸ εὐαγγέλιον, οἷα μετὰ τοῦ Κυρίου τετιμημένον ἐν τῷ σώματι μὴ γνωμένου, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τῶν λοιπῶν ἀποστόλων, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἰδίου συγγράμματος περιφανῶς λέγει, Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται. Τοιγαροῦν τὸ εὐαγγέλιον καθὼς ἀκήκοεν ἔγραψε. τὰς δὲ πράξεις τῶν ἀποστόλων, καθὰ ἱστόρησεν αὐτὸς, καὶ συνέταξεν. ἐν Βοιωτίᾳ τὰ λείψανα αὐτοῦ, ἐν Πατάραις ἐν Κωνσταντίνου πόλει, εἰς ἣν πόλιν ἐν εἰκοστῷ Κωνσταντίνου ἐνιαυτῷ τὸ τούτου σῶμα μετὰ τῶν λειψάνων Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου μετενέχθη.

ΒΙΟΣ ΛΟΥΚΑ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ
ἐκ τοῦ Δωροθέου μάρτυρος Τυρίων ἐπισκόπου συνόψεως.

ΛΟΥΚΑΣ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἀντιοχεὺς μὲν τὸ γένος ἦν, ἰατρὸς δὲ τὴν τέχνην. συνεγράψατο δὲ τὸ μὲν εὐαγγέλιον, κατ' ἐπιτροπὴν Πέτρου τοῦ ἀποστόλου· τὰς δὲ πράξεις τῶν ἀποστόλων κατ' ἐπιτροπὴν Παύλου τοῦ ἀποστόλου. συναπεδήμησε γὰρ τοῖς ἀποστόλοις, καὶ μάλιστα τῷ Παύλῳ, οὗ καὶ μιμησάμενος ὁ Παῦλος ἔγραψεν ἐν ἐπιστολῇ, Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς ἐν Κυρίῳ. Ἀπέθανε δὲ ἐν Ἐφέσῳ, ἔνθα ἐτάφη ἐκεῖ. μετετέθη δὲ ὕστερον ἐν Κωνσταντίνου πόλει μετὰ καὶ Ἀνδρέου καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων, ἐπὶ τοῦ χριστοῦ Κωνσταντίνου βασιλέως, υἱοῦ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
Βουλγαρείας, ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον.

ΛΟΥΚΑΣ ὁ θεῖος, Ἀντιοχεὺς μὲν τὸ γένος, ἰατρὸς δὲ, καὶ τὴν ἔξω σοφίαν πολύς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν εὐαγγελικὴν παιδείαν ἐξησκήκατο, τοῖς ἱεροσολύμοις ἐπιφοιτήσας, ὅτε δὴ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐδίδασκεν. ὥστε φασί τινες ἕνα καὶ αὐτὸν γενέσθαι τῶν ἑβδομήκοντα ἀποστόλων, καὶ οὐ νεκρῶν δὲ ἀναστάντι τῷ Χριστῷ συναντῆσαι μετὰ Κλεόπα. ἀναληφθέντος δὲ τοῦ

Κυρίου, καὶ ὃ Παύλου πιστεύσαντος, ἠρέθησαν σὺν ἑκδήμοις καὶ ἀκόλουθον αὐτῷ, φημὶ δὲ τῷ Παύλου· καὶ δὴ συλλαβόντες τὸ βιαστήριον μετὰ πάσης ἀκριβείας, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ πρόσωπον αὐτῷ ἐμφαίνει· μετὰ πεντεκαίδεκα δὲ ἔτη τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως συνεγράψατο· γράφει δὲ πρὸς Θεόφιλον, συγκλητικὸν ὄντα καὶ ἄρχοντα ἴσως. Ὃ γὰρ κράτιστος, δηλοῖ τῶν ἀρχόντων καὶ ἡγεμόνων ἠξίωτο. ὡς καὶ ὁ Παῦλος φησὶ πρὸς Ὃν ἡγεμόνα Φῆστον, κράτιστε Φῆστε· καὶ πᾶς δὲ αὐτόθεος θεοφιλὴς, καὶ κράτος κατὰ τῶν παθῶν ἀναδεξάμενος, θεόφιλός ἐστι κράτιστος, ὃς καὶ ἄξιος ὢν ὅτι ἐστὶν ἀκηδὴς τοῦ βιαστηρίου.

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

α΄ περὶ τοῦ ἀποχαφῆς.
β΄ περὶ τῶν ἀχραωλοιώτων πειρασμῶν.
γ΄ περὶ τοῦ Συμεώνος.
δ΄ περὶ Ἄννης τῆς προφήτιδος.
ε΄ περὶ τοῦ γνωμόνου ῥήματος πρὸς Ἰωάννην.
ς΄ περὶ τῶν ἐπερωτησάντων τὸν Ἰωάννην.
ζ΄ περὶ τοῦ πειρασμοῦ τοῦ Χριστοῦ.
η΄ περὶ τοῦ ἔχοντος πνεῦμα δαιμονίου.
θ΄ περὶ τοῦ πυλεραῖς τοῦ Γέζου.
ι΄ περὶ τῶν ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων.
ια΄ περὶ τοῦ ἄρχας τῶν ἰχθύων.
ιβ΄ περὶ τοῦ λεπροῦ.
ιγ΄ περὶ τοῦ παραλυτικοῦ.
ιδ΄ περὶ Λευὶ τοῦ τελώνου.
ιε΄ περὶ τοῦ ξηρὰν ἔχοντος τὴν χεῖρα.
ις΄ περὶ τῶν τῶν ἀποστόλων ὀνομασίας.
ιζ΄ περὶ τῶν μακαρισμῶν.
ιη΄ περὶ τοῦ ἑκατοντάρχου.
ιθ΄ περὶ τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας.
κ΄ περὶ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ Ἰωάννου.
κα΄ περὶ τῆς ἁλιφάσης τὸν Κύριον μύρῳ.
κβ΄ περὶ τοῦ παραβολῆς τοῦ σπείροντος.
κγ΄ περὶ τοῦ ὑπομνήσεως τοῦ ὑδάτων.
κδ΄ περὶ τοῦ λεγεῶνος.
κε΄ περὶ τοῦ θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου.
κς΄ περὶ τῆς αἱμορροούσης.
κζ΄ περὶ τοῦ ἀποστολῆς τῶν δώδεκα.
κη΄ περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.
κθ΄ περὶ τοῦ τῶν Κυρίου ἐπερωτήσεως.
λ΄ περὶ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου.
λα΄ περὶ τοῦ σελωιαζομένου.
λβ΄ περὶ τῶν διαλογιζομένων τίς μείζων.
λγ΄ περὶ τοῦ μὴ ὀπίσω ἐπομένου ἀκολουθῆν.
λδ΄ περὶ τῶν ἀναδεχθέντων ἑβδομήκοντα.
λε΄ περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος νομικοῦ.
λς΄ περὶ τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς.
λζ΄ περὶ Μάρθας καὶ Μαρίας.
λη΄ περὶ προσευχῆς.
λθ΄ περὶ τοῦ ἔχοντος δαιμόνιὸ κωφόν.
μ΄ περὶ τῆς ὁκ τοῦ ὄχλου ἐπαράσης φωνῶν.
μα΄ περὶ τῶν αἰτιωμένων σημεῖον.
μβ΄ περὶ τοῦ φαρισαίου τοῦ καλέσαντος τὸν Κύριον.
μγ΄ περὶ τοῦ βαπτισμοῦ τῶν νομικῶν.
μδ΄ περὶ τῶν ζύμης τῶν φαρισαίων.
με΄ περὶ τοῦ θέλοντος μεμερισθαι τῷ κληρονομίαν.
μς΄ περὶ τοῦ διφόρησιν ἡ χώρα πλουσίου.
μζ΄ περὶ τῶν Γαλιλαίων καὶ τῶν ἐν τῷ Σιλωὰμ.
μη΄ περὶ τῶν ἐχύσης πνεῦμα ἀσθενείας.
μθ΄ περὶ τῶν τῶν φαρισαίων.
ν΄ περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι.
να΄ περὶ τῶν εἰπόντων τῷ Ἰησοῦ διὰ Ἡρῴδην.
νβ΄ περὶ τοῦ ὑδρωπικοῦ,
νγ΄ περὶ τοῦ μὴ ἀγαπᾶν τὰς πρωτοκλισίας.
νδ΄ περὶ τῶν καλεμένων εἰς τὸ δεῖπνον.
νε΄ περὶ οἰκοδομῆς πύργου τοῦ φαρισαίου.
νς΄ περὶ τοῦ ἑκατὸν πρεβάτων τοῦ φαρισαίου.
νζ΄ περὶ τοῦ ἀποδημήσαντος εἰς χώραν μακράν.
νη΄ περὶ τοῦ οἰκονόμου τῆς ἀδικίας.
νθ΄ περὶ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου.
ξ΄ περὶ τῶν δέκα λεπρῶν.
ξα΄ περὶ τοῦ κριτοῦ τῆς ἀδικίας.
ξβ΄ περὶ τοῦ φαρισαίου καὶ τοῦ τελώνου.
ξγ΄ περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος πλουσίου τὸν Ἰησοῦν.
ξδ΄ περὶ τοῦ τυφλοῦ.
ξε΄ περὶ τοῦ Ζακχαίου.
ξς΄ περὶ τοῦ πρὸ θέντος λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν.
ξζ΄ περὶ τῶν λαβόντων τὰς μνᾶς.
ξη΄ περὶ τοῦ πώλου.
ξθ΄ περὶ τῶν ἐπερωτησάντων τὸν Κύριον ἀρχιερέων καὶ γραμματέων.
ο΄ περὶ τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ γεωργοῦ.
οα΄ περὶ τοῦ ἐγκαίνων διὰ τὸ κῆνσον.
οβ΄ περὶ τῶν Σαδδουκαίων.
ογ΄ περὶ τοῦ, πῶς υἱὸς Δαβὶδ ἐστιν ὁ Χριστός.
οδ΄ περὶ τῆς τοῦ δύο λεπτὰ βαλούσης.
οε΄ περὶ τοῦ συντελείας ἐρώτησις.
ος΄ περὶ τοῦ πάσχα.
οζ΄ περὶ τῶν φιλονεικησάντων τίς μείζων.
οη΄ περὶ τῆς ἐξαιτήσεως τοῦ σατανᾶ, καὶ ἐρωτήσεως Πέτρου.
οθ΄ περὶ τοῦ παρ' Ἡρῴδου ἐξουδενήσεως.
π΄ περὶ τῶν κοπομένων χωλαικῶν.
πα΄ περὶ τοῦ μεταποήσαντος λῃστοῦ.
πβ΄ περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου.
πγ΄ περὶ τοῦ Κλεόπα.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

ΕΠΕΙΔΗΠΕΡ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι κράτιστε Θεόφιλε, ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερείας Ἀβιά· καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι. καὶ ἦν Ἐλισάβετ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερείας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ, (κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, ἔλαχε τοῦ θυμιάσαι, εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου·) καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου, ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος· καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην, καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται. ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ οἶνον

α

α. Παρ. κδ. Δ

Λουκ. ιε. Δ
Ἐξοδ. λ. Δ

Β

καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν· καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλιοὺ, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν, καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν· καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ. καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενε κωφός. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα, Ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελέσθαι τὸν ὀνειδός μου ἐν ἀνθρώποις. Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ᾗ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσὴφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου, Μαριάμ. καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν, εἶπε, Χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετά σου, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ Μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ· καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέ-

Μαλαχ. δ'. Β
ματθ. ια'. Β
Μαλαχ. δ'. Β
Γ
ι διέμενε δ'. ς
Ματθ. α'. Γ
Ησαΐ. ζ'. Γ
Κεφ. β'. Γ
Δαν. ζ'. Δ. Η
μιχ. δ'. Γ
Δ

λος. εἶπε δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς ἔσαι *τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ, Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε, καὶ δύναμις ὑψίσου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον *ἅγιον, κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ. καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενίς σου, καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ· ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ Θεοῦ πᾶν ῥῆμα. εἶπε δὲ Μαριὰμ, Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος. Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρός με; ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσαι τελείωσις τοῖς
Ε λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου. Καὶ εἶπε Μαριὰμ, Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί μου, ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί· ὅτι ἐποίησέ μοι [2]μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς [3]γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς· πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς. ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, (καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ) [4]εἰς τὸν αἰῶνα. Ἔμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγ

* μοι. ἀ.ς.β

* ἐκ Θεοῦ. α

2 μεγάλα. ν

3 γενεαὶ Ϛ· γενεαί. ἀ.ιβ. γενεὰς καὶ εἰς γενεὰς Ϛ γενεάς. ν

4 ἕως αἰῶνος

Ἡσαΐου να. Β
Ψαλ. λβ. Β
Ἡσαΐου κθ. Ε

Ψαλ. λγ. Γ
α. βασ. β. Β

Ἡσαΐου μα. Β
λ. Δ. καὶ ιδ. Β
ἱερ. λα. Δ. Δ
ψαλ. ρλα. Γ
γεν. ιζ. Γ. καὶ
κβ. Δ

γλυεῖς αὐτ̃ης ὅλι ἐμεγάλωνε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐ- Z
τ̃ης, καὶ συνέχαιρον αὐτ̃ῃ. Καὶ ἐγένετο, ἐν τ̃ῃ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον
περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τ̃ῷ ὀνόματι τοῦ πα
τρὸς αὐτ̃ου, Ζαχαρίαν. Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν,
Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτ̃ην, Ὅτι
οὐδείς ἐστιν ἐν τ̃ῃ συγγενείᾳ σου, ὃς καλεῖται τ̃ῷ ὀνόματι τούτῳ.
Ἐνένευον δὲ τ̃ῷ πατρὶ αὐτ̃ου, τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. Καὶ αἰ-
τήσας πινακίδιον, ἔγραψε, λέγων, Ἰωάννης ἐστὶν τὸ ὄνομα αὐτ̃ου.
Καὶ ἐθαύμασαν πάντες. ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτ̃ου παραχρῆ-
μα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. καὶ ἐγένε-
ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τ̃ῃ ὀρει-
νῇ τ̃ης Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἔθεν-
το πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τ̃ῃ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄ-
ρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; Καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ
Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτ̃ου ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου, καὶ προφε-
φήτευσε, λέγων, Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τ̃οῦ Ἰσραήλ· ὅτι ἐ- Κεφ.β.Ε
πεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τ̃ῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ἤγειρε κέρας ματθ.α.Γ
σωτηρίας ἡμ̃ιν ἐν τ̃ῷ οἴκῳ Δαβὶδ τ̃οῦ παιδὸς αὐτ̃ου· καθὼς ἐ- H Ψαλ.ογ.Γ
λάλησε διὰ στόματος τ̃ῶν ἁγίων τ̃ῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐ- καὶ ρλα.Δ
τοῦ, σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμ̃ῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τ̃ῶν μι- ἱερεμ.κγ.Α.
σούντων ἡμ̃ας· ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τ̃ῶν πατέρων ἡμ̃ῶν, καὶ μνησθῆ- καὶ λ.Β
ναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ· ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν Ἱερεμ.λα.Ζ
πατέρα ἡμ̃ῶν, τοῦ δοῦναι ἡμ̃ιν, ἀφόβως ἐκ χειρὸς τ̃ῶν ἐχθρῶν ἡσαι.κβ.Γ
ἡμ̃ῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτ̃ῳ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώ- ἐζρ.ε.Γ.Δ
πιον αὐτ̃ου, πάσας τὰς ἡμέρας τ̃ῆς ζωῆς ἡμ̃ῶν. Καὶ σὺ παιδίον
προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου
Κυρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ· τ̃οῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας Μιχαχ.ε.Α
τ̃ῷ λαῷ αὐτ̃ου, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, διὰ σπλάγχνα ἐλέ-
ους Θεοῦ ἡμ̃ῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, ἐ- Ζαχρ.γ.Δ
πιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τ̃οῦ κατευ-
θῦναι τοὺς πόδας ἡμ̃ῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε
καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι· καὶ ἦν ἐν τοῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀνα-
ἀ δείξεως αὐτ̃ου πρὸς τ̃ὸν Ἰσραήλ. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς β
ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου,

ἀποχράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. αὕτη ἡ ἀπογραφὴ, πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν [1] πόλιν. ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρὲτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαβὶδ ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαβὶδ, ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικὶ, οὔσῃ ἐγκύῳ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν· καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι. Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες, καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς. καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν· καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαβίδ. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου, αἰνούντων τὸν Θεὸν, καὶ λεγόντων, Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς. Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς. Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ πε-

[1] πατρίδα.

Ἰω. ζ. Ζ

Λβίτ. ιβ. Α

2 αὐτὸν. α. β. γ. η. ζ. π. θ

εἰσενεῖν [2] τὸ παιδίον, ὡς καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τῦ ἀγγέλου πρὸ τῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ. καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν, κατὰ τὸν νόμον Μωσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ, (καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου, Ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν, ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται·) καὶ τῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ [4] εἰρημένον ἐν νόμῳ Κυρίου, ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν. Καὶ ἰδοὺ ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλήμ, ᾧ ὄνομα Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τῦ Ἰσραήλ· καὶ πνεῦμα ἅγιον ἦν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τῦ πνεύματος τῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου. καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὸν Θεόν, καὶ εἶπε, Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν· φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ. Καὶ ἦν [1] Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτῦ. Καὶ εὐλόγησεν [6] αὐτοὺς Συμεών, καὶ εἶπε πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτῦ, Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον (καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία,) ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις θυγάτηρ Φανουήλ ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, καὶ αὐτὴ χήρα [7] ὡσεὶ ἐτῶν ὀγδοηκοντατεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. καὶ αὐτὴ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα, ἀνθωμολογεῖτο τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν [8] ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζαρέτ. τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραται-

Κεφ. α. Γ ματθ. α. Γ
Λθ ϊτ. ιβ. Β
Δ Ἐξοδ. ιγ. Λ ἀριθμ. π. Γ
Λθ ϊτ. ιβ. Γ
Κεφ. α. Ζ
Ησαΐ. π. Γ ρωμ. θ. Η α. πέτρ. β. Β

οὖσ᾽ πνεύματι, πλησύμενον σοφίας· καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ᾽ αὐτό. Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ᾽ ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡμέρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς· καὶ μὴ εὑρόντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ζητοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο, μεθ᾽ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. ἐξίσαντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεπλάγησαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ἤδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. καὶ κατέβη μετ᾽ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ. καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, ἐπὶ ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται. καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας. καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. Ἔλεγε οὖν τοῖς

Ἐξοδ. λδ. Δ
Δευτ. ις. Α
Ἰω. ιη. Β
πραξ. δ. Β
Ματθ. γ. Α
μαρ. α. Α
Ἡσαΐου μ. Α
ἰω. α. Ε

ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται. πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ Γ
ὄχλοι, λέγοντες, Τί οὖν ποιήσομεν; ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας, μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ ἔχων βρώματα, ὁμοίως ποιείτω. Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί ποιήσομεν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι, λέγοντες, Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδένα διασείσητε μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης πᾶσι λέγων, Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς, ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν. Ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης, προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος, καὶ προσευχομένου, ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, λέγουσαν, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ηὐδόκησα. Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχό-

Ματθ. γ. Β.
Ματθ. γ. Γ
μαρκ. α. Β
ἰω. α. Γ. Δ
πραξ. α. Α.
Δ β. Α. ια. Γ.
ιθ. Α
Ματθ. γ. Γ
Ματθ ιδ'. Α
μαρκ. ς. Γ
Ματθ. γ. Δ
μαρκ. α. Β
ἰω. α. Γ

2 ἀξίνη. ν
3 παραινῶν. β
λ. ς. ζ ν. θ
4 ἐποίησε. β

μφῳ ὢν, ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσὴφ τοῦ Ἡλὶ, τοῦ Ματθὰτ, τοῦ
Ζ Λευὶ, τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἰαννὰ, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμὼς, 5 Ναγγέ. ζ
τοῦ Ναοὺμ, τοῦ Ἐσλὶ, τοῦ Ναγγαὶ, τοῦ Μαὰθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ
Σεμεὶ, τοῦ 6 Ἰωσὴφ, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥησὰ, τοῦ Ζοροβά- 6 Ἰωσὴχ. δ. ια
βελ, τοῦ Σαλαθιὴλ, τοῦ Νηρὶ, τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἀδδὶ, τοῦ Κωσὰμ,
τοῦ Ἐλμωδὰμ, τοῦ Ἤρ, τοῦ 7 Ἰωσὴ, τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰωρεὶμ, τοῦ 7 Ἰησοῦ. ια
8 Ματθὰτ, τοῦ Λευὶ, τοῦ Συμεὼν, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ Ἰωνὰν, 8 Ματθὰ. γ.
Η τοῦ Ἐλιακεὶμ, τοῦ Μελεᾶ, τοῦ 9 Μαϊνὰν, τοῦ Ματταθὰ, τοῦ Ναθὰν, ε. θ
τοῦ Δαβὶδ, τοῦ Ἰεσσαὶ, τοῦ Ὠβὴδ, τοῦ Βοόζ, τοῦ Σαλμὼν, τοῦ Ναασ- 9 Μινὰ. ια
σὼν, τοῦ Ἀμιναδὰβ, τοῦ Ἀδμὶν, τοῦ Ἐσρὼμ, τοῦ Φαρὲς, τοῦ Ἰού-
δα, τοῦ Ἰακὼβ, τοῦ Ἰσαὰκ, τοῦ Ἀβραὰμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχὼρ,
τοῦ Σαρούχ, τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φαλὲκ, τοῦ Ἑβὲρ, τοῦ Σαλὰ, τοῦ Καϊ-
νὰν, τοῦ Ἀρφαξὰδ, τοῦ Σὴμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ, τοῦ Μαθου-
σάλα, τοῦ Ἐνὼχ, τοῦ Ἰαρὲδ, τοῦ Μαλελεὴλ, τοῦ Καϊνὰν, τοῦ Ἐνὼς,
Ματθ. ρ. Α τοῦ Σὴθ, τοῦ Ἀδὰμ, τοῦ Θεοῦ. Ἰησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου ζ
μφρ. α. Β Η πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύμα- ιε
τι εἰς τὴν ἔρημον, ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ β
τοῦ διαβόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγε οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· ιε
καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ὕστερον ἐπείνασε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διά- ε
βολος, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρ-
Δευτ. η. Α τος. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν, λέγων, Γέγραπται, Ὅτι
" οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι
" Θεοῦ. Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν, ἔδει-
ξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρό- 1 Βασιλ. β.
νου, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην
ἅπασαν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ ἐὰν
Β θέλω δίδωμι αὐτήν. σὺ οὖν ἐὰν * προσκυνήσῃς ἐνώπιόν μου, * πεσὼν. γ
" ἔσται σοῦ 2 πᾶσα. ϖ.
Δευτ. ς. Γ. " πίσω μου σατανᾶ· γέγραπται γὰρ, Προσκυνήσεις Κύριον τὸν ἐ. Δ " β. ζ. η
" Θεόν σου, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἰερου- " α. β. γ. η. ε
" σαλὴμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, η. θ
Εἰ ὁ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· γέγραπται
Ψαλ. ϟ. Γ " γὰρ, Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυ-
" λάξαι σε· καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκό-

ψης πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ "
Ἰησοῦς, ὅτι εἴρηται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. " Δευτ. ς. Γ
Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄ-
ιζ χρι καιροῦ. Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύ Ματθ. δ. Β
α ματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περι- μάρ. β. Β
χώρου περὶ αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐ- ἰω. δ. Ζ
ιη τῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων. Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, οὗ Γ Ματθ. ιγ. Η
ι ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν μάρ. ς. Α
σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. καὶ ἐπε- ἰω. δ. Ζ
δόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προφήτου. καὶ ἀναπτύξας τὸ
βιβλίον, εὗρε τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον, Πνεῦμα Κυρίου " Ἡσαΐ. ξα. Α
ἐπ' ἐμέ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀπέστα- "
λκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι "
αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τε- "
θραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν. Καὶ "
πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε· καὶ πάντων ἐν
τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ· ἤρξατο δὲ
λέγειν πρὸς αὐτούς, Ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη Δ
* αἰ ὄχλοι. ς ιθ ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον*
α ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στό-
ματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ; Καὶ εἶ-
κ πε πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην,
ι Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ Κα
κα φαρναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. Εἶπε δέ, Ἀμὴν λέ-
α γω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐ-
κβ τοῦ. ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς γ. Βασ. ιζ. Α
ι ἡμέραις Ἠλιοὺ ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη ἰακ. ε. Δ
τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν
γῆν, καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλίας εἰ μὴ εἰς Σά- Ε
3 Σάρεπτα. ς ρεπτα τῆς Σιδῶνος, πρὸς γυναῖκα χήραν. Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἡ. Βασ. ε. Δ
ἦσαν ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐδεὶς
αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος. Καὶ ἐπλήσθησαν πάν-
τες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα. καὶ ἀναστάντες ἐξέ-
βαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως τοῦ ὀφρύος τοῦ

ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμητο, εἰς τὸ καταχρημίσαι
Ματθ.ιγ.Β μδρ.α.Γ αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο. ° Καὶ κ̄γ η
κατῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν διδά-
Ματθ.ζ.Δ μδρ.α.Γ σκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι· ° καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ κ̄θ ς
Ματθ.α.Γ Z αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. ° Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ν̄
ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκρα- κ̄ε η
ξεν φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοὶ Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; * καὶ ἀνακρα-
ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπε- γάσαν. β
τίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.
Καὶ ῥίψαν αὐτὸ τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον, * ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μη-
δὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελά-
λουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ
καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις [4] πνεύμασι, καὶ ἐξέρχον- 4 δαίμοσι. ε
ται; Καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώ-
Ματθ.η.Β μδρ.α.Γ ρου. ° Ἀναστὰς ὁ ἐκ τῆς συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σί- θ
μωνος· * ἡ πενθερὰ ὁ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ με- κ̄ς * ὁ Λουκᾶς
H γάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς,
ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀνα-
Ματθ.η.Β μδρ.α.Γ στᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. ° Δυόντος δὲ τοῦ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον ῑ
ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις, ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ
ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς, ἐθεράπευσεν αὐτούς.
Μαρ.α.Δ ° Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια * ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα καὶ λέγοντα, κ̄ζ * πολλά. η
Ὅτι σύ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ
λαλεῖν ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι. Γενομένης δὲ ἡμέρας κ̄η η
ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐ-
τὸν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ'
Μαρ.α.Δ αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐ-
αγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλ-
μαι. Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς Γαλιλαίας.
Ματθ.ιγ.Γ μδρ.α.Β ε̄ ° Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λό- κ̄θ ι
γον τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ·
καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀπο-
βάντες ἀπ' αὐτῶν, ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν
πλοίων ὃ ἦν Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπανα-

ι Περὶ τῶν ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων.

γαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τ̃ πλοίου τοὺς ὄχλους.

ιᾱ λ̄ θ Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τ̃ Σίμωνα, Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. Καὶ

δάσκαλε. ϛ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες, οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω

δίκτυα. ιι ² τὸ δίκτυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πολύ. διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν, καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, τ̃ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς. καὶ ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε * βυθίζεσθαι αὐτά. Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, προσέπεσε τοῖς γόνασι τ̃ Ἰησοῦ, λέγων, Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ· ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε. Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τ̃ ἰχθύων ἣ συνέλαβον· ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς

λβ ϛ Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπε πρὸς τ̃ Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τ̃ γῆν, ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τ̃ πόλεων, Γ Ματθ. κ. Α

ιβ λγ ϛ καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας, καὶ ἰδὼν Ⓘ Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, εἰπών, Θέλω· καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν· Ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τ̃ καθαρισμοῦ σου,

λη α καθὼς προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις, καὶ προσευχόμενος. Καὶ

λε β λϛ β ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων· καὶ ἦσαν Δ καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ δύναμις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. Καὶ ἰδοὺ ἄν- Ματθ. θ. Α

γ λζ α δρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ μὴ εὑρόντες διὰ ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτόν, διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ

β. γ. η. ϛ. ζ. ια. ιβ

τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. ⁊ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι ⓘ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγοντες, Τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ μόνος ὁ Θεός; Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; * τί ἐστιν εὐκοπώτερον ⓦ, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου· ἢ εἰπεῖν, ἔγειραι καὶ περιπάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας (εἶπε τῷ παραλελυμένῳ) Σοὶ λέγω, ἔγειραι· καὶ ἆρας τὸ κλινίδιόν σου, πορεύου εἰς ⓝ οἶκόν σου. Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, * ἆρας ἐφ' ᾧ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων ⓣ Θεόν. ⁊ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, ⁊ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες, Ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον. * Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευΐν, καθήμενον ⓝ ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ καταλιπὼν ἅπαντα, ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ὁ Λευὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· ⁊ ἦν ὄχλος τελωνῶν πολὺς, καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ ⓘ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες, Διατί μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε ⁊ πίνετε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' ⓘ κακῶς ἔχοντες. οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. * Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσι πυκνὰ, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως ⁊ οἱ τῶν Φαρισαίων· ⓘ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, ποιῆσαι νηστεύειν; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς, Ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίζει, ⁊ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ ἐπι-

Ματθ. θ. Α
μρ. β. Β
Z
ιδ΄
α. Τιμ. α. Γ
H

* πότερον
3 σχίσ. β. κῷ. π
4 ἆρας ἐ νίω. β
5 σχίσ. β.
6 συμφωνεῖ β. αἱ π

βλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται. Καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν, θέλει νέον· λέγει γάρ, ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

μα β ς Ματθ.ιϚ.Α μρ.β.Δ

Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων. καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας, καὶ ἤσθιον, ψώχοντες ταῖς χερσί. Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι; Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβε καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅτι κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

Λβ/ιτ.κγ.Β α.Βασ.κα.Β Λβ/ιτ.κδ.Β

ιε μβ ς Γῆ αὐτῇ ἡμᾶ : θαζ.μβ/ός α ἐργαζόμε- τῇ σαββά- ᾳ, εἶπεν αὐτῷ, ἄνθρωπε εἰ μὲν δας τί ποιεῖς, κάκειος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας, ἐ- καλάρατος καὶ βαβάτης εἶ νόμου. β κ.γ.λ.ε.θ κατ.γ.ε.η ἐσῶσαι ψυχὴν ἢ ἀπολέσαι; οἱ δὲ ἐσίγησαν. καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς, εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτω· καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. οἱ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους, τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε, (Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον, Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, Ἰούδαν Ἰα-

Ματθ.ιβ.Α μρ.γ.Α

μγ β ις μδ β Ματθ.ι.Α μρ.γ.Β

Β

Γ

κώβου, καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτ̃ν, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης.) καὶ μ̃ε
καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθη- α
τῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τ̃ λαοῦ ἀπὸ πάσης τ̃ς Ἰουδαίας
καὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ τ̃ς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἱ ἦλθον
ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τ̃ν νόσων αὐτῶν, καὶ οἱ ὀχλού-
μενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· καὶ ἐθεραπεύοντο. καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο, ιζ
Ματθ. ε. Α καὶ ἰᾶτο πάντας. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς μ̃ς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἔλεγε, Μακάριοι οἱ πτωχοί· ὅτι ὑμετέρα μ̃ζ
Ησαΐ. ξε. Β ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̃ Θεοῦ. Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν· ὅτι χορ- μ̃η
Ησαΐ. ξε. Γ τασθήσεσθε. Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι γελάσετε. Μακά- μ̃θ
ριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσω- ν
Δ σιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονη-
ρὸν, ἕνεκα τ̃ υἱοῦ τ̃ ἀνθρώπου. χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ 3 χάρητε.
σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ. κατὰ
ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Πλὴν
Ἀμὼς ς. Α οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις· ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. οὐαὶ τ̃
ἐκκλησιαστικοῦ κα. Α ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι· ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν· νξ
Ησαΐ. ξε. Γ ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. οὐαὶ ὑμῖν ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴ- ο.
πωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδο- ο.
Ματθ. ε. Η προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Ἀλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, νβ
Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς,
εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τ̃ ἐ-
Ματθ. ε. Ζ πηρεαζόντων ὑμᾶς. τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε καὶ νγ
Ματθ. ε. Ζ τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα
α. κορ. ς. Β μὴ κωλύσῃς· παντὶ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ
Ε σὰ μὴ ἀπαίτει. Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρω- νδ
Ματθ. ζ. Β πους, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶν- νε
Ματθ. ε. Η τας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγα-
πῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθο-
ποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ
Ματθ ε. Η αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν,
δευτ. ιε. Β ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανί-
ζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
ὑμῶν,

ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί. Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε. ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε. δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν. μέτρον καλὸν πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς, Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται; Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ, κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Οὐ γάρ ἐστι δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν· ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται. οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσι σταφυλήν. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ. Τί δέ με καλεῖτε, Κύριε Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με, καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων, καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε, καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενομένης, προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτήν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας, ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χω-

Ματθ. ε. Η
Ματθ. ζ. Α
Ματθ. ζ. Α Ζ μάρ. δ. Γ
Ματθ. ιε. Β
Ματθ ι. Γ ἰω. ιγ. Β. ιε. Γ
Ματθ. ζ. Α
Ματθ. ζ. Γ
Ματθ. ιβ. Γ Η
Ματθ. ιβ. Γ
Ματθ. ζ. Δ ῥωμ. ϐ. Β ἰακ. α. Δ

φία ἀπὸ τ̃ν τέκνων αὐτ̃ς πάντων. Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τ̃ν κᾱ
Z φαρισαίων, ἵνα φάγῃ μετ' αὐτ̃ · κ̀ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ᵒ̄ᾱ
τ̃ Φαρισαίου, ἀνεκλίθη. κ̀ ἰδοὺ γυνὴ ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦν ἁ-
μαρτωλὸς, ἐπιγνοῦσα ὅτι κατάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τ̃ Φαρισαίου,
κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου, κ̀αὶ στᾶσα * παρὰ τοὺς πόδας αὐ- * ὀπίσω. ς.π
τοῦ ὀπίσω κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτ̃ τοῖς δάκ- ς.π
ρυσι, κ̀ ταῖς θριξὶ τ̃ς κεφαλ̃ς αὐτ̃ς ἐξέμασσε, κ̀ κατεφί-
λει τοὺς πόδας αὐτ̃, κ̀ ἤλειφε τῷ μύρῳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος
ὁ καλέσας αὐτὸν, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέγων, Οὗτος εἰ ἦν προφή-
της, ἐγίνωσκεν ἂν τίς κ̀ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτ̃, ὅτι ἁ-
μαρτωλός ἐστι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Σίμων,
ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δέ φησι, Διδάσκαλε, εἰπέ. * Δύο χρεωφει- * ὁ δὲ εἶπε. β
λέται ἦσαν δανειστ̃ τινι· ὁ εἷς ὤφειλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ
ἕτερος πεντήκοντα. μὴ ἐχόντων δὲ αὐτοῖς ἀποδοῦναι, ἀμφοτέ-
ροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν αὐτῶν, εἰπὲ, πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει;
H Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐ-
χαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὀρθῶς ἔκρινας. Καὶ στραφεὶς πρὸς
τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; ς εἰσῆλθον σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ μοι ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδω- ς εἰσῆλθεν. ς.π
κας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας, κ̀ ταῖς θριξὶ
τ̃ς κεφαλ̃ς αὐτ̃ς ἐξέμαξε. φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας, αὕτη δὲ
ἀφ' ἧς εἰσῆλθον, οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας·
ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας, αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέ
μου τοὺς πόδας. οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐ
τ̃ς αἱ πολλαὶ, ὅτι ἠγάπησε πολύ. ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον
ἀγαπᾷ. εἶπε δὲ αὐτῇ, ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. Καὶ ἤρξαντο
οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Τίς οὗτός ἐστιν ὃς κ̀ ἁμαρ
τίας ἀφίησιν; Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε,
Θ πορεύου εἰς εἰρήνην. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, κ̀ αὐ οᾱ
τὸς διώδευε κατὰ πόλιν κ̀ κώμην, κηρύσσων κ̀ εὐαγγελιζόμενος ι χάριν. ᾱ
τὴν βασιλείαν τ̃ Θεοῦ· κ̀ οἱ δώδεκα * σὺν αὐτῷ, κ̀ γυναῖκές τινες * ἀπόστολοι. ε
αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι * ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν & ἀσθενειῶν, * ἀπὸ νόσων
μαστίγων, &.
Μαρ. ιϛ. Γ ᾽Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξε-
ληλύθει, κ̀ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρῴδου, κ̀ Σουσάννα,

καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν [2] αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων
αὐταῖς. Σπειρόντος ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευο-
μένων πρὸς αὐτόν, εἶπε διὰ παραβολῆς, Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων
τὸν σπόρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ὃ μὲν ἔπεσε
παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφα-
γεν αὐτό. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη,
διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν,
καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. Καὶ ἕτερον ἔπε-
σεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονται-
πλασίονα. Ταῦτα λέγων, ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες τίς εἴη ἡ παρα- B
βολὴ αὕτη. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέπον-
τες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ πα-
ραβολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν,
εἰσὶν οἱ ἀκούοντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος, καὶ αἴρει τὸν λόγον
ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ
ἐπὶ τῆς πέτρας, οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λό-
γον· καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ
ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πε-
σόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλού-
του καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ
τελεσφοροῦσι. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρ-
δίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λόγον, κατέχουσι, καὶ
καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας, καλύ-
πτει αὐτὸν σκεύει, ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν· ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας
ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς. Οὐ γὰρ Γ
ἔστι κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ γνω-
σθήσεται, καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε. Ὃς
ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν,
ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον.
καὶ ἀπηγγέλη [3] αὐτῷ, λεγόντων, Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου
ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐ-

σπόρος. ιβ. ιη
β
οῦ
β
οῦ
α
οῦ
ς
οῦ
β
οῦ
ς
πᾶ
ε
πβ
ς

[2] αὐτῆς. ιζ. θ. ιβ. ιη

[3] αὐτῷ. γ. ε

Ματθ. ιγ. Α
μάρ. δ. Α

Ματθ. ιγ. Β
μάρ. δ. Β
ἰω. ιβ. Ζ
πράξ. κη. Ζ
ῥωμ. ια. Β

Κεφ. ια. Δ
ματθ. ε. Β
μάρ. δ. Γ

Κεφ. ιβ. Α
ματθ. ι. Γ
μάρ. δ. Γ

Ματθ. ιγ Β.
& κε. Γ
μάρ. δ. Γ

Ματθ. ιβ. Δ
μάρ. γ. Δ

τοὺς, Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τ̃ου Θεου̃ Ματθ. ιβ. Γ
ἀκούοντες, καὶ ποιοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τ̃ῶν ἡμερῶν, κγ̄
καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτ̃ου, καὶ εἶπε πρὸς β
αὐτούς, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τ̃ης λίμνης. Καὶ ἀνήχθησαν.
πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε, καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς
τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον. προσελθόν-
τες δὲ διήγειραν αὐτ̃ον, λέγοντες, Ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμθα.
Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τ̃ῷ ἀνέμῳ καὶ τ̃ῷ κλύδωνι τ̃ου ὕδατος·
Δ καὶ [4] ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη*. εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ποῦ ἐστὶν ἡ 4 ἐπαύσατο. γ
πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλή- * μεγάλη. γ.
λους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τ̃ῷ Ματθ. η. Δ
ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώ- μάρ. ε. Α
ραν τ̃ῶν [5] Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντιπέραν τ̃ης Γαλιλαίας. 5 Γεργεσηνῶν.
Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τ̃ὴν γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τ̃ῆς πό κδ̄
λεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνε-
διδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. ἰδὼν δὲ
Ⓦ Ἰησοῦν, καὶ ἀναβόησας, προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ με-
γάλῃ εἶπε, Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ Ἰησοῦ υἱὲ τ̃ου Θεου̃ τ̃ου ὑψίστου; δέομαί
σου, μή με βασανίσῃς. Παρήγγελλε γὰρ τ̃ῷ πνεύματι τ̃ῷ ἀκα-
θάρτῳ, ἐξελθεῖν ἀπὸ τ̃ου ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρ-
πάκει αὐτὸν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέδαις φυλασσόμενος,
καὶ διαῤῥήσσων τὰ δεσμὰ, ἠλαύνετο ὑπὸ τ̃ου δαίμονος εἰς τὰς
ἐρήμους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοί ἐστιν ὄνο-
μα; Ὁ δὲ εἶπε, Λεγεών· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν.
Ε Καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον
[6] ἀπελθεῖν. Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν [7] βοσκομένων ἐν 6 εἰσελθεῖν. ς
τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους 7 βοσκομένη.
εἰσελθεῖν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ β. γ. ε
τ̃ου ἀνθρώπου, εἰσῆλθεν εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατ̃ὰ
τ̃ου κρημνου̃ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες
τὸ γεγονὸς ἔφυγον· καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν εἰς τὴν
πόλιν, καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον
πρὸς Ⓦ Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ
τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ

τοὺς πόδας τ̃ Ἰησοῦ· καὶ ἐφοβήθησαν. ἀπήγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ
Δ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονιζόμενος. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅ-
παν τὸ πλῆθος τ̃ περιχώρου τ̃ Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ'
αὐτ̃, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο. αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖ-
ον, ὑπέστρεψεν. ἐδέετο δὲ αὐτ̃ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαι-
μόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ. ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὑπό-
στρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ Z
ἀπῆλθε, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέφειν τ̃ Ἰησοῦ, ἀπεδέξατο αὐ-
τ̃ ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ Ματθ. θ. Γ
ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τ̃ συναγω- μάρ. ε. Γ
γῆς ὑπῆρχε, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τ̃ Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐ-
τὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ
ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. (Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν,
οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος
ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις εἰς ἰατροὺς προσαναλώσασα ὅλον τὸν
βίον, οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὄ-
πισθεν, ἥψατο τ̃ κρασπέδου τ̃ ἱματίου αὐτ̃, καὶ παραχρῆμα
ἔστη ἡ ῥύσις τ̃ αἵματος αὐτ̃ς· καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἁψάμε-
νός μου; Ἀρνουμένων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτ̃, Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις, Τίς
ὁ ἁψάμενός μου; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἥψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ
ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ
ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε, καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἡ- H
ψατο αὐτ̃ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τ̃ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη
παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θάρσει θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσω-
κέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην.) Ἔτι αὐτ̃ λαλοῦντος, ἔρχεταί τις πα
ρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγων αὐτῷ, Ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ
σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, ἀπεκρίθη
αὐτῷ, λέγων, Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. Εἰσελθὼν
δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα * εἰ μὴ Πέτρον
καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ τὸν πατέρα τ̃ παιδὸς καὶ τὴν
μητέρα. ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε, Μὴ
κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ,

β Γεργεσηνῶν. Ν
πῆ Ν
θ συνέθλιβον. Ν
ι ἰατροῖς. Ϲ.
* σὺν αὐτῷ. Ν
ια τοῦ κασ- πίου. β
ιβ οὐ γάρ. Ν

εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. αὐτὸς ὁ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε, λέγων, Ἡ παῖς ἐγείρου. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα. Καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός. Ματθ.ι.Α μάρ.γ.Β

θ Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδους, μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς. Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ. Ἤκουσε δὲ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα, καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων, ὅτι Ἰωάννης ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν· ὑπό τινων δέ, ὅτι Ἠλίας ἐφάνη· ἄλλων δέ, ὅτι προφήτης εἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. καὶ εἶπεν ὁ Ἡρῴδης, Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα, τίς δέ ἐστιν οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς, ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδά. οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες, ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ δεξάμενος αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο. Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν. προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ, Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς, καταλύσωσι, καὶ εὑρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ εἶπον, Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ δύο ἰχθύες, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ ἐποίησαν οὕτω, καὶ ἀνέ-

Ματθ.ι.Α μάρ.ς.Α.Β

Κεφ.ι.Α μάρ.ς.Β

Γραφ.ιγ.Η καὶ ιη.Β Μαρ.ς.Β

Ματθ.ιδ.Α μάρ.ς.Β

Ματθ.ιδ.Β μάρ.ς.Δ

Ἰω.ς.Α

κζ Ι. ἀποστόλους. ϖϛ̄ β

πζ β 2 ῥάβδον. ν

κη β * μὴ. θ

ϖθ̄ η ϛ̄ β

ϛ̄α ν ϛ̄β γ

3 ἰάσεται. ς.ν

κθ̄ ϛ̄ζ α

κλινὰς ἀπαντας. Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, * εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. ☪ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες. καὶ ἤρθη τὸ 4 περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα. ° Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν Γ Ματθ.ιδ.Β μαρ.η.Γ
κθ δη α προσευχόμενον κατὰ μόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν· ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε, Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ εἰπεῖν τοῦτο, εἰπών, ° Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. Ἔλεγε δὲ πρὸς πάντας, ° Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω (ν) τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας, ἢ ζημιωθείς; ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. ° Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν λ τοῦ Θεοῦ. ° Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ, καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. ☪ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, ☪ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωσῆς καὶ Ἠλίας, οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ, ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἤμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ. διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. ☪ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα,

* εὐλόγησεν καὶ. β

4 περίσσευμα. β. η

Ματθ.ιδ.Β μαρ.η.Γ

Ματθ.ιζ.Δ μαρ.η.Ε

Κεφ.ιη.Ζ. ☪ ιζ.Η ματθ.ι.Δ. ☪ ιε.Δ μαρ.η.Δ ἰω.ιβ.Δ

Δ Κεφ.ιβ.Β ματθ.ι.Δ μαρ.η.Δ β.ζμ.β.Β

Ματθ.ιε.Δ μαρ.θ.Δ

Ματθ.ιζ.Α μαρ.θ.Α

καλόν ὅστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· κ̀ ποιήσω μᾶν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοι, Ε
& Μωσεῖ μίαν, κ̀ μίαν Ηλίᾳ, μὴ εἰδὼς ὁ λέγει. Ταῦτα δ̀ αὐτ̃ λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη, κ̀ ἐπεσκίασεν αὐτοῖς. ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην. Κ̀ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ὅστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, * αὐτ̃ ἀκούετε. Κ̀ ἐν τῷ γενέσθαι τ̀ φωνὴν, εὑρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος· & αὐτοὶ ἐσίγησαν, κ̀ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς Ματθ.ιζ.Γ
ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν. Ἐγένετο δ̀ ἐν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ, μρκ.θ.Γ
κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τ̃ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. κ̀ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τ̃ ὄχλου ἀνεβόησε, λέγων, Διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής ὅστί μοι, κ̀ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν, & ἐξαίφνης κράζει, * κ̀ σπαράσσει αὐτὸν μετ̀ ἀφροῦ, κ̀ μόλις ἀποχωρεῖ ἀπ̀ αὐτ̃, συντρίβον αὐτόν· κ̀ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτὸ, κ̀ οὐκ ἰσχυσαν. Ἀποκριθεὶς δ̀ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος & διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς, κ̀ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. Ἔτι δ̀ προσερχομένου αὐτ̃, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, κ̀ συνεσπάραξεν. ἐπετίμησε δ̀ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, κ̀ ἰάσατο τὸν παῖδα, κ̀ ἀπέδωκεν αὐτ̃ τῷ πατρὶ αὐτ̃. Ἐξεπλήσσοντο δ̀ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τ̃ Θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμαζόντων Ματθ.ιζ.Δ
ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτ̃, Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. Οἱ δ̀ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, κ̀ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ̀ αὐτ̃, ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό· κ̀ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τ̃ ῥήματος τούτου. Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ὁ δ̀ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τ̃ καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου, ἔστησεν αὐτὸ παρ̀ ἑαυτῷ, κ̀ εἶπεν αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· κ̀ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός ἐστι μέγας. Ἀποκριθεὶς δ̀ ὁ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια, &

* ἐν ᾧ ἐκοίμ-
ησατο. ς.η

* κ̀ ῥήσσει. β

ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστιν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ. καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, εἶπον, Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησε; Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Οὐκ οἴδατε οἵου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην. Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπέ τις πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ, Κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον, Ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος, Ἀκολουθήσω σοι Κύριε, πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

ι Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. Ἔλεγε οὖν πρὸς αὐτούς, Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. ὑπάγετε· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. Μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε,

* ὃ γὰρ ὅτι καθ' ἡμῶν. ς. ν
ρπ α
γ πόλιν. θ
Ἰω. ς. Α
8 ὑμεῖς; ς
λγ ρε ε
Ματθ. κ. Β
9 ἀπελθεῖν. γ. ς. ε. θ.
Ματθ. κ. Γ
ρς α
ιο γραφεὶς. γ. ς. θ
λδ ρζ α
* μαθητὰς. ς. καὶ ἑβδομήκοντα δύο.
ρη β
Ματθ. κ. Δ
ἰω. ς. Ε
ρθ β
ρι γ
Ματθ. ι. Α
μᾶρ. ς. Α
ς. Βασ. ς. Ε
ριᾶ

Εἰρλιὴ τῷ οἰκῳ τύτῳ· ⳏ ἐὰν μλὺ ᾖ ἐκεῖ ὑὸς ἰρλιὴς, ἐπαναπαύσε᷈ ἐπ᾽ αὐτὸν λὶ εἰρλιὴ ὑμῶν· εἰ ὄ μήγε, ἐφ᾽ ὑμᾶς ἀνακάμψι.

Β Ἐν αὐτῇ ὄ τῇ οἰκίᾳ μλύετε, ἐσθίοντες ⳏ πίνοντες τὰ παρ᾽ αὐτ· ριβ c
a.Τιμ.ε.Γ Κιφ.θ.Α μλρ.ς.Β ᾿ἄξιος γὰ ὁ ἐργάτης τ μισθ αὐ᷈ ὅστ. ᾿Μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Καὶ εἰς λὺ δ᾽ ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, ⳏ δέχων᷈ ριτ᾽ i ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμλα ὑμῖν, ⳏ θεραπεύετε τὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς· ⳏ λέγετε αὐτοῖς, Ἤγικεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τ Θεοῦ. Εἰς λὺ δ᾽ ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, ⳏ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ριιδ c
Πραξ.ιγ.Η ᾳ ιη.Β ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτ῀ς, εἴπατε, ᾿Καὶ (ϰ) κονιορτὸν τὸν κολληθέντα λίμῶν ἐκ τ῀ς πόλεως ὑμῶν, * ἀπομασόμθα ὑμῖν. πλὴ τύτο γινώσκετε, ὅτι ἤγικεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τ Θεοῦ. λέγω ὄ ὑμῖν, ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ λιμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον (ϰ) ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ᾿Οὐαί σοι Χωραζὶν, οὐαί σοι Βηθσαϊδά, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ ⳏ Σιδῶνι ἐγλύοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμλαι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ ⳏ σποδῷ καθήμλαι μετενόησαν. πλὴ Τύρῳ ⳏ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσι, ἢ ὑμῖν. ⳏ σὺ Καπερναούμ ἡ ἕως τ᾽ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ. ᾿Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούι· ⳏ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δ᾽ ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθετεῖ τὸν ἀποσείλαντά με. ᾿Υπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα * μετὰ χαρᾶς, λέγοντες, Κύριε, ⳏ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. Εἶπε δ᾽ αὐτοῖς, Ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τ῀ οὐρανοῦ πεσόντα. ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τ᾽ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων ⳏ σκορπίων, ⳏ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δυνάμιν τ᾽ ἐχθροῦ, ⳏ οὐδέν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. πλὴ ἐν τύτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσε᷈· χαίρετε δ᾽ μᾶλλον ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ᾿Εν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι * ὁ Ἰησοῦς, ⳏ εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τ᾽ οὐρανοῦ ⳏ τ῀ γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν ⳏ συνετῶν, ⳏ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. ναὶ ὁ πατήρ· ὅτι οὕτως ἐγλύετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶπε, Πάντα παρεδόθη μοι ὑπὸ τ᾽ πατρός μου· ⳏ οὐδεὶς γινώσκι τίς ἐστιν ὁ ὑὸς, εἰ μὴ ὁ πατήρ· καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ, εἰ μὴ ὁ ὑὸς, ⳏ ᾧ ἐὰν βούλη᷈ ὁ ὑὸς ἀποκαλύψαι. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς ρκ

Δ

ριγ γ

* εἰς τοὺς πό ὑμῶν. β.γ.

* δύο. β

ι δίδωκα. η

* ἐν ἁγίῳ. β.γ

ριδ γ

ρις

2 αὐτοῖς. β

μαθητὰς, κατ' ἰδίαν εἶπε, Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων, Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ, Ὀρθῶς ἀπεκρίθης. τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ. Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς Ἰεριχὼ, καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευίτης γενόμενον κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων, ἦλθε κατ' αὐτὸν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐπεμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ, τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με, ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου, καὶ σὺ ποίει ὁμοίως. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά. γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ. ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν. ἐπιστᾶσα δὲ εἶπε, Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπε διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν

Ματθ. ιγ. Β

Ε

λε ρκα β

Ματθ. κζ. Δ
μαρ. ιζ. Γ

Δευτ. ς. Α

ρκβ λς

Ζ

λζ

3 Κυρίε. π
4 τ̃ λόγον. α
ε. θ. ιβ

Η

αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς, καὶ θορυβάζῃ περὶ 5 θορυβάζη.
πολλά· ἑνὸς δέ ἐστι χρεία. Μαρία γὰρ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξε-
Ματθ.ς.Β ιᾱ λέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο λη
ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, ρκγ
εἷπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς
προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.
Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε, Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν
ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν. καὶ ἄ-
φες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὀφει-
λοντι ἡμῖν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι
ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τίς ἐξ ὑμῶν ἑ- ρκδ
ξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, καὶ εἴπῃ 1 εἰπεῖ. β. γ. ε.
αὐτῷ, Φίλε χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, ἐπειδὴ φίλος μου παρεγέ-
νετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· κἀκεῖνος
ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ, Μή μοι κόπους παρέχε· ἤδη ἡ θύρα κέ-
κλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύ-
ναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀνα-
Β στὰς, διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ φίλον, διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώ-
Ματθ.ζ.Α. σει αὐτῷ 2 ὅσων χρῄζει. Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ρκε 2 ὅσον. ϖ.
καὶ κα.Β ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ
μᾶρ.ια.Γ ἰω.ι.ιη.Β. ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι 3 ἀνοιγήσεται. 1
καὶ ιε.Γ ἰακ.α.Α Ματθ.ζ.Β ἀνοιγήσεται. Τίνα δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει
αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; Εἰ οὖν
ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες, οἴδατε ἀγαθὰ δόματα διδόναι τοῖς
τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ * ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦ- λθ * ὑμῶν. ς
Ματθ.θ.Δ μα 4 ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν. Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, ρκς 4 ἀγαθόν. ς
καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν. ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλά-
λησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ρκζ
β
Ματθ.θ.Δ εἶπον, Ἐν Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαι-
καὶ ιβ.Β μόνια. Ἕτεροι δὲ πειράζοντες, σημεῖον παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐ- ρκη * Ὁ ἀποκριθ
μᾶρ.γ.Γ ε εἶπε, πῶς δυ
ρανοῦ. αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα, εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶ- ρκθ τᾶν ὁ Σατανᾶς ἐ
Γ ς τανᾶς ἐκβαλ
λει; β. γ. ε. ζ

σα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτ̃; ὅτι λέγετε, ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ὁ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται. εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τ̃ Θεοῦ. Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτ̃ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτ̃· ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτ̃ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τ̃ πανοπλίαν αὐτ̃ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτ̃ διαδίδωσιν. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστὶ· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπ̃ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον, λέγει, Ὑποστρέψω εἰς τ̃ οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτ̃, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τ̃ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτ̃ ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τ̃ ὄχλου, εἶπεν αὐτῷ, Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. Αὐτὸς δὲ εἶπε, Μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τ̃ Θεοῦ, καὶ φυλάσσοντες αὐτόν. Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν, Ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστι· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τ̃ προφήτου· καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευίταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τ̃ ἀνδρῶν τ̃ γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τ̃ περάτων τ̃ γ̃ ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὧδε. Ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τ̃ γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. Οὐδεὶς λύχνον ἅψας, εἰς κρυπτὸν τίθησιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν. Ὁ λύχνος τ̃ σώματός ἐστιν

Ματθ.ιϛ.Β μᾳρ.γ.Γ

5 ἐκβαλοῦσι: ε.ιϛ

Ματθ.ιβ.Γ

6 σκύλα. γ

ρλ ε

Ματθ.ιβ.Δ

Δ

β.Γεβ.ϛ.Δ ἑβρ.ε.Δ

μ̄ ρλα ι

μᾱ ρλβ ε

Ματθ.ιβ.Γ

* γενεὰ ε.ιι

7 ζητεῖ. ε.ιβ

Ἰωνᾶ β.Α

Ε

γ.Βασ.ι.Α β.παρᾳ.θ.Α

Ἰωνᾶ γ.Β

ρλγ ε

8 κρυπτὸν. ιγ.

Κεφ.κ.Γ. ματθ.ε.Β μᾳρ.δ.Γ

Ματθ.ς.Γ ὁ ὀφθαλμός. ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. * σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστίν. εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινὸν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινὸν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον, ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε. Ἐν μβ
ᾧ τῷ λαλῆσαι, ἠρώτα αὐτ̃ Φαρισαῖός τις ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ. εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. ὁ δὲ Φαρισαῖος [10] ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τ̃ ἀρίστου. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος ρλε
Ματθ.ιε.Α πρὸς αὐτόν, Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τ̃ ποτηρίου Ζ
& κγ.Γ καὶ τ̃ πίνακος καθαρίζετε· τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν, καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε; πλὴν τὰ ἐνόντα * δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ πάντα * πάντα. γ. ζ
Ματθ.κγ.Γ καθαρὰ ὑμῖν [11] ἐστιν. Ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀ- ρλς [11] ἔσαϊ. ε
ποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τ̃ Θεοῦ. ταῦτα * ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ρλζ * δεῖ. ς. ν.
ς
Κεφ.κ.Η ματθ.κγ.Α μρκ.ιϛ.Δ ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ ρλη
Ματθ.κγ.Γ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ ζ
Ματθ.κγ.Α οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. Ἀποκριθεὶς ρλθ
δέ τις τ̃ν νομικῶν λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. Ὁ δὲ εἶπε, Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορ μγ
Γραπ.ιε Β τίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τ̃ν
Ματθ.κγ.Δ Η δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι ρμ
οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τ̃ν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀ- ε
πέκτειναν αὐτούς. ἄρα μαρτυρεῖτε, καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τ̃ν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτοὺς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τ̃ Θεοῦ ρμα
εἶπεν, Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους· καὶ ἐξ αὐτ̃ ε
ἀποκτενοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν· ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τ̃ν προφητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τ̃ς γενεᾶς ταύτης, ἀπὸ τ̃ αἵματος Ἄβελ, * ἕως τ̃ αἵματος Ζαχα- * τ̃ δικαίου.
Γεν.δ.Β ρίου τ̃ ἀπολομένου μεταξὺ τ̃ θυσιαστηρίου & τ̃ οἴκου. ναὶ λέ- δ. ε
β.Παρ.κδ. Ζ γω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τ̃ς γενεᾶς ταύτης. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ρμβ

νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν, καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, ἐνεδρεύοντες αὐτὸν, καὶ ζητοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον, Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων. Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν, τίνα φοβηθῆτε. φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξουσίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν. ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ; ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. λέγω δὲ ὑμῖν, Πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ· ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. Ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε, ἢ τί εἴπητε· τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν. Εἶπε δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου, Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Εἶπε

Ματθ.κγ.Β
Ματθ.ιε.Α μρ.η.Β
Κεφ.η.Γ ματθ.ι.Γ μρ.δ.Γ
Ματθ.ι.Γ
Ματθ.ι.Γ
Κεφ.θ.Γ ματθ.ι.Δ μρ.η.Δ β.ζμ.β.Β
Ματθ.ιβ.Γ μρ.γ.Δ α.ἰω.ε.Δ
Ματθ.ι.Β μρ.ιγ.Β
α.Τιμ.ς.Δ

Εκκλησιαστ. κεφ. ιε. Γ

Γ δὲ προσέλεγεν πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα, καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων, Τί ποιήσω; ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου. Καὶ εἶπε, Τοῦτο ποιήσω, καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά, ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός, Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε· μηδὲ τῷ σώματι, τί ἐνδύσησθε. Ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν· οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν, δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; Κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει, οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, ἢ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε· ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ. ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ δότε ἐλεημοσύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει, οὐδὲ σὴς διαφθείρει. ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι, καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος, εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. Μακάριοι οἱ δοῦ

Ματθ. ς. Γ

Ματθ. ς. Γ

μς΄ 3 πάντα τὰ ἀ τὰ μου. Β

4 Ζήτος. β

ρν ε *Τῶν τε λέγ ἐφωνῆ, σ ἐχ ὧν τε ἀκούσ κουέτω. γ.η. ζ.θ

* οὐχὶ. ε. ς. ὃ ἐρωτημα

ρνα ι ς.π.θ

ρνβ ε

ρνγ ι

ρνδ ι

ρνε ι

λοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσῃ γρηγοροῦντας· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι περιζώσεται, καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς, καὶ παρελ-
θὼν διακονήσει αὐτοῖς. κὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ
ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ οὕτω, μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦ-
ρκς λοι ἐκεῖνοι. Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ Ματθ. κδ. Δ
β ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορυ- Ἀποκ. ιϛ. Γ
γῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ
οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος,
Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς
ρνζ πάντας; Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ Ζ
ζ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ
διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος,
ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀληθῶς λέγω
ρνη ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν
ζ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός
μου ἐλθεῖν, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας,
ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου
ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει· καὶ διχοτο-
ρνθ μήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. Ἐκεῖνος δὲ
ι ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ ἑτοιμάσας
μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς· ὁ
δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ
δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρέθεν-
ρξ το πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. Πῦρ ἦλθον βαλεῖν
ια εἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; βάπτισμα δὲ ἔχω βα- Η
πτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῇ; Δοκεῖτε ὅτι εἰ- Ματθ. ι. Δ
ρήνην παρεγγυόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ
διαμερισμόν. ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ διαμε-
μερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ τρισί. διαμερισθή-
σεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυγατρί,
καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς,
ρξα καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς. Ἔλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις,
α Ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐ- Ματθ. ιϛ. Δ
θέως λέγετε, Ὄμβρος ἔρχεται· καὶ γίνεται οὕτω. καὶ ὅταν μαρ. η. Β

νότον πνέοντα, λέγετε, Ὅτι καύσων ἔσται· καὶ γίνεται. ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ ρξβ 5 ἢ οἴδατε δοκιμάζειν; ||
Ματθ. ι. Δ κρίνετε τὸ δίκαιον; Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βάλῃ εἰς φυλακήν. λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ιε̄ ἐκεῖθεν, ἕως οὗ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς. Παρῆ- μζ 7 ἀπ. ω.
σάν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλι- ρξη
λαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. Καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁ-
μαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα
πεπόνθασιν; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ [1]μετανοῆτε, πάντες 1 μετανοήσητε γ
ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν
ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωάμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι [2]ὗτοι 2 αὐτοί. γ. ε. ι
ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς κατοικοῦ-
Β ντας ἐν Ἰερουσαλήμ; οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν μὴ [3]μετανοῆτε, 3 μετανοήσητε γ. ε. ς. ι
πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. Ἔλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολήν, ρξθ
Συκῆν εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, καὶ ἦλ-
θε καρπὸν ζητῶν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν. εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπε-
λουργόν, Ἰδοὺ τρία ἔτη [*]ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, * οὗ. ι
καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον [*]αὐτήν· [4]ἵνα τί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; * οὖν. ι
Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ, Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, 4 ἵνα μὴ καὶ γῆν καταργῇ ι
ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν, καὶ βάλω κοπρίαν, κἂν μὲν ποιήσῃ 5 κόπρια. ω.
καρπόν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν. Ἦν δὲ μη̄
Γ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι· καὶ ἰδοὺ γυνὴ ρξι
ἣν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτου-
σα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ
Ἰησοῦς προσεφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῇ, Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθε-
νείας σου. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρ-
θώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγα-
νακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ,
Ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι
θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. Ἀπεκρίθη οὖν

6 ὑποκριταί. α.γ.ζ.ιβ.ιη

αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν, Ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ. Ἔλεγε δὲ, Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; Ὁμοία ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησε, καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. Καὶ πάλιν εἶπε, Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; Ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ. Εἶπε δέ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς 7 πύλης· ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. ἀφ' οὗ ἂν 8 ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι, καὶ κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες, Κύριε Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. Τότε ἄρξεσθε λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. καὶ ἐρεῖ, Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀποστῆτε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι. Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ, Ἔξελθε, καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ, Ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια, καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τε-

Μαρκ.ιγ. Δ
μθ. ρξζ. ζ
Ματθ.ιγ. Γ
ρξη. ε
Ματθ.ιγ. Ε
ρξθ. β. ν
Ματθ.θ. Δ
μθ. ρ. ε
Ματθ.ζ. Β
ροα. ε
Ματθ.ζ. Δ
ροβ. ε
Ψαλ.σ. Γ
ματθ.ζ. Β
& κε. Δ
ρογ. ς
Ματθ.ιθ. Δ
νβ. ρολ. ι
καὶ κ. Β
μθ. ι. Δ

λειψμαγ. πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύε-
Ματθ.κγ.Β σθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἰερουσαλήμ. ρος
Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλὴμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθο-
βολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπι-
συνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς
πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. γ.π.ε.ς.ζ
Κεφ.κα.Ε.Ζ ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μή με ἴδητε ἕως ἥξῃ ὅτε εἴπητε,
ιδ̄ Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Καὶ ρος
ἐλθὼν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς οἶκον τινὸς τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων
σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. Καὶ νβ
ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. καὶ ἀποκρι-
θεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους, λέγων, Εἰ
ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν; Οἱ δὲ ἡσύχασαν. καὶ ἐπιλαβόμε-
νος ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσε. Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς ροζ β.γ.ζ.η
εἶπε, Τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ αὐ- ιωὴλ.ς.ς.
τὸν ἀναστήσει ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ οὐκ ἴσχυον ιβ.ιωὴλ
Β ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς κε- νγ̄
κλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέ ροη
γοντο, λέγων πρὸς αὐτούς, Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους,
Γαρ.κε.Α μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἔντιμότερός σου ᾖ
κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ· καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας, ἐρεῖ σοι,
Δὸς τούτῳ τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κα-
τέχειν. ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον,
ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε, εἴπῃ σοι, Φίλε, προσανάβηθι ἀνώ
Κεφ.κη.Γ. Γ τερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοί. ὅτι πᾶς ροθ
ματθ.κγ.Β ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
Τωϲ.ι.Β Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν, Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ ρπ
παρ.γ.Β φώνει σου τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγε-
νεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέ-
σωσι, καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα· ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχήν, κάλει
πτωχούς, ἀναπήρους, χωλούς, τυφλούς· καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ
ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀνα-
στάσει τῶν δικαίων. Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα,
εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
2 ἄριστον. ϖ.

νη Θεοδ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ Δ Ματθ.κϚ.Δ
ρπα ἐκάλεσε πολλούς· καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεί- λοιπ.ιθ.Β
ε πνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις, Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα.
Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν
αὐτῷ, Ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐ-
τόν, ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε, Ζεύγη βοῶν
ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά, ἐρωτῶ σε, ἔχε
με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε, Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο
οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀ-
πήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπό-
της εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ, Ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας Ε
καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς
καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος, Κύριε, γέγο-
νεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν
δοῦλον, Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμούς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελ-
θεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀν-
δρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου*. Συνε-
* πολλοὶ γὰρ εἰσι ρπϚ πορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐ-
κλητοί, ὀλίγοι δὲ ε τοὺς, Εἴ τις ἔρχεται πρός με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ Ματθ.ι.Δ
ἐκλεκτοί. γ.ς. καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Ζ
ζθ καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ δύναταί
μου μαθητὴς εἶναι. Καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρ- Κεφ.θ.Γ
νε χεται ὀπίσω μου, οὐ δύναταί μου εἶναι μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ ματθ.ι.Δ
ρπϚ ὑμῶν, θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψη- καὶ ις.Δ
ι φίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν, ἵνα μήποτε μαρκ.ιι.Δ
θέντος αὐτοῦ θεμελίου, καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεω-
ροῦντες ἄρξωνται ἐμπαίζειν αὐτῷ, λέγοντες, Ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρω-
πος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. Ἢ τίς βασιλεὺς
πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ κα- Η
θίσας πρῶτον βουλεύεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν
ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; εἰ δὲ μήγε,
ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος, πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς
ρπη εἰρήνην. Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς
2 ρπϚ ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναταί μου εἶναι μαθητής. Καλὸν τὸ Ματθ.ε.Β
β μαρκ.θ.Η

ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; οὔτε εἰς
γῆν, οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων
ιε ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες ρπς
οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν αὐτοῦ. Καὶ διεγόγγυζον οἵ
Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες, Ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς
προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν πα-
Matth. m.B ραβολὴν ταύτην, λέγων, Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκα- νς
τὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐν- ρπζ
ενηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς, ἕ-
ως εὕρῃ αὐτό· καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ χαί-
Β ρων, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γεί-
τονας; λέγων αὐτοῖς, Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν
μου τὸ ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρα-
νῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐνενηκονταεννέα
δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας. Ἢ τίς γυνὴ δρα- ρπη
χμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει
λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως οὗ εὕ-
ρῃ· καὶ ε�ροῦσα συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας; λέγου-
Γ σα, Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. Οὕ- ρπθ
τω, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τ̃ ἀγγέλων τ̃ Θεοῦ ἐπὶ 1 Ἔσαι. β
ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. Εἶπε δέ, Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο νζ
υἱούς· καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρὶ, Πάτερ, δός μοι τὸ ρξ
ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. καὶ
μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς,
ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν
Δ αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λι-
μὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖ-
σθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τ̃ πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης·
καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. καὶ ἐ-
πεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τ̃ κερατίων ὧν ἤ-
σθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶ-
πε, Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ
λιμῷ* ἀπόλλυμαι. ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, * ὧδε. ν
καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου,

γ. Κ. ς. ν. καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ E
αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη· καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός, Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν,
β. ε καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. Εἶπε δὲ
* Ἐχέως. β. ιι ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, * Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην, καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας· καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν
σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου Z
νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν· καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων αὐτοῦ, ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα.
ϛ. ι ἴσια τῷ ὦν. ιι ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει· καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. Ὠργίσθη δέ, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει H
αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί, Ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ
νη ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη. Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς ιϛ
αὐτοῦ, Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. Καὶ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν. Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ πρώτῳ,

Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν [1] βάτους ἐλαίου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε, Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν κόρους σίτου. Καὶ λέγει αὐτῷ, Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. Καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· * ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. Γ Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστι· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει; Οὐδεὶς οἰκέτης δυσὶ κυρίοις δουλεύειν δύναται· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν, βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστιν. Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. Εὐκοπώτερον δέ ἐστι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γαμῶν ἑτέραν, μοιχεύει· καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν, μοιχεύει. * Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ᾽ ἡμέραν λαμπρῶς· πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος, καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ. ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. Ε ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς

[1] κάδους. β. ν

* διὸ λέγω ὑμῖν. β

Ματθ. ς. Γ

α. Ἰμοθ. ς. Δ

Ματθ. ς. Γ

ρξα α

ρξβ ι

Ματθ. ια. Β

ρξγ α

Ματθ. ς. Γ

ρξη α

Ματθ. ς. Β

μθρ. ι. Β

α. κορ. ζ

ρξε ς

νθ

ρξς ι

* Εἶπε δὲ καὶ ἑτέραν παραβολὴν β

ς β

ὀφθαλμοὺς αὐτῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ ⓦ Ἀβραὰμ Z
ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτῦ, καὶ αὐτὸς φω
νήσας εἶπε, Πάτερ Ἀβραὰμ ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζα-
ρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ κατα-ψύ
ξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε
δὲ Ἀβραάμ, Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου
ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρα-
καλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ
ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐν-
τεῦθεν πρὸς ὑμᾶς, μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς H
διαπερῶσιν. Εἶπε δέ, Ἐρωτῶ οὖν σε πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν
εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως δια-
μαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς ⓦ τόπον τοῦ-
τον τῦ βασάνου. Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ, Ἔχουσι Μωσέα, καὶ τοὺς
προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί πάτερ Ἀ-
βραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετα-
νοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ, Εἰ Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούσ-
ρκζ σουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται. Εἶπε δὲ ιϛ Ματθ.κε.Α μαρ.θ.Ζ
c πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἀνένδεκτόν ἐστι τοῦ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδα-
λα, οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται· λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος ὀνικὸς περι-
κειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα
ρξη σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων. προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἐὰν δὲ Ματθ.ιη.Γ
d ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν με- λουκ.ιθ.Δ ἐκκλησιαστικοῦ ιθ.Β
ρλθ τανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτῃ εἰς σέ,
καὶ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ ἐπί σε, λέγων, Μετανοῶ,
ρ ἄφήσεις αὐτῷ. Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ, Πρόσθες ἡ- B Ματθ.ιϛ.Γ
μῖν πίστιν. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Εἰ εἴχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως,
ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, ἐκριζώθητι, καὶ φυτεύθητι ἐν
σα τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων
z ἐλθόντα. ᾳ ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ
εὐθέως, Παρελθὼν ἀνάπεσαι· ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἑτοίμασόν τι
δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πίω,
καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ
ἐκείνῳ, ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα αὐτῷ; οὐ δοκῶ. Οὕτω καὶ Γ

Γ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε, Ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν· ὃ ὀφείλομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς ξ΄
διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην, ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ἔστησαν πόρρωθεν· καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν, λέγοντες, Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκαθαρίσθησαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε, μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, οὐδὲ ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε. Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν, ἰδοὺ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθητε, μηδὲ διώξητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· ἧ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας· κατὰ ταῦτα ἔσται ἧ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω

Λουϊτ. ιδ΄. Α

Δ

Ε

Ματθ. κδ΄. Β
μάρκ. ιγ. Γ

Ματθ. κδ΄. Δ
γένεσ. ζ. Β

Ζ

Γεν. ιθ. Ε

Η

ἆραγε αὐτὰ κ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀ-
σι πίσω. Μνημονεύετε τ γυναικὸς Λώτ. Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τ ψυχὴν Η Κεφ θ.Γ.
ι αὐτ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ αὐτ, ζωογονή- ματθ.ι.Δ
σια σῃ αὐτήν. Λέγω ὑμῖν, Ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μδρ ι.Δ
γ μιᾶς· ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. δύο ἔ- ἰω.ιβ.Δ
σιβ ε σονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό· μία παραληφθήσ, κὶ μί ἑτέ- Ματθ.κδ.Δ
ρα ἀφεθήσεται. * Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, Ποῦ Κύ- Ματθ.κδ.Γ
σιγ ε ριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται καὶ
* δύο ἔσοι ἐν ᾧ ἀγρῷ, ὁ μὲς παραληφθήσε- ται, κὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. α. ς.γ.ε.ζ
σιδ ι ἀετοί. Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν ιη Ἐκκλησια- στικοῦ ιη.Γ
πάντοτε προσεύχεσθαι καὶ μὴ ἐκκακεῖν, λέγων, Κριτής τις ἦν ἔν α.πρ.ε.Δ
τινι πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπό-
μενος. χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, κὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, λέ-
γουσα, Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. Καὶ οὐκ ἤθελησεν
ἐπὶ χρόνον. μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, Εἰ κὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦ-
μαι, κὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι, διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον
τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑ-
πωπιάζῃ με. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τ ἀδικίας
λέγει. ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν Β
βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας κὶ νυκτὸς, καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐ-
τοῖς; * λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν
* καὶ. α.ιβ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τ γῆς; Εἶπε
ξβ δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι,
καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς, τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄν-
θρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς φαρι-
σαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ὁ φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα
προσηύχετο, Ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ
τ ἀνθρώπων ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης.
νηστεύω δὶς τ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ Γ
ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν
γ.π οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέγων, Ὁ Θεὸς
σιε ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδι-
β καιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ * ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑ- Κεφ ιη.Ε
ι παρ' ἐκεῖνον. β.π αὐτὸν ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. ματθ.κγ. Β
* γδ. ς.

σις Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἅπτηται. ἰδόν- Ματθ.ιθ.Β
β μρ.ι.Β

τες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ, εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τ̄ Θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τ̄ Θεοῦ σκ̄ζ
Ματθ.ιθ.Β μάρ.ι.Β Δ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. β σιθ̄ Καὶ ἐπερωτήσάς τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων, Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. τὰς ἐντολὰς οἶδας, Μὴ μοιχεύσῃς, Μὴ φονεύσῃς, Μὴ κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. Ὁ δὲ εἶπε, Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα, περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον, εἶπε, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τ̄ Θεοῦ· εὐκοπώτερον γάρ ἐστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τ̄ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ εἶπε, Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ. σκ̄ε σκ̄η σκ̄θ σλ̄ σλ̄α σλ̄β σλ̄γ σλ̄δ σλ̄ε σλ̄ς σλ̄ζ σλ̄η σλ̄θ σμ̄ σμ̄α σμ̄β σμ̄γ σμ̄δ σμ̄ε σμ̄ς σμ̄ζ σμ̄η σμ̄θ σν̄ σν̄α σν̄β σν̄γ σν̄δ σν̄ε σν̄ς σν̄ζ σν̄η σν̄θ σξ̄ σξ̄α σξ̄β σξ̄γ σξ̄δ σξ̄ε σξ̄ς σξ̄ζ σξ̄η σξ̄θ σο̄ σο̄α σο̄β σο̄γ σο̄δ σο̄ε σο̄ς σο̄ζ σο̄η σο̄θ σπ̄ σπ̄α σπ̄β σπ̄γ σπ̄δ σπ̄ε σπ̄ς σπ̄ζ σπ̄η σπ̄θ σρ̄ σρ̄α σρ̄β σρ̄γ σρ̄δ σρ̄ε σρ̄ς σρ̄ζ σρ̄η σρ̄θ σς̄ σς̄α σς̄β σς̄γ σς̄δ σς̄ε σς̄ς σς̄ζ σς̄η σς̄θ στ̄ στ̄α στ̄β στ̄γ στ̄δ στ̄ε στ̄ς στ̄ζ στ̄η στ̄θ σῡ σῡα σῡβ σῡγ σῡδ σῡε σῡς σῡζ σῡη σῡθ σφ̄ σφ̄α σφ̄β σφ̄γ σφ̄δ σφ̄ε σφ̄ς σφ̄ζ σφ̄η σφ̄θ σχ̄ σχ̄α σχ̄β σχ̄γ σχ̄δ σχ̄ε σχ̄ς σχ̄ζ σχ̄η σχ̄θ σψ̄ σψ̄α σψ̄β σψ̄γ σψ̄δ σψ̄ε σψ̄ς σψ̄ζ σψ̄η σψ̄θ σω̄ σω̄α σω̄β σω̄γ σω̄δ σω̄ε σω̄ς σω̄ζ σω̄η σω̄θ σϡ̄ σϡ̄α σϡ̄β σϡ̄γ σϡ̄δ σϡ̄ε σϡ̄ς σϡ̄ζ σϡ̄η σϡ̄θ

Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἕνεκεν τ̄ βασιλείας τ̄ Θεοῦ, ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τ̄ ἀνθρώπου. παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθήσεται, καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἰεριχὼ, τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν· ἀκούσας δὲ ὄχλου

Ματθ.ιθ.Β μάρ.ι.Β Ματθ.ιθ.Δ μάρ.ι.Δ Ματθ.κ.Β μάρ.ι.Β Ματθ.κ.Δ μάρ.ι.Η Ἐξοδ.κ.Γ

Ε Ζ Η

* ὕστερα γ

2 περὶ τ̄ γοῦ

διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. Ἀπήγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. καὶ ἐβόησε, λέγων, Ἰησοῦ υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐπιστάντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ. Καὶ εἰσελθὼν διῆρχετο τὴν Ἰε- ιθ
ριχώ· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ συκομωραίαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι δι' ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. Καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον, λέγοντες, Ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον, Ἰδοὺ τὰ ἡμίσιά μου τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι Β
τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπε παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἰερουσαλήμ, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. εἶπεν οὖν, Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποστρέψαι. Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι. Οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες, Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελ Γ

θεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους, οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον, ἵνα γνῷ τίς τί διεπραγματεύσατο. Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου προσηργάσατο δέκα μνᾶς. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εὖ ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς. Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ, Καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων. Καὶ ἕτερος ἦλθε, λέγων, Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. * Λέγει δὲ αὐτῷ, Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ἤδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ
Δ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα· * καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου [1] ἐπὶ τὴν τράπεζαν, κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό; Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν, Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. Καὶ εἶπον αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται· * ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου.
Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθη-
E τῶν αὐτοῦ, εἰπών, Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· ἐν ᾗ, εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ διατί λύετε, οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ, ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι, εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. * λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί λύετε τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον, Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. Πορευομένου
Z δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, ἤρξαντο

ἅπαν

Κεφ.κ.Γ ματθ.ιγ.Β & κε.Γ μάρ.θ.Γ

Ματθ.κα.Α μάρ.ια.Α

Ἰω.ιβ.Β

σλ̄ ς σλᾱ ς σλβ̄ ς ξη σλγ̄ ς σλη̄ α

* ἡ σωάγις ... δεν οὐ διεσκό... πασας. ς

* καὶ ζωναζ... ὅδεν ἡ διεσκο... πασα. ς

[1] τοῖς τραπεζί... ταις. α

* ἡ ἀθέμιστον... σασα. θ

* ἐγὼ πα τ πώ... λον. ς

ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες, αἰνεῖν Ⓦ Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, λέγοντες, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, ϗ δόξα ἐν ὑψίστοις. Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, Ⓓ λίθοι κεκράξονται. Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων, Ὅτι εἰ ἔγνως ϗ σύ, καί γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου· ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπί σε, ϗ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσί σε, ϗ συνέξουσί σε πάντοθεν, ϗ ἐδαφιοῦσί σε, καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί· καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως Ⓦ καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας, λέγων αὐτοῖς, Γέγραπται, Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς ἐστίν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ. Ⓓ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, ϗ οἱ πρῶτοι τ λαοῦ, καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τ ἡμερῶν ἐκείνων διδάσκοντος αὐτοῦ τ λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ, ϗ εὐαγγελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς ϗ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, ϗ εἶπον πρὸς αὐτὸν, λέγοντες, Εἰπὲ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τ ἐξουσίαν ταύτην. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, ϗ εἴπατέ μοι· τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες, Ὅτι ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι. Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

Ἤρξατο δὲ πρὸς Ⓦ τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπός τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωρ-

γοῖς, καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανούς· καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλε
πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶ-
νος δῶσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν, ἐξαπέστειλαν
κενόν. Καὶ προσέθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον
δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες, ἐξαπέστειλαν κενόν. Καὶ προσέθε-
το πέμψαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.
Γ Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, Τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν
μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται. Ἰδόντες
δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ, διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες, Οὗ-
τός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν γέ-
νηται ἡ κληρονομία. Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος,
ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐ-
λεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμ-
πελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ εἶπον, Μὴ γένοιτο. Ὁ δὲ ἐμβλέ-
Φθ.ριζ.Δ " ψας αὐτοῖς εἶπε, Τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμμένον τοῦτο, Λίθον ὃν ἀ-
πρακ.ι.Β " πεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γω-
" νίας; πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον, συνθλασθήσεται, ἐφ' ὃν
Δ δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οα΄ 2 ἐζήτουν β.
οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥ- ομβ΄ α ι.ε
ρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν α.ς.ζ.θ.ιϛ.ι
Ματθ.κϛ.Β παραβολὴν ταύτην εἶπε. Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγ- ομγ΄ β
μαρ.ιβ.Β καθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβων-
ται αὐτοῦ λόγου, εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ 3 τοῦ λόγου. β
τοῦ ἡγεμόνος. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, Διδάσκαλε,
οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις 4 οὐδενὸς β
πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις· ἔξε-
στιν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι, ἢ οὔ; Κατανοήσας δὲ αὐτῶν
τὴν πανουργίαν, εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί με πειράζετε; ἐπιδείξατέ
μοι δηνάριον, τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; Ἀποκριθέντες * οἱ δὲ εἶδαν
Ρωμ.ιγ.Β Ε δὲ εἶπον, Καίσαρος. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καί- εἶπ. γ. ι.ε
σαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλα-
βέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ· καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ
Ματθ.κϛ.Γ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσίγησαν. Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδου- οϛ
μαρ.ιϛ.Β
δευτ.κε.Α καίων, οἳ ἀντιλέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν,

λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν, καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος· καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος· καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον· ὕστερον Z
δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσι καὶ ἐκγαμίσκονται· οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίσκονται· οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γάρ εἰσι· καὶ υἱοί εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει Κύριον τὸν Θεὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰσαάκ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ. Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπον, Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. H
Οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαβὶδ εἶναι, καὶ αὐτὸς Δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν, Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Δαβὶδ οὖν Κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλοῦντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα. Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους· εἶδε δέ τινα καὶ χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν· ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ,

ἐσαι. ν

Ἐξοδ. γ. Β

Ματθ. κζ. Δ
μαρ. ιβ. Δ

Ψαλ. ρθ. Δ

Κεφ. ια. Ζ
ματθ. κγ. Α
μαρ. ιβ. Δ

Μαρ. ιβ. Δ

αὐτη ὃ ἐκ τ̃ ὑστερήματος αὐτ̃ης ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε. *Καὶ λεγόντων τινῶν περὶ τ̃ ἱερ̃ου, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε, Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται. Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν, λέγοντες, Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι; Ὁ δὲ εἶπε, Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τ̃ῳ ὀνόματί μου, λέγοντες, ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικε· μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτ̃ων. Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται· φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. Πρὸ δὲ τούτων ἁπάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξουσι, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακὰς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τ̃ οὐ ὀνόματός μου. Ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι· ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἣ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· καὶ θρὶξ ἐκ τ̃ης κεφαλ̃ης ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. ἐν τ̃ῃ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσαλὴμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτ̃ης. τότε οἱ ἐν τ̃ῃ Ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτ̃ης, ἐκχωρείτωσαν· καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις, μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν· ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσι, τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τ̃ης γ̃ης, καὶ ὀργὴ ἐν τ̃ῳ λαῷ τούτῳ· καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν. Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ

Ματθ. κη. Α
μρ. ιγ. Α
Κεφ. ιθ. Η

Ματθ. κη. Α
μρ. ιγ. Β

Ματθ. κη. Β
μρ. ιγ. Β
δαν. θ. Η

Ματθ. κη. Γ
μρ. ιγ Γ
ησαΐ. ιγ. Β
ἐζεκ. λβ. Β
ἰωὴλ β. Η.
ἐ γ. Γ

*Ζῶντα λέγ
ἐφώνησ, ὁ ἐχ
ὧν τα ἀκούετ
ἀκούετω. θ.

σμβ
ς
οε

σπ
α

σπα
ς

σπβ
ι
σπγ
ς

σπη
ς
σπε
ς
σπς
ι

σπζ
β

& ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορείᾳ, ἠχούσης
θαλάσσης καὶ σάλου, ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ
προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ. αἱ γὰρ δυνάμεις
στν τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται· καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀν- Z
ε θρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως & δόξης πολλῆς.
ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς
κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. Καὶ εἶπε Ρωμ.ιη.Δ
παραβολὴν αὐτοῖς· Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα· ὅ-
ταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤ-
δη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμε-
να, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα γένηται. ὁ οὐ-
ρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλ-
στθ β θωσι. Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρ- H Ρωμ.ιγ.Δ
διαι ἐν κραιπάλῃ & μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, & ἐπιστῇ παρομ.κΓ.Γ
ι αἰφνίδιος. γ.ε.ς ἐφ' ὑμᾶς ἐπίσης ἡ ἡμέρα ἐκείνη. ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ
πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς
γῆς. Ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα καταξιω-
θῆτε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆ-
ναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ
ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος
οϛ τὸ καλούμενον ἐλαιῶν. & πᾶς ὁ λαὸς ὠρθρίζε πρὸς αὐτὸν ἐν
οξ α τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ. Ἤγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύ- κϛ Ματθ.κϛ.Α
οξα μων, ἡ λεγομένη πάσχα· καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς & οἱ γραμ μαρ.ιδ.Α
οξβ ματεῖς τὸ, πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. Εἰσ- Ματθ.κϛ.Β
θ ῆλθε δὲ ὁ σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώ- μαρ.ιδ.Β
οξγ την, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα. καὶ ἀπελθὼν συνελάλη-
β σε τοῖς ἀρχιερεῦσι & τοῖς στρατηγοῖς τὸ, πῶς αὐτὸν παραδῷ αὐ-
ι ἀργύρια. γ. τοῖς. καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ι ἀργύριον δοῦναι. καὶ
ιδ ἐξωμολόγησε, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐ
τοῖς ἄτερ ὄχλου. Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύε- Ματθ.κϛ.Β
σθαι τὸ πάσχα· καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπών, Πορευθέν- μαρ.ιδ.Β
τες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ,
Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ εἰσελθόντων

ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται· καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας, λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, Ποῦ ἐστὶ τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου
Β φάγω; Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν, πρὸ τοῦ με παθεῖν· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Καὶ δεξάμενος ποτήριον, εὐχαριστήσας εἶπε, Λάβετε τοῦτο, καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ. Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. Πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ
Γ τῆς τραπέζης. καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτούς τὸ, τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν, εὐεργέται καλοῦνται. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ διακονῶν. Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος, ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ εἰμὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν· ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου· κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθίσησθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.
Δ Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσα-

Ματθ. κϛ. Β μᾶρ. ιδ. Β
ξη α
ξθ γ
Ματθ. κϛ. Β μᾶρ. ιδ. Β α. κορ. ια. Ε
ο α
οα γ
Ματθ. κϛ. Β μᾶρ. ιδ. Β ἰω. ιγ. Γ Ψαλ. μ. Γ ἰω. ιγ. Β
οβ γ
Ματθ. κ. Δ μᾶρ. ι. Ζ
οδ α
οε ος
οϛ β
οζ σο
οη σοα α
σοβ ε
σογ ϛ

[1] ιδ. ζ. θ. ιβ. κ. 2 καθίσεσθε. [2] δώδεκα. ις

το ὑμας, τὸ σινιάσαι ὡς Ⓝ σῖτον· ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα
σοῦ θ μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου. καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας, στήριξον τοὺς ἀ-
σοῦ α δελφούς σου. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ
εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. Ὁ δὲ εἶπε, Λέγω σοι Ματθ. κς. Γ
μαρ. ιδ. Γ
3 ἕως σ. γ. ε. 16 Πέτρε, Οὐ μὴ φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ, πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρ- ἰω. ιγ. Δ
σοῦ ι νήσῃ μὴ εἰδέναι με. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἀ- Ματθ. ι. Β
πὸ βαλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; Οἱ δὲ εἶπον, Οὐδενός. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς, Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βα-
4 ἀρεῖ. β λάντιον, 4 ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων, 5 πωλησάτω
5 πωλήσῃ τὸ ἱ- τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. λέγω γὰρ ὑμῖν,
μάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω. α. ℓ. σοῦ ιβ ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό, Καὶ μετὰ Ησαΐ. νγ. Δ
ζ. θ. ιβ. ιδ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. Οἱ δὲ εἶπον, μαρ. ιε. Γ
σοῦ ι Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἱκανόν ἐστι.
σοῦ α Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἠ- Ματθ. κς. Γ
σπ κολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Γενόμενος δὲ ἐπὶ μαρ. ιδ. Γ
β τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. ἰω. ιη. Α
Ματθ. κς. Δ
μαρ. ιδ. Δ
E
σπα Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεὶς
α τὰ γόνατα προσηύχετο, λέγων, Πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν
6 παρένεγκε. σπβ τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ
β. ε α σὸν γινέσθω. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν.
σπγ καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσηύχετο. ἐγένετο
ι δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν
σπδ γῆν. Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθη-
β ταὶς, εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
Τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς
σπε πειρασμόν. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος
α Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτῶν, καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ Ματθ. κς. Ε
σπς φιλῆσαι αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν μαρ. ιδ. Ε
C ἰω. ιη. Α
τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμε-
σπζ α νον, εἶπον αὐτῷ, Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; Καὶ ἐπά-
ταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐ-
σπη τοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐᾶτε ἕως τού- Z
σπθ του. Καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ, ἰάσατο αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς
α πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς

τοῦ ἱεροῦ ⁊ πρεσβυτέρους, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων; καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ὑμῶν ἐστὶν ἡ
Ματθ.κς.Ζ μαρ.ιδ.Ζ ιω.ιη.Γ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. Ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπε, Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. Ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν, λέγων, Γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη, Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. Καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυρίζετο, λέγων, Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν.
Η Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παραχρῆμα, ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ· καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ, Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσε πικρῶς. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν, ἐνέπαιζον αὐτῷ, δέροντες· καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν, ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν. Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν, λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ [8] Χριστός; εἰπὲ ἡμῖν. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι, ἢ ἀπολύσητε. Ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Εἶπον δὲ πάντες, Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. Οἱ δὲ εἶπον, Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

Ματθ.κζ.Α μαρ.ιε.Α ιω.ιη.Ε κζ' Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. Ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες, Τοῦτον εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, * καὶ κωλύοντα Καίσαρι φό-

* σύμφωνον. γ.

7 αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων. γ

8 Χριστὸς, εἶπε γ.ιε

τβ α ρους δοθῆναι, λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις. Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους, Οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Οἱ δὲ ἐπίσχυον, λέγοντες, Ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. Πιλάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι. καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρῴδου ἐστὶν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρῴδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. Ὁ δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ θέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτὸν, διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἤλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ, τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρῴδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς. Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν, εἶπε πρὸς αὐτούς, Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαὸν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας, οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον, ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδὲ Ἡρῴδης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ. παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα. ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες, Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν. ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον, βεβλημένος εἰς φυλακήν. Πάλιν οὖν ὁ Πιλάτος προσεφώνησε θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ. παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις,

Ματθ. κζ. Β μαρ. ιε. Α ιω. ιη. Ζ

Β

Ματθ. κζ. Γ μαρ. ιε. Β ιω. ιη. Η. & ιθ. Γ

Γ

1 αὐτὸν γὰρ πρὸς ἡμᾶς. γ. ε. ιη

2 ἄξιον. ε. ιη

* αὐτῆς. β. ιη

αὐτούμενοι αὐτὸν σαυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν
καὶ τῶν ἀρχιερέων. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἴτη- τιη̄ α
Δ μα αὐτῶν· ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημέ- α.η.ζ.ιη
νον εἰς τὴν φυλακήν, ὃν ἠτοῦντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε τῷ θε-
Ματθ.κζ.Δ μάρκ.ιε.Β λήματι αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμω- τιε α
νός τινος Κυρηναίου τοῦ ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν
σταυρὸν φέρειν ὀπίσω τοῦ Ἰησοῦ. Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆ- π̄ τις
θος τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν, αἳ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. ι
Στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Θυγατέρες Ἱερουσαλήμ,
μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν· ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσι, Μακάρια αἱ στεῖ-
ρα, καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἐθήλασαν. Τότε
Ησαΐου β.Δ ὡσηὲ ι.Β· Ἀποκ.θ.Β α.Πετρ.δ.Δ ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τοῖς βουνοῖς,
Καλύψατε ἡμᾶς. ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν
Ε τῷ ξηρῷ τί γένηται; Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ τιζ α
Ματθ.κζ.Δ μάρκ.ιε.Β ἀναιρεθῆναι. Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμε- τιη̄ α
ἰωαν.ιθ.Δ νον κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ τοὺς κακούργους, τὸν μὲν τιθ̄ α
ἐκ δεξιῶν, τὸν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε, Πάτερ, ἄφες τκ α
αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια ι
αὐτοῦ, ἔβαλον κλῆρον. καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐξεμυκτή- τκᾱ α
ριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς, λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσε, σω- τκβ̄ ς
σάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός. Ἐνέπαι- τκγ̄ ς
ζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι, καὶ ὄξος προσφέ
ροντες αὐτῷ, καὶ λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶ-
σον σεαυτόν. Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμ- τκδ̄ α
μασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς, ΟΥΤΟΣ Ε-
ΣΤΙΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.
Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν, λέ- τκε ς
Ζ γων, Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. Ἀποκριθεὶς δὲ πᾱ
ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ, λέγων, Οὐδὲ φοβῇ σὺ τκς̄ ι
τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. καὶ β πετρον.β
ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ, Μνήσθητί μου Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασι-
λείᾳ σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ'

τκζ ς ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ ᾅδῃ. Ἦν ὢ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐ-
γένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης. καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥ-
τκη ς λιος, καὶ ἐρράγη τὸ καταπέτασμα τ ναοῦ μέσον. Καὶ φωνήσας
4 ᾅδῃ. Ps. τκθ α φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Πάτερ, εἰς χεῖράς σου 4 παρατί-
θεμαι τὸ πνεῦμά μου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. Ἰδὼν δὲ Ps. λ. A
τλ ς ὁ ἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον, ἐδόξασε μὲν Θεὸν, λέγων, Ὄντως
τλα ι ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμε-
νοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, H
τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. Εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ
γνωστοὶ αὐτῷ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐ-
τῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα. τβ Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνό- Matth. xζ. H
τλβ α ματι Ἰωσὴφ, βουλευτὴς ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, μαρ. ιε. Δ
οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἰω. ιθ. H
ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς καὶ προσεδέχετο
καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τ Θεοῦ· οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλά-
τλγ α τῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τ Ἰησοῦ· καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν
αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν
τλδ ι οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος. Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευὴ, καὶ σάββα
τον ἐπέφωσκε. Κατακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες αἵτινες ἦσαν
συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τ Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον,
τλε ια καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ. ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώμα-
τα καὶ μύρα. καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.
τλς α Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ κδ Mαρ. ις. A
μνῆμα, φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα, καί τινες σὺν αὐ- ἰω. κ. A
ταῖς. εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τ μνημείου, καὶ
εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τ Κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ δύο ἄνδρες ἐπέ-
τλζ ς στησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπούσαις. ἐμφόβων δὲ γενομέ-
νων αὐτῶν, καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς
αὐτὰς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τ νεκρῶν; οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ'
ἠγέρθη. Μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, Κεφ. θ. E
λέγων, Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ματθ. ιζ. Δ
ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, καὶ σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ μρ. θ. E
τλη ς ἀναστῆναι. Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτ. καὶ ὑποστρέψα- B

σαι ἀπὸ τ̅ μνημείου, ἀπήγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἑνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς. Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἱ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα· καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα· καὶ ἀπῆλθε, πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός. Καὶ ιδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς· καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τ̅ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καὶ ἐστὲ σκυθρωποί; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτ̅, Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τ̅ Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τ̅ Θεοῦ καὶ παντὸς τ̅ λαοῦ· ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τ̅ Ἰσραήλ. ἀλλά γε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον, ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλθον, λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. Καὶ ἀπῆλθόν τινες τ̅ σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τ̅ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τ̅ Χριστὸν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τ̅ δόξαν αὐτοῦ; Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τ̅ προφητῶν, διηρμήνευσεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο

Μαρ. ιϛ. Γ

Γ

Δ

πγ

γ. π. ι. ζ. ιη.

1 προσεπoιήσατο
π. β. ιη

πορρώτερον πορεύεσθαι. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, λέγοντες, Μεῖνον μεθ' ἡμῶν· ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ, καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι E αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς. αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγοντας, ὅτι ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι. καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν. Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί τεταραγμένοι ἐστὲ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς, Ἔχετέ τι βρῶσιμον ἐνθάδε; οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγε. εἶπε δὲ αὐτοῖς, Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφὰς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι οὕτω γέγραπται, καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἰερουσαλήμ. ὑμεῖς δέ ἐστε μάρτυρες τούτων. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς. ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἰερουσαλὴμ, ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους. Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν· καὶ ἐπάρας

τμη θ

τμα θ

τμβ ι

2 κατακλιμώμ. β

Μαρ. ιε. Γ
ἰω. κ. Ε

Πραξ. γ. Γ

Ψαλμ. ιη. Β

Πραξ. α. Δ
ἰω. ιε. Δ

Πραξ. α. λ
μθρ. ιε. Δ

τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτούς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης· καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. ἀμήν.

Τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον ἐγράφη ἐν στίχοις ,ϛχοζ, κεφαλαίοις τμϐ.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΚ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὃν Ἰησοῦς πολὺ ἠγάπησεν, υἱὸς Ζεβεδαίου, ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ κατὰ Ἡρῴδου μετὰ τὸ πάθος τοῦ Κυρίου ἀποκεφαλισθέντος, ἔγραψε τοῦ πάντων ἔγραψεν εὐαγγέλιον, προσκληθεὶς παρὰ τῶν τῆς Ἀσίας ἐπισκόπων, καὶ κατὰ Κηρίνθου καὶ ἄλλων αἱρετικῶν, καὶ μάλιστα τηνικαῦτα τοῦ τῶν Ἐμπεδοκλειτῶν δόγματος ἀναφυέντος, τῶν φασκόντων ὃν Χριστὸν περὶ Μαρίας μὴ γεγονέναι. ὅθεν ἀναγκάσθη τοῦ θείου πνεύματος αὐτὸ εἰπεῖν. καὶ δηλοῖ δὲ αἰτίαν τούτου τοῦ συγγράμματος φέρεται. ἀναγνοὺς γὰρ Ματθαίου, Μάρκου καὶ Λουκᾶ τὰ τεύχη, ἐδοκίμασε μὲν τὸ ὕφος τῶν ἱστοριῶν, καὶ δηλῆ αὐτοὺς εἰρηκέναι ἐβεβαίωσεν, ἑνὸς δὲ σιωπᾶν μόνον, ἐν ᾧ καὶ ἔπαθε, μετὰ τοῦ φυλακὴν Ἰωάννου, τοῦ ἱστορίαν συντάξαι. ἐάσας τοίνυν ὃν σιωπῶν οὗτος τὰ πεπραγμένα παρὰ τῶν τριῶν ἐξετέθη, τοῦ ὑστέρου χρόνου, ὅτε ἡ τοῦ Ἰωάννου ἐμβληθῆναι εἰς τὴν εἱρκτὸν, ἃς προῄξεις ἐξέθετο, καθὰ ἀφιωμάθησαν δηλῶσαι τοῖς ὀρθῶς τοῖς τέτταρσιν εὐαγγελίοις συντυχοῦσιν. ὅπερ καὶ τὴν διαφωνίαν τὴν δοκοῦσαν εἶναι Ἰωάννου μετὰ τῶν λοιπῶν εἴρηκε. ἔγραψε γὰρ μίαν ὀρθοδοξίαν, ἧς ἡ ἀρχή ἐστιν, ὁ λόγος ἀπ' ἀρχῆς· ἥτις παρὰ πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πεπαιδευμένων ἀνδρῶν ἐγκρίνεται. αἱ δὲ λοιπαὶ δύο, ὧν ἡ ἀρχή ἐστι, πρόσωπος μία, ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ· δευτέρα δὲ, ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, Ἰωάννου πρεσβυτέρου λέγονται, οὗ ἔτι καὶ νῦν ἕτερον μνῆμα ἐν τῇ Ἐφέσῳ τυγχάνει. καὶ τινες νομίζουσι, τὰ δύο μνημεῖα Ἰωάννου εἶναι τοῦ εὐαγγελιστοῦ, περὶ οὗ, κἀμὲ κατὰ ταύτην εἰς Παπίαν τὸν τούτων ἀκροατὴν ἐλθεῖν μοι, ἐξηγησόμενα. γέγραφεν τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει, δευτέρου μετὰ Νέρωνα διωγμὸν κινουμένου Δομετιανοῦ, εἰς Πάτμον νήσον πρεσβευθείς, σιωπᾶν ἀποκάλυψιν, ἣν μετέφερον Ἰουστῖνος μάρτυς καὶ Εἰρηναῖος. σφαλμάτος δὲ Δομετιανοῦ, καὶ τῶν πρεσβειῶν αὐτοῦ ἅμα τοῦ πολλοῦ ὠμότητα παρὰ συγκλήτου ἀκυρωθεισῶν, ὅτι Νέρβα εἰς Ἔφεσον διαβάσας, ἕως Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως ἐκεῖσε διατελέσας, πάσας τὰς τῆς Ἀσίας ἐκκλησίας ἐθεμελίωσε καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκκλησίας, καὶ λίαν γηραιός, ἐξηκοστῷ ὀγδόῳ σιωπᾶν μετὰ τὸ πάθος Κυρίου τελευτήσας, πλησίον τῆς προφημένης πόλεως ἐτάφη τῆς χειμάσεως.

ΒΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ἐκ τῆς τοῦ Δωροθέου μάρτυρος καὶ Τυρίου ἐπισκόπου συνόψεως.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ εὐαγγελιστὴς τοῦ Κυρίου μαθητής, ὃν ἠγάπα ὁ Κύριος, ἐν μιᾷ τῇ Ἀσίᾳ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, κατὰ δὲ Τραϊανοῦ

βασιλέως ἐξωρίσθη ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. ἐκεῖ δὲ ὢν καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἔγραψε, καὶ ἐξέδωκεν ἐν Ἐφέσῳ, διὰ Γαΐου τοῦ ξενοδόχου καὶ διακόνου, ᾧ καὶ Παῦλος ὁ ἀπόστολος μαρτυρῆ, λέγων Ρωμαίοις, Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γαΐος ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Τραϊανοῦ ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς νήσου ὁ μακάριος Ἰωάννης, καὶ ᾠκοδομήθη ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἔζησεν ἔτη ρκ'. καὶ μετὰ ταῦτα ζῶν ἑαυτὸν ἐκεῖ ἔθαψε Θεοῦ βουλήσει. Εἰσὶ δέ οἱ λέγουσι, μὴ ὅτι Τραϊανοῦ αὐτὸν ἐξωρισθῆναι ἐν Πάτμῳ, ἀλλ' ὅτι Δομετιανοῦ, υἱοῦ Οὐεσπασιανοῦ.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ὑποθέσεις εἰς τὸ τοῦ Ἰωάννου εὐαγγέλιον.

Τοῦ ἁγίου πνεύματος δυνάμει ἐν ἀσθενείᾳ τελοῦνται, καθὰ καὶ γέγραπται, καὶ πιστεύομεν· ἐν ἀσθενείᾳ δὲ οὐ σώματος μόνον, ἀλλὰ δὴ καὶ λόγου, καὶ σοφίας ἐν γλώσσῃ χειμάρρους. καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων, μάλιστα δὲ ἐκ τοῦ φάναι τὸν μέγαν θεολόγον καὶ ἀδελφὸν τοῦ Χριστοῦ ἐν χάριτι ὁρωμένου. ἦν γὰρ ἁλιέως μὲν παῖς ἐξ ἀνθρώπου, τὴν αὐτὴν δὲ τέχνην τῷ πατρὶ μεταχειριζόμενος, οὐ μόνον ἀμαθὴς ἦν τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἰουδαϊκῆς παιδεύσεως, ἀλλὰ καὶ πάνυ ἀγράμματος, καθὰ δὴ καὶ ὁ θειότατος Λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσιν ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἡ πατρὶς αὐτοῦ βέβαιος ἀπόκειται καὶ ἄσημος, ὡς χωρίον τῆς Γαλιλαίας οὐ λογικῆς, ἀλλ' ἀλιβυτικῆς τέχνης. Βηθσαϊδὰ γὰρ τοῦτον ἐξήνεγκεν. ἀλλ' ὅμως ὁ τοιοῦτος ὁ ἀγράμματος, ὁ ἄσημος, ὁ μηδὲν ἔχων περίβλεπτον, ἴδε ποίου τετύχηκε πνεύματος, ὥστε καὶ μηδεὶς τῶν ἀνὴρ θεολογικῶν ἡμᾶς ἐδίδαξεν, αὐτὸς ταῦτα θεσπίσας. ἐπειδὴ γὰρ ἐκείνων καταγλωμένων περὶ τὸ θεματικὸν τοῦ Χριστοῦ, μηδὲν δὲ περὶ τῆς πρὸ αἰώνων αὐτοῦ ὑπάρξεως πρεσβύτερον καὶ ὑφέστερον εἰπόντων, δέος ἦν μήποτε τινὲς χαμαιπετεῖς καὶ μηδὲν ὑψηλὸν νοοῦσαι δυναίμην, νομίσωσι δὴ Χριστὸν τότε πρῶτον εἰς ὕπαρξιν ἐλθεῖν, ὅτε ἀπὸ Μαρίας ἐγεννήθη, καὶ οὐχὶ πρὸ αἰώνων ἐκ τοῦ πατρὸς γεγεννῆσθαι (ὁ πρώτως πέπονθε Παῦλος ὁ Σαμοσατεύς) τούτου ἕνεκεν ὁ μέγας Ἰωάννης πρὸ τῶν ἄλλων ἡνιόχησε διαλαμβάνων· καίτοι οὐδὲ τοῖς ἐφικνοῦσι τοῦ λόγου ἀμνημόνευτον καταλείπων· φησὶ γὰρ, Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο. ὡς δέ τινες φασὶ, καὶ ἠξίωσεν αὐτὸν οἱ ὀρθόδοξοι συγγράψαι περὶ τῆς ἄνω γενέσεως, οἷα διαφανέντων ἴσως αἱρετικῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, τῶν δογματιζόντων ἄθεον τινὰ ὑπάρξαι τὸν Ἰησοῦν. ὅτε δὴ λέγεται ὁ ἅγιος τὰ τῶν ἄνω διαλάμψαι, ἵνα μάσωσι μὲν ἐκείνους τῆς περὶ πρώτης ἀληθοῦς ἀφηγήσεως, ὑπισχνῆται δὲ, ὡς ὑγιῆ ἔχοντα, καὶ μηδὲν περὶς χάριν εἰπόντας τῶν ἀποστόλων· ἃ μὴ τοῦτοι οὐ σαφῶς εἶπον ἐκεῖνοι, ἢ τελείως παρέλιπον, ταῦτα αὐτὸν ἐξαπλῶσαι καὶ πρᾶσσαι, καὶ περιαθεῖναι δηλαδὴ τῷ ἰδίου εὐαγγελίου, ὃ δὴ σὺν ἐγράψεν ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ ἐξόριστος διατελῶν, μετὰ τριακοντατρία ἔτη τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως. Ἠγαπᾶτο δὴ πάντων μάλιστα μαθητῶν Ἰωάννης τῷ Κυρίῳ, ὡς ἁπλοῦς τε, καὶ περιφανέστατος, καὶ χρηστοηθέστατος, καὶ ὡς καθαρὸς τὴν καρδίαν, ἤγουν παρθένος· ἐξ οὗ δὴ χείσματος καὶ τὴν θεολογίαν ἐβλάστησε, τῶν ἀθεάτων τοῖς πολλοῖς μυστηρίων καταστυφήσας. Μακάριοι γὰρ, φησὶν, οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται. ἦν δὲ ἄρα καὶ συγγενὴς τοῦ Κυρίου, καὶ πῶς, ἀκουσον. Ἰωσὴφ ὁ τῆς παναγίου θεοτόκου μνηστὴρ ἔσχεν ἐκ προτέρας γυναικὸς παῖδας ἐπτὰ, τέσσαρας ἄρρενας, καὶ τρεῖς θηλείας, τὴν Μάρθαν, τὴν Ἐσθὴρ, τὴν Σαλώμην, ἧς λέγω δὴ τῆς Σαλώμης υἱὸς ἦν ὁ Ἰωάννης. διείσκεται δέπου ὁ Κύριος θεῖος αὐτοῦ ὤν· ἐπεὶ γὰρ πατὴρ τοῦ Κυρίου ὁ Ἰωσὴφ, τούτου

β.Κορ.ιβ.Γ

Πραξ.α.Γ

Ματθ.ε.Α

δὲ τῦ Ιωσὴφ γυγάτηρ ἡ Σαλώμη, ἀδελφὴ ἄρα τῦ Κυρίου ἡ Σαλώμη λογίζεται· ὥστε καὶ ὁ Ζαύτης υἱὸς Ιωάννης, ἀνεψιὸς ἂν τῦ Κυρίου. οὐκ ἄτοπον δ' ἴσως & τὰ ὀνόματα τ̃ τε μητρὸς αὐτῦ, καὶ αὐτῦ τ̃ βαπτιστῦ διαπορῆσαι. ἡ μὲν γὰρ μήτηρ Σαλώμη καλουμένη, ἑρμηνεύεται εἰρηνική· ὁ δ' Ιωάννης, χάρις. γινωσκέτω οὖν πᾶσα ψυχή, ὡς ἡ εἰρήνη ἡ πρὸς τὸν ἀνθρώπους, & ἡ τ̃ ψυχῶν ἀπὸ τ̃ παθῶν, μήτηρ γίνεται τ̃ θείας χάριτος, καὶ γυνὴ Ζαύτῃ ὀνομάζεται ἡμῖν. τῇ γὰρ ταραττομένῃ ψυχῇ, καὶ ἔτι μάχας ἐχούσῃ πρὸς τε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ πρὸς ἑαυτήν, οὐκ εἰκὸς τ̃ς θείας ἀξιωθῆναι χάριτος. ἐπεσκεψάμεθα δὲ καὶ τὸ θαυμασιώτερον συμβαίνειν τοῦτον δὴ τὸν βαπτιστὴν Ιωάννην· μόνος γάρ ἐστ̃ τρεῖς μητέρας ἀναφαίνεται ἔχων, τὴν φυσικὴν τ̃ Σαλώμης, τὴν βαπτιστὴν (υἱὸς γὰρ βαπτιστ̃ Ζαχαρίου τοῦ βαπτιστῦ μεγαλοφωνίαν) καὶ τὴν θεοτόκον. ἰδοὺ γάρ φησιν, ἡ μήτηρ σου. ἀλλ' ἐπεὶ ταῦτα ἡμῖν πρὸς τ̃ ἐξηγήσεως εἴρηται, ἐκτέον ἤδη καὶ τ̃ ῥητοῦ διαπορήσεως.

Γω.ιθ.Ε

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ̃ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

α' περὶ τῦ ἐν Κανᾷ γάμου.
β' περὶ τῶν ἐκβαλόντων ἐκ τ̃ ἱεροῦ.
γ' περὶ τῦ Νικοδήμου & Γαβριήλ.
δ' περὶ καθαρισμοῦ ζήτησις.
ε' περὶ τ̃ Σαμαρείτιδος.
ς' περὶ τῦ υἱοῦ τ̃ βασιλικοῦ.
ζ' περὶ τῦ πεπληκότα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχοντος ἐν τῇ ἀσθενείᾳ.
η' περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.
θ' περὶ τῦ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου.
ι' περὶ τῦ ἐκ γενετ̃ς τυφλοῦ.
ια' περὶ τ̃ ἐκφορᾶς τῦ Λαζάρου.
ιβ' περὶ τ̃ ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρῳ.
ιγ' περὶ ὧν εἶπεν Ιούδας.
ιδ' περὶ τ̃ ὄνου.
ιε' περὶ τῶν προσελθόντων Ἕλλησιν, & ἐρωτώντων τὸν Φίλιππον.
ις' περὶ τ̃ πτῶματος.
ιζ' περὶ τῦ παραλύτου.
ιη' περὶ τ̃ αἰτήσεως τοῦ Κυριακοῦ σώματος.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

α γ Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρὸς,) πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε, λέγων, Οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν. καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε

Κολοσ.α.Γ

Ματθ.γ.Α μαρ.α.Λ λκ.γ.Λ

Κεφ.θ.Α. & ιβ.Ε.Η

Β Ἑβρ.ια.Λ

Ματθ.α.Γ λκ.β.Δ Ματθ.ιζ.Λ β.πβ.α.Δ

Κολοσ.α.Γ. & β.Β

Γ Κεφ.ς.Ε α.ἰω.δ.Γ α.ζμ.ς.Δ

Ματθ.γ.Λ μαρ.α.Λ λκ.γ.Δ

1 οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν, ἐν αὐτῷ. γ

2 πλήρη. β.δ

ἀπέσταλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ λευίτας, ἵνα
ἐρωτήσωσιν αὐτὸν, Σὺ τίς εἶ; Καὶ ὡμολόγησε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο·
καὶ ὡμολόγησεν, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός. Καὶ ἠρώτησαν αὐ-
τὸν, Τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; Καὶ λέγει, Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης
εἶ σύ; Καὶ ἀπεκρίθη, Οὔ. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Τίς εἶ, ἵνα ἀπόκρισιν
Ησαΐν μ.Α δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς; τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; Ἔφη, Ἐγὼ 1
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, κα- α
θὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν ιᾱ
Δ Φαρισαίων, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπον αὐτῷ, Τί οὖν βαπτίζεις, 1
εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης; Ἀπεκρίθη ιβ
Ματθ.γ.Γ α
μκρ.α.Β
λκ.γ.Γ αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης, λέγων, Ἐγὼ βαπτίζω* ἐν ὕδατι· μέσος ὑμῶν * ὑμᾶς. ε.αβ
φραξ.α.Α. ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ
& ια.Γ. καὶ ιθ.Α ἐμοῦ πρόσθεν μου γέγονεν, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ ιγ
τὸ ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. *Ταῦτα ἐν Βηθαβαρᾷ ἐγένετο πέ- * ἐκεῖνος ὑμᾶ
ραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων. Τῇ ἐπαύριον βαπτίσαι ἐν πν
μαῖ ἀγίῳ κ
βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει, πνεί. ε
3 Βηθανίᾳ. α
Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· οὗτός ιη
Ματθ.γ.Γ α
ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον, Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν
μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν· κἀγὼ οὐκ ἤδειν αὐτὸν, ἀλλ' ἵνα
φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτί
Ματθ.γ.Δ ζων. Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης, λέγων, Ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦ- ιθ
μκρ.β.Β α
λκ.γ.Δ Ε μα καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐ-
τόν· κἀγὼ οὐκ ἤδειν αὐτὸν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕ-
δατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον
καὶ μένον ἐπ' αὐτὸν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.
Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐ- ιθ
τοῦ δύο· καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει, Ἴδε ὁ ἀμνὸς
τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκο-
λούθησαν τῷ Ἰησοῦ. Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμενος αὐτοὺς
ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς, Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ῥα-
βεὶ (ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον, διδάσκαλε) ποῦ μένεις; Λέγει αὐ-
Ζ τοῖς, Ἔρχεσθε καὶ 4ἴδετε. Ἦλθον καὶ εἶδον ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔ- 4 ὄψεσθε. ι
μειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην. ὥρα δὲ ἦν ὡς δεκάτη. Ἦν Ἀνδρέας ὁ

ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰω-
ς παρ.γ.ιδ ιζ α ἀννου, καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ. εὑρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀ-
δελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ, Εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν,
ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον ὁ Χριστός. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν
6 Ἰωαννου. α Ἰησοῦν. ἐμβλέψας δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰω-
να· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος. Τῇ ἐπαύριον
ηθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει Φίλιπ-
πον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθ-
σαϊδὰ ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Εὑρίσκει Φίλιππος
τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ Γεν.μθ.Β
καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Η δευτ.ιη.Γ Ησαΐε μ.Γ.
Ναζαρέτ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ, Ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί καὶ με.Β
τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Ἔρχου καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ Ἰη- ιερεμ.κγ.Α
σοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, Ἴδε ἐζεκ.λδ.Ζ.
ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ, καὶ λζ.Ζ
Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πρὸ τοῦ σε ναθαὴλ θ.Ζ
Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε. Ἀπεκρίθη Να-
θαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ, Ῥαββὶ, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ· σὺ εἶ ὁ βα-
σιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι εἶπόν σοι,
7 πιστευεις. δ. ζ.θ εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, 7πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψῃ. Καὶ
λέγει αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἀπ᾽ ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν
ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαί- Ματθ.κη.Γ
ᾱ νοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρί- β
τῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰη-
σοῦ ἐκεῖ. Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.
καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν, Οἶνον
οὐκ ἔχουσι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ γύναι; οὔπω ἥκει
ἡ ὥρα μου. Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις, Ὅ, τι ἂν λέγῃ ὑμῖν
ποιήσατε. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρι-
σμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν
αὐτὰς ἕως ἄνω. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε
τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν. ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλι- Β
νος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστὶν, οἱ δὲ

διάκονοι ἠδησαν οἱ ὑδροφόροι τὸ ὕδωρ· φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος, καὶ λέγει αὐτῷ, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱε-
Γ ροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους. καὶ ποιήσας* φραγέλλιον ἐκ †σχοινίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε· καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν, Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, οἶκον ἐμπορίου. Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστὶν, Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου †κατέφαγέ με. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.
Δ Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν αὐτοῖς, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Ὡς δὲ ἦν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ
Γ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββὶ, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.

ιθ ζ
κ α
κβ α
κγ α
κδ α
γ
δ

* ὡς. π
† χοίνου. α

† ἀγ. ξη. Β ... † κατεφάγεται. γ. ρ. 6. ζ. η. ι. ια. ιβ. ι

Matth. κε. Ζ. καὶ κζ. Ε μαρ. ιη. Ζ. καὶ ιε. Γ

Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος, Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν, καὶ γεννηθῆναι; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ ἐστι· καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦμά ἐστι. μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι, δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται, καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος. Ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν, καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε; Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα· ὅτι ἐν Θεῷ ἐστιν εἰργασμένα. Μετὰ

Ἀρ. β. καὶ Γ

Κεφ. ιβ. Ε

α. Ἰω. δ. Β

Κεφ. β. Η. καὶ ς. Η

Κεφ. α. Α

ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν,
Κεφ.α.Δ καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν, καὶ ἐβάπτιζεν. ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης κγ
βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τ̄ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, γ
καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο· οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς κε
τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθη- δ̄
τῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίων περὶ καθαρισμοῦ· καὶ ἦλθον πρὸς κζ 1 Ἰουδαίκ. ἀ
τὸν Ἰωάννην, καὶ εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ ι πλὴν τοῦ α̅.
Κεφ.α.Δ.Ε Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες
Δ ἔρχονται πρὸς αὐτόν. Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν, Οὐ δύναται
ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐ-
Κεφ.α.Γ ρανοῦ. αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον, Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ κη
Χριστὸς, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. Ὁ ἔχων α
τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου ὁ ἑστηκὼς κθ
καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη ι
οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦ-
σθαι. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς,
ἐκ τῆς γῆς ἐστι, καὶ ἐκ τ̄ γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος,
ἐπάνω πάντων ἐστί, καὶ ὃ ἑώρακε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν
α.Γ'ω.ε.Γ μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τ̄ μαρτυρί-
Ρωμ.γ.Α αν, ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν· ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς,
τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ
Ματθ.ια.Δ πνεῦμα. Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τ̄ υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ λ̄
α.Γ'ω.ε.Γ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς (Ν) υἱόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ γ λα
υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν. ι

δ̄ Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς δ̄ 1 Ἰησοῦς. α
Κεφ.γ.Γ πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης (καίτοιγε Ἰησοῦς
αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ) ἀφῆκε τ̄ Ἰουδαίαν, λβ̄
καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι ζ
διὰ τῆς Σαμαρείας. Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λε- λγ̄
Γεν.λγ.Δ γομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ ε̄
ἰωσ.κδ.Η τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπια-
κὼς ἐκ τ̄ ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν
ὡσεὶ ἕκτη· ἔρχεται γυνὴ ἐκ τ̄ Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι πεῖν. Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν

εἰς τ̃ πόλιν, ἵνα ζ̃ φᾶς ἀγορά̃σωσι. λέγ̃ οὖ̃ αὐτ̃ ἡ γυνὴ ἡ
Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς οὔσης Β
γυναικὸς Σαμαρείτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεί-
ταις. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰ ἤδεις τὴν δωρεὰν τοῦ
Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, δός μοι πεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτὸν,
κ̃ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγ̃ αὐτ̃ ἡ γυνὴ, Κύριε, οὔτε ἄντ-
λημα ἔχ̃ς, κ̃ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖ̃ ἔχ̃ς τὸ ὕδωρ τὸ
ζῶν; μὴ σὺ μείζων εἶ τ̃ πατ̃ ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν
τὸ φρέαρ, κ̃ αὐτὸς ἐξ αὐτ̃ ἔπιε, κ̃ οἱ υἱοὶ αὐτ̃, κ̃ τὰ θρέμμα-
τα αὐτ̃; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς κ̃ εἶπεν αὐτῇ, Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ
ὕδατος τούτου, διψήσ̃ πάλιν· ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τ̃ ὕδατος οὗ ἐ-
γὼ δώσω αὐτ̃, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς Ⓐ αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ
γ.θ δώσω αὐτ̃, γενήσεται ἐν αὐτ̃ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς
ζωὴν αἰώνιον. Λέγ̃ πρ̃ς αὐτὸν ἡ γυνὴ, Κύριε, δός μοι τοῦ-
το τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Λέγ̃ Γ
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθά-
δε. Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ κ̃ εἶπεν, Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγ̃ αὐτῇ ὁ
Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας, Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας
ἔσχες, κ̃ νῦν ὃν ἔχ̃ς, οὐκ ἔστι σου ἀνήρ. Τοῦτο ἀληθὲς εἰρηκας. Λέ-
γ̃ αὐτῷ ἡ γυνὴ, Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. οἱ πατέρες
ἡμῶν ἐν τούτῳ τ̃ ὄρει προσεκύνησαν, καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν
Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Λέγ̃ αὐτῇ ὁ Δευτ.ιβ.Δ
Ἰησοῦς, Γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τ̃ ὄρει
τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τ̃ πατρί. Ὑμεῖς
προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι
ἡ σωτηρία ἐκ τ̃ Ἰουδαίων ἐστίν. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν
ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τ̃ πατρὶ
ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς
προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεὸς, κ̃ τοὺς προσκυνοῦ- Δ β.Κορ.γ.Δ
ντας αὐτὸν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Λέγ̃ αὐ-
τῷ ἡ γυνὴ, [2]Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχε Ⓑ ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν
2 οἴδαμεν. ρ.ν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. Λέγ̃ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ
εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
3 ἐθαύμαζον. γ κ̃ [3]ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε, Τί

ζητεῖς; ἢ, Τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς
ἡ γυνὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις, Δεῦτε,
ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. μήτι οὗτός ἐστιν ὁ
Χριστός; Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.
Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ, λέγοντες, Ῥαββί,
φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς
Ε οὐκ οἴδατε. Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, Μή τις ἤνεγ-
κεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν,
ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔρ-
γον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἔτι τετράμηνόν ἐστι, καὶ ὁ θερι- τ α.β.η.ε.ι
4 τράμην
σμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, Ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν,
καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. Ματθ.ι.Δ
λικ.ι.Δ
καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν
αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. Ἐν γὰρ τού-
τῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλ-
λος ὁ θερίζων. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκο-
πιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν
τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς, μαρτυρούσης,
Ζ Ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ
Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο
ἡμέρας. καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, τῇ τε
γυναικὶ ἔλεγον, Ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐ-
τοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ
τοῦ κόσμου ὁ Χριστός. Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, λη̄ ζ̄
καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν, Ματθ.ιγ.Η λε̄
μκ.ϛ.Δ α̅
ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. Ὅτε οὖν ἦλ- λκ.δ.Δ λς̄
θεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα
ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ
ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. Ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν Κεφ.β.Α.Β ϛ̄
Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον· καὶ ἦν τις βα- λζ̄
Η σιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καπερναούμ· οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς
ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν,
καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλε

γαρ ἀποθνήσκειν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός, Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. Ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες, Ὅτι ὁ παῖς σου ζῇ. Ἐπύθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε· καὶ εἶπον αὐτῷ, Ὅτι χθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς λδ̄ α ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ε̄ Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Λευϊτ. κγ. Α. Δευτ. ις. Α

Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδὰ, πέντε στοὰς ἔχουσα· ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, * ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν· ἄγγελος γὰρ * κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ζ ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι. Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριακονταοκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ· * τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ, Θέλεις Β ὑγιὴς γενέσθαι; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἔγειρε, ἆρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράβαττον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ, Σάββατόν ἐστιν· * οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράβαττον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἆρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περιπάτει. Ἠρώτησαν οὖν αὐτὸν, Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι, Ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ἤδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ Γ

* προσδεχομένων. β
* Κυρίε. γ. θ
1 ἐτάραττε. α. ℵ. ς. ιβ
* αὐτὸ. ℵ. π
* καὶ. ℵ. π. θ
Ιερεμ. ιζ. Γ

ταῦτα εὐθέως αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀπήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον Ⓝ Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν Ⓐ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ· ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ Ⓝ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς, καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ. οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ, ἵνα πάντες τιμῶσι Ⓝ τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ Ⓝ λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσι τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ Ⓐ ἀκούσαντες ζήσονται. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. Μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν ᾗ πάντες Ⓐ οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω, κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστὶν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ,

Δ Ε

Κεφ. α. Β

Ματθ. γ. Δ

Ματθ. κε. Δ

β. α

β. γ. ν

αὐτ. c

& οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία * ἣν μαρτυρεῖ τῶ ἐμοὶ. Z
Ὑμεῖς ἀπεσταλκατε τῶ Ἰωάννῃ, & μεμαρτύρηκε τῇ ἀλη- Κεφ.α.Γ
θείᾳ· ἐγὼ δὲ οὐ τῶ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ
ταῦτα λέγω, ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος
καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιασθῆναι πρὸς ὥραν
ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάν-
νου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκέ μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτὰ, αὐτὰ
τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέ-
σταλκε· & ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. Ματθ.γ.Δ.
& ιζ.Α
μη γ μι ! οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε· καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν Δθλ.η.Β.Γ
ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς
δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρ- H
τυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν ἔ-
4 ἀνθρώπω. γ.η.ε.ϛ χητε. Δόξαν παρὰ 4 ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· ἀλλ' ἔγνωκα ὑ-
μᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ἐγὼ ἐλήλυ-
θα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλ-
λος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε. πῶς δύνα-
ϛ παρ' ἀνθρώπων. η.α σθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν 5 παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ Κεφ.ιβ.Ζ
τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε; μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ
κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋ-
σῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσῇ, ἐπιστεύετε
ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμ- Γενεσ.γ.Γ.
μασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε; κϛ̄.Δ.μθ.Β
Δευτ.ιη.Γ
μϛ̄ α Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλι- ϛ̄ Ματθ.ιδ.Β
λαίας τῆς Τιβεριάδος· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἑώρων μαρ.ϛ.Ε
αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ λουκ.θ.Β
μζ χ μη α η μθ α ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ
πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀ- Λβλίτ.κγ.Α
φθαλμοὺς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν, λέ- Δευτ.ιϛ.Α
γει πρὸς τὸν Φίλιππον, Πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους, ἵνα φάγω-
σιν οὗτοι; (Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ἤδει τί ἔμελλε
ποιεῖν.) Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων ἄρ-
τοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ. Λέγει

αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, Ἔστι παιδάριον ἐν ὧδε ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους, καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους; Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς, Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ· ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι. ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν
B ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν. Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον, Ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτόν, ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος. Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν
Matth. ιη. Γ
μαρκ. ς. Ζ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο. Ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφο-
Γ βήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον. Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· ἄλλα ἦλθε πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου· ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλθον εἰς Καπερναούμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν· καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς

ιβ΄
ιγ΄
ιδ΄
ιε΄
ις΄
ιζ΄
ιη΄
ιθ΄
κ΄
κα΄
κβ΄
κγ΄
κδ΄
κε΄
κς΄
κζ΄
κη΄
κθ΄
λ΄
λα΄
λβ΄
λγ΄
λδ΄
λε΄
λς΄
λζ΄
λη΄
λθ΄
μ΄
μα΄
μβ΄
μγ΄
μδ΄
με΄
μς΄
μζ΄
μη΄
μθ΄
ν΄
να΄
νβ΄
νγ΄
νδ΄
νε΄
νς΄
νζ΄
νη΄
νθ΄
ξ΄
ξα΄
ξβ΄
ξγ΄
ξδ΄
ξε΄
ξς΄
ξζ΄
ξη΄
ξθ΄
ο΄
οα΄
οβ΄
ογ΄
οδ΄
οε΄
ος΄
οζ΄
οη΄
οθ΄
π΄
πα΄
πβ΄
πγ΄
πδ΄
πε΄
πς΄
πζ΄
πη΄
πθ΄
ρ΄
ρα΄
ρβ΄
ργ΄
ρδ΄
ρε΄
ρς΄
ρζ΄
ρη΄
ρθ΄
σ΄
σα΄
σβ΄
σγ΄
σδ΄
σε΄
σς΄
σζ΄
ση΄
σθ΄
τ΄
τα΄
τβ΄
τγ΄
τδ΄
τε΄
τς΄
τζ΄
τη΄
τθ΄
υ΄
υα΄
υβ΄
υγ΄
υδ΄
υε΄
υς΄
υζ΄
υη΄
υθ΄
φ΄
φα΄
φβ΄
φγ΄
φδ΄
φε΄
φς΄
φζ΄
φη΄
φθ΄
χ΄
χα΄
χβ΄
χγ΄
χδ΄
χε΄
χς΄
χζ΄
χη΄
χθ΄
ψ΄
ψα΄
ψβ΄
ψγ΄
ψδ΄
ψε΄
ψς΄
ψζ΄
ψη΄
ψθ΄
ω΄
ωα΄
ωβ΄
ωγ΄
ωδ΄
ωε΄
ως΄
ωζ΄
ωη΄
ωθ΄
ϡ΄
ϡα΄
ϡβ΄
ϡγ΄
ϡδ΄
ϡε΄
ϡς΄
ϡζ΄
ϡη΄
ϡθ΄
ϟ΄
ϟα΄
ϟβ΄
ϟγ΄
ϟδ΄
ϟε΄
ϟς΄
ϟζ΄
ϟη΄
ϟθ΄
ϠΑ΄
ϠΑ΄α΄
ϠΑ΄β΄
ϠΑ΄γ΄
ϠΑ΄δ΄
ϠΑ΄ε΄
ϠΑ΄ς΄
ϠΑ΄ζ΄
ϠΑ΄η΄
ϠΑ΄θ΄
ϠΒ΄
ϠΒ΄α΄
ϠΒ΄β΄
ϠΒ΄γ΄
ϠΒ΄δ΄
ϠΒ΄ε΄
ϠΒ΄ς΄
ϠΒ΄ζ΄
ϠΒ΄η΄
ϠΒ΄θ΄
ϠΓ΄
ϠΓ΄α΄
ϠΓ΄β΄
ϠΓ΄γ΄
ϠΓ΄δ΄
ϠΓ΄ε΄
ϠΓ΄ς΄
ϠΓ΄ζ΄
ϠΓ΄η΄
ϠΓ΄θ΄
ϠΔ΄
ϠΔ΄α΄
ϠΔ΄β΄
ϠΔ΄γ΄
ϠΔ΄δ΄
ϠΔ΄ε΄
ϠΔ΄ς΄
ϠΔ΄ζ΄
ϠΔ΄η΄
ϠΔ΄θ΄
ϠΕ΄
ϠΕ΄α΄
ϠΕ΄β΄
ϠΕ΄γ΄
ϠΕ΄δ΄
ϠΕ΄ε΄
ϠΕ΄ς΄
ϠΕ΄ζ΄
ϠΕ΄η΄
ϠΕ΄θ΄
ϠΣ΄
ϠΣ΄α΄
ϠΣ΄β΄
ϠΣ΄γ΄
ϠΣ΄δ΄
ϠΣ΄ε΄
ϠΣ΄ς΄
ϠΣ΄ζ΄
ϠΣ΄η΄
ϠΣ΄θ΄
ϠΖ΄
ϠΖ΄α΄
ϠΖ΄β΄
ϠΖ΄γ΄
ϠΖ΄δ΄
ϠΖ΄ε΄
ϠΖ΄ς΄
ϠΖ΄ζ΄
ϠΖ΄η΄
ϠΖ΄θ΄
ϠΗ΄
ϠΗ΄α΄
ϠΗ΄β΄
ϠΗ΄γ΄
ϠΗ΄δ΄
ϠΗ΄ε΄
ϠΗ΄ς΄
ϠΗ΄ζ΄
ϠΗ΄η΄
ϠΗ΄θ΄
ϠΘ΄
ϠΘ΄α΄
ϠΘ΄β΄
ϠΘ΄γ΄
ϠΘ΄δ΄
ϠΘ΄ε΄
ϠΘ΄ς΄
ϠΘ΄ζ΄
ϠΘ΄η΄
ϠΘ΄θ΄
Ρ΄
Ρ΄α΄
Ρ΄β΄
Ρ΄γ΄
Ρ΄δ΄
Ρ΄ε΄
Ρ΄ς΄
Ρ΄ζ΄
Ρ΄η΄
Ρ΄θ΄
ΡΑ΄
ΡΑ΄α΄
ΡΑ΄β΄
ΡΑ΄γ΄
ΡΑ΄δ΄
ΡΑ΄ε΄
ΡΑ΄ς΄
ΡΑ΄ζ΄
ΡΑ΄η΄
ΡΑ΄θ΄
ΡΒ΄
ΡΒ΄α΄
ΡΒ΄β΄
ΡΒ΄γ΄
ΡΒ΄δ΄
ΡΒ΄ε΄
ΡΒ΄ς΄
ΡΒ΄ζ΄
ΡΒ΄η΄
ΡΒ΄θ΄
ΡΓ΄
ΡΓ΄α΄
ΡΓ΄β΄
ΡΓ΄γ΄
ΡΓ΄δ΄
ΡΓ΄ε΄
ΡΓ΄ς΄
ΡΓ΄ζ΄
ΡΓ΄η΄
ΡΓ΄θ΄
ΡΔ΄
ΡΔ΄α΄
ΡΔ΄β΄
ΡΔ΄γ΄
ΡΔ΄δ΄
ΡΔ΄ε΄
ΡΔ΄ς΄
ΡΔ΄ζ΄
ΡΔ΄η΄
ΡΔ΄θ΄
ΡΕ΄
ΡΕ΄α΄
ΡΕ΄β΄
ΡΕ΄γ΄
ΡΕ΄δ΄
ΡΕ΄ε΄
ΡΕ΄ς΄
ΡΕ΄ζ΄
ΡΕ΄η΄
ΡΕ΄θ΄
ΡΣ΄
ΡΣ΄α΄
ΡΣ΄β΄
ΡΣ΄γ΄
ΡΣ΄δ΄
ΡΣ΄ε΄
ΡΣ΄ς΄
ΡΣ΄ζ΄
ΡΣ΄η΄
ΡΣ΄θ΄
ΡΖ΄
ΡΖ΄α΄
ΡΖ΄β΄
ΡΖ΄γ΄
ΡΖ΄δ΄
ΡΖ΄ε΄
ΡΖ΄ς΄
ΡΖ΄ζ΄
ΡΖ΄η΄
ΡΖ΄θ΄
ΡΗ΄
ΡΗ΄α΄
ΡΗ΄β΄
ΡΗ΄γ΄
ΡΗ΄δ΄
ΡΗ΄ε΄
ΡΗ΄ς΄
ΡΗ΄ζ΄
ΡΗ΄η΄
ΡΗ΄θ΄
ΡΘ΄
ΡΘ΄α΄
ΡΘ΄β΄
ΡΘ΄γ΄
ΡΘ΄δ΄
ΡΘ΄ε΄
ΡΘ΄ς΄
ΡΘ΄ζ΄
ΡΘ΄η΄
ΡΘ΄θ΄
Σ΄
Σ΄α΄
Σ΄β΄
Σ΄γ΄
Σ΄δ΄
Σ΄ε΄
Σ΄ς΄
Σ΄ζ΄
Σ΄η΄
Σ΄θ΄
ΣΑ΄
ΣΑ΄α΄
ΣΑ΄β΄
ΣΑ΄γ΄
ΣΑ΄δ΄
ΣΑ΄ε΄
ΣΑ΄ς΄
ΣΑ΄ζ΄
ΣΑ΄η΄
ΣΑ΄θ΄
ΣΒ΄
ΣΒ΄α΄
ΣΒ΄β΄
ΣΒ΄γ΄
ΣΒ΄δ΄
ΣΒ΄ε΄
ΣΒ΄ς΄
ΣΒ΄ζ΄
ΣΒ΄η΄
ΣΒ΄θ΄
ΣΓ΄
ΣΓ΄α΄
ΣΓ΄β΄
ΣΓ΄γ΄
ΣΓ΄δ΄
ΣΓ΄ε΄
ΣΓ΄ς΄
ΣΓ΄ζ΄
ΣΓ΄η΄
ΣΓ΄θ΄
ΣΔ΄
ΣΔ΄α΄
ΣΔ΄β΄
ΣΔ΄γ΄
ΣΔ΄δ΄
ΣΔ΄ε΄
ΣΔ΄ς΄
ΣΔ΄ζ΄
ΣΔ΄η΄
ΣΔ΄θ΄
ΣΕ΄
ΣΕ΄α΄
ΣΕ΄β΄
ΣΕ΄γ΄
ΣΕ΄δ΄
ΣΕ΄ε΄
ΣΕ΄ς΄
ΣΕ΄ζ΄
ΣΕ΄η΄
ΣΕ΄θ΄
ΣΣ΄
ΣΣ΄α΄
ΣΣ΄β΄
ΣΣ΄γ΄
ΣΣ΄δ΄
ΣΣ΄ε΄
ΣΣ΄ς΄
ΣΣ΄ζ΄
ΣΣ΄η΄
ΣΣ΄θ΄
ΣΖ΄
ΣΖ΄α΄
ΣΖ΄β΄
ΣΖ΄γ΄
ΣΖ΄δ΄
ΣΖ΄ε΄
ΣΖ΄ς΄
ΣΖ΄ζ΄
ΣΖ΄η΄
ΣΖ΄θ΄
ΣΗ΄
ΣΗ΄α΄
ΣΗ΄β΄
ΣΗ΄γ΄
ΣΗ΄δ΄
ΣΗ΄ε΄
ΣΗ΄ς΄
ΣΗ΄ζ΄
ΣΗ΄η΄
ΣΗ΄θ΄
ΣΘ΄
ΣΘ΄α΄
ΣΘ΄β΄
ΣΘ΄γ΄
ΣΘ΄δ΄
ΣΘ΄ε΄
ΣΘ΄ς΄
ΣΘ΄ζ΄
ΣΘ΄η΄
ΣΘ΄θ΄
Τ΄
Τ΄α΄
Τ΄β΄
Τ΄γ΄
Τ΄δ΄
Τ΄ε΄
Τ΄ς΄
Τ΄ζ΄
Τ΄η΄
Τ΄θ΄
ΤΑ΄
ΤΑ΄α΄
ΤΑ΄β΄
ΤΑ΄γ΄
ΤΑ΄δ΄
ΤΑ΄ε΄
ΤΑ΄ς΄
ΤΑ΄ζ΄
ΤΑ΄η΄
ΤΑ΄θ΄
ΤΒ΄
ΤΒ΄α΄
ΤΒ΄β΄
ΤΒ΄γ΄
ΤΒ΄δ΄
ΤΒ΄ε΄
ΤΒ΄ς΄
ΤΒ΄ζ΄
ΤΒ΄η΄
ΤΒ΄θ΄
ΤΓ΄
ΤΓ΄α΄
ΤΓ΄β΄
ΤΓ΄γ΄
ΤΓ΄δ΄
ΤΓ΄ε΄
ΤΓ΄ς΄
ΤΓ΄ζ΄
ΤΓ΄η΄
ΤΓ΄θ΄
ΤΔ΄
ΤΔ΄α΄
ΤΔ΄β΄
ΤΔ΄γ΄
ΤΔ΄δ΄
ΤΔ΄ε΄
ΤΔ΄ς΄
ΤΔ΄ζ΄
ΤΔ΄η΄
ΤΔ΄θ΄
ΤΕ΄
ΤΕ΄α΄
ΤΕ΄β΄
ΤΕ΄γ΄
ΤΕ΄δ΄
ΤΕ΄ε΄
ΤΕ΄ς΄
ΤΕ΄ζ΄
ΤΕ΄η΄
ΤΕ΄θ΄
ΤΣ΄
ΤΣ΄α΄
ΤΣ΄β΄
ΤΣ΄γ΄
ΤΣ΄δ΄
ΤΣ΄ε΄
ΤΣ΄ς΄
ΤΣ΄ζ΄
ΤΣ΄η΄
ΤΣ΄θ΄
ΤΖ΄
ΤΖ΄α΄
ΤΖ΄β΄
ΤΖ΄γ΄
ΤΖ΄δ΄
ΤΖ΄ε΄
ΤΖ΄ς΄
ΤΖ΄ζ΄
ΤΖ΄η΄
ΤΖ΄θ΄
ΤΗ΄
ΤΗ΄α΄
ΤΗ΄β΄
ΤΗ΄γ΄
ΤΗ΄δ΄
ΤΗ΄ε΄
ΤΗ΄ς΄
ΤΗ΄ζ΄
ΤΗ΄η΄
ΤΗ΄θ΄
ΤΘ΄
ΤΘ΄α΄
ΤΘ΄β΄
ΤΘ΄γ΄
ΤΘ΄δ΄
ΤΘ΄ε΄
ΤΘ΄ς΄
ΤΘ΄ζ΄
ΤΘ΄η΄
ΤΘ΄θ΄
Υ΄
Υ΄α΄
Υ΄β΄
Υ΄γ΄
Υ΄δ΄
Υ΄ε΄
Υ΄ς΄
Υ΄ζ΄
Υ΄η΄
Υ΄θ΄
ΥΑ΄
ΥΑ΄α΄
ΥΑ΄β΄
ΥΑ΄γ΄
ΥΑ΄δ΄
ΥΑ΄ε΄
ΥΑ΄ς΄
ΥΑ΄ζ΄
ΥΑ΄η΄
ΥΑ΄θ΄
ΥΒ΄
ΥΒ΄α΄
ΥΒ΄β΄
ΥΒ΄γ΄
ΥΒ΄δ΄
ΥΒ΄ε΄
ΥΒ΄ς΄
ΥΒ΄ζ΄
ΥΒ΄η΄
ΥΒ΄θ΄
ΥΓ΄
ΥΓ΄α΄
ΥΓ΄β΄
ΥΓ΄γ΄
ΥΓ΄δ΄
ΥΓ΄ε΄
ΥΓ΄ς΄
ΥΓ΄ζ΄
ΥΓ΄η΄
ΥΓ΄θ΄
ΥΔ΄
ΥΔ΄α΄
ΥΔ΄β΄
ΥΔ΄γ΄
ΥΔ΄δ΄
ΥΔ΄ε΄
ΥΔ΄ς΄
ΥΔ΄ζ΄
ΥΔ΄η΄
ΥΔ΄θ΄
ΥΕ΄
ΥΕ΄α΄
ΥΕ΄β΄
ΥΕ΄γ΄
ΥΕ΄δ΄
ΥΕ΄ε΄
ΥΕ΄ς΄
ΥΕ΄ζ΄
ΥΕ΄η΄
ΥΕ΄θ΄
ΥΣ΄
ΥΣ΄α΄
ΥΣ΄β΄
ΥΣ΄γ΄
ΥΣ΄δ΄
ΥΣ΄ε΄
ΥΣ΄ς΄
ΥΣ΄ζ΄
ΥΣ΄η΄
ΥΣ΄θ΄
ΥΖ΄
ΥΖ΄α΄
ΥΖ΄β΄
ΥΖ΄γ΄
ΥΖ΄δ΄
ΥΖ΄ε΄
ΥΖ΄ς΄
ΥΖ΄ζ΄
ΥΖ΄η΄
ΥΖ΄θ΄
ΥΗ΄
ΥΗ΄α΄
ΥΗ΄β΄
ΥΗ΄γ΄
ΥΗ΄δ΄
ΥΗ΄ε΄
ΥΗ΄ς΄
ΥΗ΄ζ΄
ΥΗ΄η΄
ΥΗ΄θ΄
ΥΘ΄
ΥΘ΄α΄
ΥΘ΄β΄
ΥΘ΄γ΄
ΥΘ΄δ΄
ΥΘ΄ε΄
ΥΘ΄ς΄
ΥΘ΄ζ΄
ΥΘ΄η΄
ΥΘ΄θ΄
Φ΄
Φ΄α΄
Φ΄β΄
Φ΄γ΄
Φ΄δ΄
Φ΄ε΄
Φ΄ς΄
Φ΄ζ΄
Φ΄η΄
Φ΄θ΄
ΦΑ΄
ΦΑ΄α΄
ΦΑ΄β΄
ΦΑ΄γ΄
ΦΑ΄δ΄
ΦΑ΄ε΄
ΦΑ΄ς΄
ΦΑ΄ζ΄
ΦΑ΄η΄
ΦΑ΄θ΄
ΦΒ΄
ΦΒ΄α΄
ΦΒ΄β΄
ΦΒ΄γ΄
ΦΒ΄δ΄
ΦΒ΄ε΄
ΦΒ΄ς΄
ΦΒ΄ζ΄
ΦΒ΄η΄
ΦΒ΄θ΄
ΦΓ΄
ΦΓ΄α΄
ΦΓ΄β΄
ΦΓ΄γ΄
ΦΓ΄δ΄
ΦΓ΄ε΄
ΦΓ΄ς΄
ΦΓ΄ζ΄
ΦΓ΄η΄
ΦΓ΄θ΄
ΦΔ΄
ΦΔ΄α΄
ΦΔ΄β΄
ΦΔ΄γ΄
ΦΔ΄δ΄
ΦΔ΄ε΄
ΦΔ΄ς΄
ΦΔ΄ζ΄
ΦΔ΄η΄
ΦΔ΄θ΄
ΦΕ΄
ΦΕ΄α΄
ΦΕ΄β΄
ΦΕ΄γ΄
ΦΕ΄δ΄
ΦΕ΄ε΄
ΦΕ΄ς΄
ΦΕ΄ζ΄
ΦΕ΄η΄
ΦΕ΄θ΄
ΦΣ΄
ΦΣ΄α΄
ΦΣ΄β΄
ΦΣ΄γ΄
ΦΣ΄δ΄
ΦΣ΄ε΄
ΦΣ΄ς΄
ΦΣ΄ζ΄
ΦΣ΄η΄
ΦΣ΄θ΄
ΦΖ΄
ΦΖ΄α΄
ΦΖ΄β΄
ΦΖ΄γ΄
ΦΖ΄δ΄
ΦΖ΄ε΄
ΦΖ΄ς΄
ΦΖ΄ζ΄
ΦΖ΄η΄
ΦΖ΄θ΄
ΦΗ΄
ΦΗ΄α΄
ΦΗ΄β΄
ΦΗ΄γ΄
ΦΗ΄δ΄
ΦΗ΄ε΄
ΦΗ΄ς΄
ΦΗ΄ζ΄
ΦΗ΄η΄
ΦΗ΄θ΄
ΦΘ΄
ΦΘ΄α΄
ΦΘ΄β΄
ΦΘ΄γ΄
ΦΘ΄δ΄
ΦΘ΄ε΄
ΦΘ΄ς΄
ΦΘ΄ζ΄
ΦΘ΄η΄
ΦΘ΄θ΄
Χ΄
Χ΄α΄
Χ΄β΄
Χ΄γ΄
Χ΄δ΄
Χ΄ε΄
Χ΄ς΄
Χ΄ζ΄
Χ΄η΄
Χ΄θ΄
ΧΑ΄
ΧΑ΄α΄
ΧΑ΄β΄
ΧΑ΄γ΄
ΧΑ΄δ΄
ΧΑ΄ε΄
ΧΑ΄ς΄
ΧΑ΄ζ΄
ΧΑ΄η΄
ΧΑ΄θ΄
ΧΒ΄
ΧΒ΄α΄
ΧΒ΄β΄
ΧΒ΄γ΄
ΧΒ΄δ΄
ΧΒ΄ε΄
ΧΒ΄ς΄
ΧΒ΄ζ΄
ΧΒ΄η΄
ΧΒ΄θ΄
ΧΓ΄
ΧΓ΄α΄
ΧΓ΄β΄
ΧΓ΄γ΄
ΧΓ΄δ΄
ΧΓ΄ε΄
ΧΓ΄ς΄
ΧΓ΄ζ΄
ΧΓ΄η΄
ΧΓ΄θ΄
ΧΔ΄
ΧΔ΄α΄
ΧΔ΄β΄
ΧΔ΄γ΄
ΧΔ΄δ΄
ΧΔ΄ε΄
ΧΔ΄ς΄
ΧΔ΄ζ΄
ΧΔ΄η΄
ΧΔ΄θ΄
ΧΕ΄
ΧΕ΄α΄
ΧΕ΄β΄
ΧΕ΄γ΄
ΧΕ΄δ΄
ΧΕ΄ε΄
ΧΕ΄ς΄
ΧΕ΄ζ΄
ΧΕ΄η΄
ΧΕ΄θ΄
ΧΣ΄
ΧΣ΄α΄
ΧΣ΄β΄
ΧΣ΄γ΄
ΧΣ΄δ΄
ΧΣ΄ε΄
ΧΣ΄ς΄
ΧΣ΄ζ΄
ΧΣ΄η΄
ΧΣ΄θ΄
ΧΖ΄
ΧΖ΄α΄
ΧΖ΄β΄
ΧΖ΄γ΄
ΧΖ΄δ΄
ΧΖ΄ε΄
ΧΖ΄ς΄
ΧΖ΄ζ΄
ΧΖ΄η΄
ΧΖ΄θ΄
ΧΗ΄
ΧΗ΄α΄
ΧΗ΄β΄
ΧΗ΄γ΄
ΧΗ΄δ΄
ΧΗ΄ε΄
ΧΗ΄ς΄
ΧΗ΄ζ΄
ΧΗ΄η΄
ΧΗ΄θ΄
ΧΘ΄
ΧΘ΄α΄
ΧΘ΄β΄
ΧΘ΄γ΄
ΧΘ΄δ΄
ΧΘ΄ε΄
ΧΘ΄ς΄
ΧΘ΄ζ΄
ΧΘ΄η΄
ΧΘ΄θ΄
Ψ΄
Ψ΄α΄
Ψ΄β΄
Ψ΄γ΄
Ψ΄δ΄
Ψ΄ε΄
Ψ΄ς΄
Ψ΄ζ΄
Ψ΄η΄
Ψ΄θ΄
ΨΑ΄
ΨΑ΄α΄
ΨΑ΄β΄
ΨΑ΄γ΄
ΨΑ΄δ΄
ΨΑ΄ε΄
ΨΑ΄ς΄
ΨΑ΄ζ΄
ΨΑ΄η΄
ΨΑ΄θ΄
ΨΒ΄
ΨΒ΄α΄
ΨΒ΄β΄
ΨΒ΄γ΄
ΨΒ΄δ΄
ΨΒ΄ε΄
ΨΒ΄ς΄
ΨΒ΄ζ΄
ΨΒ΄η΄
ΨΒ΄θ΄
ΨΓ΄
ΨΓ΄α΄
ΨΓ΄β΄
ΨΓ΄γ΄
ΨΓ΄δ΄
ΨΓ΄ε΄
ΨΓ΄ς΄
ΨΓ΄ζ΄
ΨΓ΄η΄
ΨΓ΄θ΄
ΨΔ΄
ΨΔ΄α΄
ΨΔ΄β΄
ΨΔ΄γ΄
ΨΔ΄δ΄
ΨΔ΄ε΄
ΨΔ΄ς΄
ΨΔ΄ζ΄
ΨΔ΄η΄
ΨΔ΄θ΄
ΨΕ΄
ΨΕ΄α΄
ΨΕ΄β΄
ΨΕ΄γ΄
ΨΕ΄δ΄
ΨΕ΄ε΄
ΨΕ΄ς΄
ΨΕ΄ζ΄
ΨΕ΄η΄
ΨΕ΄θ΄
ΨΣ΄
ΨΣ΄α΄
ΨΣ΄β΄
ΨΣ΄γ΄
ΨΣ΄δ΄
ΨΣ΄ε΄
ΨΣ΄ς΄
ΨΣ΄ζ΄
ΨΣ΄η΄
ΨΣ΄θ΄
ΨΖ΄
ΨΖ΄α΄
ΨΖ΄β΄
ΨΖ΄γ΄
ΨΖ΄δ΄
ΨΖ΄ε΄
ΨΖ΄ς΄
ΨΖ΄ζ΄
ΨΖ΄η΄
ΨΖ΄θ΄
ΨΗ΄
ΨΗ΄α΄
ΨΗ΄β΄
ΨΗ΄γ΄
ΨΗ΄δ΄
ΨΗ΄ε΄
ΨΗ΄ς΄
ΨΗ΄ζ΄
ΨΗ΄η΄
ΨΗ΄θ΄
ΨΘ΄
ΨΘ΄α΄
ΨΘ΄β΄
ΨΘ΄γ΄
ΨΘ΄δ΄
ΨΘ΄ε΄
ΨΘ΄ς΄
ΨΘ΄ζ΄
ΨΘ΄η΄
ΨΘ΄θ΄
Ω΄
Ω΄α΄
Ω΄β΄
Ω΄γ΄
Ω΄δ΄
Ω΄ε΄
Ω΄ς΄
Ω΄ζ΄
Ω΄η΄
Ω΄θ΄
ΩΑ΄
ΩΑ΄α΄
ΩΑ΄β΄
ΩΑ΄γ΄
ΩΑ΄δ΄
ΩΑ΄ε΄
ΩΑ΄ς΄
ΩΑ΄ζ΄
ΩΑ΄η΄
ΩΑ΄θ΄
ΩΒ΄
ΩΒ΄α΄
ΩΒ΄β΄
ΩΒ΄γ΄
ΩΒ΄δ΄
ΩΒ΄ε΄
ΩΒ΄ς΄
ΩΒ΄ζ΄
ΩΒ΄η΄
ΩΒ΄θ΄
ΩΓ΄
ΩΓ΄α΄
ΩΓ΄β΄
ΩΓ΄γ΄
ΩΓ΄δ΄
ΩΓ΄ε΄
ΩΓ΄ς΄
ΩΓ΄ζ΄
ΩΓ΄η΄
ΩΓ΄θ΄
ΩΔ΄
ΩΔ΄α΄
ΩΔ΄β΄
ΩΔ΄γ΄
ΩΔ΄δ΄
ΩΔ΄ε΄
ΩΔ΄ς΄
ΩΔ΄ζ΄
ΩΔ΄η΄
ΩΔ΄θ΄
ΩΕ΄
ΩΕ΄α΄
ΩΕ΄β΄
ΩΕ΄γ΄
ΩΕ΄δ΄
ΩΕ΄ε΄
ΩΕ΄ς΄
ΩΕ΄ζ΄
ΩΕ΄η΄
ΩΕ΄θ΄
ΩΣ΄
ΩΣ΄α΄
ΩΣ΄β΄
ΩΣ΄γ΄
ΩΣ΄δ΄
ΩΣ΄ε΄
ΩΣ΄ς΄
ΩΣ΄ζ΄
ΩΣ΄η΄
ΩΣ΄θ΄
ΩΖ΄
ΩΖ΄α΄
ΩΖ΄β΄
ΩΖ΄γ΄
ΩΖ΄δ΄
ΩΖ΄ε΄
ΩΖ΄ς΄
ΩΖ΄ζ΄
ΩΖ΄η΄
ΩΖ΄θ΄
ΩΗ΄
ΩΗ΄α΄
ΩΗ΄β΄
ΩΗ΄γ΄
ΩΗ΄δ΄
ΩΗ΄ε΄
ΩΗ΄ς΄
ΩΗ΄ζ΄
ΩΗ΄η΄
ΩΗ΄θ΄
ΩΘ΄
ΩΘ΄α΄
ΩΘ΄β΄
ΩΘ΄γ΄
ΩΘ΄δ΄
ΩΘ΄ε΄
ΩΘ΄ς΄
ΩΘ΄ζ΄
ΩΘ΄η΄
ΩΘ΄θ΄

ὁ Ἰησοῦς ☩ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τ̃ ἄρτων ☩ ἐχορτάσθητε. ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τ̃ βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τ̃ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ Θεός. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Τί ποιοῦμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τ̃ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τ̃ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστι γεγραμμένον, Ἄρτον ἐκ τ̃ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν Ⓦ ἄρτον ἐκ τ̃ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τ̃ ἄρτον ἐκ τ̃ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν· ὁ γὰρ ἄρτος τ̃ Θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τ̃ οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν Ⓦ ἄρτον τοῦτον. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τ̃ ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με, οὐ μὴ πεινάσῃ ☩ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε. ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ με, καὶ οὐ πιστεύετε. Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ, πρός ἐμὲ ἥξει· καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· ὅτι καταβέβηκα ἐκ τ̃ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τ̃ πέμψαντός με. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τ̃ πέμψαντός με πατρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτ̃, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τ̃ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐγόγγυζον οὖν Ⓐ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τ̃ οὐρανοῦ· καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσὴφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς οὖν λέγει οὗτος, ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με, ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἔστι γεγραμμέ-

Κεφ. α. Ε
ματθ. γ. Δ.
ἰ ζ. Α
α. Ἰω. γ. Δ
Δ
Ε'ξοδ. ιϛ. Γ
ἀριθμ. ια. Β
ψαλ. οζ. Γ
σοφίας ιϛ. Γ
Ε'κκλησιαστικοῦ κδ. Γ
Ματθ. ιγ. Η
α. Κορ. α. Δ

Ησα.νη.Ζ νον ἐν τοῖς προφήταις, Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ. Πᾶς οὖν ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν, ἔρχεται πρός με· οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ· οὗτος ἑώρακε τὸν πατέρα. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Κεφ.α.Γ ματθ.ια.Δ ξα γ ξβ ι ξγ α

Εξοδ.ις.Γ οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον· οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μού ἐστιν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστι πόσις. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ· καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερναούμ. πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον, Σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος, τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον. τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν. τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστιν· ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. ἤδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. καὶ ἔλεγε, Διὰ τοῦτο εἰρήκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ οὐκ

Ζ

Η

Κεφ.γ.Β

ξδ α ι ξε α ι ξς α ξζ α ξη ι ξθ α ι ο α ι οα ι οβ ι ογ ι

ς ἀκούων.π
πα πλὴν τῶ
ἐκ τοῦ π.

6 ἀγαθὸς.γ

7 ἀγαθὸς.γ

* καθὼς ὁ
μοὶ ὁ πατ
κἀγὼ ἐν αὐ
τεί. ἀμὴν
μὴν λέγω
μῖν, ἐὰν μ
ζοῦς τὸ σῶ
ἱοῦ τοῦ ἀνθ
που, ὡς τὸ
τον τῆς ζω
ὐκ ἔχετε ζ
ἐν αὐτῷ. β
8 λαμβάν
* μου. α.ζ
* ζῶσά πα

9 λελάληκ
γ.ζ.η

τῆς παλῆς μου. Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκ ἔτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰη-
σοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; Ἀπεκρίθη οὖν
οη α αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα
ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ Matth. 16. Γ
οι ει εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διά-
βολός ἐστιν; Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ
ἤμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ζ
ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι
ἀποκτεῖναι. Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. Λευϊτ. κγ. Ζ
Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετάβηθι ἐντεῦ-
θεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρή-
σωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς· οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ
αὐτὸς ἐν παῤῥησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ
κόσμῳ. Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. Λέγει
οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν· ὁ δὲ καιρὸς
ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν
ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐ-
τοῦ πονηρά ἐστιν. Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ Β
γ. 6. 8 οὔπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς Κεφ. 8. Γ
οὔπω πεπλήρωται. Ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γα-
εἰπὼν, αὐτὸς μεινεν. γ λιλαίᾳ. ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη
εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ. Οἱ οὖν Ἰου-
δ δαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον, Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος;
τῶν ὄχλω. β Καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔ-
λεγον, ὅτι ἀγαθός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, οὔ· ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄ-
χλον. οὐδεὶς μέντοι παῤῥησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον
τῶν Ἰουδαίων. Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς
τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκε. καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες,
Πῶς οὗτος γράμματα οἶδε μὴ μεμαθηκώς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς Γ
ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμ-ψαν-
τός με· ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς

διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.
Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν
τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστι, καὶ ἀδικία
Ἐξοδ.κδ.Α ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. Οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν (Ν) νόμον, καὶ οὐ-
Κεφ.ε.Γ δεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον; Τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; Ἀπεκρί-
θη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε, Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; Ἀ-
πεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἓν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάν-
τες θαυμάζετε. διὰ τοῦτο Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν,
Γεν.ιζ.Β (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων,) καὶ ἐν σαβ-
Λευϊτ.ιβ.Α βάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρω- * οὖν. Β
Δ πος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ἐμοὶ χολᾶτε * πῶς. Β
Δευτ.α.Γ ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; Μὴ κρίνετε κατ'
ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε. Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; καὶ
ἴδε παῤῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι· μήποτε ἀληθῶς ἔ- α.β.γ.α
γνωσαν (Φ) ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός; ἀλλὰ
τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γι-
νώσκει πόθεν ἐστίν. Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς οϛ
καὶ λέγων, Κἀμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ γ
οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴ-
δατε· ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνός με ἀπέστ-
Ε λεν. Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι· καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς οζ
Κεφ.η.Γ χεῖρας, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου α
ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον, Ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μὴ- ι
τι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; Ἤκουσαν * γ.η
(Φ) Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέ- * οὖν. θ
στειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ (Φ) ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν οθ
αὐτόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν α
εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ τ
Κεφ.ιγ.Δ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. Εἶπον οὖν ια
οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς, Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς
οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει
Ζ πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; Τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος
ὃν εἶπε, Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς

οὐ δύνασθε

οὐ δυνάμεθα ἐλθεῖν; Ἐν ᾗ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορ- Δβίτ.κγ.Ζ
τῆς εἰστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων, Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω
πρός με, καὶ πινέτω. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, Δβίλ.m.Γ.Δ
Γωὴλ β.Η
ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. (Τοῦτο Φραξ.β.Γ
δὲ εἶπε περὶ τοῦ πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ [3] πιστεύον- 3 πιστεύσαντες.
τες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον, [*] ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω * ἐπ' αὐτοῖς.β
ἐδοξάσθη.) Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες [4] τοῦ λόγου, ἔ- 4 τοῦ λόγου τούτου.γ.η πβ ζ
λεγον, Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· ἄλλοι ἔλεγον, Οὗτός
ἐστιν ὁ Χριστός· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ πζ ζ
Χριστὸς ἔρχεται; οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Μιχ.ε.Α
Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαβὶδ, ὁ Χρι- ματθ.β.Α
στὸς ἔρχεται; Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. τινὲς δὲ Η πδ
ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν πι
τὰς χεῖρας. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πς
Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, Διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;
Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος,
ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι,
Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν Κεφ.ιβ.Ζ
εἰς αὐτὸν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώ-
σκων τὸν νόμον, ἐπικατάρατοί εἰσι. Λέγει Νικόδημος πρὸς
αὐτούς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτὸν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν, Μὴ ὁ Κεφ.γ.Α
νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότε-
ρον, καὶ γνῷ τί ποιεῖ; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ Δβιτ.ιζ.Β.
ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε [*] ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Ειθ..Δ
* ταῖς γραφαῖς.C
Γαλιλαίας οὐκ [5] ἐγήγερται. Καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον 5 ἐγείρεται.β
αὐτοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ὄρθου η̄
δὲ πάλιν [*] παρεγένετο εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς * βαλέος.ι.θ
αὐτὸν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. Ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατειλημ- ι.θ
μένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ, λέγουσιν αὐτῷ, [*] Διδά- * περιέχοντες.α
σκαλε, [1] αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη· 1 Οὗτος εὑρέθη ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένης. α.ι.ζ.θ.ια
ἐν δὲ τῷ νόμῳ [*] Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας [2] λιθο- * ἐμοὶ.α.ς.ζ. Λβίτ.κ.Β
βολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις; [*] Τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτὸν, θ.ια
ἵνα ἔχωσι [3] κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ δα- ~ α.ς.ζ.θ.ια

2 λιθάζειν.ι.ς.ζ.θ.ια * σοὶ αὐτῆς; ι.θ.ια. 3 κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ. α.ι.ζ.θ.ια

κτύλῳ ἔγραφεν εἰς τ γῆν. * ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, * μὴ πρὸς τοὺς ἀμέμπτους. α. γ. ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτος τ λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. Καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. Οἱ δὲ, ἀκούσαντες, ἐν ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο εἷς καθεῖς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα. ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς, εἶπεν αὐτῇ, [4] Ἡ γυνὴ, ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι σου κατήγοροι; οὐδείς σε κατέκρινεν; Ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδείς, Κύριε. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου, καὶ * μηκέτι ἁμάρτανε. Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς ἐλάλησε, λέγων, Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ, οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς; ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Κὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, ἢ ποῦ ὑπάγω. ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμὶ, ἀλλ' ἐγὼ, καὶ ὁ πέμψας με πατήρ. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται, ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου. εἰ ἐμὲ ἤδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἤδειτε ἄν. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτὸν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε. ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν, ὅτι λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστὲ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστὲ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι,

Δευτ. ιζ. Β

Κεφ. α. Α. Ε θ. Α. ι. ιϛ. Ε. Η α. ἰω. α. Β

Κεφ. ε. Ε

Δευτ. ιζ. Β. καὶ ιθ. Δ ματθ. ιη. Β Β. καρ. ιγ. Α ἐζρ. ι. Ε

Κεφ. ε. Ε

Κεφ. ζ. Β. Ε

α. η

γ. ε

3 οὖσα. ϖ.

4 χωλαι. δ. ζ. θ

5 κατακρινῶ. ε

* ἀπὸ τοῦ νῦν α. ζ. θ. ιϛ. ιη

ϛ ὁ ποῦ. α. γ.

ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν. Δ
πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν, ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστι· κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον. Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ· καὶ ὁ πέμψας με, μετ' ἐμοῦ ἐστιν. οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους, Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ, καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμπω πώποτε· πῶς σὺ λέγεις, Ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, Ρωμ. ς. Γ
δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν Ε β. πξ. β. Δ
αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε, ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. ἐγὼ ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί μου, λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ ἐποιεῖτε ἄν. νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν Θεόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε. διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. Ὑμεῖς ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ Ζ α. Ἰω. γ. Β

* οὖν. ς 7 αὐτῷ λέγει ὁ Θεός. εἶπεν. β

* καί. ν

8 ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρός. γ. ᾳ. ν

γ. ιβ

ἔφηκεν· ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύστης ἐστὶ, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι. Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι; Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με· ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις· Ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα; μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραὰμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον. τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτὸν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν ἐστὶ, καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῖν, ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτὸν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν· καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτὸν, Πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγώ εἰμι. Ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ παρῆγεν οὕτω.

Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ῥαββὶ, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσε χαμαὶ,

α. Ἰω. η. Α

ι ἀτιμάζεσθε.

ιο ὁς αὐ. β

γ. η. κ

Κεφ. ι. Ζ

θ ι

* καὶ ἠνέῳξεν.

Κεφ. α Λ. Β. & κ. Β. ϗ ιϚ.

καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τ πτύσματος, & ἐπέχρισε (Υ) πηλὸν ἐπὶ
τοὺ ὀφθαλμοὺς τ τυφλοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὕπαγε, νίψαι εἰς τ
κολυμβήθραν τ Σιλωὰμ, ὁ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Ἀ- B
πῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. (Φ) Οἱ οὖν γείτονες &
οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι 1 τυφλὸς ἦν, ἔλεγον, Οὐχ
οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; Ἄλλοι ἔλεγον, Ὅτι οὗ-
τός ἐστιν· 2 Ἄλλοι δέ, Ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν· Ἐκεῖνος ἔλεγεν, Ὅτι
ἐγώ εἰμι. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Πῶς ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλ-
μοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος & εἶπεν, Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πη-
λὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, & εἶπέ μοι, Ὕ-
παγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τ Σιλωὰμ, καὶ νίψαι. Ἀπελθὼν
δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ἐκεῖ-
νος; Λέγει, Οὐκ οἶδα. Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαί- Γ
ους τὸν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων
αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Πη-
λὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέ-
πω. Ἔλεγον οὖν ἐκ τ Φαρισαίων τινές, Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ
ἔστι παρὰ τ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον, Πῶς
δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ
σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν, Σὺ τί λέγεις
περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἀνέῳξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν, Ὅτι προ-
φήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυ-
φλὸς ἦν, & ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ Δ
τοῦ ἀναβλέψαντος, & ἠρώτησαν αὐτοὺς, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν
ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι
βλέπει; Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ & εἶπον, Οἴδαμεν
ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν
βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς
οὐκ οἴδαμεν. αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ
αὐτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς
Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁ-
μολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται· διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς E Κεφ. ιβ. Ζ
αὐτοῦ εἶπον, Ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν

1 προσαίτης. β. ν

2 ἀλλοι ἔλεγον, Οὐχὶ, ἀλλ' ὅμοιος. ν
* δὲ. ρ

* οὖν. ν

ἐκ δευτέρου ⓝ ἀνθρωπον ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπον αὐτῷ, Δὸς
δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός
ἐστιν. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶ-
δα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν, ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν,
Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἠνέῳξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐ-
τοῖς, Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· ἵνα πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ
καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; Ἐλοιδόρησαν οὖν αὐ-
τὸν, καὶ εἶπον, Σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἐσ-
Z μὲν μαθηταί· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωσῇ λελάληκεν ὁ Θεὸς, τοῦτον
δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς, Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστὶ,
καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς· οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν
ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ
ποιῇ, τούτου ἀκούει. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνέῳξέ τις ὀ-
φθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ
ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Ἐν ἁμαρτίαις
σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν
ἔξω. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐ-
H τὸν, εἶπεν αὐτῷ, Σὺ πιστεύεις εἰς ⓝ τὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖ-
νος καὶ εἶπε, * Τίς ἐστι Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐ- * Καὶ. α
τῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ ἑώρακας αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός
ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἶ-
πεν ὁ Ἰησοῦς, Εἰς κρῖμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα ⓐ
Κεφ. γ. Γ. μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. Καὶ
ἐκ. Η ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶ-
πον αὐτῷ, Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ
τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε, Ὅτι βλέπομεν·
I ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 3 αἱ οὖν ἁμα
ζίαι ὑμῶν μέν
Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, σιν. β
ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ καὶ λῃστής· ὁ δὲ
εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, ποιμήν ἐστι τῶν προβάτων· τούτῳ
ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει,
καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά· καὶ
ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύε-

καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθῇ, ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ· ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. πάντες ὅσοι πρὸ ἐμοῦ ἦλθον, κλέπται εἰσὶ καὶ λῃσταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὑρήσει. Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχωσιν. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ, καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα· ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτός ἐστι, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ, καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν· καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ, κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα· καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους· ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; Ἄλλοι ἔλεγον, Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου. μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν; Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, καὶ χειμὼν ἦν, καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶντος· ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, Ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ

α. ῆ. ι. ς. ζ. ιβ. ιῆ
Ι ῆσαν. ι
ι δίδωσι. β
Ησαΐου μ. Γ
ἐζεκ. λῆ. Ζ.
καὶ λζ. Ζ
ι γινώσκουσί με τὰ ἐμά. β. ιι
ζ̄
γ
ιᾱ
ιᾱ
ιβ
ι
Ησαΐου γ. Β
Πραξ. β. Δ
* ἔχει. θ
Μακκαβ. α. Ζ. Η

σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε. Τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ· ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν [4] ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν. Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτὰ, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι, κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς· καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς Ⓝ αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσῃ τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστὶ, καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τ πατρός μου· Κεφ. ι. Η Ζ ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ με; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ⓐ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Κεφ. πα. Β " Ἰησοῦς, Οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, [*] Ἐγὼ εἶπα, " Θεοί ἐστε; Εἰ ἐκείνους εἶπε Θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφὴ, ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε καὶ ἀπέ Η στειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε, Ὅτι βλασφημεῖς· ὅτι εἶπον, υἱός τ Θεοῦ εἰμι; εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι· εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ [6] πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τ χειρὸς αὐτῶν. καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ· καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλεγον, Ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν. καὶ ἐπίστευσαν πολ ιᾱ λοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν. Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ ιᾱ Βηθανίας, ἐκ τ κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τ ἀδελφῆς αὐτῆς. (ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει.) Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν, λέγουσαι, Κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τ δόξης τοῦ Θε-

4 ἐμῶν. καθὼς εἶπον ὑμῖν, κ γ. λ

ς ἔργων. λ.

* ὅπ. ν. θ. ιᾱ

6 θέλητε πιστεύειν. β

ιᾱ λ

οδ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τ̃ Θεοδ δι' αὐτ̃ς. Ἠγάπα δ ὁ Ἰησοῦς τ̀ν Μάρθαν καὶ τ̀ν ἀδελφὴν αὐτ̃ς κ τὸν Λάζαρον· ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας, ἔπειτα μ τ̀ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς, Ἄγωμεν εἰς τ̀ν Ἰουδαίαν πάλιν. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί, Ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, κ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι τ̃ς ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τ̃ κόσμου τούτου βλέπει· ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. Ταῦτα εἶπε, καὶ μ τ̀ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται, ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτ̃, Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τ̃ θανάτου αὐτ̃· ἐκεῖνοι δ ἔδοξαν ὅτι περὶ τ̃ς κοιμήσεως τ̃ ὕπνου λέγει· τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ, Λάζαρος ἀπέθανε, κ χαίρω δι' ὑμᾶς, (ἵνα πιστεύσητε,) ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. Εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, τοῖς συμμαθηταῖς, Ἄγωμεν κ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτ̃. Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτ̀ν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. (ἦν δ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τ̃ Ἰερουσαλὴμ ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε·) καὶ πολλοὶ ἐκ τ̃ Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν κ Μαρίαν, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τ̃ ἀδελφοῦ αὐτῶν. Ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τ̀ν Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει· ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεὸν, δώσει σοι ὁ Θεός. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. Λέγει αὐτῷ Μάρθα, Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις κ ἡ ζωή. ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν, κ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τ̀ν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοδ Θεοδ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τ̀ν ἀδελφὴν αὐτ̃ς λάθρα, εἰποῦσα, Ὁ διδάσκα-

Β

Γ

Δ

ι πολλοὶ δὲ. ν

β ✠ Μαρθαν. β. ν

Κεφ. ι. Ε

* αὐτ̃. ς. θ

Κεφ. ς. Δ.

λος παρέστηκεν φωνεῖ σε. Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχύ, & ἔρχεται πρὸς αὐτόν. οὔπω γὰρ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. ⓓ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν, ὅτι ταχέως ἀνέστη & ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες, Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. Ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα αὐτῷ, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός. Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, & τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, καὶ εἶπε, Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. Τινὲς Ε
Κεφ. θ. Α ἐξ αὐτῶν εἶπον, Οὐκ ἠδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοῦ ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα & οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. λέγει ὁ Ἰησοῦς, Ἄρατε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος Μάρθα, Κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ; Ἦραν οὖν τὸν λίθον, οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, καὶ εἶπε, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἤκουσάς μου· ἐγὼ δὲ ἤδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις, ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ ταῦτα εἰπών, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε, Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. Καὶ * ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας & τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε αὐτόν, καὶ ἄφετε ὑπάγειν. Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν, καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς. Συνήγαγον οὖν ⓔ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον, Τί ποιοῦμεν; ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται ⓕ Ῥωμαῖοι, & ἀροῦσιν Ζ

2 χδ. β

3 δέξαιτο. β.

* Alibi. β

ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ὑμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, Η
καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν, *Σαμφρείμ. β
εἰς τὴν ἔρημον, εἰς 4Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἰεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες, Τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολήν, ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστι, μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ιβ Ματθ. κϛ. Δ
Μάρκ. ιδ. Δ
*ὁ Ἰησοῦς. Η
ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει. ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν συνανακειμένων αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι, Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν Κεφ. ιγ. Γ
οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν· ‡εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. ‡ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ. Η
τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστι· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ἐβουλεύσαντο

δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ
Ματθ.κα.Α μαρ.ιη.Α λκ.ιθ.Ζ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τ Ἰησοῦν. Τῇ ρ
α ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι
ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἰερουσαλὴμ, ἔλαβον τὰ βαΐα τ φοινίκων,
καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον, Ὡσαννὰ, Εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσρα-
ὴλ. Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθώς ἐστι ρα
Ζαχρ.θ.Β Γ γεγραμμένον, Μὴ φοβοῦ θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ζ
" ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν οἱ ιη
μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνή- ρβ
σθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν α
αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον 2 ὅτε. β.π
ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· διὰ
τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσε τοῦτο αὐτὸν πεποι-
κέναι τὸ σημεῖον. Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς, Θεω-
ρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε ὁ κόσμος *ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν. 3 οὐδέν. ε
*ὅλος. ς.π
Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων, ἵνα προσκυνή- ιε
σωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθ- π
σαϊδὰ τ Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Κύριε θέλομεν
τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. Ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· πά-
Δ λιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρί ρζ
νατο αὐτοῖς, λέγων, Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ζ
ἀνθρώπου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου ρη
πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, α
Ματθ.ι.Δ πολὺν καρπὸν φέρει. Ὁ φιλῶν τ ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐ- ρθ
καὶ ις.Δ μαρ.π.Δ τὴν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζω- γ
λκ.θ.Γ. καὶ ιζ.Η ὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκο- ρι
λουθείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται. καὶ ἐ- α
Κεφ.ια.Δ άν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. νῦν ἡ ψυχή μου τε- ρια
τάρακται. καὶ τί εἴπω; Πάτερ σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. α
Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. Πάτερ δόξασόν σου ριβ 4 μθυ. α
τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδόξασα καὶ
Ε πάλιν δοξάσω. Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βρον-
γεγονέναι· Ἄλλοι ἔλεγον, Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. Ἀπεκρίθη

ς ἦλθον. β ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι'
ᾱ β. ε. ιι ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου
ς πάντα. β τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάν-
Κεφ. γ. Β τας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. (Τοῦτο δὲ ἔλεγε, σημαίνων ποίῳ
θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.) Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος, Ἡμεῖς
ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ
Ψαλ. ρθ. Β. πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος
Ἡσαΐου μ. Γ ἐξεκ. λζ. Η ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρό-
7 ὡς ὑμῖν. C. γ. ιι νον τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστι. περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα
* οὖν. Β Κεφ. α. Α. μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ. καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, οὐκ οἶδε
Ἡ. ν. Β. ἡ θ. Γ ποῦ ὑπάγει. ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φω-
Z τὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ'
αὐτῶν. Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν
8 ἐπίστευσαν. αὐτῶν, οὐκ 8 ἐπίστευον εἰς αὐτὸν, ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προ-
ια. ιη φήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε, Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν, καὶ Ἡσαΐ ν γ. Α
ῥωμ. ι. Δ
ρθ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο
α πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας, Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς Ἡσαΐ ς. Γ
ματθ. ιγ. Β
ὀφθαλμοὺς, καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι μάρ. η. Β
λουκ. ν. Β
τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ ῥωμ. ια. Β
ι τοῦ Θεοῦ. β ριι ἰάσωμαι αὐτούς. Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ,
ι καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολ- Κεφ. ζ. Η
λοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους, οὐχ ὡμολό-
γουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· ἠγάπησαν γὰρ τὴν δό- Κεφ. θ. Δ
Κεφ. ι. Η
ριᾱ ξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ἰησοῦς δὲ H
α ἔκραξε, καὶ εἶπεν, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς
τὸν πέμψαντά με· καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά
ριβ με. ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, Κεφ. α. Α.
Ἑ ιι. Β. ἡ θ. Α
ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων, καὶ μὴ
9 φυλάξῃ. Β πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν. Οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κό- Κεφ. γ. Γ.
ἡ θ. Η
σμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. ὁ ἀθετῶν ἐμὲ, καὶ μὴ λαμβάνων Μαρ. ιε. Δ
τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν. ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐ-
κεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ
ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκε,
τί εἴπω καὶ τί λαλήσω· καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός

ὄϕιν. ἃ οὖν λαλῶ ἐγὼ, καθὼς εἰρηκέ μοι ὁ πατὴρ, οὕτω λαλῶ.

ιϛ̄ Πρὸ δὲ τ̃ ἑορτῆς τ̃ πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἦλυθεν αὐτ̃ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τ̃ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. Καὶ δείπνου γινομένου, (τ̃ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου, ἵνα αὐτὸν παραδῷ) εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει, ἐγείρεται ἐκ τ̃ δείπνου, καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον, διέζωσεν ἑαυτόν· εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τ̃ μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος, Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. Λέγει αὐτῷ Πέτρος, Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον,
Β ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστι καθαρὸς ὅλος. Καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. Ἤδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν, διὰ τοῦτο εἶπεν, Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε. Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς, Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ διδάσκαλος, καὶ ὁ κύριος· καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.

Κεφ. ιε. Γ ματθ. ι. Γ λκ. ϛ. Ζ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τ̃ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τ̃ πέμψαντος αὐτόν. εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε, ἐὰν ποιῆτε αὐτά. Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελεξάμην. Ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τ̃ ἄρτον, ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πέρναν αὐτοῦ. Ἀπ'
Γ ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τ̃ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὁ λαμβάνων ἐάν τινα

Φθ. μ. Γ * ἐκ. γ. α

πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με. ρκα ρκβ α ρκγ ι

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. Ματθ. ι.Δ λκ. ι.Γ Ματθ. κς.Β μρ. ιη.Β λκ. κδ.Γ

Ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ, Κύριε, τίς ἐστιν; Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς, Ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον, δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ· καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον. Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ. ρκδ θ ρκε ι Κιφ. ιβ.Α Δ νύξ. ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει. ια

Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς, Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ· εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. Ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις, Ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. Κιφ. ζ.Ε

Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. ἵνα. γ. γ. Κιφ. ιε.Β λθϊτ. ιθ.Δ ματθ. κϛ.Δ

Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσει ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς. ρκς α Ματθ. κϛ.Δ μρ. ιη.Γ λκ. κϛ.Γ

Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. β ρκζ ι

Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία. πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν. εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν, πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν. καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν ἔρχομαι, ι ἑτοιμάσαι. θ ιθ

καὶ ϖαράλήψομαι ὑμᾶς ϖρὸς ἐμαυτὸν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κ̀ ὑμεῖς ἦτε. κ̀ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, κ̀ τὴν ὁδὸν οἴδατε. Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς, Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ϖοῦ ὑπάγεις· κ̀ ϖῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς κ̀ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή. οὐδεὶς ἔρχεται ϖρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν, κ̀ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν, & ἑωράκατε αὐτόν. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, κ̀ ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ
Β ὁ Ἰησοῦς, Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, & οὐκ ἔγνωκάς με Φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ, ἑώρακε τὸν πατέρα· & ϖῶς σὺ λέγεις, Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; οὐ ϖιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ ϖατρὶ, καὶ ὁ ϖατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀϖ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ ϖατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ϖοιεῖ τὰ ἔργα. ϖιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ ϖατρὶ, & ὁ ϖατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ ϖιστεύετέ μοι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ ϖιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ϖοιῶ, κἀκεῖνος ϖοιήσει, & μείζονα τούτων ϖοιήσει· ὅτι ἐγὼ ϖρὸς τὸν πατέρα μου ϖορεύομαι, κ̀
Κεφ. ις. Β. Ζ ματθ. ζ. Α μᾶρ. ια. Γ
ὅ, τι ἂν αἰτήσητε * ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ϖοιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ ϖατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ϖοιήσω. ἐὰν ἀγαϖᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε. & ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν ϖατέρα, & ἄλλον ϖαράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸ ϖνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κό-
Γ σμος οὐ δύναται λαβεῖν· ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτὸ, ὅτι ϖαρ' ὑμῖν μένει, κ̀ ἐν ὑμῖν ἔσται. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι ϖρὸς ὑμᾶς. Ἔτι μικρὸν & ὁ κόσμος μέ οὐκ ἔτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ ϖατρί μου, & ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου κ̀ τηρῶν αὐτὰς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαϖῶν με. ὁ δὲ ἀγαϖῶν με ἀγαϖηθήσεται ὑϖὸ τοῦ ϖατρός μου, κ̀ ἐγὼ ἀγαϖήσω αὐτὸν, κ̀ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης, Κύριε, * τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; Ἀϖεκρίθη ὁ Ἰησοῦς & εἶϖεν αὐτῷ, Ἐάν τις ἀγαϖᾷ με, [1] τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ ϖατήρ μου ἀγαϖήσει αὐτὸν·

ρκη̄ α *με. ολ. ισθ

ρκθ α

ρλ̄ α *καὶ. σ.

1 ταὶς ἀντολαὶς μου. θ

σε αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. ὁ μὴ ἀγαπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ. καὶ ὁ λόγος ὃν ρλα α ἀκούετε, οὐκ ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα ρλβ 1 τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. εἰρήνην Κεφ. ιε. Δ 3 τοῦτο. ς ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω. Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἄν, ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μού ἐστι. καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε. οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μετὰ ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου τούτου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ 4 οὐκ ἔχει οὐδέν. Ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτω ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι. πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτὸ, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. μείνατε ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν αὐτῷ· οὗτος φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. Ἐάν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοὶ, ἐβλήθη ἔξω Κολ. α. Γ ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ, καὶ εἰς πῦρ ρλγ βάλλουσι, καὶ καίεται. ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ, καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε 1 αἰτήσασθε, καὶ 2 γενήσεται ὑμῖν. ἐν B τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ 3 γένησθε ἐμοὶ μαθηταί. Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν 4 μείνῃ, καὶ ἡ χαρὰ

ρλα α. ρλβ 1. Κεφ. ιε. Δ. 3 τοῦτο. ς. ρλγ. 1 αἰτήσασθε. ε. ιε. ιβ. 2 γενήσεται. θ. 3 γένησθε. β. γ. ιε. 4 ἦ. β. θ.

* ὑμεῖς τὰ κλήματα. ζ. ιε. Ματθ. ιε. Β. Κεφ. ιγ. Β. 4 οὐρήσ. γ. ζ.

Κεφ.ιγ.Δ Ἐφεσ.ε.Α α.Θεσ.δ.Β α.Ἰω.δ.Δ
ὑμῶν πληρωθῇ. ᾽Αύτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ρλε
ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. μείζονα ταύτης ἀγάπην δ
οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων ρλς
αὐτοῦ. Ὑμεῖς φίλοι μού ἐστε, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι α
ὑμῖν. Γ οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ ρλζ
αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα πα- δ
ρὰ τοῦ Πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν. οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ρλη
Ματθ.κη.Δ ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπά- α
γητε, καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ, τι ἂν ρμ
αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν. ταῦτα ἐν- α
τέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μι- ρμα
σεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. εἰ ἐκ τοῦ κό- α
σμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
ἐστέ, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ
Κεφ.ιγ.Β μαθ.ι.Ε Μαθ.κη.Α ὑμᾶς ὁ κόσμος. Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Οὐκ ρμβ
ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς γ
διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσου- ρμγ
Κεφ.ιε.Α σιν. Δ ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι α
οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με. εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ρμβ
ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρ- γ
τίας αὐτῶν. Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν Πατέρα μου μισεῖ. εἰ τὰ ἔργα μὴ ρμγ
ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ α
εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι, καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν Πατέ- ρμδ
ρα μου. ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νό- α
Ψαλ.λε.Γ μῳ αὐτῶν, Ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλη- ις
Κεφ.ιε.Δ τος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀ-
Λουκ.κδ.Η ληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ
ἐμοῦ· καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ᾽ ἀρχῆς μετ᾽ ἐμοῦ ἐστε.

ις 15 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε· ἀποσυνα- ρμε
γώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ᾽ ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας α
Κεφ.ιε.Δ ὑμᾶς, δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. καὶ ταῦτα ποιή-
σουσιν ὑμῖν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν Πατέρα οὐδὲ ἐμέ. ἀλλὰ ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν, ρμς
ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ᾽ α

ὑμῶν ἡμέων· νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με, ποῦ ὑπάγεις; ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· B περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὁδηγήσῃ ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατήρ, ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, Τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; Ἔλεγον οὖν, Τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει, τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. Ἔγνω δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς· ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ [3]ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς [4]θλίψεως διὰ τὴν χαράν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε, πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. ἕως ἄρτι οὐκ ἠτήσα-

ι λαμβάν. α. β. ε. ς. ζ. θ. ιά. ρμῆ γ
2 ὀκτέπ. η
ρμθ ι
3 ἡμέρα. β
4 λύπης. β
ρτ α

Κεφ. ιά. Β ματθ. ζ. Α. & κα. Γ μάρ. ια. Γ λκ. νια. Β ιακ. α. Α

τε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ
Δ ὑμῶν ἡ πεπληρωμένη. Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑ- ριᾱ
μῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, 1
ἀλλὰ παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν
ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· αὐτὸς γὰρ ὁ πα-
τὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι
ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον. ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρός, καὶ ἐλή-
λυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι
πρὸς τὸν πατέρα. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἴδε νῦν
παῤῥησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις· νῦν οἴδα-
μεν ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τού-
Κεφ. ιζ. Β τῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ρτβ
Ματθ. κς. Β Ἄρτι πιστεύετε; ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπι- 2
μφρ. ιοή. Γ σθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε, καὶ οὐκ εἰμὶ μό-
νος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐ- ρτγ
μοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε· 1
ιζ ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ
ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπε, Πάτερ,
ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξά-
Ματθ. κη. Δ σῃ σε· καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ
δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰ- 1 αὐτῷ. Θ
ώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ὃν
ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔρ-
γον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με
σὺ πάτερ παρὰ σεαυτῷ, τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶ-
ναι παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδω-
κάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. (σοὶ ἦσαν, κἀμοὶ αὐτοὺς δέδωκας,) καὶ
τὸν λόγον σου τετηρήκασι. νῦν 2 ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς 2 ἔγνωκαν. ς
μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐ-
Κεφ. ιε. Δ τοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλ
θον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρω-
τῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι
σοί εἰσι· καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι, καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι

ἐν αὐτοῖς. καὶ ἐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ
εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρός σε ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν
3 ᾧ. ϖ. τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. ὅτε
ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνό-
4 σου, ᾧ δέδω- ματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀ- Γ
κάς μοι καὶ ἐ- πώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· νῦν Ψdy.ρπ.Β
φύλαξα. π πρός σε ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι
τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. Ἐγὼ δέδω-
κα αὐτοῖς ⓣ λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰ-
σὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. οὐκ ἐρω-
τῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ
τοῦ πονηροῦ. ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
εἰμί. Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά
ἐστι. καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς ⓤ κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐ-
τοὺς εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα
καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ
5 πιστευόντων. π μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευσόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐ- Δ
μέ· ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σὺ πάτερ ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ,
ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀ-
πέστειλας. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐ-
τοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς ἓν ἐσμεν. ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ
ἐν ἐμοὶ, ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς ἕν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος
ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.
Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι ὦσι
μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς μοι,
ρτδ γ ρτε ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. Πάτερ δίκαιε, καὶ
ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων. καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με
ρτζ ι ἀπέστειλας· καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ
ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

ρτη α Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέ- ιη Ματθ.κς.Γ
ρτθ α ραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐ- μαρ.ιδ.Γ
τὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, τὸν λικ.κβ.Δ
ρτζ ι τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. β.Βασ.ιε.Ε
Ματθ.κς.Ε
μαρ.ιδ.Ε
ρτη α Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων λικ.κβ.Ε

ὑπηρέτας, ἔρχε) ἐκεῖ μ᾽ φανῶν κ᾽ λαμπάδων ⁊ ὅπλων. Ἰησοῦς ρνθ΄
οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ᾽ αὐτὸν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς,
Τίνα ζητεῖτε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι. Εἰστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς
Β αὐτὸν, μετ᾽ αὐτῶν. ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον
εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον χαμαί. Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησε,
Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς, Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους
Κεφ.ιζ.Γ ὑπάγειν. Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, Ὅτι οὓς δέδωκάς μοι,
οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μά- ρξ α
χαιραν, εἵλκυσεν αὐτὴν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον,
καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ
Μάλχος. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Βάλε τὴν μάχαιράν ρξα α
σου εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατὴρ, οὐ μὴ πίω
αὐτό; Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰου- ρξβ α
Ματθ.γ.Α Γ δαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτὸν, καὶ ἀπήγαγον ρξγ΄
αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς
Κεφ.ια.Ζ ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβου-
λεύσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι
ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ ρξδ
ἄλλος μαθητής· ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιρεῖ, καὶ ρξε΄
συνεισῆλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ρξϛ΄
εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὃς ρξζ α
ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν
Ματθ.κϛ.Ζ Πέτρον. λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ, Μὴ καὶ σὺ ρξη΄
μαρ.ιδ.Ζ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐκεῖνος, Οὐκ εἰμί. α
λκ.κβ.Ζ
Δ Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκό- ρξθ΄
τες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο. ἦν δὲ μετ᾽ αὐτῶν ὁ Πέ-
τρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰη-
σοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. Ἀ-
πεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ρο α
ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου
πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐ-
δέν· τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα ροα΄

ροβ α αὐτοῖς· ἴδε ὑμεῖς οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰπών, Οὕτως ρογ ι ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; (Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα). ροδ α ροε α Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος· εἶπον οὖν αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; Ἠρνήσατο ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰμί. Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον, Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; Πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. ροστ α ροζ ι Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐα· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα. *ἐξω. υ Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιὸς, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. Ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοί εἶπον περὶ ἐμοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί. Τί ἐποίησας; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου τῆς φωνῆς. Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Τί ἐστιν ἀλήθεια; ρπβ θ Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει

Ματθ.κε.Ζ μαρ.ιδ.Ζ λκ.κϛ.Ζ

Ματθ.κε.Η μαρ.ιδ.Η λκ.κϛ.Ζ.Η

Ματθ.κϛ.Α μαρ.ιε.Α λκ.κγ.Α

Πραξ.ι.Δ. γ ια.Α.Β

Ματθ.κ.Γ

Ματθ.κϛ.Β μαρ.ιδ.Α λκ.κγ.Α

ι δηλος, σοι εἶπε. γ.δ

αὐτοῖς, Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. ἔστι δὲ συνήθεια ρπδ
ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀ- Ματθ.κζ.Δ
πολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες, μδρ.ιε.Β
λέγοντες, Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λη- λκ.κγ.Β ρπε
στής. Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμαστί- Μαθ.κζ.Δ ιθ
γωσε. καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν μδρ.ιε.Β
αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, * καὶ ἔ- ρπς
λεγον, Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπί- θ
σματα. Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε
ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑ- ρπζ
ρίσκω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφα- η
νον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε ὁ ἄνθρω- ρπη
πος. Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγα- α
σαν, λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον. * Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλά- ρθ * αὐτὸν. Β.γ.
τος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω η.ε.θ. ιη
ρκ
θ
Β ἐν αὐτῷ αἰτίαν. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς νόμον ἔ- ρκα
χομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν
Θεοῦ ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, ρκβ
μᾶλλον ἐφοβήθη· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει η
τῷ Ἰησοῦ, Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.
Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξου- ρκγ
σίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε; Ἀπεκρί- α
θη ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν
σοι δεδομένον ἄνωθεν. διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς με σοι μείζονα
ἁμαρτίαν ἔχει. Ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πιλάτος ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ
Ἰουδαῖοι ἔκραζον, λέγοντες, Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος
τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα αὐτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ Καί-
Γ σαρι. Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον, ἤγαγεν ἔξω I τούτων τ λ
τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον γον. α.γ.ε.π
Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. Ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ιβ
ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις, Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑ- ρκη
μῶν. Οἱ δὲ ἐκραύγασαν, Ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει α
αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρί- ρκθ
θησαν οἱ ἀρχιερεῖς, Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα.

ρξς α Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ. Παρέλα- Ματθ.κζ.Δ
μαρ.ιε.Β
2 ἤγαγον. γ.ηλ. ρξζ α βον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγαγον. καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐ- λκ.κγ.Ε
ε.ζ.ιβ τοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃς λέγεται Ἑ-
ρξη α βραϊστὶ Γολγοθᾶ, ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους
ρξθ α δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. Ἔγραψε δὲ καὶ
τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμ- Δ
μένον, ΙΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο
σ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ. Τοῦτον
ι οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς
πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον
Ἑβραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστί. ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρ-
χιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράφε, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·
ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, Βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. Ἀπεκρίθη ὁ Πι-
σα λάτος, Ὃ γέγραφα, γέγραφα. Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύ- Ματθ.κζ.Δ
α ρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ (καὶ ἐποίησαν τέσσα- μαρ.ιε.Β
λκ.κγ.Γ
ρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος,) καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χι-
τὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου· εἶπον οὖν πρὸς
ἀλλήλους, Μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, πί-
νος ἔσται. ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα, Διεμερίσαντο τὰ « Ψαλ.κα.Δ
ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. «Ε
σβ Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. Εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ
ι σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ
Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰησοῦς οὖν
ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει
τῇ μητρὶ αὐτοῦ, Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ,
Ἴδε ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ
* ἐκεῖνος. α.ς. σγ μαθητὴς * εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα
θ.ιζ ηλ
3 ἰδὼν. ηλ.ε.ζ. ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει, Διψῶ. Σκεῦος Ψαλ.ξη.Ε
ιθ.ιη ηλ
* πρὸς αὐτὸ. ς οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσ-
σώπῳ περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. ὅτε οὖν ἔλα-
σδ βε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, Τετέλεσται· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν,
α παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, (ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ Ζ
σε σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ· ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ
μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου·) ἠρώτησαν τὸν Πιλά-

τον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, & ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρατῶται, καὶ τ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη & τ ἄλλου τ συσταυρωθέντος αὐτῷ, ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτ τὰ σκέλη· ἀλλ' εἷς τ στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ διὰ τοῦτο ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτ ἐστὶν ἡ μαρτυρία· κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα ὑμεῖς πιστεύσητε. ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτ. Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει, Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.

Ἐξο. ιζ. Η
Ἀριθμ. θ. Β
Ζαχρ. ιβ. Γ
Ματθ. κζ. Η
μαρ. ιε. Δ
λκ. κγ. Η

Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε Πιλάτον ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, (ὢν μαθητὴς τ Ἰησ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τ Ἰουδαίων,) ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τ Ἰησ. καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. ἦλθεν οὖν & ἦρε τὸ σῶμα τ Ἰησ. Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τ Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τ Ἰησ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ * ὀθονίοις μετὰ τ ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη, κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη· ἐκεῖ οὖν διὰ τ παρασκευὴν τ Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τ Ἰησοῦν.

Κεφ. γ. Α
Μαρ. ιε. Α
λκ. κδ. Α

Τῇ δὲ μιᾷ τ σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον, & βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τ μνημείου. τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, & λέγει αὐτοῖς, Ἦραν τὸν Κύριον ἐκ τ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ, & ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμε τάχιον τ Πέτρου, καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μὴν εἰσῆλθεν. Ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, & εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτ, οὐ μετὰ τ ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. Τότε οὖν εἰσῆλθε & ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον,

* ἐν. η. ε. ζ. ιδ. ιη

καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν. οὐδέπω γὰρ ἤδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι
δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυ- Γ
τοὺς οἱ μαθηταί. Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς [4] τῷ μνημείῳ κλαί-
4 τὸ μνημεῖον. ουσα ἔξω. ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ
δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ
ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. καὶ λέγουσιν
αὐτῇ ἐκεῖνοι, Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς, Ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ οὐκ ἤδει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστί. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι, λέγει αὐτῷ, Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ αὐτὸν ἔθηκας, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μαρία. Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ, Ῥαββουνί, ὃ λέγεται διδάσκαλε. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μή μου ἅπτου· (οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου·) πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς, Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. Ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι
ἑώρακε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ. Οὔσης οὖν ὀψίας Δ Μαρ.ιϛ.Γ
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν οὖν Ε οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν, Εἰρήνη ὑμῖν. καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησε, Γεν.β.Β
* αὐτοῖς. β καὶ λέγει αὐτοῖς, Λάβετε πνεῦμα ἅγιον. ζ Ματθ.ιϛ.Γ. καὶ ιη.Γ
ἀμαρτίας, ἀφέωνται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.
* ἐκεῖ. η Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν* Ζ
μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς· ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί, Ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν

ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἔρχεται ὁ
Ἰησοῦς τ θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, & εἶπεν, Εἰρή-
Η νη ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ, Φέρε ☞ δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ
ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν
πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ σιη
Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ Κύριός μου & ὁ Θεός μου. Λέγει αὐ-
τῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι ἑώρακάς με Θωμᾶ, ς πεπίστευκας· μακάριοι ς πεπιστευκας
ς.θ.ιβ.ιη
Κεφ.κα.Η ☞ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ση-
μεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τ μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γε-
Κεφ.γ.Β. γραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύ- σιθ
& ς.Ε θ
σητε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες,
κα ζωὴν * ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐφα- * αἰώνιον. β.ιι
νέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τ θαλάσσης
τῆς Τιβεριάδος, ἐφανέρωσε δὲ οὕτως· ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέ-
τρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος & Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κα-
νᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ δύο· λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος, Ὑπάγω ἁλιεύειν. Λέ-
γουσιν αὐτῷ, Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σοὶ σύν. Ἐξῆλθον καὶ ἀνέβησαν
εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς, & ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. πρωΐας
δὲ ἤδη γενομένης ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν, οὐ μέντοι ἤδεισαν
οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστι. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Παιδία
μή τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Οὔ. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς, Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρή-
σετε. Ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκῦσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τ πλή- ἰσχυον. γ.ιι
Β θους τ ἰχθύων. Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, σκ
τῷ Πέτρῳ, Ὁ Κύριός ἐστι. Σίμων οὖν Πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ Κύ-
ριός ἐστι, ☞ ἐπενδύτην διεζώσατο (ἦν γὰρ γυμνός) καὶ ἔβα-
λεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρ-
ίῳ ἦλθον (οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πη-
χῶν διακοσίων) σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. ὡς οὖν ἀπέβη- σκα
θ
σαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην, καὶ ὀψάριον
ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν
ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. Ἀνέβη Σίμων Πέτρος, καὶ εἵλκυσε τὸ σκβ
θ
δίκτυον ἐπὶ τ γῆς, μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα-

σκγ̅ θ τειῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. Λέγει αὐτοῖς ὁ
σκδ̅ α Ἰησοῦς, Δεῦτε ἀριστήσατε. Οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξε-
σκε̅ θ τάσαι αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν. ἔρχεται οὖν
* Δ' χριστήσας. β ὁ Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ * δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθη- Γ
σκϛ̅ α ταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ
1 Ἰωαννᾶ. ν σκζ θ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς, Σίμων [2]Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον
τούτων; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐ-
σκη̅ α τῷ, Βόσκε τὰ ἀρνία μου. Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον, Σίμων
3 Ἰωαννᾶ. ν [3]Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φι-
σκθ̅ λῶ σε. Λέγει αὐτῷ, Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. Λέγει αὐτῷ τὸ
4 Ἰωαννᾶ. ν θ σλ̅ α τρίτον, Σίμων [4]Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος, ὅτι εἶπεν
αὐτῷ τὸ τρίτον, Φιλεῖς με· καὶ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, σὺ πάντα οἶ-
σλα̅ θ δας· σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Βόσκε τὰ
σλβ̅ α πρόβατά μου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώνυες σεαυτὸν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. Τοῦτο δὲ εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν Θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν, λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν Δ
μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν Κεφ. ιγ. Γ
τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Κύριε οὗτος δὲ τί; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; σὺ ἀκολούθει μοι. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ', Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, * καὶ γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθής ἐστιν * ὁ. γ.
ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰη- Κεφ. κ. Η
σοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν.

ΑΠΟΔΗΜΙΑ ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ.

ΑΠΟ Δαμασκοῦ ἤρξατο, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐκεῖθεν εἰς Ταρσόν, κἀκεῖθεν εἰς Ἀντιόχειαν. Καὶ πάλιν δεύτερον εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ πάλιν δεύτερον εἰς Ἀντιόχειαν. κἀκεῖθεν ἀφορισθεὶς μετὰ Βαρνάβα εἰς τὰ ἔθνη ἀπόστολος, κατῆλθεν εἰς Σελεύκειαν, εἶτα εἰς Κύπρον, ἔνθα καὶ Παῦλος ἤρξατο καλεῖσθαι. εἶτα εἰς Πέργην, εἶτα εἰς Ἀντιόχειαν τὴν Πισιδίας, εἶτα εἰς Ἰκόνιον, εἶτα εἰς Λύστραν καὶ Δέρβην τὴν Λυκαονίας, εἶτα εἰς Παμφυλίαν, εἶτα πάλιν εἰς Πέργην, εἶτα εἰς Ἀτταλείαν. εἶτα πάλιν τὸ τέταρτον εἰς Ἀντιόχειαν τὴν Συρίας, εἶτα πάλιν τὸ πέμπτον εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Πεντηκοστῶν. εἶτα πάλιν τέταρτον εἰς Ἀντιόχειαν. εἶτα διῆλθε τὴν Συρίαν καὶ τὴν Κιλικίαν. εἶτα πάλιν δεύτερον εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν, ἔνθα ὃν Τιμόθεον παρελάβετο. εἶτα εἰς τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατικὴν χώραν. εἶτα εἰς Μυσίαν, εἶτα εἰς Τρωάδα. κἀκεῖθεν εἰς Σαμοθρᾴκην. κἀκεῖθεν εἰς Νεάπολιν, εἶτα εἰς Φιλίππους τὴν Μακεδονίας. εἶτα διελθὼν τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν, ἦλθεν εἰς Θεσσαλονίκην, εἶτα εἰς Βέροιαν, εἶτα εἰς Ἀθήνας, εἶτα εἰς Κόρινθον, εἶτα εἰς Ἔφεσον, εἶτα εἰς Καισάρειαν, εἶτα δεύτερον εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, εἶτα εἰς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, εἶτα πάλιν δεύτερον εἰς Ἔφεσον· εἶτα διελθὼν τὴν Μακεδονίαν, ἦλθεν εἰς Ἑλλάδα. κἀκεῖθεν διὰ τῆς Μακεδονίας, ἦλθε πάλιν δεύτερον εἰς Φιλίππους, καὶ ἀπὸ Φιλίππων πάλιν εἰς Τρωάδα, ἔνθα ὁ τὸν Εὔτυχον ἤγειρε πεσόντα. εἶτα εἰς τὴν Ἄσσον, εἶτα εἰς Μιτυλήνην, εἶτα εἰς τὰ ἀντικρὺ Χίου, εἶτα εἰς Σάμον, κἀκεῖθεν εἰς Μίλητον. ἐκεῖθεν μεταπεμψάμενος τοὺς ἐν Ἐφέσῳ, ὡμίλησεν αὐτοῖς. εἶτα εἰς Κῶν, εἶτα εἰς Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Γάπαρα, κἀκεῖθεν εἰς Τύρον, εἶτα εἰς Πτολεμαΐδα, κἀκεῖθεν εἰς Καισάρειαν, κἀκεῖθεν πάλιν τέταρτον ἀνῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ. κἀκεῖθεν πρεπέμφθη εἰς Καισάρειαν, καὶ λοιπὸν δέσμιος ὑπὸ Ῥωμαίων. οὕτως ἀπὸ Καισαρείας ἦλθεν εἰς Σιδῶνα, κἀκεῖθεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας, εἶτα εἰς Κνίδον. κἀκεῖθεν πολλὰ παθὼν ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον, ἔνθα ἡ ἔχιδνα καθήψατο τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἀβλαβής. εἶτα εἰς Συρακούσας, εἶτα εἰς Ῥήγιον τῆς Καλαβρίας, εἶτα εἰς Ποτίολους, κἀκεῖθεν πεζὸς ἀνῆλθεν εἰς Ῥώμην, ἀπαντησάντων αὐτῷ τῶν ἀδελφῶν εἰς Ἀππίου φόρον καὶ Τρεῖς Ταβέρνας. καὶ λοιπὸν εἰσελθὼν εἰς Ῥώμην, καὶ διδάξας χρόνον ἱκανόν, ὕστερον ὑπ' αὐτῆς τῆς Ῥώμης ἐμαρτύρησεν.

ΕΥΘΑΛΙΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ τοῦ κηρύγματος τοῦ ἁγίου Παύλου, καὶ περὶ τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ τελειώσεως.

ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ ἡγησάμην ἐν βραχεῖ καὶ ὃν χρόνον ὑπισχνεῖσθαι τοῦ κηρύγματος Παύλου, ἐκ τῶν χρονικῶν κανόνων Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου τοῦ μαρτυρήσαντος πολύθεος. οὗ δὴ τὴν βίβλον μετὰ χεῖρας εἰληφὼς, καὶ ταύτην διανεύξας, εὑρίσκω τὸ πάθος τοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει Τιβερίου Καίσαρος γεγονὸς, καὶ τὸ πεντήκοστον δὲ βιβλίου ἀνάστασιν, καὶ πάλιν τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ. καὶ μετ' ἡμέρας πεντεκαίδεκα εἶδον ἐκεῖ τοὺς ἀποστόλους τοὺς χειροτονηθέντας εἰς διακονίαν τὸν αὐτοφερώνυμον Στέφανον, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτόν. καὶ μετέπειτα φασὶν Ἰουδαίων πλείστην καταλαμβάνω, καὶ τὸν Στέφανον ἀγωνιζόμενον ἐκεῖσε, καὶ τὸν Παῦλον σὺν αὐθαδεστάτῃ πρὸς τὸν φόνῳ, ὃς μικρὸν ὕστερον τοῖς ἄρχουσι τῶν Ἰουδαίων ἀποστὰς, ὀπισθοβασίας ἐκτρέπετο ἀπὸ τοὺς ἐν Δαμασκῷ Ἰουδαίους καὶ τῶν μαθητῶν. καὶ μέσην δὲ τὴν ὁδὸν λίαν κλῆσις αὐτῷ τελεία ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς μικρῷ ἀποσοβηθῆναι τὸν ἔτος ἐκεῖνο. ὑπολαμβάνω δὴ τὰ συνεπακαιδεκάτου ἔτους Τιβερίου Καίσαρος, καὶ πάρεσθαι τὸν Παῦλον τοῦ κηρύγματος φησὶν λίαν ἱστορία, καὶ τὴν ἅπασαν οἰκουμένην διαδραμεῖν διαπελαγίζοντα τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, μέχρι τεσσαρακαιδεκάτου ἔτους Κλαυδίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος τότε τῆς Ἰουδαίας Φήλικος. ἐφ' ᾧ κατηχηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰου-

δαίων, τ̃ ἀπολογίαν ἐποιήσατο Παῦλος, ὃς δὴ τ̃ ἀπόστολον εἰς Ὃ χ̃ν Καίσαρα δεσμωτήριον κατεῖρξεν ὅτι δυσὶν ἔτεσι. μθ' ὃν διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν Πόρκιος Φῆστος, βίᾳ τὰς μιαιφονίᾳ ὥρμησε Ὃν ἀπόστολον, τοῖς Ἰουδαίοις ὡς τοῦτο μεγίστην χάριν καταθέμενος. τότε οὖν ὁ μακάριος νομίσας οὐκ ἀμέσως ἀπαλλαγήσεσθαι τ̃ ὑπατείας, ἢ Καίσαρα ὑπεκαλεσάμενος, ἐτῶν ὅτε τ̃ βήματος, ἐπεκαλεῖτο Καίσαρα. χ̃ν εἰς Ῥώμην ἐκπέμπεται πρὸς Νέρωνα Ὃν Καίσαρα. συνῆν δὲ αὐτῷ χ̃ν Ἀρίσταρχος, ὃν καὶ εἰκότως συναιχμάλωτόν που τ̃ ὑπατείας ἀποκαλῶ· καὶ Λουκᾶς, ὁ τὰς πράξεις τ̃ν ἀποστόλων γράφῃ πρὸς δοκεῖ. κἀκεῖσε οὖν ὅτε τ̃ Ῥώμης ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην αὐτὸς ἐφυλάττετο. ταῦτα γὰρ ἐκ μέρους τούτων ἴσορρ Λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσι τ̃ ἀποστόλων, κατ' ἐκεῖνο καιροῦ Ὃ βιβλίον συγγραφόμενος. χ̃ν τὰ καθεξῆς ἥκιστα τότε γινώσκων, ὑδὲ Ὃ μαρτύριον αὐτ̃ ἐκατέθετο τῇ βίβλῳ. καταλιπόντες γὰρ αὐτὸν ἐκεῖσε Λουκᾶς τε χ̃ν Ἀρίσταρχος ἐξῆλθον. Εὐσέβιος ὁ τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἀκριβῶς πρεσβυγασάμενος, ἰσορρεῖ ἡμῖν ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τ̃ς ἐκκλησιαστικ̃ς ἱστορίας τούτου καὶ Ὃ μαρτύριον· καὶ φησὶ Ὃν Παῦλον ἀφεθέντα διατείλαι, χ̃ν τ̃ τ̃ Θεοῦ λόγον ἀκωλύτως κηρύξαι, ὅτε περ μηνάμενος ὅτι τότε μὴν ὅτε Νέρωνος ἀπολογησάμενον Ὃν Παῦλον, αὖθις ὅτε τ̃ τ̃ κηρύγματος διαγνοίαν λόγος ἔχοι σεῖσαι, ὡσαὐτὼ Καίσαρος ἀπολυθέντα, χ̃ν διαγελίσασθαι ἐφ' ἑτέροις δέκα ἔτεσιν. εἰς ἄκρον δὲ μανίας ὁ Νέρων ἀφικόμενος, ἀνεῖλε μὲν Ἀγριππίναν πρῶτα τὴν ἰδίαν μητέρα, ἔτι δὲ χ̃ν τ̃ ἀδελφὴν τ̃ παῖδος, καὶ Ὀκταουίαν τ̃ ἑαυτ̃ γυναῖκα, καὶ ἄλλοις μυρίοις τῷ γένει πρόσκηται. μετέπειτα δὲ καθολικὸν ἐκίνησε διωγμὸν κ̃τ τ̃ν Χριστιανῶν, καὶ ὥστε ὅτε τὰς κ̃τ τ̃ν ἀποστόλων ἐπήρθη σφαγάς. μεταχθεὶς γὰρ Ὃν Παῦλον αὖθις, τ̃ βήματι παρίστα. συνῆλθε δὲ πάλιν ὁ Λουκᾶς αὐτῷ. ἔνθα δὴ σὺν ἑβδόμῃ Ὃν Παῦλον τελευτῶν ἕκτῳ ἔτει τ̃ σωτηρίου πάθους, τεσσαρακαιδεκάτῳ δὲ Νέρωνος μαρτυρήσαντα, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθέντα. ἔστι τοίνυν ἀπὸ τ̃ ἑνδεκάτου καὶ δωδεκάτου ἔτους Τιβερίου Καίσαρος ἐξ οὗ κηρύσσειν Ὃ εὐαγγέλιον ἤρξατο, ἕως τ̃ εἰκοστοῦ δευτέρου, ἔτη τέσσαρα, χ̃ν τ̃ Γαΐου δὲ ὡσαύτως ἔτη τέσσαρα. αὖθις δὲ καὶ τὰ Κλαυδίου ἔτη μικρῷ ἐλάττω τεσσάρων καὶ δέκα, ὃν διαδεξάμενος Νέρων τεσσαρακαιδεκάτῳ ἔτει τ̃ς ἑαυτ̃ ἀρχ̃ς, Ὃν ἀπόστολον ἀνεῖλε. γράφει γοῦν ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος Τιμοθέῳ, περὶ μὲν τ̃ς πρώτης αὐτ̃ ἀπολογίας, Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη. ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ Ὃ κηρύγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσωσι πάντα τὰ ἔθνη. καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. Τοῦτον Ὃν Νέρωνα λέοντα εἰκότως λέγων. Περὶ δὲ τ̃ δευτέρας, ἐν ᾗ καὶ τελειοῦται τὰ κατ' αὐτὸν μαρτυρίῳ, φησὶ, Τὸν καλὸν διακονίαν ἐν πληροφόρησον. ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τ̃ς ἀναλύσεώς μου ἐφέστηκε. Καὶ ὅτι Λουκᾶς ἴσως πάλιν συνῆν αὐτῷ, μετ' ὀλίγα τ̃ς ὑπατείας, Ἀσπάζεταί σε (γράφῃ) Λουκᾶς ὁ συνῆν ἐμοί. Ἔστιν οὖν ὁ πᾶς χρόνος τ̃ κηρύγματος Παύλου, εἴκοσι καὶ ἓν ἔτος· καὶ δύο ἕτερα ἔτη, ἃ διετέλεσεν ἐν τῷ χ̃ Καίσαρα δεσμωτηρίῳ· πρὸς δὲ τούτοις πάλιν ἐν Ῥώμῃ πρότερα δύο ἔτη, καὶ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη δέκα. ὥστε εἶναι τὰ πάντα ἔτη ἀπὸ τ̃ς κλήσεως αὐτ̃ μέχρι τ̃ς τελειώσεως, τριάκοντα καὶ πέντε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΓΟΣΤΟΛΩΝ.

α' Περὶ τ̃ ἐξ αἰτασίσεως διδασκαλίας τ̃ Χριστοῦ, καὶ ὀπαδίας πρὸς τοὺς μαθητάς. Καὶ πρὸ ἐπαγγελίας τ̃ τὸ ἅγιον πνεύματος δωρεᾶς, θλίψεως τε χ̃ ἐξόδου τ̃ς ἀναλήψεως τ̃ Χριστοῦ. καὶ πρὸ τ̃ ἐνδόξου διατάξεως αὐτ̃ παρουσίας.

β' Πέτρου διάλογος πρὸς τοὺς μαθητευθέντας, πρό τε θανάτου χ̃ ἀποδοκιμ̃ς Ἰούδα τ̃ προδότου. Ἐν ᾧ, Περὶ ἀντικαταστάσεως Ματθίου, κληρωθέντος χάριτι διὰ προσευχ̃ς.

γ' Περὶ θείας τ̃ ἁγίου πνεύματος ἐπιφοιτήσεως, ἐν ἡμέρᾳ τ̃ πεντηκοστ̃ς χωρισθείσης εἰς τοὺς πιστεύσαντας. Ἐν ᾧ, Γέγονε κατήχησις πρὸ τούτου, ὧν τ̃ προφητῶν. Περὶ πάθους τε καὶ ἀναστάσεως χ̃ ἀναλήψεως Χριστοῦ, δωρεᾶς τε τ̃ ἁγίου πνεύματος. Περὶ πίστεως τ̃ παρόντων, χ̃ τ̃ διὰ τ̃ βαπτίσματος αὐτῶν σωτηρίας. Περὶ ὁμοιότητος κοινοφυοῦς, χ̃ προθήκης τ̃ν πιστευόντων.

δ' Περὶ τ̃ ἐν Χριστῷ θεραπείας τ̃ ἐκ γαστρὸς χωλοῦ, Γέγονε τε κατηχήσεως ἐλεγκτικ̃ς, συμπαθητικ̃ς, χ̃ συμβουλευτικ̃ς πρὸς σωτηρίαν αὐτ̃. Ἐν ᾧ, Περὶ ὑπομονῆς τ̃ ἀγαθοῦ χρείαν ἔχοντος, καὶ κρίσεως τ̃ θαύματος. Γέγονε τε ὁμολο-

γία τ Χεισοῦ δωνάμεώς τε ϗ χάριτος. Περὶ ἀπιλῆς πῶ ἀρχιβείων, ὡς οὐ δεῖ παρρησιάζεδαι ὅτι ὦ ὀνόματι τῶ Χεισοῦ. καὶ αἰτίσεως τ ἀποςόλων. Εὐχαρισία ἀπὸ τ ὁμολογίας ὑπῶ τ ἀποςόλων πίσης καρπείας.

ε Περὶ ὁμολήχου ϗ καθολικῆς κοινωνίας τ πισευσάντων. Ἐν ᾧ, Περὶ Ἀνανίε ϗ Σαπφείρης, ϗ πικρᾶς αὐτῶν πλευτῆς.

ς Ὅπ ζις ἀποςόλους ἐμβλησθέντας ὁ τῆ δεσμωτηρίω, ἄγγελος Κυρίε νύκτωρ ἐξάγσιν, δηλῥέ ας ἀκωλύτως κηρύσσειν τ Ἰησοῦν. Ἐν ᾧ, Ὅπ τῆ ἑξῆς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς πάλιν συλλαβόμθοι, ἐφ' ᾧ μηκέτι διδάσκειν, μασίξαντες ἀπέλυσ. Γαμαλιήλου γνώμη πισὴ περὶ τ ἀποςόλων, μὴ παραδγμάτων τινῶν καὶ ἀποδείξεων.

ζ Περὶ χροτονίας πῶ ἑπτὰ διακόνων.

η Ἰουδαίων ἐπανάςασις ϗ συκοφαντία χῦ Στεφάνου. αὐτῶ τε δημιυργία περὶ τ περὶς Ἀβρααμ διαθήκης τ Θεοῦ, καὶ περὶ τ δώδεκα παδριαρχῶν. Ἐν ᾧ, Περὶ τῦ νόμου ϗ πυρωνίας, ϗ ἀναγνωρισμοῦ τ υἱῶν Ἰακὼβ· ϗ περὶ γνώσεως Μωϋσέως. καὶ περὶ τ περὶς αὐτὸν θεοφανείας ἐν ᾧ ὄρει Σινᾶ. Περὶ ἐξόδου ϗ μοχθηρίας τ Ἰσραὴλ, ἄχρι χρόνων Σολομῶντος, ϗ τῆς τῦ ναοῦ κατασκευῆς. Ὁμολογία τ ὑπερφανίας δόξης Ἰησοῦ Χεισοῦ ἀποκαλυφθίσης αὐτῶ, ἐφ' ᾗ λιθολόδυσος γνώμθος ὁ Στέφανος, δικαίως ἐκοιμήδη.

θ Περὶ διωγμοῦ τ ἐκκλησίας, ϗ ζαφῆς Στεφάνου. Ἐν ᾧ, Περὶ Φιλίππου τ ἀποςόλε, πολλοὶς ἰαζαμθόμου ἐν τῆ Σαμαρείᾳ.

ι Περὶ Σίμωνος τῦ μάγου, πισεύσαντος ϗ βαπτισθέντος, σὺν ἑτέροις πλείοσιν. Ἐν ᾧ, Περὶ τ τῦ Πέτρου ϗ Ἰωάννου περὶς αὐτοὺς ἀποςολῆς. καὶ ὀνόμασις τοῦ ἁγίου πνεύματος ὑπὸ τοὺς βαπτισθέντας.

ια Ὅπ δ' ἀρχείε, νῦ ὑποκριτῆς, δὴ ἁγίοις διὰ πίσεως ἡ μεθοχὴ τ ἁγίε πνεύματος δίδοται. Ἐν ᾧ, Περὶ ὑποκρίσεως καὶ ὀνομαςὶ ξεως Σίμωνος.

ιβ Ὅπ τοῖς ἀγαθοῖς ϗ πισὶς δίδοδαι ὁ Θεὸς τ σωτηρίαν, δῆλον ὁπ τ χῦ τὸν δίνου ἔχειν ὑποςάσεως.

ιγ Περὶ τ ὑρανόθεν δείας κλήσεως Παύλε, εἰς ἀποςολὴν χῦ. Ἐν ᾧ, Περὶ ἰάσεως ϗ βαπτίσματος Παύλου διὰ Ἀνανίε χῦ ἀποκάλυψιν Θεοῦ· παῤῥησίας τε αὐτῶ ϗ σωτηρίας τ διὰ Βαρνάβα περὶς τοὺς ἀποςόλους.

ιδ Περὶ Αἰνέα ὡραλυκοῦ ἰαζέντος ὁ Λύδδη διὰ Πέτρου. Ἐν ᾧ, Περὶ Ταβιθᾶ τ φιλοχήρου, ὃν ἤγειρεν ὁ νεκρῶν ὁ Πέτρος διὰ προσευχῆς ὁ Ἰόππη.

ιε Περὶ Κορνηλίου, ὅσα τε περὶς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, καὶ ὅσα πάλιν περὶς Πέτρον ὑρανόθεν περὶ κλήσεως ἐθνῶν ἐρρέθη. Ἐν ᾧ, Ὅπ μεταπαλεὶς ὁ Πέτρος ἦλθε περὶς Κορνήλιον. Ἐπαπάλησις ὧν ὁ ἄγγελος ἐπεμῤῥύρισε ϗ ὑφηγήσατο Κορνηλίῳ. Πέτρου κατήχησις ὡς Χεισὸν, ὃν τ ἁγίω πνεύματι ὀνῆ τοὺς ἀκούοντας δωρεᾶ. ϗ ὅπως ἐβαπτίσθη τότε οἱ ἐξ ἐθνῶν πισεύσαντες.

ιϛ Ὡς Πέτρος τὰ καθεξῆς ϗ τὰ ἑκάστε τ γενόμενα διηγῆται τοῖς ἀποςόλοις διακριδεῖσι περὶς αὐτ, ἱστορικῶς δὲ Βαρνάβαν ὀνπέμψασι περὶς τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀδελφούς.

ιζ Προφητεία Ἀγάβε περὶ λιμοῦ οἰκουμθικῆς ϗ καρποφορείας, περὶς τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀδελφούς.

ιη Ἰακώβε τ ἀποςόλε καταφαγή. Ἐν ᾧ, Πέτρου σύλληψις περὶς Ἡρώδλω. ὅπως τ αὐτ ὁ ἄγγελος δεύτερον κελδύσαντα ἐξείλετο τ δεσμῶν· καὶ ὁ Πέτρος ἐμφανὴς γνώμθος νύκτωρ τοῖς ἀδελφοῖς, ὡς ἀνεχώρησεν. Ἐν ᾧ, Περὶ τ τ φυλάκων κολάσεως· καὶ μετέπειτα περὶ τ τῦ ἀσεβοῦς Ἡρώδου πικρᾶς τε καὶ ὀλεθρίου καταφροφῆς.

ιθ Ἀποςολὴ Βαρνάβα ϗ Παύλε περὶς ἔθνου πνεύματος εἰς Κύπρον, ὅσαπερ εἰργάσαντο ὁ ὀνόματι Χεισοῦ εἰς Ἐλύμαν τὸν μάγον.

κ Γαύλου θείαλης διδασκαλία εἰς Χεισὸν, ἐκ τ νόμου ϗ καθεξῆς τ περφητῶν, ἰσοδεικὴ ϗ ἀναγδελική. Ἐν ᾧ, Ὅπ ϗ ἐλεγκική, ϗ συμπερασική. Περὶ μεταδέσεως τ κηρύγματος εἰς τὰ ἔθνη. διωγμοῦ τε αὖ τ ἐκείνην, ϗ ἀφίξεως τ ἐς Ἰκόνιον.

κα Ὅπως ὁ Ἰκονίῳ κηρύξαντες τ Χεισὸν, πολλῶν τε πισευσάντων, ἐδιώχθησαν οἱ ἀποςολοι.

κβ Περὶ τ ἐν Λύσροις ὀκ. γενομένου χαφῆς, φιλοσόφε τε κηρύγματος, καὶ θυσίας τῦ Γαύλου.

κγ Περὶ Ἀκύλα ϗ Γερισίλλης, ϗ τ Κορινθίων ἀπιδείας, τῆς τε χῦ περὶγνωσιν ἐπ' αὐτοῖς δόσεως τ Θεοῦ ἀποκαλυφθίσης ᾧ Γαύλῳ. Ἐν ᾧ, Περὶ Κέρκυρα ἀρχισωμαγόγου, πισεύσαντος σὺν ἑτέροις πισὶ, ϗ βαπτισθέντος. Ὅπ ἀσίσεως κινηθίσης ὁ Κορίνθῳ, ὁ Παῦλος ὑπαχώρησεν· ἡγδών τε εἰς Ἔφεσον καὶ διαλεχθείς, ἐξῆλθεν. Περὶ Ἀπολλῶ ἀνδρὸς λογίου τε καὶ πισοῦ.

κδ Περὶ βαπτίσματος, ϗ τ ἁγίου πνεύματος δωρεᾶς δόσεως διὰ προσευχῆς Γαύλου τοῖς ὁ Ἐφέσῳ πισεύσασι. ϗ περὶ ἰάσεως τ λαοῦ. Ἐν ᾧ, Περὶ τ ἐν Σκυθᾶ ὑπὲρ οὗ δεῖ ἐγχειρεῖν ἀπίσεις, ϗ αἰαξίοις τ πίσεως γνωμθίοις. ϗ περὶ ὁμολογήσεως τ πισευόντων. Περὶ τ ὁ Ἐφέσῳ κινηθίσης σάσεως ὑπὸ Δημητρίου τῦ ἀργυροκόπου χῦ τῶν ἀποςόλων.

κε Περὶ ὁδοῦ Γαύλου, ὁ ἡ περὶ θανάτου ϗ ἀναστάσεως Εὐτύχου διὰ προσευχῆς ὁ Τρωάδι. παραίνεσίς τε αὖ πιμαντικὴ περὶς τοὺς ὁ Ἐφέσῳ πρεσβυτέρους. Ἐν ᾧ, Παράπλους Γαύλου ἀπὸ Ἐφέσου ἄχρι Καισαρείας τῆς Παλαισίνης.

κϛ Ἀγάβε προφητία περὶ τ ζυμβησομθένων ὦ Παύλῳ ὁ Ἰερ. Παραίνεσις Ἰακώβου περὶς Παῦλον, περὶ τῦ μὴ δεῖν κωλύειν Ἑβραίους περιτέμνεδαι.

κζ Περὶ τ ὁ Ἱερουσαλὴμ χῦ Γαύλε κινηθίσης ἀταξίας· ὅπως τὸ αὐτὸν ὁ χιλίαρχος τῦ πλήθους ἐξαιρῆται. Ἐν ᾧ, Γαύλου κατάσασις περὶ ἑαυτ, καὶ τ εἰς ἀποςολον αὐτῶ κλήσεως. Περὶ ὧν ὁ Ἀνανίας περὶς τὸν Παῦλον ὁ Δαμασκῷ εἶπεν, ὁπασίας τε καὶ φωνῆς Θεοῦ γνωμθίης ποτὲ περὶς αὐτὸν ὁ τῷ ἱερῷ. Ὅπ μέλλων δὴ τύπτεις ὁ Παῦλος τύπτειδ', εἰπὼν ὅπ Ρωμαῖός ἐζιν, αἰείδη.

κθ Ὅσα Γαῦλος καταβὰς εἰς τὸ συνέδριον, ἔπαδέ τε καὶ εἶπ, ϗ διδυδόλως ἔπραξε.

λ Περὶ ὑπερβολῆς μηνεπομθίης ὑπὸ Ἰουδαίων κ Γαύλε, ϗ μηνύσεως αὐτ περὶς Λυσίαν. Ἐν ᾧ, Ὅπ παρεπέμφδη ὁ Γαῦλος ᾧ ἡγεμόνι εἰς τ Καισάρειαν μ γραπῶτ ϗ χαμμάτων

λα Τερτύλλου περὶ Παύλου κατηγορία, καὶ αὐτῦ ἀπολογία ὁπὶ τῦ ἡγεμόνος.

λβ Περὶ τ Φήλικος διαδοχῆς, καὶ τ Φήστου περαγωγῆς· τῆς τ ἐπ' αὐτῦ ἀνακρίσεως Γαύλε καὶ ἐφέσεως.

λγ Ἀγρίππα καὶ Βερνίκης παρυσία, καὶ πῦσις πῶ κ Γαῦλον. Ἐν ᾧ, Ἀπολογία Γαύλε ἐπ' αὐτῶν, περὶ τ ὁ νόμῳ θρησκίας αὐτῦ, ϗ κλήσεως εἰς τὸ θυαγγέλιον. Ὡς δὲν ἀδικεῖ Ἰουδαίους ὁ Γαῦλος, Ἀγρίππας ἔφη τῷ Φήστῳ.

λδ Γλοῖς Παύλε ὁπὶ Ρώμλω, κινδύνων τε πλείστων καὶ μηχίστων πάμπλεως. Ἐν ᾧ, Παραίνεσις Παύλου περὶς τοὺς συν αὐτῷ, περὶ ἐλπίδος σωτηρίας. Ναυάγιον Γαύλου, ὅπως τε διεσώθησαν εἰς Μελίτην νῆσον· ϗ ὅσα ὁ αὐτῆ ὁ Παῦλος ἐθαυμαπούργησεν.

λε Ὅπως ἀπὸ Μελίτης εἰς Ρώμλω κατήντησεν ὁ Γαῦλος.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

ΤΟΝ μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη, οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις δι' ἡμερῶν τεσσεράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς, οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ· ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν, εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, οἳ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἐλαιῶνος,

1 ἀποστόλοις, διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο. ε. 1.

2 παρήγγειλεν. 1

* ἀν. ιγ.

Λυκ κδ. Η
ἰω. ιδ. ζ ιε. Δ
Κεφ. β. Α
ια. Γ. ιθ. Α
ματθ. γ. Γ
μρ. α. Β
λυκ. γ. Γ
ἰω. α. Δ.

Β Κεφ. β. Α

Λυκ. κδ. Η

ὁ ἐστιν ἐγγὺς Ἰερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. καὶ ὅτε εἰσῆλθον,
ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, οὗ ἦσαν καταμένοντες ὅ, τε Πέτρος καὶ
Γ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς,
Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων
ὁ Ζηλωτὴς, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου· οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρ-
τεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει, σὺν γυναιξὶ,
καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν [3] μαθη- 3 ἀδελφῶν. ια.
τῶν εἶπεν (ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκο-
σιν) Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην,
Ψαλ.μ.Γ ἣν προεῖπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαβὶδ, περὶ
ἰω.ιγ.Β τοῦ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι
Ἰω.ιη.Α κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακο-
νίας ταύτης. οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ τοῦ μισθοῦ
Ματθ.κζ. Α τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε μέσος, καὶ ἐξεχύ-
θη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ, καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοι-
κοῦσιν Ἰερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ
Δ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀκελδαμὰ, τουτέστι χωρίον αἵματος. γέγρα
» πται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν, Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρη-
Ψαλ.ξη.Γ » μος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ. Καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐ-
Ψαλ.ρη.Β » τοῦ [4] λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν 4 λαβέτω. ζ. ια
παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰη-
σοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέ-
ρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ
γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλού- 5 Ἰωσῆν. α
μενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἴουστος, καὶ Ματθίαν. Καὶ προσευ
ξάμενοι εἶπον, Σὺ Κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον
ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, ὃν ἐξελέξω λαβεῖν τὸν [5] κλῆρον τῆς διά- 6 τόπ. β.
κονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἀφ' ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι
εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔδωκαν [7] κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ 7 αἰτίς. ι.
κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀπο-
Κεφ.α.Α β στόλων. Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντη- γ
Κεφ.α.Α κοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἐγένετο
ια.Β.ιθ.Α ματθ.γ.Γ ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ
μαρ.α.Β
λ.κ.γ.Γ

ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι, καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν. καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον, καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἕτεροι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον, Ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσί. Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα, ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου· οὐ γὰρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις (λέγει ὁ Θεὸς,) ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται. καὶγε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσι· καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. Καὶ

B

Γ

Ιωὴλ β. Ζ

x ἐνυπνίοις. α. ι. ια.

Ρωμ.ι.Γ » ἔσαι, Γᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσεται.

Δ Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἴδατε, τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες διὰ χειρῶν ἀνόμων, προσπήξαντες ἀνείλετε· ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε, λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐ- 2 Σαμ.β.

Ψαλ.ιε.Γ » τοῦ. Δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, Προορώμην τὸν Κύριον ἐνώ-
» πιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
» Διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά
» μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι· Ὅτι οὐκ ἐγκα-
» ταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου
» ἰδεῖν διαφθοράν. Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με
Ε» εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν
γ.Βασ.β.Β μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβὶδ, ὅτι
καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἐστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι
Ψαλ.ρλα.Γ τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὸ κατὰ
σάρκα ἀναστήσειν τὸν Χριστὸν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προϊ-
Κεφ.ιγ.Ε δὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὐ κατε-
Ψαλ.ιε.Ε λείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ᾅδου, οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεὸς, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς, τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεε τοῦτο ὃ νῦν
ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. οὐ γὰρ Δαβὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς,
Ψαλ.ρθ.Α » λέγει γοῦν αὐτός, Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δε-
Ζ» ξιῶν μου, Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
σου. Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε. Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τὴν καρδίαν, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς

ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος.
ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς
εἰς μακρὰν, ὅσους ἂν προσκαλέσηται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ἑτέ-
ροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο καὶ παρεκάλει, λέγων, Σώ-
σητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως
ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθη- H
σαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι. ἦσαν δὲ προσκαρ
τεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει
τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. Ἐγίνετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος·
πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. * πάντες
δὲ οἱ [2] πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, καὶ τὰ Κεφ. ν. ζ
κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ
πᾶσι, καθότι ἄν τις χρείαν εἶχε· καθ' ἡμέραν τε προσκαρτε-
ροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον,
μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας,
αἰνοῦντες τὸν Θεὸν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ
Κύριος προσετίθει τοὺς σῳζομένους καθ' ἡμέραν τῇ [3] ἐκκλη-
σίᾳ. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱε-
ρὸν, ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην· καί τις ἀνὴρ
χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν
καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὡραίαν,
τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ
ἱερόν· ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν,
ἠρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν. Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν
τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσ-
δοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. εἶπε δὲ Πέτρος, Ἀργύριον καὶ χρυ-
σίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· Ἐν τῷ ὀνόματι
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειραι καὶ περιπάτει. Καὶ πιάσας
αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε. παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐ-
τοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυδρά. καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη, καὶ περιπα- E
τεῖ, καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος
καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα
καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν· ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν
ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐ-

* οἱ Ἱερουσαλήμ. φόβος τε ἦν μέγας ἐπὶ πάντας αὐτούς. ια.

2 πιστεύσαντες. α.

3 ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό. Πέτρος δὲ καὶ. β ε.

πλήθη ς̄ ταύροις καὶ ἐκστάσεως ὑπὸ τῶ συμβεβηκότ αὐτῷ.
κρατοῦντος δὲ τὸ ἰαθέντος χωλοῦ Ⓝ Γέζου τ̄ Ἰωάννου, σὺν ἐ
δραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ὑπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σο
λομῶντος, ἔκθαμβοι. Ἰδὼν ὁ Γέζης ἀπεκρίνατο πρὸς τ̄ λαὸν,
Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ὑπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτε-
νίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν
Κεφ.ε.Ζ αὐτόν; ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ τ̄ Ἰακὼβ, ὁ Θεὸς τ̄ πα-
Γ τέρων ἡμῶν ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτ̄ Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς *παρεδώ- *μὲν ἡ.ε.ι.πα.
κατε, καὶ ἠρνήσασθε αὐτὸν κ̄ τ̄ προσωπον Πιλάτου, κρίναντος
Ματθ.κζ.Γ ἐκείνου ἀπολύειν· ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ
μάρ.ιε.Β
λκ.κγ.Γ ἠτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς
ἰω.ια.Η ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυ-
ρές ἐσμεν· καὶ ὑπὶ τῇ πίστ τ̄ ὀνόματος αὐτ̄, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε
καὶ οἴδατε, ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτ̄, καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτ̄ ἔδωκεν
αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν
ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κ̄ ἀγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχον-
Αποκ.κθ.Ζ τες ὑμῶν· ὁ δὲ Θεὸς ἃ προκατήγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν
προφητῶν αὐτοῦ παθεῖν τὸν Χριστὸν, ἐπλήρωσεν οὕτω. Με-
τανοήσατε οὖν καὶ ὑποστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν
τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώ-
που τοῦ Κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν [1]προκεκηρυγμένον ὑμῖν Ἰη- [1] προκεχειρι-
Δ σοῦν Χριστὸν, ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀπο- σμένον. ω.
καταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος πάντων
ἁγίων ἀπ' αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς
Δευτ.ιη.Γ » τοὺς πατέρας εἶπεν, Ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ
» Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ, αὐτ̄ ἀκούσεσθε κ̄ τ̄
» πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. ἔσται δὲ, πᾶσα ψυχὴ ἥτις
» ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ
» λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ Ⓐ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τ̄ κα-
» θεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ προκατήγειλαν τὰς ἡμέρας ταύ-
» τας. ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο
Γεν.κβ.Γ » ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ
» τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς.
Ὑμῖν πρῶτον ὁ Θεὸς ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτ̄ Ἰησοῦν, ἀπέ-

2 ἔκαστον ὑμῶν ἀπὸ τῶν πονηρειῶν αὐτῶν. η.

σηλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηρειῶν ὑμῶν.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν, ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν, καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν· καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἤδη γὰρ ἑσπέρα ἦν. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον, ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ χιλιάδες πέντε. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ· καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ, ἐπυνθάνοντο, Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας· καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν· τὸν τε ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαὸν, ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ

Ψαλ. ριζ. Δ
ματθ. κα. Δ
μαρ. ιϛ. Α
λουκ. κ. Γ
ἡσαΐου κη. Δ
α. πετρ. β. Α
ῥωμ. θ. Η
Ματθ. α. Δ

καλέσαντες αὐτοὺς, παρήγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος
Κεφ.δ.Ε καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε· οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ, πῶς κολάσωνται αὐτούς, διὰ τὸν λαὸν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι· ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα
Ε ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως. Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες, ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ εἶπον, Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ διὰ στόματος Δαβὶδ τοῦ παιδός
» Σου εἰπών, Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ
» αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. Συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας * ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά Σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, *ἐν τῇ πόλει τ
τῇ. β. Μ. ε. 1α.
Ζ Ἡρῴδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος, σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραήλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ Σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν Κύριε ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου, μετὰ παῤῥησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παῤῥησίας. Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν καρδία καὶ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ, ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. Καὶ μεγάλῃ δυ-
Κεφ.β.Η
Η νάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, * χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων, καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδοτο δὲ ἑκά- *Χριστοῦ. α. με.

σω καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν. Ἰωσῆς ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, (ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, υἱὸς παρακλήσεως,) Λευίτης, Κύπριος τῷ γένει, ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα, καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίης καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπε δὲ Πέτρος, Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε *τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; οὐχὶ μένον, σοὶ ἔμενε, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. Ἀκούων δὲ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξε· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς, εἰσῆλθεν. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε. Ἡ δὲ εἶπε, Ναὶ, τοσούτου. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτὴν, Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσί σε. Ἔπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν. Εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκρὰν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά. καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· ὥστε καὶ εἰς τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. *Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλὴμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαν-

2 Ἰωσὴφ. 1. ια.

* εἰς. ῥ.

1 ἐγένετο. α.

2 καὶ εἰς. ῥ. 1. ια.

3 κλιναρίων. β. 1. ια.

* ἀπηλλάσσοντο δὲ ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ἣν εἶχον ἕκαστος. β.

τες. Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵ- ς
ρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἐπέβαλον τὰς
χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δη-
Δ μοσίᾳ. Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἠνοιξε τὰς θύρας τ
φυλακῆς, ἐξαγαγών τε αὐτοὺς, εἶπε, Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες
λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύ-
της. Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐ-
δίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνε-
κάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τ υἱῶν Ἰσραὴλ,
Ε καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς. ⁂ δὲ ὑπη-
ρέται παραγενόμενοι * οὐχ εὗρον αὐτοὺς [4]ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέ- * καὶ ἀνοίξαν
ψαντες δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες, Ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον εὕ- τες τὴν φυλα
ρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας ἑ- κὴν. β.
4 ἑστ. β.
στῶτας πρὸ τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω οὐδένα εὕρομεν. Ὡς
δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ, τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ
Ε καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Πα-
ραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς λέγων, Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες
οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκον-
τες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις,
ἤγαγεν αὐτοὺς οὐ μετὰ βίας· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαὸν ἵνα μὴ λι-
θασθῶσιν. Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ· καὶ ἐπη-
ρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων, Οὐ παραγγελίᾳ παρηγγεί-
λαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ πε-
πληρώκατε τὴν Ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε
ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς
Κεφ. η. Β ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ
ἀνθρώποις. ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς
Ζ διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. Τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν
καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσ-
ραὴλ, καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τ
ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς
πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. ⁂ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο, καὶ ἐβουλεύον- 4 ἀκούσαντες.
το ἀνελεῖν αὐτούς. Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος, θ. 17.
ὀνόματι Γαμαλιὴλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ,

ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι· εἶπέ τε πρὸς
αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀν-
θρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡ-
* μέλλον. α. ἡ. ι. μερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, * ᾧ ἐ προσε-
ς προσεκλίθη. κολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων· ὃς ἀνῃρέθη, καὶ
πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διελύθησαν, καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Η
Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀ-
πώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διεσκορπίσθησαν. καὶ τὰ
νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε
αὐτούς, ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο,
καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστιν, οὐ δυνήσεσθε καταλῦσαι αὐ-
τό, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, καὶ προσ-
καλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν ἐ-
πορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν
ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελι-
ζ ζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χριστόν. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πλη- ς'
θυνόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν ἑλληνιστῶν πρὸς
τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερι-
νῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν
μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελ-
φοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτά, πλήρεις πνεύματος
1 κατασήσομεν. ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ
ι. ια. τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους. καὶ ἐξε- Β
2 προσκαρτερήσομεν. ια. ιγ λέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου,
καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρ-
μενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν
ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. Καὶ
ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν
Ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστ.

Γ Στέφανος ὁ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. * ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων, καὶ Κυρηναίων, καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ· καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ * καὶ τῷ πνεύματι * ᾧ ἐλάλει. * τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας, Ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωσῆν καὶ τὸν Θεόν. Συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου τούτου καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

Δ

ζ Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς, * Εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη, Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε· Ὁ Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, κατῴκησεν ἐν Χαρράν. Κἀκεῖθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγείλατο αὐτῷ δοῦναι εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ Θεὸς, ὅτι Ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια, καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι, κρινῶ ἐγὼ, εἶπεν ὁ Θεός. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς, καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ, καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ. καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες

Γεν.ιϛ.Α

Γεν.ιε.Γ.Δ

Γεν.ιζ.Β

Γεν.κα.Α

Γεν.κε.Γ

Γεν.κθ.Ζ.Η

λ.Α.λε.Γ

Γεν.λζ.Ζ

Β

ἤ 3 χάειπε.Β. ℓ.1.ια.

* διὰ δ' ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. β.ℓ.

* τῇ οὖσῃ ἐν αὐτῷ.β.

* τῷ ἁγίῳ.β.

* διὰ τὸ ἐλέγχεσθαι αὐτοὺς ὑπ' αὐτοῦ μὴ πάσης παῤῥησίας. μὴ δυναμένους οὕτω ἀτενοφθαλμεῖν τῇ ἀληθείᾳ. β.

* τῷ Στεφάνῳ.β

1 αὐτῷ.ℓ.

2 αὐτοῖς.β.

3 οὕτως.ιγ.

Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Γεν.μα.Γ

Ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χανάαν, καὶ θλῖψις μεγάλη, καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. Γεν.μβ.Α

4 σπα.ν.ι.κα Ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα [4]σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακὼβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. Γεν.με.Α

κατέβη δὲ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. Γεν.μς.Α

Καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ὃ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὼρ τοῦ Συχέμ. Γεν.μθ.Α Γεν.ν.Β. ἰησοῦ κ.ν.Η Γεν.κγ.Δ

5 Ἐμὼρ.γ. Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, * ὃς οὐκ ἤδει τὸν Ἰωσήφ· οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἐκτίθεσθαι τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ Θεῷ, ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν * ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραώ, καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. καὶ ἐπαιδεύθη Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις. ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον, * ἠμύνατο, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατάξας τὸν Αἰγύπτιον· * ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν. οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. Ἐξοδ.α.Α Γ * ἐπ' Αἰγύπτου. ι.μα. 6 ἐκτιθέντος δὲ αὐτοῦ.β.ια * τῷδε τὸν ποταμὸν.β. Ἐξοδ.β.Α * ἐκ τῆς γένης.β Ἐξοδ.β.Β * καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ.β.

Τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἱνατί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον, ἀπώσατο αὐτὸν, εἰπών, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' Ἐξοδ.β.Γ

ἡμᾶς; μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; Ἔφυγε δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος Ex. γ. A
Κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμασε τὸ ὅραμα. προσερχομένου δὲ αὐτοῦ καταν[ο]ῆσαι, ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς
" Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ἔντρομος δὲ γε-
" νόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα καταν[ο]ῆσαι. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύ-
" ριος, Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας,
" γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύ-
" πτῳ, καὶ τὸν στεναγμὸν αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐ-
" τούς. καὶ νῦν δεῦρο, ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον. Τοῦτον τὸν Μωϋ-
" σῆν ὃν ἠρνήσαντο, εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικα-
στήν; *Τοῦτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέσταλκεν[8] ἐν χει- * ἐφ' ἡμᾶς. ι.
Ex. ζ. η. θ. ι. ια. ιδ. Ε ρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. οὗτος ἐξήγαγεν αὐ- 8 σὺν χειρὶ. η. ια.
τοὺς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ[9] Αἰγύπτου καὶ ἐν ἐρυθρᾷ 9 Αἰγύπτ. α. η. ε. θ.
Ex. ιε. A θαλάσσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα. οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋ-
" σῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύ-
Deut. ιη. Γ ριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ, αὐτοῦ ἀκού-
" σεσθε. Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
Ex. ιθ. A μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, καὶ τῶν πα-
τέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν, ᾧ οὐκ ἠθέλη-
σαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ ἐστράφη-
σαν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ἀαρών,
Ex. λβ. A " Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωσῆς οὗ-
" τος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν
" αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγα-
γον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χει-
ρῶν αὐτῶν. Ἔστρεψε δὲ ὁ Θεὸς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν
τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προ-
Amos ε. H φητῶν, Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσα-
" ράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ οἶκος Ἰσραήλ; καὶ ἀνελάβετε τὴν σκη-
Z " νὴν τοῦ Μολόχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν, τοὺς τύπους

σπουδαίος. ι 7 ἐθαύμαζε. ιδ

οις ἐποιήσαλε ϖϱοσκυνῆν αὐτοῖς· Καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα "
Βαβυλῶνος. Ἡ σκιλὴ τ̃ μαρτυρίου λῶ ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν
τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διεπάξατο ὁ λαλῶν λῳ Μωσῆ, ποιῆσαι αὐ- Ἐξοδ.κε.Δ
τ̃ κ̃ τ̃ τύπον ὃν ἑωϱάκει, λῶ κ̀ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι ἐν ἐβρ.η.Β
οἱ πατέρες ἡμῶν μ̃ Ἰησοῦ ἐν τῇ καταχύσῃ τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξωσεν Ἰησουε.γ.Γ.
ὁ Θεὸς ἀπὸ ϖϱοσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τ̃ λιμερῶν Δα
βὶδ, ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τ̃ Θεοῦ, καὶ ἠτήσατο εὑρεῖν σκηνώμα α.Βασ.ις.Γ
τῷ Θεῷ Ἰακώβ. Σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. ἀλλ' οὐχ β.Βασ.ζ.Α
ὁ ὕψιστος ἐν χϱονοποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ ϖϱοφήτης α.παρ.ιζ.Α
λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θϱόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τ̃ ποδῶν μου. " ψαλ.ρλα.Α
γ.Βασ.ς.Α
ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; λέγει Κύϱιος· ἢ τίς τόπος τῆς κα- " Κεφ.ιζ.Ζ.
ταπαύσεώς μου; οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα; Σκλη- " ἡσαΐου ξς.Α
ροτράχηλοι, καὶ ἀπεϱίτμητοι τῇ καρδίᾳ κ̀ τοῖς ὠσὶν, ὑμεῖς " Ἱερεμ.θ.Η
ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ἐζεχ.μδ.Β
ὑμεῖς. τίνα τῶν ϖϱοφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ Ἱερεμ.ς.Γ
ἀπέκτειναν τοὺς ϖϱοκαταγγείλαντας ϖεϱὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δι- Η
καίου, οὗ νῦν ὑμεῖς ϖϱοδόται καὶ φονεῖς γεγόνατε, οἵτινες ἐλά- Ἐξοδ.ιθ.Α
βετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. Ἀκού-
οντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, κ̀ ἔβρυχον τοὺς
ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτε-
νίσας εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶδε δόξαν Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δε-
ξιῶν τ̃ Θεοῦ, κ̀ εἶπεν, Ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς διηνοιγμένους,
καὶ τ̀ υἱὸν τοῦ ἀνθϱώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ Θεοῦ. Κϱάξαντες
δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, κ̀ ὥϱμησαν ὁμοθυ-
μαδὸν ἐπ' αὐτὸν· κ̀ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν.
καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν ϖαϱὰ τοὺς πόδας νεα- Κεφ.χβ.Ε
νίου καλουμένου Σαύλου, κ̀ ἐλιθοβόλουν τ̀ Στέφανον, ἐπικα-
λούμενον καὶ λέγοντα, Κύϱιε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὶς δὲ
τὰ γόνατα, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, Κύϱιε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τ̃
ἁμαϱτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

θ' Σαῦλος δὲ ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου κατὰ τῶν μαθητῶν τοῦ κυϱίου, ἐϖορεύθη ϖϱὸς τὸν ἀϱχιεϱέα, καὶ ἔτι Κεφ.χβ.Ε
ἐκείνῃ τῇ ἡμέϱᾳ διωγμὸς μέγας ἐγένετο ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱε-
ϱοσολύμοις, πάντες τε διεσϖάϱησαν κ̀ ταῖς χώϱας τῆς Ἰου- ι Κεφ.η.ι.ια.ιγ
δαίας καὶ Σαμαϱείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν

δὲ τοῦ Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακήν. οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν. προσεῖχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα μεγάλῃ φωνῇ, ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν. καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν, ᾧ προσεῖχον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ καλουμένη μεγάλη. Προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς, ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας, ἐξίστατο. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι πνεῦμα ἅγιον· οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκὸς, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον.

Θεασάμενος δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα, λέγων, Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἂν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης,

ταύτης,

προσεῖχον δὲ. β. ια.

καλουμένη. ι. ια.

ταύτης, καὶ δεήθηθι τοῦ Θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπί-
νοια τῆς καρδίας σου· εἰς γὰρ χολὴν πικρίας & σύνδεσμον ἀδι-
κίας ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε, Δεήθητε ὑμεῖς
ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν
εἰρήκατε. *Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν Ε
λόγον τοῦ Κυρίου, ὑπέστρεφον εἰς Ἰερουσαλήμ, πολλάς τε
κώμας τῶν Σαμαρειτῶν εὐηγγελίσαντο. Ἄγγελος δὲ Κυρίου
ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ
μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἰερου-
σαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· &
ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος, δυνάστης Κανδάκης τῆς βασιλίσσης
Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει
προσκυνήσων εἰς Ἰερουσαλήμ, ἦν τε ὑποστρέφων, & κα-
θήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην
Ἡσαΐαν. εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ κολλή-
θητι τῷ ἅρματι τούτῳ. Προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν Ζ
αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν, Ἆρά
γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπε, Πῶς γὰρ ἂν δυναί-
μην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; Παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον,
ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνε-
γίνωσκεν, ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς « Ησαΐου νγ. Γ
ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει « « «

ἥρπασε τ̃ Φίλιππον, κ̀ ὐκ εἶδεν αὐτὸν ἐκέτι ὁ εὐνοῦχος. Ἐπορεύετο γὰ τ̃ ὁδὸν αὐτ̃ χαίρων. Φίλιππος δ̀ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον. κ̀ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τ̃ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

Γ ἐνιαυτ. α. Γ θ′ Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ιγ̄ ἀπειλῆς κ̀ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τ̃ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ᾐτήσατο παρ' αὐτ̃ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε κ̀ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, κ̀ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τ̃ οὐρανοῦ, κ̀ πεσὼν ἐπὶ τὸ γῆν, ἤκουσε φωνῆς λέγουσαν αὐτῷ, Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; Εἶπε δ̀, Τίς εἶ Κύριε; Ὁ δ̀ Κύριος εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς *ὃν σὺ διώκεις. σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. Τρέμων τε κ̀ θαμβῶν εἶπε, Κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; Καὶ ὁ Κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἀνάστηθι κ̀ εἴσελθε εἰς τ̃ πόλιν, κ̀ λαληθήσεταί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐννεοί, ἀκούοντες μὲν τ̃ φωνῆς, μηδένα δ̀ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δ̀ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τ̃ γῆς· ἀνεῳγμένων δ̀ τ̃ ὀφθαλμῶν αὐτ̃, οὐδένα ἔβλεπε. χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. κ̀ ἦν ἡμέρας ζ̄ εἰς μὴ βλέπων, κ̀ ὐκ ἔφαγε οὐδὲ ἔπιεν. Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, κ̀ εἶπε πρὸς αὐτ̃ ὁ Κύριος ἐν ὁράματι, Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγὼ Κύριε. Ὁ δ̀ Κύριος πρὸς αὐτ̃, Ἀναστὰς πορεύθηθι ἐπὶ τ̃ ῥύμην τ̃ καλουμένην Εὐθεῖαν, κ̀ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσέα. ἰδοὺ γὰ προσεύχεται. (Καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα κ̀ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.) Ἀπεκρίθη δ̀ ὁ Ἀνανίας, Κύριε, Β ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τ̃ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ· κ̀ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τ̃ ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦός ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν κ̀ βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ. ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας κ̀ εἰσῆλ-

Κεφ. κβ. Β. καὶ κς. Γ ῥωμ. θ. Α α. κορ. ιε. Β β. κορ. ιβ. Α

*ὁ Ναζωραῖος. ια. 1 διώκεις. δηλ. διώκῃ. ϖ. 2 κακῶ. ν. ε.

θεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, εἶπε,
* θ.θ.ιγ. Σαοὺλ ἀδελφὲ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με Ἰησοῦς ὁ ὀφθεὶς
σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύμα-
τος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡ-
* θ.θ.ιγ. σεὶ λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος μετὰ τῶν
ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινὰς· καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Χριστὸν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐξί- Δ
σαντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορ-
θήσας ἐν Ἰερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ
ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρ-
* παρ λόγ. ια. χιερεῖς; Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, * καὶ συνέχυνε τοὺς
Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναὶ, συνεβου-
λεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπι- β Κορ. ια. Η
βουλὴ αὐτῶν· παρετηροῦντο τε καὶ τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς,
ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς, κα-
θῆκαν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν σαργάνῃ. Παραγενό-
μενος δὲ ὁ Σαῦλος εἰς Ἰερουσαλὴμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μα- Ε
θηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μα-
θητής. Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν, ἤγαγε πρὸς τοὺς
ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύ-
ριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιά-
σατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμε-
* α.ρ.θ.ιγ. νος καὶ ἐκπορευόμενος * ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ παρρησιαζόμε-
2 εἰς. α.ρ.ιγ. νος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει
πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς. οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν· ἐπιγνόν-
* νυκτὸς. ια. τες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν, καὶ * ἐξαπέ-
στειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν. 3 αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς
3 ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία. ρ. Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας 4 εἶχον εἰρήνην, οἰκοδο-
4 εἶχεν εἰρήνην, οἰκοδομουμένη π. μούμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ παρα-
5 ἐπληθύνετο. β κλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος 5 ἐπληθύνοντο. Ἐγένετο δὲ Πέτρον Ζ
διερχόμενον διὰ πάντων, κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς
κατοικοῦντας Λύδδαν. εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνό-

μαι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάτῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶσον σεαυτῷ. Καὶ ἀναστὰς ἔστη. καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σαρωνᾶν, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἡ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν. λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ. Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς. ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας, καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος, θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε, Ταβιθά, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε. δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ. Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ διαπαντός· εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ * ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε. Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπε, Τί ἐστι Κύριε; Εἶπε δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα * ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν. οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν.

6 Λασάρεια.

* περὶ ὥ.ι.

* ὃς ἐπι.

* ὥ.ι. ἐν ᾧ ἱα, φησὶ πάντων γενέσθαι, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου.

Ὡς ὃ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο Β
τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην. Ἐγένετο δὲ προσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι. Παρασκευαζόντων δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις, καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέτασσομένην ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ, * καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστὰς Πέτρε θῦσον καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε, Μηδαμῶς Κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν [1] ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου. Γ
Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρισὶ, καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου, διερωτήσαντες [*] τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα· καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. Τοῦ δὲ Πέτρου ἐνθυμουμένου περὶ τοῦ Χ
ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἰδοὺ ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε· ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος, διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου πρὸς αὐτὸν, εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε; Ὁ δὲ εἶπον, Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε Δ
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. [2] Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισε. Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ Πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγε-

1 καὶ ἀκάθαρτον. ι.
* τῆς γῆς. α. ι.
* καὶ μαθόντες. α
α. ι. θ. ιγ.
β. α. θ. ι. ιγ.
2 τότε εἰσαγαγὼν ὁ Πέτρος ἐξένισεν αὐτούς. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθε. β.

νεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς δικαίους φίλους. Ὡς δὲ ἐγένετο εἰσελθεῖν
τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ τοὺς πό-
δας προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε, λέγων, Ἀνάστηθι· * ἀναστῆναι; β.
καγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ, εἰσῆλθε, ‡ ἐγὼ. ℵ.ι
καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς, ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑ-
μεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ, κολλᾶσθαι ἢ
Ἰω.ιπ.Ε προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς ἔδειξε μηδένα κοι-
νὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον
Ε μεταπεμφθείς. * πυνθάνομαι οὖν, Τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ * ὑφ' ὑμῶν. β.ℵ.
με; Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης
τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσευχόμενος
ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμ-
πρᾷ, καὶ φησι, Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ, καὶ αἱ ἐλε-
ημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· πέμψον οὖν εἰς Ἰόπ-
πην, καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξε-
νίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος * βυρσέως παρὰ θάλασσαν, ὃς πα- * ἅτινος. ι.
ραγενόμενος λαλήσει σοι. Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός σε,
σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ παρέσμεν, ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμέ-
να σοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα, εἶπεν, Ἐπ' ἀλη-
θείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεὸς,
Δβλεφ. ι.Δ
β.παρ.ιϑ.Β
ἰωϐ.λϛ.Β
σοφίας ϛ.Β
ἐκκλησιαστοῦ λε.Β
ῥωμ.ϐ.Β
γαλατ.β.Β
ἐφεσ.ϛ.Β
κολ.γ.Δ
α.πέτρ.α.Γ
Δεκ.ϛ.Γ
Ζ ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιο-
σύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστι. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ,
εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, (οὗτός ἐστι πάντων
Κύριος·) ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας,
ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν
Ἰωάννης· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρὲτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς
πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος
πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς
ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν
ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, ὃν * ἀνεῖλον κρε- * ℭ .ℵ.ε.ι.γ.
μάσαντες ἐπὶ ξύλου. Τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔ-
δωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς
προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ

σὺν ἐπόμεν αὐτῷ, μὴ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ παρήγ-
γειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὡ- Η
ρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν· τούτῳ πάντες οἱ
προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνό- Ἱερεμ λα.Ζ
ματος αὐτοῦ πάντα τὰ πιστεύοντα εἰς αὐτόν. Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέ- μιχ.ζ.Δ
τρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάν- κεφ.ιε.Β.
τας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πι-
στοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ
ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται. ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων
γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος,
Μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναται τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τού-
τους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον, καθὼς καὶ ἡμεῖς; Προσέ-
ταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου.* τότε * Ἰησοῦ Χρι-
ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς. στοῦ.ᾳ.ι.ια.

Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰου- ια Χ
δαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέ-
βη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περι-
τομῆς, λέγοντες, Ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας ιζ.
εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος εἰσῆλθες, ιζ
ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς, λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ συνέφα-
προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον γεν. ᾳ.ε.ια
σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμέ-
νην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ. εἰς ἣν ἀτενίσας κα-
τενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπε-
τὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι,
Ἀναστὰς Πέτρε θῦσον καὶ φάγε. Εἶπον δὲ, Μηδαμῶς Κύριε·
ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Β
Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἃ ὁ Θεὸς ἐ-
καθάρισε, σὺ μὴ κοίνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς, καὶ πάλιν
ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς ἄν-
δρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ
Καισαρείας πρός με. Εἶπε δέ μοι τὸ πνεῦμα, συνελθεῖν αὐτοῖς,
μηδὲν διακρινόμενον. Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ
οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός, ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν

πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὡς καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος τοῦ Κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς, ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν Θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα, ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέγοντες, Ἄρα γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωήν. Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ, διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν. καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν· πολύς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας. ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως. καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ. ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ὁ Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς. ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμανε διὰ τοῦ πνεύματος, λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος. τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κα-

Κεφ.β.Δ

Κεφ.α.Δ. καὶ ιθ.Δ. ματ.γ.Γ. μάρ.α.Β λύκ.γ.Γ ἰω.α.Δ

Γ

Δ

ιζ

*τὸ μὲν δοῦναι αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον. C.ια.

*τὸ βαπτίζειν αὐτοὺς πνεύματι. α.ι.

τοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὁ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες
πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

ιη Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς τὰς ιβ
χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας· ἀνεῖλε δὲ Ἰάκω-
βον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρᾳ, καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστι
τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον (ἦσαν δὲ ἡμέ-
ραι τῶν ἀζύμων) ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακήν, παραδοὺς
τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος
μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτη-
ρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ
τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἤμελλεν αὐτὸν
[1] προάγειν ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος 1 προσάγειν. β.
μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἁλύσεσι δυσί, φύλακές τε
πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν· καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου
ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι. πατάξας δὲ τὴν Β
πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτόν, λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ
ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν· εἶπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς
αὐτόν, Περιζώσαι, καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησε δὲ
οὕτω. καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει
μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ, καὶ οὐκ ἤδει ὅτι ἀληθές ἐστι τὸ γι-
νόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. Διελθόντες
δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν
σιδηρᾶν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοίχθη αὐ-
τοῖς. καὶ ἐξελθόντες * προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη * κατέβησαν ἐπὶ ἑπτὰ βαθμούς, καὶ. β.
ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε,
Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλε Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ
ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ
λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας Γ
τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ
συνηθροισμένοι * καὶ προσευχόμενοι. κρούσαντος δὲ τοῦ Πέτρου τὴν * ἀδελφοί. α.
θύραν τοῦ πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι
Ῥόδη, καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ
ἤνοιξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέ-
τρον πρὸ τοῦ πυλῶνος· οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, [2] Μαίνῃ. Ἡ δὲ 2 μαίνῃ. ε.ι.

διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. ⓐ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων. ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν, καὶ ἐξέστησαν. Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν, διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος αὐτὸν ἐξήγαγε ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπε δὲ, Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος
Δ ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. Ἡρῴδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρὼν, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας, ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι. καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν διέτριβεν. Ἦν δὲ ὁ Ἡρῴδης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ᾐτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρῴδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ Θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος, ἐξέψυξεν. Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο. Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἰερουσαλὴμ* πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον. * ἐς Ἀντιόχειαν. α.ι

Κεφ.ια.Δ

ιε Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὅ, τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρῴδου τοῦ τετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος. Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων, εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε δή μοι τόν τε Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν. Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατῆλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον. καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων. Εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. Διοδεύσαντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, εὗρόν* τινα μάγον 1 Μαναήλ.β. ιβ * ὅλην. σ.ι.ια. * ἐκεῖ δύο ια. ε.ια.

2 Βαρ Ἰησοῦ. ε Βαριησοῦ. ℓ. ιγ.

ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς, ὃς ἦν σὺν
τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ· οὗτος προσκα- Β
λεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον, ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ. ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας (ὁ μάγος· οὕτω γὰρ μεθερ
μηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ) ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀ-
πὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος
ἁγίου, καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν, εἶπεν, Ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ
πάσης ῥαδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ
παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας; Καὶ νῦν ἰδοὺ
χεὶρ τοῦ Κυρίου ἐπὶ σε, καὶ ἔσῃ τυφλὸς, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον
ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκό-
τος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπα-
τος τὸ γεγονὸς, ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ
Κυρίου. Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον,
ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας. Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας
ἀπ' αὐτῶν, ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες
ἀπὸ τῆς Πέργης, παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τὴν Πισιδίας, καὶ Γ
εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκά-
θισαν. μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀ-
πέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες, Ἄνδρες
ἀδελφοὶ, Εἴ* ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαὸν,
3 παράκλη- σεως, πρὸς τὸν λαὸν λέγετε. κ λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ, εἶ-
πεν, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεὸν, ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας
4 Αἰγύπτ. ε. ι. ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ 4 Αἰγύπτῳ· καὶ Ἐξοδ. κ. Δ
μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς· καὶ ὡς Ἐξοδ. ιγ. Δ
τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἐξοδ. ις. Α
5 κατεκληρονό- μησεν. ℓ. ε. θ. καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν, κατεκληροδότησεν αὐ- Ἰησοῦ ℓ. Α
τοῖς τὴν γῆν αὐτῶν· καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεν- Κριτῶν γ. Β
τήκοντα ἔδωκε κριτὰς ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Κἀκεῖθεν
ᾐτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν α. Βασ. ν. Α
Κὶς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, ἔτη τεσσαράκοντα· καὶ με- α. Βασ. θ. Γ.
τασήσας αὐτὸν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαβὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε καὶ ι. Α
μαρτυρήσας, Εὗρον Δαβὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαὶ, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν Δ α. Βασ. ιε. Γ
Ψαλ. πη. Β
α. βασ. ιγ. Γ

μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ
Ησαΐου ια. Α σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγε τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰη- 6 ἤγαγε ὡς ἰδίαν σωτηρίαν, προ-
σοῦν, προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου κηρύξαντος. θ.
Ματθ.γ.Α μδρ.α.Α λκ.γ.Α Ἰω.α.Γ μδρ.α.Α αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ. ὡς δὲ ἐ- ια.ιγ.
πλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε, Τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ
εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδη-
Ματθ.γ.Β μα τῶν ποδῶν λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβρα-
ἰω.π.Γ ἀμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος * τῆς σω- * ἐστὶν ε.
τηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλὴμ
καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν
προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναν-
Ματθ.κζ.Ε τες ἐπλήρωσαν, καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες, ἠτήσαν-
μδρ.ιε.Β
λκ.κγ.Γ Ε το Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ πε-
ἰω.ιθ.Ε.Ζ ρὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνη
μεῖον. ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέ-
Ματθ.κη. μδρ.ιϛ. λκ.κδ. ἰω.κ. ρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἰερου
σαλήμ, οἵτινές * εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς * τῶν ε.ι.κα.
ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γε-
νομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν
ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέ-
Ψαλ.β.Β γραπται, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέ-
ἑβρ.α.Β σησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διά-
Ησαΐου νε.Β Κεφ.β.Ε ψαλ.ιϛ.Δ φθορὰν, οὕτως εἰρηκεν, Ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαβὶδ τὰ πι-
στά. Διότι καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθο-
ρά. Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας, τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε
γ.Βασ.β.Β Ζ διαφθοράν· ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν. γνωστὸν
οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁ-
μαρτιῶν καταγγέλλεται, καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ
νόμῳ Μωσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦ-
ται. Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προ-
ἀμβακ.α.Γ φήταις, Ἴδετε οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε * καὶ ἀφανίσθητε, * ἢ θαυμάσατε
καὶ ἀφανίσθητε
ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον [7] ᾧ οὐ μὴ π. α. ἡ. ι. κα.
πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. Ἐξιόντων δὲ ἐκ τῆς συνα- 7 ὃ. ω.

γωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ, οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς, ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ.

γ ἀκοῦσαι Παύλου· πολλὰ τὸν λόγον ποιησαμένου περὶ τοῦ Κυρίου, καὶ ἰδόντες. β ‖ ιδ. ια.

Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη γ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. Παῤῥησιασάμενοι δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἐχαίρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας, καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

Η
Ησαΐ. μθ. Β
Ματθ. ι. Β
μάρ. ϛ. Β
λουκ. θ. Α
κβ ιδ'

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, καὶ διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτοὺς, συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν πε-

ι ἀπιστήσαντες. ζ

Β εἰχωρον, κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. * Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδυνάτος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε περιεπεπάτηκει· οὗτος ἤκουσε τοῦ Παύλου λαλοῦντος. ὃς ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, * Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. Καὶ ἥλετο καὶ περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, Λυκαονιστὶ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία· τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν, ἐπεὶ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. Ὁ τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν· ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι

Γ Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰσεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καίτοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι. κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρ-

Δ νάβᾳ εἰς Δέρβην. εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. καὶ διῆλ-

* ἐκαθέζετο ὄλον τὸ πλῆθος ὅτε ἐδίδασκε. ὁ δὲ Παῦλος ἐν Βαρνάβᾳ διέπρεπεν ἐν Λύστροις. β.

* οὐ λέγω, ἐν τῇ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. α. β. ε. ι. ιε.

Ψαλ. ρμε. Β
Ἀποκ. ιδ. Β

Ψαλ. ϖ. Γ

2 τῶν. α. ιε

β. Κορ. ια. Ζ

θόντες τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς Παμφυλίαν. Καὶ λαλήσαντες ἐν
Πέργῃ τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀτταλείαν· κἀκεῖθεν ἀπέπλευ-
σαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ Κεφ.ιγ.Α
εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόν-
τες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, Καὶ
ὅτι ἠνέῳξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ
κγ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς. Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ ιε Γαλ.ε.Α Χ
τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς, Ὅτι ἐὰν μὴ περιτέμνη-
* τῶν πεπιστευκότων ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν φαρισαίων. ια
1 περιτμηθῆτε, καὶ τῷ ἔθει Μωϋσέως περιπατῆτε, οὐ. β.
2 ζητήσεως. α. αλ.ε.ια.ιγ
σθε τῷ ἔθει Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν στά-
σεως καὶ συζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ
πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καί τι-
νας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς
Ἱερουσαλήμ, περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Οἱ μὲν οὖν προπεμ-
φθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σαμά-
ρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποίουν χα-
ρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ εἰς
Ἱερουσαλήμ, ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων
καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐ- Β
τῶν. Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων
3 πεπιστευκότες, λέγοντες Ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς, παραγγέλλειν
τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως. Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ
πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. πολλῆς δὲ συζητήσεως
γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ἀδελφοί,
ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξε- Κεφ.ι.Β
λέξατο, διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ
εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι· Καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν
αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν, Καὶ οὐδὲν
διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς Κεφ.ι.Γ
καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν Θεὸν, ἐπιθεῖναι ζυ- α.κορ.α.Α
γὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔ- Ματθ.κγ.Α
τε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος Κυρίου Γ
Ἰησοῦ Χριστοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.
Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξη-
γουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι

δι' αὐτῶν. μτ ὃ τ σιγῆσαι αὐτούς, Ἀπεκρίθη Ἰάκωβος, λέγων,
Ἄνδρες ἀδελφοὶ ἀκούσατέ μου· Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς
πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀ-
νόματι αὐτοῦ, καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητ,
ἑμὼς θ.γ » καθὼς γέγραπται, Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω
» τὴν σκηνὴν Δαβὶδ τ πεπτωκυῖαν, ⁊ τὰ κατεσκαμμένα αὐ-
» τῆς ἀνοικοδομήσω, ⁊ ἀνορθώσω αὐτήν, ὅπως ἂν ἐκζητήσω-
»Δ σιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων (γ) Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη
» ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτοὺς, λέγει Κύριος ὁ
» ποιῶν ταῦτα πάντα. Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ
ἔργα αὐτοῦ. διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν
ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τ Θεὸν, ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τ ἀπέχε-
σθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τ εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ
πνικτοῦ ⁊ τοῦ αἵματος. * Μωσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κτ
πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κτ πᾶν
σάββατον ἀναγινωσκόμενος. Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ
τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας
ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνά-
βᾳ, Ἰούδαν (γ) ἐπικαλούμενον Βαρσαβᾶν, ⁊ Σίλαν, ἄνδρας
Ε ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ, τοῖς κτ τὴν
Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν ⁊ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν,
χαίρειν. Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτινες ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάρα-
ξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες
περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστειλάμεθα· ἔδοξεν ἡ-
μῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι
πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ,
ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τ ὀνόμα-
τος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰού-
δαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά.
ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι ⁊ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι
Ζ ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες τούτων, ἀπέχεσθαι εἰδωλο-
θύτων καὶ αἵματος ⁊ πνικτοῦ καὶ πορνείας, * ἐξ ὧν διατηροῦν-
τες ἑαυτοὺς, εὖ 4 πράξετε. Ἔρρωσθε. Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες
ἦλθον

3 ἃ ὅτι γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος εἰσὶ. α

* ⁊ ὅσα μὴ θέλουσιν ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν. β.ι

* καὶ ὅσα μὴ θέλει ἑαυτοῖς γενέσθαι, ἑτέροις μὴ ποίει. α.β.ι

4 πράξατε· ἀλλ' ἐν, πράξητε. ℵ.ι.ε.μα

5 κατῆλθον. ℓ. ι. ια

ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. ἀναγνόντες δὲ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπεστήριξαν. Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους· ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ*. Παῦλος

* μόνος ὁ Ἰούδας ἐπορεύθη. β

καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν, Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς κατὰ πόλιν πᾶσαν, ἐν αἷς κατηγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσι.

ι. ια

6 ἐβούλετο συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην τὸν ἐπικαλούμενον. ι. ια

Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρκον· Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον. ἐγένετο οὖν παροξυσμὸς, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον, ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον· Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν, ἐξῆλθε, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

Κεφ. 17. Β

κσ΄ Κατήντησε δὲ* εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν, καὶ ἰδοὺ μαθητής τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικός τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἕλληνος, ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν· τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν. Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐλθόντες* κατὰ τὴν Μυσίαν, ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορευθῆναι· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα. Παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, κατέβησαν εἰς Τρωάδα.

ις΄

Χ

Β

* καὶ. ℓ. ι

καὶ. ℓ. ι. ια

* δὲ. ℓ. ι. ι

ι εἰς. ℓ. ι. ια

* τοῦ Ἰησοῦ. ℓ. ι. ια

καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· * Ἀνήρ τις ἦν Μακεδὼν ἑστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων, Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς. Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθρᾴκην· τῇ τε ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν· ἐκεῖθέν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ πρώτη Γ τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, κολωνία. Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς· τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμὸν, οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξί. Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις, πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεὸν, ἤκουεν, ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μείνατε. Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα Πύ- Δ θωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζε λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπε, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι (Ν) Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας· καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς, εἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν Ε ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις οὖσι. Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν. καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, ἐκέλευον ῥαβδίζειν· πολλάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι, ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· ὃς παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφὼς

* ὤφθ. β

2 πόλης. β

3 ὑμῖν. α, ιαε

β. Κορ. ια. Ζ
α. Θεσ. β. Α

ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. Ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου· ἀνεῴχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. Ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν ἤμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. Ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος, λέγων, Μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. Αἰτήσας δὲ φῶτα, εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ· καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω, ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα· ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο, πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ Θεῷ. Ἡμέρας δὲ γενομένης * ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους, λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον, Ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ, ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτοὺς, Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν. Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι, καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον εἰς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς, παρεκάλεσαν αὐτοὺς, καὶ ἐξῆλθον.

Z

H

* σωθῆναι οἱ στρατηγοὶ ὅπως τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγορὰν. καὶ φοβηθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γενόμενον, ἐφοβήθησαν, καὶ ἀπέστειλαν τοὺς ῥαβδούχους. β * οἱ χθὲς παρέλαβες. 6

ς ῥήματα ταῦτα τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς στρατηγούς. οἱ δὲ, ἀκούσαντες ὅτι Ρωμαῖοί εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παραγενόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκάλεσαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν, εἰπόντες, Ἠγνοήσαμεν τὰ καθ' ὑμᾶς, ὅτι ἐστὲ ἄνδρες δίκαιοι. Καὶ ἐξαγαγόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς, λέγοντες, Ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξέλθετε, μήποτε πάλιν συστραφῶσιν ὑμῖν, ὀνειδίζοντες καθ' ὑμῶν. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς, ἦλθον πρὸς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς, διελέχθησαν αὐτοῖς ὅσα εἶπεν ὁ Κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐβεβαίωσαν αὐτούς. β

ιζ' Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς κε
Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. κατὰ δὲ τὸ
εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα
τρία διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων καὶ πα-
ρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν,
καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. Καί
τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ
καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναι-
κῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. Ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦν- 2 προσελαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπει-
τες Ἰουδαῖοι, καὶ προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας θοῦντες τῶν ἀγοραίων. ζ. ιγ
Β πονηροὺς, καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ἐπιστάντες
τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον· μὴ
εὑρόντες δὲ αὐτοὺς, ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ
τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες, Ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαν-
τες, οὗτοι, καὶ ἐνθάδε πάρεισιν, οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι
πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράσσουσι, βασιλέα
λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πο-
λιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα. καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ
Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως
διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέ-
Γ ροιαν· οἵτινες παραγενόμενοι, εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων
ἀπῆεσαν. (οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐ-
δέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀ-
νακρίνοντες τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. πολλοὶ μὲν οὖν
ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχη-
μόνων, καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.) Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσ-
σαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ
Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ, σαλεύοντες *τοὺς ὄχλους. *καὶ ταράσσον-
τες. α. σ. ε. ι. μα
εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς
ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δέ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ.
Δ οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν· καὶ λα-
βόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα
ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν, ἐξήεσαν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχο-
μένου αὐτοὺς τὸν Παῦλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ,

θεωροῦντι κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατ' πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυχάνοντας. Τινὲς δὲ τ Ἐπικουρείων καὶ τ Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ· καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τ ἀνάστασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ E
αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. Βουλόμεθα οὖν γνῶναι τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. (Ἀθηναῖοι γὰρ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τι ἢ ἀκούειν καινότερον.) Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τ Ἀρείου πάγου, ἔφη, Ἄνδρες Ἀθη- κς'
ναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ· διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ. Ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ Z
ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν [1] καὶ τὰ πάντα· ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀν- Ψαλμ. Β
θρώπων κατοικεῖν ἐπὶ παν τὸ πρόσωπον τ γῆς, ὁρίσας [2] προστεταγμένους καιροὺς, καὶ τὰς ὁροθεσίας τ κατοικίας αὐτῶν, ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἄραγε ψηλαφήσαιεν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καίτοιγε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμεν, ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. Γένος οὖν ὑπάρ- " Ἀράτου. Ἡσαΐου μ. Ε
χοντες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ H
λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς, τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν, διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παράσχων πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον,

1 καὶ τὰ. α. 1.

2 προστεταγμένους. α. 1. ε. θ. 17

ᾧ δὲ εἶπον, Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

ιη Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, ἦλθεν κζ
εἰς Κόρινθον· καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, (διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,) προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ ἠργάζετο· (ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην.) διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγω-
Β γῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπό τε Μακεδονίας ὅ, τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις * τὸν Χριστὸν, Ἰησοῦν. Ἀντιπαρατασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλα- * Τίθ. ε.ι
Κεφ. ιγ. Η ματθ. ι. Β σφημούντων, ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι * Ἰούστου, σεβομένου τὸν Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν * Τίτου. ι
συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος
Γ ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος δι' ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει, καὶ μὴ σιωπήσῃς, διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε, διότι λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέ τε * ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς * ἐν Κορ. β. ϛ
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Γαλλίωνος δὲ † ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας, † ἀνθυπάτου ὄντος. ια
κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον
Δ αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες, Ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν· εἰ δὲ † ζήτημά ἐστι περὶ λόγου καὶ † ζητήματα. ι. ια
ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς γὰρ ἐγὼ

Τούτων οὐ βούλομαι εἶναι). Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος, καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν. Ὁ δὲ Παῦλος ἐπιμείνας ἡμέρας ἱκανὰς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, (καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας,) κειράμενος τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν. κατέντησε δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις· ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν, ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν, ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς, εἰπών, Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα, πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ θέλοντος. Καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου. καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν. Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ, ἐξῆλθε, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς. Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατέντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς· οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι, ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτὸν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν. ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος· εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν, Ἰησοῦν. κη

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον· καὶ εὑρών τινας μαθητὰς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. Εἶπε δὲ Παῦλος, ιθ

Κεφ. κα. Δ
ἀριθμ. ς. Γ

Ζ α. Κορ. ι. Δ
ἰακ. ι. Δ

Η

Κεφ.α.Α. κ ια.Γ ματθ.γ.Γ μρ.α.Α λτκ.γ.Γ ιω.α.Δ

Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων, * παπὶ. ᾳ.ια
εἰς (ϖ) ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσι, τοῦτέστιν, εἰς τὸν Χρι-
στὸν Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ, * καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθε τὸ * εἰς ἄφεσιν ἁμ-
πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἔλάλουν τε γλώσσαις, καὶ προεφή- μαρτιῶν. β
Β τευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. Εἰσελθὼν δὲ εἰς
τὴν συναγωγὴν, ἐπαρρησιάζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγό-
μενος, καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὡς δέ τι-
νες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν, κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν * ἐνώ- * τοῦ Θεοῦ. ᾳ.ια
πιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς, καθ'
ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου τινός. * Τοῦτο δὲ ἐ- * ἀφ' ὥρας πέμ-
γένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν, ἀ- πτης ἕως δε-
κούσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας. δυνά- κάτης. β
μεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου,
ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐ-
τοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς 1 ἢ σιμικίν-
νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπε- θια. ι
Γ χείρησαν δέ τινες * ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν * καὶ. ᾳ.ε.ι.κα
ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντα τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζομεν ὑμᾶς * τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὁ * διὰ. κα
Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως
ἑπτὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε,
Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ;
Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα
τὸ πονηρὸν, καὶ 2κατακυριεύσας 3αὐτῶν ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε 2 κατακυριεύ-
γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. σαν. α.ε.θ.ι.ιγ
Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τοῖς κατοι- 3 ἀμφοτέρων.
κοῦσι τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτοὺς, καὶ ἐμε- β.ᾳ.κα.
Δ γαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Πολλοί τε τῶν πεπιστευκό-
των ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις
αὐτῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες
τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων, καὶ συνεψήφισαν τὰς
τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. οὕτω κατὰ
κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίουηὔξανε καὶ ἴσχυεν. Ὡς δὲ ἐπληρώθη

ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν
καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ, εἰπὼν, Ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι
με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδο-
νίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐ-
πέσχε χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν. ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάρα-
χος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀρ- Ε
γυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, παρεῖχετο τοῖς τε-
χνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην, οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοι-
αῦτα ἐργάτας, εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργα-
σίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστι· καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον
Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας με-
τέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινό-
μενοι. οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν
ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν
4 τὸ μεγαλειότητος. λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς,
ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενό-
* δραμόντες εἰς τὸ ἄμφοδον. β μενοι πλήρεις θυμοῦ, * ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ζ
Ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁ-
μοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρ
χον Μακεδόνας, συνεκδήμους τοῦ Παύλου. τοῦ δὲ Παύλου βου-
λομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί. τινές
δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν,
παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν
ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους
οὐκ ᾔδεσαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προ-
5 προβαλόντων. α. ῆ. ιγ βιβάσαντες Ἀλέξανδρον, 5 προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. ὁ
6 πῆχει. ῆ. ια δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας 6 τῇ χειρὶ ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ
7 ἐπιγόντες. π δήμῳ. 7 ἐπιγόντων δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ
πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφε-
σίων. Καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησὶν, Ἄνδρες Ἐ- Η
φέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἀνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν
νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ Διοπετοῦς;
Ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμέ-
νους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετὲς πράττειν. ἠγάγετε γὰρ τοὺς

ἀνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὰν ὑμῶν. εἰ μὴ οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται πρός τινα λόγον ἔχουσιν, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται· καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν. κ

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξῆλθε πορεύεσθαι εἰς τὴν Μακεδονίαν. Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος * Βεροιαῖος· Θεσσαλονικέων δέ, Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος καὶ Γάϊος Δρβαῖος καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δέ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος. οὗτοι δὲ προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι· ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά. Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν τοῦ κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου· ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦσαν συνηγμένοι. Καθήμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τοῦ θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω, καὶ ἤρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε, Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως. ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλ-

κθ'

1 μαθητὰς, προσκαλέσας, ἀσπασάμενος τ. ἑξ. ἐπορεύθη τ.

2 Σωσίπατρος. ἑξ. θ. γ.

* Πύρρου. α. ἑξ. ε. ι. ια

3 προελθόντες ἰα. ἑξ. ε. γ

Κεφ. β. Δ

4 ἡμῶν. ἑξ. ι

5 ἡμῶν. π.

Β

Γ

λων αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην. Κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου. Τῇ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον, καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ, τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον· ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηταί αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον, μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς* ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν, τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων· ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι, πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί, λέγον ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις μένουσιν*· ἀλλ' οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ* Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, καὶ

Δ

Ε

Ζ

* ὁμόσε ὄντων αὐτῶν. β. καὶ, πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδόν. * ἀδελφοὶ. δ. ια

* μοι. λ. ε. ι

* ἐν Ἱεροσολύμοις. β

* Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι. β

* ὑμῶν. ι. ιγ

* Κυρίου καὶ. α. λ. ε. ια. ιγ

ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον· καὶ τανῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε, Μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου, κατεφίλουν αὐτόν, ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

κα Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα. Καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀναφάναντες δὲ τὴν Κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθητάς, ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πόλεως. καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, προσηυξάμεθα, καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς τὸ

Β πλοῖον· ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς, ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ

* ὑμῶν. ν.1.ια

1 ἀναφανέντες. ἢ ἴσως ἀναφάναντες.

2 ἐξελθόντες, ἤλθομεν. α.ν.ι

εὐαγγελιστοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Οὗτος Κεφ. ε. Β
λ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης, ὀνόματι Ἄγαβος· καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, εἶπε, Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. Ἀ- Γ
* καὶ εἶπ. ι πεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, *Τί ποιεῖτε, κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γινέσθω. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀποσκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἰερουσαλήμ. Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ. γινομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.

2 προσκυνασάμενοι. ι. ἀπ' καὶ, ὑποσκυνασάμενοι. α. οἱ. ε. ια. ιγ

* πνὲς. οἱ. ι. 3 ἀσπασάμενοι. οἱ

λα' Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσήει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς, ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι Δ
διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Κύριον· εἶπόν τε αὐτῷ, Θεωρεῖς ἀδελφὲ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων; καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι. κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσι *περιπατεῖν. τί οὖν ἐστι; πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν *ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἐχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν, καὶ γνῶσι πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων. Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν, κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς, εἰ

* τῖς παῤῥ. ια

* ἐν. ια

Κεφ. ιε. Ε
ἀριθμ. ε. Γ

Κεφ. ιε. Δ

μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τὸ, τε εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν. Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερὸν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά. Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν, κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ διδάσκων. ἔτι τε καὶ
Ζ Ἕλληνας εἰσήγαγε εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. (Ἦσαν γὰρ προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος.) ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου, εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης, ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἰερουσαλήμ· ὃς παραυτὰ παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχας, κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. Τότε ἐπιστὰς ὁ χιλίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι δυσὶ· καὶ ἐπυνθάνετο τίς ἂν εἴη καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν
Η τῷ ὄχλῳ. μὴ δυναμένου δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοῖς ἀναβαθμοῖς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζον, αἶρε αὐτόν. Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος, λέγει τῷ χιλιάρχῳ, Εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος Ταρσεὺς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης. δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν

Αριθμ. ς. Γ

διὰ βαθμῶν κατέσησε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ. πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, προσεφώνησε τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νῦν ἀπολογίας. (Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν, καὶ φησιν,) Ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατ' ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον, ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον, παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, δεδεμένους εἰς Ἰερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν, ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ, ἔπεσόν τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ Κύριε; Εἶπέ τε πρός με, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ποιήσω Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρός με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν, κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν σὺν ὄντων μοι, ἦλθον εἰς Δαμασκόν. Ἀνανίας δέ τις ἀνὴρ εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρός με καὶ στὰς εἶπέ μοι, Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέ-

κβ

Κεφ. κα. Η

Κεφ. π. Α

Β

Κεφ. θ. Α

Γ

Δ

1 Βλαβὴς, κατὰ τὸν νόμον μαρτυρούμενος. ϖ. * ἐν Δαμασκῷ. ϖ.

φανη εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ,
γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον καὶ
Ε ἔξελθε ἐν ταχει ἐξ Ἱερουσαλήμ, διότι οὐ προσδέξονταί σου
τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Κἀγὼ εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπί-
Κεφ.ν.Α σανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγω-
γὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σε· καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα Στεφάνου
Κεφ.ζ.Η τοῦ [2] μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ σὺνευδοκῶν τῇ 2 προσμάρ-
ἀναιρέσει αὐτοῦ, καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐ- τυρος. α.ε.
τόν. Καὶ εἶπε πρός με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξα- ται' ιθ', προσμάρ-
ποστελῶ σε. Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν τυρος. ι
φωνὴν αὐτῶν, λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ
Ζ [3] καθῆκον αὐτὸν ζῆν. Κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν* καὶ ῥιπτούντων 3 καθῆκεν. α.
τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, ἐκέλευσεν ε.ια.ιγ
αὐτὸν ὁ χιλίαρχος ἀγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν μά- ται' ιθ', καθῆκει.
στιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπε- αι.ι
φώνουν αὐτῷ. ὡς δὲ [4] προέτεινεν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς * ὑπαλεῖον. ι
τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ 4 προέτει-
ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος, νων. ι.ια
προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ, λέγων, Ὅρα τί μέλλεις 5 πεῖς. ι
ποιεῖν. ὁ γὰρ ἄνθρωπος [5] οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι. Προσελθὼν δὲ ὁ χι- 6 ἐφεστῶτα. ε
Η λίαρχος εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖος εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί. ^ α.ι
Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος, Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πο-
λιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ
γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες
αὐτὸν ἀνετάζειν. καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥω-
μαῖός ἐστι, καὶ ὅτι αὐτὸν ἐδεδέκει. Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλό- λγ̄
μενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ, [7] κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, 7 κατηγορεῖται
ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιε- ια
ρεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν· καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον, ἔ-
κγ στησεν εἰς αὐτούς. Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ
εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευ-
μαι τῷ Θεῷ, ἄχρι ταύτης τῆς [1] ἡμέρας. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας 1 ὥρας. ε
ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ, τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ
Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε, Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, τοῖχε κεκονια-

μένε.

μὴν· Σὺ καθῆ κρίνων με κ̄τ̄ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; Ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ἤδειν ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς. γέγραπται γάρ, Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραζεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος· Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφότερα. ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη. καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο, λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. Πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως, εὐλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε, Θάρσει Παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἰερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφήν, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες, μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον. ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ τὴν συνωμοσίαν πεποιηκότες, οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπον, Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως αὔριον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν, ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὸ ἔνεδρον, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν, ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ. προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων, ἔφη, Τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. Ὁ μὲν

2 φαρισαίων.

3 Ἄνες τὸ γράμματεῖον. ℔.ι.ια

4 κεφ. ια.17

5 ὑπεξῆλθεν. ℔.ε.ι

Ε Ἐξοδ.κβ.Δ

Β

Φιλιπ.γ.Δ

Γ

Δ

οὖ προσαγαγὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τ̄ χιλίαρχον, καὶ φησιν,
Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησε, δοῦναι τ̄
νεανίαν ἀγαγεῖν πρός σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. Ἐπιλαβόμε-
Ε νος δ' τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν,
ἐπυνθάνετο, Τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπε δ', Ὅτι οἱ Ἰου-
δαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον
καταγάγῃς τ̄ Παῦλον, ὡς μέλλοντές τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι
περὶ αὐτοῦ. σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ
αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς,
μήτε φαγεῖν μήτε πεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν. καὶ νῦν ἕτοιμοί
εἰσι προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χι-
λίαρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίαν, παραγγείλας, μηδενὶ ἐκλαλῆ-
σαι, ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρός με. Καὶ προσκαλεσάμενος
δύο τινὰς τ̄ ἑκατοντάρχων, εἶπεν, Ἑτοιμάσατε στρατιώτας* διακο- * ἐπίλους. Α.Ι
σίους, ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομή-
Ζ κοντα, καὶ δεξιολάβους διακοσίους ἀπὸ τρίτης ὥρας τ̄ νυκτός·
κτήνη τε παρασῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώ-
σωσι πρὸς Φήλικα Ⓦ τὸν ἡγεμόνα, γράψας ἐπιστολὴν περιέ-
χουσαν τὸν τύπον τοῦτον. Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι
Φήλικι χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τ̄ Ἰου-
δαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ στρα
τεύματι ἐξειλόμην αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι· βουλόμε-
νος δὲ γνῶναι τ̄ αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτ̄
εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· ὃν εὗρ Ⓦ ἐγκαλούμενον περὶ ζητημά-
Η των τ̄ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα
ἔχοντα. μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔ-
σεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρός σε, παραγ-
γείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔρ-
ρωσο. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κτ̄ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀ-
ναλαβόντες τ̄ Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπα-
τρίδα. τῇ δ' ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐ-
τῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν. οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τ̄
Καισάρειαν, καὶ δόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέ-
στησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δ' ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐπερωτή-

σας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστὶ, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,
Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένων-
ται. Ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρῴδου φυλάσ-
σεσθαι. Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς κδ
1 μετὰ πρεσβυτέρων τινῶν καὶ ῥ. ε. ι. ια. Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτι-
νες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. κληθέντος δὲ αὐτοῦ,
ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος, λέγων, Πολλῆς εἰρήνης τυγ-
χάνοντες διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ
2 παίπτ. ῥ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα,
κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε
ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιει- Β
3 εἰσίς. ῥ. ι. ια κείᾳ. εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν, καὶ κινοῦντα εἰσὶν
πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε
τῆς τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως, ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβη-
λῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελή-
σαμεν κρίνειν. Ἐλθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος, μετὰ πολλῆς
4 ἀφίλεπ. α. π * καὶ πρός σε ἀπέγλε. π 5 ὧν. ια βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν 4 ἀπήγαγε, * κελεύσας τοῖς κατηγό-
ροις αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σε. παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας πε-
ρὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι, ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. Γ
6 συνεπέθεντο. πρ. 6 συνέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.
Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν, Ἐκ
* δίκαιον. ῥ. ε. ι. ια πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτῇ * τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπίσταμαι, 7 εὐ-
7 εὐθύμως. ῥ. ι. θυμότερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, γινώσκοντος σου γνῶ-
ναι ὅτι οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι ἢ δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην
προσκυνήσων ἐν Ἰερουσαλήμ· καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με
πρός τινα διαλεγόμενον, ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου οὔτε
ἀ. ῥ ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν, οὔτε παρασταῖναί με δύ- Δ
* σοι. ῥ. ι ναται * περὶ ὧν νυνὶ κατηγοροῦσί μου. ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι
κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ πατρῴῳ
* ἐν τοῖς. ῥ. ε. ια Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς * προφήταις γε-
γραμμένοις, ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσ-
δέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων.
* καὶ. ῥ. ι. ια 8 ἔχων. α. ε. ι. ιγ ἐν τούτῳ δὲ * αὐτὸς ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συνείδησιν 8 ἔχειν πρὸς
τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαπαντός. Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων

Κεφ.ιε.Δ παρεκαλούμην ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Ἰουδαίων, δικάσασθαι κατ' αὐτοῦ. 16 πρὸς οὓς ἀπεκρίθην ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα εἰς ἀπώλειαν ἀνθρώπου πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους καὶ τόπον ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. 17 συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, μηδεμίαν ποιησάμενος ἀναβολὴν τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα τὸν ἄνδρα ἀχθῆναι· 18 περὶ οὗ στάντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἔφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ· 19 ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. 20 ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὸν περὶ τούτων ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. 21 ἐκκαλεσαμένου δὲ τοῦ Παύλου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ πέμψω πρὸς Καίσαρα. 22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη· Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ἀύριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ. 23 τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσιν τῆς πόλεως ἀνδράσιν, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου ἤχθη ὁ Παῦλος. 24 καὶ φησὶν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συνπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε μὴ καθῆκον αὐτὸν ζῆν μηκέτι. 25 ἐγὼ δὲ κατελαβόμην μηδὲν ἄξιον θανάτου πεπραχέναι αὐτόν· αὐτοῦ δὲ τούτου τοῦ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν ἔκρινα πέμπειν, 26 περὶ οὗ γράψαι τι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐπὶ ὑμᾶς καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τί γράψω· 27 ἄλογον γὰρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

Κεφ.κς.Α 26 Ἀγρίππας δὲ τῷ Παύλῳ ἔφη· Ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο· 2 περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἡγημαι ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλοντα σήμερον ἀπολογεῖσθαι, 3 μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαί σου μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. 4 τὴν μὲν οὖν βιωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις ἴσασιν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, 5 προγινώσκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. 6 καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς εἰς τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος, 7 εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος εἰμὶ ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ. 8 τί ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; 9 ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ δεῖν πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι, 10 ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, καὶ κατενεγκούντων αὐτῶν ἀνῃρουμην ψῆφον· 11 καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον καὶ ἕως εἰς τὰς ἔξω πόλεις. 12 ἐν οἷς πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, 13 ἡμέρας μέσης ὁδῷ, βασιλεῦ, εἶδον οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. 14 πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λαλούσαν μοι καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ Σαοὺλ τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. 15 ἐγὼ δὲ εἶπα· Τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. 16 ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδές με ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, 17 ἐξαιρούμενος σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν εἰς οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω σε 18 ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ. 19 ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, 20 ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις καὶ πάσῃ τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. 21 ἕνεκα τούτων με Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπεχείρουν διαχειρίσασθαι. 22 ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἄχρι τῆς σήμερον ἡμέρας ἕστηκα μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μέλλοντα γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, 23 εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ τε λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 24 ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου φησὶν ὁ Φῆστος φωνῇ μεγάλῃ· Παῦλε, μαίνῃ· τὰ πολλά σου γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. 25 ὁ δὲ Παῦλος· Οὐ μαίνομαι, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ῥήματα ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ἀποφθέγγομαι. 26 ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτὸν τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ ἐν γωνίᾳ τι τούτων πέπρακται. 27 πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. 28 ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον· Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν ποιῆσαι. 29 ὁ δὲ Παῦλος· Εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ, οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας σήμερον γενέσθαι τοιούτους οἷος καὶ ἐγώ εἰμι παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων. 30 καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ Βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, 31 καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἢ δεσμῶν ἄξιον πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. 32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· Ἀπολελύσθαι ἐπὶ ἀποκαισαρι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Κεφ.κζ.Α 27 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καὶ τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ σπείρης Σεβαστῆς. 2 ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ μέλλοντι πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους ἀνήχθημεν ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος Θεσσαλονικέως. 3 τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντι ἐπιμελείας τυχεῖν. 4 κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, 5 τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. 6 κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. 7 ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην· 8 καὶ μόλις παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας, ᾧ ἐγγὺς πόλις ἦν Λασαία. 9 ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι παρῄνει ὁ Παῦλος 10 λέγων αὐτοῖς· Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοὸς ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. 11 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ μᾶλλον ἐπείθετο ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις· 12 ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείονες ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι τὸν λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. 13 ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. 14 μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός, ὁ καλούμενος Εὐρακύλων· 15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοὸς καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαῦδην μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης· 17 ἣν αἴροντες βοηθείαις ἐχρῶντο ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσιν χαλάσαντες τὸ σκεῦος οὕτως ἐφέροντο. 18 σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο, 19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοὸς ἔῤῥιψαν. 20 μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας καὶ χειμῶνος οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σῴζεσθαι ἡμᾶς. 21 πολλῆς τε ἀσιτίας ὑπαρχούσης τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν· 22 καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου. 23 παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ τοῦ θεοῦ οὗ εἰμὶ ἐγὼ καὶ ᾧ λατρεύω ἄγγελος, 24 λέγων· Μὴ φοβοῦ, Παῦλε, Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. 25 διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι· 26 εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. 27 τεσσαρεσκαιδεκάτη δὲ νὺξ ἐστὶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ διαφερομένων ἡμῶν, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσαγειν τινα αὐτοῖς χώραν· 28 καὶ βολίσαντες ὀργυιὰς εἴκοσι ἐβραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες ὀργυιὰς δεκαπέντε· 29 φοβούμενοί τε μή που κατὰ τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ηὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι. 30 τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ πρῴρης μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν 31 εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. 32 τότε ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. 33 ἄχρι δὲ οὗ ἡμέρα ἤμελλεν γίνεσθαι παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων· Τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες διατελεῖτε ἄσιτοι μηδὲν προσλαβόμενοι· 34 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀπολεῖται. 35 εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. 36 εὐθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς· 37 ἦμεν δὲ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. 38 κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.

Κεφ.κη.Α 39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγίνετο γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλὸν εἰς ὃν ἐβουλεύοντο εἰ δύναιντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. 40 καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. 41 περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπέκειλαν τὴν ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. 42 τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν μή τις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι· 43 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορίψαντας πρώτους ἐπὶ γῆς ἐξιέναι, 44 καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Κεφ.κη.Β 1 Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωμεν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. 2 οἱ τε βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἁψάμενοι γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. 3 συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων τι πλῆθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν ἔκ τῆς θέρμης ἔχιδνα ἐξελθοῦσα τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατέσχεν. 4 ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. 5 ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· 6 οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ προσδοκώντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον μεταβαλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι. 7 ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκείνον ὑπῆρχεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. 8 ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν. 9 τούτου δὲ γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀῤῥωστίας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· 10 οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παραχειμάσαντι ἐν τῇ νήσῳ Ἀλεξανδρίνῳ παρασήμῳ Διοσκούροις. 12 καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς· 13 ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον· καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους· 14 οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθαμεν. 15 κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθαν εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ θεῷ ἔλαβεν θάρσος. 16 ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς τὴν Ῥώμην ὁ ἑκατοντάρχης παρέδωκεν τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συκαλέσασθαι αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· Ἐγὼ ἄνδρες ἀδελφοί, οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν τοῖς πατρῴοις δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, 18 οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί· 19 ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορεῖν· 20 διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι, ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. 21 οἱ δὲ πρὸς αὐτόν· Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν· 22 ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστὸν ἡμῖν ἐστὶν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. 23 ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἦλθον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν ἀπὸ πρωΐ ἕως ἑσπέρας. 24 καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις οἱ δὲ ἠπίστουν. 25 ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν 26 λέγων· Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν· Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· 27 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἰάσομαι αὐτούς. 28 γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. 29 καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

30 Ἐνέμεινεν δὲ διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτὸν 31 κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας ἀκωλύτως.

ελέσησαν * οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα 4 αἰτιάματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι, ἀπολογουμένου αὐτοῦ, Ὅτε οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν, οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος δὲ τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπε, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρός ἐστώς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίοις οὐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις. εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ, καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου, ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπικέκλησαι; ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ. Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατέλαβον εἰς Καισάρειαν, ἀσπασόμενοι τὸν Φῆστον. ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἀνήρ τίς ἐστι καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην· πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους, τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· περὶ οὗ στάντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ, * ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν, καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὸ περὶ τούτου ζήτησιν, ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ

* αὐτὸν. λ. ι

4 αἰτιώματα. ϖ.

Γ

Δ

5 διέτριβον. α. ια. ιι

6 κατὰ δίκην. λ. ι

7 τινι ἄνθρωπον πρὶν ἢ. ι

Ε

* ποιηραί. λ. ι. ια

8 τούτων. ι

Ζ

9 ἀναπέμψω. λ. ϛ. ι. ια

ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ. Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου, ἤχθη ὁ Παῦλος. Καὶ φησιν ὁ Φῆστος, Ἀ-
Η γρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, βοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. ἐγὼ δὲ καταλαβόμενον μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν· περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης, ἔχω τι γράψαι· ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς
κς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἡγημαι ἐμαυτὸν μακάριον, μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σήμερον, μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων. διὸ δέομαί σου, μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκον-
Β τές με ἄνωθεν, (ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν,) ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἕστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. τί ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν
Κεφ. κ. Α πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι· ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρ-
Γ χιερέων ἐξουσίαν λαβών· ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα

10 τοῦτον; πρὸς τοῦτον ἄπαν. ια

11 καταλαβόμενον μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι· ἀπὸ. ια
* μου. ℓ. ι. ια

12 τί γράψαι ℓ. ι

1 ὑπὲρ ἀπολογεῖσθαι σοι λέγειν πρὸς σεαυτόν. ℓ. ι

* ἐιδὼς. ε ὁλοσάμφος. ς

* ἡμῶν. ℓ. ε. ι

φῆφον· κ̀ κ̄τ̀ πάσας τὰς σϋναγωγὰς πολλάκις ϊμωρῶν αὐτοὺς, ϊωάζκαζον βλασφημεῖν· θειασῶς τε ἐμμαινόμϝος αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως κ̀ ἐς τὰς ἔξω πόλεις. ἐν οἷς ὃ ϲ πορϑούμϝος εἰς τ̀ Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας κ̀ ἐπιτροπῆς τ̀ ϖρὰ τ̄ ἀρχιρέων, ἡμέρας μέσης, κ̀ τ̄ ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόϑεν ὑπὲρ τ̀ λαμϖρότητα τ̀ ἡλίου, ϖεριλάμψαν με φῶς κ̀ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορϑουμένους. πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τ̀ γῆν, ἤκουσα ϕωνὴν λαλοῦσαν ϖρός με, ϲ λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι ϖρὸς κέντρα λακτίζειν. Ἐγὼ δ' εἶπον, Τίς εἶ Κύριε. Ὁ δ' εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ ἀνάστηϑι, κ̀ στῆϑι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφϑην σοι, ϖροχειρίσασϑαί σε ὑπηρέτην ϲ μάρτυρα ὧν τε εἶδες, ὧν τε ὀφϑήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός σε ἐκ τ̀ λαοῦ * κ̀ τ̄ ἐθνῶν, εἰς οὓς νῦν σε ἀποστέλλω, ἀνοῖξαι ὀφϑαλμοὺς αὐτῶν, ϑ̀ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς ϕῶς, καὶ τῆς ἐξουσίας τ̀ σατανᾶ ἐπὶ ⟨ϒ⟩ Θεὸν, τ̀ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, κ̀ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις, πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅϑεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ ϖρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τ̀ Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγέλλων μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τ̀ * Θεὸν, ἄξια τ̀ μετανοίας ἔργα ϖράσσοντας. ἕνεκα Ἰουδαίων με οἱ Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπειρῶντο διαχειρίσασϑαι. Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς ϖαρὰ τ̀ Θεοῦ, ἄχρι τ̀ ἡμέρας ταύτης ἕστηκα, μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ ϖροφῆται ἐλάλησαν μέλλοντων γίνεσϑαι, καὶ Μωσῆς, εἰ παϑητὸς ὁ Χριστὸς, εἰ ϖρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν ϕῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ κ̀ τοῖς ἔθνεσι. Ταῦτα δ' αὐτ̀ ἀπολογουμένου, ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ ϕωνῇ ἔϕη, Μαίνῃ Παῦλε, τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν ϖεριτρέπει. Ὁ δὲ, Οὐ μαίνομαι, ϕησὶ, κράτιστε Φῆστε, ἀλλ' ἀληϑείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφϑέγομαι. ἐπίσταται γὰρ ϖερὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, ϖρὸς ὃν ϲ παῤῥησιαζόμενος λαλῶ· λανϑάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείϑομαι οὐδέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ ϖεπραγμένον τοῦτο. ϖιστεύεις βασιλεῦ Ἀγρίππα τοῖς ϖρο-

* ϖρὸς Ἰουδαίων. al. ια

2 ἐξαποστέλλω al. ι

3 ἀπήγγελον. a. al. καπήγγελλον. ι

* ζῶντα. al. ε. ια

Κεφ. ϑ. Α

Δ

Ε

Κεφ. ιγ. ϲ ιϛ

Κεφ. κα. Ε

Ζ

Η φήτας; οἶδα ὅπ πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον
ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πείθης χριστιανὸν γενέσθ. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν,
Εὐξαίμιν ἂν τῷ Θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν [4]πολλῷ οὐ μόνον σὲ 4 μεγάλῳ. α
ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερ(ν), γενέσθαι τοιού-
τους οἵποῖός κἀγώ εἰμι, χωρὶς τῶν δεσμῶν τούτων. Καὶ ταῦ-
τα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμών, ἥ τε Βερνίκη,
καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς
ἀλλήλους, λέγοντες, Ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσ-
σει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη, Ἀπολελύσθαι
ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

κζ' Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ [1]ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς [2]τὴν Ἰταλίαν, [2]παρεδίδουν 1 ἀποπλεῖν τοὺς
τόν τε Παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ, ὀνό- πρὸς τὸν Παῦ-
λον εἰς. ε
μματι Ἰουλίῳ, σπείρης Σεβαστῆς. [3]Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδρα- 2 παρεδίδου.
Β.Κορ.ια.Ζ μυττηνῷ, μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνήχθη- ν.ια
μεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος Θεσσαλονικέως. 3 μέλλοντα πλεῖν
Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα. Φιλανθρώπως τε ὁ Ἰού- κατὰ τοὺς. ν.ι
λιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψε πρὸς φίλους [4]πο- 4 πορευθέν-
ρευθέντα, ἐπιμελείας τυχεῖν. Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύ- τα. ν.ι
σαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους. Τό, τε
πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες,
[5]κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας· κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόν- 5 κατήχθη-
ταρχος πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν, [6]ἐνεβί- μεν. α. ν.ι
Β βασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ 6 ἐνεβίβασεν.
μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέ- ν.ι
μου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην· μόλις τε παρα-
λεγόμενοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Κα-
λοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία. Ἱκανοῦ δὲ χρόνου
διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοός, διὰ τὸ καὶ
τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος, λέγων αὐ-
τοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μό-
νον (ν) τοῦ φόρτου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μελλεῖν
ἔσεσθαι (ν) πλοῦ. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ
ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομέ-
νοις. Ἀνεθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχεμα-

σίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν, ἀναχθῆναι κἀκεῖθεν, εἴπως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἆσσον, παρελέγοντο τὴν Κρήτην. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς, ὁ καλούμενος εὐροκλύδων. συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαῦδην, μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, καὶ ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον. φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν. μήτε δὲ ἡλίου, μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν, Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι, μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. καὶ τανῦν παραινῶ, ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. παρέστη γάρ μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, λέγων, Μὴ φοβοῦ Παῦλε, Καίσαρί σε δεῖ παρασταθῆναι· καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ, ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι· εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο, διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς, ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν· καὶ βολίσαντες ὄργυιας εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε· φοβούμενοί τε μήπως εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωσιν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας, ηὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ

Γ

Δ

Ε

7 μήπως. ν.1

8 ἐρρίψαμεν. ν.ια

9 εὐθυμίας. 1

10 ἐκπέσωσιν. α. ν. ε. θ. ι. ιγ

τοφόρας μηνόντων ἀσκύρας ἐκτείνειν, εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέ-
Ζ κοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν *τροφῆς, λέγων, Τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον *τροφὴν. ν.ιδ.
ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν.
εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.
ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς, ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ
Η ἐπεγίνωσκον· κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ||ἐβουλεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀσκύρας ||ἐβουλεύσαντο. ν.ι.κα
περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα τῇ πνεούσῃ, κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, ἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μή τις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι. ὁ δὲ ἑκατόνταρχος βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν, ἀπορρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι, καὶ τοὺς λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

κη̄ Καὶ διασωθέντες*, τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν, προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. Συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων* πλῆθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἐκ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ εἶδον οἱ

*οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἐκ τοῦ πλοίου. ε.ι

*π. ν.ι

ι ἀπὸ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα. α.ν.ι

βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον
πρὸς ἀλλήλους, Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασω-
θέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. ὁ μὲν οὖν ἀπο- Β
νάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· οἱ δὲ προσδό-
κων αὐτὸν μεμῆναι πίμπρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ
πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων, καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον
εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι. ἐν
δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου,
2 Ποπλίῳ. ὀνόματι 2 Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φι-
3 Ποπλίου. λοφρόνως ἐξένισεν. Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς
καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον, κατακείμενος, πρὸς ὃν ὁ Παῦλος
εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο
αὐτόν. τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν
τῇ νήσῳ, προσήρχοντο, καὶ ἐθεραπεύοντο, οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς Γ
ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

4 ἡχθημεν. ac. Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας 4 ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ Ἀλεξανδρίνῳ, παρακεχειμα-
n. n. γ κότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμῳ Διοσκούροις· καὶ
καταχθέντες εἰς Συρακούσας, ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν
περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν
ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτίολους, οὗ εὑρόν-
* ἐ μαθήτας. n 5 παρ'. 1 τες ἀδελφοὺς, παρεκλήθημεν * ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας
ἑπτά, καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθομεν. κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκού- Δ
σαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου
φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ
6 εἰσήλθομεν. Θεῷ, ἐλάβε θάρσος. ὅτε δὲ 6 ἤλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρ-
n. n. γ χος παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ
ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρα-
μ̄ τιώτῃ. Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν Παῦλον
τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλε-
γε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας
τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων
παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἀνακρίναντές με
ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν
ἐν ἐμοί· ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπικαλέ- Ε

σαθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι· διὰ τοῦτο οὖν τοῦτό σε παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν. ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστὸν ἔστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. Ταξάμενοι
Ζ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦλθον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τά τε περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, Ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς
Ησαΐ ς.Γ " πατέρας ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ εἰπέ,
ματθ.ιγ.Β " Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ
μρ.σ.Β " μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ
λκ.κ.Ζ " βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μή
ἰω.ιβ.Ζ Η " ποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ
ρωμ.ια.Β " συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν. Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας ἀκωλύτως.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

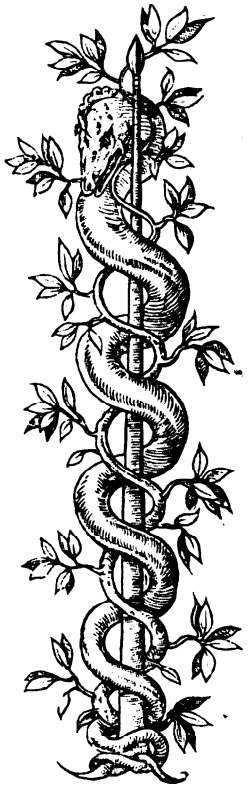
Πρὸς Ῥωμαίους.
Πρὸς Κορινθίους β'.
Πρὸς Γαλάτας.
Πρὸς Ἐφεσίους.
Πρὸς Φιλιππησίους.
Πρὸς Κολασσαεῖς.
Πρὸς Θεσσαλονικεῖς β'.
Πρὸς Τιμόθεον β'.
Πρὸς Τίτον.
Πρὸς Φιλήμονα.
Πρὸς Ἑβραίους.

ΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἰακώβου.
Πέτρου β'.
Ἰωάννου γ'.
Ἰούδα.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

EX BIBLIOTHECA REGIA.

Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ.

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟ-
που Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου εἰς πάσας τὰς Παύλου ἐπιστολὰς προλογος.

ΣΥΝΕΧΩΣ ἀκούων ἀναγινωσκομένων τῶν ἐπιστολῶν τοῦ μακαρίου Παύλου, καὶ καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα δὶς πολλάκις, καὶ τρὶς ἢ τετράκις, ἡνίκα αἱ μαρτύρων ἁγίων ἐπιτελοῦμεν μνήμας, χαίρω μὲν τὴ σάλπιγγος ἀπολαύων τῆς πνευματικῆς, καὶ διανίσταμαι καὶ θερμαίνομαι τῷ πόθῳ τῷ ἐμοὶ φίλῳ ἐπιγινώσκων φωνῶ, καὶ μονονουχὶ πρόσωπα αὐτὸς δοκῶ φαντάζεσθαι, καὶ διαλεγόμενον ὁρᾶν· ἀλλ' ὅμως καὶ ὀδυνῶμαι, ὅτι οὐ πάντες ἀνδρα τοῦτον οὐκ ἀπόντες ἴσασιν ὡσπερ εἰδέναι χρή, ἀλλ' οὕτως τινὲς αὐτὸν ἀγνοοῦσιν, ὡς μηδὲ τῶν ἐπιστολῶν τὸν ἀριθμὸν εἰδέναι σαφῶς. τοῦτο δὲ γίνεται οὐ πάσης ἀμαθίας, ἀλλὰ πάσης τοῦ μὴ βούλεσθαι συνεχῶς ὁμιλεῖν τῷ μακαρίῳ τούτῳ· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ὅσα πέρ ἴσμεν, εἴπερ τινα ἴσμεν, δι' εὐφυΐαν καὶ ὀξύτητα διανοίας ἐπισάμεθα, ἀλλὰ διὰ τὸ συνεχῶς ἔχεσθαι τοῦ ἀνδρὸς, καὶ σφόδρα διακεῖσθαι πρὸς αὐτόν. τὰ γὰρ τῶν φιλουμένων, πρὸ τῶν μισούντων, οἱ φιλοῦντες ἴσασιν, ἅτε δὴ μεμιμημένοντες αὐτούς· ὅθεν μακάριος Παῦλος ἐνδεικνύμενος ἔλεγε Φιλιππησίοις, Καθώς δίκαιόν ἐστιν ἐμὲ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου. ὥστε κἂν ὑμεῖς θέλητε μὴ προσέχειν τῇ ἀναγνώσει, οὐδενὸς ἑτέρου δεήσεται· ἀψευδὴς γὰρ ὁ τοῦ Χριστοῦ λόγος εἰπών, Ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πλέον ἡμῖν τῶν ἐνταῦθα συλλεγομένων, καὶ παιδαγωγίαν καὶ γυμνασίαν ἐπιμελείας καὶ οἰκίας προθύμου ἀπεδέξατο, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀν ἀπόχρη τὸ ὅλως ἑαυτοὺς δοῦναι τῷ πόνῳ τούτῳ, πρὸς χρὼν δὲ λαβὼν τὰ παρ' ἑτέρων συλλεγόμενα διανάγνητε, καὶ τοσαύτην ἀπονείμητε σπουδὴν τῇ τῶν λεγομένων ἀκροάσει, ὅσην τῇ τῶν χρημάτων συλλογῇ· εἰ γὰρ ἀληθὲς τοσαύτην ἀπαιτῆσαι παρ' ὑμῶν μόνον, ἀλλ' ἀναπόδοτον ἄν· τοσαύτην χρὴ δότε. καὶ γὰρ ἐντεῦθεν τὰ μυρία ἔφυ κακὰ, ἀπὸ τῆς τῶν γραφῶν ἀγνοίας. ἐντεῦθεν ἡ πολλὴ τῶν αἱρέσεων ἐβλάστησε λύμη, ἐντεῦθεν οἱ ἠμελημένοι βίοι, ἐντεῦθεν οἱ ἀκέρδεις πόνοι. ὥσπερ γὰρ οἱ τοῦ φωτὸς τούτου ἐστερημένοι, οὐκ ἂν ἐρᾳδίως βαδίσαι, ἅτοι οἱ τὰ ἀκτῖνα τῶν θείων μὴ βλέποντες γραφῶν, πολλὰ ἀναλίσκονται καὶ συνεχῶς ἁμαρτάνουσιν, ἅτε δὴ ἐν σκότῳ χαλεπωτέρῳ βαδίζοντες. ὅπερ ἵνα μὴ γένηται, ἀνοίξωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν λαμπηδόνα τῶν ἀποστολικῶν ῥημάτων. καὶ γὰρ ὑπὲρ τὸν ἥλιον ἔλαμψεν ἡ τούτου γλῶττα, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἁπάντων ἐπλεονέκτησε τῆς διδασκαλίας λόγῳ. ἐπειδὴ γὰρ σοφώτερον αὐτῶν ἐκπαίδευσε, πολλῷ καὶ τοῦ πνεύματος ἐπεκράτησατο τῇ χάριτι. καὶ τοῦτο οὐκ ἀπὸ τῶν ἐπιστολῶν διαμαρτύρομαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν πράξεων. εἰ γάρ που δημηγορεῖν ἤρξατο, αὐτῷ πάντα χορὸς παρεχώρησεν. διὸ καὶ Ἑρμῆς ἐνομίζετο πάλαι τοῖς ἀπίστοις, διὰ τὸ τοῦ λόγου κατάρχειν. Μέλλοντας οὖν εἰς τὴν ἐπιστολὴν καταίνας ταύτην, ἀναγκαῖον καὶ ὀλίγους εἰπεῖν καθ' ὧν ἐγράφη. οὐδὲ γὰρ, ὡσπερ οἱ πολλοὶ νομίζουσι, πρὸς πασῶν τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀπὸ Ρώμης γραφεισῶν πρότερα πασῶν, τῶν δὲ ἀνθρώπων ὑστέρα, εἰ καὶ μὴ πασῶν. καὶ γὰρ αἱ πρὸς Κορινθίους ἀμφότεραι πρὸ ταύτης εἰσὶν ἀπεσταλμέναι· καὶ τοῦτο δῆλον ἀφ' ὧν ἐν τῇ τέλει αὐτῆς ἔγραψεν, οὕτω λέγων, Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις. ἠυδόκησε γὰρ Μακεδόσι καὶ Ἀχαΐᾳ κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. Κορινθίοις γὰρ ἐπιστέλλων, ἔλεγε, Εἰ δὲ ἄξιον ἐστὶ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται· πρὸς τῶν ἀποκομιζόντων ἐκεῖσε τὰ χρήματα, ταῦτα λέγων. ὅθεν δῆλον, ἡνίκα μὲν ἀπέστελλε Κορινθίοις, ἀμφίβολον ἦν ὅ τῆς διαιτητῆς ἀποδημίας αὐτῷ· ὅτε δὲ Ρωμαίοις, ἦν κεκυρωμένον λοιπόν. τούτου δὲ ὡμολογημένου καὶ ἐκεῖνο δῆλον, ὅτι αὕτη μετ' ἐκείνας ἐπιστολή. καὶ ἡ πρὸς Θεσσαλονικεῖς δὲ ἐμοὶ δοκεῖ πρότερα τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς εἶναι· καὶ γὰρ ἐκείνοις πρότερον ἀπέστειλας, καὶ ὃν τῆς ἐλεημοσύνης

πρὸς αὐτοὺς κινήσας λόγον, ὅτε ἔλεγε, Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς· πρότε Κορινθίοις ἐπέστελλε, καὶ ταῦτο αὐτὸ δηλοῖ, λέγων, Οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι, καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. Ἐξ ὧν ἔδηξεν ὅτι πρότερον ἐκείνοις περὶ τούτου διελέχθη. Τούτων μὲν οὖν ὑστέρησε τὸ ἐπιστολῶν, αὐτὴ δὲ ἡ ἀπὸ Ρώμης, πρότερον δὲ πάντων τῶν Ρωμαίων πόλεως ἐπιβᾶσα ἵνα νίκην καὶ τοῦτο ἔχῃ φέρειν τὸ ἐπιστολῶν. καὶ ταῦτο δηλοῖ λέγων, Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ ὑμῖν χάρισμα πνευματικόν. ἀπὸ Ρώμης δὲ Φιλιππησίοις ἐπέστελλε, διὸ φησιν, Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες, μάλιστα οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας. Καὶ Ἑβραίοις δὲ ἐκεῖθεν ὁμοίως· διὸ φησι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας ἀσπάζεσθαι πάντας αὐτούς. Καὶ τοῦτο πρὸς Τιμόθεον δὲ ἐπιστολῶν καὶ αὐτοῦτο ἀπὸ Ρώμης δεδεμένος ἔπεμψεν, ἣ καὶ ἐκάστη μοι δοκεῖ πασῶν τῶν ἐπιστολῶν εἶναι· καὶ δῆλον ἀπὸ τοῦ τέλους, Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκεν. Ὅτι δὲ ἐκεῖ ὢν βίον κατέλυσε, πάντι που δῆλόν ἐστιν. Ἡ δὲ πρὸς Φιλήμονα, ἐκάστη μία καὶ αὕτη (πρὸς γὰρ ἑκάστῳ μέρει αὐτοῦ ἔγραψε, διὸ καὶ ἔλεγεν, Ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ) τῆς μιᾶς τοῦτο πρὸς Κολασσαεῖς πρότερα· καὶ τοῦτο ἀπὸ τοῦ τέλους δῆλόν ἐστι. Κολασσαεῦσι γὰρ γράφων φησί, Σὺν Τυχικῷ πέμψαι γνωρίσαι ὑμῖν, ὃν ἔπεμψα σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ. Ὀνήσιμος δέ, ἵνα μὴ καὶ τοῦτ' εἴπω τὸ πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴ σὺν ἔθηκε. καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀμώνυμος ἐκείνῳ, δῆλον ἀπὸ τοῦ Ἀρχίππου. ὃν γὰρ ἔλαβε συνεργὸν ἐν τῇ πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολῇ τῆς προσκλήσεως τῆς ὑπὲρ Ὀνησίμου, τοῦτον καὶ Κολασσαεῦσιν ἐπιστέλλων διεγείρει, λέγων, Εἴπατε Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες, ἵνα αὐτὴν πληροῖς. Δοκεῖ δέ μοι καὶ ἡ πρὸς Γαλάτας πρότερα εἶναι τῆς πρὸς Ρωμαίους. Εἰσὶ γὰρ τοῖς βίβλοις ἑτέραν ἔχουσι τάξιν, ἧσσον οὐδέν· ἐπεὶ καὶ οἱ δώδεκα οὐκ ἐφεξῆς ἀλλήλοις ὄντες κατὰ τοὺς χρόνους, ἀλλὰ πολλῷ διεστηκότες ἀλλήλων, ἐν τῇ τῶν βιβλίων τάξει ἐφεξῆς εἰσι κείμενοι. ὁ γοῦν Ἀμὼς καὶ Ζαχαρίας καὶ Ἀγγαῖος κατὰ τὸν Ἰεζεκιὴλ καὶ Δανιὴλ προεφήτευσε, καὶ πολλοὶ κατὰ τὸν Ἰωνᾶν καὶ Σοφωνίαν, καὶ τοῖς ἀλλοις δὲ ἅπασιν. ἀλλ' ὅμως συνημμένοι πᾶσιν εἰσιν ἐκείνοις, ὧν τοσοῦτον ᾧ χρόνῳ διεστήκασιν. Μηδεὶς οὖν περιεργον ἡγείσθω τοῦτον τὸν πόνον, μηδὲ ματαίας τοῦτο τὴν τοιαύτην ἔρευναν· σύντελες γὰρ ἡμῖν πρὸς τὰ ζητούμενα οὐ μικρὸν ὁ τῶν ἐπιστολῶν χρόνος. ὅταν γὰρ ἴδω Ρωμαίοις καὶ Κολασσαεῦσιν ἅμα τὰ αὐτῶν μὲν ἐπιστέλλοντα, οὐχ ὁμοίως δὲ ὑπὲρ τῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν κατὰ πολλῆς τὴν συγκαταβάσεως, ὅταν λέγῃ, Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει· καὶ Κολασσαεῦσι δὲ μηκέτι τὰ αὐτῶν, ἀλλὰ μετὰ πλείονος παῤῥησίας, Εἰ γὰρ ἀπεθάνετε (φησὶ) σὺν Χριστῷ, ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε; μὴ ἅψῃ, μηδὲ γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς, ἅπερ ἐστὶ πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ πτήματα καὶ σαρκὸς οὐδὲν μᾶλλον αἴτιον δείκνυσι τῆς διαφορᾶς ταύτης, ἢ ὅτι τῶν πραγμάτων χρόνος. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ συγκαταβάσεως ἐδεῖτο, μετὰ δὲ ταῦτα οὐκέτι. καὶ πολλαχοῦ τοῦτο δεῖ τις θεωρεῖ ποιοῦντα αὐτόν. οὕτω καὶ ἰατρὸς καὶ διδάσκαλος ποιεῖν εἰώθασιν· οὔτε γὰρ τοῖς ἐξ ἀρχῆς νοσοῦσιν ἰατρὸς, καὶ τοῖς πρὸς τὸ τέλος ὑγείας ἐλθοῦσιν, οὔτε τοῖς ἐξ ἀρχῆς μωραίνουσι παιδίοις ὁ διδάσκαλος, καὶ τοῖς τῶν τελειοτέρων δεομένοις διδαγμάτων, ὁμοίως χρήσαιντο. τοῖς μὲν οὖν ἅγιοις ἐξ αἰτίας τινὸς καὶ κατὰ θέσεως κινούμενος ἐπέστελλε, καὶ δηλοῖ τοῦτο Κορινθίοις μὲν λέγων, Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι· καὶ Γαλάταις δὲ καὶ αὐθέως ἐκ τοῦ προοιμίου τὴν ἐπιστολὴν ἀπάσης τοῦτο ἐμφαίνων. Τούτοις δέ τινος ἕνεκεν καὶ διὰ τί; καὶ γὰρ φαίνεται μαρτύρων αὐτοῖς, ὅτι μεσοῦσιν ἀληθοστοιῶν, πεπληρωμένοι πάσης τῆς γνώσεως, δυναμένοι καὶ ἅγιοις νουθετεῖν. τίνος οὖν ἕνεκεν ἐπέστελλε; διὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, φησὶ, τὴν δοθεῖσάν μοι, εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ. διὰ καὶ ἐν ἀρχῇ ἔλεγεν, Ὀφειλέτης εἰμὶ τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ρώμῃ

διαγελίσασθαι. ἐ γὰ εἰρηνικά, οἷον ὅτι δυνάμεις καὶ δῶρα νουθετεῖ, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐλεγχωμίου μᾶλλόν εἰσι καὶ προοιμίου. καὶ διάλεκτα ἐ ἡ ἀφὴ τῶν γραμμάτων διόρθωσις καὶ τούτοις ἰῶ· ἐπειδὴ γὰ ὕπω πολλαχοῦ μοι ἰῶ, διὰ πλῆ ῥυθμίζω τοὺς λόγους, καὶ τῇ τῶν γραμμάτων ὠφελείᾳ, καὶ τῇ τῆς προσῳδίας. τοιαύτη γὰρ ἡ ἀγία ψυχὴ πᾶσαν προσελάμβανε τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐν αὐτῇ προέφερεν ἀπόστολος, συνέπαιρε μείζονι τὴν τοῦ Θεοῦ εἰς νομίζων, καὶ ὡς ἐν πόλει αὐτοὺς ἀποτεκών, οὕτως ἐφίλει, μᾶλλον δὲ, παῖδας πνευτὸς μείζονα ἐπεδείκνυτο φιλοστοργίαν. τοιαύτη γὰ ἡ τοῦ πνεύματος χάρις ἐκβάλλει τὰς σαρκικὰς ὠδῖνας, καὶ θερμότερον ἐπιδείκνυται τὸν πόθον. ἐ τοῦτο μάλιστά ἐστιν ἰδεῖν ὅτι τῆς τοῦ Παύλου ψυχῆς, ὡς, καθάπερ πλοῦς τις ἐκ τῆς ἀγάπης ῥυόμενος, ἀπολύεται προθύμως, οὐδαμοῦ μενῶν οὐδ' ἱσάμενος. ὅτε γὰ ἤκουσε τοῦ Χριστοῦ λέγοντος, Πέτρε φιλεῖς με; πόιμαινε τὰ προβατά μου, καὶ τοῦτον μέγιστον ὅρον ἐκ φέροντος ἀγάπης, μὴ ἐκβολῆς αὐτὸν ἐπεδείκνυτο. Τοῦτον οὖν καὶ ἡμεῖς ζηλώσωμεν, εἰ καὶ μὴ τὴν οἰκουμένην, μηδὲ πόλεις ὁλοκλήρους, καὶ ἔθνη, ἀλλὰ τὴν οἰκίαν ἕκαστος ῥυθμιζέτω τὴν ἑαυτοῦ, τὴν γυναῖκα, τὰ παιδία, τοὺς φίλους, τοὺς γείτονας. καὶ μή μοι λεγέτω τις, ὅτι ἀπειρός εἰμι καὶ ἰδιώτης. οὐδὲν ἀμαθέστερον Πέτρου, οὐδὲν ἰδιωτικώτερον Παύλου, καὶ τοῦτο αὐτὸς ὁμολογεῖ, καὶ οὐκ αἰσχύνεται λέγων, Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει. ἀλλ' ὅμως ὁ ἰδιώτης ἐστὶ καὶ ὁ ἀμαθὴς ἐκεῖνος μυρίους ἐνίκησεν φιλοσόφους, μυρίους ἐπεσόμισεν ῥήτορας, ἀπὸ τῆς αὐτῶν προθυμίας καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος, ὃ πολλοὶ ἐργασάμενοι. ἵνα οὖν ἔχωμεν ἀπολογίαν καὶ ἡμεῖς, καὶ δὲ εἴκοσιν ἔρχωνται ὀνόματα, οὐδὲ τοῖς σπουδαίοις οὖσιν ὄντες χρήσιμοι; σκέψις ταῦτα καὶ προσφασις. καὶ δὲ γὰ ἀμαθία καὶ ἀπαιδευσία κωλύει τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ ἀνοησία ἐ ὕπνος. τοῦτον οὖν ἀποτινάξαμενοι τὸν ὕπνον, μετὰ πάσης σπουδῆς ἀντεχώμεθα τῶν οἰκείων μαθῶν, ἵνα ἐ ἐκβαίνωμεν πολλῆς ἀπολαύσωμεν τῆς γαλήνης, καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον τοὺς ἡμῖν ἐπιτηδείους ῥυθμίζοντες, καὶ ἐκεῖ μυρίων μεταχωμεν ἀγαθῶν, χάριτι ἐ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ πατρὶ ἡ δόξα ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ἁγίου Παύλου πρὸς τοὺς Ρωμαίους.

ΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Κορίνθου, μήπω μὲν ἑωρακὼς Ρωμαίους, ἀκούων δὲ παρ' αὐτῶν, καὶ ἐπιποθῶν αὐτοὺς ἰδεῖν· καὶ πρόσχημα μὲν ἀποδέχεται τὴν πίστιν αὐτῶν; καταγελλομένην ὁρᾶν πανταχοῦ· ἔπειτα σημνύει, πολλάκις ἑαυτὸν προθέμενον ἐλθεῖν πρὸς ὃν εἰς αὐτοὺς πόθον, καὶ πέως μὴ δεδωκέναι. καὶ λοιπὸν διδασκαλικὴν τὴν ἐπιστολὴν ποιεῖται πρὸς κλήσεως ἐθνῶν, καὶ ὅτι ἡ πίστις ἕως καιροῦ ἦν, καὶ νῦν πέπαυται· καὶ ὅτι διὰ τοῦ Χριστοῦ λέλυται τὸ πρόσκομμα τοῦ Ἀδάμ, καὶ ἡ σκιὰ τοῦ νόμου παρῆλθε. τὴν μὲν οὖν κλῆσιν τῶν ἐθνῶν ἀκολούθως καλυφθαι κατασκευάζει, οὕτως ἀποδεικνὺς πᾶσιν ἀνθρώποις ἔμφυτον εἰς ὃν νόμον, καὶ πρὸς ἀδιδάκτου τὴν φύσιν, ἐ ἀπ' αὐτῆς τῆς κτίσεως δύνασθαι γινώσκειν τὸν Θεόν. διὸ καὶ εἰκότως αἰτιᾶται πρῶτον Ἕλληνας, ὡς τοῦ μὲν Θεοῦ φανερώσαντος αὐτοῖς ἐκ τῶν ποιημάτων τοῦ κόσμου, τὴν πρὸς αὐτὸν γνῶσιν, καὶ τῆς ἀϊδίου δυνάμεως αὐτοῦ, ἥτις ἐστὶν ὁ λόγος αὐτοῦ, ἐν ᾧ καὶ δι' οὗ τὰ πάντα πεποίηκεν· αὐτοὺς δὲ ἐγνωκέναι μὲν ἐκ τῶν κτισμάτων, εἰς Θεὸν ὄν τούτων δημιουργὸν, τὰ δὲ ποιήματα θεοποιήσαντας, ἐ τῇ κτίσει μᾶλλον ἢ αὐτῷ λατρεύσαντας. Αἰτιᾶται δὲ καὶ Ιουδαίους, ὡς μὴ φυλάξαντας τὸν νόμον, ἀλλὰ ἐ μᾶλλον διὰ τὴν παράβασιν τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάσαντας, καὶ οὕτως ἀμφοτέρους τὰ μέγιστα, Ιουδαίους τε ἐ Ἕλληνας συνελεῖν, καὶ ἐλέγχει ὅτι τῇ παρανομίᾳ· ἵνα δείξῃ, ὅτι ἴσοι μὲν πάντες, ὅτι σπουδαῖοι οἱ πάντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ λυσιτελοῦντος δέονται. τῆς δὲ χάριτος καὶ τῆς λυτρώσεως

ἐπίσης τοῖς Ιουδαίοις γλωσσῶν καὶ ὅτι τὰ ἔθνη, εἰκότως ἡ νέα κλῆσις γέγονε τῶν ἐθνῶν. τὸ δὲ κλήσεως τῶν ἐθνῶν γλωσσῶν, ἐξ ὑπάρξης πέπαυται ἡ περιτομή, καὶ ἡ ἐν τῷ νόμῳ σκιά. ὁ γὰρ Αβραὰμ (φησὶν) οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλὰ πρὸ τῆς περιτομῆς δικαιωθείς, μεταποιείσθω μὲ Αβραὰμ, ὅτι πατὴρ πολλῶν ἐθνῶν ἔμελλεν εἶναι), τοῦ τὸν ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστιν· ἔλαβε δὲ τοῦ δικαιωθῆναι, καὶ τὸ περιτμηθῆναι ἐν σαρκὶ, ἵνα σημεῖον ᾖ τοῖς τοῦ σαρκὸς γεγονόσι ἐξ αὐτοῦ, παύσεσθαί ποτε τῶν περιτομῶν, ὅταν τὰ ἔθνη γένηται τέκνα τοῦ Αβραὰμ, ἀρξάμενα πολιτεύεσθαι τοῦ τὴν πίστιν τοῦ Αβραὰμ, ἐν ᾗ ἐδικαιώθη ὅτε ἦν ἐν ἀκροβυστίᾳ. τούτων γὰρ χάριν καὶ μεταποιείσθω Αβραὰμ. ἀνάγκη δὲ, ἐλθόντων τῶν σημαινομένων, παύσασθαι τὸ σημαῖνον. εἰ μὲν οὖν τὰ ἔθνη δικαίοις περιτέμνεσθαι, παυέτωσαν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Αβραὰμ, καὶ καλείσθω Αβραμ. εἰ δὲ Αβραὰμ τοῦ Θεοῦ μεταποιείσθω, οὐ δεῖ περιτέμνεσθαι τὰ ἔθνη, ἀλλ' αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς τοῦ σαρκὸς Ιουδαίους, ἵνα ᾖ τὸ ὄνομα βέβαιον, καὶ πατὴρ ἐθνῶν πολλῶν κληθῇ. καὶ γὰρ οὐ χρείαν ἔχῃ τις λοιπὸν περιτέμνεσθαι, ἀρκούμενος τῇ πίστει τοῦ Αβραὰμ, τοῦτ' ἔστι τῆς μὴ δὲ τῆς ἐν τῷ νόμῳ σκιᾶς. οὐ γὰρ ἐκ τούτων, ἀλλ' ἐκ πίστεως δικαιοῦταί τις, καθάπερ καὶ ὁ Αβραάμ. Ταῦτα οὕτως κατασκευάσας, ἀποδείκνυσι πάλιν ὅτι μὴ ὡς οὐκ ἦν λύτρωσις καὶ χάρις τῷ Ισραὴλ καὶ τοῖς ἔθνεσιν, εἰ μὴ λυθείη ἡ ἀρχαία ἁμαρτία τοῦ Αδάμ, ἡ εἰς πάντας ἀνθρώπους. διὰ μόνου δὲ μὴ δυνάσθαι αὐτὴν ἐξαλειφθῆναί φησιν, ἢ διὰ Χριστοῦ Ιησοῦ. οὐ γὰρ δυνατὸν ἦν μόνον λῦσαι τὸ παράπτωμα· διὰ αὐτοῦ γὰρ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἡ κατάρα γέγονεν. εἶτα γράφει, ὅτι μόνως οὕτω οὐ μὴ λύηται, εἰ μὴ σῶμα φορέσῃ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ λύηται ἄνθρωπος, ἵνα τοῦτο προσενέγκας ὑπὲρ πάντων, τοὺς πάντας ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου, καὶ ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν, οὕτω καὶ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ χάρις λύηται. καὶ λοιπὸν ὡς καλὸς οἰκονόμος, τοῖς μὲν Ιουδαίοις παραμυθεῖται, ὅτι τὰ παραβάται γίνεσθε τοῦ νόμου, ἐὰν εἰς Χριστὸν πιστεύσητε· τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν ἐθνῶν πρεσβυτὰ μὴ ἐπαίρεσθαι καὶ τοῦ Ισραὴλ, ἀλλὰ γινώσκῃ ὅτι ὡς κλάδοι ὅτι τὴν ῥίζαν, οὕτως ἐπ' ἐκείνους ἐνεχεστέλθησαν. μετὰ δὲ ταῦτα παραινετικοὺς λόγους εἰς τὰ ἤθη διδάξας, τελοῖ τὸν ὑποτολμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ,

ἔχοντα ῥήσεις μελικὰς ὑποδιαιρέσεις.

Εὐαγγελικὴ διδασκαλία περὶ τῶν ἔξω χριστῶν Χριστοῦ καὶ τῶν ἐν χριστῷ καὶ περὶ ἐλπίδος, καὶ πολιτείας πνευματικῆς.

α' Πρῶτον μὲν τὸ προοίμιον, περὶ κρίσεως τῶν μετὰ ἐθνῶν τῶν οὐ φυλαττόντων τὰ φυσικά. 1

β' Περὶ κρίσεως τῶν μὴ φυλαττόντων τὰ νομικά. 2

γ' Περὶ ὑποροχῆς Ισραὴλ τοῦ πυγχάνοντος τῆς ἐπαγγελίας. 3

δ' Περὶ χάριτος δι' ἧς μόνον ἄνθρωποι δικαιοῦνται, οὐ τῶν ἔργων διακεκριμένως, ἀλλὰ τῶν Θεοῦ δόσιν ἰσοτίμως, τῶν τὸν Αβραὰμ τύπον. 4

ε' Περὶ τῶν ἀποκειμένης ἐλπίδος. 5

ς' Περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν ἀνθρώπου Ιησοῦ Χριστοῦ, αἰτίου τοῦ πεσόντος ἐξαρχῆς γηγενοῦς Ἀδάμ. 6

ζ' Περὶ τῶν ὀφειλομένης ὅπως τῇ πίστει πρὸς ἕξεως ἀγαθῆς. 7

η' Ἐπαπάληψις περὶ τῶν ἐν χάριτι ζωῆς. 8

θ' Περὶ τῆς ὑπὸ νόμου κατακρίσεως διὰ τοῦ ἁμαρτίαν. 9

ι' Περὶ τῶν ἐν ἀνθρωπίνῃ φύσει παθῶν, ἀδυνάτων ποιούντων τὸν πρὸς νόμον συμφωνίαν. 10

ια' Περὶ τῶν ἀποδύσεως τῶν φυσικῶν παθημάτων διὰ τῆς πρὸς τὸ πνεῦμα σωφρείας. 11

Ἐπαπάληψις περὶ τῆς ἀποκειμένης τοῖς ἁγίοις δόξης. ιβ'

Περὶ τῆς ὀφειλομένης ἀγάπης Χριστῷ. ιγ'

Περὶ ἐκπλώσεως Ισραὴλ τῆς ἀποβλήσεως, καὶ κλήσεως τῶν ἀμνώτων τῶν ἐκλεχθέντος μετὰ τῶν ἐθνῶν. ιδ'

Ὅτι μετὰ ἀπιστίαν ἡ ἔκπλωσις διὰ τῆς εἰς ἄγνοιαν ἐκπαλάψεως τῆς μὴ ἐφιζόντος αὐτοῖς κηρύγματος. ιε'

Περὶ τῆς σκοπὸς καὶ ὃν ἐξεβλήθησαν, ὥστε δεύτερον ἐπανελθεῖν, ζήλῳ τῶν προημπτόντων ἐθνῶν σωταχθέντων τῆς πίστεως Ισραὴλ.

Παραίνεσις περὶ ἀρετῆς τῶν πρὸς Θεὸν καὶ ἀνθρώπους. Ἐν ᾧ, περὶ τῆς εἰς ἀλλήλους ὁμονοίας. Περὶ τῶν πρὸς Θεὸν λατρείας. Περὶ τῶν πρὸς ἀπιστιμένους ἀνεξικακίας. Περὶ τῶν πρὸς ἄρχοντας ὑποταγῆς. Περὶ σωφροσύνης καὶ προσόπου. Περὶ τῆς ὑπὸ βρώμασι καὶ ἡμέρας ἀμάχου διαφοράς. ιζ'

Περὶ μιμήσεως τῶν Χριστοῦ ἀνεξικακίας. ιη'

Περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ τῆς ὑπὲρ ἀναπολῆ καὶ δύσ. ιθ'

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ, (ὃ προεπηγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις,) περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, (τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει, κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ·) πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ, ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ· μάρτυς γάρ μού ἐστιν ὁ Θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, δεόμενος εἴπως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ, ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς· ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, τοῦτο δέ ἐστι, συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς (καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο,) ἵνα καρπόν τινα σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγ-

Πραξ. ιγ. Α

Ι μοι. ια

Β

Κεφ. ιε. Β. α. Θεσ. γ. Γ

Κεφ. ιε. Ζ

Κεφ. ιε. Ζ

α. Θεσ. β. Δ

κεφ. α'

γήιον τῦ Χεισοῦ· δυνάμις γὰρ Θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ
Κεφ. γ. Γ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι· δικαιοσύνη γὰρ
Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέ-
Ἀμβακ. β. γραπται, Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. Ἀποκαλύπτε) α'
Α
ἐζρ. ι. Η γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ, ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν
γαλατ. γ. Β ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων· διότι τὸ
Γ γνωστὸν τῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐ-
φανέρωσε· τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιή-
μασι νοούμενα καθορᾶται, τε ἀΐδιος αὐτῦ δύναμις καὶ θειό-
Ἐφες. δ. Δ της, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους, διότι γνόντες τὸν Θεὸν, οὐχ
ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς
διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία·
φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωράνθησαν, καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τῦ
ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου,
καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. διὸ καὶ παρέδωκεν
αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκα
θαρσίαν, τῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς, οἵτινες
μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβά-
σθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐ-
λογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς
Δ ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἵτε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλα-
ξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ὁμοίως τε καὶ οἱ
ἄρρενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν
ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημο-
σύνην κατεργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης
αὐτῶν, ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν
τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκι-
μον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ,
πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔ-
ριδος, δόλου, κακοηθείας· ψιθυριστὰς, καταλάλους, θεοστυγεῖς,
ὑβριστὰς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦ-
σιν ἀπειθεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνε-
λεήμονας· οἵτινες τὸ δικαίωμα τῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, (ὅτι οἱ τὰ
τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσὶν·) οὐ μόνον αὐτὰ ποιῦ-

σιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι.

Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ β α. Κορ. ι. Δ
κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ ματθ. ζ. Δ
*κρίμα. α *κρίνων. οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρῖμα τοῦ Θεοῦ ἐστὶ κατ' ἀλήθειαν ἐπὶ
τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρί-
νων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύ-
ξῃ τὸ κρῖμα τοῦ Θεοῦ; ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς
ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρη- β. Πετρ. γ. Δ
στὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ
ἀμετανόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ
*καὶ. α. ὀργῆς, καὶ ἀποκαλύψεως *δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ὃς ἀποδώ- Ματθ. κ. Δ
σει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀ-
γαθοῦ, δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι, ζωὴν αἰώνιον· Β
τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις
δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή. θλῖψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶ-
σαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου
β' τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος· Δόξα δὲ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ Δευτ. ι. Δ
ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι· οὐ γάρ β. παρ. ιθ. Β
ἐστι προσωπολημψία παρὰ τῷ Θεῷ· ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνό- ἰώδ. λη. Β
μως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κρι- Φραξ. ι. Ε
θήσονται· οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ Ματθ. ζ. Δ
ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. (ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔ- ἰακ. β. Δ
χοντα, φύσει τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς
εἰσι νόμος, οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς Γ
καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ
μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολο-
γουμένων,) ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώ-
ι εἰ δι. α. ι. ια πων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἴδε σὺ Ἰουδαῖος
ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ, Κύρ. β. Δ
καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατη-
χούμενος ἐκ τοῦ νόμου, πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν,
φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων,
ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ·
ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ

κλέπειν, κλέπεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα, ἱεροσυλεῖς; ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται. περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται; καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου; οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ, Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ, ἐν σαρκὶ, περιτομή· ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ, Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας, ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι· οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

Δ Ησαΐου νβ.Β ἐξεκ.λϛ.Γ

Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ· τί γάρ, εἰ ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσει; Μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγραπται, Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; (κατὰ ἄνθρωπον λέγω.) Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; εἰ γὰρ τὸ ἀλήθημα τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; καὶ μὴ (καθὼς βλασφημούμεθα, καὶ καθὼς φασί τινες ἡμᾶς λέγειν,) ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά. ὧν τὸ κρῖμα ἔνδικόν ἐστι. Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προῃτιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι, καθὼς γέγραπται, Ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς, οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν. Ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. Συν-

Κεφ.θ.Β. β.Ψμ.β.Β
Ἰω.γ.Δ Ψδ.ριε.Α Ψδ.ν.Α
Γδ.γ.Γ
Ψδ.ηγ.Α. ζ' ιβ.Α Ψαλ.ε. Ψδ.ρλθ.Α Ψδ.θ.Γ Ησαΐου νθ.Β παροιμ.α.Β

γ' δ' ε' ϛ' ζ' η' α.β Γ

τελμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ· διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν· δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γάρ ἐστι διαστολή· πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων, ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον, καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. λογιζόμεθα οὖν πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν· ἐπείπερ εἷς ὁ Θεὸς, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἱστῶμεν.

Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι κατὰ σάρκα; Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. Τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα· τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην· καθάπερ καὶ Δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων. Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν. Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν

Γ
Ψαλ. λε. Α
Γαλ. β. Δ
Κεφ. α. Β
Δ
Γεν. ιε. Β
Γαλατ. γ. Α
Ἰακ. β. Δ
Ψαλ. λα. Α
Β

2 Ἐκ τοῦ νόμου. ια
3 Ἰησοῦ. α. ᾱ
4 Ἐν. ᾱ. ι
5 Ἐκ προφ. ᾱ. ε
6 Συνιστάνομεν. ια
1 Προφήται. ια

ἀκροβυστίαν; λέγομεν γάρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς
δικαιοσύνην. Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκρο-
Γεν.ιζ.Β βυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. καὶ σημεῖον ἔλα-
βε περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν 2 περιτομὴν.
τῇ ἀκροβυστίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων
δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην,
καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ
τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡ-
Γ μῶν Ἀβραάμ. Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ, ἢ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι κόσμου, ἀλλὰ διὰ
δικαιοσύνης πίστεως. εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου, κληρονόμοι, κεκένωται
ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατερ-
γάζεται. οὗ γάρ ἐστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. Διὰ τοῦτο ἐκ πί- 3 δι. ια
στεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ
σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως
Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν, (καθὼς γέγραπται, Ὅτι
Γεν.ιζ.Α » πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε·) κατέναντι οὗ ἐπίστευσε Θεοῦ,
τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα·
ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέ-
Γεν.ιε.Β Δ ρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ ῥηθησόμενον, Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου.
Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νε-
νεκρωμένον, ἑκατονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μή-
τρας Σάρρας· εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀ-
πιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ πλη-
ροφορηθεὶς ὅτι ὃ ἐπήγγελται, δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι. διὸ καὶ ἐλο-
γίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι
ἐλογίσθη αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πι-
στεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν,
ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν
ε̄ 4 δικαίωσιν ἡμῶν. Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, 4 δικαιοσύ-
νην. ση
εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χά-
Ἐφες.β.Δ ριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δό-
Γαλ.α.Α ξης τοῦ Θεοῦ. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψε-

σιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. ἔτι γὰρ Χριστὸς, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν, Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν. Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται, μὴ ὄντος νόμου. Ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως, καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος. Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε. καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρῖμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων, εἰς δικαίωμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνὸς, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος, εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα· οὕτω καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος, εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοὶ, οὕτω καὶ

Εφ. β. Δ

1 καυχώμενοι. ια

ς

2 τὴν δωρεὰν. θ ια

διὰ τῆς ὑπακοῆς τ̄ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. Νόμος δὲ παρεισῆλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις· ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
ς̄ Κυρίου ἡμῶν. Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμενοῦμεν τῇ ζ
ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; Μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι * ἀδελφοί. ἡ
Γαλ. γ. Δ
ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς (ϖ) θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τ̄ πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει· ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ Θεῷ· οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, μηδὲ 1 αὐτῷ. Β.1
Γ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡσεὶ ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ· ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν. Τί[2] οὖν; ἁμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο. οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; Χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τ̄ ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς. ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δι- 2 οὖν ἐροῦμεν; ια
Γαλ. η. Δ
β. πρ. β. Δ

καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκὶ, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· νυνὶ Β
δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος. Τί οὖν ἐροῦμεν, * ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου. τεύτε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ἤδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, Οὐκ ἐπιθυμήσεις. ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς, κατεργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον. ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς, ἐξηπάτησέ με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. Ὥστε ὁ μὲν Γ
νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. Τὸ οὖν

καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκὶ, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος. Τί οὖν ἐροῦμεν, * ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου. τεύτε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ἤδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, Οὐκ ἐπιθυμήσεις. ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς, κατεργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον. ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς, ἐξηπάτησέ με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. Ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. Τὸ οὖν

ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσῃ, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς * ἑτέρῳ τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα

ἀγαθὸν, ἐμοὶ γέγονε θάνατος; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία· ἵνα φανῇ ἁμαρτία διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ τοῦτο ποιῶ· εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός. νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλὰ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία· οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν, οὐχ εὑρίσκω. οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω. εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλὰ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. Εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλὸν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται. συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον· βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με* τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου. (Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος, τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.) Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ, νόμῳ ἁμαρτίας.

Δ

* al. αἰχμ. τῷ

1 χριστοῦ Φ. 46

2 Φ νοΐ μου. 1

Η' Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα· ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκὶ, ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα, τὰ τοῦ πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς, θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη· διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς, ἔχθρα εἰς Θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ

Β

ὑπο-

ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται. Οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. Εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν, οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα Γ
ὑμῶν, διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν. Ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκὶ, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν· εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. Ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν, Ἀββᾶ Γαλατ. δ. Α
ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ. εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συν- Δ
δοξασθῶμεν. Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώ- Ε
ματος ἡμῶν· τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν. ἐλπὶς δὲ βλεπομένη, οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται τῆς ἀσθενείας ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξώμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις. ὁ δὲ ἐραυνῶν τὰς καρδίας, οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν

1 Ἢ ἐνοικοῦντος. α. ια

2 συγκληρονόμοι. ια.

3 δι. ι

4 τῇ ἀσθενείᾳ. θ. ια

5 προσευξώμεθα. ια

6 κατὰ ὅτι. ε. ι

παύτα σϋνεργεῖ εἰς ἀγαθὸν, τοῖς κ̄ͭ ϖϱοθέσιν κλητοῖς οὖσιν. ὁπ
Ζ οὓς ϖϱοέγνω, καὶ ϖϱοώϱισε συμμόϱφους τῆς εἰκόνος τ̄ͫ υἱοῦ
αὐτ̄ͫ, εἰς τὸ εἶ) αὐτὸν ϖϱωτότοκον ἐν ϖολλοῖς ἀδελφοῖς. οὓς
δὲ ϖϱοώϱισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ
ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε. Τί οὖν ἐϱοῦ-
μεν ϖϱὸς ταῦτα; εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲϱ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ὅσγε γ̄ͤ
ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲϱ ἡμῶν ϖάντων ϖϱέδωκεν αὐ-
τὸν, ϖῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ ϖάντα ἡμῖν [7]χαρίσεται; Τίς ἐγ- 7 χαρίσηται. ϛ
Ησαΐ. ν. Γ καλέσῃ κ̄ͭ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαιῶν, τίς ὁ κατακρίνων;
Χϱιστὸς ὁ ἀϖοθανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθείς, ὃς κ̄ͫ ἔστιν ἐν δε-
Η ξιᾷ τ̄ͫ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲϱ ἡμῶν. Τίς ἡμᾶς χω- ιτ̄
ϱίσει ἀϖὸ τῆς ἀγάϖης τ̄ͦ Χϱιστοῦ; θλῖψις, ἢ στενοχωϱία, ἢ διω-
γμὸς, ἢ λιμὸς, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιϱα; (καθὼς
Ψαλ. μγ. Δ γέγϱαπται, Ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέϱαν, ἐ-
λογίσθημεν ὡς ϖϱόβατα σφαγῆς.) ἀλλ' ἐν τούτοις ϖᾶσιν ὑ-
ϖϱνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαϖήσαντος ἡμᾶς. * ϖέϖεισμαι γὰϱ ὅτι οὔτε * Χειροτ. ε. ια
θάνατος, οὔτε ζωὴ, οὔτε ἄγγελοι, οὔτε ἀϱχαὶ, οὔτε δυνάμεις, οὔτε
ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος, οὔτε τις κτίσις
ἑτέϱα δυνήσεται ἡμᾶς χωϱίσαι ἀϖὸ τῆς ἀγάϖης τ̄ͦ Θεοῦ, τ̄ͦ ἐν
Θ' Χϱιστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυϱίῳ ἡμῶν. Ἀλήθειαν λέγω ἐν ιτ̄
Χϱιστῷ, οὐ ψεύδομαι, συμμαϱτυϱούσης μοι τῆς συνειδήσεώς
μου, ἐν ϖνεύματι ἁγίῳ, ὅτι λύϖη μοί ἐστι μεγάλη, καὶ ἀδιάλει-
Γραῖκ. θ. Α πτος ὀδύνη τῇ καϱδίᾳ μου· ηὐχόμην γὰϱ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα
α. κορ. ιε. Β εἶ) ἀϖὸ τ̄ͦ Χϱιστοῦ ὑπὲϱ τ̄ͦ ἀδελφῶν μου τ̄ͦ συγγενῶν μου κ̄ͭ
Κεφ. β. Γ σάϱκα, οἵτινές εἰσιν Ἰσϱαηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ
Εφεσ. β. Γ διαθῆκαι κ̄ͫ ἡ νομοθεσία, καὶ ἡ λατϱεία, κ̄ͫ αἱ ἐϖαγγελίαι, ὧν οἱ
Β ϖατέϱες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χϱιστὸς, τὸ κ̄ͭ σάϱκα, ὁ ὢν ἐϖὶ ϖάντων
Κεφ. γ. Α. Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. οὐχ οἷόν τε δὲ ὅτι ἐκπέπτω-
β. Ϛμ. β. Ε κεν ὁ λόγος τ̄ͦ Θεοῦ· οὐ γὰϱ ϖάντες οἱ ἐξ Ἰσϱαὴλ, οὗτοι Ἰσϱαήλ·
Γεν. κα. Β οὐδ' ὅτι εἰσὶ σϖέϱμα Ἀβϱαὰμ, ϖάντες τέκνα· ἀλλ' ἐν Ἰσαὰκ
κληθήσεταί σοι σϖέϱμα, τουτέστιν, οὐ τὰ τέκνα τ̄ͦ σαϱκὸς, ταῦτα
Γδματ. ιζ. Δ τέκνα τ̄ͦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐϖαγγελίας λογίζεται εἰς σϖέϱ
Γεν. ιη. Β μα· ἐϖαγγελίας γὰϱ ὁ λόγος οὗτος, Κατὰ τὸν καιϱὸν τοῦτον ἐλεύ-
Γεν. κε. Γ σομαι, καὶ ἔσται τῇ Σάϱϱᾳ υἱός. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα

ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. μήπω γὰρ γεννηθέντων, * μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, (ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Θεοῦ πρόθεσις μένῃ,) οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος ἐρρήθη αὐτῇ, Ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι. καθὼς γέγραπται, Τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαῦ ἐμίσησα. Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ γένοιτο. Τῷ γὰρ Μωσῆ λέγει, Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ. λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραώ, Ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. Ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει. ἐρεῖς οὖν μοι, Τί ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; Μενοῦνγε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, Τί με ἐποίησας οὕτως; ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; εἰ δὲ θέλων ὁ Θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν, καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν· (οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν, ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει, Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου, λαόν μου, καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην, ἠγαπημένην. Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρήθη αὐτοῖς, Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ Θεοῦ ζῶντος. Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ, Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα σωθήσεται. λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ καθὼς προείρηκεν Ἡσαΐας, Εἰ μὴ Κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν.) Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην, κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως· Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασε; Διατί; Ὅτι

Γ Γεν. κε. Γ
Δ Μαλαχ. α. Α
Δ Ἐξοδ. λγ. Δ
Δ Ἐξοδ. θ. Δ
Σοφίας ιε. Β
Ἡσαΐ. με. Β
Ε Ἱερεμ. ιη. Α
Ζ Ὡσηὲ β. Δ
Ζ α. πέτρ. β. Β
Ζ Ὡσηὲ α. Δ
Η Ἡσαΐ. ι. Ε
Η Ἡσαΐ. α. Γ

* αὐτῶν. ια

ὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων νόμου. προσέκοψαν γὰρ τῷ
Ησαΐ. κη. Γ " λίθῳ τῷ προσκόμματος, καθὼς γέγραπται, Ἰδοὺ τίθημι ἐν
α. πέτ. β. Α
Ησαΐ. κη. Δ " Σιὼν λίθον προσκόμματος, καὶ πέτραν σκανδάλου· καὶ πᾶς ὁ
πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσεται.

ι Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ δέησις ἡ
πρὸς τὸν Θεὸν [1] ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν. μαρτυρῶ 1 ὑπὲρ αὐτῶν ἐστιν. ε. κα
γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν· ἀγνο-
οῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην
Γαλατ. Γ. Δ ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. Τέ-
λος γὰρ νόμου Χριστὸς, εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. Μω
σῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας
Λευϊτ. ιη. Α " αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιο-
ἐζεκ. κ. Β
γαλ. γ. Β " σύνη οὕτω λέγει, Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν
Δευτ. λ. Γ " Β οὐρανόν; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν καταγαγεῖν. ἢ, Τίς καταβήσεται εἰς τὸν ἄ-
" βυσσον; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ἀλλὰ τί λέγει, * * ἡ γραφή. ο. μα
Δευτ. λ. Γ " Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου. * στόμα. ε
τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν, ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν
τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι
ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δι
καιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. λέγει γὰρ ἡ γρα
Ησαΐ. κη. Δ " φή, Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσεται. Οὐ γάρ ἐστι
" διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων, πλου
Ἰωὴλ β. Η Γ " τῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. Πᾶς γὰρ ὃς δ' ἂν ἐ-
πραξ. β. Γ
" πικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσεται. Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς
ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκού-
σουσιν χωρὶς κηρύσσοντος; πῶς δὲ κηρύξουσιν, ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι;
Ησαΐ. νβ. Β " καθὼς γέγραπται, Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰ-
ναύμ. α. Δ
" ρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά. Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν
Ησαΐ. νγ. Α " τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει, Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ
ἰω. ιβ. Ζ
" Δ ἡμῶν; Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς· ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος [2] Θεοῦ. ἀλλὰ 2 Χριστοῦ. ε. θ. ι
Ψαλ. ιη. Α " λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγ
" γος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. Ἀλλὰ
Δευτ. λβ. Γ " λέγω, Μὴ οὐκ ἔγνω Ἰσραήλ; πρῶτος Μωσῆς λέγει, Ἐγὼ παρα-
" ζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς.

Ησαΐας ὑ ἀποτολμᾷ, καὶ λέγει, Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, « Ησαΐε ξε. Α
ἐμφανὴς ἐγνώμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι. Πρὸς δὲ τὸν Ἰσ- «
ραὴλ λέγει, Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου « Ησαΐε ξε. Α
πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα. «

ις Λέγω οὖν, μὴ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; Μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, « β. Κορ. ια. Β
φυλῆς Βενιαμίν. οὐκ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὃν προέγνω. Ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή; ὡς ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ, λέγων, Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀ- « β. Βασ. ιθ. Ε
πέκτειναν, καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν· κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου. Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ « γ. Βασ. ιθ. Β
ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. εἰ δὲ χάριτι, οὐκ « Ησαΐε ς. Γ
ἔτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἔτι γίνεται χάρις. εἰ δὲ ἐξ ἔργων, « ματθ. ιγ. Β
οὐκ ἔστι χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔτι ἐστὶν ἔργον. Τί οὖν; ὃ « ἰω. ιβ. Ζ
ι ἐπιζήτει Ἰσραὴλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, « πραξ. κη. Ζ
οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν, καθὼς γέγραπται, Ἔδωκεν αὐ- « Ψαλ. ξη. Γ
τοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν· «
καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ Δαβὶδ Β
λέγει, Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ « Ψαλ. ξη. Γ
εἰς σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς. Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀ- «
φθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς « Ψαλ. ξη. Γ
σύγκαμψον. Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν, ἵνα πέσωσι; Μὴ γένοιτο· «
ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ « ματθ. κα. Γ
παραζηλῶσαι αὐτούς. εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κό- «
σμου, καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλή- «
2 δε. ια ρωμα αὐτῶν; ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν, ἐφ' ὅσον μέν εἰ- «
μι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, εἴπως πα- «
ραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. εἰ γὰρ « ματθ. κα. Γ
ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν, καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσληψις, εἰ «
μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ «
ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ «
δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥί-

Γ ζης ϗ τῆς πότητος τῆς ϑαλάσσης ἐγλύου, μὴ καταπαυχῶ τῶν κλάδων. εἰ δὲ καταπαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ. ἐρεῖς οὖν, Ἐξεκλάσθησαν οἱ κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας. μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μήπως οὐδὲ σοῦ φείσηται. Ἴδε οὖν χρηστότητα ϗ ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας, ἀποτομίαν· ἐπὶ δέ σε χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ ϗ σὺ ἐκκοπήσῃ· ϗ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς· εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, ϗ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν, ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ; Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, (ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι,) ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, ϗ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται, Ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος, ϗ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· ϗ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογήν, ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα ϗ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ. ὥσπερ γὰρ ϗ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νυνὶ δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ· οὕτω ϗ οὗτοι νυνὶ ἠπείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει, ἵνα ϗ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι. συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. Ὦ βάθος πλούτου ϗ σοφίας ϗ γνώσεως Θεοῦ. ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, ϗ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, ϗ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; Ὅτι ἐξ αὐτοῦ ϗ δι' αὐτοῦ ϗ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. ιβ Παρακαλῶ οὖν ιζ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν, θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν· ϗ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς ὑμῶν, εἰς τὸ δο-

Ησαΐου θ.Δ
Σοφίας θ.Γ
ησαΐου μ.Δ
α.κορ.β.Δ
Εφεσ.ε.Δ
α.Θεσ.δ.Α

* οὖν. ια

* ὕστερον. α

ι συσχηματίζεσθαι. θ.ια
2 μεταμορφοῦσθαι. θ.ια

κμαζειν ὑμας τὶ τὸ θέλημα τ̃ Θεοδ τὸ ἀγαθὸν ⁊ εὐάρεσον ⁊ τέλειον. λέγω γὰρ διὰ τ̃ χάριτος * τ δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως. Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν· οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθεῖς, ἀλλήλων μέλη. ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τ̃ πίστεως· εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδιδούς, ἐν ἁπλότητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότητι. Ἡ ἀγάπη, ἀνυπόκριτος. Ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ. Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι. Τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι. Τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί. Τῷ πνεύματι ζέοντες. Τῷ καιρῷ δουλεύοντες. Τῇ ἐλπίδι χαίροντες. Τῇ θλίψει ὑπομένοντες. Τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες. Ταῖς χρείαις τ̃ ἁγίων κοινωνοῦντες. Τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε ⁊ μὴ καταρᾶσθε. Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες. Μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. Προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων. Εἰ δυνατὸν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοὶ, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ, Ἐμοὶ ἐκδίκησις· ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. Ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτ̃. Μὴ νικῶ ὑπὸ τ̃ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ Θεοδ· αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι, ὑπὸ τ̃ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν· ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τ̃ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν. οἱ δὲ ἀνθεστηκότες, ἑαυτοῖς κρῖμα λήψονται. οἱ γὰρ ἄρ-

* ℣ Θεοδ. ῥ. ια

3 Χρίστος. ε

4 Κυείω. α. ῥ. ε. θ. ι. ια

5 Δευτ. ια. ῥ. θ. ια

Β

Γ

Δ

ιε̃

α. Κορ. ιβ. Β
ἐφες. ῥ. Β
α. Γεν̃. ῥ. Γ
Ματθ. ζ. Α
β. Κορ. θ. Β
Ἀμὼς ε. Δ
Ἐφεσ. ῥ. Α
α. πετ̃. β. Γ
α. Γεν̃. ι. Β
β. Πετ̃. ε. Β
Λευ. ιη. Α
Κεφ. ιε. Ż.
α. κορ. ιϛ. Α
Ἐσδρ. ιγ. Α
β. πετ̃. ῥ. Γ
Ματθ. ε. Η
Γαρσιμ. γ. Α
ἡσαΐου ε. Γ
Ματθ. ε. Ż
β. Κορ. η. Δ
Ἐσδρ. ιβ. Δ
Ἐκκλησιαστικοδ κη. Α
ματθ. ε. Ż
Δευτ. λβ. Ε
Ἐσδρ. ι. Ż
Γαρσι. κε. Γ
α. Γεν̃. β. Γ
σοφ. ϛ. Α

χοντες ὐκ εἰσὶ φόβος τ̃ ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τ̃ κακῶν. Θέλῃς δὲ μὴ φοβεῖσθαι τ̀ ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· Θεοῦ γάρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ
Β τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ. οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ· Θεοῦ γάρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πρᾶσσοντι. διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργήν, ἀλλὰ ϗ διὰ τ̀ συνείδησιν. διὰ τοῦτο γὰρ ϗ φόρους τελεῖτε· λῃτουργοὶ γὰρ Θεοῦ
Ματθ.κβ.Γ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες. Ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς· τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος, τὸ τέλος· τῷ τὸν φόβον, τὸν φόβον· τῷ τὴν τιμήν, τὴν τιμήν. Μηδενὶ μηδὲν
Γ ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκε. τὸ γάρ, Οὐ μοιχεύσῃς, Οὐ φονεύσῃς, Οὐ κλέψῃς, Οὐ ψευδομαρτυρήσῃς, Οὐκ ἐπιθυμήσῃς, καὶ εἴ τις ἑτέρα
Ἐξοδ.κ.Γ
δευτ.ε.Β
Λευϊτ.ιθ.Δ
ματθ.κϛ.Δ
μδρ.ιβ.Γ
γαλ.ε.Κ
ἰακ.ϛ.Β
α.Τιμ.α.Δ
ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται. πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. καὶ τοῦτο, εἰδότες
Δ τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, ϗ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι ϗ ζήλῳ· ἀλλ ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν
Λουκ.κά.Η
παροιμ.κΓ.Γ
Γαλ.ε.Γ
α.πέτ.β.Γ
Χριστὸν, καὶ τ σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

ιδ Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουδενείτω, καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω. ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ
Ἰακ.δ.Δ
στήκει ἢ πίπτει. σταθήσεται δέ· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς στῆσαι αὐτόν. Ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω. ὁ φρονῶν τ ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ· καὶ ὁ μὴ φρονῶν τ ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρο-
Β νεῖ. ὁ ἐσθίων, Κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, ϗ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν

ι φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. ϛ
β τῶν. α

ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ
Κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκο-
μεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν·
1 ἔζησεν. ϖ. εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ [1]ἀνέζησεν, ἵνα καὶ νε-
κρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ
σὺ πῶς ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ παρασταθησόμεθα τῷ β.Κορ.ε.Β
βήματι τοῦ Χριστοῦ· γέγραπται γάρ, Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι " Ησαΐ.με.Β
ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ " φιλιπ..β.Β
* ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. α Θεῷ. Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ. "Γ
Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ,
μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. Οἶδα καὶ
πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ
2 γρ. λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν. εἰ [2]δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀ-
δελφός σου λυπεῖται, οὐκ ἔτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς· μὴ τῷ α.Κορ.ι.Δ
βρώματί σου ἐκεῖνον ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε, μὴ
βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν· οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ, βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ
3 Σύρ. ν ἐν πνεύματι ἁγίῳ· ὁ γὰρ ἐν [3]Συρίᾳ δουλεύων τῷ Χριστῷ, εὐάρε- Δ
στος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης
διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. Μὴ ἕνεκεν βρώ-
ματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάντα μὲν καθαρά, ἀλλὰ Τιτ.α.Δ
κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι. καλὸν τὸ α.Κορ.η.Δ
μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσ-
κόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. Σὺ πίστιν [4]ἔχεις; κατὰ σαυτὸν ἔχε
4 ἔχις. ϖ. ἐκ ἐρωτήματος ὡς. ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμά-
ζει. ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πί-
στεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν. [5]

5 ἐν ζῶσι δὲ βύρομι ἐν πᾶσι τοῖς αὐτοῖς ιη χαράφοις κεχαραγμένα τάδε, Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν προφητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, μόνῳ σοφῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. γεγραμμένον ἐν βιβλίῳ ἁγίῳ. ιε Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων
βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ἕκαστος γὰρ ἡμῶν τῷ πλη-
σίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν· καὶ γὰρ ὁ Χρι- Ψδ.ξη.Β
στὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλά, καθὼς γέγραπται, Οἱ ὀνειδισμοὶ " τῶν ὀνειδιζόντων σε, ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς " τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς

ι δὲ. εγ. ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς οὐδὲ τὸ δ, οὐδὲ τὸ δ, γέγραπται.

α.Κορ.α.Β Β ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δώη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν
ἀλλήλοις, κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δο-
ξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. διὸ
προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβε-
το ἡμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ. Λέγω δὲ Ἰησοῦν Χριστὸν διάκονον 2 περ. α.ε.
γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι
τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων· τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν
Ψαλ.ιζ.Δ » Θεὸν, καθὼς γέγραπται, Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνε-
β.Βασ.κϛ.Δ
» Γ σι, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. Καὶ πάλιν λέγει, Εὐφράνθητε ἔ- * Κύριε.α.ρ.ιζ
Ψαλ.ρις.Α » θνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν, Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ
» ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. Καὶ πάλιν Ἡσαΐας
Ησαΐ.ια.Γ » λέγει, Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ'
» αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πά-
σης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν
τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου. Πέπεισμαι δὲ, ἀδελ-
φοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγα-
θωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ 3 ἀλλή- 3 ἀλλους. α.ε.ια
Δ λους νουθετεῖν. Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ
μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν
μοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς * τὰ * παύτα. θ
ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προ-
φορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
Ἔχω οὖν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς Θεόν· οὐ γὰρ τολ-
μήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπα-
κοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν
δυνάμει πνεύματος 4 Θεοῦ, ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύ- 4 ἁγίου. πα
Ε κλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χρι-
στοῦ, οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομά-
σθη Χριστὸς, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ· ἀλλὰ, κα
Ησαΐ.νβ.Δ » θὼς γέγραπται, Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ
» ἀκηκόασι, συνήσουσι. Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς. νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις,
Κεφ.α.Β. ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ὡς
Ζ ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω

γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλὴμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις· εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἰερουσαλήμ· εὐδόκησαν γάρ, καὶ ὀφειλέται αὐτῶν εἰσιν· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς Σπανίαν. οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς, ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἐλεύσομαι. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς (ΝΝ) Θεὸν, ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἡ εἰς Ἰερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις, ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. Κεφ.α.Β

Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς, ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρήζῃ πράγματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ ἐμοῦ. Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, (οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου (ΝΝ) ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν,) καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον (ΝΝ) ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας εἰς Χριστόν. Ἀσπάσασθε Μαρίαμ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς. Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. Ἀσπάσασθε Ἡρῳδίωνα τὸν συγγενῆ μου. ις' Κεφ.α.Β β.Κορ.α.Β Η Κεφ.α.Β

1 Πείσκαν. ε. θ. ια. ιγ

2 Ἀσίας. ε

3 ἐν Χριστῷ. ζ

Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατροβᾶν, Ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ [4]Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, [4] Ἰουλίαν. ις΄ [ς] Νηρέαν. α

α. Κορ. ις. Δ
β. κορ. ιγ. Δ
α. πετρ. ε. Δ

Γ καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι* τοῦ Χριστοῦ. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν· οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο. Χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. * ἀμήν. κα

Γραῖς. ις. Α

Δ Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. α

Ματθ. κε. Γ
ἐφεσ. γ. Β
β. Τιμ. α. Γ
πετ. α. Α
α. πετ. α. Δ

Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στερεῶσαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου (φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος,) μόνῳ σοφῷ Θεῷ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.* ἀμήν. α. * τ. αἰῶνων. α

Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ πρώτης ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ἐφέσου τῆς Ἀσίας, ἐωρακὼς αὐτοὺς ἤδη καὶ διδάξας, ἀκουσμάτων δὲ ὅμως περὶ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης. ἡ δὲ προθεσις τῆς ἐπιστολῆς ὅτι ἡ αὐτη. Κορίνθιοι ὄντες φιλοσοφίας στασιάζοντες ἐχίζοντο τῇ γνώμῃ, καὶ λοιπὸν ἦν ἐν αὐτοῖς σχίσματα, καὶ ὄντων σχισμάτων, προβλέποντο ὑπὸ λαβόντα τὴν μητέρα. ἐμοὶ δὲ ἤθελον καταλιμπάνειν τὰς ἰδίας γυναῖκας, προφάσει τῆς ἐγκρατείας. τινὲς δὲ καὶ ἐν εἰδωλείοις ἤσθιον, ὡς ἀδιαφόρων ὄντων τῶν εἰδωλοθύτων. ἐμοὶ μὲν ἐθεώρουν, τοῖς δὲ λαλοῦσιν ὡς γλώσσας ἐθαύμαζον. καὶ τέλος, ἐπάτουντο καὶ εἰς τὸ περὶ τῆς ἀναστάσεως μυστήριον, λέγοντες μὴ ἐγείρεσθαι τὴν σάρκα ταύτην. τούτων πάντων ἐν Κορίνθῳ κινουμένων, γράφουσιν οἱ λοιποὶ τῷ ἀποστόλῳ. καὶ λοιπὸν περὶ πάντας μὲν γράφει· καὶ περὶ τοῦτο μὲν μάρτυρας αὐτοῖς ἐν φρονήσει καὶ γνώσει, ὅτι ἀποδέχεται δὲ αὐτοὺς ποιοῦντας τὰ σχίσματα, ἐμὲ δὲ συμβουλεύει μὴ ἐν λόγῳ τὴν ἀρετὴν, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ δυνάμει ἡγεῖσθαι. ἔπειτα ὑπὲρ μήσας τοῦ τὴν μητέρα λαβόντα, καὶ παραινέσας μὴ ἔχειν κρίματα πρὸς ἑαυτούς, λοιπὸν περὶ ὧν ἔγραψεν ἀποκρίνεται· περὶ μὲν τοῦ γάμου, ἄρρητον διδάσκων εἶναι τὴν συζυγίαν, καὶ ἐν χαρᾷ μόνῳ χολάζειν διὰ τὴν σύχλησιν. διὰ δὲ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς τὴν ἐγκράτειαν, γράφει περὶ παρθενίας, ὅτι οὐκ ἀνάγκην, ἀλλὰ πειθοῖ τοῦτο γινέσθω. εἶτα περὶ τῶν εἰδωλοθύτων, ἵνα μὴ καταχρῶνται τῇ γνώσει, ἀλλὰ τῇ ἀγάπῃ πολιτεύωνται. κωλύει οὖν τὰ ἐν εἰδωλείῳ συμπόσια, ἵνα μὴ σκανδαλίζωνται οἱ μικροί. εἶτα περὶ τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων γράφει, ἵνα μὴ διαφέρωνται ἐν τοῖς χαρίσμασι, μηδὲ προκρίνωσι τί ἔλαττα χάρισμα τόδε, ἢ ἕλαττος τόδε. πάντα γὰρ ἓν αὐτοῦ πνεύματος εἶναι λέγει. καὶ λοιπὸν περὶ ἀναστάσεως διδάσκει, ὅτι ἡ σὰρξ ἐγείρεται, ἀποθνήσκουσα μὲν σαρκὶ, ἐγείρεται δὲ ἄφθαρτος καὶ τῷ τοῦ Θεοῦ χαρίσματι. τῷ δὲ ἀναστάσει, ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Χριστοῦ, στοιχήσει. καὶ τέλος, παραινετικὸς ὁ λόγος εἰς τὰ ἤδη γράφει, καὶ περὶ λογίας τε εἰς τοὺς ἁγίους προσφέλλει, καὶ οὕτως τελεῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ἔχοντάπινας ὑποδιαιρέσεις.

Περὶ πλειόνων καὶ διαφόρων ἡ ἐπιστολὴ διόρθωσιν ἔχει τῶν Κορινθίων ἡμαρτημένων.

α' Μετὰ τὸ προοίμιον, περὶ τῶν μὴ δίχα θεὸν πρὸς ἀνθρώπους ὄντα φιλοδοξίας τε καὶ σοφίας ἀνθρωπίνης. Ἐν ᾧ, Περὶ θείας σοφίας. Περὶ λειτουργῶν. Περὶ τοῦ μὴ κρίνειν διδασκάλους. Περὶ τοῦ μὴ ἐπαίρεσθαι.

β' Κατὰ πόρνων καὶ πορνείας, καὶ τῶν τούτοις κοινωνούντων.

γ' Περὶ ὧν μὴ δεῖ θαι δικῶν, καὶ ζῶντα ἐπὶ ἀπίστων. Ἐν ᾧ, Περὶ τοῦ μὴ πορνεύειν.

δ' Περὶ γάμου καὶ χηρείας καὶ ἀγαμίας. Ἐν ᾧ, Περὶ τοῦ μὴ χωρίζεσθαι ἄνδρας τῶν γυναικῶν, μηδὲ εἰ ἄπιστοι εἶεν οἱ ἕτεροι. Περὶ ἀγνείας καὶ δισγαμίας.

ε' Περὶ διαφορᾶς εἰδωλοθύτων, καὶ ἀποχῆς δαιμονικοῦ συσσίτου. Ἐν ᾧ, Περὶ τῆς ἑαυτοῦ πολυπλόκου συμφορᾶς. Περὶ ὧν μὴ κοινωνεῖν δαίμοσι. Περὶ τῆς ἀδιαφορεῖν ἐν δείπνοις καὶ κλίσεσιν.

ς' Περὶ χάσματος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν δυχαῖς καὶ προφητείαις

ζ' Περὶ κοινωνίας θεοφορήτοις, οὐ πλησμονικῆς.

η' Περὶ διαφορᾶς χαρισμάτων καὶ οἰκονομίας αὐτῶν. Ἐν ᾧ, Περὶ ἀγάπης ὡς μείζονος χαρίσματος. Περὶ προφητείας, ὡς μείζονος γλώσσης.

θ' Περὶ ἀναστάσεως σωμάτων καθολικῆς. Ἐν ᾧ, Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ διορθώσεως, καὶ ἀποκαταστάσεως. Ὁμοίωσις τῶν ἀναστημένων πρὸς τὰ ἀναφύσιμα σπέρματα. Περὶ τῆς εἰς δόξαν καὶ δυνάμιν ἀλλαγῆς.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

ΠΑΥΛΟΣ κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, (καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν,) ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πιστὸς ὁ Θεὸς, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι· λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει, ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. * Μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον, ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβαπτίσθητε. ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα· οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου,

Γραῖ. α. Β
Ἐφεσ. α. Α
β. Ζιμ. α. Γ
πτ. β. Γ
κολ. α. Γ
α. Θεσ. δ. Β
β. Τιμ. β. Γ

Κολ. α. Β.
καὶ β. Β

Τιτ. β. Γ
φιλιπ. γ. Δ
α. Θεσ. γ. Δ.
καὶ ε. Δ

α. Θεσ. ε. Δ

Β

Ρωμ. ιε. Β
φιλιπ. γ. Δ

Γραῖ. ιη. Ζ

Γραῖ. ιη. Β

Γ

1 κήρυγμα. ις

ᾱ

* μὴ. ια

2 ἐβαπτίσθητε. δ. ε καὶ, ἐβαπτίσθη. ια

ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστι. γέγραπται γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. Ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι, καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν· ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἔθνεσι δὲ μωρίαν· αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν. ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ, ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί. Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά· καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις· ἵνα, καθὼς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.

Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας, καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ· οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς· καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως, ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ. Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων, ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ

Γ Ησ. ε. Α
Ρωμ. α. Γ
" Ησαΐ. κθ. Ε
" Ησαΐ. λγ. Γ
" Ματθ. ιβ. Γ
Δ
Ιαχ. β. Α
Ιω. ς. Ε
Γερεμ. κγ. Α
Γερεμ. θ. Η
" β. κορ. ι. Δ
β'
Γραξ. ιη. Α
Κεφ. α. Γ
β. πτ. α. Γ
Β

3 ἔθνεσι. al. τοῖς
4 τῷ Θεοῦ. al.
1 μυστήριον. al. μαρτύριον
al. ια

Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν, ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον
Ησαΐου ξη.Β » τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, Ἃ ὀφθαλμὸς
»Γ οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη,
» ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν,
εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ
β.Γιτ.α.Γ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν, ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου, πνευ- 2 διδαχῆ.ια
ματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστι, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. Ὁ δὲ πνευματικὸς
Γαρσι.κζ.Γ
Ησαΐου μ.Δ » ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. Τίς γὰρ
σοφίας θ.Γ » ἔγνω νοῦν Κυρίου ὃς συμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ
ρωμ.ιε.Δ Γ ἔχομεν. Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ· γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ ἠδύνασθε, ἀλλ' ἰ.τ.ια
οὐδὲ ἔτι νῦν δύνασθε· ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; ὅταν γὰρ λέγῃ τις, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου· ἕτερος δέ, ἐγὼ Ἀπολλῶ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; τίς οὖν ἐστι Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς, ἀλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ
B Κύριος ἔδωκεν; Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ηὔξανεν. ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ
Ψαλ.ξα.Δ αὐξάνων Θεός. ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν· (ἕκαστος δὲ τὸν
γαλ.ε.Β ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον.) Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε. Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδο-
Γ μεῖ. θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κεί-
μενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός. Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέ-

λιον

λιον τοῦτον, χρυσὸν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην· ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκιμάσει. εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐποικοδόμησε, μισθὸν λήψεται· εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω. εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός· ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστι. γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. Καὶ πάλιν, Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν ὅτι εἰσὶ μάταιοι. Ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλώς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν ἐστιν· ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ. Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ, καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ· ὧδε λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω· οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα· ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με, Κύριός ἐστιν. ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τινα κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλὼ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ

Δ Κεφ. ε. Δ
β κεφ. ε. Δ

« Γ ὠβ ε. Γ
« Ψαλμ. ιη. Β
«

ΔΓ β. Κορ. ε. Α

1 Ζητεῖται. ε. ια. ιε

Ματθ. ζ. Α
ῥαμ. β. Α

Β

ἀπέλοις καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ
φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔν-
Γ δοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν, καὶ
διψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦ-
Γραῤ.κ.Η μεν, καὶ κοπιῶμεν, ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδορού-
α.Θεσ.β.Β μενοι, εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι, ἀνεχόμεθα· βλασφημούμε-
β.Θεσ γ.Β
Ματθ.ε.Η νοι, παρακαλοῦμεν. ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθη-
μεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γρά-
φω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ· ἐὰν γὰρ μυ- 2 νουθετῶν.ε.κα
ρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας·
Δ ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα.
Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. *διὰ τοῦτο ἔπεμ- *καθὼς ἐγὼ
ψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστί τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυ- Χριστοῦ.κα
ρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ, *καθὼς *Ἰησοῦ.ᾳ.ε.κα
πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ
μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθησάν τινες· ἐλεύσομαι δὲ ταχέως
Γραῤ.ιη.Α πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον
ἰακ.δ.Δ τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βα-
α.Θεσ.α.Γ σιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω β'
πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ, πνεύματί τε πραΰτητος.

ε̄ Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία οἵ-
Δβλίτ.ιη.Β τις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ ᾱ.
πατρὸς ἔχειν· καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον
ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιή-
Κλλ.β.Α σας. Ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι,
ἤδη κέκρικα ὡς παρών, τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον, ἐν τῷ
Β ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σὺν τῷ ἐμοὶ πνεύματι, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
α.Τιμ.α.Δ στοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρ-
κός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου *Ἰησοῦ. Οὐ *ιμᾶς.ια
*Χριστοῦ.α.ια
Γαλ.ε.Β καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ
φύραμα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ᾱ.ι.ιγ.ια
Γ ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡ-
μῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός. ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ

παλαμᾶ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας. Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις· καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ ἅρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν· νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς κρίνει. Καὶ ἐξαρεῖτε πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτι γε βιωτικά; βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε. πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν σοφός, οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ; ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων. ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ τοῦτο ἀδελφούς; Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι Θεοῦ βασιλείαν κληρονομήσουσι; μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενοκοῖται, οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσουσι. καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαί τινος. Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι· ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἤγειρε, καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν, μέλη Χριστοῦ ἐστιν; ἆρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ, ποιήσω

Δ

Β

Γ

1 Ἠ. 1. 17

2 κρινῶ. ℳ. ε. θ. 1
3 ἐξαίρετε. ε. θ
ἐξαρεῖτε. α
ἐξάετε. ια

γ'

ς'

* Ἠ. ℳ. ια

1 ἔνι. ϖ.

* καὶ. ℳ

ϖ.

Ματθ. ιη. Β
Β. Ησ. γ. Δ

Ματθ. ε. Ζ
λδκ. ς. Δ
ῥωμ. ιβ. Δ
α. Θες. ℳ. Β

Γαλ. ε. Δ.

Τιτ. γ. Α

Κεφ. ι. Ε

Ρωμ. ς. Α

Δ πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο. Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ
Γεν.β.Δ πόρνῃ, ἓν σῶμά ἐστιν; Ἔσονται γάρ φησιν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.
ματθ.ιθ.Α » ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ, ἓν πνεῦμά ἐστι. Φεύγετε τὴν πορ-
μαρ.ι.Α νείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώμα-
ἐφεσ.ε.Η τός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. Ἢ οὐκ οἴδα-
Κεφ.γ.Δ τε ὅτι [2]τὸ σῶμα ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν
β.κορ.ς.Δ οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς.
Κεφ.ζ.Δ. δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι
α.πέτ.α.Δ ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ. Περὶ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν
Ζ ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕ-
καστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα
α.Κορ.γ.Β ἐχέτω. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν [1]ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδι- 1 ὀφειλὴν.ε.
δότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώμα-
τος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώ-
ματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ
μήτι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάσητε τῇ νηστείᾳ ε.ια.
καὶ τῇ προσευχῇ· καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ἵνα μὴ
πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Τοῦτο δὲ
Β λέγω κατὰ συγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν· θέλω δὲ πάντας ἀν-
θρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ
Θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ ἐκεῖνος. Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς
χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ· εἰ δὲ οὐκ ἐγκρα-
τεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.
Ματθ.ε.Γ Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ Κύριος, γυ-
καὶ ιθ.Β ναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι· ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω
μαρ.ι.Β ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω· καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ
λουκ.ιϛ.Δ ἀφιέναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ Κύριος, εἴ τις ἀδελ-
φὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐ-
Γ τοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ
αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν· ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄ-
πιστος ἐν τῷ ἀνδρί· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι,
νυνὶ δὲ ἅγιά ἐστιν. εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω. οὐ δεδού-
λωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ ιζ

κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός. Τί γὰρ οἶδας γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεὸς, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ Κύριος, οὕτω περιπατείτω· καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. Περιτε- Δ
τμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω· ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη; μὴ περιτεμνέσθω. Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. Δοῦλος ἐκλήθης; μή σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. ὁ γὰρ ἐν Κυ- Κεφ. ς. Δ
ρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ α. πτ. α. Δ
ἐλεύθερος κληθεὶς, δοῦλός ἐστι Χριστοῦ. Τιμῆς ἠγοράσθητε, μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ τῷ Θεῷ. Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Ε
Κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς εἶναι. νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. Δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα. ἐὰν δὲ καὶ γήμῃς, οὐχ ἥμαρτες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ ἥμαρτε· θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι. ἐγὼ δὲ ὑμῶν
φείδομαι. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, * ὁ καιρὸς 2 συνεσταλμένος· τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας, ὡς μὴ ἔχοντες Ζ
ὦσι, καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες· καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι. παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. ὁ ἄγα-
μος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ἀρέσῃ τῷ Κυρίῳ· ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῇ γυναικί. μεμέρισται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν
αὐτῶν συμφέρον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχήμον καὶ 4 εὐπρόσεδρον τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως. Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ

* ὅτι. ᾗ. ια
2 συνεσταλμένος τὸ λοιπόν ἐστιν, ἵνα. ϖ.

3 γυναικὶ, καὶ μεμέρισται. ℭ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος ᾗ ἡ παρθένος μεριμνᾷ. ε. ια

4 εὐπάρεδρον. α. θ. ια. ἀπ' ἀγ, εὐπροσέδρευτον. ᾗ. ϛ

ἁμαρτάνῃ· γαμείτωσαν. ὃς δ' ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ· ὥστε καὶ ὁ γαμίζων, καλῶς ποιεῖ· ὁ δὲ μὴ γαμίζων, κρεῖσσον ποιεῖ. Γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν Κυρίῳ· μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν. Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ιε ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. εἴ τις δοκεῖ ἐγνωκέναι τι, οὔπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς δεῖ γνῶναι· εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς· καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ, εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, (ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ, καὶ κύριοι πολλοὶ,) ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεὸς ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις. τινὲς δὲ τῇ συνηθείᾳ τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται. βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παραστήσει τῷ Θεῷ· οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν· οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα. Βλέπετε δὲ μή πως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη προσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν; οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε. Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω. Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐχὶ Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς

Ρωμ. ζ. Α
α. Θεσ. δ. Β
Β
Γ
Ρωμ. ιδ. Γ
Ρωμ. ιδ. Δ
θ'

5 ποιήσ. ε
6 ποιήσ. ε
7 ποιήσ. ε
1 παραστήσ. δ. κα
2 ἀσθενήσ. ε. κε
1 ἐλεύθερος. δ. κα
2 ἀπόστολος. δ. κα

ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί, Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ Κηφᾶς; ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ἐν γὰρ τῷ Μωσέως νόμῳ γέγραπται, Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ, ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν, ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι. εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μή τινα ἐγκοπὴν δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; Οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν, ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν· ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτω γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ δέ μοί ἐστιν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. Τίς οὖν μού ἐστιν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω. καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος (μὴ ὢν ἄνομος Θεοῦ, ἀλλ' ἔννομος Χριστοῦ) ἵνα κερδήσω ἀνόμους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς

Β

Γ

Δ

ἀντ. κε. Α α. ἁμ. ε. Γ

3 ἀγῶν, ἐπ' ἐλπίδι δὲ μελέχν. εἰ ἡμεῖς. ια

Ρωμ. ιε. Ζ

ἀντ. ιη. Α

4 ἐγὼ μοι. ε. θ. ια

* μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον. ια

πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. Τοῦτο δὲ ποιῶ
διὰ τὸ εὐαγγέλιον, * ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. Οὐκ οἴδατε * τῶ Θεοῦ .κε
ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες, πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβά-
νει τὸ βραβεῖον; οὕτω τρέχετε ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνι-
ζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέ- ϛ.
φανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. Ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέ-
χω, ὡς οὐκ ἀδήλως· οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων· ἀλλ' ὑπω- ϛ ὑπωπιάζω.τ
πιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύ-
ī ξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀ- Ιδ. ϛ
Α'εκθμ.θ.Γ γνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην
Ἐξοδ.ιγ.Δ ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν
Ἐξοδ.ιγ.Ζ Μωσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πάν-
Ἐξοδ.ις.Δ τες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ
Ἐξοδ.ιζ.Β πόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολου-
θούσης πέτρας· ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός. ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείο-
Α'εκθ.κϛ.Α σιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.
Β Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμη-
Α'εκθμ.ια.Α τὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. Μηδὲ εἰδωλολάτραι
Ἐξοδ.λβ.Β » γίνεσθε, καθώς τινες αὐτῶν, ὡς γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φα-
Α'εκθμ.κε.Β » γεῖν καὶ πεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. Μηδὲ πορνεύωμεν, καθὼς
τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χι-
Α'εκθ.κα.Β λιάδες. Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς καί τινες αὐ-
Α'εκθ.ιη.Ζ τῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. Μηδὲ γογγύζε-
ἰούδα Β
Γ τε, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλο-
θρευτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις· ἐγράφη δὲ ² ὑπὲρ συνέ
πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν. βαινεν. β.κε
Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ. πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ
εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πει-
ρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ
τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. ³ διόπερ, ἀγαπητοί ³ διὸ, ἀδελφοί
Δ μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας· ὡς φρονίμοις λέγω· μου ἀγαπητοί. α
κρίνατε ὑμεῖς ὃ φημι· τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν,
οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; ⁴ τὸν ἄρτον ὃν κλῶ- ⁴ ὁ ἄρτος. α
μεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; ὅτι εἷς ἄρτος,

ἓν σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν. ⓘ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου με-
τέχομεν. Βλέπετε ⓝ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς
θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσί; Τί οὖν φημι; ὅτι εἰδωλόν,
τί ἐστιν, ἢ ὅτι εἰδωλόθυτον, τί ἐστιν; ἀλλ' ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμο- Ε
νίοις θύει καὶ οὐ Θεῷ. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων
γίνεσθαι. οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαι-
μονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης
δαιμονίων. Τί παραζηλοῦμεν τὸν Κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐ-
τοῦ ἐσμεν; πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα Κορ.ς.Γ
μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, Φιλιπ.β.Γ
ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ⓝ Ζ
ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν· τοῦ γὰρ Κυρίου Ψαλ.κγ.Α
ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων,
καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μη-
δὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο
εἰδωλόθυτόν ἐστι, μὴ ἐσθίετε, δι' ἐκεῖνον ⓝ μηνύσαντα, καὶ τὴν
συνείδησιν· τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς· συνεί- ια.
δησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. Ἵνα τί γὰρ ἡ Η
ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; εἰ δὲ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; Κολοσ.γ.Γ
Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ
ποιεῖτε. Ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι καὶ τῇ ἐκ-
κλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν
τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι.
γ Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ. Ἐπαινῶ δὲ ια β.Θεσ.γ.Β
ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδω-
κα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις κατέχετε. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι
παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστι· κεφαλὴ δὲ γυναικὸς Εφεσ.ε.Β
ὁ ἀνήρ· κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ, ὁ Θεός. πᾶς ἀνὴρ προσευχόμε-
νος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφα-
λὴν αὐτοῦ· πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα
ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς.
ἓν γάρ ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ· εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται Β
γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶ- ια.

σθαι, καὶ τὰ καλυπτέσθω. ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν· οὐ γὰρ ἔστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. (διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, διὰ τοὺς ἀγγέλους.) πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς ἐν Κυρίῳ· ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε, πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι; ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστιν· γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε. Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστι Κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει. μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν, ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; οὐκ ἐπαινῶ· ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο, Ματθ. κϛ. Γ ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον, ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυ-

Γεν. β. Δ

Γ

Δ

Ε

Μαθ. κϛ. Γ
μαρ. ιδ. Γ
λουκ. κβ. Β

Ζ

Ἰω. ϛ. Ζ

1 Φθάνειν λέγω ἐκ ἐπαρῳῶν. ε. ια

* τοῦ Κυρίου ζ. 1. 16

εἰου. Δοκιμαζέτω ὃ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τῆς ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Η
Κυρίου. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄῤῥωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα. κρινόμενοι δὲ, ὑπὸ τοῦ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλοις ἐκδέχεσθε· εἴ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρῖμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

η Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοὶ, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. ιβ
οἴδατε ὅτι *ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι Θεοῦ Μαρ.θ.Ζ
λαλῶν, λέγει ἀνάθεμα 1Ἰησοῦ, καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν 2Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος· καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ἐστὶ Θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον· ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα· ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι· ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι· ἄλλῳ δὲ ἐνερ- Β
γήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν· πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ Ρωμ.ιβ.Α
ἑκάστῳ καθὼς βούλεται. Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἓν ἐστι, καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνὸς πολλὰ ὄντα ἓν ἐστι σῶμα· οὕτω καὶ ὁ Χριστός. καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι, εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ πάντες εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος, ἀλλὰ πολλά. ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμὸς, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοὴ, ποῦ Γ

1 Ἰησοῦ. ι
2 Κύριος Ἰησοῦ. ι
*ὅτε. α. ηλ. ι
θ. ια

ἡ ὄσφρησις; νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; νυνὶ δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί, Χρείαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσί, Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω· ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά ἐστι· καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμοτέρα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις περισσοτέραν τιμὴν περιτίθεμεν· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει. τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν, οὐ χρείαν ἔχει. ἀλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ ὑστερουμένῳ περισσοτέραν δοὺς τιμήν, ἵνα
Δ μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη. καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, [3]συμπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, [4]συνχαίρει πάντα τὰ μέλη. Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. καὶ οὓς μέν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάντες δυνάμεις; μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι; μὴ πάντες διερμηνεύουσι; ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ [5]κρείττονα· καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν
Ε ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι. Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον· καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ
Β τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ
Γ τῇ ἀδικίᾳ, συνχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει· ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. [1]εἴτε δὲ προφητεῖαι καταργηθήσονται, εἴτε γλῶσσαι παύσονται,

3 συμπάσχει. a

4 συνχαίρει. a

5 μείζονα. q. e. ια

1 εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. 1. Cor. 13

Ephes. 4. Γ

2 δξ. α. θ. ι. ιγ. ιε εἴτε γνῶσις καταργηθήσεται· ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀ- Δ

* ὡς. α. ιε νὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου* ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπὶς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα, μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη. Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ ιη

τὰ πνευματικὰ, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· ὁ γὰρ λαλῶν

1 γλώσσης. ια * ἀνθ. ια γλώσσῃ, οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ τῷ Θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει,* πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. Ὁ λαλῶν γλώσσῃ, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων, ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων γὰρ ὁ προφητεύων, ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. Β

Νυνὶ δὲ, ἀδελφοὶ, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ; Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς, εἴτε κιθάρα, ἐὰν διάστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον· καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον; οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ἐστιν ἐν κό- Γ

σμῳ, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον· ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν, ἐν ἐμοὶ βάρβαρος· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευ- ε.

μάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε, ἵνα περισσεύητε. Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσσῃ, προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ· ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι. Τί οὖν ἐστι; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ

τῷ νοΐ· ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν
τόπον τοῦ ἰδιώτου, πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπει-
Δ δὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε. σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς· ἀλλ' ὁ ἕτερος
οὐκ οἰκοδομεῖται. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον
γλώσσαις λαλῶν· ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους [2] διὰ τοῦ 2 ὧν τοί. ση. θ. ιε
νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λό-
γους ἐν γλώσσῃ. Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν,
Ματθ. ιη. Α ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε. ἐν τῷ νό-
Ησαΐ. κη. Γ » μῳ γέγραπται, Ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν [4] ἑτέροις 3 ἑτέρων. ση. ε. ιε
» λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί μου, λέ-
» γει Κύριος. Ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν,
Ε ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πι-
στεύουσιν. Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ
πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐ-
ροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις
ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάν-
των, τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται, καὶ ε. ια
οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ Θεῷ, [4] ἀπαγγέλ- 4 ἀναγγέλων. ι
λων ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι. Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; ὅταν
συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν
Ζ ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδο-
μὴν γινέσθω. Εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς,
καὶ διαμέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτής,
σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ. Προφῆται 14.29
δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· ἐὰν δὲ
ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω· δύνασθε
γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσι, 5 ἕκαστοι. ε
καὶ πάντες παρακαλῶνται· καὶ πνεύματα προφητῶν προ-
φήταις ὑποτάσσεται· οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ Θεὸς, ἀλλ'
α. Τιμ. β. Δ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων.* Αἱ γυ- * διδάσκω. ια
14.34 Η ναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέρ- ι. ση.
Γεν. γ. Γ πεται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλὰ [7] ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέ- 6 ἐπιτρέπεται. ση. ια
γει. εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερω- 7 ὑποτάσσεσθαι. ση. ια
τάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι γυναικὶ ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. ἢ ἀφ'

ὑμῖν ὁ λόγος τ̃υ Θεοῦ ἐξῆλθεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι τ̃υ Κυρίου εἰσὶν ἐντολαί· εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω. ὥστε ἀδελφοί * ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσης μὴ κωλύετε. πάντα * δὲ εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

*μου. θ.ι.ια

*δὲ. λ.ια

θ′ 15 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ιε Γαλ.α.Β
ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε, δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τ̃ν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα· ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ ἐκοιμήθησαν· ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν· ἔσχατον δὲ πάντων, ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί. ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τ̃ν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τ̃ Θεοῦ· χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ Β
ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλὰ ἡ χάρις τ̃ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα * τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τ̃ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τ̃ Θεοῦ ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστόν· ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται· εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν, ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ, Γ
ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τ̃ν κεκοιμημένων ἐγένετο· ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις

κ.

κ.α.Γ
Ἐφ.κ.α.Β

νεκρῶν· ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν
α.Θεσ.κ.Δ τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται· ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγ-
ματι, ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐ-
τοῦ· εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ πα-
τρί· ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ
Ψαλ.ρθ.Α » δύναμιν· δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρις οὗ θῇ πάντας
ἑβρ.α.Δ.
καὶ ι.Γ » τοὺς ἐχθροὺς * ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ἔσχατος ἐχθρὸς κατ- * αὐτοῦ. κα
παραξ.β.Ζ
Ψαλ.ν.Γ »Δ καργεῖται ὁ θάνατος· πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ.
ἑβρ.β.Β Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτά-
ξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα,
τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ
πάντα, ἵνα ᾖ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι. ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βα-
πτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; εἰ
καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ [2] τῶν νεκρῶν; εἰ καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν 2 αὐτῶν. λ.θ.
κα
πᾶσαν ὥραν; καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν [3] ὑμετέραν καύ- 3 ὑμετέραν. α.
λ.ι.ιγ
χησιν, * ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. εἰ (κατ' ἄνθρω- * ἀδελφοί. κα
πον) ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐ-
Ησα.κζ.Δ » γείρονται; * φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.
σοφίας.β.Β
Δημοσθ. » μὴ πλανᾶσθε. Φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί. Ἐκνήψα- Μενάνδρου τῦ
κωμικοῦ ποιήμα
Λακωνικὴ τε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινες ἔχουσι· ὀθαδία. κα.
παροιμία. Ε πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. ἀλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νε-
ι.κα
κροί; ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; ἄφρον, σὺ ὃ σπείρεις οὐ ζωο-
ποιεῖται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησό-
μενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου, ἢ τινος τῶν
λοιπῶν· ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἑκάσ-
τῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ αὐτὴ
Ζ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν,
ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν· καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώ-
ματα ἐπίγεια, ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ
ἡ τῶν ἐπιγείων· ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ
ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτω
καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀ-
φθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν
ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγεί-

ρεται σῶμα πνευματικόν. 4 ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν· οὕτω καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν, ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. Ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ. οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. Ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω, Πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. ποῦ σου θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου ᾅδη, τὸ νῖκος; Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου, ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος. τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ.

16 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὡσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ, τι ἂν εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἰερουσαλήμ. ἐὰν δὲ ἦ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· (Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι·) πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν

4 εἰ ἔστι σῶμα ψυχικόν, ἔστι &c. ε.ιβ

« Γεν.β.Β

«

5 φορέσωμεν. α.Λ.ι.ιγ

Η

Μαθ.κ.η.Γ α.Θεσ.δ.Δ

« Ὡσηὲ ιγ.Δ ἰδρ.β.Δ

«

6 δόντ.ε.ζ.ιγ

α.Γ'ω.ε.Δ

15

Β

παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέπῃ. Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς· θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς κἀγώ· μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Περὶ
Γ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ. Γρηγορεῖτε στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, * ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στε-
Δ φανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἤτω ἀνάθεμα· μαρὰν ἀθά. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

Ρωμ. ιστ. Γ
Β. κορ. ιγ. Δ

* ἐν Φερσαλίᾳ

Πρὸς Κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ καὶ Τιμοθέου.

Ἐν στίχοις ωο.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ δευτέρας ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Μακεδονίας· ἡ δὲ αἰτία τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. δοξάσαντες Κορίνθιοι τὴν πρώτην ἐπιστολήν, κατενύγησαν ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ τοῦ λαβόντος τὴν μητρυιὰν, καὶ ἐλυπήθησαν οὐ ὡς πρὸ ὀλίγου τὸ χεῖρον ἁμάρτημα. εἶτα ὑφηρπάζοντο ὑπό τινων, τὴν καὶ ταῖς πρώταις τῶν χισμάτων ποιούντων, ὥστε πρὸς καθέξεσθαι τοῦ γράμματι τοῦ νόμου, καὶ ἀδιάφορον λογίσασθαι τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν χάριν, καὶ μᾶλλον προσέχειν τοῖς ἐν προσώπῳ καυχωμένοις. ἦσαν δὲ καὶ περὶ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους φερομένης καλῶς. περὶ ταῦτα οὖν ἀντιγράφει ὁ ἀπόστολος· καὶ πρῶτον μὲν ἀποδέχεται τοὺς ἐπιδοῦναι τὸν πρόνομήσαντα, ἔπειτα ἀξιώσασιν αὐτοῖς καθικετεύει, καὶ μετανοήσαντα ἐκεῖνον κελεύει δεχθῆναι. ἐν αὐτῇ δὲ διδάσκει περὶ τοῦ νόμου, διαιρῶν τὸ γράμμα τοῦ νόμου, καὶ δείκνυσιν ὅτι οὐ δεῖ λαμβάνειν τὸ γράμμα μόνον τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ γράμματι τὴν διάνοιαν ἐρευνᾶν. οὐ γὰρ μόνον ῥῆμά ἐστιν ὁ νόμος, ἀλλ' ἐν τοῖς ῥητοῖς ἐστι καὶ ὁ νοῦς τοῦ πνεύματος. ἔπειτα ὅτι τοῦ Χριστοῦ ἐλθόντος, καινὴ κτίσις γέγονε, καὶ οὐ δεῖ τὸ παλαιὸν ζῆν, ἀλλ' ὡς ἐν καινῇ κτίσει, ἐν πᾶσιν ἀναστρέφεσθαι, καὶ ἀρχὴν εἰ λοιπὸν τὴν περιτομήν. ἀποδέχεται δὲ αὐτοὺς καὶ περὶ τῆς διακονίας, καὶ παρακελεύεται αὐτὴν μᾶλλον πλεονάζειν. ἀπιώμενος δὲ τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους, καταλέγει πρώτα ἅττα πέπονθε ἀφ' ὧν Κύριον. καὶ ὡς ὁ θλασίας δεδιηγεῖται ἃς ἔφερεν, εἴς τε τὸν παράδεισον καὶ εἰς τὸν τρίτον οὐρανὸν ἁρπαγείς. εἶτα παραγγελίας μὴ ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ μετανοεῖν τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἐν βεβαιοτέρᾳ τελοῦντας τὴν ἐπιστολήν. Ἔστι δὲ καὶ ταῦτα. Ὁ πᾶς λόγος ἔστιν ἐν τῇ ἐπιστολῇ περί τε ἑαυτοῦ, καὶ περὶ Κορινθίων, καὶ τῶν ψευδαποστόλων. καὶ ἐκ ἑαυτῆς τὴν ὑποθέσεως πρόσωπον εἰς τε τὸ περὶ Θεοῦ, καὶ περὶ ἀγαθῆς πολιτείας, καὶ τὸ βουκολικὸν καὶ ἀγωνίου καὶ τὸ ἀφιλοχρήματον, καὶ περὶ τὴν μεταδοτικῆς ἀρετῆς, καὶ περὶ τῶν ψευδαποστόλων ζηλοτυπίας καὶ πονηρίας.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΙ δήποτε δευτέραν πέμπει ἐπιστολὴν ζητεῖς· καὶ ἄξιον. ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ ἀπελθεῖν πρὸς αὐτοὺς ἐπηγγείλατο, καὶ μὴ ἀπελθών, τὸ πνεύματος αὐτὸν εἰς ἕτερα ἀπασχολοῦντος, καὶ διὰ τὸ πειρασμοῖς ἐμπεσεῖν· διὰ τῆς νῦν δευτέρας τὸ μὴ ἀπελθεῖν ἀπολογεῖται, ἵνα δὲ ἀπελθεῖν διὰ τῆς ἐπιστολῆς δόξῃ. ἔπειτα ἦσαν καὶ βελτίους ἐκ τῆς πρώτης γνόμενοι. βούλεται οὖν αὐτῶν δευτέρας ἀξιωθῆναι αὐτοὺς, ἵνα πλέον ἐπιδώσωσι πρὸς ἀρετήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΕΧΟΝΤΑ καὶ πηγὰς ὑποδιαιρέσεις.

α' Εὐχαριστία περὶ Θεοῦ βοηθείας, ἣν πεποίηται φησί.

β' Περὶ ἀγάπης τῆς πρὸς αὐτοὺς, καὶ φειδοῦς εἰς τὸ μὴ λυπεῖν, εἰ καὶ λυπῶν ὠφελεῖ, ὡς ὅτι τὸ διὰ πορνείαν ἐπιμεμφθέντος, ᾧ καὶ συγχωρεῖ.

γ' Περὶ τῆς δι' αὐτοῦ θείας ὠφελείας τοῖς ἐπιτηδείοις, δι' ἧς καὶ σωίσασθαί φησι.

δ' Γερὶ τοῦ τὸ πνεῦμα λειτουργίας, καὶ δόξης διαιτέρας τοῦ τὸν νόμον.

ε' Περὶ τῆς θείας δόξης, καὶ τῶ ἀκολούθου βίου, ὅπ τοῖς ἁγίοις γινώσκεται.

ς' Περὶ τοῦ τὸ σῶμα ἀθανείας, καὶ τῆς τοῦ σώματος ἀποθέσεως καὶ ἐπαναλήψεως.

ζ' Περὶ ἑαυτοῦ φιλοθεότητος καὶ φιλαδελφίας τοῦ τὸν Χριστόν.

η' Ἀποδοχὴ τῆς Κορινθίων ὑπακοῆς καὶ ἀγάπης εὐφραινούσης αὐτόν.

θ' Προτροπὴ πρὸς ἐπίδοσιν χρημάτων τοῖς ἁγίοις, καὶ ζημιοῦν τὸ διὰ τοῦτο ἐρχομένων. Περὶ τοῦ Τίτου ἀποστολῆς, καὶ τῶν ἀγῶνος πρὸς αὐτούς.

ι' Διήγησις τῶν ἰδίων πόνων, καὶ προθέσεως, καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ χάριτος, πρὸς τὸ μὴ τοῖς ἐπιπλάσοις προσπίπτειν Κορινθίοις Ἐνῶ, Ἀντιξέτασις ἑαυτοῦ πρὸς ἐκείνους. Ἔλεγχος ἐκείνων.

ια' Περὶ ἑαυτοῦ, τὸ ἐπίπονον, τὸ πρὸς Θεοῦ τίμιον, τὸ ὠφελίμως αὐτοῖς ἐφοδιον. Παρασκευὴ πρὸς τὴν μέλλουσαν ἑαυτοῦ παρουσίαν.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ* τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, τῆς καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἰδότες ὅτι ὡς κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς, ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν. ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ

Ἐφες. α. Α
α. πετ. α. Α

* πολλῇ. ι.

Β

ι παράκλησις καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· εἰδότες. καὶ ς ἑξῆς. α. ϙ. ζ. ι. ια. ιζ

Γ

2 ὑμῶν. α. ϙ. ζ. ι. ιζ

Ρωμ. ιε. Η

σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ· περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε, ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε· ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου * Ἰησοῦ.* Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε, καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τοῦτο οὖν βουλόμενος, μή τι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ἦ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὒ οὔ; Πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ· ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθείς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναί, 3 διὸ καὶ δι' αὐτοῦ. ια καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν, τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, Θεός, ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχήν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν, οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον· οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν. τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε.

Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς Β ὑμᾶς· εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην * ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν. ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, Β οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς. ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων. ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύ-

* ἡμῶν. a
* Χριστοῦ. a

* ὅτι λύπην. a. ια

πη καταποθῆ ὁ θάνατος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς
Γ αὐτὸν ἀγάπην· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν
ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. ᾧ δὲ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγώ· καὶ γὰρ
ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ
Χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ
τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν. Ἐλθὼν εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγ-
γέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ, οὐκ ἔσχη-
κα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον (ν) ἀδελ-
Δ φόν μου· ἀλλὰ ἀποταξάμενος (θ) αὐτοῖς, ἐξῆλθον εἰς Μακεδο-
νίαν. Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ
Χριστῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν
παντὶ τόπῳ, ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σῳζομέ-
νοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν ὀσμὴ* θανάτου εἰς θάνα- * ἐκ. τοῦ
τον, οἷς δὲ ὀσμὴ* ζωῆς εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; οὐ * ἐκ. τοῦ
γάρ ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοί, καπηλεύοντες (ν) τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' Κεφ. γ. Α
ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ, κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χρι 1 λοιποί. ε. ζ. θ
Γ στῷ λαλοῦμεν. Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν. εἰ μὴ τι χρῄζομεν, ὡς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς 1 ὑμᾶς. 3
ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγε-
γραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκο-
μένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ
Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ
πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρ
δίας σαρκίναις. Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χρι- 4
Β στοῦ πρὸς (ν) Θεόν, οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσα-
σθαί τι, ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ
ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλ-
λὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωο-
ποιεῖ. Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν, ἐντετυπωμέ-
νη ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς
υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωσέως, διὰ τὴν δόξαν τοῦ
προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην· πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ δια-
Γ κονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατα-
κρίσεως, δόξα, πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιο-

2 οὐ. α. θ. 16 σεώνης ἐν δόξῃ· κ) γὰρ ² οὐδὲ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον, διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ. Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παῤῥησίᾳ χρώμεθα, κ) οὐ καθάπερ Μωσῆς ἐπέθηκε κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς Ἐξοδ. λδ. Δ
τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου· ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον
τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης Δ
μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, (ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται) ἀλλ'
ἕως σήμερον, ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται· ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον,
περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. Ὁ δὲ Κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ Ἰω. δ. Γ
τὸ πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι,
τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου πνεύματος. Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν δ'
ε διακονίαν ταύτην, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ, μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν Κεφ. β. Δ
ἀνθρώπων, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Εἰ δὲ κ) ἔστι κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιόν ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον, ἐν οἷς ὁ
Θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς
1 διαυγάσαι. θ. ια τὸ μὴ ¹ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης
* τοῦ ἀοράτου. α. ιδ. ια τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ· * οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, B
2 διὰ Χριστοῦ. δ. ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν ² διὰ Ἰησοῦν· ὅτι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς ἔ- Γεν. α. Δ
λαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως
3 διὰ τῆς παρουσίας Ἰησοῦ. ε τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ³ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ Θεοῦ, κ) μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι,
ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύ- Γ
μενοι, πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέ-

ροντες, ἵνα ⸂καὶ⸃ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες, εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ
Ψαλ. ριε. Α » τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ
» ἐλάλησα· καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν· εἰδότες ὅτι ὁ
Δ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καὶ ἡμᾶς [4]διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παρα- 4 σὺν Ἰησοῦ. ι
στήσει σὺν ὑμῖν· τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν, περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Διὸ οὐκ ἐγκακοῦμεν· ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσω ἡμέρα καὶ ἡμέρα
ε̄ ἀνακαινοῦται. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες· εἴ γε καὶ ἐνδυσάμενοι, οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι, [1]ἐφ' ᾧ οὐ θέλο- 1 ἐφ' ᾧ. σ.
μεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, Θεός, * καὶ χρίσας
Β ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος. Θαρροῦντες ἡμᾶς. ι
οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου· (διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους·) θαρροῦμεν δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον. διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,
Ρωμ. ιδ. Β εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε κακόν. Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου, ἀν-
Γ θρώπους πείθομεν, Θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· [2]ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν 2 ἐλπίζωμεν
ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς ι

συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους, καὶ οὐ καρδίᾳ· εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, 3 ὅτι εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον. καὶ 3 ὅτι εἷς. ἡ. ια. 17
ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες, μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκ ἔτι γινώσκομεν. ὥστε εἴτις ἐν Χρι Δ
στῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ « Ησαΐου π'.Γ'
πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυ « Αποκ. κα. Β
τῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλ «
λαγῆς· ὡς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυ
τῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμε
νος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσ
βεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ
Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ. (Ν) τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν,
ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύ
νη Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦ ς'
μεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς. (λέγει
γάρ, Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοή « Ησαΐου μθ.Γ
θησά σοι.) ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σω «
τηρίας. μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μω
μηθῇ ἡ διακονία, ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διά « α. Κορ. κ. Α
κονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχω
ρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, Β
ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ,
ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λό
γῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύ
νης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφη
μίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς· ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ
ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς παι
δευόμενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι· ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαί Γ
ροντες· ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχοντες,

κὴ πάντα κατέχοντες. τὸ σόμα ἡμῶν ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται· οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν (ὡς τέκνοις λέγω) πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστοῦ πρὸς Βελίαρ; ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστὲ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεός, Ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω· καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεὸς, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός. Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος· καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε· κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοὶ, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ. χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. Πολλή μοι παῤῥησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν. πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν· καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι· ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς, παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου· οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμὸν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι· ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. νῦν χαίρω οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεὸν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν

ζ' κε

Δ

Β

Γ

α. Κορ. γ. Δ. Ἐξ. Δ Αβδίτ. κς. Β Ησαΐου ρβ. Γ Ἱερεμ. λα. Α α. Πετ. β. Γ

1 ἡμεῖς. ε. θ. κα
2 ἐσμὲν. α. θ. κα

ζ' κθ

ἀμεταμέλητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσην κατειργάσατο * ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐκδίκησιν· ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ πράγματι. Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ἕνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. διὰ τοῦτο [2] παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν, ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην· ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἡ ἐπὶ Τίτου, ἀλήθεια ἐγενήθη· καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. χαίρω * ὅτι ἐν παντὶ θαῤῥῶ ἐν ὑμῖν. Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν, καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸ πλοῦτον τῆς ἁπλότητος αὐτῶν· ὅτι κατὰ δύναμιν (μαρτυρῶ) καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι, μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους δέξασθαι ἡμᾶς· καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ, εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο, οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. ἀλλ' ὡσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς, καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων· γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμ-

* 2 Cor. 7. 11.

1 ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν. A

2 παρακεκλήμεθα. ὅτι δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν, περισσοτέρως μᾶλλον. 7. 13.

* 2 Cor. 8. 1.

Δ

Β

θ. 1. 13.

φέρει, οἵπνες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι· νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. εἰ γὰρ ἡ προθυμία προκειται, καθὸ ἐὰν ἔχῃ τις, εὐπρόσ- 1 κα. 17
Γ δεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλῖψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα, εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς
Ἐξοδ. ις. Δ " τὸ ὑμῶν ὑστέρημα· ὅπως γένηται ἰσότης, καθὼς γέγραπται, Ὁ
" τὸ πολύ, οὐκ ἐπλεόνασε· καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνησε. Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ 1 διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ 1 δίδοντι. ε. ζ. ι. ζ
καρδίᾳ Τίτου, ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν, * οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ * ἡμῶν. ια
διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς
Δ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν, 2 σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ 2 ἐν τῇ. ε. ια
τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν 3 αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δό- 3 αὐτῶν. ε.
ξαν, καὶ προθυμίαν 4 ὑμῶν· στελλόμενοι τοῦτο, μήπως ἡμᾶς 4 ἡμῶν. π.
μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν,
Ρωμ. ιβ. Δ 5 προνοούμενοι καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώ- 5 προνοοῦμεν γὰρ. ε. ιγ.
πιον ἀνθρώπων. συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς, εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργὸς, εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε, καὶ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν. ϖ.

θ' Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστι τὸ γράφειν ὑμῖν· οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ἦτε· μήπως ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες, καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς
Β ἀπαρασκευάστους, καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, (ἵνα μὴ λέγω μὴ ὑ-

μεῖς,) ἐν τῇ ὑποστάσῃ ταύτῃ τῆς καυχήσεως. Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσι τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν, καὶ μὴ ὥσπερ πλεονεξίαν. Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. Ἕκαστος καθὼς προῄρηται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν " Ρωμ. ιβ. Γ ἐκκλησιαστικοῦ λε. Β
χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐ- Γ
τάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ " Ψαλμ. ριε. Δ
μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι, " * ὁ αἰῶνος. ε
καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσαι, καὶ πληθύναι τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ἐν παντὶ πλου- ι χορηγήσῃ, & πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσῃ. ια ἐν δὲ τοῖς λοιπαῖς αὐτοχείροις βύκλικά ἐστι.
τιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐ-
χαριστίαν τῷ Θεῷ, ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μό- Δ
νον ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ, διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. χάρις τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

ι Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραΰτη- ι
τος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς. δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει, ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας· ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα· τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα Β
ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν * παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. * παρήκοον καὶ. ια

τὰ κτ̄ πρόσωπον βλέπετε; εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ, Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς Χριστοῦ. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι, ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν, ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαί, φησὶ, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενὴς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισι τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες, καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν· ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς μέτρου ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν· οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτείνομεν ἑαυτούς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν, εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι. Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

ιᾱ Ὄφελόν μου ἀνείχεσθέ μου μικρόν τι τῇ ἀφροσύνῃ· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου· ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλῳ· ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ, παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ· φοβοῦμαι δὲ μή πως ὡς ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν, ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς τὸν Χριστόν. εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἠνείχεσθε. λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων. εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα, ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε; ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; ἄλλας

χξ ια

ι αἰσχυνθήσομαι. ἵνα δὲ μὴ. α. ε. ια

β σωτῆρ. κα

Ἐφεσ. ι. Β

Γ

Δ

Ἱερεμ. θ. Η
α. κορ. α. Δ
„

Γεν. γ. Α

Β

ι μικρόν τι ἀφροσύνης. ι. κε

ἐκκλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀψώνιον, πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν. καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς, οὐ κατενάρκησα οὐδενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ* ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα, καὶ τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ, ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐας. διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ Θεὸς οἶδεν. ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὑρεθῶσι καθὼς καὶ ἡμεῖς· οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ· καὶ οὐ θαυμαστὸν· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Πάλιν λέγω, (μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μήγε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα μικρόν τι κἀγὼ καυχήσωμαι) ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ Κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες· ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει· κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν· ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, (ἐν ἀφροσύνῃ λέγω,) τολμῶ κἀγώ· Ἑβραῖοί[2] εἰσι, κἀγώ· Ἰσραηλῖταί εἰσι, κἀγώ· σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι, κἀγώ· διάκονοι Χριστοῦ εἰσι (παραφρονῶν λαλῶ) ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις. ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσεράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον· τρὶς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα, ὁδοιπορίαις πολλάκις. κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις· ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι· χωρὶς τῶν παρεκτὸς ἡ ἐπισύστασίς

Κεφ. ιβ. Δ

Γ

Δ

Ε

Ζ

Η

* μυρ. l.

[2] εἰσί; ita γρ. ὅπου & ἐν τοῖς ἑξῆς.

Δθυτ. κε. Α

Γραῖ. ις. Ε
Γραῖ. ιη. Γ
Γραῖ. κζ. Α

μυ ἡ καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τ' ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. Ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς
Γραῦ. ϑ. Δ τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ° ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με θέλων, καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους, καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

ιβ Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων (εἴτε ἐν σώματι, οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν·) ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ· καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, (εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν,) ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄῤῥητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ
Β καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ. Φείδομαι δὲ μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν Κύριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ· Β καὶ εἴρηκέ μοι, Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. Ἥδιστα οὖν μᾶλλον
Γ καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι. Γέγονα ἄφρων· καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε· ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. Τὰ μὲν ὑπερλίαν. ια. Η
Δ σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι· τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς
Κεφ. ια. Β λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. ἰδοὺ τρίτον * ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν * Τῦν. α. ι. Β

πρὸς

πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν. οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ
ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γο-
νεῖς τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω, καὶ ἐκδαπανηθήσο- Ε
μαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν,
ἧσσον ἀγαπῶμαι. Ἔστω δή, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς, ἀλλ' ὑ-
πάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον. μή τινα ὧν ἀπέσταλκα
πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; παρεκάλεσα Τίτον,
καὶ σὺν αὐτῷ ἀπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μὴ ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος;
οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι;
Πάλαι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; κατενώπιον τοῦ Θεοῦ
ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν, τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν
οἰκοδομῆς. φοβοῦμαι γὰρ μή πως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω Ζ
ὑμᾶς, κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε· μή πως ἔρεις, ζῆλοι, θυ-
μοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστα-
σίαι· μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς,
καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων
ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπραξαν.

ιγ̄

*Ἰδού. α. τ. θ. ια *Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. ἐπὶ στόματος δύο μαρ- Δευτ. ιθ. Γ
τύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. προείρηκα καὶ προλέ- " ματθ. κη. Β
γω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημαρ- ἰω. η. Β
τηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φεί- " ἑβρ. ι. Ε
σομαι· ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς
ια εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ εἰ ἐσταυ- Β
*καὶ. ι ρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ. καὶ γὰρ *ἡμεῖς
ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως
Θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δο- α. Κορ. ια. Ζ
κιμάζετε. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν
ἐστιν; εἰ μήτι ἀδόκιμοί ἐστε. ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ
ι εὐχόμεθα. θ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. εὐχόμεθα δὲ πρὸς τὸν Θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς
κακὸν μηδέν· οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑ- Γ
μεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν· οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ
τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε. τοῦτο δὲ καὶ
εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω,

Δίνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κ̄ῳ τ̄ ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέμοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν, κ̀ οὐκ εἰς καθαίρεσιν. Λοιπὸν, ἀδελφοὶ, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· κ̀ ὁ Θεὸς τ̄ ἀγάπης κ̀ εἰρήνης ἔσται μετ̀ ὑμῶν.
Ρωμ. ιϛ. Γ
α. κορ. ιϛ. Δ
° Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. Ἡ χάρις τ̄ Κυρίου * Ἰησοῦ Χριστοῦ, κ̀ ἡ ἀγάπη τ̄ Θεοῦ, κ̀ ἡ κοινωνία τ̄ ἁγίου πνεύματος μ̄ετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. * ἡμῶν. ℓ. ℓ.

Πρὸς Κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων τ̄ Μακεδονίας, διὰ Τίτου καὶ Λουκᾶ. Ἐν στίχοις· φϛ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ἐπιστολῆς Παύλου.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ρώμης, ἑωρακὼς αὐτοὺς ἤδη κ̀ διδάξας· ἡ δὲ πρόφασις τ̄ ἐπιστολῆς αὕτη. διδαχθέντες καλῶς οἱ Γαλάται παρὰ τ̄ ἀποστόλου, κ̀ πιστεύσαντες γνησίως εἰς τὸν Χριστὸν, ἀποδημήσαντος αὐτ̄ ἀποστόλου ὑφηρπάσθησαν παρά τινων, ὥστε μετατίθεσθαι. Διὰ τοῦτα τρίτων μαθὼν ὁ ἀπόστολος, γράφει πρὸς αὐτοὺς, κ̀ πρῶτον μὲν μαρτυρεῖ αὐτοῖς περὶ ἧς εἶχον πίστεως, κ̀ γνησίας εἰς Χριστὸν διαθέσεως· μέμφεται δὲ ὡς αἰσχίστως προέξαντας, κ̀ μεταβαλλομένους αὐτούς· ἔπειτα διαλαμβάνει περὶ τ̄ νόμου κ̀ τῆς κ̄ατ̀ Ἀβραὰμ πίστεως, κ̀ ἀποδείκνυσιν ἔκτε τοῦ νόμου, κ̀ τῶν γυναικῶν τ̄ Ἀβραὰμ, ἀληθεύσας αὐτὰς, μέχρι καιροῦ δεδόσθαι τὴν σκιὰν κ̀ τ̄ παιδαγωγὸν, κ̀ ἐργεῖν αὐτὰ λοιπὸν τὴν τ̄ Χριστοῦ προσοίσαν. κ̀ οὕτως ἀποδείξας, παρακέλλει λοιπὸν αὐτοῖς, μηκέτι προσέχειν τοῖς ἀπατήσασιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἔχεσθαι τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως, κ̀ γινώσκειν ὅτι ἡ ἐν Χριστῷ χάρις καταργεῖ τὸν κ̄ατ̀ ἐφκα περιτομήν. κ̀ οὕτως πάλιν εἰς τὰ ἤθη προαγάγεσας, κ̀ διδάξας, τελοῖ τὸν ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΟ μὲν πρόσιμον κ̀ πᾶσα ἁρδὴν ἡ ἐπιστολὴ θυμοῦ γέμει. Διὰ δὲ αἰτίαν τοιαύτην. Τινὲς τ̄ ἐξ Ἰουδαίων πιστεύσαντες, κ̀ ἐπὶ τῷ πατρῴῳ νόμῳ κατεχόμενοι, ἔπεισαν πολλοὺς τῶν ἐν Γαλατίᾳ πιστῶν περιτέμνεσθαι, κ̀ σάββατα τηρεῖν κ̀ νουμηνίας. ἔπειθον δὲ λέγοντες μὴ δεῖν τῷ Παύλῳ πρὸς χάριν κ̀ σήμερον φανέντι πιστεύειν, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς ἀμφὶ Πέτρον κ̀ Ἰωάννην κ̀ Ἰάκωβον. οὗτοι γὰρ, φασὶ, μ̄ετὰ Χριστοῦ συνόντες οὐ κωλύουσι περιτέμνειν. κ̀ ἀληθῶς μὲν οὗτοι συγκαταβάσει χρώμενοι, οὐκ ἐκώλυον περιτέμνειν· ὅμως οὗτοι ἀποκρύπτοντες τὴν αἰτίαν, ὅτι διὰ συγκατάβασιν οὐ κωλύουσι, ἐκ τῆς χρωμένου μόνου ἐδελέαζον αὐτοὺς εἰς περιτομὴν, κ̀ τὸν Παῦλον ἐξυπελίζον, φάσκοντες οὐ τῆς Χριστοῦ ἀλλὰ τῶν μαθητῶν εἶναι μαθητήν· τοὺς δὲ περὶ Πέτρον, αὐτ̄ τ̄ Χριστοῦ. ἔπειτα ἔλεγον ὅτι κ̀ αὐτὸς ὁ Παῦλος φαίνεται ἀλλαχοῦ περιτεμών· τί δήποτε οὖν, φασὶν, ὑμᾶς οὐ περιτέμνει. ἰῶ γὰρ ὁ Παῦλος τὸν Τιμόθεον οἰκονομικῶς περιτέμνων. περὶ τούτου οὖν γράφει, κ̀ οὐδέπω ἐκ προοιμίων περὶ ἐκείνου ἀποτείνεται, ὅτι οὐκ ἀνθρώπων ἀλλ' αὐτ̄ τ̄ Χριστοῦ ἰῶ μαθητής.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ Ε ΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Μετὰ τὸ προοίμιον, δήλωσις τ ἑαυτ μεταστάσεως ἀπὸ Ἰουδαϊσμοῦ κ τ ἀποκάλυψιν.

β' Περὶ τ τῶν ἀποστόλων ὑπομαρτυρήσεως εἰς τ ὀν πίστ ζωλύν.

γ' Περὶ τ προς Κηφᾶν παῤῥησίας, ὑφ' ἧς ὀν πίστ καὶ ὀκ ὀν νόμω σωτηρίας.

δ' Ὅτι διὰ πίστεως ὁ ἁγιασμὸς, οὐ διὰ νόμου.

ε' Ὅτι καὶ ὁ Ἀβραὰμ ὀκ πίστεως ἐδικαιώθη εἰς τύπον ἡμῶν.

ς' Ὅτι ὁ νόμος οὐ δικαιοῖ, ἀλλ' ἐλέγχει, καὶ καταράς ὑπέθηκεν, ὧν λύει ὁ Χριστός.

ζ' Ὅτι ὀκ ὀν νόμου ἀλλ' ἐξ ἐπαγγελίας τὰ ἀγαθά. ὁ δὲ νόμος παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν.

η' Ὅτι ὑπὸ κρίσιν ἦσαν οἱ ὀν νόμῳ.

θ' Ὅτι ὀν τῇ ἐλευθέρᾳ γυναικὶ τοῦ Ἀβραὰμ ὁ ὠνησίῳ παιδὶ ὑποτυπωθέντας, οὐ χρὴ δουλοῦσθαι νόμῳ.

ι' Ὅτι ἡ κλῆσις ἡμῶν οὐχ ὑποκειται φθορᾷ καὶ νόμῳ διὰ τὸ Χριστοῦ πάθος.

ια' Ὑποχαρὴ τῆς κ τ πνεῦμα ἐλευθερίας.

ιβ' Ἀποστροφὴ ἀπὸ τῶν ἐλκόντων ὅτι τῶν φθορᾶς, καὶ προτροπὴ πρὸς νέαν ζωὴν τῶν παθημάτων.

Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος (ὀκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν) καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοὶ, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ, εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον· ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην. Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε

Τιτ. α. Α

Β

α

Γ

ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων· ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου, καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ,
Ἐφες. γ. Β ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἰεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἰεροσόλυμα ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε. ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι. Ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ· μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν, Ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει. καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν.

Δ

Β Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἰεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον· ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μήπως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἔδραμον. Ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι, διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται, οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, (ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει.) ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες, οὐδὲν προσανέθεντο, ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς· (ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη·) καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι Ἰά-

β΄

Δβυτ. ι. Δ
Ε. παρ. ιθ. Γ
ἰωβ λη. Β
σοφίας ε. Β
ἐκκλησιαστικοῦ λε. Β
ῥωμ. β. Β
ἐφες. ς. Β
κολ. γ. Δ
πρ. αξ. ι. Ε
α. πβ. α. Γ

κωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στύλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν· μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν· ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι. Ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι· ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. Ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων, Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν, ἁμαρτωλοὶ, εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ. Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ, εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοὶ, ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι. ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω, Χριστῷ συνεσταύρωμαι. ζῶ δὲ, οὐκέτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με, καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν. Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη, ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος; Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; οὕτως ἀνόητοί ἐστε, ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; εἴγε καὶ εἰκῇ. Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα, καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. γινώσκετε ἄρα

*μθ'. ι.ε.θ.

1 Κηφᾶς. ια γ'

Γ

2 Βαρνάβας συναπαχθῆναι. ε.ιγ

3 Κηφᾶ. ια

* δέ. θ.ια

Δ

Ρωμ.γ.Γ

Γ

δ

Γεν.ιε.Β
ῥωμ.δ.Α
ἰακ.β.Δ

ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. Προϊδοῦσα δὲ ε΄
ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ Θεὸς, προευηγελίσατο
Γεν.ιβ.Α » Β τῷ Ἀβραάμ, Ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. ὥσ-
ἐκκλησια-
στικοῦ μη.Γ τε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. Ὅσοι γὰρ ς΄
Δευτ.κζ.Δ » ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν, ὑπὸ κατάραν εἰσί· γέγραπται γάρ, Ἐπι-
» κατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ
» βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά. Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δι-
Ἀμβακ.β.Α » καιοῦται παρὰ τῷ Θεῷ, δῆλον, ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσε-
ρωμ.α.Β
Δευτ.κζ.Α » ται· ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως· ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζή-
ρωμ.ι.Α
» σεται ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ
Δευτ.κα.Δ » νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· (γέγραπται γάρ, Ἐπι-
» κατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου·) ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐ-
λογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. Ἀδελφοὶ, (κατὰ ἄν- ζ΄
Ἐφρ.β.Ε Γ θρωπον λέγω,) ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐ-
δεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται· τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρήθησαν αἱ ἐ-
παγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. οὐ λέγει, καὶ τοῖς σπέρμασιν,
ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνὸς, καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστι
Χριστός. Τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ εἰς Χριστὸν ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς
νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν· εἰ γὰρ ἐκ νό-
μου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι' ἐ-
παγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός. Τί οὖν ὁ νόμος; Τῶν παραβά-
σεων χάριν προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελ-
ται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου· ὁ δὲ μεσίτης, ἑνὸς οὐκ
ἔστιν· ὁ δὲ Θεὸς εἷς ἐστιν. Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ;
Μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως
Ρωμ.γ.Β Δ ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη· ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ
πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ
δοθῇ τοῖς πιστεύουσι. Πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον ἐφρ-
ρούμεθα, συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆ-
Γαλ.ι.Α ναι. Ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστὸν, ἵνα
ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παι-
δαγωγόν ἐσμεν· πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χρι-

σῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε· οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι. Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὤν, ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. οὕτω καὶ ἡμεῖς ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κράζον, Ἀββᾶ ὁ πατήρ. Ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ἀλλὰ υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος Θεοῦ διὰ Χριστοῦ. Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες Θεὸν, ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς· νῦν δὲ γνόντες Θεὸν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε; ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς. Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μήπως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. γίνεσθε ὡς ἐγὼ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. Οὐδέν με ἠδικήσατε· οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον, καὶ τὸν πειρασμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. Τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ μοι. Ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν; ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς. τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν· ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν. λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; Γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς

παιδίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τ̃ ἐλευθέρας· ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τ̃ς παιδίσκης, κ̃τ̃ σάρκα γεγέννηται· ὁ δὲ ἐκ τ̃ς ἐλευθέρας, διὰ τ̃ ἐπαγγελίας· ἅπινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ εἰσιν αἱ δύο διαθ̃και, μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ· (τὸ γὰρ Ἄγαρ, Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συνοικεῖ δὲ τῇ νῦν Ἰερουσαλήμ,) δουλεύει δὲ μ̃τ̀ τ̃ν τέκνων αὐτ̃ς· ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλὴμ, ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν· γέγραπται γάρ, Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τ̃ς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τ̃ ἐχούσης τὸν ἄνδρα. Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοὶ, κ̃τ̃ Ἰσαὰκ, ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν· ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κ̃τ̃ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκε τὸν κ̃τ̃ πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν. ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τ̃ν υἱὸν αὐτ̃ς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τ̃ς παιδίσκης μ̃τ̀ τ̃ υἱοῦ τ̃ς ἐλευθέρας. Ἄρα, ἀδελφοὶ, ἐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τ̃ς ἐλευθέρας.

Τ̃ ἐλευθερίᾳ οὖν ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. κατηργήθητε ἀπὸ τ̃ Χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε· τ̃ς χάριτος ἐξεπέσατε. ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη. Ἐτρέχετε καλῶς, τίς ὑμᾶς ἀνέκοψε τ̃ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε. ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρῖμα, ὅστις ἂν ᾖ. Ἐγὼ δὲ, ἀδελφοὶ, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τ̃ν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τ̃ σαρκὶ, ἀλλὰ διὰ τ̃ς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις· ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε

Γεν. ιϛ. Δ
Γεν. κα. Α
Δ
4 γδ. ε. θ. ια ζ. ε
Ησαΐ. νδ. Α
Ρωμ. θ. Β
5 ὑμεῖς. ε
6 ἐστέ. ε
Γεν. κα. Α
7 ἐλευθέρας τ̃ ἐλευθερίᾳ ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε.
ε
Στήκετε οὖν, ιβ. ζ. ια
Γαλ. ιε. Α
α. Κορ. α. Γ
α. Κορ. ε. Β
2 ἀνέκοψε. ιε.
Λευϊτ. ιθ. Δ
ματθ. κϛ. Δ
μαρ. ιβ. Γ
ρωμ. ιγ. Γ
ἰακ. β. Β
Γ

κ᾽ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ᾽ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. λέγω δὲ,
Πνεύματι περιπατεῖτε, κ᾽ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε· ἡ Ρωμ.ιγ.Δ
γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τ σαρ- α.πετ.β.Γ
κός· ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἃ ἂν θέλητε ταῦτα ποιῆ-
τε. εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. Φανερὰ δέ ἐστι τὰ
ἔργα τ σαρκός, ἅτινά ἐστι, μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλ-
γεια, εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆλοι, θυμοὶ,
ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ Δ
τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ α.Κορ.ε.Β
τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Ὁ
δὲ καρπὸς τ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία,
χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια. κατὰ τ τοι-
ούτων οὐκ ἔστι νόμος. Οἱ δὲ τ Χριστοῦ, τ σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν
τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύ-
ματι καὶ στοιχῶμεν. Μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλοις προκα-
λούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες. Ἀδελφοὶ, ἐὰν καὶ ς΄
* ἐκ ὑμῶν. α προλημφθῇ ἄνθρωπος *ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευμα-
τικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν
σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ
οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τ Χριστοῦ. εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶ-
ναί τι, μηδὲν ὤν, ἑαυτ φρενατᾷ. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτ δοκιμα-
ζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει, καὶ οὐκ εἰς
τὸν ἕτερον· ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. Κοινωνείτω Β α.Κορ.γ.Β
α.Κορ.θ.Α
δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι, ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.
Μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρω-
πος, τοῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ τ
σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τ πνεύ-
ματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκα β.Θεσ.γ.Γ
κῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι. ἄρα οὖν ὡς
καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα Γ
ιβ δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως. Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμ-
μασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί. Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν
σαρκὶ, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ
τῷ σταυρῷ τ Χριστοῦ διώκωνται. οὐδὲ γὰρ οἱ ι περιτεμνόμενοι
ι περιτέμνονται. α.ε.ζ

αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται· ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ κόσμῳ. ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις· καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν.

Πρὸς Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης. Ἐν στίχοις σιζ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ἐπιστολῆς Παύλου.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ῥώμης, οὔπω μὲν αὐτοὺς ἑωρακώς, ἀκηκοὼς δὲ περὶ αὐτῶν· οἶδε δὲ περίφασις τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν. Ἐφέσιοι πιστεύσαντες εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, γνησίαν ἔχουσιν εἰς αὐτὸν τὴν πίστιν, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους τὴν ἀγάπην, καὶ ἐβούλοντο παρὰ τοῦ Παύλου βεβαιωθῆναι. μαθὼν τοίνυν ὁ ἀπόστολος γράφει πρὸς αὐτοὺς ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ὡς περ κατηχητικήν. καὶ προτρέπει μὲν δείκνυσι, μὴ νεώτερον εἶναι τὸ κατ' ἡμᾶς μυστήριον, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς καὶ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ταύτην βούλησιν τοῦ Θεοῦ, ὥστε τὸν Χριστὸν ὑπὲρ ἡμῶν παθεῖν, καὶ ἡμᾶς σωθῆναι. ἔπειτα δὲ περὶ κλήσεως ἐθνῶν διαλέγεται, ἵνα δείξῃ ἀξίως αὐτοὺς πεπιστευκέναι. καὶ ἀποδείκνυσιν ὅτι ἡ κλῆσις αὐτῶν γέγονεν οὐ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν υἱὸς τοῦ Θεοῦ· ἵνα καὶ ἐκ τούτου μάθωσιν ὅτι οὐκ ἀνθρωπολάτραι γεγόνασι, πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἀλλ' ἀληθινοὶ θεοσεβεῖς. σημαίνει δὲ καὶ ἑαυτὸν διὰ τοῦτο ἀπεσταλθαι κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ὅτι περὶ αὐτῶν ἐφθέγξατο. ἔπειτα πραγματικοὺς λόγους ἀνδράσι καὶ γυναιξί, παιδάσι καὶ τέκνοις, κυρίοις καὶ δούλοις πέμπει ἐν τῇ ἐπιστολῇ. καὶ καθόλου πάντας παρασκευάζει τοῦ διαβόλου καὶ τῶν δαιμόνων αὐτοῦ, λέγων περὶ ἐκείνους ἡμῖν εἶναι τὸν πάλεμον. καὶ ὡς περ ἀγαθὸς ἀλείπτης, δηλώσας τοῖς λόγοις πάντας καὶ τῆς διαβολικῆς ἐνεργείας, οὕτως τελοῖ τὸν ἐπιστολέα.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

Η ΕΦΕΣΟΣ μητρόπολις μέν ἐστι τῆς Ασίας, τὴν δὲ Αρτεμιν ἔσεβε, καὶ τοσοῦτον τῶν σέβας περὶ τὸν δαίμονα, ὡς καὶ νεωκόρον τὸν Εφεσον τῆς Αρτέμιδος ἀναγορεύεσθαι, ὡς ἐν τοῖς ποιήμασιν ἰσόρηται. ἐν ταύτῃ τῇ Εφέσῳ ὁ εὐαγγελιστὴς Ιωάννης ἐξοικισθεὶς διέτριψε πολλὰ, ἐν ᾗ καὶ τελευτᾷ, καὶ ὃν Τιμόθεον Παῦλος ἐκεῖσε ἐπίσκοπον ἐχειροτόνησε. τῶν δὲ φιλοσόφων οἱ κατὰ τὴν Ασίαν αἱρουμένους, ἐν τῇ Εφέσῳ μάλιστα διῆγον· διὸ πολλῆς ἀπουδῆς ἔτυχεν παρὰ τοῖς αὐτοὺς γράφων, ἐν βαρυτέροις τοῖς νουθετῶν αὐτοὺς ἐπιστέλλει, ἅτε κατηχημένοις καὶ τὰ ὑψηλὰ. γράφει δὲ ἀπὸ Ῥώμης τὴν ἐπιστολὴν, ἐν δεσμοῖς ὑπάρχων.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Περὶ τῶν ἐν Χριστῷ ἐυλογίας ἡμῶν καὶ εἰσαγωγῆς καὶ πληρώσεως.
β' Εὐχὴ περὶ γνώσεως τῶν ἐν Χριστῷ εἰσαχθέντων ἀγαθῶν εἰς ἡμᾶς.
γ' Περὶ τῆς ἐθνῶν καὶ Ἰουδαίων οἰκειώσεως πρὸς Θεὸν διὰ Χριστοῦ ἐπ' ἐλπίδι τῆς χρίσεως.
δ' Περὶ τῆς δοθείσης αὐτῷ θείας σοφίας, εἰς φωτισμὸν ἐθνῶν, καὶ ἔλεγχον δαιμονίων.
ε' Εὐχὴ ὑπὲρ τῆς οἰκλησίας εἰς δύναμιν καὶ ἀγάπην Θεοῦ.
ς' Παραίνεσις περὶ ἀγάπης ἐνωτικῆς, ἢ καὶ τὰ χαρίσματα διήρτηται, πρὸς ὠφέλειαν κοινήν.
ζ' Περὶ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης ποιούσης ἡμᾶς θοεδεῖς.
η' Περὶ τῆς ζωῆς ἐπαξίως τοῦ ἁγιασμοῦ, ἔργοις πρὸς κακίαν ἐλέγχοντας, μὴ λόγοις· πάθημα ὃ πληρυθμοῖς διὰ ψαλμῶν, μὴ οἴνῳ.
θ' Διάταξις οἰκιακῶν καθηκόντων ἀρχομένοις καὶ ἄρχουσι χριστιανοῖς.
ι' Ἐν κήμασι ὁπλίσεως πρὸς τὸ χριστιανοῦ δυνάμεως.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις *τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. * παῦσι. ια

α' Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις *Χριστῷ· καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ· προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ· ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸ πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν αὐτῷ· ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν *τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς

* τοῦ Θεοῦ. ια

β.Κορ.α.Α
α.πετ.α.Α
β.Τιμ.α.Γ
Δευτ.α.Η

Β

Γ

ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο κἀγὼ ἀκούσας γ'
τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, *οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενος * ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμέ-
Δ νους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς [2] διανοίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος
Κολοσ.β.Γ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ [3] ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον
Ψαλ.η.Γ " ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν
" ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν
Κολ. β.Γ β πᾶσι πληρουμένου. Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι, καὶ ταῖς ἁμαρτίαις *ἐν αἷς ποτὲ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶ- *ὑμῶν.εθ.ια
Κεφ.ς.Β να τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τὸ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε, ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἦμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί· ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωο-
Β ποίησε τῷ Χριστῷ· (χάριτί ἐστε σεσωσμένοι)· καὶ συνήγειρε, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· (καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν,

Θεοῦ τὸ δῶρον,)οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται. αὐτοῦ γάρ
ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς,
οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Διὸ
μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀ-
κροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιή- Γ
του· ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριω-
μένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν, τῆς ἐ- Ρωμ. θ. Α
παγγελίας ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ· νυνὶ δὲ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν
τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ· αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιή-
σας τὰ ἀμφότερα ἕν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν
ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι
καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρω-
πον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ Δ
σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐ-
τῷ· καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν, καὶ τοῖς
ἐγγύς, ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν Ρωμ. ε. Α
ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ
πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων, καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποι-
κοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν,
ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ
συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑ-
μεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι.

κ̄ Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑ- Γ
* προσβάω. ια. πὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν, * εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος
γ̄ καὶ, καυκή- τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν 1 ἐγνώ-
σεως. 1 ἐγνωρίσθη ρισέ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ· πρὸς ὃ
μοι. ε. θ. ια δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστη-
ρίῳ τοῦ Χριστοῦ, ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀν-
α. ε. θ. ι θρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ
* ἁγίοις. α προφήταις ἐν πνεύματι, * εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσω- Β
μα, καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ, διὰ τοῦ
εὐαγγελίου, οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ
2 τὸ δοθείσης. Θεοῦ 2 τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.
θ. ια

α.Κορ.ιε.Α ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη,
Γαλατ.α.Γ ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χρι-
Ρωμ.ιϛ.Δ στοῦ, καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀπο- οἰκονομία. α
κεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτί-
σαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς
ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκι-
Γ λος σοφία τοῦ Θεοῦ κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν πρόσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει, διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. Διὸ αἰτοῦ-
μαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ
δόξα ὑμῶν. Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς ε
Δ τὸν πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ
ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ἵνα δῷη ὑμῖν κατὰ τὸν
πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύ-
ματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ
τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ
τεθεμελιωμένοι, ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁ-
γίοις, τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, γνῶναί τε τὴν
ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρω-
θῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάν-
τα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν
δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.
ἀμήν. ζ
Φιλιπ.α.Δ Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν η
κολοσσ.α.Β Κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πά-
α.Θεσ.β.Γ σης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνε-
χόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα
τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦ-
μα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν. Εἷς
Μθαχ.ϛ.Β Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ
Ρωμ.ιβ.Α ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν. ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡ ὑμῖν. α.ζ ιγ.
α.κορ.ιϛ.Β μῶν ἐδόθη ἡ χάρις * κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. διὸ λέ- * αὐτ. ια
Ψαλ.ξζ.Δ „ γει, Ἀναβὰς εἰς ὕψος, ἠχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἔδω-
„ κε δόματα τοῖς ἀνθρώποις. (Τὸ δὲ, ἀνέβη, τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ

καταβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τ γῆς; ὁ καταβας, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβας ὑπεράνω πάντων τ οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.) καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν, ἀποστόλους, τοὺς δὲ, προφήτας, τοὺς δὲ, εὐαγγελιστας, τοὺς δὲ, ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τ ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης· ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ. Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ, ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τ οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τ καρδίας αὐτῶν, οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν, εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τ φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας. διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν, ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλοιν μέλη. Ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε. ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, μήτε δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσὶν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. Πᾶς λόγος σα-

Γ Δ Ε Ζ

ια
ιβ
ιγ
ιδ
ιε
ιϛ
ιζ
ιη
ιθ
κ
κα
κβ
κγ
κδ
κε
κϛ
κζ
κη
κθ
λ
λα
λβ
λγ
λδ
λε
λϛ
λζ
λη
λθ
μ
μα
μβ
μγ
μδ
με
μϛ
μζ
μη
μθ
ν
να
νβ
νγ
νδ
νε
νϛ
νζ
νη
νθ
ξ
ξα
ξβ
ξγ
ξδ
ξε
ξϛ
ξζ
ξη
ξθ
ο
οα
οβ
ογ
οδ
οε
οϛ
οζ
οη
οθ
π
πα
πβ
πγ
πδ
πε
πϛ
πζ
πη
πθ
ρ
ρα
ρβ
ργ
ρδ
ρε
ρϛ
ρζ
ρη
ρθ
σ
σα
σβ
σγ
σδ
σε
σϛ
σζ
ση
σθ
τ
τα
τβ
τγ
τδ
τε
τϛ
τζ
τη
τθ
υ
υα
υβ
υγ
υδ
υε
υϛ
υζ
υη
υθ
φ
φα
φβ
φγ
φδ
φε
φϛ
φζ
φη
φθ
χ
χα
χβ
χγ
χδ
χε
χϛ
χζ
χη
χθ
ψ
ψα
ψβ
ψγ
ψδ
ψε
ψϛ
ψζ
ψη
ψθ
ω
ωα
ωβ
ωγ
ωδ
ωε
ωϛ
ωζ
ωη
ωθ

Ρωμ.α.Γ
Ρωμ.ς.Α
κολ.γ.Β
ἐζρ.ιβ.Α
α.πντ.β.Α.
ϗ ρ.Α
Ζαχ.η.Γ
Ψαλ.ρ.Β
Κεφ.ε.Α

α.Κορ.ιβ.Δ

ἀνεῦσθαι
ἐνδύσασθαι
ἰδίαις.α.θ.ια

πρὸς ὑμᾶς μὴ ὑποτρυέσθω, ἀλλ' εἴπερ ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσι. Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ. Κολ. γ. Β γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ [4] ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν. 4 Χριστὸς ἐχαρίσατο. α

Ἰω. ιγ. Δ. ε ιε. Β α. Ἰω. γ. Β Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά, καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. Κεφ. ϛ. Ζ κολ. γ. Α β. Θες. β. Δ μᾶρ. ζ. Γ Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις, καὶ αἰσχρότης, καὶ μωρολογία, ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ [1] μᾶλλον εὐχαριστία. Τοῦτο γὰρ ἔστε γινώσκοντες ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. Μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν. ἦτε γάρ ποτε σκότος, νυνὶ δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε. (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ [2] πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ·) δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ· καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε· τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν. Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς ἐστι. διὸ λέγει, Ἔγειραι ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι. Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ *πληροῦσθε ἐν πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ

Κολ. γ. Β

1 μᾶλλον. ε

2 φωτὸς. ε. ια

Ἀποκρύφου Ἱερεμίου. δ. ι

Κολοσ. δ. Α

Ρωμ. ιβ. Α α. Θες. δ. Α

* μᾶλλον. ια

Θεῷ καὶ πατρὶ, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ.
3 Χριστοῦ. ᾱ. ῑ. θ. ιγ

θ'

Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυ-
4 ὑποτασσόμενοι. ε. θ. ιᾱ
α. Κορ ιᾱ. Α
κολ. γ. Γ
α. πετ. γ. Α

ρίῳ, ὅτι ὁ ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κε-
φαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς ἐστι σωτὴρ τοῦ σώματος· ἀλλ' ὡς-
περ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες
τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυ-
Κολ. γ. Γ

ναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ
ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρί-
Ζ
σας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν
5 αὐτὸς. ε. ιᾱ

ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον, ἢ ῥυτίδα,
ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος· οὕτως ὀφείλουσιν
καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώ-
ματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς
γὰρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλὰ ἐκτρέφει καὶ θάλ-
6 Χριστὸς. κα
Η
πει αὐτὴν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ
σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ.
Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μη-
κε Γεν. β. Δ
ματθ. ιθ. Α
τέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσον-
κε μωρ. ι. Α
ται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστὶν, ἐγὼ
κε α. Κορ. ς. Δ
δὲ λέγω εἰς Χριστὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ'
ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν·
ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.
ς
Κολ. γ. Δ

Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον· Τί-
κε
μα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· (ὅπις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη
κε Εξοδ. κ. Γ
δευτ. ε. Γ
ἐν ἐπαγγελίᾳ·) ἵνα σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς
κε εκκλησιαστικοῦ γ. Β
γῆς. Καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλὰ ἐκτρέ-
κε ματθ. ιε. Α
μωρ. ζ. Δ
φετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. Οἱ δοῦλοι ὑπα-
Κολ. γ. Δ
πετ. β. Γ
κούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλό-
β. πετ. β. Γ
1 Χριστοῦ. η
τητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ, μὴ κατ' ὀφθαλμοδου-
λείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες
* ὡς. α. ε. θ. κα
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ' εὐνοίας δουλεύοντες *τῷ
Β
Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγα-
θὸν, τοῦτο κομιεῖται παρὰ τοῦ Κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος.
Καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς, ἀνιέντες τὴν ἀπει-

λεω, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς * αὐτῶν ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωπολημψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ἐν πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆμα Θεοῦ, διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθείη λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμὲ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ἀμήν.

Πρὸς Ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ.
Ἐν στίχοις τιϐ'.

* καὶ. a. 1

Δ Βυτ. 1 Δ
β παρ. ιϑ. Γ
ἰὼϐ λϑ. Β
σοφίας ϛ. Β
ὁμιλητικοῦ λε. Β
φραξ. κ. Β
ῥωμ. β. Β
γαλατ. β. Β
κολοσ. γ. Δ
α. πετ. α. Γ
Κεφ. β. Α

Γ

α. Θεσ. ε. Β
ἡσαΐου ϑ. Γ

Κολ. ϑ. Α

β. Θεσ. γ. Α
κολοσ. ϑ. Α

Δ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ἐπιστολῆς Παύλου.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ρώμης, ἐωρακὼς αὐτοὺς ἅμα καὶ διδάξας· ἡνίκα γὰρ ἔφασις τὴν ἐπιστολὴν αὐτῶν πεμφθέντων Φιλιππησίων διακονίαν τῷ Παύλῳ, καί τινων ἀφιερωμένων, καὶ διαφθειρόντων τὰς ἀκοὰς τῶν ἀκεραίων, ἔφασαν τῆς σκιᾶς τοῦ νόμου καὶ τῆς περιτομῆς, καὶ λεγόντων χωρεῖς ταύτης μὴ δυνάμενος διασωθῆναι, μαθὼν ὁ ἀπόστολος γράφει Φιλιππησίοις, καὶ πρῶτον μὲν ἀποδέχεται αὐτῶν τὴν πίστιν, καὶ σημαίνει μεμνῆσθαι αὐτῶν· ἔπειτα δὲ διηγεῖται ὡς ἀπελογήσατο ἐν Ρώμῃ, καὶ ὅτι τινὲς αὐτῷ βαρὺς γεγόνασιν, ἐν τοῖς δεσμοῖς φθόνον αὐτῷ κινοῦντες. ἔπειτα αὐτοὺς παρακέκληται ἀγαπᾶν, ἐξηγούμενος τὴν τοῦ Σωτῆρος φιλανθρωπίαν, ὅτι Θεὸς ὢν, ἄνθρωπος γέγονε δι' ἡμᾶς. εἶτα περὶ τῆς περιτομῆς καὶ τοῦ παλαιοῦ νόμου διαλαβών, ἀποδείκνυσι λοιπὸν ἀρκεῖν γεγονέναι τὴν περιτομὴν, λαμβάνων ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ παράδειγμα, καὶ λέγων, ὅτι ταῦτα πρότερα ἦν μοι κέρδη τοῦ Χριστοῦ ζημίαν. διὰ καὶ τοὺς μὲν διδάσκοντας ἔτι περιτομὴν, καὶ θέλοντας αὐτοῖς ἁπατῆσαι, μεμφόμενος καὶ εἰπὼν ἐχθροὺς εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ἀποδέχεται Φιλιππησίους διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν τῆς κοινωνίας δόσιν. καὶ παρεφάμενος πάλιν εἰς ταὐτὰ ἦλθε αὐτοῖς, τελοῦντι τὴν ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΟΙ Φιλιππήσιοι, τῆς Μακεδονίας ἦσαν πρώτη μητρόπολις Θεσσαλονίκης, πολλὰ δὲ αὐτοῖς ὁ Παῦλος χρησάμενος μάρτυρι. ἐν δεσμοῖς δὲ ὢν, ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν. μετὰ γὰρ τὴν πρώτην ἀπολογίαν ἧς ἐμνήσθη ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον, αὖθις ἐδέθη. ἦσαν δὲ οἱ Φιλιππήσιοι διὰ Ἐπαφροδίτου τοῦ πρὸς τὴν χρείαν πεμφθέντος αὐτῷ, ἐν τούτῳ καὶ γνωσόμενοι τὰ κατ' αὐτόν. ὅτι δὲ ἐθορυβοῦντο ἀκούοντες ἐν δεσμοῖς εἶναι διδάσκοντα, αὐτὸ τοῦτο γράφει αὐτοῖς, ὡς τὰ δεσμὰ οὐ θορύβου πρόξενα, χαρᾶς δὲ μᾶλλον ὤφελεν εἶναι), διὰ ὃ καὶ τοῦ Χριστοῦ εἶναι. καθάπτεται δὲ καὶ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἐν προφάσει Χριστιανισμοῦ διέφθειρον τὸ κήρυγμα. μετὰ τιμῆς δὲ φαίνεται γράφων τοῖς Φιλιππησίοις· ἐνάρετοι γὰρ ἦσαν. ἐνταῦθα ἐστὶν ἡ πρωτεύουσα πόλις, ἐνταῦθα ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος ἐπίστευσεν, ἐνταῦθα ἐτυπτήθη μετὰ τοῦ Σιλουανοῦ ὁ Παῦλος ὑπὸ τῶν γραμματέων, οἳ καὶ συναρπαγεῖς αὐτὸν τυπήσαντες, τέλος ἀπελογήσαντο· ἐνταῦθα ὁ δεσμοφύλαξ πιστεύσας σὺν ὅλῳ οἴκῳ αὐτοῦ ἐβαπτίσθη. ταῦτα πρότερα αἱ πράξεις φασί. μάρτυρι δὲ αὐτοῖς πίστιν, καὶ κινδύνους ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ πρὸς δυσωπίαν ὑπερρέπως ἔχειν. διὰ πρότερα σφόδρα φίλοι αὐτοῖς φαίνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς Φιλιππησίων ἀρετῆς, καὶ εὐχὴ τελειώσεως.
β' Διήγησις τῆς ἑαυτοῦ διαγωγῆς ἀγωνιστικῆς, καὶ τῆς προθυμίας.
γ' Παραίνεσις τῆς κατὰ Θεὸν ὁμοιότητος, καὶ τῆς ἐν θεοῦ ζωῆς.
δ' Περὶ Τιμοθέου καὶ Ἐπαφροδίτου, οὓς ἀπέστελλε πρὸς αὐτούς.
ε' Περὶ τοῦ πνευματικοῦ βίου τοῦ μὴ ἐν σαρκί, ὅς ἐστι μίμησις θανάτου τοῦ Χριστοῦ.
ε' Παραινέσεις ἴδιαι ζώντων, καὶ κοιναὶ πάντων.
ζ' Ἀποδοχὴ τῆς ἀποσταλείσης αὐτῷ διακονίας.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμόθεος δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν (πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος) ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν, ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθώς ἐστι δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου, συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεὸς, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ. Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοὶ, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον * λαλεῖν. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν. οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ

ā a. Θες. a. A

B

β'

Γ

* δ Θεοδ. ℓ. ια

ἀγῶς, οἰόμυοι θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου· ⓐ δὲ ἐξ Γ
ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τ̃ εὐαγγελίου κεῖμαι. Τί γάρ;
πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς κατα-
γγέλεται. καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι· οἶδα γὰρ ὅτι
τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τ̃ ὑμῶν δεήσεως, καὶ
ἐπιχορηγίας τ̃ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποκαρα-
δοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πά-
σῃ παῤῥησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν
τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς, εἴτε διὰ θανάτου· ἐμοὶ γὰρ τὸ
ζῆν, Χριστὸς· καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος. εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί,
τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω. συνέχο-
1 Βασ. κ. μαι γὰρ ἐκ τ̃ δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ Δ
* ἁρ. ε. κα σὺν Χριστῷ εἶναι, πολλῷ * μᾶλλον κρεῖσσον· τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν
τῇ σαρκί, ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι
μενῶ καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν
καὶ χαρὰν τ̃ πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ, διὰ τ̃ ἐμ̃ παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.
γ' °Μόνον ἀξίως τ̃ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴ- Ἐφεσ. η. Α
τε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι κολ. α. Β
στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ, συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ α. Θεσ. β. Β
εὐαγγελίου, καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τ̃ ἀντικειμένων,
ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῶν δὲ σωτηρίας, καὶ
τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ, ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ
εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν, ⓑ τὸν αὐτὸν ἀ-
γῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.
1 Κορ. κα. ιγ. κβ Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ Β
τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τινα σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοὶ, πληρώ-
σατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τ̃ αὐτὴν ἀγάπην ἔ-
χοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες, μηδὲν κατ' ἐρίθειαν ἢ κενο-
δοξίαν, ἀλλὰ τ̃ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέ-
2 σκοπῶν τες. κα χοντας ἑαυτ̃· μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος 2 σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων
ἕκαστος. τ̃το γὰρ φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορ
φῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ° ἀλλ' Ματθ. κ. Δ
ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώ-

ΕΣρ.β.Β πων χλυόμλμος, κὴ χήματ εὑρεθεὶς ὡς ἀνθρωπος· ἐταπείνωσεν
ἑαυτ, χλυόμλμος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ, σταυροῦ.
Β Διὸ κὴ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε, κὴ ἐχαρίσατ αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑ-
Ρωμ ιη.Β πὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματ Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐ-
ἰσαΐ με.Δ πουρανίων κὴ ἐπιγείων κὴ καταχθονίων, Ϛ πᾶσα γλῶσσα ἐξο-
Ρωμ ιη.Γ μολογήσηται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός.
ἰακ.α.Α Ὥστε ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ * μοι. α
παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου
μετὰ φόβου κὴ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε· ὁ Θεὸς
γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν Ϛ τὸ θέλειν κὴ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς
α.Πετ.δ.Γ εὐδοκίας. Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογι- 3 ἐρχῆς. α
σμῶν, ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι κὴ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα
Ματθ.ε.Β ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς κὴ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς
Γ φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ
εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐ-
κοπίασα, ἀλλ' εἰ κὴ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς
πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συνχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ
ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι. Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰη- δ'
Πρ.Ε.ιϛ.Α σοῦ, Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ, γνοὺς
τὰ περὶ ὑμῶν· οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον ὅστις γνησίως τὰ περὶ
α.Κορ.ι.Β ὑμῶν μεριμνήσῃ· οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ τοῦ
Χριστοῦ Ἰησοῦ. τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ
τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. * Τοῦτον μὲν οὖν * δ Χριστοῦ. ια
ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς. Πέποιθα
Δ δὲ ἐν Κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι· ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην
Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρα-
τιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου,
πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὴ ἐπεθύμει πάντας ὑμᾶς, * καὶ * ἰδεῖν. ζ. ια
ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησε· καὶ γὰρ ἠσθένησε παρα-
πλήσιον θανάτου, ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον,
ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπην σχῶ. σπουδαιοτέρως οὖν
ἔπεμψα αὐτὸν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν, πάλιν χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπότε-
ρος ὦ. Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς,
καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε, ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέ-

χει θανάτου ἤγγισε, παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπλη
ε' ρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρός με λειτουργίας. Τὸ λοι- Γ
πὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν,
ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέ-
πετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν· ἡμεῖς γάρ
1 Θεοσ. ά. ἀ. ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι Θεοῦ λατρεύοντες, καὶ καυχώ-
μενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες, καίπερ ἐ-
γὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί. Εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι
ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον, περιτομὴ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσ-
ραήλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φα- Β. Κορ. ια. Β
ρισαῖος, κατὰ ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν Γραφ. κγ. Β
ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος· ἀλλ' ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα Β
ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν· ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι
πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ Κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύ-
2 Χριστῷ θ βαλα εἶναι, ἵνα 2 Χριστὸν κερδήσω, καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων
ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χρι-
στοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει, τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ
τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθη-
μάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἴπως κα- Γ
ταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν νεκρῶν· οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ
ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατε-
3 οὔπω. γ λήφθην ὑπὸ Χριστοῦ Ἰησοῦ. Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λο-
γίζομαι κατειληφέναι, ἓν δέ, (τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμε-
νος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος,) κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ
τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι
οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο Δ
ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοι-
χεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν. Συμμιμηταί μου γίνεσθε ἀδελ- Ρωμ. ιε. Β
φοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, κάθως ἔχετε τύπον α. κορ. α. Β
ἡμᾶς· πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν Ρωμ. ις. Γ
δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ὧν τὸ
τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ
αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες· ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐ-

α.Κορ.α.Α πτ.β.Γ

ρανοῖς ὑπαρχῇ, ὃ ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυτῷ τὰ

δ πάντα. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί. Εὐωδίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν Κυρίῳ. καὶ ἐρωτῶ καί σε σύζυγε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ

Αποκ.ιγ.Β. καὶ κ.Δ

Κλήμεντος, καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ Κύριος ἐγγύς.

Ματθ.ς.Γ

Β Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ.

Γ Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι· οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι· πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ· πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ

Δ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε· οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. Ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω· πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας, θυ-

σίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ Θεός μου πληρώσῃ πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κ̣τ̣ Ⓦ πλοῦτον αὐτοῦ, ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί· ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [1]μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

[1] μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ε

Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ἐπαφροδίτου.
Ἐν στίχοις σπ̄.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ ἐπιστολῆς.

ΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ῥώμης, οὐχ ἑωρακὼς μὲν αὐτοὺς, ἀκηκοὼς δὲ περὶ αὐτῶν· ἡ δὲ προφάσις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. Τοὺς Κολασσαεῖς ἠβούλοντό τινες ἀπατῆσαι σοφίσμασιν Ἑλληνικοῖς κ̣τ̣ τῆς εἰς Ἰησοῦν πίστεως, καὶ περὶ τῶν ἐν νόμῳ βρωμάτων, καὶ περιτομῆς. Ταῦτα τοίνυν μαθὼν ὁ ἀπόστολος, γράφει τ̣ ἐπιστολὴν ὡς πρὸς κατηχητικὴν αὐτοῖς ταύτην. καὶ πρῶτον μὲν εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ, σημαίνει ἀπὸ ὧν σπουδῆς αὐτοὺς μεταβεβηκέναι εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας· καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς εἰς ὃν ἐπίστευσαν, εἰκὼν ἐστὶ τοῦ Θεοῦ καὶ λόγος, δι' οὗ τὰ πάντα γέγονε· καὶ ὅτι ἔπρεπεν αὐτὸν δημιουργὸν ὄντα, γενέσθαι αὐτὸν καὶ πρωτότοκον τῆς κτίσεως καὶ πρωτότοκον ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα τὰ ἀμφότερα σεμνύνῃ, καὶ ζωοποιήσῃ τὰ πάντα. προτρέπει δὲ αὐτοὺς ἐμμένειν τῇ πίστει, σημαίνων ὅτι αὐτὸς ὁ Παῦλος διάκονος ἐστὶ τοῦ εὐαγγελίου, ἐν ᾧ κατηχήθησαν· εἶτα καὶ περὶ τοῦ νόμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ βρωμάτων, καὶ περὶ ἡμερῶν ἐξηγεῖται. καὶ ἀποδείκνυσιν ἠργηκέναι λοιπὸν τὰ παλαιά, καὶ τύπῳ προμυεῖ· συμβουλεύει τε αὐτοῖς μὴ πλανᾶσθαι ἀπὸ τῶν σοφιζομένων καὶ πλανᾶν αὐτοὺς θελόντων. καὶ λοιπὸν πραγματεύσας καὶ ὧδε γοῦν καὶ τέκνοις, ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ, δούλοις καὶ κυρίοις, καὶ τὰ δηλα τὰ πρὸς τὰ ἤθη συμβουλεύσας, τελοῖ τ̣ ἐπιστολήν. παραγέγραπται μέντοι αὐτοῖς, ἵνα ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' αὐτοῖς ἡ ἐπιστολὴ, ποιήσωσι καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ αὐτὴν ἀναγνωσθῆναι, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικίας καὶ αὐτοὺς ἀναγνωσθῆναι.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΕΝ πολλοῖς ὁ ἀπόστολος δηλοῖ τ̣ περὶ Θεὸν καὶ πατέρα μεσιτείαν καὶ καταλλαγὴν τοῖς ἀνθρώποις διὰ τοῦ υἱοῦ γεγενῆσθαι. Εἷς γὰρ Θεὸς (φησὶν) εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός. καὶ πάλιν, Δι' οὗ (φησὶ) τ̣ καταλλαγὴν ἐφήκαμεν. καὶ ὁ Κύριος ἡμᾶς ἑαυτῷ καὶ ὁδὸν καλεῖ· οὐδὲ γὰρ ἕτερος, εἰ μὴ δι' αὐτοῦ καὶ σὺν αὐτῷ, ἀπέλθοι πρὸς τ̣ πατέρα. διὰ τοῦτο γὰρ, ὢν Θεὸς, καὶ ἄνθρωπος γέγονεν, ἵνα Θεῷ καὶ ἀνθρώποις μεσιτεύσῃ, τοῦτό τε ὢν καὶ ἐκεῖνο. ἀλλ' οἱ Κολασσαεῖς ὑπὸ ἀγγέλου ᾠήθησαν τ̣ περὶ αὐτῶν γνώμην ἀγγελικὴν πρὸς τ̣ πατέρα, καὶ διὰ Χριστοῦ. ἔπειτα πολλὰς εἶχον παρατηρήσεις Ἰουδαϊκὰς καὶ Ἑλληνικὰς, ἡμέρας παρατηροῦντες καὶ καιροὺς καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἅπερ πάντα, γράφων τ̣ ἐπιστολὴν, διορθοῦται ὁ Παῦλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Εὐχαριστία ὑπὲρ Κολασσαέων οἰκειωθέντων τῷ Θεῷ ἐπ' ἐλπίδι.

β' Εὐχὴ περὶ αὐτῶν εἰς σοφίαν πρακτικὴν, εἰς δύναμιν ὑπομονῆς, σὺν εὐχαριστίᾳ τῆς οἰκειώσεως τῆς ἐν καθάρσει.

γ' Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ κτίσεως καὶ ἀνακτίσεως τῆς χάριτι σωτηρίας Θεοῦ.

δ' Περὶ ἐθνῶν μεταγωγῆς τῆς ἐν σώματι Χριστοῦ ἐκ πάλαι διὰ πίστεως.

ε' Περὶ τῆς διὰ πάντων αὐτοῦ διδαχῆς ἀνακτικῆς εἰς τελείωσιν Θεοῦ.

ς' Περὶ τοῦ μὴ ὑπάγεσθαι τῇ ἀνθρωπίνῃ φιλοσοφίᾳ ἀπατηλῇ τοὺς ἐν Χριστῷ πλὴν σοφίαν ἔχοντας.

ζ' Ὅτι ἡ πρὸς Θεὸν σωτηρία καὶ τὰ τοῦ νόμου τελεῖ πνευματικῶς, εἰς τὸ συζῆν Χριστῷ.

η' Ὅτι οἱ ἔξωθεν νόμου τύποι τοῖς ἔνδοθεν χρήσιμοι, καὶ οὐ πνευματικοῖς τοῖς ἐν δυνάμει Θεοῦ ζῶσιν.

θ' Παραίνεσις πρὸς κάθαρσιν, ἁγιασμοῦ, φιλανθρωπίας, φιλοξενότητος, φιλομαθείας, ψαλμῳδίας, θυμήμου εἰς Θεὸν διαγωγῆς, εὐχαριστίας.

ι' Τὰ πρὸς τοὺς νικῶντας ὁμοιοπαθῶς. Ἐν ᾧ, Τὰ πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους ἐμφρόνως, οἰκονομικῶς.

Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τοῖς ἐν Κολάσσαις ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην ἣν ἔχετε εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστι καρποφορούμενον* καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐ-

1 Κολοσσαῖς. α.ζ.ι.17

α.Θεσ.α.Α
β.Θεσ.α.Α

α

* ἢ αὐξανόμενον. α.ζ.ια

B

α.Κορ.α.Α

Ἐφεσ.η.Α
φιλιπ.α.Δ
α.Θεσ.β.Β

ἐξανόμβοι εἰς τ ἐπίγνωσιν τ Θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμβοι κτ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μτ χαρᾶς, εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τ μερίδα τ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τ σκότους, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτ, ἐν ᾧ ἔχομβν τ ἀπολύτρωσιν διὰ τ αἵματος αὐτ τ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τ γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτ & εἰς αὐτὸν ἔκτισται, καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων, & τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε· & αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τ σώματος τῆς ἐκκλησίας, ὅς ἐστιν ἀρχὴ πρωτότοκος ἐκ τ νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι, & δι' αὐτ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τ αἵματος τ σταυροῦ αὐτ, δι' αὐτ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τ σαρκὸς αὐτ διὰ τ θανάτου, παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους & ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτ, εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος. Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν, & ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τ σώματος αὐτ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία, ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κτ τὴν οἰκονομίαν τ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν τ λόγον τ Θεοῦ, τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτ, οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης, ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσ-

ἐν τῇ ἐπιγνώσ. ε. ια

* Θεῷ καὶ. γ' α. ε. θ. ια

α. η. ε. θ. ιγ. ιε

ε θ. ια

ϛ

* αὐτ. θ. ια

ζ ὃ πᾶν. θ. ια

Ματθ. γ. Δ. καὶ ιζ. Α

β. πτ. α. Δ

Ἐζρ. α. Α

Γ ω. α. Α

Γ

α. Κορ. ιε. Γ

Ἐπι κ. α. Β

Κεφ. β. Β

ἰω. α. Β

Δ

Δ

Ἀκτ. α. Η

ἐφεσ. α. Α

Τιτ. β. Γ

Ἰω. ιε. Α

Ρωμ. ις. Δ

α. Τιμ. α. Δ

σκοντες τὰ πάντα δι' ἐφτον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει. Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασι τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. Τοῦτο δὲ λέγω ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ· εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἀπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν. ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν. ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, καί ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. Καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησε σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ, ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας, ἢ σαββάτων, ἃ ἐστι σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς

α

β

γ ι δε. ια

* καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. ια

α. Κορ. α. Δ

2 συμβιβασθέντες τῆς. ε. θ. ια

α. Κορ. ε. Δ

Β

Κεφ. α. Γ
ια. α. Β

Γ

Ρωμ. ς. Δ
Ἐφεσ. α. Δ

Ἐφεσ. β. Δ

3 ὑμῶν. ε. θ

η

Ματθ. κθ. Δ

καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν Δ
ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ
νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν
τὸ σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ
ε.ι.ια.ιγ συμβιβαζόμενον, αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ. εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ Χριστῷ, ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν
κόσμῳ δογματίζεσθε; Μὴ ἅψῃ, μηδὲ γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς· ἅ ἐστι
πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων, ἅτινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός Γ
ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος· τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ
τῆς γῆς. ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ
θ' ἐν τῷ Θεῷ. Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ
ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. Νεκρώσατε οὖν τὰ Εφες.ε.Α
μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία, δι'
ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ
ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς. Νυνὶ δὲ ἀπόθε- Β Ρωμ.ς.Α
σθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, ἐφες.δ.Ε
αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν
αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία· βάρβαρος, Σκύθης· δοῦλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός. Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς Ἐφες.δ.Η
ι κολοσσ.α. ε.ι.ια.ιγ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν,
ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν τις πρός τινα Γ
ἔχῃ μομφήν· καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς·
ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος·
β Κολοσσ.ια καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς
ι' ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι, καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. Ὁ λόγος

τῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ, διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτούς, ψαλμοῖς & ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυ-
α.Κορ.ι.Η ρίῳ, καὶ πᾶν ὅ,τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι
Ἐφεσ.ε.Ε Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ. Αἱ
α.πετ.γ.Α γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυ-
Δ ρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ [3]πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ [4]ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν· καὶ πᾶν ὅ,τι ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. ὁ γὰρ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησε, καὶ οὐκ ἔστι προσωπολημψία.

Δευτ.ι.Δ
σοφίας ς.Β
ρωμ.β.Β
ἐφεσ.ς.Β
Λευϊτ.ιη.Α
α.Θεσ.ε.Γ
Ἐφεσ.ς.Γ
β.Θεσ.γ.Α

Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον & τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, Λ
εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς. Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ, προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, (δι' ὃ καὶ δέδεμαι,) ἵνα
Ἐφεσ.ε.Δ φανερώσω αὐτό, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ
Β ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς & πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα [1]γνῷ τὰ περὶ ὑ- [1] γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν. ια
Φιλημ.ν.Β μῶν, & παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωρίσουσι τὰ ὧδε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, & Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα (περὶ οὗ ἐλάβετε
Γ ἐντολάς, Ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν·) & Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς, οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.

[3] πικραίνεσθε. ζ
[4] ἐρεθίζετε. ια. κε. ιζ. ιγ
παροργίζετε. ια

Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦλος Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ [2]πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ. μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει [3]ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ Δημᾶς. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς, καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον [4]αὐτοῦ ἐκκλησίαν. Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολὴ, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ ἵνα αὐτὴν πληροῖς. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

2 πεπληροφορημένοι. ια 3 πάθος. ια λγ' ε, ἀγῶνα. ε

Δ β. Τιμ. δ. 1

4 αὐτῶν. δ. 1

Πρὸς Κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ καὶ Ὀνησίμου. Ἐν στίχοις σπ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ πρώτης ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ἀθηνῶν, ἑωρακὼς πρότερον αὐτοὺς καὶ διδάξας, καὶ διατρίψας παρ' αὐτοῖς. ἡ δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. ὁ ἀπόστολος πολλὰς θλίψεις παθὼν ἐν Βεροίᾳ καὶ ἐν Φιλίπποις τῆς Μακεδονίας καὶ ἐν Κορίνθῳ, γνώσκων τε ὅσα πέπονθε καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ, φοβούμενος μὴ ἀκηδήσαντες Θεσσαλονικεῖς ἃ πέπονθεν ἐν ταῖς προφημιζομέναις πόλεσι, πειρασθῶσιν ὑπὸ τοῦ πειράζοντος, καὶ σκανδαλισθῶσι, μαθὼν δὲ ὅτι καὶ ὑπὸ τοῖς ἀποθνήσκουσι κατώδυνοί εἰσιν, ἀποστέλλει Τιμόθεον πρὸς αὐτοὺς μὴ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης. καὶ προτρέπει αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει, ὥστε μὴ σαλεύεσθαι ἐκ τῶν θλίψεων, καὶ μηδὲν ξένον αὐτοὺς πεπονθέναι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων. Χριστιανῶν γὰρ ἴδιον τὸ θλίβεσθαι ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, ἔλεγεν. Πολλὰ δὲ προτρέπει αὐτοὺς, οὕτως ὡς πρέπον ἦν αὐτὸν, διατρέφεσθαι, χρῆσθαι τοῖς τελωνίοις, τοῖς μυδρίζουσιν αὐτοὺς, καὶ διδάσκων μὴ βαρέως φέρειν· ἐπεὶ καὶ τὸν θάνατον ἀπώλειαν, ἀλλ' ὁδὸν διαβάσεως. ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς χρόνοις αὐτοὺς διδάσκει, ἵνα ἀδηλον τὴν ἡμέραν γινώσκοντες, ἀεὶ ἕτοιμοι γίνωνται, καὶ μηδενὶ προσέχωσιν ἀπαγγέλλοντι τοῖς αὐτοῖς. ἔσεσθαι γὰρ φησι τὴν παρουσίαν οὕτως, ὥστε τοὺς προλαβόντας καὶ βιασθέντας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, μὴ φθάσαι τοὺς ἐν νεκροῖς ἐγερθέντας. ἅμα γὰρ γίνεσθαι τὴν πρώτην ἀναγωγὴν διδάσκει. πρὸς τούτοις, προτρέπων αὐτοὺς βελτιοῦσθαι ἐν τοῖς ἤθεσι, προτρέπει αὐτοὺς καὶ ἀεὶ χαίρειν τῇ ἐλπίδι, καὶ προσεύχεσθαι, καὶ εὐχαριστεῖν αὐτοὺς ἀεὶ τῷ Κυρίῳ, ἐνορκίζων αὐτοὺς ἀναγνῶναι τὴν ἐπιστολὴν ταύτην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. καὶ οὕτως τελοῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Ἔπαινος τ Θεσσαλονικέων ὅτι τοῖς ἀξίοις τ ἀποστόλων ἀνῶσι.
β' Γόητος αὐτῶν, καὶ χρὰ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ μίσεμπα ἕως αὖ πλεωθῶσιν.
γ' Εὐχὴ πρὸς Θεὸν περὶ τῆς ἀφίξεως αὐτῶ, καὶ περὶ αὐξήσεως & βεβαιώσεως Θεσσαλονικέων, ἕως τ Χεισοῦ παρουσίας.
δ' Παραίνεσις σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης ὡς ὅτι κρίσις, φιλαδελφίας, ἐργασίας ἰδιοπροσώπου.
ε' Διδασκαλία περὶ τῆς τ θανάτου καταλύσεως ὅτι ζώντων καὶ νεκρῶν, ἐν ὅπῳ ἀνείᾳ Χεισοῦ.
ς' Περὶ δ αἰφνιδίως ἥξειν Χεισὸν, ὥστε δεῖν διὰ παντὸς νήφειν, πίστι, ἐλπίδι, ἀγάπῃ, ὑμνῇ, εἰρήνῃ, μακροθυμίᾳ, φιλομαθίᾳ.
ζ' Εὐχὴ περὶ ἁγιασμοῦ πνεύματος, καὶ ψυχῆς, καὶ σώματος.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΩΤΗ.

ΠΑΥΛΟΣ & Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων, ἐν Θεῷ πατρὶ, καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν, ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ & πατρὸς ἡμῶν, εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι, ὑπὸ Θεοῦ τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγένηθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ, μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου, ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τῇ Ἀχαΐᾳ· ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ & ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι· αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε

β.Θεσ.α.Α ā
Φιλιπ.α.Α
α.Κορ.η.Δ
1 Χεισοῦ.ια
2 τύπον.ε.θ

στρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν Θεῷ
ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν,
(ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,) Ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς
τῆς ἐρχομένης. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσο- Β
δον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, ἀλλὰ τὸ παθόντες καὶ ὑβριζόμενοι, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ, ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας, (Θεὸς μάρτυς)· οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν Β
οὔτε ἀπ' ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι, ἀλλ' ἐγενήθημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἐὰν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα· οὕτως ἱμειρόμενοι ὑμῶν, εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγένησθε. μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ. Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεός, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν, καθάπερ οἴδατε, ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, (ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ,) παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι καὶ Γ
μαρτυρόμενοι, εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ
καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν, τοῦ Θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ (καθώς ἐστιν ἀληθῶς) λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ταὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀπο-

1 νήπιοι. ℓ. θ

2 καλέσαντος. θ

Πραξ. ιϛ. Δ

Γραξ κ. Η
α. κορ. ℓ. Γ
β. Θεσ. γ. Β

Ἐφεσ. ℓ. Α
φιλιπ. α. Δ
κολ. α. Β

κλεινάντων Ἰησοῦ καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιω-
Δ ξάντων, καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναν-
τίων, κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ
ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε. ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐ-
τοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος. Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες β'
ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπῳ, οὐ καρδίᾳ, περισσο-
τέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπι-
θυμίᾳ. διὸ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, (ἐγὼ μὲν Παῦλος
Ρωμ.α.Β καὶ ἅπαξ καὶ δίς,) καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ σατανᾶς. τίς γὰρ ἡμῶν
ἐλπὶς, ἢ χαρὰ, ἢ στέφανος καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμ-
προσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ;
ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.

Γ Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθή-
Πραξ.ιζ.Α ναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διά-
κονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χρι-
στοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πί-
στεως ὑμῶν, τῷ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις· αὐ- 1 Θεσσ. 3.
τοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα· καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦ-
Β μεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐ-
γένετο, καὶ οἴδατε. Διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ
γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ
εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς
ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀ-
γάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιπο-
Γ θοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς, διὰ τοῦτο παρεκλή-
θημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν, ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν
διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως· ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκητε ἐν Κυ-
ρίῳ. τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι
περὶ ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν
Ρωμ.α.Β τοῦ θεοῦ ἡμῶν, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεόμε-
νοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερή-
Δ ματα τῆς πίστεως ὑμῶν; Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ γ'
Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς
ὑμᾶς· ὑμᾶς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ
εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς· εἰς τὸ

2 διαμοσυήν. θ

εἴξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ²ἁγιωσύνῃ, ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ. Τὸ λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν Θεῷ, *ἵνα περισσεύητε μᾶλλον· οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν· τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, διότι ἔκδικος ὁ Κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα. Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν, οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν (Ν) τὸν δόντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ¹ἡμᾶς. Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ²ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον, καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν, ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω, καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε. Οὐ ³θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν ⁴κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα· εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἄξει σὺν αὐτῷ. Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας, ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον· ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. Ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις. Περὶ δὲ τῶν χρό-

Ρωμ.ιβ.Α ἐφεσ.ε.Δ

α.Κορ.ς.Β

α.Κορ.α.Α

α.Κορ.ζ.Η

1 ὑμᾶς. ϖ:

2 ἔχομεν. ε

Ἰω.ιγ.Δ. καὶ ιε.Β α.ἰω.β.Β. καὶ δ.Δ

β.Θεσ.γ.Β

3 θέλομεν. ε α.δ.ε.ι.ια

4 κοιμωμένων. ζ

α.Κορ.ιε.Δ μαθ.κδ.Γ

Ματθ.κδ.Γ α.κορ.ιε.Η β.Θεσ.α.Γ

Ματθ.κδ.Δ β.πετ.γ.Γ ἀποκ.γ.Α. καὶ ιε.Γ

νων καὶ τ καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ, οὕτως ἔρχεται· ὅταν γὰρ λέγωσιν, εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος, ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ· πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους. Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν
Β ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν· οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς καθεύδουσι· καὶ οἱ μεθυσκόμενοι, νυκτὸς μεθύουσι.
Ησαΐ. ιθ. Γ ἐφεσ. ε. Γ Ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες, νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας, ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀργὴν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν, εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν,
Γ καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερ ἐκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν· εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. Ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῷ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. Πάντοτε χαίρετε. Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε. Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. Τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε. Προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε.
Δ Πάντα δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε. Ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει. Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

Κεφ. γ. Δ α. κορ. α. Β

α. Κορ. α. Α

ζ'

* τὴν ἐλπίδα ὑμῶν βεβαίαν. α

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ δευτέρας ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ρώμης· ἡ δὲ ὑπόθεσις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. τινὲς ἀπὸ Θεσσαλονίκης ἀργοὶ καὶ ἄτακτοι περιερχόμενοι, τοὺς ἀδελφοὺς ὑφήρπαζον, ὡς ἤδη τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἐνεστώσης. ἠπάτων δὲ τοὺς ἀκηκοότας, ὡς τοῦ ἀποστόλου τοῦτο διηλεγμένου, καὶ ἐπὶ πνεύματος ἀκηκόοντες. ταῦτα τοίνυν μαθὼν ὁ ἀπόστολος, γράφει τῷ ἐπιστολίῳ· καὶ πρῶτον μὲν ἀποδέχεται τὴν πίστιν αὐτῶν αὐξανούσην. καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐκαυχᾶτο, ταῖς θλίψεσι γενναίως ἐνεγκοῦσι διὰ τὸν Χριστόν. καὶ παραμυθεῖται δὲ αὐτοὺς ὡς ἐσομένης ἐκδικίας παρὰ τοῦ Θεοῦ κατὰ τῶν αὐτοὺς ἀδικούντων. ἔπειτα περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Σωτῆρος διδάσκει μηδενὶ αὐτοὺς πείθεσθαι, μηδὲ θορυβεῖσθαι αὐτοὺς μήτε διὰ πνεύματος, μήτε ὡς αὐτοῦ γράψαντος, μήτε ὅλως νομίζειν ἤδη πάρεναι αὐτόν. μὴ γὰρ πρότερον ἔσεσθαι αὐτόν, ἐὰν μὴ ἀποστασία πρῶτον ἔλθῃ, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ ἀντίχριστος, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, οὗ τὴν παρουσίαν ἐν σημείοις καὶ τέρασι ψεύδεσι κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἔσεσθαι σημαίνει. εἶτα παραινέσας αὐτοῖς στήκειν γενναίως, καὶ κρατεῖν τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθησαν παρ' αὐτοῦ, παραγγέλλει μηδεμίαν κοινωνίαν ἔχειν μετὰ τῶν ἀτάκτων, ἀλλὰ καὶ ἀποβάλλειν αὐτούς· εἰ δὲ περίεργοις καὶ πλάνοις ἐδήλωσε τοῖς τοιούτοις. καὶ καθόλου δὲ παρήγγειλε τὸν μὴ ὑπακούοντα τοῖς λόγοις αὐτοῦ, τοῦτον ἀποστωμάγωγον γίνεσθαι. καὶ λοιπὸν ἐπεύξαμενος αὐτοῖς εἰρήνην, τελοῖ τὸν ἐπιστολίον, ὃν ἀσπασμῷ τῇ ἰδίᾳ χειρὶ γράψας, ὅπερ σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ δεδήλωκεν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΕΠΕΙΔΗ ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιστολῇ ἔγραψεν ὡς πιστοὺς ἀπιὼν πρὸς αὐτούς, καὶ διαπλεκῶν μίγνυσι τὰ ὑστερήματα αὐτῶν, καὶ πολλὰ ἀγάπης σημαντικά· ὧν ἀπῆλθε δέ· τούτων πρόσθησι τὸ ἐπιστολίον αἰτίαν τῆς παρουσίας αὐτοῦ. ὅτι δὲ μὴ ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ἔνδην ἐσχαζέν. ἐν τῇ πρώτῃ περὶ τῶν χρόνων τῆς τοῦ Κυρίου παρουσίας ἐπερθόμβησε γράψας, ὡς οὐ χρὴ ὧδες αὐτοῖς νῦν γράφῃ, οὐ ποιῶν τοῦτο εἴγε αὐτὸς ἀπελήλυθε. γράφει δὲ περὶ τῶν χρόνων διὰ τούτου τὴν αἰτίαν· λυμεώνες τινὲς ἔλεγον παρεῖναι λοιπὸν τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου. εἰ δὲ τοῦτο ἦν ἀληθές, ὁ Χριστὸς φεύξης ἐβούλετο· αὐτὸς γὰρ ἐν τοῖς εὐαγγελίοις σημεῖα τῆς παρουσίας αὐτοῦ δέδωκεν, ἅτινα οὐκ ἦν οὐκ ἐπεπλήρωτο. διαλαμβάνεται οὖν ὁ αὐτὸς διαλαβεῖν περὶ τῶν πρὸ τῆς παρουσίας σημείων, καὶ τῆς τοῦ ἀντιχρίστου ἐλεύσεως, διὰ πολλῶν ἀληθῶν διὰ τοῦ Κυρίου προῤῥήσεις ποιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ Ε ΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς περὶ Θεσσαλονικέων πίστεως, καὶ ἀγάπης, καὶ ὑπομονῆς, ὅτι πιμῇ αὐτῶν, καὶ κολάσει τοὺς θλιβόντων. Καὶ εὐχὴ ὑπὲρ πληρώσεως αὐτῶν ἐν δόξῃ Χριστοῦ.

β' Περὶ τέλους, ὅτι μὴ παρέσται τὸ πνεῦμα ὅτι ἐλέγχῃ Ἰουδαίων τοὺς ἀπιστησάντων Χριστῷ.

γ' Εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς κλήσεως, περιέχουσα ὁμοίως εὐχὴν πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν ὅτι στηρίγμα αὐτῶν.

δ' Παράκλησις εὐχῆς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔργου. Εὐχὴ ὑπὲρ αὐτῶν εἰς ἀγάπην Θεοῦ.

ε' Προτροπὴ ἐργασίας καὶ παραιτήσεως τῶν ἀργῶν καὶ περιέργων.

ϛ' Εὐχὴ ὑπὲρ εἰρήνης τῆς παρὰ Θεοῦ.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν, καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. α.Θισ.α.Α

Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους· ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν, καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε· εἴπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν, καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ* ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἵτινες δίκην τίσουσιν, ὄλεθρον αἰώνιον, ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν, (ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς,) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης, καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει, ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. β

Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆ- β'

* Χριστοῦ. α

1 πιστεύσασιν. α.ε.ζ.ια.ιγ

2 ὑμῶν. ε

ναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς, μήτε σαλεύεσθαι μήτε διὰ πνεύματος, μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. Μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον, ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸν καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἔστι Θεός. Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. (τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται,) καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος ἀνελεῖ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους, καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου, ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, καὶ πίστει ἀληθείας, εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς, καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. πιστὸς δέ ἐστιν ὁ Κύριος ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ

Ι ανομίας. ε. θ

Β

ε.

Γ

Δ

Ἐφεσ. ε. Β

Ἡσαΐας. Α

Ἐφεσ. ε. Α

γ̄ Ἐφεσ. ς. Γ καλ. ς. Α

τ̃ πονηρ̃. Πεποίθαμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγ-
γέλλομεν ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι ὑμῶν
Β τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τ̃ Θεοῦ καὶ εἰς ὑπομονὴν τ̃ Χριστοῦ.
Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τ̃ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως
περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβε παρ' ἡμῶν. 1 παρέλαβον. α.ε.ζ.θ.ι.ιγ
α.Κορ.ια.Α αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακτήσα-
α.Θεσ.δ.Γ μεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν
Πραξ.κ.Η κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ
α.κορ.δ.Γ
α.θεσ.β.Β ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν· οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα
Γ ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν
πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργά-
ζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. Ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν
ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους.
Τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τ̃ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυ-
Γ ἅγιατ.ε.Γ Δ τῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐκκακήσητε καλο-
ποιοῦντες. Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν, διὰ τῆς ἐπι-
Ματθ.ιη.Γ στολῆς τοῦτον σημειοῦσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐν-
α.κορ.ε.Γ τραπῇ, καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν.
Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τ̃ εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς
ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ
ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω, Ἡ χάρις τ̃ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν.
ἀμήν.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.
Ἐν στίχοις ρξ̄.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ἐπιστολῆς πρώτης.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Λαοδικείας· ἡ δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. ἐν τῇ Ἐφέσῳ τινὲς Ἰουδαΐζοντες ἐπεχείρουν ἑτεροδιδασκαλεῖν, καὶ ἀπατᾶν τοὺς ἀκεραίους πρόφασιν τοῦ νόμου. τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἀπόστολος, παρακέκληκεν ὃν Τιμόθεον ἐκεῖ παρεμεῖναι πρὸς διόρθωσιν αὐτῶν. γράφει δὲ τιμῶν ἐπιστολήν, καὶ πρῶτον μὲν ἐπαινεῖ μιμησάμενον Τιμόθεον, εἰδότα τιμῶν ἐν Χριστῷ πίστιν, διδάσκων αὐτὸν πρὸς τὸν νόμου, κωλύειν τοὺς πρὸς τιμῶν ὀρθιὸν διδασκαλίαν λαλοῦντας, ἐπιτιμᾶν τε αὐτοῖς. καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὑμέναιον καὶ Ἀλέξανδρον παραδεδωκὼς πρὸς τὴν πίστιν, παρέδωκε τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν. ταῦτα ἐπιτιμήσας, λοιπὸν διατάττει αὐτῷ κανόνας ἐκκλησιαστικοὺς πρὸς προσευχῆς, πῶς χρὴ καὶ πρὸς ὕνων δεῖ προσεύχεσθαι. πρὸς τὴν σιγὴν ἐν ἐκκλησίᾳ τὰς γυναῖκας, καὶ μᾶλλον μανθάνειν, καὶ μὴ διδάσκειν αὐτάς. πρὸς ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, πῶς καὶ ὁποίους χρὴ δεῖ τοὺς καθιστάμενους. πρὸς τὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χηρῶν, ἀπὸ πόσων ἐτῶν χρὴ ταύτας καταλέγεσθαι, καὶ ὁποίας αὐτὰς χρὴ δεῖ, καὶ πῶς αὐτὰς δεῖ προσέχειν. πρὸς τὸ σωφρονεῖν τοὺς νεωτέρους, καὶ γαμεῖν μᾶλλον, καὶ μὴ αἰσχρῶς ζῆν. πρὸς τὸ παραγγέλλειν τοῖς πλουσίοις, μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἐλπίζειν ἐπὶ πλούτῳ. πρὸς τούτων διαλαλεῖ ἄμωμος, παρακέκληται αὐτὸν ταῦτα διδάσκειν, καὶ μηκέτι ὑδροποτεῖν, προσέχειν δὲ ἑαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, εἰδότα ἐσεσθαι καιροὺς ἐν οἷς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως. διδάξας δὲ καθαρὰ εἶναι τὰ βρώματα, καὶ παραινέσας αὐτῷ ἐκτρέπεσθαι τὰς ἐμφιλονείκους ζητήσεις ὡς βεβήλους οὔσας, ἐφ' αἷς καί τινες καυχώμενοι παρέβησαν τὴν πίστιν, οὕτως τελεῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΙ δήποτε καὶ δήμους ἔχων μαθητὰς ὁ Παῦλος, οἷς ὃν Σίλαν, ὃν Λουκᾶν, καὶ ἑτέρους, πρὸς Τιμόθεον μόνον καὶ πρὸς Τίτον ὀνόματι γράφει; καὶ φαμὲν ὅτι τούτοις ἤδη ἐκκλησίας ἐγκεχειρικώς· τοὺς δὲ δήμους ἐπεῖχε μεθ' ἑαυτοῦ. γράφει δὲ πρὸς Τιμόθεον τὰ διδασκάλῳ πρέποντα λοιπόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Περὶ τῆς εἰς ἀγάπην Θεοῦ ὁδηγίας, τὴν ἀπροσδεᾶ νομικῆς ἀναγκῆς.

β' Περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἐκλογῆς εἰς εὐαγγελιστὴν ὃν διώκτου, καὶ χάριν Θεοῦ.

γ' Παραγγελία πρὸς πίστιν καὶ εὐσυνειδήτου διακονίας, ἧς αὖθις κινδύνως.

δ' Περὶ εὐχῆς, ὅτι χρὴ πάντων πανταχοῦ ἀκάκως, ἀπαθέως, σεμνῶς.

ε' Περὶ διδασκάλων, ὅτι ἄνδρας χρὴ καὶ οὐ γυναῖκας εἶναι, διὰ τὴν φύσιν καὶ τὸ πάθος τὸ ἐξ ἀπάτης, ὃ λύει ψήνησιν ἡ τοῦ Χριστοῦ, καὶ πίστις αὐτῶν καὶ βίος.

ς' Περὶ τῆς ἀρετῆς ἐπισκόπων. Ἐν ᾧ, Περὶ διακονιῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν.

Περὶ σκιᾶς αἱρέσεως. Ἐν ᾧ, Περὶ τῶν ἑπομένων αἱρέσεων δαιμονικῶν. ζ'

Περὶ ἀγῶνος εὐσεβείας ἐπ' ἐλπίδι. η'

Περὶ ἐπιμελείας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας. θ'

Περὶ τοῦ ἀμοζόντως ἑκάστῳ προσφέρεσθαι. ι'

Περὶ χηρῶν ἡλικίας, καὶ ὅπου, καὶ διοικήσεως αὐτῶν. ια'

Περὶ πρεσβυτέρων τιμῆς. ιβ'

Περὶ χρηστηρίας ἀσφαλοῦς. ιγ'

Ὅτι οὐδὲν ἔργον λανθάνει. ιδ'

Περὶ δούλων ὑπακοῆς. ιε'

Κατὰ φιλοκερδῶν, καὶ ψευδοδιδασκάλων. ις'

Παραγγελία φοβερὰ πρὸς καθαρὰς ὑπακοῆς ἄχρι τέλους. ιζ'

Πλουσίων ὁδηγία ὅπως τοῦ ὄντως ζωῆς. ιη'

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν, μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει· τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου· ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, ἀνδροφόνοις, πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλ' ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ· ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν

Κολ.α.Δ
Γραξ.ις.Α
Κεφ.ι.Β. καὶ ς.Δ
Κεφ.ς.Α
Ρωμ..ιγ.Γ
Ρωμ.ζ.Γ
Κεφ.ς.Γ
Ματθ.ι.Β
μαρ.β.Γ

1 ὑπαγὼ Θεοῦ πατρὸς, ἃ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. α. ἃ, ὑπαγὼ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Θεοῦ, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ. ια ā

2 ἐνδυναμοῦντι. ια

μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ Θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰ-
γ ώνων. ἀμήν. Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν καὶ ἀγα- Κεφ.γ.Γ
3 πίστιν. ἡ.κα θὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπωσάμενοι, περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν, ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν. Παρακαλῶ οὖν β α.Κορ.ι.Β
δ πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχὰς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, ὑπὲρ βασιλέων, καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι· τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σω- Β β.Γετ.γ.Β
θῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. Εἷς γὰρ Θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑαυτὸν
1 μυστήριον. ιγ ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις, εἰς ὃ ἐτέθην β.Τιμ.α.Γ
ι.θ.ιγ ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος (ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι) διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. Βούλομαι οὖν προσεύ- Γ
χεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ· ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστο- α.Γετ.γ.Α
λῇ κοσμίῳ, μετ' αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτὰς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν δι' ἔργων ἀγα-
ε' θῶν. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ· γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς, ἀλλ' εἶναι ἐν Δ α.Κορ.ιδ.Ζ
2 πρῶτον. ιγ ἡσυχίᾳ· Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα· καὶ Ἀδὰμ Γετ.α.Δ
οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα, ἐν παραβάσει γέγονε, σωθή- Γετ.γ.Α
σεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ
ς' ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης. Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκο- Γ Τιτ.α.Β
πῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ· δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλεον, σώφρονα, κόσ-
ι.ε.θ.ξ.ιε μιον, φιλόξενον, διδακτικὸν, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ· ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, τοῦ ἰδίου

οἴκου καλῶς προϊσάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος· (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;) μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. δεῖ δὲ καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ δίλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει· καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες. Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλέους, πιστὰς ἐν πᾶσι. Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊσάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων· οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται, καὶ πολλὴν παῤῥησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρός σε τάχιον· ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. Καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον. Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

Κεφ. α. Δ

Β

Γ

Δ

ζ

1 αἰθρώποις. ἡ

Β. Τιμ. γ. Α
Β. πετ. γ. Α
ἰούδα Ζ

ΔΙ Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν· ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔσῃ διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ παρηκολούθηκας. Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ. Γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν· ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς

1 πλαίης. α. ἡ. ξ. ι. ια

Κεφ. α. Α
Β. ζωμ. β. Δ
ζωτ. γ. Γ

Γ

η'

μελλούσης. Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. εἰς τοῦτο
γὰρ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶν-
θ' τι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν. Παρήγ-
γελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρο-
νείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγά- Δ
πῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. Ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ
ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ
χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν
χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου
2 προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. ² ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδα-
σκαλίᾳ. ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ
ι' τοὺς ἀκούοντάς σου. Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ε
ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς· πρεσ-
βυτέρας, ὡς μητέρας· νεωτέρας, ὡς ἀδελφάς, ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.
ια' Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας· εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα
ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοι-
* ἀ.ε.θ.ι.ια βὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις· τοῦτο γάρ ἐστι καλὸν καὶ ἀπο-
δεκτὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ιβ' ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλ-
πικεν ἐπὶ τὸν Θεὸν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευ-
χαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκε.
καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν. Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων Β
καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται, καὶ ἔστιν
ἀπίστου χείρων. Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα,
γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή, ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ
ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλι-
βομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε. Νεω-
τέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσι τοῦ Χρι-
στοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, ιγ' ἔχουσαι κρῖμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέ-
τησαν· ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσι περιερχόμεναι τὰς οἰκίας· οὐ
μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ
μὴ δέοντα. Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκο- Γ
δεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοι-
δορίας χάριν. ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ.
εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω

ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ. Οἱ καλῶς προ- ιβ'
εστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κο-
Δευτ.κε.Α πιῶντες ἐν λόγῳ & διδασκαλίᾳ· λέγει γὰρ ἡ γραφή, Βοῦν ἀ-
α.κορ.θ.Α λοῶντα οὐ φιμώσεις· καί, Ἄξιος ὁ ἐργάτης τῆς μισθοῦ αὐτοῦ.
Ματθ.ι.Β Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου ἐκτὸς εἰ μὴ
λεκ.ι.Β Δ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάν-
των ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι. διαμαρτύρομαι ἐ-
Κεφ.ε.Γ νώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγ-
γέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποι-
ῶν κατὰ πρόσκλισιν. Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ ιγ' ι προσ-
κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις. Σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. Μηκέτι κλισιν. ολ.ε.
ὑδροποτεῖ, ἀλλ' οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυ- θ.ι.ια
κνάς σου ἀσθενείας. Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι προδηλοί ιδ'
εἰσι προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν· ὡσαύ-
τως καὶ τὰ καλὰ ἔργα προδηλά ἐστι, καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα, κρυ-
ε' βῆναι οὐ δύναται. Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι ιε'
τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ
ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται· οἱ δὲ πιστοὺς
ἔχοντες δεσπότας, μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ
μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐερ-
σίας ἀντιλαμβανόμενοι. Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει.

Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λό- ιϛ'
γοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν
διδασκαλίᾳ, τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ
Κεφ.α.Α ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφη-
Β μίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, ι παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀν- ι διαπα-
θρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων τριβαί. ϖ.
πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων. Ἔστι
Γαλ.α.Δ δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετ' αὐταρκείας. οὐδὲν γὰρ εἰσε-
παρ.κζ.Δ νέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα.
ἐκκλησιαστ- ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα.
κοῦ ε.Γ οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγί-
Ματθ.ϛ.Γ δα, καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς, αἵτινες βυ-
θίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον & ἀπώλειαν· ῥίζα γὰρ πάν-

των τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινές ὀρεχθέντες ἀπε-
πλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις
ιζ' πολλαῖς. Σὺ δὲ ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε Γ
δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραό-
τητα· ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς
αἰωνίου ζωῆς εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης, καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν
ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. Παραγγέλλω σοι ἐ- Κεφ. ε. Γ
νώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τὰ πάντα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολο- Ματθ. κζ. Β
γίαν, τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἰω. ιη. Η
ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν καιροῖς ἰδίοις
ἡμῶν. θ δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν Κεφ. α. Β
βασιλευόντων, καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος ἔχων Ἀποκ. ιζ. Δ. Δ καὶ ιθ. Γ
ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, Γω. α. Β
ιη' οὐδὲ ἰδεῖν δύναται, ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. ἀμήν. Τοῖς α. ἰω. ιδ. Τ
πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ Λουκ. ιβ. Β
ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ
παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν· ἀγαθοεργεῖν,
πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, ἀπο- Ματθ. ς. Γ
θησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπι- Λουκ. ιϛ. Β
λάβωνται [1] τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ὦ Τιμόθεε, τὴν παραθήκην
[1] τῆς ὄντως ζωῆς. θ φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας, καὶ Κεφ. α. Β. & ἁ. Β
ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἣν τινες ἐπαγγελλόμενοι
περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν. Ἡ χάρις μετὰ σοῦ. Ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας, ἥτις ἐστὶ μη-
τρόπολις Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.

Ἐν στίχοις σλ̄.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ δευτέρας ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει πάλιν ἀπὸ Ρώμης. ἡ δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. τῶν σὺν αὐτῷ ἀποδημησάντων τὸν Παῦλον καταλιπόντων αὐτὸν, βουλόμενος αὐτὸς ὁ ἀπόστολος ἐλθεῖν Τιμόθεον πρὸς αὐτὸν, γράφει τὴν ἐπιστολήν. καὶ πρῶτον μὲν σημαίνει ἑαυτὸν μεμνῆσθαι αὐτοῦ τε τῆς εὐλαβείας, καὶ τῆς τῶν προγόνων αὐτοῦ πίστεως. ἔπειτα δηλοῖ ὅτι οἱ ἀπὸ Ασίας, ὧν ἐστι Φύγελος καὶ Ερμογένης, ἀπεστράφησαν αὐτὸν, ὁρῶντες αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις. μόνῳ δὲ Ονησιφόρῳ μαρτυρεῖ σπουδάζων, καὶ τοῦτον ἀπεδέξατο ἐλθόντα εἰς τὴν Ρώμην, καὶ προσμεῖναι αὐτῷ. παραγγέλλει δὲ αὐτῷ παραγίνεσθαι τὰς μυρίας ζητήσεις, ἃς ὁ ἐξ αὐτῶν γυναῖκα μάχας· καὶ γὰρ Υμέναιος καὶ Φιλητὸς οὕτως ἐκπεπτώκασι, πρέσβεσιν τὴν ἀνάστασιν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ τινας ἀνατρέπουσι· μᾶλλον οὖν παραινεῖ αὐτῷ προσέχειν ἑαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, καὶ εἰδέναι μὲν ὅτι ἐν ἐσχάτοις καιροῖς ἔσονται ἄνθρωποι φίλαυτοι, καὶ φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι. προβλέπουσα δὲ ταῦτα, ἀσφαλίζεται τοὺς λαοὺς, μή τις ἐξ αὐτῶν ἀπατηθῇ. καὶ εἰς τὰ ἤθη δὲ καὶ εἰς τὴν τῆς διδασκαλίας ἀκρίβειαν πολλὰ προτρέπεται μὲν αὐτὸν, καὶ σημαίνει ὃν χρεὼν τῆς ἀναλύσεως αὐτοῦ ἐνστῆναι, καὶ μηδὲν ἀπενδεῖσθαι καὶ μαρτυρεῖ, σπεύδειν ἐπείγεται αὐτῷ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ταχέως κομίζοντα τὸν φαιλόνην καὶ τὰ βιβλία. παρήνεσε δὲ αὐτῷ καὶ Αλέξανδρον τὸν χαλκέα φυλάττεσθαι, ὡς πολλὰ κακὰ ἐνδειξάμενον αὐτῷ· καὶ οὕτω τελοῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΙ δήποτε δευτέραν γράφει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν; Εἶπεν ἐν τῇ προτέρᾳ, Ελπίζω ἐλθεῖν πρός σε ταχέως· καὶ ὁκ ἠδυνήθη ἀπελθεῖν, ἤδη γὰρ κατεῖχετο ὑπὸ Νέρωνος. ἔδει οὖν αὐτὸν τῆς παρουσίας, γράμμα πέμψαι, ὁμοῦ μὲν ὃ μὴ ἐλθεῖν πρόδηλον ποιοῦντα, ὁμοῦ δὲ ἐπιῤῥώννυντα καὶ τὸν Τιμόθεον, οὕτω τῇ φερομένῃ τῆς ἐκκλησίας ἐγκεχορηγηκότα.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Ἔπαινος τῆς Τιμοθέου πίστεως, καὶ προτροπὴ ὑπομονῆς καὶ τοῦ προέπου τῆς χάριτος, ἐν ᾗ καὶ αὐτὸς, φησὶ, διακαρπῆς πάσχων.

β' Περὶ τῶν ἀρνουμένων παράδοσιν τῶν θείων δογμάτων.

γ' Περὶ τῶν ἀφρόνων ἐν τῷ νῦν βίῳ πολιτείας ὑπὲρ τῆς ἀπολούσης ταύτης.

δ' Περὶ τῶν ἐν Χριστῷ πίστεως καὶ ὑπομονῆς ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς.

ε' Περὶ ὀρθῆς διδασκαλίας, καὶ βίου καθαροῦ, ἱερωσύνου, καὶ κατὰ τῶν ἀντικειμένων.

ς' Προῤῥήσεις περὶ κακίας ἀνθρώπων πλεονασάσης, ἀπαρτλὴς ἐλεγχομένης.

ζ' Προτροπὴ τοῦ ἑαυτοῦ μιμήσεως ἐξεταστὰς τοῖς φαύλοις ἐν ὑπαχθῇ Θεοῦ.

η' Περὶ τῶν κακοτομησάντων, οἷς ἀπαντᾷ καὶ Τιμόθεον.

θ' Περὶ τῆς ἑαυτοῦ μελλούσης ἀναλύσεως, ὅτι δόξῃ ἀγωνίῳ.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

α ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνείκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς * ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου· οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ. μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ τοῦ σώσαντος ἡμᾶς, καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου· εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν· δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι τὴν † παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χρι-

* πίστεως καὶ. θ

† παρακαταθήκην. α. θ

Πραξ. κβ. Α

Β

Γ

α. Κορ. α. Α
ἐφεσ. α. Α
Τίτ. γ. Β
Ρωμ. κ. Δ
Τιτ. α. Α
α. πετ. α. Δ

α. Τιμ. β. Β

Δ

σῷ Ἰησοῦ. Τὸν καλὸν παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστι Φύγελος καὶ Ἑρμογένης. Δῴη ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπησχύνθη, ἀλλὰ σπουδαιότερον ἐζήτησέ με, καὶ εὗρε· δῴη αὐτῷ ὁ Κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις. Σὺ οὖν τέκνον μου, 2.1
β ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. Σὺ οὖν κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐδεὶς στρα γ'
τευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. Νόει ἃ λέγω· δῴη γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι. Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νε-
Β κρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβίδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται. διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου.

Ρωμ. ε. Β
Ματθ. ι. Δ
μάρ. ι. Δ
λουκ. θ. Γ
καὶ ιβ. Β
Ρωμ. γ. Α.
καὶ θ. Β

Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· εἰ ὑ- δ'
πομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει, ἀρνήσασθαι* ἑαυτὸν οὐ δύναται. Ταῦτα ὑπομίμνησκε διαμαρτυρόμενος ε'
ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, μὴ λογομαχεῖν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παρα-
Γ στῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει, ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τινῶν πίστιν· ὁ μέντοι στερεὸς θεμέ- 2.19
λιος τοῦ Θεοῦ ἕστηκεν ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην, Ἔγνω Κύ-

ελος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Χριστοῦ. Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα· καὶ τὰ μὲν εἰς τιμήν, τὰ δὲ εἰς ἀτιμίαν. ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον, καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας· δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, ἐν πραΰτητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

3.1 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί· ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοργοι· ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι. Καὶ τούτους ἀποτρέπου· ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλωτεύοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, πάντοτε μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν· ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. Σὺ δὲ παρηκολούθησάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διω-

Κ υ' γ'

1 Κυρίου. α. ἡ. ε. ι

* παύτων. θ

Δ

α. Κορ. α. Α

Β

α. Τιμ. α. Α. & ἡ. Β. ἐτ. γ. Γ

Γ

α. Τιμ. ἡ. Α. β. πετ. γ. Α. Ἰούδα Ζ

Ἐξ ὁ. ἑ. Β

Δ χθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ
τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμα-
θες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέ-
φους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς
β.Γετ.α.Δ σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. πᾶσα γραφὴ θεό-
πνευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς
ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα ἄρτιος ᾖ
ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

Η Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ Κυρίου η' ι.θ
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν ἐ-
πιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κήρυξον τὸν λό-
γον, * ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπίμπησον, παρα- * τῷ Θεοῦ. θ
κάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ· ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε
τῆς ὑγιαινούσης * διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐ- * πίστως ξ. α
πιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους κνηθό-
μενοι τὴν ἀκοήν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέ-
ψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶ-
Β σι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου
πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς θ'
ἀναλύσεως ἐφέστηκε. τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρό-
μον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπόν, ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δι-
καιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠ-
γαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με
ταχέως· Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα,
καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην· Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς
Κολ.δ.Δ Γ Δαλματίαν· Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλα-
βὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν· Τυ-
χικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. τὸν φαιλόνην ὃν ἀπέλιπον ἐν
Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα
τὰς μεμβράνας. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνε-
δείξατο. ἀποδώσει αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὃν καὶ σὺ 2 ἀποδώσ.ε
φυλάσσου· λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις. Ἐν τῇ πρώ-
τῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγ-

κατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη· ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνε- Η
δυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀ-
κούσωσι πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος, καὶ ῥύ-
σεταί με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
2 Πρίσκιλλαν. α τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν Κεφ. α. Δ
Ὀνησιφόρου οἶκον. Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον δὲ
ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα· σπούδασον πρὸ χειμῶνος
ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος, καὶ Πούδης, καὶ Λῖνος, καὶ
Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς
μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον
ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης, ὅτε ἐκ
δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ Καίσαρι Νέρωνι.
Ἐν στίχοις ροϛ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Νικοπόλεως, ἐκεῖ γὰρ προεχείμαζεν· ἡ
δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. Εἰς μὲν τὴν Κρήτην ἀπέλιπε τὸν
Τίτον, ἵνα κατὰ πόλιν καταστήσῃ πλείους· πολλῶν δὲ ὄντων ἐκεῖ τῶν ἐπι-
χειρούντων πρόφασιν τοῦ νόμου ἀπαλλαγὴν τοῖς λαοῖς, μαθὼν ὁ Παῦ-
λος γράφει· καὶ πρέπον μὲν ὑπῆρχεν τῷ Θεῷ δι' ἐμὲ τὴν αὐτοῦ βλάβεσθαι,
σημαίνει τὴν ἐν Χριστῷ πίστιν μὴ νεωτέραν εἶναι, ἀλλ' ἐξ αἰῶνος ἡτοιμάσθαι καὶ ἐπιτελεῖσθαι
πρὸς τοῦ Θεοῦ τοῦτο. ἔπειτα περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πλείονων καὶ τοῦτον διδάσκει,
πῶς καὶ οἱ ποίους αὐτοὺς εἶναι δεῖ. καὶ ὑπομιμνήσκει δὲ ἀνεπιλέκτους εἶναι τῇ ὑγιαι-
νούσῃ πίστει, μάλιστα δὲ τοῖς ἐκ περιτομῆς· εἰδέναι τε τοὺς Κρῆτας, ὅτι ἀργοί εἰσι, καὶ χείρους
εἰσὶν ὑπὲρ τιμίας. διδάξας δὲ πρέπειν τὰ βρώματα καθαρὰ εἶναι τοῖς καθαροῖς, καὶ οἵους εἶναι δεῖ
τὰς πρεσβύτιδας τὰς ὀφειλούσας σωφρονίζειν τὰς νέας, παραινεῖ πῶς δεῖ καὶ δούλους τοῖς ἰδίοις
δεσπόταις ὑπηρετεῖν. καὶ τέλος ὑπομνήσας ὅτι διὰ τοῦ Σωτῆρος χάρις ἐστὶν οὐκ ἐξ ἔργων ἡμᾶς
ἐδικαίωσεν, ἀλλὰ τῇ ἰδίᾳ φιλανθρωπίᾳ, καὶ πρέπειν εἶναι τὰς νομικὰς μάχας ἐκτρέπεσθαι
ὡς δυσχερεῖς οὔσας, δηλοῖ αὐτῷ, μετὰ σπουδῆς πρὸς αὐτὸν Ἀρτεμᾶν, ἵνα ἔλθῃ πρὸς
αὐτόν. ἐνετείλατό τε αὐτῷ ὥστε διδάσκειν καὶ τοὺς αὐτοῦ καλῶν ἔργων προΐστασθαι, καὶ οὕ-
τως τελεῖν τὴν ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

Ο ΤΙΤΟΣ θαυμάσιός τις ἰῶ μαθητὴς τῦ Παύλου, ἐπίσκοπος δὲ τῆς Κρήτης μελίσης οὔσης χειροτόνητο ὑπὸ τῦ Παύλου. ἐπιστέλλει δὲ τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόποις χειροτονῆσαι. γράφων ἁπλῶς τὰ τοιαῦτα ὁ Παῦλος, μᾶλλον δὲ ἀδεία ἰῶ· ὐδαμοῦ γὰρ πειρασμοῦ μέμνηται. ἀποτείνεται δὲ ἡ πρὸς Ἰουδαίους ἡ ἐπιστολή. πρόφασις δὲ αὕτη ἡ πρὸς Τιμόθεον μᾶλλον ἐστίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Περὶ διδασκάλων ἐκκλησιῶν εἰς διακονίαν, καὶ ἔλεγχον ἀπιθῶν.
β' Κατὰ τὴν σύνοικον καθάρσεως προσβυτέρων, καὶ ὑπὲρ πνευματικῆς ἁρετῆς.
γ' Παραινέσεις, αἷς δεῖ παραινεῖν καθ' ἡλικίαν ἑκάστῳ.
δ' Περὶ δούλων, ὡς αἰ καὶ αὐτοὶ τὸν Χριστὸν χάριτος ἀξίως δουλεύσιεν.
ε' Περὶ ἀρχόντων ὑποταγῆς προτρεπούσης τὴν ὑπακοὴν τῦ Χριστοῦ.
ς' Παραίνεσις, περὶ τῦ ὀκνηρεῖν τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ζητητάς.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

Ρωμ.ιϛ.Δ
β.Τιμ.α.Γ
α.πετ.α.Δ
Γαλατ.α.Α
Β
α.Τιμ.γ.Α
Γ
ι αἰσχρολόγον.ια

ΠΑΥΛΟΣ δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ, καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, ἐφανέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. Τούτου χάριν ἀπέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην· εἴ τίς ἐστιν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα. δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ· ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν

διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.

α. β' Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ δὲ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι δὲ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ κέρδους χάριν. Δ
εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης,

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. Ε'πιμενίδου Κρὴς μαντεύσασθαι χρησμός.

Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς, τοῖς δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ Ρωμ. ιη. Δ
γ ἀπειθεῖς, καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι. Σὺ δὲ λάλει β
ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ· πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ. Πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, σώφρονας, Β
ἁγνάς, οἰκουρούς, ἀγαθάς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,
ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφημῆται. Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν, περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, ἀφθαρσίαν, λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν λέγειν φαῦλον. Δούλους ἰδίοις δε- Γ Εφεσ. ε. Α
σπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας, μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν μακα- Δ
ρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυ-

Ρωμ. ε. Α κολοσ. γ. Δ α. πέτρ. β. Γ

* καὶ ἡ διδασκαλία. α

* ἀνθρώποις. α. ε

α. Κορ. α. Α κολοσ. α. Γ

α. Κορ. α. Α

τῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. Ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. μηδείς σου
Γ περιφρονείτω. Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι, μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους· ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ
Β φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας, καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χά-
Γ ριτι, κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος. καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις. Μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔριδας καὶ μάχας νομικὰς παραιτοῦ· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ Γ
μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ
Δ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος. Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Τίτον τῆς Κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ Νικοπόλεως τῆς Μακεδονίας.

Ἐν στίχοις ψξ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ὑποστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ὑπέστειλε ἀπὸ Ρώμης· ἡ δὲ πρόφασις τῆς ὑποστολῆς αὕτη. Ονήσιμος ὁ οἰκέτης Φιλήμονος ἔφυγε, καὶ ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἀπόστολον, κατηχήθη παρ' αὐτοῦ, καὶ γέγονεν αὐτῷ χρήσιμος εἰς διακονίαν. περὶ τούτου πάντων γράφει Φιλήμονι, παρακαλῶν αὐτὸν ὑπὲρ Ονησίμου ἵνα πρόσχῃ αὐτῷ γνησίως, καὶ μηκέτι ἔχῃ αὐτὸν ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὡς ἀδελφόν. προεξέφατο δὲ αὐτὸν καὶ ξενίαν αὐτῷ ἑτοιμάσαι, ἵνα ἐλεύσεται, εὑρὴ ποθ' μείζονι. καὶ οὕτως τελοῖ τὴν ὑποστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

Ο ΦΙΛΗΜΩΝ θαυμάσιος τις ἐν ἀνὴρ, φρὺξ μὲν τὸ γένος, πιστὸς δὲ ὢν θεῷ, καὶ ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνῶν. τούτου δοῦλος Ονήσιμος ἀπέδρα κεκλοφὼς αὐτόν· ὃς παραγενόμενος εἰς Ρώμην πρὸς τὸν Παῦλον, κατηχήθη, καὶ βαπτισθεὶς ἐν δεσμοῖς ὄντος τοῦ Παύλου, θαυμάσιος γέγονε. τοῦτον ἀποπέμπει πρὸς τὸν Φιλήμονα, παρακλητικὴν αὐτῷ ποιήσας ταύτην τὴν ὑποστολήν. φασὶ δέ τινες μὴ χρῆναι ταύτην συναριθμεῖσθαι ταῖς λοιπαῖς ὑποστολαῖς, ὑπὲρ οὐδενὸς χρηστοῦ πράγματος· ἀλλ' ὅρα πόσα ἐκ ταύτης χρήσιμα· πρῶτον παιδεύει καὶ ὑπὲρ τοῦ οὐδενὸς εἶναι σπουδαίους. δεύτερον ὅτι εἰ δοῦλος οὕτως ἰσαμοῦ ὑπέστρεψεν, οὐ δεῖ τοὺς ἐλευθέρους ἀπογινώσκειν. τρίτον ὅτι οὐ προσήκει προφάσει ἀληθείας, δούλους ἀποστατῆσαι κτήνεσι τῶν δεσποτῶν. τέταρτον ὅτι χρὴ ἡμᾶς τοὺς δούλους μὴ ἐπαχθεῖς εἶναι φιλοτίμους ὄντας, ὁπότε Παῦλος τέκνον καλεῖ τὸν Ονήσιμον. πῶς οὖν τοσαύτην ὠφέλειαν ἔχουσαν ὑποστολὴν οὐκ ἔδει καταριθμεῖσθαι ταῖς λοιπαῖς;

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Ἔπαινος Φιλήμονος, καὶ εὐχαριστία ὑπὲρ αὐτοῦ.
β' Σύστασις Ονησίμου φυγάδος οἰκέτου, καὶ παράκλησις ὑπὲρ αὐτοῦ σωθέντος διὰ πίστεως.

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

α Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ

α. Θεσ. α. Α
β. Θεσ. α. Α

τῷ θεῷ μου, ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ὅπως
ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς * ἔργου. a.1
Β ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν. χάριν γὰρ ἔσχομεν πολ 1 ἡμῖν. ω.
λὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁ-
γίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ
παῤῥησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον, διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλ-
λον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ
δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, β
Κολ. δ. Β ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὀνήσιμον, τὸν ποτέ σοι ἄχρη-
Γ στον, νυνὶ δέ σοι καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα. Σὺ δὲ αὐτόν,
(τουτέστι τὰ ἐμὰ σπλάγχνα,) προσλαβοῦ, ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην
πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δε-
σμοῖς τοῦ εὐαγγελίου· χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα
ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατ' ἐκού-
σιον. Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐ-
τὸν ἀπέχῃς, οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγα-
πητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλόν σοι καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν
Κυρίῳ; Εἰ οὖν ἐμὲ ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ.
Δ Εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγα. ἐγὼ Παῦλος
ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, Ἐγὼ ἀποτίσω. ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ
σεαυτόν μοι προσοφείλεις. Ναί, [2] ἀδελφέ. ἐγώ σου ὀναίμην 2 ἀδελφὲ ἐγώ σου. ℵ.1.17
ἐν Κυρίῳ. ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν [3] Κυρίῳ. πεποι- 3 Χριστῷ. ια
θὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω, ποιή-
σεις. ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν
προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. Ἀσπάζονταί σε Ἐπα-
φρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, Μᾶρκος, Ἀ-
ρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου. Ἡ χάρις τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου οἰκέτου.
Ἐν στίχοις λζ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει ἀπὸ Ἰταλίας· ἡ δὲ προφασις τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἐνίσαντο τῷ νόμῳ καὶ ταῖς σκιαῖς, ἀφ' οὗ τοῦτο ὁ ἀπόστολος Παῦλος, διδάσκαλος ἐθνῶν γνώμενος, καὶ εἰς τὰ ἔθνη ἀποσταλείς, κηρύττει τὸ εὐαγγέλιον· γράψας τε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, γράφει λοιπὸν καὶ τοῖς ἐκ περιτομῆς πιστεύσασιν Ἑβραίοις ἀποδεκτικὴν ταύτην ἐπιστολὴν περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ προνοίας, καὶ τοῦ πεπαῦσθαι τὴν σκιὰν τοῦ νόμου. καὶ προτίθησι μὲν ἀποδείκνυσι τοῖς προφήταις ἀφ' οὗτος ἀπεστάλθαι, ἵνα περὶ τοῦ Σωτῆρος ἀπαγγείλωσι, καὶ μετ' αὐτοὺς αὐτὸς ἔλθῃ· δούλους τε εἶναι τοὺς προφήτας, καὶ μείζονας τῆς αὐτοῦ προνοίας· αὐτὸν δὲ ὄντα Χριστὸν υἱὸν εἶναι τοῦ Θεοῦ, δι' οὗ καὶ πάντα γέγονε· καὶ ὅτι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔδει ἄνθρωπον γενέσθαι, ἵνα διὰ τῆς τοῦ σώματος αὐτοῦ θυσίας καταργήσῃ τὸν θάνατον· οὐ γὰρ δι' αἵματος μόχθου, ἢ πράγου, ἀλλὰ δι' αἵματος Χριστοῦ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία καὶ τοῖς ἀνθρώποις. ἀποδείκνυσι δὲ ὅτι ὁ νόμος οὐδένα ἐτελείωσεν, ἀλλὰ σκιὰν εἶχε τῶν μελλόντων ἀγαθῶν· καὶ οὐ κατέπαυσεν ὁ λαός, ἀλλὰ κεῖται πᾶσιν ἡμῖν ὑπολείπεται εἰς ἡμέραν τῆς καταπαύσεως. πάλιν δὲ ἀποδείκνυσιν ὅτι ἡ ἀρχιερατικὴ λειτουργία μετετέθη ἀπὸ Ἀαρὼν εἰς τὸν Χριστόν, οὗ τύπος ἦν ὁ Μελχισεδέκ, οὐκ ὢν ἐκ τοῦ Λευί· πίστει τε δεδικαιῶσθαι τοὺς πατέρας σημαίνει, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου. εἶτα πάλιν εἰς τὰ ἤθη προτρέπων αὐτούς, καὶ ἀποδεξάμενος αὐτῶν τὴν διὰ τὸν Χριστὸν ὑπομονήν, καὶ πείσας τιμᾶν τοὺς προεστῶτας, τελοῖ τὴν ἐπιστολήν.

Ἡ δὲ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ δοκεῖ μὲν οὐκ εἶναι Παύλου διά τε τὸν χαρακτῆρα, καὶ τὸ μὴ προγράφειν ὡς ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς, καὶ τὸ λέγειν, Πῶς ἡμεῖς οὐκ φθυξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα τοῦ λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, συνεπιμαρτυρούντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι. Τοῦ μὲν οὖν ἠλλάχθαι τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐπιστολῆς, φανερὰ ἡ αἰτία· πρὸς γὰρ Ἑβραίους τῇ σφῶν διαλέκτῳ γραφῆσα, ὕστερον μεθερμηνευθῆναι λέγει, ὡς μὲν τινες, ὑπὸ Λουκᾶ· ὡς δὲ οἱ πολλοί, ὑπὸ Κλήμεντος. τούτου γὰρ ἐκδοχῇ τὸν χαρακτῆρα. Τοῦ δὲ μὴ προγράφειν τὴν ἐπιστολήν, αἴτιον μὲν ἀκολουθία· ἀπόστολος γὰρ ἐθνῶν ὑπῆρχεν ὁ Παῦλος, ἀπ' οὐκ Ἰουδαίων· ἐπεὶ δέξιας ἔδωκε τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς ἀποστόλοις κοινωνίας, ἵνα αὐτὸς μὲν σὺν Βαρνάβᾳ εἰς τὰ ἔθνη, οἱ δὲ περὶ τὸν Πέτρον εἰς τὴν περιτομήν. ὅθεν δὲ κοινωνία τὸ κήρυγμα, καὶ κατηχηθέντες ὑπῆρχον οἱ ἐξ Ἰουδαίων ὡς ἀποστασίαν διδάσκει Παῦλος, εἰκότως τὴν γνωρίσασαν χάριν τῇ συμφωνίᾳ, Ἑβραίοις ἐπιστέλλει· γράφοντα δὲ πρὸς τούτους, προγράφειν ἀπόστολον οὐ θέμις. μαρτυρεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ἡ ἐπιστολὴ ὑπάρχουσα Παύλου, ὡς γράφει, Ὅτι τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε· καὶ ἐν τῷ λέγειν, Περισσοτέρως δὲ τάχεδε ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν· καὶ ἐν τῷ λέγειν, Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς. Οὐδεὶς γὰρ δήπου, οἶμαι, ἀπέλυεν εἰς διακονίαν Τιμόθεον, εἰ μὴ Παῦλος· καὶ τοῦτον τάχιον προσδοκᾷν, τὴν ἰδίαν αὐτοῖς, ὡς ἔθος πολλαχοῦ, σὺν αὐτῷ προνοίαν ἐπαγγέλλεται. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα γνωρίζουσιν ἡμῖν αὐτὸν τυγχάνειν τὴν ἐπιστολήν, ὡς δὲ ἡ ἀγνωσία αὐτὴ προϊοῦσα διδάξει.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΙΝΟΣ ἕνεκεν ἐθνῶν ἀπόστολος ὑπάρχων ὁ Παῦλος Ἑβραίοις ἐπιστέλλει, καὶ τοῦτα ἀπερρήτως ἔχοντι πρὸς αὐτὸν, ὡς τὸν νόμον προσκαλύπτει; οἱ γὰρ ἀμφὶ Πέτρον συγκαταβαίνοντες

αὐτοῖς, πρέμα εἶχοντο καὶ τοῦ νόμου. καὶ φαλμῷ ὅτι ὡς ὧν βαπτίζειν οὐκ ὑπετεταμμένος, οὐκ ἐξουσίας ἐβάπτιζεν, οὕτως καὶ Ἑβραίοις ὑπισχνεῖτο, ἐπεὶς τὰ ἔθνη ἀποσταλείς· ἐκήδετο γὰρ αὐτῶν, ὡς καὶ λέγειν, Ἤθελον δύάθεμα εἶναι ἀπ' αὐτῶν. καὶ πάλιν, Πορεύομαι εἰς Ἱερουσόλυμα, διακονήσων τοῖς ἁγίοις. ὑπισχνεῖτο μὴν οὖν τοῖς ἤδη πεπιστευκόσιν ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ Παλαιστίνῃ· ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ δαμυδούμενος αὐτοὺς πλῆξαι καὶ κακῶς πεπονθότας ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν μὴ πεπιστευκότων, ὡς καὶ αὐτὸς δηλοῖ λέγων, Ταῖς πρὸς μῆνας χεῖρας καὶ τὰ παλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε. δύο δὲ μάλιστα κατασκευάζει ἐν τῇ ὑπισχνήσει· καὶ δαμυδεῖται αὐτοὺς τὸ φέρειν γενναίως τοὺς πειρασμούς, καὶ ὅτι ἔσται τούτων ἀντίδοσις ἀγαθή· πολλὰ δὲ καὶ περὶ τῆς πίστεως φιλοσοφεῖ, δεικνὺς τὰ μὴ Ἰουδαϊκὰ οὐκέτι ἀναγκαῖα, ὡς τύπον ὄντα τῆς ἀληθείας· τὰ δὲ μεθ' ἑαυτὸν ἀναγκαῖα, ὡς ὄντα ἀληθινά. Τίνι δὲ τρόπῳ οὐκ ἔθηκε τὴν ἰδίαν ὀνομασίαν, Ἑβραίοις γράφων, Κλήμης ἐν ταῖς ὑποτυπώσεσι γράφει, λέγων οὕτως, Ἤδη δέ, ὡς ὁ μακάριος ἔλεγε Πέτρος, ἐπεὶ ὁ Κύριος ὢν ἀπόστολος τοῦ παντοκράτορος ἀπεστάλη πρὸς Ἑβραίους, διὰ μετριότητα ὁ Παῦλος ὡς ἂν εἰς τὰ ἔθνη ἀπεσταλμένος, οὐκ ἐγράφει ἑαυτὸν, Ἑβραίων ἀπόστολος, διὰ τὴν πρὸς τὸν Κύριον τιμήν· διὰ δὲ τὸ οὐκ ἐξουσίας ἔθνων κήρυκα καὶ ἀπόστολον εἶναι, ὑπισχνεῖτο καὶ τοῖς Ἑβραίοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ΕΧΟΝΤΑ ὧνας ὑποδιαιρέσεις.

α' Θεολογία Χριστοῦ ἀνδόξη πάσης καὶ ἐξουσίας τῶν πάντων, μᾶλλον δὲ καὶ θαύματος τῆς ὅλης γῆς, ἀφ' ἧς αὐτὴν εἰς τὸν ἐπουράνιον δόξαν.

β' Ὅτι οὐ λειτουργικὴ ἡ δόξα Χριστοῦ, ἀλλὰ θεϊκὴ καὶ ποιητικὴ· διὸ οὐκ ὀκνεῖ τὸν παρόντα αἰῶνα, ἐν ᾧ οἱ λειτουργοί, ἀλλ' ὅλης τῆς μελλούσης οἰκουμένης.

γ' Ὅτι ἐδοκιμώθη μὲν διάθεσιν καὶ συμπάθειαν καὶ οἰκειότητα πρὸς ἡμᾶς, ὅτι σωτηρίας αἴτιος ἀνθρώποις τῇ οἰκ θανάτου, διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν οἰκειώσεως.

δ' Ὅτι πιστευτέον Χριστῷ ὡς καὶ Μωϋσῆ ὑπίστευσαν, καλὴ ἀντροχὴ δὲ Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους. Ἐν ᾧ, Ὅτι φοβητέον τὴν πάλαι τὴν ἔκπτωσιν.

ε' Προτροπὴ σπουδάσαι εἰς τὴν προσδιλουμένην κατάπαυσιν.

ς' Τὸ φοβερὸν τῆς κρίσεως πρὸς τὴν λόγου τὴν διὰ πάντων, καὶ τὸ χρῆσον τῆς χάριτος τῆς ἱερατικῆς, πρὸς τὴν ὁμοιοπάθειαν ἡμῶν ἀνθρωπίνως.

ζ' Ἐπιτίμησις ὡς ἐπ δεσμώμοις εἰσαγωγῆς. Ἐν ᾧ, Προτροπὴ εἰς ὑπόδοσιν ὡς οἰκ οὔσης δευτέρας ἀρχῆς. Ἐν ᾧ, Παράκλησις σὺν ἐπαίνῳ.

η' Ὅτι βεβαία ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι σὺν ὅρκῳ.

θ' Περὶ Μελχισεδὲκ τοῦ εἰς Χριστὸν τύπου καὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς πόλεως, καὶ τῆς ζωῆς, καὶ τῆς ἱερωσύνης. Ἐν ᾧ, Ὅτι καὶ τοῦ Λεβεσαὶ προσδεῖται.

ι' Ὅτι πέπαυται ἡ τοῦ Ἀαρὼν ἱερωσύνη ἡ ὑπήκοος οὖσα, ἴσταται δὲ ἡ οὐράνιος ἡ Χριστοῦ, ἐξ ἑτέρου γένους, οὐ κατ' ἐντολὴν, οὐδὲ διὰ νόμου σαρκικοῦ.

ια' Τὸ ἀνοχὴ τῆς δευτέρας διαθήκης πρὸς τὴν προτέραν, ἐν ἁγιασμῷ καὶ ἀγιασμῷ.

ιβ' Περὶ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ ἡ νέα διαθήκη· ὅτι οὗτος ἀμνὸς καθάρσιον, καὶ τὰ ἐν αἵμασι ζώων τοῖς πολλάκις προσαγομένοις.

ιγ' Μαρτυρία περὶ τῆς μόνης καθάρσεως, καὶ προσαγωγῆς πρὸς τὸν Θεόν. Ἐν ᾧ, προτροπὴ τῆς ἐν πίστει ὁδοῦ.

ιδ' Προτροπὴ ἀπουδῆς καὶ φόβου τῆς ἐγκειμένης κρίσεως.

ιε' Περὶ τοῦ καλοῦ ἀγῶνος εἰς καλὸν τέλος προσαγαγεῖν.

ις' Περὶ πίστεως τῆς καὶ τοῖς παλαιοῖς δοξασάσης.

ιζ' Περὶ ὑπομονῆς καὶ ἀκολουθήσεως Χριστοῦ.

ιη' Περὶ σωφροσύνης ἕως καιροῦ καταρθώσεως, μὴ ἀποδύσωμεν αὐτῆς, ὡς Ἡσαῦ μὴ θύραν τοῦ μετανοίας.

ιθ' Ὅτι φοβερώτερα τὰ δεύτερα τῶν πρώτων, ἐπεὶ πλείονος ἄξια ἀπουδῆς τὰ νῦν.

κ' Περὶ φιλαδελφίας καὶ φιλοξενίας. Ἐν ᾧ, Περὶ σωφροσύνης. Περὶ αὐταρκείας. Περὶ μιμήσεως τῶν πατέρων.

κα' Περὶ τοῦ μὴ σωματικῶς ζῆν κατὰ νόμον, ἀλλὰ πνευματικῶς κατὰ Χριστὸν ἐν ἐλπίδι.

κβ' Εὐχὴ πρὸς τὸν Θεὸν περὶ τῆς εἰς ἀρετὴν ἀγωγῆς καὶ οἰκονομίας.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΟΛΥΜΕΡΩΣ & πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτων τ ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, ὃς ὢν ἀπαύγασμα τ δόξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τ ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει, Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα· Πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. Ἠγάπησας δικαιοσύνην & ἐμίσησας ἀνομίαν, διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός ὁ Θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. Καὶ, Σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί· Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται· Καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς, & ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι. Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέ ποτε, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τ ποδῶν σου; Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουρ-

1 ἐσχάτου. α. ω.ε.ζ.ι

Σοφίας ζ.Δ κολ.α.Γ

β'

Ψδ.β.Β

β.Βασ.ζ.Β

Ψδ.ζ.Ε

Ψδ.ρ.Α

Γ Ψδ.μη.Β

Ψδ.ρα.Δ

Δ

Κεφ.ι.Γ ψαλ.ρθ.Α

α.κορ.ιε.Δ

γικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλον-
β τας κληρονομεῖν σωτηρίαν; 2.1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισ-
σοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μή ποτε παραρυῶ-
μεν· εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ
πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν,
πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας;
ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν
Μαρ.ιϛ.Δ ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, συνεπιμαρτυρούσης τοῦ
Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι, καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, καὶ πνεύ-
ματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν. οὐ γὰρ ἀγγέλοις
Β ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν.
Ψαλ.η.Γ » διεμαρτύρατο δέ που τις, λέγων, Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνή
» σκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; Ἠλάττωσας
» αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐ-
α.Κορ.ιε.Δ » τὸν, καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑ-
ματθ.κη.Δ » πέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ
τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὔπω ὁρῶ-
Φιλιπ.β.Α μεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀ-
Γ γγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ θα-
νάτου, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ
παντὸς γεύσηται θανάτου. ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ
δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχη-
γὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι· ὅ, τε γὰρ
ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες. δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐ-
Ψαλ.κα.Γ » παισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, Ἀπαγγελῶ τὸ ὄ-
» νομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.
Ψαλ.ιζ.Δ » Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν, Ἰδοὺ
Ησαΐ.η.Δ Δ» ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κε-
κοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως με-
Ωσηὲ ιγ.Δ τέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸ κράτος
α.κορ.ιε.Η ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους
ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.
Οὐ γάρ ποθεν ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀ-
βραὰμ ἐπιλαμβάνεται, ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελ-

φοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ· ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι. 3.1 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Χριστὸν Ἰησοῦν, πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτὸν, ὡς καὶ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωσῆν ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν· πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος. ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας, Θεός. καὶ Μωσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων· Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐὰν τὴν παῤῥησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. Διὸ καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὗ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη· διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπον, Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου. Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. Βλέπετε, ἀδελφοὶ, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος, ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας· μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν, ἐν τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωσέως. Τίσι δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασι; καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

ι ὃς ἐστιν. ε

ιβεβαια. ιγ

ιγ ἔργα μου. πεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα. δ ιδ τοῦτο. ε.θ

Ψαλ. ϛδ. Γ

Ἑβρ. ιβ. Β

Ἑβρ. ιη. Ζ

4.1 δ Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελ- ε'
θεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι· 1 ἡμῶν. α.
γὰρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν
ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συγκεκραμένους τῇ πίστει τοῖς ἀ- 2 συγκεκραμένους. α.ℵ.ε.ζ. 1.ια
κούσασιν· εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες,
Ψαλ.94.Δ καθὼς εἴρηκεν, Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς
τὴν κατάπαυσίν μου. καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κό-
Γεν.β.Α Β σμου γενηθέντων· εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτω, Καὶ
κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔρ-
γων αὐτοῦ. καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατά-
παυσίν μου. Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινας εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν,
καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν, πάλιν
τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, σήμερον, ἐν Δαβὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον
Κεφ.γ.Β χρόνον· καθὼς εἴρηται, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. *Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κα- * ὡς ἐν τῷ πα-
τέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. ἄρα 3 αὐτὸς. ι.ια
Γ ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ· ὁ γὰρ εἰσελθὼν
εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔρ-
γων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός. Σπουδάσωμεν οὖν ς'
εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις
ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας· ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ
ἐνεργὴς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ
διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε
καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· καὶ οὐκ
Δ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχη-
λισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. ἔχοντες
οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν
τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας· οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυ-
νάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ
κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. προσερχώμεθα
οὖν μετὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλε-
ον, καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

ε 5.1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀν-
θρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε

καὶ

καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀ-
γνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν, καὶ
διὰ ταύτην ὀφείλει καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυ- 1 Ιωῦπα. ια
τοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμ-
βάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ B α. Παραλ. κγ. Β
ὁ Ἀαρών· οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γενηθῆναι ἀρ-
χιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμε- " Ψαλ. β. Β
ρον γεγέννηκά σε. Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν " Ψαλ. ρθ. Β
αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς "
αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐ-
τὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, Γ
καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὢν υἱὸς, ἔμαθεν ἀφ' "
ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν, καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν "
αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ
ζ' Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Περὶ οὗ πολὺς
ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε Δ
ταῖς ἀκοαῖς· καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι, διὰ τὸν χρόνον,
πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τινα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρ-
χῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ, καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλα- 2 λόγων. ια. ιγ
κτος, καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς· πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος, ἄπειρος
λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γάρ ἐστι· τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τρο-
φὴ, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς
διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ. 6.1 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς Ε
ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ
πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔρ-
γων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεὸν, βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε
χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. καὶ τοῦτο
ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ Θεός. Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ Κεφ. ι. Ε
φωτισθέντας, γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετό- β. πβ. β. Δ
χους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου, καὶ καλὸν γευσαμένους Θεοῦ ματθ. ιβ. Δ
ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας, πάλιν
ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ B
Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας· γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις
ἐρχόμενον ὑετὸν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ

γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ἐκφέρουσα
δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος
εἰς καῦσιν. Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα
καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν· οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς
ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τῆς κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξα- ι.
Γ σθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦν-
τες. Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπου-
δὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, ἵνα μὴ
νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κλη-
ρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας. Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλά- η'
μενος ὁ Θεὸς, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσε
Γεν.ιβ.Α. 6.14 καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, Ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων
καὶ ιζ.Α " πληθυνῶ σε. Καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας.
Δ Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς
ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. ἐν ᾧ περισσότερον βου-
λόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ
ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο
πραγμάτων ἀμεταθέτων, (ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεὸν,)
ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς
προκειμένης ἐλπίδος, ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀ-
σφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ κα-
ταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς,
κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς (ν)
Γεν.ιη.Δ ζ' αἰῶνα. Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδὲκ, βασιλεὺς Σαλήμ, θ'
ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέ-
φοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων, καὶ εὐλογήσας αὐτὸν, ᾧ καὶ
δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἑρμη-
νευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σα-
λήμ, ὅ ἐστι βασιλεὺς εἰρήνης, ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγη-
τος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιω-
μένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. Θεωρεῖτε
δὲ πηλίκος οὗτος ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκρο-
θινίων ὁ πατριάρχης. Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ τὴν ἱερα-
τείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν
Λευ.κη.Γ
Δευτ.ιη.Α
ιεροσυλ.ιη.Α

κτ̄ν νόμον, τουτέστι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ. ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν, δεδεκάτωκε τ̄ν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας Β
εὐλόγηκε. Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δέ, μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ Ἀβραὰμ καὶ Λευὶ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται· ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε συνήντησεν αὐτῷ
ι′ ὁ Μελχισεδέκ. Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν· (ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο·) τίς ἔτι χρεία, κτ̄ν τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κτ̄ν τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; μεταλαμβανομένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ· πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος Γ
ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωσῆς ἐλάλησε. Καὶ περισσότερον ἔτι καταδηλόν ἐστιν, εἰ κτ̄ν τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς οὐ κτ̄ν νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κτ̄ν δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου· μαρτυρεῖ γάρ, " Ὅτι Ψαλ. ρθ. δ
σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κτ̄ν τ̄ν τάξιν Μελχισεδέκ. Ἀθέτησις μὲν " "
γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές· οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας, (οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες· ὁ δὲ μετ' ὁρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, Ὤμοσε " "
Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κτ̄ν τὴν " "
τάξιν Μελχισεδέκ·) κτ̄ν τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν " Δ
ἔγγυος Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσι γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν· ὁ δὲ, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην, ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, ὃς οὐκ ἔχει

Λευϊτ.ιε.Α καθ' ἡμέραν δυάζηην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, ὁ πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας διαφέρειν, ἔπειτα τοῦ λαοῦ τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας. ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τοῦ μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

η Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων λειτουργὸς, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος· πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. εἰ μὲν οὖν ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν
Β ἦν ἱερεύς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα, οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισται Μωσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκη-
Ἐξοδ.κε.Δ » νήν· Ὅρα, γάρ φησι, ποιήσῃς πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέν-
σραξ.ζ.Ζ » τα σοι ἐν τῷ ὄρει. Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμ- ιαῖ
Γ » πτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος· μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς
Ἱερεμ.λα.Ζ » λέγει, Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ
» τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν, οὐ
» κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ
» ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ
» γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ
» ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος· ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσο-
» μαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος,
Δ » δοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας
» αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ
» ἔσονταί μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πλησίον 1 πολίτην α.β.
» αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνῶθι τὸν Κύριον· 1.ιδ.
» ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν,
» ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν
» καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. Ἐν τῷ λέγειν καινήν,
πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον,

ἐπὶς ἀφανισμοῦ. 9.1 Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ δικαιώματα λατρείας, τό, τ' ἅγιον κοσμικόν. σκευὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἁγία. Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκευὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης πανταχόθεν περικεκαλυμμένην πανταχόθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης· ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δόξης, κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τούτων δὲ οὕτω κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διαπαντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τὸ ἅγιον, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν, ἐπὶ τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν, ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, μόνον ἐπὶ βρώμασι, καὶ πόμασι, καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, καὶ δικαιώμασι σαρκὸς, μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα. Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τουτέστιν, οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑρόμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους, ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι; καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστὶν, ὅπως θανάτου γενομένου, εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου. διὰ-

θ'

Ἐξοδ. κς. Α. καὶ λς. Α

γ. Βασ. ι. Β
β. παρ. ε. Β
B Ἐξοδ. κε. Β

Ἐξοδ. λ. Β
Λευιτ. ις. Η

Γ

Δ Λευιτ. ις. Ε

ι. Πετ. α. Δ
α. Ἰωα. α. Δ
Ἀποκ. α. Β

Δικ. α. Η

α. Γεν. γ. Γ
Ῥωμ. ε. Β

E

Γαλ. γ. Β

1 τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. ℓ. ιγ

2 δικαιώματα. ε

* καθέστηκε. ε

3 ἡμῶν. α. ℓ. θ

4 κληρονόμοι. ιγ

5 ζωῆς. ℓ

σήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μή ποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται· λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν
Ἐξοδ. κδ. Γ " λαὸν ἐράντισε, λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς ἐνε-
" Ζ τείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός. Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐράντισε. καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζεσθαι· αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας. οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστὸς, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ
Η ἡμῶν· οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας, διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται· καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀν-
Ρωμ. ε. Β θρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, οὕτως ὁ Χριστὸς
α. πετ. γ. Γ ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις
Λευϊτ. ιε. Γ ι εἰς σωτηρίαν. Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν τοῖς αὐτοῖς θυσίαις αἷς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς, οὐδέποτε [1] δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι· [2] ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι; διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένους· ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν. Ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας· διὸ εἰσερχό-
Ψαλ. λθ. Β " μενος εἰς τὸν κόσμον λέγει, Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας,
Β " σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ
" [3] ἀνέδωκας. Τότε εἶπον, Ἰδοὺ ἥκω, (ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγρα
" πταί μοι περὶ ἐμοῦ,) τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεὸς, τὸ θέλημά σου. Ἀνώτερον

1 δύανται. ζ 1. ια
2 ἐπεὶ ἂν ἐπαύσαντο. α. τοῦ κ' ἐπὶ κε' ἐπαύσαντο. ε
3 εἰδόκησας. ιζ

λέγων, Ὅπ θυσίαν & προσφορὰν κ ὁλοκαυτώματα κ περὶ " ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας, (αἵτινες κατὰ τὸν νόμον " προσφέρονται,) τότε εἴρηκεν, Ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέ- " λημά σου. Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. ἐν ᾧ θελή-
4 ἐσμὲν διὰ. ε. ζθ. ματι ἡγιασμένοι [4] ἐσμὲν, οἱ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος
5 ἱερεύς. α. ρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ. Καὶ πᾶς μὲν [5] ἱερεὺς ἕστηκε καθ' ἡ-
μέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυ-
σίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· αὐτὸς δὲ Γ
μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς ἐ-
κάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶ- Κεφ.α.Δ
σιν ⓓ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μιᾷ γὰρ προσ- ψαλ.ρθ.Α
φορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους. Μαρ- α.κορ.ιε.Γ
τυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι,
Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας " Κεφ.η.Γ.
ἐκείνας, λέγει Κύριος, δώσω νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ " ἱερεμ.λα.Ζ
ἐπὶ τὰς διανοίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, * καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν "
* ὕστερον λέγ. ι καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκ "Δ
ἔτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας. Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παῤῥη-
σίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡ-
μῖν ὁδὸν πρόσφατον, καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτέστι
τοῦ σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, προσερ-
χώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἐῤ-
ῥαντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελυ-
μένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς
ιθ ἐλπίδος ἀκλινῆ, (πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος,) καὶ κατανοῶ-
μεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, μὴ Ε
ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τι-
σὶν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες· καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε
ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν. Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ Κεφ.ε.Α
τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν
ἀπολείπεται θυσία, φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς
σ μείων. ια ζῆλος, ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. Ἀθετήσας τις νόμον
Μωσέως, χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀπο- Δευτ.ιθ.Γ
θνήσκει· πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν ματθ ιη.Β Ζ ἰω ιι.Γ
β.κορ ιγ.Α

Ζ τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας; Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. Καὶ πάλιν, Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς προτέρας ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατριζόμενοι· τοῦτο δὲ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες· καὶ γὰρ τοῖς [7]δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες [8]ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα ὕπαρξιν ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παῤῥησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην· ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες, κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν· ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ χρονιεῖ· Ὁ δὲ δίκαιός μου ἐκ πίστεως ζήσεται, καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

ιβ Ἔστι δὲ πίστις, ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων· ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. Πίστει νοοῦμεν καταρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι [1]λαλεῖται. Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ [2]εὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ. χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ, ὅτι ἔστι, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται. Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἤμελλε λαμ-

ιε

7 δεσμίοις. ις

8 ἔχειν ἑαυτοῖς. χ' ἔχειν ἑαυτοῖς. α.ζ.θ.ι.ιγ

ιϛ

1 λαλῆ. ε.θ

2 εὑρίσκετο. θ

Δευτ.λβ.Ε ῥωμ.ιβ.Δ Ἀμβακ.β.Α ῥωμ.α.Β γαλ.γ.Β Γεν.α.Α Γω.α.Β Γεν.η.Α Ματθ.κγ.Δ Γεν.ε.Γ ἐκκλησιαστικοῦ μη.Γ Γεν.ς.Β ἐκκλησιαστικοῦ μη.Γ Γεν.ιβ.Α

βάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ ἐπισάμενος ποῦ ἔρχεται. Πίστει παρῴκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ὡσεὶ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες, καὶ πεισθέντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι. καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· νυνὶ δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τουτέστιν ἐπουρανίου. διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς, Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν. Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, (πρὸς ὃν ἐλαλήθη, Ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα,) λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγεῖραι δυνατὸς ὁ Θεὸς, ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησε, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. Πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. Πίστει Μωσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ, μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ, ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον

Γ

Δ

Ε

* συσχεθοῦσα. a. ε

Γεν. ιζ. Γ. καὶ κα. Α

Γεν. κβ. Α ἐκκλησιαστικοῦ μη. Δ

" Γεν. κα. Β ῥωμ. θ. Β

" Γεν. κζ. Δ. Ζ

Γεν. μη. Γ

Γεν. μζ. Η Γεν. ν. Δ

Ἐξοδ. β. Α

Ἐξοδ. α. Γ Ἐξοδ. β. Β

μὴ φοβηθεὶς τ̃ θυμὸν τ̃ βασιλέως· τὸν γὰρ ὁρατὸν ὡς ὁρῶν
Ἐξοδ. ιβ. Δ ἐκαρτέρησε. Πίστ̃ πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τ̃ προσχυσιν τ̃ αἵμα-
Ἐξοδ. ιδ. Ε Ζ τος, ἵνα μὴ ὁ ὀλεθρεύων τὰ πρωτότοκα, θίγῃ αὐτῶν. Πίστ̃ διέ-
βησαν τ̃ ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς, ἧς πεῖραν λαβόντες
Ἰωσ. ε. Γ οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. Πίστ̃ τὰ τείχη Ἰερειχὼ ἔπεσε, κυ- 3 κατεπο-
Ἰωσ. ϛ. Δ κλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστ̃ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώ- πήθησαν. ια
Ἰωσ. β. Α λετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρή-
νης. καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος
Κριτ. ϛ. περὶ Γεδεὼν Βαρὰκ τ̃ καὶ Σαμψών, καὶ Ἰεφθαὲ Δαβίδ τε
Κριτ. η. καὶ Σαμουήλ, καὶ τ̃ λοιπ̃ προφητῶν, οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαν-
Κριτ. ιγ. το βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν,
Κριτ. ια. ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον
Ϛ. 13 στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν
α. Βασ. ιγ ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων· ἔλαβον
α. Βασ. α Η γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπα-
νίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τ̃ ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος δυ-
νάσεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔ-
λαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπει-
ράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλω-
ταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχού-
μενοι, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ
ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τ̃ γ̃ς. Καὶ οὗτοι πάντες μαρ-
τυρηθέντες διὰ τ̃ πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τ̃ ἐπαγγελίαν, τ̃ θεοῦ
περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν
ιβ τελειωθῶσι. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες ιζ'
Ρωμ. ϛ. Α περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι παντὸς καὶ
κολοσ. γ. Β τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τ̃ προ- 1 ἀφρίσαντ. α
ἐφεσ. δ. Ε κειμένου ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τ̃ πίστεως ἀρχηγὸν
α. πετ. β. Α. καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τ̃ προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς,
ὑπέμεινε σταυρὸν, αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τ̃ θρό-
νου τ̃ θεοῦ ἐκάθισεν. Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομε- 2 οὖν. α
μενηκότα ὑπὸ τ̃ ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ
κάμητε, ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. οὔπω μέχρις αἵματος
ἀντικατέστητε πρὸς τ̃ ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, καὶ ἐκλελη-

ἀθ τῆς ϖαρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς ὑἱοῖς διαλέγεται, Υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου, ὑϖ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν ϖαραδέχεται. εἰ παιδείαν ὑϖομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν ϖροσφέρεται ὁ Θεός· τίς γάρ ἐστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί. εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ ϖολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; οἱ μὲν γὰρ ϖρὸς ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ παιδεία ϖρὸς μὲν τὸ ϖαρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρϖὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀϖοδίδωσι δικαιοσύνης. Διὸ τὰς ϖαρειμένας χεῖρας καὶ τὰ ϖαραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε, καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ϖοιήσατε τοῖς ϖοσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. Εἰρήνην διώκετε μετὰ ϖάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον, ἐϖισκοϖοῦντες μή τις ὑστερῶν ἀϖὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μή τις ῥίζα ϖικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι ϖολλοί. μή τις ϖόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀϖέδοτο τὰ ϖρωτοτόκια αὐτοῦ. ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέϖειτα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν, ἀϖεδοκιμάσθη· μετανοίας γὰρ τόϖον οὐχ εὗρε, καίϖερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν. Οὐ γὰρ ϖροσελήλυθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ ϖυρὶ, καὶ γνόφῳ, καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ, καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες ϖαρητήσαντο μὴ ϖροστεθῆναι αὐτοῖς λόγον. (οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον. Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται, ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται. καὶ οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωσῆς εἶπεν, Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος.) ἀλλὰ ϖροσεληλύθατε Σιὼν ὄρει, καὶ ϖόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐϖουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων ϖανηγύρει, καὶ ἐκκλησίᾳ ϖρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀϖογεγραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ ϖάντων, καὶ ϖνεύμασι δικαίων τετελειωμένων, καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ

Γ

Δ

Ε

Ζ

Γαρσιμ.γ.Β
Ἀποκ.γ.Δ
Ρωμ.ιβ.Δ
Γεν.κε.Δ
Γεν.κς.Ζ
Ἐξοδ.ιθ.Β. καὶ κ.Δ
Ἐξοδ.ιθ.Γ

Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ [3]κρείττονα λαλοῦντι παρὰ (ν) 3 κρῖττον. α.ε. ζ.θ.ι.ια
Ἄβελ. βλέπετε μὴ παραιτήσησθε (ν) λαλοῦντα· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι
Η ἐν ἐφυγον, τ' ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολ
λῷ μᾶλλον ἡμεῖς (ᾳ) τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι, οὗ ἡ
Αγγαίου β.Β " φωνὴ τ' γῆν ἐσάλευσε τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται, λέγων, Ἔτι ἅ-
" παξ ἐγὼ [4]σείω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ (ν) οὐρανόν. Τὸ 4 σείσω. ε
δὲ, ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν, ὡς πε-
ποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. Διὸ βασιλείαν ἀσά-
λευτον παραλαμβάνοντες, [5]ἔχωμεν χάριν δι' ἧς [6]λατρεύωμεν 5 ἔχομεν. α.ε
6 λατρεύωμεν.
Δευτ.η.Δ κ' α.ζ.ι.ια.ιγ
Ρωμ.ιβ.Γ εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετ' αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας· καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡ-
α.πετ.η.Β ιζ μῶν πῦρ καταναλίσκον. Ἡ φιλαδελφία μενέτω.
Γεν.ιθ.Α τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τι-
Γεν.ιη.Α νες ξενίσαντες ἀγγέλους. Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συν-
δεδεμένοι· τῶν κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώμα-
τι. Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους δὲ
καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός. Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκούμενοι
Γ ωσηε α.Α " τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν, Οὐ μή σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μή σε ἐγ-
Ψαλμ.ριζ. " καταλίπω. ὥστε θαῤῥοῦντας ἡμᾶς λέγειν, Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς,
" καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος. Μνημονεύετε τῶν
Β ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀνα-
θεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε τὴν πίστιν.
Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε. καλὸν γὰρ καὶ
χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφε-
λήθησαν οἱ περιπατήσαντες. ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φα-
Λευιτ.κϛ.Ζ γεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. ὧν γὰρ
εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ
ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμ-
βολῆς· διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν,
ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε. Τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω
Γ τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες· οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διαπαντὸς τῷ Θεῷ, Ησαΐ ιη.Β 1 ἀναφέρομεν. ε.ιζ τουτέστι καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Τῆς

δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι· περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, Δ
κϛ' ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ· ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς. Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διὰ Τιμοθέου.

Ἐν στίχοις ψοε.

ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΩΝ ἐπιστολῶν.

ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ λέγονται αὗται, οἱονεὶ ἐγκύκλιοι. οὐ γὰρ ἀφωρισμένως ἑνὶ ἢ πόλει, ὡς ὁ θεῖος Παῦλος, οἷς Ρωμαίοις ἢ Κορινθίοις τοσαῦτα γράφων τοὺς τὰς ἐπιστολὰς ὁ τῶν τοιούτων τοῦ Κυρίου μαθητῶν χορὸς, ἀλλὰ καθόλου τοῖς πιστοῖς, ἤτοι Ἰουδαίοις τοῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, ὡς Πέτρος, ἢ καὶ πᾶσι τοῖς ἀπὸ τοιαύτης πίστεως Χριστιανοῖς τελοῦσιν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΙΑΚΩΒΟΥ ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ ἐπιστέλλει τοῖς ἀπὸ τῶν δώδεκα φυλῶν διασπορᾷ, καὶ πιστεύσασιν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. γράφει δὲ διδασκαλικὴν τοῖς ἐπιστολὴν, διδάσκων τοῖς διαφορᾶς πειρασμοῦ, ποῖος μὲν ἐστιν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ποῖος δὲ ἀπὸ τῆς ἰδίας καρδίας τῶν ἀνθρώπων ἐστί. καὶ ὅτι οὐ λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ δεῖ δικαιοῦσθαι τὴν πίστιν· καὶ οὐχ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ δικαιοῦνται. τοῖς τε πλουσίων τοὺς πένητας, ἵνα μὴ τοῖς χρήμασι τῶν πτωχῶν οἱ πλούσιοι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἐπιπλήττων ὡς ἀσεβέσι. καὶ τέλος τοὺς μωμησάμενος τοὺς ἀδικουμένους, καὶ παρηγορήσας αὐτοὺς μακροθυμεῖν ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, καὶ διδάξας τοῖς ὑπομονῆς, καὶ δείξας ἐκ τοῦ Ἰὼβ τὸ χρήσιμον τῆς ὑπομονῆς, τοὺς μὲν πένητας παρακαλέσαι τοὺς πρεσβυτέρους ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ ἐπευδάξαι ἐπιτρέψαι τοὺς πλανηθέντας ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν· εἰ γὰρ τοῦτο μισθὸν παρὰ τοῦ Κυρίου, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ οὕτως τελοῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ἜΧΟΝΤΑ ὙΠΟΔΙΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΑΣ ἘΠΙΔΙΑΙΡΕΣΕΙΣ.

α' Περὶ ὑπομονῆς καὶ πίστεως ἀδιακρίτου, καὶ περὶ ἀπιστοφροσύνης πρὸς τοὺς πλουσίους. Ἐν ᾧ, Περὶ τῆς ἐν ἡμῖν πυρώσεως, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς παθῶν. ὅτι οὐ παρὰ Θεοῦ τὸ αἰσχρὸν εἰ τι ἐν ἀγαθὸν ἡμῖν, παρ' αὐτοῦ.

β' Περὶ προσώπου καὶ ἀγνείας, καὶ προσέξεως ἀγαθῆς μεταδοτικῆς ὑπὲρ μακαρισμοῦ. Καὶ περὶ ὑπομονῆς καὶ συμμετρείας λόγου.

γ' Περὶ τοῦ πρὸς ἕκαστον ἀγάπης ἀπροσωπολήπτου κατὰ τὸν νόμον.

δ' Ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἔργων, καὶ οὐκ ἐκ σπερμάτων ἰδίως, ἀλλ' ἐξ ἀμφοῖν ἅμα δικαιοῦται ὁ ἄνθρωπος.

ε' Ὅτι ἡ προφητικὴ καὶ ἄπακτος γλῶσσα θανατοῖ τὸν κεκτημένον, ἧς κρατῶν αἰσχύνεις βλάσφημίαν καὶ δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ἐν ᾧ, Περὶ αἱρετοφοῦς ἀγαθῆς καὶ ἀμάχου πρὸς ἀνθρώπους ἐκ φιλοδοξίας τῆς ὑπὲρ σοφίας αἰθρωπίνης. Ἐν ᾧ, Περὶ θείας σοφίας. Ὅτι ἐκ ῥαθυμίας καὶ φιλησυχίας ἔρις καὶ ἀκαταστασία, καὶ ἡ πρὸς Θεὸν ἔχθρα γίνεται. Περὶ μετανοίας πρὸς σωτηρίαν, καὶ περὶ τοῦ μὴ κρίνειν τὸν πλησίον.

ϛ' Ὅτι ἐκ ἐν ἀνθρώπῳ ἀνὴρ ἐν ᾧ Θεῷ ἡ διαβήματα ἀνδρὸς κατευθύνεται. Ἐν ᾧ, Περὶ πλουτοξίας πλουσίων, καὶ τῆς ἐν τούτοις μερίμνης τρυφῆς αὐτῶν, καὶ περὶ δικαιοκρισίας Θεοῦ. Περὶ μακροθυμίας, καὶ ὑπομονῆς παθημάτων, καὶ περὶ ἀληθείας. Παραινέσεις ἰδικὰς ἑκάστῳ προσηκούσας μετὰ πίστεως.

ζ' Ὅτι διακοπτέον τὴν τοῦ πλησίον σωτηρίαν.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

ΙΑΚΩΒΟΣ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν. Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν· ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος· καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ Κυρίου· ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται· ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία

Ρωμ. ε. Δ

α

Ματθ. ζ. Α. καὶ κα. Β μᾶρ. ια. Γ λυκ. ια. Β ἰω. ιη. Β. & ιϛ. Ε. Ζ

Β

Ἐκκλησιαστικοῦ ιη. Γ ἡσαΐ. μ. Β α. πετρ. α. Δ

Γ ὡς ε. Β

Γ

Γ ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. Μὴ πλανᾶσθε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. βουληθεὶς * ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς, δικαιοσύνην Θεοῦ οὐκ ἐργάζεται. Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας, ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Δ γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ, παραλογιζόμενοι ἑαυτούς· ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶ καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ * ἐν ἐσόπτρῳ· κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν, καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν· ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. Εἴ τις δοκεῖ θρῆσκος εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστὶν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

β Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωπολημψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ γ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης· ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν, καὶ εἴπητε αὐτῷ, Σὺ κάθου ὧδε καλῶς· καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, Σὺ στῆθι ἐκεῖ, ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου· καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν; Ἀκούσατε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου τούτου πλουσίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; Β ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτή-

Γαρ. ι. ζ. Δ

Ματθ. ζ. Δ ῥωμ. β. Β

* γέν. ι.

* ὠς. ι.

Ἰακ. ι. θ. Γ δευτ. α. Γ. & ις. Δ παροι. κθ. Γ ὁσηεσθαι τοῦ μβ. Α

α. Κορ. α. Δ

κριτήρια; ὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν, κατὰ τὴν γραφήν, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, καλῶς ποιεῖτε· εἰ δὲ προσωπολημπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν ἑνὶ, γέγονε πάντων ἔνοχος· ὁ γὰρ εἰπὼν, Μὴ μοιχεύσῃς, εἶπε καὶ, Μὴ φονεύσῃς. εἰ δὲ οὐ μοιχεύσῃς, φονεύσῃς δὲ, γέγονας παραβάτης νόμου. Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μελλόντες κρίνεσθαι· ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως. Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι, καὶ λειπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε· μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν. Ἀλλ' ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, κἀγώ σοι δείξω ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου. Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἷς ἐστι; καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ φρίσσουσι. Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ἐκλήθη. Ὁρᾶτε τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον; ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα. ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι. Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρῖμα ληψόμεθα· πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. εἴτις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. Ἴδου τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πεί-

α Λευϊτ. ιθ. Δ
ματθ. κβ. Δ
β μωϋσ. ιβ. Γ
ρωμ. ιγ Γ
γαλατ. ε. Γ
Λευϊτ. ιθ. Γ
γ δευτ. α. Γ.
δ ις. Δ
ε Ματθ. ε. Γ

Γ

ζ

α. Γεν. γ. Γ
λεκ. γ. Γ

Δ

Γεν. κβ. Β

Γεν. ιε. Β
ρωμ. δ. Α
ε γαλατ. γ. Α

ζ ωσηὲ β. Α

ι χωρὶς πνϝ. ια

ε κατασκόπους. ια

Γ

ε ἐὰν δὲ. δ. ια. ιγ
ἐπ' ἐμ, ἴδε. α. ε. ζ. ι

θεαθαι αὐτοὶς ἡμῖν, ⸂καὶ⸃ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν· ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα τηλικαῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ
Β τοῦ εὐθύνοντος βούληται· οὕτω ⸂καὶ⸃ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ, καὶ μεγαλαυχεῖ. ἰδοὺ ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει. καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας· οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, *καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε ⸂καὶ⸃ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι, ²ἀκατάσχετον
Γ κακόν· μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ πατέρα, ⸂καὶ⸃ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας· ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι· μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα; οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ. ³τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. Εἰ δὲ
Δ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας· οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης· ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικὴς, εὐπειθὴς, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος. καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης, ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Ε Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, οὐκ ἔχετε δὲ, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου, ⁴ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστιν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ

* ἡμῶν. 1
² ἀκατάστατον. 1
³ εἴτις σοφὸς ⸂καὶ⸃ ἐπιστήμων, δειξάτω. 1
⁴ ἐχθρὰ. 1

φίλος εἶ τ̃ κόσμου, ἐχθρὸς τ̃ Θεοῦ καθίσταται. ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει, Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκισεν ἐν ἡμῖν; μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει, Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ, ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε χεῖρας ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας δίψυχοι. ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μετατραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. Ταπεινώθητε ἐνώπιον τ̃ Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ, [2]καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτ̃, καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, [3]οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτής. εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης* ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι. [4]σὺ τίς εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον; Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον [5]καὶ αὔριον [6]πορευσώμεθα εἰς τήνδε τ̃ πόλιν, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα, καὶ ἐμπορευσώμεθα, καὶ κερδήσωμεν· (οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε [7]τὸ τῆς αὔριον· ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ ἀφανιζομένη·) ἀντὶ τ̃ λέγειν ὑμᾶς, Ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ [8]ζήσωμεν, καὶ ποιήσωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν. πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν. εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν, καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν. Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. [*] ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν· ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν, κράζει· καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν. Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τ̃ γ̃ς, καὶ ἐσπαταλήσατε· ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς, κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ [2]ἀντιτάσσεται ὑμῖν. μακροθυμήσατε οὖν, [3]ἀδελφοί, ἕως τ̃ παρουσίας τ̃ Κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέ-

Γεν.5:3.B. καὶ π.Δ
Παροι.γ.Δ α.πέτ.ε.Β
α.Γετ.ε.Β
Ρωμ.ιη.Α
α.Κορ.ιη.Δ

2 ἢ. ι.ια.ιγ
3 ἐκεῖ ἐῖ. ζ.ι
* ὁ κριτὴς. η. ζ.ι.ια
4 σὺ δὲ τ̃ ἐῖ ὁ κρίνων τὸν πλησίον. η.ια
5 ἢ αὔριον. η.ι
6 πορευσόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα, καὶ ἐμπορευσόμεθα, καὶ κερδήσομεν. ι.
7 τὸ τῆς. ι.
8 ζήσομεν, καὶ ποιήσομεν. η
9 κατακαυχᾶσθε. ι.
* ὑμῖν. η.ια
1 ὑμῶν. ὡς πῦρ ἐθησαυρίσατε. α.ι
2 ἀντιτασσόμενον. θ
3 ἀδελφοί μου. ι.

χεται ⟨ω⟩ τὸ τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ ὑετὸν πρόϊμον καὶ ὄψιμον. μακροθυμήσατε * καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε. Μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ [4]κατακριθῆτε· ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν. Ὑπόδειγμα λάβετε τῆς κακοπαθείας, ἀδελφοί μου, καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας, Γ οἳ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου. ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς [5]ὑπομείναντας. τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἴδετε, ὅτι [6]πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων. Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, [Matθ.c.Z] μὴ ὀμνύετε μήτε ⟨ω⟩ τὸν οὐρανὸν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλ⟨ω⟩ τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ * ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὒ, οὔ· ἵνα [7]μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε. κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω. εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω. ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ [Mαρ.ς.B] ὀνόματι τοῦ Κυρίου· καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει ⟨ω⟩ κάμνοντα, Δ καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, [8]ἀφεθήσεται αὐτῷ. ἐξομολογεῖσθε * ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. [γ.Βασ.ιζ.Δ λιν. κ.Δ] Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, * καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· καὶ * πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε ⟨ω⟩ καρπὸν αὐτῆς. [9]ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς * ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν * ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

4 κριθῆτε. ϖ.

5 ὑπομείναντας. ϡ.ι.ια.ιγ

6 πολυεύσπλαγχνος. α.θ

* ὁ λόγος. ια

7 μὴ εἰς κρίσιν. ια

8 ἀφεθήσονται.ι. * οὖν. ϡ.ι.ια

* ὑετόν. ϡ.ι.ια

9 ἀδελφοί μου. ϡ.ι.ια * ὁδοῦ τῆς. ϡ. ι.ια

* ἀπὸ. ϡ.ι.ια

Ἰακώβου ἐπιστολὴ ἐγράφη ἐν στίχοις σμϐ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΟΥ ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου Ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ Ἐπιστέλλει ὁ μακάριος Πέτρος τοῖς ἐν τῇ διασπορᾷ οὖσιν Ἰουδαίοις καὶ γνησίοις Χριστιανοῖς· γράφει δὲ τὴν Ἐπιστολὴν διδασκαλικήν, ἐπιστηρίζων αὐτούς, διότι ἀπὸ Ἰουδαίων ἐπίστευσαν. καὶ πρῶτον μὲν ἐξηγεῖται καὶ ἀποδείκνυσιν ὅτι ἡ εἰς τὸν Χριστὸν πίστις ἀπὸ τῶν προφητῶν κατηγγέλθη, καὶ δι' αὐτῶν ἐμυήθη ἡ ἀφὴ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν λύτρωσις. ἔπειτα ὅτι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν εὐηγγελίσθη τὰ πρώτα, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι. εἶτα συμβουλεύσας, ἀξίως τοῦ καλέσαντος ἀναστρέφεσθαι, προτρέπει καὶ βασιλέας τιμᾶν, γυναιξί τε καὶ ἀνδράσιν ὁμοφρονοῦντα παραγγέλλει. καὶ εἰς τὰ ἴδια πραγέσας ὀλίγα, σημαίνει ὅτι καὶ εἰς ὃν ἄδικα πάσχουσι γέγονε παρὰ Κυρίου τὸ κήρυγμα τῆς σωτηρίας καὶ ἀναστάσεως· ἵνα καὶ οἱ προσηνόντες ἀναστῶσι, καὶ χριθῶσι μὲν τῷ σώματι, τῇ δὲ χάριτι τῆς ἀναστάσεως διαμείνωσι· καὶ ὅτι τὸ τέλος πάντων ἤγγικε, καὶ ὀφείλουσι πάντες ἕτοιμοι γίνεσθαι, ὡς λόγον ἀποδώσοντες τῷ κριτῇ· καὶ οὕτως τελοῦσι τὴν Ἐπιστολήν.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΤΟΙΣ ἐκ περιτομῆς καὶ ὄντως Ἐπιστέλλει, ὡς ὁ μακάριος Ἰάκωβος· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἀορίστως πᾶσι τοῖς ἔξω τῶν οἰκουμένων κατοικοῦσιν Ἰουδαίοις ὁπουδήποτε οὖσιν· οὗτος δὲ ἀφωρισμένως τοῖς κλίμασι Πόντου Γαλατίας. ὁ Πόντου δὲ προσθήκη Γαλατίας, ἐπειδὴ ἔστι καὶ ἄλλη τις Κέλτις Γαλατία, ἥτις καὶ οὖσα Γαλατία, ἀφ' ἧς καὶ οὗτοι μετῳκίσθησαν ἐνταῦθα. Τούτοις οὖν τοῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐγκειμένοις ἐν τῇ προγραφῇ τὸν λόγον ποιεῖται, ἐγκυκλίῳ ταύτῃ χρώμενος ἐπιστολῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ἔχοντα ὑποδιαιρέσεις.

α' Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀναγεννήσεως· καὶ περὶ ὑπομονῆς πειρασμῶν· καὶ περὶ σωτηριώδους πίστεως προκατηγγελμένης ὑπὸ τῶν προφητῶν.

β' Περὶ ἐλπίδος καὶ ἁγιασμοῦ· τῆς τε ὀφειλομένης ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ ἀσφαλοῦς ἀναστροφῆς.

γ' Περὶ τοῦ ἐπαξίως τῆς ὑποταγῆς ζῆν ἐν Χριστῷ, πρὸς ὠφέλειαν καὶ τῶν ἔξωθεν, εἰς δόξαν Θεοῦ.

δ' Περὶ τῆς πρὸς ἄρχοντας ὑποταγῆς καὶ φιλαδελφίας καὶ θεοσεβείας. Ἐν ᾧ, Περὶ δούλων ὑποταγῆς, καὶ ἀνεξικάκου ὑπομονῆς διὰ Χριστόν. Περὶ ὑπακοῆς γυναικῶν, καὶ ὁμοιότητος τῆς πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ σωτηρίας τῆς ἐν πνεύματι εἰς τύπον Σάρρας. Περὶ τῆς ἀνδρῶν πρὸς γυναῖκας συμπεριφορᾶς. Περὶ τῆς πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἀνεξικακίας, ἧς τύπος ἐστὶν ἡ διὰ Νῶε τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπία, ἐφ' ἡμᾶς δὲ ἡ διὰ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Χριστοῦ συμπάθεια.

Περὶ ἀποθέσεως φαύλων. προσέξεων καὶ ἐπαναλήψεως τῶν ἐν πνεύματι καρπῶν, καὶ τῶν διαφορῶν τῶν χαρισμάτων. ε'

Ὅτι κοινωνία τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν, κρατεῖν καὶ τῶν φυσικῶν παθῶν· ἐλπίδι τε τῆς εἰς αὐτὸν, φέρειν τὰς παρ' ἑτέρων πάθας. ς'

Παραίνεσις πρεσβυτέρων περὶ ἐπισκοπῆς τοῦ ποιμένος. Ἐν ᾧ, περὶ κοινῆς πάντων πρὸς ἕκαστον ταπεινοφροσύνης εἰς νίκην τοῦ διαβόλου. ζ'

Εὐχὴ ὑπὲρ πληρώσεως τῆς πίστεως. η'

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ 1 προθέσιν. 8
πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ
Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. β. Κορ. α. Δ
ἐφεσ. α. Δ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλ-
πίδα 2 ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κλη- 2 ζωῆς. 17
ρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην
ἐν οὐρανοῖς εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ
πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐ-
σχάτῳ, ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστὶ, 3 λυπηθέντες 3 λυπηθέντας. ε. 17
Β ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πο-
λὺ τιμιώτερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμα
ζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀποκαλύ-
ψει Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃν οὐκ 4 εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, 4 ἰδόντες. ι.
πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ, κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυ-
χῶν· περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, ἐρευνῶν-
τες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ,
προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦ-
τα δόξας, οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ἡμῖν δὲ διηκόνουν 5 ὑμῖν. ἁ. ε. ι. δ
Γ αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν

πνεύματι ἀγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγ-
β' γελοι παρακύψαι. Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν
6 ἐστιν. ἡ πάσῃ ἀναστροφῇ γένησθε, διότι γέγραπται, Ἅγιοι γένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς τοὺς δι' αὐ-
7 πιστεύοντας τοῦ εἰς Θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν. Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος
8 αὐτῆς ὡς. εἰς τὸν αἰῶνα. διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ
γ' ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς. Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν β' κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς, ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα
* εἰς σωτηρίαν. ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε, * εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτὸν, ἔντιμον,
* εἰς. ἡ. καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, οἶκος πνευματικὸς, * ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας, εὐπροσδέκτους
ι ἐν γραφῇ. ι. τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ γραφῇ, Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτὸν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ μὴ καταισχυνθῇ. Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πι-

α. Κορ. ε. Δ. καὶ ζ. Δ ἐφ. θ. Δ α. ἰω. α. Δ Ἀποκ. α. Β Ρωμ. ιε. Δ β. Τιμ. α. Γ Ἑβρ. α. Α

Δ

Λευϊτ. ια. Η ιθ. Α. κ. Β

Δευτ. ι. Δ ρωμ. β. Β γαλατ. β. Β

Ἡσαΐου μ. Β ἐκκλησιαστικ. ιζ. Γ ἰακ. α. Β

Ρωμ. ε. Α ἐφεσ. δ. Ε κολοσ. γ. Β ἐβρ. ιβ. Α

Ἀποκ. α. Β. καὶ ε. Γ

Ησαΐου κη. Δ ρωμ. θ. Η

Ψαλ.ριζ.Δ μαθ.κα.Δ Πραξ.ι.Β Ησαΐ.κ.Γ ρωμ.θ.Η Αποκ.ε.Γ ἐξοδ.ιθ.Α

Β" σεύοισιν· ἀπειθοῦσι ὃ, [2] λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦ-
" τες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, & λίθος προσκόμμα-
" τος, καὶ πέτρα σκανδάλου· οἱ προσκόπτοισι τῷ λόγῳ, ἀπει-
θοῦντες εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν· ὑμεῖς ὃ γένος ἐκλεκτὸν, βασίλειον
ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς
ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν

Ὡσηὲ β.Δ ρωμ.θ.Ε
" αὐτοῦ φῶς· οἱ ποτὲ οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημέ-
" νοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες. [3] Ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ
παρεπιδήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες
στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνε-
σιν ἔχοντες καλὴν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποι-

Ματθ.ε.Β Γ ῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν
Ρωμ.ιγ.Α ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει,
διὰ τὸν Κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι· εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς
δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ
ἀγαθοποιῶν· ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦν-
τας * φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ὡς ἐλεύ- * ὑμᾶς. ι.
θεροι, & μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθε-
Ρωμ.ιβ.Γ ρίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Θεοῦ. Πάντας τιμήσατε. Τὴν ἀδελφό-
Ἐφεσ.ϛ.Α κολοσ.γ.Δ πτ.β.Γ τητα ἀγαπᾶτε. Τὸν Θεὸν φοβεῖσθε. Τὸν βασιλέα τιμᾶτε. Οἱ
οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις οὐ μό-
β.Κορ.ζ.Γ νον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς· τοῦτο γὰρ
Δ χάρις, * εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων * Θεοῦ. ι. χν
ἀδίκως· ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ [4] κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες, & πάσχοντες, ὑπομενεῖ-
τε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεῷ· εἰς τοῦτο γὰρ * ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χρι-
στὸς [5] ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν,
Ησαΐ.νγ.Γ α.ιω.γ.Α " ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν,
" οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀν-
τελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαί-
Ησαΐ.νγ.Β " ως· ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐ-
τοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιο-
" σύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. ἦτε γὰρ ὡς πρόβα-
τα [7] πλανώμενα· ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ

[2] λίθος. ιγ

[3] ἀδελφοὶ. ε.

[4] κολαζόμενοι ὑπομένητε. ι.ιγ

[5] ἀπέθανεν. ιθ

[6] ὑμᾶς, ὑμῖν. ιθ

[7] πλανώμενα. α

ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν. Ὁμοίως αἱ γυναῖ- Γ Κολ.γ.Γ
κες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦ- ἐφεσ.ε.Γ
σι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου
κερδηθήσονται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστρο-
φὴν ὑμῶν. ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ πε- α.Τιμ.Ϛ.Γ
ριθέσεως χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς
τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου
πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές· οὕτω γάρ ποτε
καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐκόσμουν ἑ-
αυτὰς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς Σάρρα ὑπή- Γεν.ιη.Β
κουσε τῷ Ἀβραὰμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα,
ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. Οἱ α.Κορ.ζ.Α
ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει Β
τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι χά-
ριτος [*2] ζωῆς, εἰς τὸ μὴ [3] ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.
Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔ-
σπλαγχνοι, [4] φιλόφρονες, μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, Γαλατ.ε.Γ.
καὶ κα.Δ
ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοὐναντίον δὲ, εὐλογοῦντες, εἰδό- ῥωμ.ιβ.Δ
α.Θεσ.ε.Δ
τες ὅτι εἰς τοῦτο [5] ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. Ὁ γὰρ « ματθ.ε.Ζ
θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσάτω τὴν « Ψαλ.λγ.Γ
γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι «
δόλον. Ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ἀγαθὸν, ζητησάτω εἰρήνην, καὶ διω- « Ησαΐου α.Ε
ξάτω αὐτήν. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα «
αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας «Γ
κακά. Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ [6] μιμηταὶ γέ- 6 ζηλωταὶ. ο.ι
νησθε; [7] Ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. τὸν 7 εἰ δὲ καὶ. ο.ι Ματθ.ε.Α
δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ ταραχθῆτε· Κύριον δὲ τὸν
[8] Θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς 8 Χριστὸν. ια
ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλ-
πίδος, [*] μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου, συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, * ἁγιά. ο.ι Κεφ.β.Γ
ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυνθῶσιν οἱ 9 αἰσχυν. ι.
ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν· κρεῖτ-
τον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν, ἢ
κακοποιοῦντας, ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν [*10] ἔπαθε, Δ Ρωμ.ε.Β
ἐΚορ.θ.Δ
* ἡμῶν. ο.ι.ια
10 ἀπέθανε.
σ.ι

δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ, ζωοποιηθεὶς δὲ τῷ πνεύματι, ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ* πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ᵘ ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία, ἐν ἡμέραις Νῶε ° κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ¹² ὀλίγαι, τουτέστιν ὀκτὼ ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος· ¹³ ὃ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, (οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεὸν,) δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

* κατακλεισμένοις. ια
ᵘ ἀπεξεδέχετο. α. ℔. ε. ζ. ια
¹² ὀλίγοι. ℔. ια
¹³ ᾧ ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς σώζει. α

Γεν. ϛ. Β μαθ. κ℔. Δ λευκ. ιζ. Ζ

ϟ Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ, πέπαυται ἁμαρτίας, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον· ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατειργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις· ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, Β βλασφημοῦντες, οἳ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκὶ, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι· πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. Σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς, πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν· φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους, ἄνευ γογγυσμῶν· ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάΓ ριτος Θεοῦ. Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ Θεὸς, ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἀγαπητοὶ, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόΔ ξης* καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ᾽ἀναπαύεται. κατὰ μὲν αὐ-

ε

Ἐφεσ. ℔. Ε

Γαλατ. ι. Β Ρωμ. ιγ. Γ ἑβρ. ιγ. Α Φιλιπ. β. Β

ϛ

ζ

η

Ματθ. ε. Β

θ

* καὶ δυνάμεως. ℔. ι. ια
ᵖ ἀναπαύσεται. α. ℔

ι καλύπτει. ℔. ι. ια. ιγ
² γογγυσμοῦ. ℔. ι
³ κληρονόμοι. ε
⁴ καθὼς. ιγ

τοὺς βλασφημεῖται, χῦ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. μὴ γάρ τις ὑμῶν παχέτω ὡς φονεὺς, ἢ κλέπτης, ἢ 6 κακοποιὸς, ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος· εἰ δὲ ὡς Χριστιανὸς, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν* ἐν τῷ 7 μέρει τούτῳ, ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν 8 ἀγαθοποιΐᾳ. ζ

Πρεσβυτέρους* οὖν ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός, ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως· κατὰ Θεόν· μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. Ὁμοίως νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. Νήψατε, γρηγορήσατε, ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ ζητῶν τινα καταπιεῖν· ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὸν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι. Δ αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἣν ἔστητε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀμήν.

Πέτρου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη ἐγράφη ἐν στίχοις σλε.

6 κακοῦργος. ι
* καὶ. ι.
7 ὀνόματ. ι.
Ιερεμ. κε. Ζ
Παροι. ια. Δ
8 ἀγαθοποιΐας. ι
* οὖν. ια
ι ὡς. α
* χῦ Θεόν. ι. ια
2 ὑποτάσσεσθε. πλὴ. ιγ
Ρωμ. ιβ. Β
Ιακωβ. ι. Β
* ἐπισκοπῆς. ι. ια
Ματθ. ς. Γ
Λευκ. ιβ. Γ
Γ ψαλ. γ. ι. Δ
Λευκ. κβ. Δ
3 ζητῶν τινα καταπιεῖν· ᾧ. ι. ε. θ. ια
Δ
4 καταρτίσῃ ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσῃ, θεμελιώσῃ. ι. ι. ιγ
5 τῆτε. ι. ι. ιγ
Ρωμ. ις. Γ
α. κορ. ις. Δ
β. κορ. ιγ. Δ
6 ἀγαπ. ι

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ἐΠΙΣΤΟΛΗΣ.

ΕΠΙΣΤΕΛΛΕΙ τοῦτο πάλιν αὐτὸς ὁ Πέτρος τοῖς ἤδη πιστεύσασιν. ἔστι δὲ ἡ ἐπιστολὴ ὑπόμνησις τῶν προφητῶν· εἰδὼς γὰρ αὐτὸς ταχεῖαν ἑαυτοῦ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ σώματος, ἐσπούδασε πρότερος ὑπομνῆσαι περὶ ὧν κατηχήθησαν τοῦ διδασκαλίαν. καὶ προφητῶν μὲν περὶ τῆς πίστεως ἐξηγεῖται, δηλοῖ δὲ αὐτοῖς ἀπὸ τῶν προφητῶν ἐπιμελίαθαι· καὶ ὅτι αἱ προφητεῖαι αἱ περὶ τοῦ Σωτῆρος οὐκ εἰσὶν ἀνθρώπιναι, ἀλλὰ παρὰ Θεοῦ ἐλαλήθησαν. ἔπειτα παραγγέλλει μὴ προσέχειν τοῖς ἀπατῶσι, λέγων ἔσεσθαι αὐτῶν ἀπώλειαν, ὥσπερ καὶ τῶν παραβάντων ἀπέλειαν γέγονε. προμιμνήσκει δὲ ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ἡμέρας ἔσεσθαι ἐν αἷς ἐμπαίκται παρεπατήσουσι, καὶ τελεύσουσιν ἀπάλαι τινας, λέγοντες, μάτην λέγεσθαι παρ' ἡμῶν τὴν πρόνοιαν τοῦ Σωτῆρος, ἀφ' οὗ ἀεὶ λέγεσθαι, καὶ μήπω παραγενέσθαι. ἀπὸ τούτων οὖν καὶ μάλιστα ἀπέχεσθαι παραγγέλλει, διδάσκων μὴ ὀλιγωρεῖν ἐν τοῖς χρόνοις· πρῶτα γὰρ ὅτι χρόνον μηδὲν ἔστιν ἐνώπιον Κυρίου, ἀφ' οὗ καὶ τὴν μίαν ἡμέραν ἔστιν ὡς χίλια ἔτη, καὶ τὰ χίλια ἔτη, ὡς ἡμέραν μίαν. ἔπειτα δὲ ταχέως τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου διαβεβαιοῦται καὶ ἀποδείκνυσι, καὶ ἐντέλλεται ἐπίμονος εἶναί τε πρὸς εἰς αὐτὴν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, καὶ ἀγαπᾶν τὰ ἐκ τοῦ ἀποστόλου Παύλου γραφέντα, καὶ μὴ προσέχειν τοῖς διαβάλλουσιν αὐτά, ἀφ' οὗ καὶ πάσας τὰς θείας γραφὰς διαβάλλει. ὑπομνήσας οὖν καὶ διδάξας πρότερος τὰ προφήματα, πρᾶγμα μὴ ἐκπίπτειν τοῦ σκοποῦ τῆς πίστεως. ἐν οὕτω τελοῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ἔχοντα ὑποδιαιρέσεις.

α' Περὶ κλήσεως τῆς ἐν πίστει, ἔργοις βεβαιουμένης τοῖς τῆς ἀρετῆς, καὶ ἐλπίδι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.

β' Παραγγελία εἰς ὑπόμνησιν τῆς διδασκαλίας μετὰ τὴν ἀνάλυσιν αὐτοῦ· καὶ ὅπως ἐν ὄρει θαβὼρ τῆς τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ υἱοῦ ἐπήκουσε φωνῆς.

γ' Προρρήσεις ἀπατηλῶν ἐπαναστάσεως αἱρετικῶν, ἀσεβείας τε αὐτῶν, καὶ μελλούσης κολάσεως.

δ' Ἐπανάληψις περὶ κακίας ἀνθρώπων αἱρετικῶν. Ἐν ᾧ, ὅτι αἰφνιδίως ἥξει ὁ Χριστὸς ὅλῃ σωτηρίᾳ τοῦδε τοῦ αἰῶνος. ὥστε δεῖν ὑπερεπίζεσθαι πάσῃ ἀρετῇ.

ἘΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΣΥΜΕΩΝ Πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρη-

ΣΥΜΕΩΝ. α. κεφ. κε. ιγ

2 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ. ιγ

* Χριστοῦ. α. κεφ. κα

* εἰρήνη. ιγ

μὴν, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τ̃ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ
ἀρετῆς, [4] δι' ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν τ̃ τίμια ἐπαγγέλματα δεδώ-
ρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυ-
γόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. Καὶ αὐτὸ τοῦτο
δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, [7] ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ
πίστει ὑμῶν τ̃ ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τ̃ γνῶσιν, ἐν δὲ τῇ γνώσει τ̃ Β
ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ ὑπο-
μονῇ τὴν εὐσέβειαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τ̃ φιλαδελφίαν, ἐν δὲ
τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην· Ταῦτα γὰρ ὑμῖν [8] ὑπάρχοντα, καὶ
πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν· ᾧ γὰρ μὴ παρέστι ταῦ-
τα, τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τ̃ καθαρισμοῦ
τ̃ πάλαι αὐτ̃ ἁμαρτιῶν. Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοὶ, [9] σπουδάσατε β'
ἵνα διὰ τ̃ καλῶν ἔργων βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· Ταῦ-
τα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε· οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπι- Γ
χορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν [10] αἰώνιον βασιλείαν τ̃
Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. [11] διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς
ἀεὶ ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμέ-
νους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ
ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, εἰδὼς
ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τ̃ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύ-
ριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι. Σπουδάσω δὲ καὶ ἑκά- Γ ω. κα. Γ
στοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον, τ̃ τούτων μνήμην ποιεῖ-
σθαι· οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνω-
ρίσαμεν ὑμῖν τὴν τ̃ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν α. Κορ α. Γ.
καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τ̃ ἐκείνου μεγαλειότη- καὶ β. Α. Δ
τος· λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνε- Δ
χθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τ̃ μεγαλοπρεποῦς δόξης, Οὗτός ἐ- Ματθ. ιζ. Δ
στιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. Καὶ ταύτην τ̃
φωνὴν ὑμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄν-
τες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. καὶ ἔχομεν βεβαιότερον [12] τ̃ προφη- 12 τ̃ προφη-
τικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνον- τικῶν λόγων. ε
τι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· τοῦτο πρῶτον γινώσκον- β. Τιμ. γ. Δ

4 δι' ὃν. ια

5 κόσμῳ ἐπιθυμίας καὶ φθορᾶς. ισ

6 καὶ αὐτοὶ δὲ τοῦτο σπουδάζω. ια

7 ἐπιχορηγήσατε τῇ. ιγ.

8 παρόντα. ζ. ια. ιγ

9 σπουδάσατε ἵνα διὰ τ̃ καλῶν ἔργων βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι. ζ. ια. ιγ

10 αἰώνιον. ιη

11 διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς. ζ ια

χε' α'

τες, ὁπ πᾶσα ψευδοπροφητεία γραφῆς, ἰδίας [13] ἐπιλύσεως ὐ γίνε- 13 διαλύσεως.
ὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ 17
πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρω-
β πι. Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, γ' 17
ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξου-
σιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην
ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ
ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς [1] ἀπωλείαις, δι' οὓς [2] ἡ ὁδὸς τῆς 1 ἀσελγείαις. α.
ἀληθείας βλασφημηθήσεται, καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λό- ζ.ι.ια.ιζ
γοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ 2 ἡ δόξα τ. ιζ
Γὼς ζ.Δ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτη-
σάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδω-
κεν εἰς [3] κρίσιν τετηρημένους· καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσα- 3 κρίσιν κολαζο
Γεν.ζ.Α το, ἀλλ' ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυ- μένους τηρῆτ. δ.
Γεν.ιθ.Β σμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας· Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ [4] Γο- ια.ιγ. τοῦ δὲ, κρίσιν τηρουμένους. α.ε.θ.ι
B μόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόν- 4 Γομόρρων.
των ἀσεβεῖν τεθεικώς· Καὶ δίκαιον Λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ ζ.ιγ
τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς, ἐρρύσατο· βλέμ-
ματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ
ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν [5] ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν. Οἶδε 5 ἀθέσμοις. δ.ιζ
Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ [6] πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέ- 6 πειρασμῶν.
ραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν· μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρ- α.ζ.ι
κὸς ἐν [7] ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους, καὶ κυριότητος κα- 7 ἐπιθυμίαις
ταφρονοῦντας· τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσι βλα- ζ.ι.ια.ιγ
σφημοῦντες· ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες οὐ
φέρουσι [8] κατ' αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν. οὗτοι 8 καθ' ἑαυτῶν
Γ δὲ, ὡς ἄλογα ζῶα φυσικὰ γεγεννημένα εἰς ἅλωσιν καὶ φθο- βλάσφημα. ιζ
ρὰν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν [9] κα- τοῦ δὲ, κατ' αὐ-
ταφθαρήσονται, κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἡγού- τῶν παρὰ Κυρίῳ
μενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶν- βλάσφημον. ζ
τες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν, συνευωχούμενοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς ιγ.
ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος, καὶ ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας, δε- 9 καὶ φθαρήσον
λεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην [10] πλεονε- ται. ι.
ξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα· καταλιπόντες [11] εὐθεῖαν ὁδὸν, 10 πλεονεξίας.
α.

ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βο- Ἀεν.κς.Δ
σὸρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανο-
μίας· ὑποζύγιον ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον,
ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. Οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυ- Δ Ἰούδα Δ
11 παραφροσύνη. ι.ιγ
12 ἄνυδροι, καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ. ι.ι..ια.ιγ
13 φθεγξάμενοι. θ
14 ἀσελγείας. ι
15 τοὺς ὀλίγον ἀποφυγόντας. α. γρ καὶ, ὀλίγως ἀποφυγόντας. ια.ιγ. ιαν γρ ιγ, τοὺς ὄντως ἀποφυγόντας. ι.ι
δροι, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκό-
τους εἰς αἰῶνα τετήρηται. ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμε-
νοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς, ἀσελγείαις, τοὺς ὀλίγως
ἀποφυγόντας, τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους, ἐλευθερίαν
αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· Γὼ.ι.Δ
ῥωμ.ς.Γ
ΕΘρ.ς.Α
ματθ.ιβ.Δ
ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται. Εἰ γὰρ ἀποφυγόν-
τες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου καὶ σω-
τῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται,
γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων· κρεῖττον γὰρ
16 ὀφθείσας. ι
17 ὀπίσω οὗ σιν, εἰς τὰ ὀπίσω αἰαπάμψαι ἀπὸ τῆς. ι.ια γρ Θ, ὀπισροέψαι εἰς τὰ ὀπίσω ἐκ τῆς. ιγ ι'
ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπι-
γνοῦσιν ὑποστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς.
συμβέβηκεν αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, Κύων ἐπιστρέ- « Γαρου.κς.Β
ψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα· καί, Ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα «
βορβόρου. Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γρά- Γ
φω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρι-
νῆ διάνοιαν, μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν
ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἡμῶν ἐντολῆς, τοῦ
Κυρίου καὶ Σωτῆρος· τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύ- α.Τιμ.η.Α
β.Ῥωμ.γ.Α
ἰούδα Ζ
1 ἑξάπαξ. η.ι
* ἐμπαγμονῆ. η.ι.ια.ιγ
σονται ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν * ἐμπαίκται κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν
ἐπιθυμίας πορευόμενοι, καὶ λέγοντες, Ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς
παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕ-
τω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέ- Β
λοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι, καὶ γῆ, ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδα
τος συνεστῶσα, τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ· δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κα-
2 γῆ τῷ αὐτῷ λόγῳ. ι.ια
3 εἰσὶν οἱ πυρὶ, τηρούμενοι. ι
τακλυσθεὶς ἀπώλετο· οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ αὐτῷ λόγῳ
τεθησαυρισμένοι εἰσὶ, πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ
ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων; Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω
4 ἀδελφοὶ. δ.ι
ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη,
καὶ χίλια ἔτη, ὡς ἡμέρα μία. οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγ-
5 δι' ὑμᾶς. η. εἰς ὑμᾶς. ι.ιγ
γελίας, ὡς τινες βραδύτητα ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς

α. Τιμ. β. Β ἐζεκ. ιη. Β Μαλθ. κη. Δ α. Θεσ. ε. Α Ἀποκ. γ. Α. & ις. Γ

ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς με-
Γ τανόιαν χωρῆσαι. Ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν
νυκτί, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ * ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυ- * μβ. ια
σούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσε-
ται. 6 Τούτων οὖν πάντων λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν 6 τούτων δὲ παν-
ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, προσδοκῶντας των. ἡ. καὶ δ', τούτων οὕτως
καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐ- πάντων. ι. Γ
ρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα 7 τήκεται; 7 τακήσ. α. ι
Ἀποκ. κα. Α ησαΐ. ξε. Γ. 7 καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ 8 τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ 8 τὰ ἐπαγγέλ-
& ξς. Η προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. Διό, ἀγαπητοί, ματα. ἡ
ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ 9 ἀμώμητοι 9 ἄμωμοι. ε.
Ρωμ. β. Α Δ αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, 7 καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακρο-
θυμίαν, σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀ-
δελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν,
ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τού-
των, ἐν 10 οἷς ἐστι δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι 10 αἷς. ἡ. ι. ια
στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν
ἀπώλειαν. Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, * προγινώσκοντες φυλάσ- * ἀδελφοὶ. ια
σεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέ-
σητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ· αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει
τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. * αὐτῷ ἡ δόξα * τῷ Θεοῦ πα-
καὶ 11 νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. Ἀμήν. τὸς. ιγ
11 νῦν καὶ ἀεὶ & εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἡ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΩΤΗΣ καθολικῆς ἐπιστολῆς.

ΑΥΤΗΝ αὐτὸς ὁ Ἰωάννης ὁ τὸ εὐαγγέλιον γράψας ἐπιστέλλει, ὑπομιμνήσκων τοὺς ἤδη πεπιστευκότας εἰς τὸν Κύριον· καὶ φησὶν μὲν ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, ὅτω καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ θεολογεῖ περὶ τοῦ λόγου, ἀποδεικνὺς αὐτὸν ἀεὶ ὄντα ἐν τῷ Θεῷ, καὶ διδάσκων ὅν πατέρα φῶς εἶναι, ἵνα καὶ οὕτως γνῶμεν τὸν λόγον ὡς ἀπαύγασμα ὄντα αὐτοῦ. θεολογῶν δὲ ἐξηγεῖται μὴ νεώτερον εἶναι τὸ καθ' ἡμᾶς μυστήριον, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς μὲν καὶ ἀεὶ τυγχάνον αὐτό, νῦν δὲ πεφανερῶσθαι ἐν τῷ Κυρίῳ, ὅστις ἐστὶ ζωὴ αἰώνιος καὶ Θεὸς ἀληθινός. καὶ τὸ αἴτιον δὲ τῆς τούτου προοιμίας καὶ ἐπιφανείας αὐτοῦ πᾶσι, λέγων εἶναι τοῦτο ἵνα τῷ καταλῦσαι τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου, καὶ ἡμᾶς ἐλευθερωθῆναι ἀπὸ τοῦ θανάτου, καὶ γνώσκειν ὑμᾶς ὃν πατέρα καὶ αὐτὸν ὃν υἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. γράφει γοῦν πρὸς πᾶσαν ἡλικίαν, πρὸς παιδία, πρὸς νεανίσκους, πρὸς γέροντας, ὅτι ὁ μὲν Θεὸς ἐγνώσθη, οἱ δὲ διαβολικὴ ἐνέργεια λοιπὸν νενίκηται καὶ ἀφῃρημένης τοῦ θανάτου. εἶτα λοιπὸν δι' ὅλης τῆς ἐπιστολῆς περὶ ἀγάπης διδάσκει, θέλων ἡμᾶς ἀμέμπτους ἀγαπᾶν, ὅπερ καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς. ἐξηγεῖται οὖν περὶ διαφορᾶς φόβου καὶ ἀγάπης, καὶ τέκνων Θεοῦ καὶ τέκνων διαβόλου, καὶ περὶ ἁμαρτίας θανατικῆς καὶ μὴ θανατικῆς, καὶ περὶ διαφορᾶς πνευμάτων. καὶ λοιπὸν διαιρεῖ ποῖον μὲν πνεῦμα ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι, ποῖον δὲ τῆς πλάνης· καὶ πότε μὲν γινώσκομεθα τέκνα Θεοῦ, πότε δὲ τοῦ διαβόλου. ἅ περὶ ποίας ἁμαρτίας ὀφείλομεν εὔχεσθαι ὑπὲρ τῶν ἁμαρτανόντων, καὶ περὶ ποίας οὐ δεῖ εὔχεσθαι· καὶ ὅτι ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν πλησίον, οὐκ ἔστιν ἄξιος τῆς κλήσεως, οὐδὲ δύναται λέγεσθαι τοῦ Χριστοῦ. καὶ τὴν ἑνότητα δὲ τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸν πατέρα δείκνυσι, καὶ ὅτι ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· διακρίνει δὲ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, λέγων καὶ τοῦτο ἴδιον τοῦ ἀντιχρίστου εἶναι, τὸ λέγειν μὴ εἶναι τὸν υἱὸν αὐτὸν τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα δηλονότι ὡς μὴ ὄντος ἐκείνου, ἑαυτὸν εἴπῃ εἶναι ὁ ψεύστης. πρᾶγμα δὲ δι' ὅλης τῆς ἐπιστολῆς μὴ ἀθυμεῖν τοὺς πεπιστευκότας τῷ Κυρίῳ, εἰ μισοῦνται ἐν τῷ κόσμῳ· ἀλλὰ μᾶλλον χαίρειν, ὅτι τὸ μῖσος τοῦ κόσμου δείκνυσι τοὺς πεπιστευκότας μεταβεβηκέναι ἀπ' αὐτοῦ τοῦ κόσμου, καὶ εἶναι λοιπὸν τῆς οὐρανίου πολιτείας. καὶ ἐν τῷ τέλει δὲ τὴν ἐπιστολὴν πάλιν ὑπομιμνήσκει, λέγων ὅτι ὁ τοῦ Θεοῦ υἱὸς ζωὴ αἰώνιός ἐστι, καὶ φῶς ἀληθινόν, καὶ ἵνα τούτῳ δουλεύωμεν, καὶ φυλάττωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ἐκτεθεῖσα ὑπὸ διαιρέσεις.

α' Εὐαγγελικὴ θεολογία περὶ Χριστοῦ. Ἐν ᾧ, Περὶ ἐξομολογήσεως καὶ μετανοίας εἰς τὸ μὴ ἁμαρτάνειν. Ὅτι ἡ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ τὴν γνῶσιν βεβαιοῖ.

β' Περὶ ἀγάπης ἧς αἴθις ἀσέβεια. Ἐν ᾧ, Παραίνεσις περὶ χρίστου ἑκάστου καὶ ἡλικίας. Καὶ περὶ ἀποδοχῆς τῆς περὶ τὸν κόσμον ἀγάπης.

γ' Περὶ ψευδαδέλφων ἀρνησίων, καὶ ὅλη ἡ εἰς Χριστὸν διὰ σέβεια παθῶν ὁμολογία· ἡ γὰρ τοῦ παθῶν δοξολογία, τοῦ υἱοῦ ὄντι θεολογία. Ἐν ᾧ, Περὶ ἡδονῆς καὶ πνευματικοῦ χρίσματος ἐν ἁγιασμῷ ἐπ' ἐλπίδι εἰς γνῶσιν Θεοῦ. Ὅτι πᾶς ὁ ἐν Χριστῷ, ἐκτὸς ἁμαρτίας· ὁ δὲ ἁμαρτάνων ὄντι ἐκ τοῦ διαβόλου.

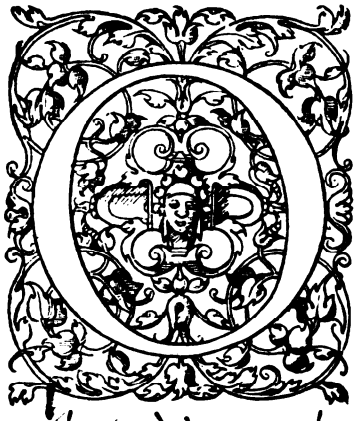
Περὶ ἀγάπης τοῦ εἰς τὸν πλησίον καὶ διαθέσεως μεταβολικῆς. Ἐν ᾧ, Περὶ σωτηρίου ἀγαθῆς τῆς ἐν πίστει Ἰησοῦ Χριστοῦ. Περὶ διακρίσεως πνευμάτων, ἐφ' ὁμολογίᾳ τοῦ τὸν Χριστοῦ ἐνανθρωπήσεως. δ'

Περὶ φιλαδελφίας εἰς θεοσέβειαν. ε'

Περὶ θεολογίας υἱοῦ ἐν δόξῃ παθῶν. Ἐκ περὶ νίκης τῆς κατὰ τοῦ πονηροῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωήν. ς'

Περὶ ἀπλήψεως τῶν ἁμαρτάντων ἀδελφῶν διὰ προσευχῆς, καὶ περὶ τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν. Ἐν ᾧ, περὶ ἀποχῆς δαιμονικοῦ σεβάσματος. ζ'

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

ΗΝ ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωρά-
καμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεα-
σάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφη-
σαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς, (καὶ ἡ ζωὴ
ἐφανερώθη· καὶ ἑωράκαμεν, καὶ μαρ-
τυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν
ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν
πατέρα, καὶ ἐφανερώθη * ἡμῖν·) ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, * ἀ. ιγ
ἀπαγγέλλομεν * ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν, καὶ. ι.
καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν
ᾖ πεπληρωμένη. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ [1]ἐπαγγελία ἣν ἀκηκόαμεν 1 ἀγγελία. ι. θ. ια
ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστι, καὶ σκο- Ἰω. α. Β
Γ τία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχο-
μεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα,
καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν,
ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ
τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ [2]καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πά- Ἐβρ. θ. Δ
α. πρ. α. Δ
Ἀποκ. α. Β
γ. Βασ. ι. Γ
β. παρ. ς. Η
παροιμ. κ. Β·
ἐκκλησια-
στοῦ ζ. Γ
Δ σης ἁμαρτίας. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς 2 καθαίσει. ι. καὶ χρ. ε, καθα-
ειεῖ. ε. ι
πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς
ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρ-
τίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας· ἐὰν εἴπωμεν ὅτι
οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐ-
τοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν,
β ἵνα μὴ ἁμάρτητε· καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς
τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι

περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ ἡμῶν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· ὁ λέγων, ἔγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστί, καὶ
* τῆς Θεοῦ. ια ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια * οὐκ ἔστιν· ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν. ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν, ὀφείλει, καθὼς
1 Ἀγαπητοί. α. ι. ια β ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν. 1 Ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς. ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς· πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀ- Γεν. ιγ. Δ καὶ ιε. Β
2 ἐν ὑμῖν. α. ιγ λη θὲς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται, καὶ τὸ φῶς B τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι· ὁ ἀγαπῶν τὸν Κεφ. γ. Γ ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλω-
3 παιδία. α. ι σε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 4 γράφω ὑμῖν,
4 ἔγραψα. α πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι
5 ἔγραψα. α. ι. ιδ νενικήκατε τὸν πονηρόν. 5 γράφω ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ· ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγά-
πη τοῦ Πατρὸς ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς Γ σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστί. καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ
ν' μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστί· καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν, ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν.

Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε [6] πάντα. οὐκ 6 πάντες. ιγ
ἔγραψα ὑμῖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν,
καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι. Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης,
εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντί-
Δ χριστος, ὁ ἀρνούμενος (Ψ) τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς ὁ ἀρνού-
μενος τὸν υἱόν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει. [*] Ὑμεῖς οὖν ὃ ἠκούσατε *ὁ ὁμολογῶν τὸν
ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω· ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠ- υἱόν, καὶ τὸν πα-
κούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. καὶ αὕτη τέρα ἔχει. ση.
ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώ- ι.ια.ιγ
νιον. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς· καὶ ὑμεῖς
τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν [7] μένει, καὶ οὐ χρείαν ἔ- 7 μένετω. ση.ε
χετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ [8] αὐτὸ χρίσμα διδάσκει 8 αὐτό. ση.ι.
ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος. Καὶ κα- ια.ιγ
θὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, [9] μένετε ἐν αὐτῷ· Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν 9 μένετε. ση.
αὐτῷ, ἵνα ὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παῤῥησίαν, καὶ μὴ αἰσχυν- ι.ια
θῶμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός
ἐστι, γινώσκετε ὅτι [*] πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, ἐξ αὐτοῦ γε- *καὶ. ι.ια
Γ γέννηται. Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πα-
τὴρ, ἵνα τέκνα Θεοῦ κληθῶμεν· [*] διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώ- *καὶ ἐσμεν.
σκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα Θεοῦ ἐσμεν, ση.ε.ι.ια.ιγ
καὶ οὔπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα· οἴδαμεν ὅτι ἐὰν φανερω-
θῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστι· καὶ πᾶς
ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ, ἁγνίζει ἑαυτὸν, καθὼς ἐ-
κεῖνος ἁγνός ἐστι. Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν
ποιεῖ· καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. Καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφα- Ησαΐου ιγ. Γ
νερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔ- α. πρ. β. Δ
στι. πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ
ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω
ὑμᾶς. ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος
δίκαιός ἐστιν· ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστὶν, ὅτι Γω. α. Ζ
Β ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ γεγεννημένος
ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει·
καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται. ἐν τούτῳ

φανερά ὅτι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου.

Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. Μὴ θαυμάζετε ἀδελφοί μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ. Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρωποκτόνος ἐστί· καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν. ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς θεῖναι. Ὃς δ' ἂν ἔχῃ βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; Τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ, μηδὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν. ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα. Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι· καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χρι-

σὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ὁκ ἔ Θεῦ ὁκ ἐστι. ⁊ τοῦτό ἐστι τὸ τ ἀντιχείσου, [2] ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, ⁊ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. ὑμεῖς ἐκ ἔ Θεῦ ἐστε, τεκνία, κὴ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. Αὐτοὶ ἐκ ἔ κόσμου εἰσί, διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ
Γω.α.Ζ Β κόσμου λαλοῦσι, κὴ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. ἡμεῖς ἐκ ἔ Θεῦ ἐσμέν· ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς ὁκ ἔστιν ἐκ ἔ Θεῦ, ὁκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας κὴ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ ἔ Θεῦ ἐστί, ⁊ πᾶς ὁ ἀγαπῶν, ἐκ ἔ Θεοῦ γεγέννηται, ⁊ γινώσκει τὸν Θεόν· ὁ μὴ [3] ἀγαπῶν, ὁκ ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν.
Γω.γ.Β * ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη ἔ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ (Ψ) μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ· ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, ⁊ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠ-
Ἰω.α.Γ α.ζωμ.ς.Δ Γ γάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, κὴ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν· κὴ ἡμεῖς τεθεάμεθα, κὴ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα ἔ κόσμου. ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς ἔ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, κὴ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ. κὴ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν κὴ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστί, ⁊ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγά-
Δ πῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει, κὴ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Φόβος ὁκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἡμεῖς * ἀγαπῶμεν αὐτόν, [4] ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠ-
Ἰω.ιγ.Δ. καὶ ιε.Β γάπησεν ἡμᾶς. ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεὸν, κὴ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν; ⁊ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν

[2] ὅτι ἀκηκόαμεν. ℵ

[3] ἀγαπῶν, ὁκ ἔ Θεοῦ ἐκ ἔστιν, ὅτι. ιγ. ΧΡ̄ Ν̄, ἀγαπῶν, ἐ γινώσκει τὸν Θεόν. ℵ

* ὅτι. ℵ.ι

* οὖν. ℵ.ια

[4] ὅτι ὁ Θεὸς πρῶτον. ℵ.ια

τὸν Θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς, ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. τίς ἐστὶν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς ὁ Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατὴρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσι. καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσι. Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ μείζων ἐστίν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν ἑαυτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ, ψεύστην πεποίηκεν αὐτὸν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν. ὁ ἔχων τὸν υἱὸν, ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν· καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὃ ἂν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν παρ' αὐτοῦ. Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον, οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστὶ, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον. Οἴ-

ε

ζ'

1 πᾶς ὁ γεγεννημένος. ℳ

2 δὲ ἐστιν. ε.ι

* Ὁ πνεύματος. ℳ. ε.ι

3 ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πνεύματι. ε.ια

ℳ. ε. ζ. θ. ι. ια.

ιγ

* εἰς τὸ. α

4 ὅτι. ℳ. ε

* τοῦ Θεοῦ. ℳ. ε. ια

5 τοῦ υἱοῦ. ℳ. ια

* τοῦ Θεοῦ. ια

6 ὑμῖν, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ. ℳ. ε

Ματθ. ια. Δ

Α

Κορ. ια. Η

Β

Γ

Δ

Ματθ. ιβ. Γ

μάρ. γ. Δ

λκ. ιβ. Β

δαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. Οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμέν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται· [7] οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· * καὶ ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος. τεκνία, * φυλάξατε [8] ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ἀμήν.

Ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη ἐγράφη ἐν σίγνις σοτ.

Ανα. κη. Η

7 Ε οἴδαμεν. α.

* Θεὸν. η. ε. ι. ια

* μεν. ια

8 ἑαυτοὺς. ε. θ. ι

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ὁ πρεσβύτερος γράφει κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς· ἡ δὲ ἀφόρμη τῆς ἐπιστολῆς αὕτη. ὁρῶν τὰ τέκνα αὐτῆς καλῶς διαπρεφόμενα ἐν τῇ πίστει, καὶ πολλοὺς πλάνους περιερχομένους, καὶ λέγοντας μὴ εἶναι τὴν πρόνοιαν τοῦ Χριστοῦ ἐν σαρκί, γράφει τὴν ἐπιστολήν· ἵν' ἐπὶ μᾶλλον ἀποδέχηται αὐτῆς τὰ τέκνα· εἶτα διδάσκων μὴ νεώτερον εἶναι ὃ καθ' ἡμᾶς μυστήριον, πάλιν αὖ ἀγάπης, καὶ ἵνα μείνωσιν ἐν τῇ διδαχῇ τῇ ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς. καὶ λοιπὸν διδάσκει μὴ δέχεσθαι εἶναι τὸν λέγοντα μὴ ἐν σαρκὶ ἐληλυθέναι τὸν Χριστόν. ἐπιμέλεσθαι δὲ ὥστε τοὺς τοιούτους μὴ δέχεσθαί τινα εἰς οἰκίαν, μηδὲ λέγειν τοῖς τοιούτοις, χαίρειν. καὶ οὕτως τελειοῖ τὴν ἐπιστολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Μετὰ τὸ προοίμιον περὶ ὀρθοῦ βίου ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ διὰ πίστεως, ὑποσοῖς, ἀμεταδότου. Ἐν ᾧ, ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικὸν εἰσοικίζειν ἢ χαιρετίζειν ἐφ' ἁμαρτίᾳ. Ἐπαγγελία παρουσίας αὐτοῦ εἰς ἐλπίδα προκοπῆς ὠφελείας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· ἔσται μεθ' ἡμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ Θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ. α

Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε· ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. Βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς. Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς Ἐκλεκτῆς. ἀμήν.

Β Γ Δ

1 γράφων. ε. ια. ιγ
2 ἔχομεν. ι
3 ἐντολὴ, ἵνα καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν αὐτῇ. ε. ι
* εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ. ι.
4 ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβητε. ε. ι. ια
5 ἐλπίζω δὲ γενέσθαι πρὸς. ε. ι
6 ὑμῶν. ε. θ. ι

Ἰωάννου ἐπιστολὴ δευτέρα ἐγράφη ἐν στίχοις λ.

Ιω. ιε. Β
Ρωμ. ιθ. Γ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Ἰωαννου ἀποστόλου τοῦ θεολόγου.

ΕΣΤΙΝ ἡ ἐπιστολὴ περὶ φιλοξενίας. καὶ προτρέπων μὲν ἀποδέχεται τὸν Γάϊον, μαρτυρούμενον παρὰ πάντων ὅτι φιλοξενίᾳ, καὶ προτρέπει τῇ αὐτῇ προθέσει ἐμμένειν, καὶ προπέμπειν καὶ δέχεσθαι τοὺς ἀδελφούς. πάλιν τε αὖτε μέμφεται τὸν διοτρεφῆ, ὡς μήτε αὐτὸν προέχοντα τοῖς πτωχοῖς, ἀλλὰ καὶ κωλύοντα τοὺς ἄλλους, καὶ πολλὰ φλυαροῦντα. τοὺς δὲ τοιούτους λέγει ἀμοτείους εἶναι τῆς ἀληθείας, καὶ μὴ εἰδέναι τὸν Θεόν. Δημήτριον δὲ σεμνύνει, μαρτυρῶν αὐτῷ καὶ πάντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

α' Εὐχὴ ὑπὲρ πλειόνων καὶ εὐχαριστία ἐφ' ὁμολογίᾳ φιλοξενίας τῶν ἀδελφῶν διὰ Χειστόν. Ἐν ᾧ, Περὶ τῆς Διοτρεφοῦς φαυλότητος καὶ μισαδελφίας. Περὶ Δημητρίου, ᾧ μαρτυρεῖται καὶ πάντα. Περὶ ἀφίξεως αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς ἐπ' ὠφελείᾳ ἐν τέλει.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΡΙΤΗ.

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ. Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦται σου ἡ ψυχή. ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν, καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τοὺς ξένους, οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας· οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ. ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς· διὰ τοῦτο ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς βου-

1 Τούτων. 2 χρῶν. 1. 3 ποιεῖς. 4 λαβόντες. 5 ἐθνικῶν. 6 τῆς ἀληθείας. 7 ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ. 8 ἐπιδεχομένους.

λομβύους κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ Δ
ἐστιν· ὁ δὲ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακε τὸν Θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ
9 οἴδας. μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι. Πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι· ἐλπίζω δὲ αὐτίκα ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. Εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. Ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

Ἰωάννου Ἐπιστολὴ καθολικὴ τρίτη στίχων λβ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ἐπιστολῆς.

ΤΑΥΤΗΝ τὴν ἐπιστολὴν γράφει τοῖς ἤδη πιστεύσασιν· ἡ δὲ πρόφασις αὐτῆ. παρεισελθόντων τινῶν καὶ διδασκόντων ἀδιάφορον εἶναι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἀρνουμένων τὸν Κύριον, ἀναίσχυντον ἔσχε γράψαι καὶ ἀσφαλίσασθαι τοὺς ἀδελφούς. καὶ πρῶτον μὲν παρακαλεῖ αὐτοὺς ἀγωνίζεσθαι καὶ ἐμμένειν τῇ παραδοθείσῃ αὐτοῖς πίστει· ἔπειτα ἀποκηρύττει τοὺς τοιούτους ὡς πλάνους, καὶ παραγγέλλει μηδεμίαν αὐτοῖς ἔχειν κοινωνίαν πρὸς τοὺς τοιούτους, εἰδέναι τε ὅτι οὐκ ἀρκεῖ τὸ καλλιωπίσασθαι μόνον, ἐὰν μὴ καὶ ἀξίως πολιτεύσωμεθα τῆς κλήσεως· καὶ γὰρ καὶ ὁ πρότερον λαὸς ἐξαγαγὼν ἐξ Αἰγύπτου ὁ Κύριος καὶ μὴ ἐμμείνασα τῇ πίστει, ἀπώλεσε· καὶ ἀγγέλων δὲ μὴ τηρησάντων τὴν ἰδίαν τάξιν, οὐκ ἐφείσατο. δεῖ οὖν ἀπὸ τῶν τοιούτων διαχωρεῖν· καὶ γὰρ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος οὐχ ὑπήνεγκε βλασφημίαν τοῦ διαβόλου. ἔστεσθαι γοῦν τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν, ὡς Σοδόμων, διδάσκει. εἶτα προτρέπει εἰς τὰ ἅγια, καὶ ἐπεύχεται αὐτοῖς βεβαιότητα τῆς πίστεως παρὰ Κυρίου, τελοῖ τὴν ὑπόθεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ἔχοντα ὑποδιαίρεσιν.

α' Περὶ σωτηρίας τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως διὰ τὴν ἐπαράτατον τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀσελγῶν ἀνδρῶν. Ἐν ᾧ, Περὶ μελλούσης αὐτῶν κολάσεως καὶ ὁμοίωσιν τῶν πάλαι ἁμαρτωλῶν τε καὶ πονηρῶν.

β' Παλαισμὸς αὐτῶν ὑπὲρ τῆς πλάνης καὶ δυσσεβείας καὶ ἀσελγείας καὶ βλασφημίας τοῦ ὑπερκρίσει τῆς εἰς ἀπάντων δωροδοκίας.

γ' Περὶ ἀσφαλείας αὐτῶν ὧν τῇ πίστει, συμπαλαίειν τε φειδοῖς εἰς τὸ πλησίον, ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἁγιασμοῦ.

δ' Εὐχὴ ὑπὲρ αὐτῶν εἰς ἁγιασμὸν καὶ παῤῥησίαν καθαρὰν σὺν δοξολογίᾳ Θεοῦ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ ΚΑΘΟΛΙΚΗ.

ΙΟΥΔΑΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ [1]ἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς· ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη. Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς* σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει· παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρῖμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν [2]μόνον δεσπότην Θεὸν, καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι. [3]Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν· ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν, [4]Ἐπιτιμήσαι σοι Κύριος. Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι, βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπί-

Β

Γεν. ιθ. Ε

Μωϋσέως ἀποκρύφ. ιε

1 ἠγαπημένοις. ᾗ. ι

* ὑμῶν. ς. ι — ἀλλ' ἐγ. ἠμῶν. ᾗ. ια

2 μόνον Θεὸν & δεσπότην τὸν Κύριον. α

3 εἰδότας πάλ. ὅτι Ἰησοῦς ἅπαξ λαὸν. ς. ι — ἀλλ' καὶ, ὅτι ὁ Θεὸς λαὸν. ᾗ. ια

4 ἐπιτιμήσαι. ᾗ. ια

β, σαν), ἐν τούτοις φθείρονται. Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καΐν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν, συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα· κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται. προεφήτευσε δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ, λέγων, Ἰδοὺ ἦλθε Κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν, περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. οὗτοί εἰσι γογγυσταὶ, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα, ὠφελείας χάριν. Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοὶ, πνεῦμα μὴ ἔχοντες. Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοί, τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον· καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι, οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα. Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι αὐτοὺς ἀπταίστους, καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, μόνῳ σοφῷ Θεῷ σωτῆρι ἡμῶν δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Γεν.δ.Β

Λευϊτ.κβ.Δ
Β.παρ.β.Γ
Λευϊτ.ιε.Α

Γ

Δ

Α'πολ.α.Α
Μωυσέως
Ἀποκάλυψ.

Ψαλ.ιε.Γ

α.Τιμ.δ.Α
Β.Σαμ.γ.Α
Β.παρ.γ.Α

Ἐπιστολὴ Ἰούδα καθολικὴ στίχων οα.

ς Διωχίας. ε.
* ὑμῶν. α.ε.ι
6 ἀποφερόμεναι. ω.
7 ἐπαφείζονται. ε.ι
8 ἁγίων ἀγγέλων αὐτοῦ. ια
ε.ι
* λόγων. ι.ια
* Τῇ ἀσεβείᾳ καὶ τῇ ἀποστομίᾳ. α
9 ἐπ' ἐσχάτου χρόνου. δ.ια
ἐπ' ἐσχάτου καὶ, ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων. ε.ι
10 ἐλαύσονται. δ.ε.ι ια
* ἑαυτοὺς. δ. ε.ι.ια
11 ἡμῶν. α.ε.ι
12 ἐλέγχετε διακρινομένους. δ.ε.ι
δ.ε.ι.ια
* οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ. δ'
δ.ι
καὶ, οὓς δὲ ἐλέγχετε ἐν φόβῳ, μισοῦντες. ια
13 ὑμᾶς. δ.ε.ι.ια
* ἀσπίλους. ια
ε.ι
* διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. δ.ι
* τοῦ παντὸς αἰῶνος. δ.ι

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει· καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα τε εἶδε. * μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς. Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων, ἃ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς, ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς· τῷ ἀγαπήσαντι ἡμᾶς, καὶ λύσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· ναὶ, ἀμήν. Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, λέγει ὁ Κύριος, * ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ. Ἐγὼ Ἰωάννης ὁ καὶ ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ Ἰησοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν

Ἐξοδ. γ. Δ

Ψαλμ. πη. Ζ
Κολοσσ. α. Γ
α. Κορ. ιε. Γ
Ἐξοδ. θ. Δ
Δευτ. α. Δ
α. Ἰωαν. α. Γ
Ἀποκ. α. Β
Ματθ. γ. Γ
Ματθ. κθ. Γ
Ἰούδα Γ
Ζαχαρ. ιβ. Γ
Κεφ. κα. Β
καὶ κβ. Γ

* α. ιη
* καὶ ἀπαίσια, καὶ ἃ χρὴ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. α

1 Ἀπὸ Θεοῦ ὁ. ιε

2 ἀγαπῶντι. ιε

3 Βασιλείαν καὶ ἱερεῖς. α. ιε

* ὁ Θεὸς. α. η

* α. π. ιε

4 κοινωνὸς. α. ιε. ιε

5 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. α. ιε

μεγάλῃ ὡς σάλπιγος λεγούσης, Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ Γ
πρῶτος & ὁ ἔσχατος· καί, Ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ
πέμψον ταῖς * ἐκκλησίαις ταῖς ἐν Ἀσίᾳ, εἰς Ἔφεσον, καὶ εἰς * ἐπὶ. α.11 15
Σμύρναν, & εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα, & εἰς Σάρδεις, καὶ
εἰς Φιλαδέλφειαν, & εἰς Λαοδίκειαν. Καὶ ἐπέστρεψα * βλέπειν * ἐκεῖ. α.11.15
τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑ- ε ἐλάλει. α.11
πτὰ λυχνίας χρυσᾶς, & ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ
ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς
μαστοῖς ζώνην χρυσῆν· τὶ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ & αἱ τρίχες λευ-
καὶ ὡσεὶ ἔριον λευκόν, ὡς χιών· & οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ
πυρός· καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ
πεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν· καὶ Δ
ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ ἀστέρας ἑπτά· καὶ ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη· & ἡ ὄψις αὐτοῦ
ὡς ὁ ἥλιος φαίνῃ ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπε-
σα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἐπέθηκε τὴν δεξιὰν αὐ-
τοῦ χεῖρα ἐπ' ἐμέ, λέγων μοι, Μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶ- Ησαΐ. μα. Β
τος καὶ ὁ ἔσχατος, & ὁ ζῶν· καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι καὶ μη. Α
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν· καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ ᾅδου
& τοῦ θανάτου. Γράψον * ἃ εἶδες, & ἃ εἰσὶ, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι * οὖν. α.11.15
μετὰ ταῦτα. Τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δε-
ξιᾶς μου, & τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. Οἱ ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγ-
γελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι· καὶ αἱ ἑπτὰ λυχνίαι αἃς εἶδες, ἑπτὰ
ἐκκλησίαι εἰσί. Τῷ ἀγγέλῳ τ7 Ἐφεσίνης ἐκκλησίας Β 7 ἐν Ἐφέ
γράψον· Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ σου. α.15
αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· Οἶ-
δα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου, & ὅτι
οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασω τοὺς φάσκοντας ἑαυ-
τοὺς ἀποστόλους, καὶ οὐκ εἰσί· & εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς, 8 & ἐβάστασας, καὶ ὑ- 8 καὶ ὑπομονὴν
πομονὴν ἔχεις, καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας & οὐ κέκμη- ἔχεις, καὶ ἐβάστα-
κας· ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀ- σας διὰ τὸ ὄνο-
φῆκας. μνημόνευε οὖν πόθεν ἐκπέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ Β μά μου, καὶ οὐ κεκοπίασας· ἀμὴν. ιε.15
πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι τάχυ, & κινήσω τὴν
λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς· ἀλλὰ τοῦτο

ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου τοῦ Θεοῦ. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας Σμυρναίων γράψον· Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς, καὶ ἔζησεν· Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλῖψιν καὶ τὴν
Γ πτωχείαν, (πλούσιος δὲ εἶ·) καὶ τὴν βλασφημίαν τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτοὺς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ. Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν (ἰδοὺ μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρασθῆτε· καὶ ἕξετε θλῖψιν ἡμερῶν δέκα.) γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν· Οἶδα τὰ ἔργα σου,
Δ καὶ ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ, καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις[10] ἐν αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου κατοικεῖ ὁ σατανᾶς· ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς[11] ἐδίδασκεν τῷ Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι· οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν[12] Νικολαϊτῶν, ὁμοίως. μετανόησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου.
Ε Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρὸς, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ· Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, καὶ τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων· ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι[13] ἀφεῖς τὴν γυναῖκα Ἰεζαβὴλ τὴν λέγουσαν ἑαυτὴν προφῆ-

9 ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ μου. 16

16

10 αἷς. a. 16

a. 16

11 ἐδίδαξε τὸν Βαλάκ. a. 16

12 Νικολαϊτῶν ὁμοίως. μετανόησον οὖν· εἰ. 16

16

a. 16

13 ὅτι ἀφεῖς τὴν γυναῖκά σου Ἰεζάβελ ἡ λέγει ἑαυτὴν προφῆτιν, καὶ διδάσκει, καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς. a. 16

προφῆ-

Λευϊτ. κβ. Β

γεφῆπν, διδάσκειν καὶ πλανᾶσθαι ἐμοὺς δούλους, πορνεῦσαι
καὶ εἰδωλόθυτα φαγεῖν. καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα [14] μετανοήσῃ ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς, καὶ οὐ μετενόησεν. ἰδοὺ ἐγὼ βάλλω
αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς, εἰς θλῖψιν
μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων [15] αὐτῶν· καὶ τὰ
τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκ-
κλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας· καὶ δώσω ὑ- α.Βασ.ιϛ.Β
μῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. ὑμῖν δὲ λέγω, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν ψαλ.ζ.Γ
Θυατείροις ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν ταύτην, καὶ οἵτινες οὐκ Γ ἐγνώσαν τὰ [16] βάθη τοῦ σατανᾶ, ὡς λέγουσιν· οὐ βαλῶ ἐφ' ὑ-
μᾶς ἄλλο βάρος· πλὴν ὃ ἔχετε, κρατήσατε ἄχρις οὗ ἥξω· Ψαλ.β.Γ
καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ
ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ,
ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ [17] συντρίβεται, ὡς κἀγὼ εἴληφα
παρὰ τοῦ πατρός μου· καὶ δώσω αὐτῷ (Ν) τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν.
Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέ Γ
γει ὁ ἔχων τὰ [*] πνεύματα τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας, Οἶδά σου *ἑπτὰ. α.ιϛ.ιε
τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα ἔχεις [1] ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. γίνου γρηγορῶν, 1 καὶ. ιε
καὶ στήριξον τὰ λοιπὰ ἃ [2] μέλλει ἀποθανεῖν· οὐ γὰρ εὕρηκά σου 2 ἤμελλες ἀπο-
τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον [*] τοῦ Θεοῦ. μνημόνευε οὖν πῶς θάλλειν. α.ιϛ.ιε
εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει, καὶ μετανόησον. Ἐὰν οὖν μὴ γρη- *μου. α.ιϛ Κεφ.ιϛ.Γ.
γορήσῃς, ἥξω ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ γνῷς ποίαν ὥραν ἥ- α.Θεσ.ε.Α
ξω ἐπί σε. [*] ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυ- β.πετ.γ.Γ
νανα τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, *ἀλλ. α.ιϛ.ιε
ὅτι ἄξιοί εἰσιν. ὁ νικῶν [3] οὕτως περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, 3 οὕτως. ιε.ιϛ
καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ
ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ἐνώ- Β 4 ὁμολογήσω. α.ιϛ.ιε
πιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκ-
κλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖ- Ἡσαΐ. κϚ.2
δα τοῦ Δαβίδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ κλείων καὶ οὐδεὶς ἰωϚ ιβ.Β
ἀνοίγει· οἶδά σου τὰ ἔργα. ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεῳ-
γμένην, καὶ οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις

5 κλείσῃ αὐτὴν εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων. καὶ οὐδεὶς ἀνοίξῃ. οἶδά σου. α.ιϛ.ιε
6 ἐκκλ. α.ιϛ.ιε

δωάμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. ἰδοὺ δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς, ἵνα ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά σε, ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. Ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. ὁ νικῶν ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου τῆς καινῆς Ἰερουσαλὴμ, ἡ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας Λαοδικέων γράψον· Τάδε λέγει ὁ Ἀμήν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινὸς, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ· Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς εἶης ἢ ζεστός· οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου, ὅτι λέγεις, Ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω· καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός. Συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς, ἵνα πλουτήσῃς· καὶ ἱμάτια λευκὰ, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου· καὶ κολλούριον ἔγχρισον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ἵνα βλέπῃς. Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω. ζήλωσον οὖν καὶ μετανόησον. ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. Ὁ νικῶν δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Γ

Δ

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγουσα, Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι

ς. 11

7 ἡ καταβαίνουσα ἀπὸ τοῦ. α. 11. 10

8 τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας. α. 11

9 κολλύριον, ἵνα ἐγχρίσῃς. 1

Γαρσι. γ. Β
ἐζρ. ιβ. Β

μῦ ταῦτα. Καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνου καθήμενος. Καὶ ὁ καθήμενος ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι, καὶ σαρδίνῳ· καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ. Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι καὶ τέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἶδον τοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ ἔχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία κρυστάλλῳ. Καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν· καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ· καὶ τέσσαρα ζῶα, ἓν καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον ἀνὰ πτέρυγας ἓξ κυκλόθεν, καὶ ἔσωθεν γέμουσι ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, λέγοντα, Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. Καὶ ὅταν δώσουσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, πεσοῦνται οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες, Ἄξιος εἶ Κύριε λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου εἰσὶ, καὶ ἐκτίσθησαν. Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν, κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα φωνῇ μεγάλῃ, Τίς ἐστιν ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ; Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ βλέπειν αὐτό. καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολλὰ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι καὶ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον,

Β Γ Δ Ηοσίν ε. Α Κιφ. ι. Δ Ε

α. ιε
1 ὁμοίως. α. ιε.
2 ὁμοία. α
α. ιε
ὡς. α
3 ἓν καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον. α. ιε
4 γέμοντα. α. ιε. ιϛ
ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος. α. ιε
5 δώσ. α. ιϛ
6 προσκυνήσουσι. α. ιε.
7 βαλοῦσιν. ιε
8 εἶ ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἅγιος λαβεῖν. α. ιε. ιϛ
9 ἦσαν. ιε. ιϛ
1 ἔξωθεν. α. ιε ιϛ
2 πολὺ. α. ιε. ιϛ
ιε

οὔτε βλέπειν αὐτό. Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι, Μὴ
Β κλαῖε· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ὢν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα a.16
Δαβὶδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας
αὐτοῦ. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων
ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφα-
γμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, οἵ εἰσι τὰ ἑ- 3 εἰσι. a.16
πτὰ τοῦ Θεοῦ πνεύματα τὰ [4]ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν· 4 ἀποστελ-
μένα. a.16
Γ καὶ ἦλθε, καὶ εἴληφε τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ
τοῦ θρόνου· καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰ-
κοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕ-
καστος κιθάρας, καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων,
αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων· καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν,
λέγοντες, Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφρα-
γῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ
αἵματί σου, ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους· καὶ
Κεφ.α.Γ ἐποίησας [5]ἡμᾶς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ [6]βασι- 5 αὐτούς. a.16
α.πτ.β.Δ λεύσομεν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων 6 βασιλεύσου-
σιν. a.16
πολλῶν [7]κυκλόθεν τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· * 7 κύκλῳ. a.16
Δανιὴλ ζ.Γ Δ καὶ [8]χιλιάδες χιλιάδων, λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ, Ἄξιόν ἐστι τὸ * καὶ ἡ ἀρι-
θμὸς αὐτῶν,
μυριάδες μυ-
ριάδων. a.16
Κεφ.ε.Δ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν
καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. Καὶ πᾶν κτίσμα, ὃ
ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ [8]ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ
τῆς θαλάσσης ἃ ἐστι, καὶ τὰ ἐν [9]αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας, 8 ἐπὶ τῆς γῆς.
a.16
Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνου, καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ 9 αὐτοῖς. πάν-
τας ἤκουσα. a.
καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. * καὶ τὰ τέσσα- 16
ρα ζῶα [10]ἔλεγον, Ἀμήν· καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπε- * ἀμήν. a.16
σαν, καὶ προσεκύνησαν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 10 λέγοντα τὸ
ἀμήν. a.16.17
a.16
Ϛ΄ Καὶ εἶδον [11]ὅτε ἤνοιξε τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν * σφραγίδων, 11 ὅτι. a.16
καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος, ὡς φωνῆς βρον- * ἑπτὰ. a
τῆς, Ἔρχου καὶ βλέπε. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκὸς, καὶ ὁ κα-
θήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων τόξον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλ-
θε νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν δευτέραν σφρα-
γῖδα, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος, Ἔρχου καὶ βλέπε.
Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρὸς, καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐ-

τῷ ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τ εἰρλυὴν [2]ἀπὸ τῆς γῆς, ϗ ἵνα ἀλλήλους
σφάξωσι, ϗ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη. Καὶ ὅτε ἠνοιξε
τὴν τρίτην σφραγῖδα, ἤκουσα τ τρίτου ζώου λέγοντος, Ἔρ- Β
χου ϗ βλέπε. Καὶ εἶδον, ϗ ἰδοὺ ἵππος μέλας, ϗ ὁ καθήμενος
ἐπ αὐτῷ ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτ. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν
μέσῳ τ τεσάρων ζώων λέγουσαν, Χοῖνιξ σίτου δηναρίου,
καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῆς δηναρίου· ϗ τὸ ἔλαιον ϗ τ οἶνον μὴ
ἀδικήσῃς. Καὶ ὅτε ἠνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤ-
κουσα φωνὴν τ τετάρτου ζώου [3]λέγουσαν, Ἔρχου ⸫ βλέπε.
Καὶ εἶδον, ϗ ἰδοὺ ἵππος χλωρός, ⸫ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτ
ὄνομα αὐτῷ ὁ Θάνατος· ϗ ὁ Ἅιδης [4]ἀκολουθεῖ μετ αὐτ. καὶ
ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἀποκτεῖναι ἐπὶ τὸ τέταρτον τ γῆς, ἐν ῥομ-
φαίᾳ ϗ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, ⸫ ὑπὸ τ θηρίων τῆς γῆς. Γ
Καὶ ὅτε ἠνοιξε τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶδον ὑποκάτω τ
θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τ ἐσφαγμένων διὰ τ λόγον τ Θεοῦ,
ϗ διὰ τ μαρτυρίαν [*]ἣν εἶχον· ϗ [6]ἔκραζον φωνῇ μεγάλῃ, λέ-
γοντες, Ἕως πότε ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος ⸫ ὁ ἀληθινός, οὐ κρίνεις ⸫
ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν, ἀπὸ τ κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; Καὶ
[7]ἐδόθησαν ἑκάστοις στολαὶ λευκαί, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀνα-
παύσωνται ἔτι χρόνον μικρόν, ἕως οὗ [8]πληρῶσιν ⸫ οἱ σύν-
δουλοι αὐτῶν ϗ ⸬ ἀδελφοὶ αὐτῶν, οἱ μέλλοντες ἀποκτείνε-
σθαι ὡς ϗ αὐτοί. Καὶ εἶδον ὅτε ἠνοιξε τ σφραγῖδα τ ἕκτην,
⸫ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, ϗ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκ- Δ
κος τρίχινος, ⸫ ἡ σελήνη [*]ἐγένετο ὡς αἷμα, καὶ οἱ ἀστέρες τ οὐ-
ρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐ-
τῆς, ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου σειομένη· ⸫ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς
βιβλίον [9]εἱλισσόμενον, ϗ πᾶν ὄρος ϗ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐ-
τῶν ἐκινήθησαν, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ϗ οἱ μεγιστᾶνες καὶ ⸬
πλούσιοι ϗ οἱ χιλίαρχοι ⸫ οἱ [10]δυνατοὶ, καὶ πᾶς δοῦλος ⸫ πᾶς
ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας
τῶν ὀρέων, ⸫ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις, Πέσετε ἐφ' Ησαΐ. β. Δ
ἡμᾶς, ϗ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τ καθημένου ἐπὶ τ ὡσηὲ ι. Β
θρόνου, ϗ ἀπὸ τ ὀργῆς τ ἀρνίου, ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη λεπ. κγ. Δ
τ ὀργῆς αὐτ· ϗ τίς δύναται σταθῆναι; Καὶ μετ ταῦτα ζ

2 ἀπ τ γῆς, ἵνα. α. ιε

3 λέγοντος. α

4 ἠκολούθη αὐτῷ. ιε

5 αὐτῷ ἐξουσία ἀπὸ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ. α. ιε

* ὃ ἔχουσιν. α. ιε

6 ἔκραξα. α. ιε

7 ἐδόθη αὐτοῖς στολὴ λευκή. ιε

α. ιε

8 πληρώσωσι. ιε. ιϛ. ἀπ' ἀρχῆς, πληρωθῶσι. α

* ἐγένετο. α. ιε. ιϛ

9 εἰλισσόμενος. α. ιϛ

10 ἰσχυροὶ. α. ιε

εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε [1] ἐπὶ παν δένδρον. 1 ἐπὶ Ζ. α.

Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον [2] ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα θεοῦ ζῶντος· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, λέγων, Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ [3] σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ρμδ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ πάσης Β φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ· ἐκ φυλῆς Ἰούδα ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς [4] Ῥουβὴν ιβ' χιλιάδες [5] ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Γὰδ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Συμεὼν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Λευὶ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ἰσσαχὰρ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

3 σφραγίσωμεν. α. 18. 15

4 Ῥουβὴν. α. 5 ὅτι ἀπὸ λαῶν, ὅτι ἐν τοῖς ἑξῆς λέγεται τὸ, ἐσφραγισμένοι, ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀντιγράφοις.

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ Γ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένοι στολὰς λευκὰς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ [6] κράζοντες φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες, Ἡ σωτηρία τῷ * καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ τῷ ἀρνίῳ. Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ θρόνου * ἐπὶ [7] πρόσωπον αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, λέγοντες, Ἀμήν. ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Δ ἀμήν. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι, Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς, τίνες εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον; Καὶ εἴρηκα αὐτῷ, Κύριέ * σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι, Οὗτοί εἰσιν

6 κράζουσι. α. 18. 15

* Θεῷ ἡμῶν Φ. α. 18

* ἀπὸ. α. 18. 15

7 τὰ πρόσωπα. α. 18. 15

* μου. α. 18. 15

8 ἐπλάτυναν. ιε
9 αὐτάς. α

ⓐ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, ⁊ [8]ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν [9]στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ Θεοῦ, ⁊ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου, σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, [10]οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν καῦμα· ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ [11]ζωσας πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Ησαΐου μθ. Γ
10 ἐκ οὐ μὴ. α. ιε
Κεφ. κα. Β
Ησαΐου κε. Γ
11 ζωῆς. ιε

Καὶ ὅτε ἠνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον. ⁊ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἑστήκασι· καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε, καὶ ἔστη ἐπὶ [1]τὸ θυσιαστήριον ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. ⁊ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων, ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος [2]τὸν λιβανωτὸν, καὶ ἐγέμισεν [3]αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, ⁊ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι. Καὶ ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα ⁊ πῦρ μεμιγμένα [*]αἵματι, ⁊ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον [*]τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, ⁊ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον [*]τῆς θαλάσσης, αἷμα, καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων [*]τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη.

1 τῷ θυσιαστηρίου. α. ιε
2 τὸν. α. ιε
3 αὐτὸν. α. ιε
* ἐν. α. ιε
* τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον. ιε
* α. ιε. ιϛ
* α. ιε
* α. ιε

Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, ⁊ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ὑδάτων· καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται Ἄψινθος· καὶ γίνεται τὸ τρίτον [*]εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ

* τοῦ ὑδάτων. α. ιε

τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς [4] ἀγγέλου πετωμένου ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ, Οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν. θ' Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου, καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου [1] μεγάλης, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ παν χλωρόν, οὐδὲ παν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους μόνους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγῖδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ [2] οὐχ εὑρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ φεύξεται ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι [3] ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων, καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν, καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον, καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ [4] κέντρα ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε· [5] καὶ ἔχουσιν ἐφ' αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδών, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν, ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα. Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, λέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγ-

Κεφ. ς. Δ
ἰσαὶν β. Δ
ὡσπὲ ι. Β
λνκ. κγ. Δ

Σοφίας ιε. Β

B

Γ

4 ἀπολ. α.

1 καμινάδος. α. ιε

2 οὐ μὴ εὑρήσουσιν. α. ιε

3 χρυσοῦ. α. ιε

4 πάντα. καὶ ὡς ἐξ οὐρᾶς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικῆσαι. α. ιε

5 ἔχουσιν. α. ιε

6 ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων ἐξ. α. ιε. ιζ

γέλῳ ὃς εἶχε τὴν σάλπιγγα, Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν. καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων· καὶ ὁ ἀριθμὸς στρατευμάτων τοῦ [7]ἱππικοῦ, δύο μυριάδες μυριάδων. καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. [8]ὑπὸ τούτων τῶν τριῶν *πληγῶν Δ
ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. [9]αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εἰσιν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν ἔχουσαι κεφαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι. καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐτε μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια, καὶ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν. Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἶρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρὸς, καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ [1]βιβλαρίδιον ἠνεῳγμένον, καὶ ἔθηκε Ⓜ τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ [2]τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ [3]τῆς γῆς, καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, B
ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς φωνὰς ἑαυτῶν, ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης μοι, Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ, καὶ μὴ ταῦτα γράψῃς. Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ *εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε Ⓜ τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν Γ.

7 ἵππου μυριάδες. α. ιβ. χρ' καὶ, καὶ ἵππων. ιε α. ιη
8 ἀπὸ. α. ιε. ιε * πληγῶν. α. ιε. ιε
9 ἡ γὰρ ἐξουσία καὶ ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστι, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν. αἱ γὰρ. α. ιη. ιε
α. ιη
1 βιβλίον. ιε. ιε. χρ' καὶ, βιβλιδάριον. α
2 τῆ θαλάσσης. α. ιη. ιε
3 τῆς γῆς. α. ιη. ιε
α. ιη. ιε
* τὸν δεξιὸν. α. ιη. ιε

Ψαλμ. ριε. Δ
Δανιὴλ ιβ. Γ

γλῶ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τ̃ θαλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, Ὅτι χρόνος
ὐκ ἔσαι ἔτι, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τ̃ ἑβδόμου ἀγ-
γέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ a.
Θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισε 4 τοὺς ἑαυτ̃ δούλους τοὺς προφήτας. Καὶ 4 τοὺς δούλους αὐτ̃ τοὺς προ-
ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τ̃ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ φήτας. α. 18. κ
καὶ λέγουσα, Ὕπαγε, λάβε τὸ 5 βιβλαρίδιον τὸ ἠνεῳγμένον 5 βιβλιδάριον.
ἐν τῇ χειρὶ ἀγγέλου τ̃ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τ̃ γῆς. α. 18
Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τ̃ ἄγγελον, λέγων αὐτῷ, Δός μοι τὸ βιβλα- 6 δοὺς αἰ μοι
ριδιον. Καὶ λέγει μοι, Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ τὸ βιβλ. δάρι-
Ἐζεκ. γ. Α Δ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσαι γλυκὺ ὡς μέλι. Καὶ ον. 18
ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τ̃ ἀγγέλου, καὶ κατέφα-
γον αὐτό· καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ, καὶ ὅτε ἔφα-
γον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. καὶ λέγει μοι, Δεῖ σε πάλιν
προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι
ια πολλοῖς. Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, * λέγων, Ἔγειραι, καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυ- * καὶ εἰστήκει ὁ
σιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἄγγελος. α
ἔσωθεν τ̃ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη 1 ἔξωθεν. α
τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσεράκον-
τα δύο· καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡ-
μέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα, περιβεβλημένοι σάκκους·
οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τ̃ 2 Θεοῦ τ̃ 2 Κυρίου. α. π
γῆς ἑστῶσαι· καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ
τ̃ στόματος αὐτ̃, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις
αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. οὗτοι ἔ-
χουσιν ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν, ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς 3 ἐν 3 ταῖς ἡμέραις τ̃
B ἡμέραις αὐτῶν τ̃ προφητείας, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τ̃ προφητείας αὐ-
ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τ̃ γῆν πάσῃ πλη- τῶν. α. 18
γῇ, ὁσάκις ἐὰν θελήσωσι. καὶ ὅταν τελέσωσι τ̃ μαρτυρίαν αὐ-
τῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τ̃ ἀβύσσου ποιήσει πόλεμον μετ'
αὐτῶν, καὶ νικήσει αὐτοὺς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς, καὶ τὰ πτώματα
αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται
πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος 4 ἡμῶν 4 αὐτῶν. π
ἐσταυρώθη· καὶ βλέψουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν 5 βλέπουσιν. α.

καὶ ἐθνῶν τὰ πτώματα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ
6 μνῆμα. α πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνήματα· καὶ οἱ κα-
τοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαροῦσιν ἐπ' αὐτοῖς καὶ εὐφρανθήσον-
ται, καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐ-
βασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡ- Γ
μέρας καὶ ἥμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς,
καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ
τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. καὶ ἤκουσαν φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, λέγουσαν αὐτοῖς, Ἀνάβητε ὧδε. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν
οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ. καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν· καὶ
7 ἡμέρα. α.12. 15 ἐν ἐκείνῃ τῇ 7 ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πό-
λεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώ-
πων χιλιάδες ἑπτά, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν
δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν, ἰδοὺ
ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ. Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπι-
8 ἐγένετο ἡ βα σιλεία. α.11.15 σε, καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι, 8 Ἐ-
γένοντο αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου, τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦ Χρι-
στοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ οἱ εἴ- Δ
9 θρόνου τοῦ Θεοῦ, οἱ κα θήμενοι. 12.15 κοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καθήμενοι
ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ
προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, λέγοντες, Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε
α.12.15 ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν· καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὅτι εἴ-
ληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας· καὶ τὰ
ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κρι-
θῆναι, καὶ δοῦναι μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ
τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ
τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν. Καὶ ἠ-
νοίγη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς
10 τοῦ Κυρίου. α.11 α.15.15 διαθήκης 10 αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φω-
ναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.

Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλη- ιβ
μένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα, καὶ ἐν
1 ἔκραζεν. α. 16.18 γαστρὶ ἔχουσα 1 κράζει ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν.

Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας
πυρρός, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ & κέρατα δέκα· καὶ ἐπὶ τὰς κε-
φαλὰς αὐτοῦ διαδήματα ἑπτά, καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον
τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· & ὁ δρά-
κων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν
τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς, καταφάγῃ. Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα, ὃς
Β μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπάσθη
τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς Ⓣ Θεὸν καὶ τὸν θρόνον Ⓣ αὐτοῦ, & ἡ γυνὴ
ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ
Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα. Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ
ἄγγελοι αὐτοῦ [2]ἐπολέμησαν καὶ τὸν δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπο- 2 ἐπολεμῶσαν. a.ιε
λέμησε καὶ Ⓐ ἄγγελοι αὐτοῦ· καὶ οὐκ [3]ἴσχυσαν, οὐδὲ τόπος εὑρέ- 3 ἴσχυσεν. a.ιε
θη [4]αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄ- 4 αὐτοῖς. a.ιε
φις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ πλα-
νῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, & οἱ ἄγγελοι αὐ-
Γ τοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. καὶ ἤκουσα φωνὴν [5]μεγάλην λέ- 5 μεγάλῃ ἐν τῷ οὐρανῷ λέ-
γουσαν, Ἐν τῷ οὐρανῷ ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις γουσαν, ἀρτ. a.
καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, & ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, ιε.
ὅτι κατεβλήθη ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν
αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός· & αὐτοὶ ἐνί-
κησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου, καὶ διὰ Ⓣ λόγον τῆς μαρ-
τυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θα-
νάτου. διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε Ⓐ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκη-
νοῦντες. Οὐαὶ [6]τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι 6 τῇ γῇ καὶ τῇ
κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι θαλάσσῃ. a.ιε
ὀλίγον καιρὸν ἔχει. Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν
Δ γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκε Ⓣ ἄρρενα· καὶ ἐδόθησαν
τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς
τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, [7]ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ 7 ὅπως τρέφη-
καιροὺς & ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. καὶ ἔβαλεν ται. a.ιε
ὁ ὄφις ὀπίσω τῆς γυναικὸς, ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς πο-
ταμὸν, ἵνα ταύτην ποταμοφόρητον ποιήσῃ· καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ
τῇ γυναικὶ, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιε Ⓣ πο-

ταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τῆς στόματος αὐτοῦ. Καὶ ὠργίσθη
ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν
λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ,
a.18 καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ ἐστάθη ἐπὶ
τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης. Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσ- 13
σης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα,
καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφα-
1 ὀνόματα. a.18 λὰς αὐτοῦ 1 ὄνομα βλασφημίας· καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅ-
μοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκτου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ
ὡς στόμα λέοντος. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐ-
τοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. Καὶ εἶδον μίαν
ΒΑ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ
2 ἐθαυμάσθη ὅλη ἡ γῆ .a.18 θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη, καὶ 2 ἐθαυμάσθη ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω
3 τῷ δράκοντι τῷ δεδωκότι. a.18 τοῦ θηρίου, καὶ προσεκύνησαν 3 τὸν δράκοντα ὃς ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ
4 τῷ θηρίῳ. a. 14.18 θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν 4 τὸ θηρίον, λέγοντες, Τίς ὅμοιος
5 δυνατός. a. 18.15 τῷ θηρίῳ; Τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; Καὶ ἐδόθη αὐ- Β
6 βλασφημίαν. a.18 τῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ 6 βλασφημίας, καὶ ἐδόθη αὐτῷ
* πόλεμον. a. 18.15 ἐξουσία * ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. καὶ ἤνοιξε τὸ στό-
μα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι
τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦ-
ντας· καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι
* καὶ λαὸν. 18 αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν * καὶ γλῶσσαν
καὶ ἔθνος, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς
7 τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ. a.18 γῆς, 7 οὗ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐν τῷ βίβλῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου Κεφ. κ. Δ
ἐσφαγμένου, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. εἴ τις ἔχει οὖς ἀκουσάτω. φιλιπ. δ. Α
εἴ τις αἰχμαλωσίαν συνάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· εἴ τις ἐν Γ Γ εν. θ. Α
μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. ὧδε ἐστὶν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων. Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ματθ. κε. Β
a.18.15 ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλά-
λει ὡς δράκων, καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ
8 ἐνώπιον. a 15 ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ 8 ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ
ἵνα προσκυνήσουσι τὸ πρῶτον θηρίον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πλη-
9 καὶ πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα- βαίνῃ ἐπὶ τ. γῆς. a.18.15 γὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, 9 ἵνα καὶ πῦρ
ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀν-

θεφόπων, καὶ πλανᾷ τοὺς* κατοικοῦντας ἐπὶ τ γῆς, διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τ γῆς, ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ [10]ἔχει τὴν [11]πληγὴν τ μαχαίρας, καὶ ἔζησε. καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, ὅσοι ἂν μὴ προσκυνήσωσι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα ἀποκτανθῶσι· καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα [12]δώσῃ αὐτοῖς [13]χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τ δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τ μετώπων αὐτῶν· καὶ ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε ἡ σοφία ἐστίν. ὁ ἔχων τ νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου [14]ἐστί, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξς'.

ιθ Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀρνίον ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαρακοντατέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα* τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ [1]φωνὴ ἣν ἤκουσα κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν, καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαρακοντατέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. Οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι* ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρ-
B νίῳ, καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη [2]δόλος· ἄμωμοί γάρ εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον, εὐαγγελίσαι τοὺς [3]κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ* παν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, [4]λέγοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Φοβήθητε τὸν [5]Θεὸν, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. Καὶ ἄλλος ἄγγελος* ἠκο-

* εἰσὶ τοὺς. α. ιε. ιϛ

10 εἶχεν. α. ιε. ιϛ

11 πληγὴν, καὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας. καὶ ἐδόθη. ιε. ιϛ

12 δώσουσιν. ιε. ιϛ. καὶ δῶσιν. α.

13 χράγματα. α. ιε. ιϛ

14 ἐστὶν ὁ. ιε. ιϛ

* αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα. α. ιε

1 ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς κιθαρῳδῶν. α. ιε

* ἐκ τοῦ Γ κασσ. α. ιε

2 ψεῦδος. α. ιε

3 καθημένους. α. ιε

* ὅτι. α. ιε

4 λέγων. α. ιε

5 Κύριον. ιε

Ψαλμ. ρμε. Β
παρακ. ιη. Γ

* δεύτερος. α. ιε

λούθησε, λέγων, Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, Ησαΐ κα. Γ
ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικε πάντα ιερεμ. να. Δ
ἔθνη. Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φω- ὁ δεύτερος ἄγγελος τρίτος. α. 15
νῇ μεγάλῃ, Εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ,
καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖ-
ρα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ
κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βα- Γ
σανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώ-
πιον τοῦ ἀρνίου, καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων
ἀναβαίνει, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυ-
κτός οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις
λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε ὑπομονὴ τῶν
ἁγίων ἐστίν· ὧδε οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν πίστιν
Ἰησοῦ. Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης μοι, Γρά-
ψον, Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι. ἀπάρτι λέγει καὶ τὸ. α. 13
Ναί, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν·
τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ
νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενος ὅμοιος υἱὸν
ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ Δ
τοῦ ναοῦ κράζων ἐν μεγάλῃ φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τὴν νεφέ-
λης, Πέμψον τὸ δρέπανόν σου, καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθε σοι ἡ ὥρα τοῦ Ματθ. ιγ. Ε
θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. Καὶ ἔβαλεν ὁ κα- ιωὴλ γ. Γ
θήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
ἐθερίσθη ἡ γῆ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν
τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος
ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ
ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ, λέγων,
Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ, καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας * τῆς * ἐκ ἀμπέλου. α. 18. 15
γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ
δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἄμπελον τῆς γῆς, καὶ
ἔβαλεν εἰς τὸν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τὸν μεγάλην, καὶ ἐπα-
τήθη ἡ ληνὸς ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ
ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

ιε Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν,
ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς
ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην
μεμιγμένην πυρὶ, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰ-
κόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ a. 18
B ὀνόματος αὐτοῦ, ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχον- 1 τῶν ὀνομά-
τας κιθάρας τοῦ Θεοῦ, καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μωσέως δούλου τοῦ των. 15
Θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ Ἀρνίου, λέγοντες, Μεγάλα καὶ θαυμα-
Ψαλ. ρμδ'. Δ στὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀ-
Ψαλ. ριη'. Ἱερεμ. ι'. Α ληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν 2 ἁγίων. Τίς οὐ μὴ φοβη- 2 ἐθνῶν. a. 18
Γ θῇ σε, Κύριε, καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος 3 ὅσιος, ὅτι 3 ἅγιος. a. 18
πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δι-
καιώματά σου ἐφανερώθησαν. Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ a. 18
ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐξῆλ-
θον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς, ἐκ τοῦ 4 ναοῦ, * ἐνδε- 4 οὐρανοῦ. a
Δ δυμένοι λίνον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι περὶ * οἱ ἦσαν. a. 18
τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς· καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ
Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς
καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ
οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ
ιϛ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων. Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγά-
λης ἐκ τοῦ ναοῦ, λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις, Ὑπάγετε, καὶ ἐκχέα-
τε τὰς * φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἀπῆλθεν * ἑπτὰ. a
ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγέ-
νετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ
χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας.
Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θά-
λασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζωῆς
ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ. Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν
φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων·
καὶ ἐγένετο αἷμα. καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος,
B Δίκαιος, Κύριε, εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας· a. 18
ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδω-

καις

κας πεῖν· ἄξιοι γάρ εἰσι. Καὶ ἤκουσα ἄλλου ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος, Ναὶ Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί. καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη, καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα [1] ὅμοια βατράχοις· εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμόνων ποιοῦντα σημεῖα [2] ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. Ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν, καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ Ἁρμαγεδδών. Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα, Γέγονε. Καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαί, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος σεισμὸς οὕτω μέγας. Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον· καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν· καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει

Γ Δ

1 ὡς βάτραχοι. α.18

2 ἃ ἐκπορεύ. α.16 α.18

Κεφ.γ.Γ

Ματθ.κεφ.κ λεπ.ιβ.Ε

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄν-
θρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν
ιζ' λίαν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα. Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ 3 αὐτ. ιε.ιϛ
ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ,
λέγων μοι, Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης,
τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν, μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν
οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας
αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. Καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν
πνεύματι· καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκ-
κινον, γέμον ὀνομάτων βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ
κέρατα δέκα. καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη πορφύρᾳ καὶ κοκ- 1 Ἰωα.α.
κίνῳ, καὶ κεχρυσωμένη χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, 2 πορφυρσοῦ καὶ
κόκκινον. ιε
B ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυ- καὶ πορφύ-
ραν καὶ κόκκινον.
α
γμάτων καὶ τὰ ἀκαθάρτητος πορνείας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον 3 τὰ ἀκαθάρ-
τητα τῆς. α.ιε
αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, Μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἡ
μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. Καὶ εἶδον τὴν 4 πόρνων. α.ιε
γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος
τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ· καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα.
καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος, Διατί ἐθαύμασας; ἐγώ σοι ἐρῶ τὸ μυστή-
ριον τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος τὰς
ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. Τὸ θηρίον ὃ εἶδες, ἦν, καὶ οὐκ ἔ-
στι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει·
Γ καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, (ὧν οὐ γέγραπται τὰ
ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου,) βλέ-
πόντες τὸ θηρίον, ὅτι ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ παρέσται. ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔ- 5 ὅτι ἦν τὸ θη-
ρίον, καὶ ιε.ιϛ
χων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ, ὄρη εἰσὶν ἑπτὰ ὅπου ἡ γυνὴ κάθη- 6 καὶ παρέσται.
α.ιε.ιϛ
ται ἐπ' αὐτῶν, καὶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν. οἱ πέντε ἔπεσαν, καὶ ὁ εἷς ἐστιν, ὁ 7 ἔπεσον, ὁ. α.
ἄλλος οὔπω ἦλθε· καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι. Καὶ τὸ θη-
ρίον ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστι, καὶ εἰς
ἀπώλειαν ὑπάγει. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες, δέκα βασι-
λεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βα-
σιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου. οὗτοι μίαν γνώ-
μην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ 8 διδόασιν. α.ιε
Δ διδόασιν. οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον νική-

σὺ αὐτοὺς, ὅτι ὁ Κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ Βασιλεὺς βασιλέων, καὶ Κεφ.ιθ.Γ
οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. Καὶ λέγει μοι, Τὰ ὕδα- ἀ.πμ.ς.Γ
τα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσ-
9 καὶ τὰ. α.ιβ σαι. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες ἐπὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισή-
σουσι τὴν πόρνην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνὴν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί· ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθήσονται τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ γυ-
νὴ ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν
* ἀγγ. α.ιβ βασιλέων τῆς γῆς. Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον * ἄγγε- ιη
λον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην,
καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ ἔκραξεν [1] ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ
1 ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων. α.ιβ
φωνῇ μεγάλῃ λέγων, Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐ- Κεφ.ιϛ.Β
γένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἡσαΐ.κα.Γ
ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημέ- ἱερεμ.να.Α
νου, ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκε πάν-
τα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ
οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτη-
σαν. Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν, Ἐξ- Β
έλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρ-
τίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς, ὅτι [2] ἠκο-
2 ἐκολλήθησαν. α.ιβ
λούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν
ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. Ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέ-
δωκεν ὑμῖν, καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ
ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· ὅσα ἐδόξασεν
ἑαυτὴν, καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πέν-
θος· ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει, Κάθημαι βασίλισσα, καὶ χήρα Ησαΐ.μζ.Β
οὐκ εἰμὶ, καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω, διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξου- Γ
σιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμὸς, καὶ ἐν πυρὶ κα-
τακαυθήσεται, ὅτι ἰσχυρὸς Κύριος ὁ Θεὸς ὁ [3] κρίνων αὐτήν. καὶ
3 κρίνας. α.ιβ
4 κλαύσονται καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ. α.ιβ [4] κλαύσονται αὐτὴν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν
καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ (Ν)

φόβον τ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες, Οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη Βαβυλών, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαίουσι καὶ πενθοῦσιν ἐπ' αὐτῇ, 5 κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν. ιε
Δ ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαρίτου καὶ βύσσου καὶ πορφύρας καὶ σηρικοῦ καὶ κοκκίνου· καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου, καὶ κινάμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ κτήνη καὶ πρόβατα· καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων. καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπῆλθεν ἀπὸ 6 βυσσίνου καὶ πορφυροῦ. ιε
Ε σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ 7 ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ εὑρήσουσιν αὐτά· οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτοῦ ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, καὶ λέγοντες, Οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ἐν χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ 7 ἀπώλοντο. α. ιε
πᾶς 8 ἐπὶ τόπον πλοίων ὁ ὅμιλος, καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐρ- 8 ὁ ἐπὶ πᾶν πλοίων πλέων, καὶ. α. ιε
Ζ γάζονται ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, καὶ ἔκραζον ὁρῶντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες, Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες, Οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. Εὐφραίνου ἐπ' αὐτῇ 9 αὐτῇ οὐρανὲ καὶ οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι. α. ιε
οὐρανὲ, καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρῖμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων, Οὕτως ὁρ-
Η μήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι· καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς

γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη, καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσα ιθ'

* ὡς. α.ιε

1 λεγόντων. α. ιε

2 ἡ δυνάμις & ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ. α.ιε

* Φωνὴν ὄχλου πολλοῦ μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ, λεγόντων, Ἀλληλουϊα. ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δυναμις Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ, ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἥτις ἔφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς. Καὶ δεύτερον εἰρήκασι, Ἀλληλουϊα. Καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ ἔπεσον οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες, καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνου, λέγοντες, Ἀμὴν. Ἀλληλουϊα. Καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε, λέγουσα, Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν, πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν καὶ οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λεγόντων, Ἀλληλουϊα, ὅτι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιῶμεν, καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ Ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. Καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον καθαρὸν καὶ λαμπρόν· τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματά ἐστι τῶν ἁγίων. Καὶ λέγει μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοί εἰσι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή· σύνδουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ. τῷ Θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ἐστι τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας. Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά· ἔχων * ὄνομα γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός· καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι· καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· & τὰ στρατεύματα * ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ'

Β

Ματθ. κβ. Α
Λκα. ιδ. Δ

Κεφ. κβ. Β

Γ

* ὀνόματα γεγραμμένα, ἢ α.ιε

Ησαΐ. ξγ. Α

* Ζαχ. α. ε

ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καὶ καθαρόν. καὶ
ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία * ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐ- * δίστομος. α. 16
τῇ πατάξῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδη- Ψαλ. β. 9
ρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀρ- α. 16
γῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος· καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ
τὸν μηρὸν αὐτοῦ τὸ ὄνομα γεγραμμένον, Βασιλεὺς βασιλέων Κεφ. ιζ. Δ
καὶ Κύριος κυρίων. Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· α. πμ. ς. 9
Δ καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετω-
μένοις ἐν μεσουρανήματι, 4 Δεῦτε καὶ συνάγεσθε εἰς τὸ δεῖπνον 4 δεῦτε συνά-
τοῦ μεγάλου Θεοῦ, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας χθητε. 18
χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημέ- 5 τὸ μέγα ξ. α
νων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων καὶ δούλων, καὶ μι-
κρῶν καὶ μεγάλων. Καὶ εἶδον τὸ θηρίον, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς
γῆς, καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τοῦ
καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. καὶ ἐ-
πιάσθη τὸ θηρίον, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας 6 ὁ μετ' αὐτοῦ.
τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χά- 18
ραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶν-
τες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τοῦ καιομένου ἐν
τῷ θείῳ· καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθη-
μένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ 7 ἐκπορευομένῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ 7 ἐξερχομέν.
πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν. α. 18

κ̄ Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν
κλεῖδα τῆς ἀβύσσου, καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.
καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὅς ἐστι διάβο-
λος καὶ σατανᾶς· * καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, καὶ ἔβαλεν αὐ- * ὁ πλανῶν τὴν
τὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ 1 ἔκλεισεν αὐτὸν, καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω οἰκουμένην ὅ-
αὐτοῦ, ἵνα μὴ 2 πλανήσῃ τὰ ἔθνη ἔτι, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· λον. α. 18
καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον. Καὶ εἶδον θρό- 1 ἔδησεν. 15
νους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυ- 2 πλανᾷ. 18
χὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λό-
Β γον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ, οὐτε τὴν εἰκό-
να αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν,
καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ Χει-

3 ἔζησαν. α

σοῦ τὰ χίλια ἔτη. ⓓ Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν ἕως τε-
λεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. μακάριος καὶ
ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ θά-
νατος ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ,
4 μετ' αὐτῶν. α καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι [4]μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη. καὶ ὅταν Ἐζεκ. λθ. Δ
τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς Γ
αὐτοῦ, καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γω-
νίαις τῆς γῆς, ⓥ Γὼγ καὶ τὸν Μαγώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς
πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. Καὶ ἀνέ-
βησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν
τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ
Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς· καὶ ὁ διάβολος ὁ
πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅ-
που τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθήσονται ἡ-
μέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ εἶδον θρό-
νον λευκὸν μέγαν καὶ τὸν καθήμενον ⓦ ἐπ' αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ τοῦ προσώ- Δ
που ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. καὶ
5 θρόνου. α.ιε εἶδον τοὺς νεκροὺς μικροὺς καὶ μεγάλους ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,
καὶ βιβλία ἠνεῴχθησαν· καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεῴχθη, ὅ ἐστι τῆς
ζωῆς, καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βι-
βλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς ἐν αὐτῇ
6 ἑαυτῶν. α νεκροὺς, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς [6]ἐν αὐτοῖς νεκροὺς·
7 αὐτῶν. ιε καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα [7]αὐτῶν. καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅ-
δης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. (οὗτός ἐστιν ὁ δεύτε-
* ἡ λίμνη τοῦ πυ- ρος θάνατος.*) καὶ εἴτις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γε-
ρός. α.ιε γραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· (ὁ γὰρ πρῶτος οὐ- κα Ἡσαΐ. ξε. Γ
ρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθε,) καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. Καὶ & ξς. Η
ἐγὼ Ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καινὴν* κα- β. πετ. γ. Γ
α.ιε
* εἶδον. α.ιε ταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡτοιμασμένην ὡς νύμ-
φην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ ἤκουσα φωνῆς με-
γάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης, Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀν-
1 λαὸς. α.ιε θρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσον), καὶ
α.ιε αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν Θεὸς αὐτῶν, καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς Κεφ. ζ. Δ
ἡσαΐ. κε. Γ

Β πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι, ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου, Ἰδοὺ καινὰ πάντα ποιῶ. Καὶ λέγει μοι, Γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ καὶ πιστοί εἰσι. Καὶ εἶπέ μοι, Γέγονε. ἐγώ [2] εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. Ὁ νικῶν κληρονομήσει πάντα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεὸς, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι ὁ υἱός. δειλοῖς δὲ καὶ ἀπίστοις* καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ [3] φαρμακεῦσι καὶ

Γ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστι θάνατος δεύτερος. Καὶ ἦλθε [1] εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων, Δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀρνίου τὴν γυναῖκα. Καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλὸν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν μεγάλην τὴν ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· καὶ ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι· ἔχουσά τε τεῖχος μέγα

Δ καὶ ὑψηλὸν, ἔχουσαν πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστι τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· ἀπ' ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς· καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ [4] ἐν αὐτοῖς ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Ἀρνίου. Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε κάλαμον χρυσοῦν ἵνα

Ε μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς τοσοῦτόν ἐστιν ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ [5] σταδίων δώδεκα χιλιάδων*· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί. καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαρακοντατεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου. καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσίῳ καθαρῷ, [6] ὁμοία ὑάλῳ καθαρῷ. καὶ οἱ θεμέλιοι

Ησαΐ μγ. Ε β. κορ. ε. Δ

* καὶ ἀμαρτωλοῖς. α. ιε

[2] κήρυκα. α. ιε

[3] φαρμακοῖς. α

[1] α. ιε

* ἡ γυναῖκα. α

α

ιε

[4] ἐπ' αὐτ. α. ιε

α. ιε

[5] σταδίους. α. ιε

* δώδεκα. α

[6] ὅμοιον. α. ιε

τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι. ὁ θε- Ζ
μέλιος ὁ πρῶτος, ἴασπις· ὁ δεύτερος, σάπφειρος· ὁ τρίτος,
χαλκηδών· ὁ τέταρτος, σμάραγδος· ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ· ὁ ἕ-
κτος, σάρδιος· ὁ ἕβδομος, χρυσόλιθος· ὁ ὄγδοος, βήρυλλος· ὁ
ἔνατος, τοπάζιος· ὁ δέκατος, χρυσόπρασος· ὁ ἑνδέκατος, ὑά-
κινθος· ὁ δωδέκατος, ἀμέθυστος. καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες, δώ-
δεκα μαργαρίται, ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαρ-
γαρίτου. καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρόν, ὡς ὕα-
λος [7]διαφανής. καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς 7 διαυγής. α. 18
ὁ παντοκράτωρ, ναὸς αὐτῆς ἐστι, καὶ τὸ ἀρνίον. Καὶ ἡ πόλις οὐ Η Ησαΐου ξ.Δ
χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν ἐν αὐτῇ· ἡ
γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρ-
νίον· καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων [8]ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς περι- Ησαΐου ξ.Α
πατήσουσι· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσι *τὴν δόξαν καὶ
τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς αὐτήν· (καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεί- Ησαΐου ξ.Γ
σθῶσιν ἡμέρας· νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ.) καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ
τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν· καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν
πᾶν [9]κοινοῦν καὶ ποιοῦν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γε- 9 κοινὸν. α. 18
γραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου.

Καὶ ἔδειξέ μοι καθαρὸν ποταμὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν κϛ
ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ
ἀρνίου. ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν
καὶ [1]ἐντεῦθεν ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα 1 ἐκεῖθεν. 18
ἕνα ἕκαστον ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύ-
λου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν. καὶ πᾶν [2]κατανάθεμα οὐκ ἔσται 2 κατάθεμα. α.
ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται· καὶ οἱ 18
δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῷ, καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ νὺξ οὐκ ἔ- Ησαΐου ξ.Δ
σται ἐκεῖ, καὶ χρείαν οὐκ ἔχουσι λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύ-
ριος ὁ Θεὸς [3]φωτίζει αὐτούς· καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶ- 3 φωτιεῖ. α. 18 Β
νας τῶν αἰώνων. Καὶ εἶπέ μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀ-
ληθινοί. καὶ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν [4]ἁγίων προφητῶν ἀπέ- 4 πνευμάτων
στειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέ- τῶν. α. 18
σθαι ἐν τάχει. *ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς * καὶ. 18

λόγοις τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων· καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα· καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή· σύνδουλός σου γάρ εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκύνησον. Καὶ λέγει μοι, Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου, ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν. ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ ῥυπῶν ῥυπωσάτω ἔτι· καὶ ὁ δίκαιος δικαιωθήτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι. καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐστιν. Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος. μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν· ἔξω δὲ οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος. Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος τοῦ Δαβίδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς καὶ ὀρθρινός· καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, Ἔλθε. καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, Ἔλθε. καὶ ὁ διψῶν ἐλθέτω, καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω τὸ ὕδωρ ζωῆς δωρεάν. Συμμαρτυρῶ γὰρ παντὶ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου, ἐάν τις ἐπιθῇ πρὸς ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἐάν τις ἀφαιρῇ ἀπὸ τῶν λόγων βίβλου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφαιρήσει ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ. λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα. ναί ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν, ναὶ ἔρχου Κύριε Ἰησοῦ· ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Κεφ. ιθ. Β

Γ

Κεφ. α. Β. καὶ κα. Β ἰσχύς μα. Β καὶ μη. Α. καὶ κη. Β

Δ

Ησαΐου νε. Α

5 ὁ ῥυπαρὸς, ῥυπαρευθήτω ἔτι. α

6 δικαιοσυνήν ποιησάτω. α. ιε

α. ιε

α. ιε

7 ὁ φωσφόρος. α. ιε

8 ἔρχου. α. ιε

9 ἔρχου. α. ιε

10 ἐρχέσθω. α. ιε

α. ιε

11 μαρτυρῶ ἐγώ. α. ιε

12 ἐὰν τις ἐπιθῇ ἐπ' αὐτὰ, ἐπιθήσει. α

13 ἀφέλῃ. α. ιε

14 ἀφέλοι. α

15 ἐξ ξύλου. α. ιε

16 τῶν ἁγίων. α. ιε

ΤΕΛΟΣ.

ΤΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΟΥΤΩ ΔΙΟΡΘΩΣΟΝ.

ΕΥΑΓΓ.

σελίδι	στίχῳ	
32	ὥρας	Ἰησοῦ, κατ' ἰδίαν εἶπον,
44	μῖν	χῆρεαὶ
57	Τάδε ἐν ᾧ τέλῃ τ̃ σελίδος χράφον, Τὸ κ̃ῡ Ματθαῖον ϑὐαγγέλιον ἐγράφη ἐν στίχοις ϛφισὶ, κεφαλαίοις τνε̃.	
78	βοήϑησον	αὐτῷ ὃ, Εἰ
127	ὅτι	οἶκεν, πίστῃ.
132	ἓ	ἱνατί
156	μόνα·	ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτὸν,
196	μοὶ	ἔχετε·
205	Τοὺς τ̃ῶ κ̃ῡ Ἰωάννου ϑὐαγγελίου στίχους ἐν τοῖς ἡμετέροις οὐχ ὕρομεν ἀντίγραφοις.	
214	κρατοῦντος	ἰαϑέντος

ΕΠΙΣΤ.

28	τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.	προέϑετο δὲ πάλιν, Εν στίχοις ϡκ.

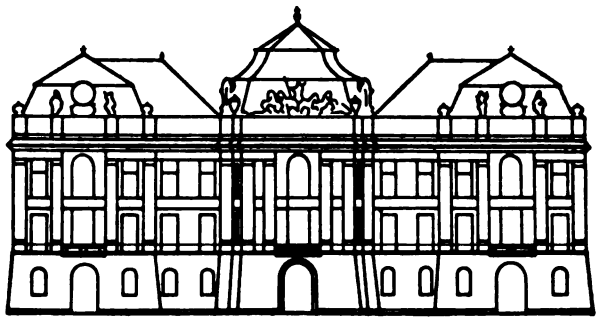
EXCVDEBAT ROBERTVS STEPHANVS TYPOGRAPHVS REGIVS LVTETIAE PARISIORVM, ANNO M. D. L. XVII. CAL. IVL.

K.K. HOF[illegible]THEK

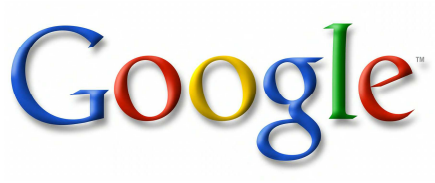
4. D. 25.

MENTEM ALIT ET EXCOLIT

K.K. HOFBIBLIOTHEK
ÖSTERR. NATIONALBIBLIOTHEK

4.D.25

A propos de ce livre

Ceci est une copie numérique d'un ouvrage conservé depuis des générations dans les rayonnages d'une bibliothèque avant d'être numérisé avec précaution par Google dans le cadre d'un projet visant à permettre aux internautes de découvrir l'ensemble du patrimoine littéraire mondial en ligne.

Ce livre étant relativement ancien, il n'est plus protégé par la loi sur les droits d'auteur et appartient à présent au domaine public. L'expression "appartenir au domaine public" signifie que le livre en question n'a jamais été soumis aux droits d'auteur ou que ses droits légaux sont arrivés à expiration. Les conditions requises pour qu'un livre tombe dans le domaine public peuvent varier d'un pays à l'autre. Les livres libres de droit sont autant de liens avec le passé. Ils sont les témoins de la richesse de notre histoire, de notre patrimoine culturel et de la connaissance humaine et sont trop souvent difficilement accessibles au public.

Les notes de bas de page et autres annotations en marge du texte présentes dans le volume original sont reprises dans ce fichier, comme un souvenir du long chemin parcouru par l'ouvrage depuis la maison d'édition en passant par la bibliothèque pour finalement se retrouver entre vos mains.

Consignes d'utilisation

Google est fier de travailler en partenariat avec des bibliothèques à la numérisation des ouvrages appartenant au domaine public et de les rendre ainsi accessibles à tous. Ces livres sont en effet la propriété de tous et de toutes et nous sommes tout simplement les gardiens de ce patrimoine. Il s'agit toutefois d'un projet coûteux. Par conséquent et en vue de poursuivre la diffusion de ces ressources inépuisables, nous avons pris les dispositions nécessaires afin de prévenir les éventuels abus auxquels pourraient se livrer des sites marchands tiers, notamment en instaurant des contraintes techniques relatives aux requêtes automatisées.

Nous vous demandons également de:

+ *Ne pas utiliser les fichiers à des fins commerciales* Nous avons conçu le programme Google Recherche de Livres à l'usage des particuliers. Nous vous demandons donc d'utiliser uniquement ces fichiers à des fins personnelles. Ils ne sauraient en effet être employés dans un quelconque but commercial.

+ *Ne pas procéder à des requêtes automatisées* N'envoyez aucune requête automatisée quelle qu'elle soit au système Google. Si vous effectuez des recherches concernant les logiciels de traduction, la reconnaissance optique de caractères ou tout autre domaine nécessitant de disposer d'importantes quantités de texte, n'hésitez pas à nous contacter. Nous encourageons pour la réalisation de ce type de travaux l'utilisation des ouvrages et documents appartenant au domaine public et serions heureux de vous être utile.

+ *Ne pas supprimer l'attribution* Le filigrane Google contenu dans chaque fichier est indispensable pour informer les internautes de notre projet et leur permettre d'accéder à davantage de documents par l'intermédiaire du Programme Google Recherche de Livres. Ne le supprimez en aucun cas.

+ *Rester dans la légalité* Quelle que soit l'utilisation que vous comptez faire des fichiers, n'oubliez pas qu'il est de votre responsabilité de veiller à respecter la loi. Si un ouvrage appartient au domaine public américain, n'en déduisez pas pour autant qu'il en va de même dans les autres pays. La durée légale des droits d'auteur d'un livre varie d'un pays à l'autre. Nous ne sommes donc pas en mesure de répertorier les ouvrages dont l'utilisation est autorisée et ceux dont elle ne l'est pas. Ne croyez pas que le simple fait d'afficher un livre sur Google Recherche de Livres signifie que celui-ci peut être utilisé de quelque façon que ce soit dans le monde entier. La condamnation à laquelle vous vous exposeriez en cas de violation des droits d'auteur peut être sévère.

À propos du service Google Recherche de Livres

En favorisant la recherche et l'accès à un nombre croissant de livres disponibles dans de nombreuses langues, dont le français, Google souhaite contribuer à promouvoir la diversité culturelle grâce à Google Recherche de Livres. En effet, le Programme Google Recherche de Livres permet aux internautes de découvrir le patrimoine littéraire mondial, tout en aidant les auteurs et les éditeurs à élargir leur public. Vous pouvez effectuer des recherches en ligne dans le texte intégral de cet ouvrage à l'adresse `http://books.google.com`